

Erasmus+

Vodič kroz program

*U slučaju nepodudaranja u značenju između verzija na različitim jezicima,
verzija na engleskom jeziku ima prednost.*

Verzija 1. (2017.): 20. 10. 2016.

Sadržaj

KRATICE	3
UVOD	5
Kako čitati Vodič kroz program	5
DIO A – OPĆE INFORMACIJE O PROGRAMU ERASMUS+.....	7
Koji su ciljevi i glavne značajke programa Erasmus+?	9
Opći cilj	9
Važne značajke programa Erasmus+	9
Kakva je struktura programa Erasmus+?	13
Ključna mjera 1. – Mobilnost pojedinaca	13
Ključna mjera 2. – Suradnja za inovacije i razmjena dobre prakse	13
Ključna mjera 3. – Potpora za reformu politike	13
Aktivnosti programa Jean Monnet	14
Sport.....	14
Koliko je proračun?	15
Tko provodi program Erasmus+?	16
Europska komisija	16
Koja su druga tijela uključena u provedbu Programa?	17
Tko može sudjelovati u programu Erasmus+?	22
Sudionici	22
Organizacije sudionice.....	22
Prihvatljive države	23
DIO B – INFORMACIJE O AKTIVNOSTIMA OBUHVAĆENIM OVIM VODIČEM	27
Obrazovanje i osposobljavanje	28
Koje se mjere podupiru?	28
Koji su ciljevi navedenih aktivnosti?	28
Mladi.....	29
Koje se mjere podupiru?	29
Koji su ciljevi navedenih aktivnosti?	29
Tri ključne mjere	30
Ključna mjera 1.: mobilnost u svrhu učenja za pojedince	31
Projekti mobilnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih	33
Projekt mobilnosti za studente i osoblje u ustanovama visokog obrazovanja	35
Projekt mobilnosti za učenike i osoblje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju	53
Projekt mobilnosti za nastavno osoblje u školama	64
Projekt mobilnosti za osoblje u obrazovanju odraslih	71
Projekt mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima	78
Velika događanja Europske volonterske službe	101
Združeni diplomski studiji Erasmus Mundus.....	108
Zajmovi za diplomске studije Erasmus+.....	116
Ključna mjera 2.: suradnja za inovacije i razmjena dobre prakse.....	117
Strateška partnerstva u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih	119
Udruženja znanja.....	138
Jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja	147
Jačanje sposobnosti u području mladih	169
Ključna mjera 3.: potpora reformi politike	186
Strukturirani dijalog: sastanci između mladih ljudi i donositelja odluka u području mladih	188
Aktivnosti programa Jean Monnet	195
Koje se mjere podupiru?	195
Koji su ciljevi programa Jean Monnet?.....	195
Moduli programa Jean Monnet	197
Katedra Jean Monnet	201
Centri izvrsnosti Jean Monnet.....	205
Potpora udrugama u okviru programa Jean Monnet	209
Mreže Jean Monnet (rasprava o politici s akademskim svijetom).....	213
Projekti programa Jean Monnet (rasprava o politici u akademskom svijetu)	217

Jedinični troškovi programa Jean Monnet	221
Sport	225
Koje se mjere podupiru?	225
Suradnička partnerstva.....	226
Mala suradnička partnerstva	235
Neprofitna europska sportska događanja	240
DIO C – INFORMACIJE ZA PODNOSITELJE.....	244
Kako podnijeti prijedlog u okviru programa Erasmus+?	244
Prvi korak: Registracija na Portalu za sudionike	244
Drugi korak: Provjera ispunjavanja kriterija programa	245
Treći korak: Provjera financijskih uvjeta	248
Četvrti korak: Popuniti i predati obrazac zahtjeva	251
Što slijedi nakon podnošenja zahtjeva?.....	253
Postupak ocjenjivanja.....	253
Konačna odluka	253
Obavijest o odlukama o dodjeli bespovratnih sredstava	254
Što se događa ako je zahtjev odobren?	254
Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava/odluka	254
Iznos bespovratnih sredstava	254
Postupci plaćanja.....	255
Rokovi u okviru trajanja projekta i načini plaćanja	256
Ostale važne ugovorne odredbe.....	259
Financijska jamstva.....	259
Podugovaranje i dodjela ugovora o nabavi	259
Korisnik može koristiti podugovaranje ili ugovore o provedbi za određene tehničke usluge koje zahtijevaju posebne vještine (u pravnom, računovodstvenom, poreznom području te području ljudskih potencijala, IT-a i slično). Troškovi koji su korisniku nastali za takve vrste usluga mogu se stoga smatrati prihvatljivim troškovima pod uvjetom da ispunjavaju sve ostale kriterije opisane u ugovoru ili odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.....	259
Ako provedba projekta zahtjeva nabavu robe, radova ili usluga (ugovor o provedbi), korisnici moraju ugovor dodijeliti ekonomski najpovoljnijoj ponudi, odnosno, ponudi koja nudi najbolju vrijednost za novac, ili , ako je primjerno, ponudi koja nudi najnižu cijenu i moraju osigurati da nema sukoba interesa i da se čuva dokumentacija za slučaj revizije.	259
U slučaju ugovora o provedbi koji prelazi 60 000 EUR ili (25 000 EUR za mjeru jačanja sposobnosti u području visokog obrazovanja), nacionalna ili Izvršna agencija mogu, uz pravila iz prethodnog odlomka, odrediti posebna pravila za korisnika. Ta će posebna pravila biti objavljena na <i>web</i> -mjestima nacionalnih agencija i Izvršne agencije.	259
Informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima.....	259
Objava	260
Provjere i revizije.....	260
Zaštita podataka	260
Otvorena dozvola i prava intelektualnog vlasništva	261
Primjenjiva pravila.....	261
PRILOG I.	262
Projekt mobilnosti za studente i osoblje u ustanovama visokog obrazovanja.....	263
Projekt mobilnosti za učenike i osoblje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju	269
Projekt mobilnosti za nastavno osoblje u školama	274
Projekt mobilnosti za osoblje u obrazovanju odraslih	277
Projekt mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima	279
Združeni diplomski studiji Erasmus Mundus	284
Strateška partnerstva.....	287
Jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja	299
PRILOG II. – ŠIRENJE I ISKORIŠTAVANJE REZULTATA.....	308
Uvod	308
PRILOG III. – POJMOVNIK.....	315
PRILOG IV. – KORISNE REFERENCE I KONTAKTNI PODACI	323

KRATICE

- **GU EAC:** Glavna uprava za obrazovanje i kulturu
- **EACEA:** Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu
- **ECAS:** Servis Europske komisije za provjeru autentičnosti
- **ECHE:** Povelja Erasmus za visoko obrazovanje
- **ECTS:** Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova
- **ECVET:** Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju
- **EHEA:** Europski prostor visokog obrazovanja
- **EIB:** Europska investicijska banka
- **ELL:** Europska jezična oznaka
- **EP:** Europski parlament
- **EPALE:** Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi
- **EQAR:** Europski registar za osiguranje kvalitete
- **EQAVET:** Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju
- **EKO:** Europski kvalifikacijski okvir
- **ESCO:** Europske vještine, kompetencije, kvalifikacije i zanimanja
- **EU:** Europska unija
- **FU:** Financijska uredba
- **UVO:** Ustanova visokog obrazovanja
- **HERE:** Stručnjaci za reformu visokog obrazovanja
- **IKT:** Informacijska i komunikacijska tehnologija
- **ISP:** Intenzivni studijski program
- **EMJMD:** Združeni diplomski studij Erasmus Mundus
- **NA:** Nacionalna agencija
- **NARIC:** Nacionalni informacijski centar za akademsko priznavanje
- **NEO:** Nacionalni ured za Erasmus+
- **NKO:** Nacionalni kvalifikacijski okvir
- **OECD:** Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
- **OER:** Otvoreni obrazovni sadržaji
- **OMC:** Otvorena metoda koordinacije
- **PIC:** Identifikacijska oznaka sudionika
- **URF:** Jedinstveni sustav za registraciju
- **VET:** Strukovno obrazovanje i osposobljavanje

UVOD

Ovaj Vodič kroz program predstavlja alat za svakoga tko se želi detaljno upoznati s programom Erasmus+. Ovaj je dokument uglavnom upućen onima koji žele biti:

- organizacije sudionice: odnosno one organizacije, ustanove, tijela koja organiziraju aktivnosti koje se podupiru u okviru Programa;
- sudionici: odnosno one osobe (studenti, vježbenici, naučnici, učenici, odrasli polaznici, mladi ljudi, volonteri ili profesori, učitelji, voditelji osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, stručnjaci u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta itd.) koje sudjeluju u aktivnostima koje organiziraju organizacije sudionice.

Svake godine organizacije iz cijele Europe predaju tisuće projekata kako bi dobile financijsku potporu iz programa Erasmus+; zato je Komisija uspostavila transparentni proces ocjenjivanja čiji je cilj osigurati bespovratna sredstva za najbolje projekte:

- za većinu su aktivnosti sva pravila i uvjeti za dobivanje bespovratnih sredstava iz Programa navedeni u ovom Vodiču kroz program;
- za neke su druge aktivnosti, koje se spominju samo u ovom Vodiču kroz program, pravila i uvjeti za dobivanje bespovratnih sredstava opisani u posebnim pozivima za podnošenje prijedloga koje objavljuje Europska komisija ili se objavljuju u njezino ime.

Kada se planiraju prijaviti, potencijalne organizacije sudionice mogu dobiti nadahnuće i informacije iz drugih referentnih dokumenata, a neki od tih dokumenata navedeni su u Prilogu IV. ovom Vodiču.

KAKO ČITATI VODIČ KROZ PROGRAM

Vodič kroz program sastoji se od tri glavna dijela:

- Dio A nudi opći pregled Programa. U njemu su navedene informacije o ciljevima, prioritetima i glavnim značajkama Programa, o državama sudionicama u programu, provedbenim strukturama i općem dostupnom proračunu. Taj je odjeljak namijenjen onima koji žele dobiti opći pregled područja primjene i strukture Programa.
- Dio B nudi posebne informacije o aktivnostima Programa koje obuhvaća ovaj Vodič. Taj je odjeljak uglavnom namijenjen onima koji žele saznati više o tome kakve se vrste projekata podupiru Programom. Informacije iz tog odjeljka detaljnije su opisane u Prilogu I. ovom Vodiču.
- Dio C nudi detaljne informacije o postupcima podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva i odabiru projekata, kao i o financijskim i administrativnim odredbama povezanim s dodjelom bespovratnih sredstava programa Erasmus+. Taj je odjeljak namijenjen svima onima koji žele predati prijedlog projekta u okviru programa Erasmus+.

Nadalje, u ovaj su Vodič uključeni sljedeći prilozi:

- Prilog I.: Dodatna pravila i informacije u vezi s aktivnostima obuhvaćenima Vodičem kroz program
- Prilog II.: Smjernice za širenje za korisnike
- Prilog III.: Pojmovnik glavnih pojmova koji se koriste u ovom Vodiču
- Prilog IV.: Korisne reference i kontaktni podaci

DIO A – OPĆE INFORMACIJE O PROGRAMU ERASMUS+

Erasmus+ je Program EU-a za područje obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta za razdoblje 2014. – 2020.¹ Područje obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta može znatno pridonijeti rješavanju glavnih socio-ekonomskih izazova s kojima će se Europa suočavati do kraja desetljeća, kao i provedbi europske politike za rast, radna mjesta, jednakost i socijalnu uključenost.

Borba protiv rastuće nezaposlenosti – posebno među mladima – postala je jedna od najhitnijih zadata europskih vlada. Previše mladih ljudi prerano napušta školovanje i postoji rizik da će ostati nezaposleni i socijalno marginalizirani. Ista opasnost prijete i velikom broju odraslih niskokvalificiranih radnika. Tehnologija mijenja način funkcioniranja društva i stoga je potrebno osigurati korištenje tehnologije na najbolji mogući način. Poduzeća u EU-u moraju postati konkurentnija uz pomoć talenta i inovacija.

Europi trebaju društva koja karakterizira veća kohezija i uključenost kako bi se građanima omogućilo aktivno sudjelovanje u demokratskom životu. Obrazovanje i mladi ključni su za promicanje zajedničkih europskih vrijednosti, poticanje socijalne integracije, unaprjeđivanje međukulturnog razumijevanja i osjećaja pripadnosti zajednici te sprečavanja nasilne radikalizacije. Erasmus+ je učinkovit instrument za promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju, a u njih se ubrajaju i novopridošli migranti.

Drugi se izazov odnosi na razvoj društvenog kapitala među mladim ljudima, osnaživanje mladih i njihovu sposobnost da aktivno sudjeluju u društvu, u skladu s odredbama Ugovora iz Lisabona o „poticanju sudjelovanja mladih ljudi u demokratskom životu u Europi”. Ti se problemi također mogu rješavati neformalnim aktivnostima učenja, čiji je cilj jačanje vještina i sposobnosti mladih i njihovog aktivnog građanstva. Osim toga, organizacijama mladih i osobama koje rade s mladima potrebno je omogućiti prilike za osposobljavanje i suradnju u cilju razvoja stručnosti te europske dimenzije rada s mladima.

Učinkoviti sustavi obrazovanja i osposobljavanja te politike za mlade omogućuju osobama da savladaju vještine koje se traže na tržištu rada i u gospodarstvu te im istovremeno omogućuju da igraju aktivnu ulogu u društvu i postignu osobno ispunjenje. Reformama u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih ostvaruje se veći napredak u ostvarenju tih ciljeva, na osnovi zajedničke vizije između donositelja politika i dionika te čvrstih dokaza i suradnje u različitim područjima i na različitim razinama.

Svrha je programa Erasmus+ podržati napore država sudionica u Programu da učinkovito iskoriste potencijal europskog talenta i socijalnog kapitala za cjeloživotno učenje, povezivanjem potpore formalnom, neformalnom i informalnom učenju u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Programom se također pružaju veće prilike za suradnju i mobilnost s partnerskim državama, posebno u područjima visokog obrazovanja i mladih.

U skladu s jednim od novih elemenata koji su uvedeni u Ugovor iz Lisabona, programom Erasmus+ podržavaju se i aktivnosti namijenjene razvoju europske dimenzije u sportu, promicanjem suradnje između tijela nadležnih za sport. Programom se promiče stvaranje i razvoj europskih mreža, omogućavanjem prilika za suradnju među dionicima, te razmjena i prenošenje znanja i iskustva u različitim područjima povezanim sa sportom i tjelesnom aktivnošću. Pojačana suradnja u okviru Programa imat će pozitivne učinke na razvoj potencijala europskog ljudskog kapitala jer će pridonijeti smanjenju socijalnih i gospodarskih troškova tjelesne neaktivnosti.

Programom će se podržati aktivnosti, suradnja i alati koji su u skladu s ciljevima strategije Europa 2020. i njezinim vodećim inicijativama, kao što su Mladi u pokretu i Program za nove vještine i radna mjesta. Programom će se također pridonijeti ostvarenju ciljeva Strateškog okvira za obrazovanje i osposobljavanje, koji se odnosi na europsku suradnju u obrazovanju i osposobljavanju, i Europske strategije za mlade, putem otvorenih metoda koordinacije.

To ulaganje u znanje, vještine i kompetencije bit će važno za pojedince, ustanove, organizacije i društvo u cjelini jer će se njime pridonijeti rastu i osiguranju jednakosti, blagostanja i socijalnog uključivanja u Europi i izvan nje.

¹ UREDBA (EU) br. 1288/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport
(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:02013R1288-20131221&qid=1475659554503&from=EN>)

Vodič kroz program Erasmus+ izrađen je u skladu s Godišnjim programom rada za Erasmus+ koji je donijela Europska komisija i stoga se može revidirati kako bi se u njemu odražavali prioriteti i linije djelovanja definirane u programima rada donesenima u sljedećim godinama. Provedba ovog Vodiča također ovisi o dostupnosti dodijeljenih sredstava predviđenih u nacrtu proračuna nakon što proračunsko tijelo donese proračun za predmetnu godinu ili kako je predviđeno u sustavu privremenih dvanaestina.

NASTAVLANJE NA PRETHODNO ISKUSTVO, USMJERENOST PREMA BUDUĆNOSTI

Program Erasmus+ nastavlja se na postignuća ostvarena tijekom više od 25 godina provedbe europskih programa u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih koji obuhvaćaju dimenziju suradnje unutar Europe i međunarodne suradnje. Erasmus+ rezultat je integracije sljedećih europskih programa koje je Komisija provodila u razdoblju 2007. – 2013.:

- Programa cjeloživotnog učenja
- programa Mladi na djelu
- programa Erasmus Mundus
- programa Tempus
- programa Alfa
- programa Edulink
- programa suradnje s industrijaliziranim zemljama u području visokog obrazovanja.

Tim su se programima podupirale aktivnosti u područjima visokog obrazovanja (uključujući njegovu međunarodnu dimenziju), strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, školskog obrazovanja, obrazovanja odraslih i mladih (uključujući njihovu međunarodnu dimenziju).

Programom Erasmus+ nastoji se ostvariti više nego tim programima promicanjem sinergija i uzajamnog poticanja u različitim područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih, uklanjanjem umjetnih granica između različitih aktivnosti i vrsta projekata, razvojem novih ideja, privlačenjem novih dionika iz poslovnog svijeta i civilnog društva i poticanjem novih oblika suradnje.

Stoga je od ključne važnosti povezati Program sa snažnim brendom koji je posvuda prepoznatljiv. Zbog toga će se o svim aktivnostima i djelovanjima koje se podupiru u okviru Programa u prvom redu morati priopćavati putem oznake „Erasmus+“. Međutim, kako bi se sudionicima i korisnicima bivših programa pomoglo da se snađu u programu Erasmus+, za potrebe komuniciranja i širenja informacija uz zajedničku oznaku „Erasmus+“ za aktivnosti usmjerene na određeni sektor mogu se koristiti i sljedeći nazivi:

- „Erasmus+: Comenius“ za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem školskog obrazovanja;
- „Erasmus+: Erasmus“ za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem visokog obrazovanja i usmjerene na zemlje sudionice u Programu;
- „Erasmus+: Erasmus Mundus“ u vezi sa združenim diplomskim studijima Erasmus Mundus;
- „Erasmus+: Leonardo da Vinci“, za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- „Erasmus+: Grundtvig“ za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem obrazovanja odraslih;
- „Erasmus+: Mladi na djelu“ za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem neformalnog i informalnog učenja mladih;
- „Erasmus+: Jean Monnet“ za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem studija o Europskoj uniji;
- „Erasmus+: Sports“, za aktivnosti Programa koje su isključivo povezane s područjem sporta.

KOJI SU CILJEVI I GLAVNE ZNAČAJKE PROGRAMA ERASMUS+?

OPĆI CILJ

- Programom Erasmus+ doprinosi se ostvarenju:
 - ciljeva strategije Europa 2020., uključujući vodeći cilj u području obrazovanja²;
 - ciljeva strateškog okvira za europsku suradnju u obrazovanju i osposobljavanju (ET 2020.), uključujući odgovarajuća mjerila;
 - održivog razvoja partnerskih država u području visokog obrazovanja;
 - ukupnih ciljeva obnovljenog okvira za europsku suradnju u području povezanim s mladima (2010. – 2018.);
 - cilja razvijanja europske dimenzije u sportu, posebno sportu na lokalnoj razini, u skladu s programom rada EU-a za sport;
 - promicanja europskih vrijednosti u skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji³.

VAŽNE ZNAČAJKE PROGRAMA ERASMUS+

Sljedećim je značajkama Programa potrebno posvetiti posebnu pozornost. Neke od njih podrobno su prikazane na *web*-mjestu Komisije.

PRIZNAVANJE I VREDNOVANJE VJEŠTINA I KVALIFIKACIJA

Programom Erasmus+ podupiru se alati EU-a za transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija – posebno Europass, Youthpass, Europski kvalifikacijski okvir (EKO), Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS), Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET), Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET), Europski registar za osiguranje kvalitete (EQAR), Europsko udruženje za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA) – te mreže koje postoje diljem EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja i koje podržavaju te alate, posebno Nacionalni informacijski centar za akademsko priznavanje (NARIC), mreže Euroguidance, nacionalni centri Europass i nacionalne koordinacijske točke za EKO.

Zajednička svrha tih alata jest osigurati lakše priznavanje i bolje razumijevanje vještina i kvalifikacija, unutar i izvan nacionalnih granica, u svim podsustavima obrazovanja i osposobljavanja te na tržištu rada, bez obzira jesu li one stečene formalnim obrazovanjem i osposobljavanjem ili drugim iskustvima učenja (npr. radnim iskustvom, volontiranjem, internetskim učenjem). Alatima bi se također trebalo osigurati da se politikama za obrazovanje, osposobljavanje i mlade dalje pridonosi ostvarenju ciljeva Europe 2020., koji se odnose na pametan, održiv i uključiv rast, te ciljnih vrijednosti strategije, vezanih uz obrazovanje i zapošljavanje, putem bolje integracije tržišta rada i veće mobilnosti.

Kako bi se njima mogli ostvariti ti ciljevi, dostupnim bi se alatima trebali moći rješavati novi izazovi, kao što je internacionalizacija obrazovanja i sve veća uporaba digitalnog učenja, te podržati stvaranje fleksibilnih oblika učenja u skladu s potrebama i ciljevima učenika. To znači da će se alati možda u budućnosti morati razvijati, što bi trebalo dovesti do veće usklađenosti i općeg pojednostavnjenja procesa koji bi učenicima i radnicima trebali omogućiti slobodno kretanje radi daljnjeg obrazovanja ili potrage za poslom.

Više informacija dostupno je na: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_en.htm

ŠIRENJE I KORIŠTENJE REZULTATA PROJEKTA

Širenje i korištenje rezultata ključna su područja životnog ciklusa projekta Erasmus+. Time se organizacijama sudionicama daje prilika za priopćavanje i razmjenu rezultata i proizvoda, čime se proširuje učinak njihovih projekata, poboljšava njihova održivost i opravdava europska dodana vrijednost Erasmus+. Kako bi mogle uspješno širiti i koristiti rezultate projekta, od organizacija koje sudjeluju u projektima u okviru programa Erasmus+ traži se da dobro razmisle o aktivnostima širenja i iskorištavanja prilikom izrade i provedbe projekta. Razina intenziteta tih aktivnosti trebala bi biti razmjerna ciljevima, opsegu i postignućima različitih aktivnosti Erasmus+. Rezultati ostvareni provedbom određenog projekta mogu biti važni i zanimljivi u područjima koja nisu obuhvaćena projektom te ovisi o pojedinim projektima hoće li se njima razviti strategije i metode kojima će se osigurati da drugi mogu pristupiti onome što je razvijeno i proizvedeno. Posebne smjernice u tome smislu nalaze se u Prilogu II. ovom Vodiču kroz program.

² Glavni je obrazovni cilj smanjiti stopu ranog napuštanja školovanja na manje od 10 % i povećati postotak visokoobrazovanih osoba na barem 40 % do 2020.

³ Unija je utemeljena na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, ravnopravnosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i ravnopravnost žena i muškaraca.

ZAHTEJEV ZA OTVORENI PRISTUP OBRAZOVNIM MATERIJALIMA, DOKUMENTIMA I MEDIJIMA PROIZVEDENIM U OKVIRU PROGRAMA ERASMUS+

Programom Erasmus+ promiče se otvoreni pristup materijalima, dokumentima i medijima koji su korisni za učenje, poučavanje, osposobljavanje i rad s mladima i nastaju kao rezultat provedbe projekata koji se financiraju iz Programa. Korisnici bespovratnih sredstava programa Erasmus+ koji pripremaju takve materijale, dokumente i medije u okviru financiranog projekta moraju ih objaviti, u digitalnom obliku, na internetu i omogućiti im pristup na temelju otvorenih dozvola. Korisnicima je dopušteno da definiraju najprikladniju razinu otvorenog pristupa, uključujući ograničenja (npr. zabrana komercijalnog iskorištavanja trećim stranama) ako je to primjereno s obzirom na prirodu projekta i vrstu materijala. Zahtjevom otvorenog pristupa ne dovode se u pitanje prava intelektualnog vlasništva korisnika bespovratnih sredstava.

MEĐUNARODNA DIMENZIJA

Erasmus+ ima snažnu međunarodnu dimenziju (tj. suradnju s partnerskim državama), posebno u području visokog obrazovanja i mladih.

U području visokog obrazovanja programom Erasmus+ podupiru se sljedeće ključne mjere usmjerene na suradnju s partnerskim državama:

- **međunarodna mobilnost bodova i združeni diplomski studiji Erasmus Mundus** (u okviru ključne mjere 1.) kojima se promiče mobilnost učenika i osoblja iz partnerskih država i u tim državama;
- projekti **jačanja sposobnosti** u visokom obrazovanju (u okviru ključne mjere 2.) kojima se promiču suradnja i partnerstva koji utječu na modernizaciju i internacionalizaciju ustanova i sustava visokog obrazovanja u partnerskim državama, uz poseban naglasak na partnerske države u susjedstvu EU-a;
- podupiranje **dijaloga o politici** (u okviru ključne mjere 3.) s pomoću mreže stručnjaka za reformu visokog obrazovanja u partnerskim državama u susjedstvu EU-a, međunarodne organizacije studenata, dijaloga o politici s partnerskim državama te međunarodne privlačnosti i promidžbenih događanja;
- aktivnosti **Jean Monnet** s ciljem poticanja poučavanja, istraživanja i razmišljanja u području studija o Europskoj uniji diljem svijeta.

U području mladih programom Erasmus+ podupiru se sljedeće glavne aktivnosti:

- **mobilnost za mlade i osobe koje rade s mladima** (u okviru ključne mjere 1.) kojom se promiču razmjene mladih, Europska volonterska služba i mobilnost osoba koje rade s mladima u suradnji s partnerskim državama u susjedstvu EU-a;
- projekti za **jačanje sposobnosti** u području mladih (u okviru ključne mjere 2.) kojima se promiče suradnja i aktivnosti mobilnosti koje vrše pozitivan utjecaj na kvalitativan razvoj rada s mladima, politika za mlade i sustava za mlade, kao i na priznavanje neformalnog obrazovanja u partnerskim državama, a posebice u afričkim, karipskim i pacifičkim (AKP) te azijskim i državama Latinske Amerike;
- sudjelovanje mladih ljudi i organizacija mladih iz partnerskih država u susjedstvu EU-a u **strukturiranom dijalogu** o mladima (u okviru ključne mjere 3.) kroz njihovo sudjelovanje na međunarodnim sastancima, konferencijama i događajima koji promiču dijalog mladih ljudi i donositelja odluka.

Osim toga, u drugim aktivnostima Programa (strateška partnerstva, udruženja znanja, udruženja sektorskih vještina, suradnička partnerstva) mogu sudjelovati i organizacije iz partnerskih država, ako njihovo sudjelovanje projektu donosi dodanu vrijednost (dodatne informacije možete pronaći u dijelu B ovog Vodiča).

VIŠEJEZIČNOST

Višejezičnost je jedan od osnovnih dijelova europskog projekta i snažan simbol nastojanja EU-a da bude ujedinjen u raznolikosti. Strani jezici imaju važnu ulogu među vještinama kojima će se pomoći ljudima da se bolje sprema za tržište rada i iskoriste sve dostupne prilike. EU je utvrdio cilj da svaki građanin mora imati priliku naučiti barem dva strana jezika, od rane dobi.

Promicanje učenja jezika i jezične raznolikosti jedan je od posebnih ciljeva Programa. Nedostatak jezičnih sposobnosti jedna je od glavnih prepreka za suradnju u europskim programima za obrazovanje, osposobljavanje i mlade. Cilj je prilika u kojima

se pruža jezična potpora poduprijeti učinkovitost i djelotvornost mobilnosti, poboljšati rezultate učenja i time pridonijeti posebnom cilju Programa.

Jezična potpora dostupna je za jezik koji sudionici koriste za učenje, obavljanje stručne prakse ili volontiranje u inozemstvu u okviru aktivnosti dugoročne mobilnosti koje se podupiru u okviru ključne mjere 1. Jezična potpora uglavnom se nudi putem jezične potpore na internetu Erasmus+ jer su prednosti e-učenja jezika pristupačnost i fleksibilnost. Jezična potpora na internetu Erasmus+ (<http://erasmusplusols.eu>) uključuje obveznu procjenu jezičnih sposobnosti i dobrovoljne tečajeve jezika. Ocjena znanja jezika ključan je vid ove inicijative kojom se osigurava odgovarajuća priprema svakog sudionika i prikupljaju dokazi o jezičnim vještinama sudionika u programima mobilnosti EU-a. Prema tome, ocjena znanja jezika sudionika vrši se prije mobilnosti i na kraju mobilnosti u cilju praćenja ostvarenog napretka u znanju jezika. Rezultati ocjenjivanja znanja jezika kojem se sudionici podvrgavaju prije odlaska neće ih spriječiti da sudjeluju u aktivnosti mobilnosti, bez obzira na rezultat. Internetsko ocjenjivanje znanja jezika stoga se ne primjenjuje da bi se odabrali sudionici mobilnosti u sklopu programa Erasmus+, već da bi se sudionicima pružila prilika da unaprijede svoju razinu znanja u područjima u kojima im je to potrebno. Pružanje jezične potpore temelji se na uzajamnom povjerenju ustanova pošiljateljica i primateljica: ustanova pošiljateljica odgovorna je za pružanje najprikladnije jezične potpore sudionicima kako bi se osiguralo da do početka mobilnosti oni postignu preporučenu razinu znanja koja je dogovorena s ustanovom primateljicom.

Dok ne budu razvijeni internetski alati za sve jezike, korisnici projekata mobilnosti dobit će financijska sredstva za pružanje jezične potpore na jezicima koji nisu dostupni putem internetske usluge koju nudi Komisija.

U okviru ključne mjere 2. poticati će se strateška partnerstva u području poučavanja i učenja jezika. Inovacije i dobra praksa kojima se promiču jezične vještine mogu uključivati, primjerice, načine poučavanja i ocjenjivanja, razvoj nastavnog materijala, istraživanja, učenje jezika potpomognuto računalom i poduzetničke pothvate u kojima se koriste strani jezici. Nadalje, korisnicima strateških partnerstava koji organiziraju dugoročne aktivnosti osposobljavanja i poučavanja za osoblje, osobe koje rade s mladima i osobe koje se obrazuju mogu se, ako je potrebno, osigurati financijska sredstva za jezičnu potporu.

U vezi s nagradom Europske jezične oznake (ELL) nacionalne se agencije potiče da organiziraju redovita (godišnja ili dvogodišnja) nacionalna natjecanja u državama sudionicama u Programu, u kojima je sudjelovanje dobrovoljno. Nagrada ELL-a trebala bi služiti kao poticaj za iskorištavanje i širenje rezultata izvrsnosti u području višejezičnosti i za poticanje interesa za učenje jezika.

U okviru ključne mjere 3. i da bi se poduprli naponi država članica za integraciju izbjeglica u europske sustave obrazovanja i osposobljavanja, jezična potpora na internetu (OLS) Erasmus+ koja se pruža sudionicima programa Erasmus+ proširuje se u korist otprilike 100 000 izbjeglica u okviru poziva za 2016., 2017. i 2018. godinu te do kada dostupna proračunska sredstva ne budu potrošena, a ta će potpora njima biti besplatna.

Sudjelovanje nacionalnih agencija za program Erasmus+ i ustanova/organizacija korisnica u potpunosti je dobrovoljno. U okviru tog poziva korisnici programa Erasmus+ koji žele sudjelovati dobivaju određenu količinu dodatnih licencija za OLS koje se dodjeljuju isključivo izbjeglicama koje namjeravaju učiti jedan od jezika dostupnih u OLS-u. Ustanove/organizacije korisnice bit će odgovorne za raspodjelu licencija izbjeglicama i za izvještavanje o uporabi tih licencija.

JEDNAKOST I UKLJUČIVANJE

Cilj je programa Erasmus+ promicati jednakost i uključivanje olakšavanjem pristupa sudionicima koji dolaze iz nepovoljnijih sredina i koji imaju manje mogućnosti u usporedbi s vršnjacima u svim slučajevima kada takva situacija ograničava ili sprječava sudjelovanje u transnacionalnim aktivnostima iz razloga poput:

- invaliditeta (tj. sudionici s posebnim potrebama): osobe s psihičkim (intelektualnim, kognitivnim, povezanim s učenjem), fizičkim, osjetilnim ili drugim invaliditetom;
- obrazovnih poteškoća: mladi ljudi s poteškoćama u učenju; osobe koje rano napuštaju školovanje; niskokvalificirane odrasle osobe; mladi ljudi s lošim rezultatima u školi;
- ekonomskih prepreka: osobe s niskim standardom života, niskim приходima, ovisni o sustavu socijalne skrbi ili beskućnici; mladi ljudi koji su dugoročno nezaposleni ili siromašni; osobe koje su u dugovima ili imaju financijskih problema;
- kulturoloških razlika: useljenici ili izbjeglice ili osobe podrijetlom iz obitelji useljenika ili izbjeglica; pripadnici nacionalnih ili etničkih manjina; osobe koje imaju poteškoće s jezičnom i kulturološkom prilagodbom;
- zdravstvenih problema: osobe s kroničnim oboljenjima, teškim bolestima ili psihijatrijskim oboljenjima;
- socijalnih prepreka: osobe koje su žrtve diskriminacije zbog spola, dobi, etničkog podrijetla, vjere, seksualne orijentacije, invaliditeta itd.; osobe s ograničenim društvenim vještinama i asocijalnim ili rizičnim ponašanjem; osobe u opasnim situacijama; (bivši) zločinci; (bivši) ovisnici o drogama ili alkoholu; mladi i/ili samohrani roditelji; siročad;

- zemljopisnih prepreka: ljudi iz udaljenih ili ruralnih područja; ljudi koji žive na malim otocima ili u perifernim regijama; ljudi iz problematičnih gradskih zona; ljudi iz udaljenih područja (ograničeni javni prijevoz, loša infrastruktura).

U području mladih, strategija za uključenost i raznovrsnost osmišljena je kao zajednički okvir za podupiranje sudjelovanja i uključivanja mladih ljudi u nepovoljnijem položaju u program Erasmus+. Strategija je dostupna na *web*-mjestu⁴ Europske komisije.

ZAŠTITA I SIGURNOST SUDIONIKA

Zaštita i sigurnost sudionika u projektima programa Erasmus+ važna su načela Programa. Sve osobe koje sudjeluju u programu Erasmus+ trebale bi imati priliku potpuno iskoristiti mogućnosti za osobni razvoj i stručno usavršavanje i učenje. Za to bi trebalo osigurati sigurno okruženje u kojem se poštuju i štite prava svih osoba.

U tu svrhu svaka organizacija koja sudjeluje u programu Erasmus+ mora uspostaviti učinkovite postupke i rješenja za promicanje i jamčenje sigurnosti i zaštite sudionika u svojim aktivnostima. U tom smislu svi studenti, vježbenici, naučnici, učenici, odrasli polaznici, mladi ljudi, osoblje i volonteri, koji sudjeluju u aktivnosti u okviru ključnih mjera 1. ili 2. programa Erasmus+, moraju se osigurati od rizika u vezi s njihovim sudjelovanjem u tim aktivnostima. Osim Europske volonterske službe koja predviđa posebnu policu osiguranja (vidjeti Prilog I. ovom Vodiču) u programu Erasmus+ nije utvrđen jedinstveni oblik osiguranja niti se u njemu preporučuju određena osiguravajuća društva. Programom se prepušta organizatorima projekta da pronađu najprikladniju policu osiguranja prema vrsti projekta koji se provodi i dostupnim oblicima osiguranja na nacionalnoj razini. Nadalje, nije se nužno pretplatiti na osiguranje specifično za određeni projekt ako su sudionici već pokriveni postojećim policama osiguranja organizatora projekta.

U svakom slučaju, moraju biti obuhvaćena sljedeća područja:

- ako je važno, putno osiguranje (uključujući oštećenje ili gubitak prtljage);
- odgovornost treće strane (uključujući, ako je moguće, osiguranje od profesionalne štete ili osiguranje od odgovornosti);
- nesreća ili teška bolest (uključujući stalnu ili privremenu nesposobnost);
- smrt (uključujući povratak u državu podrijetla u slučaju projekata koji se provode u inozemstvu).

Ako je primjenjivo, preporuča se da sudionici u transnacionalnim aktivnostima imaju europsku karticu zdravstvenog osiguranja. To je besplatna kartica kojom se omogućuje pristup nužnoj, javnoj zdravstvenoj skrbi za vrijeme privremenog boravka u bilo kojoj od 28 država EU-a, Islandu, Lihtenštajnu i Norveškoj uz uvjete i troškove (besplatno u nekim državama) jednake onima koje imaju osobe koje su osigurane u toj državi. Dodatne informacije o kartici i o tome kako je možete dobiti dostupne su na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

I konačno, ako u projektima sudjeluju osobe mlađe od 18 godina, organizacije sudionice moraju dobiti prethodnu suglasnost za sudjelovanje od njihovih roditelja ili osoba koje djeluju u njihovo ime.

⁴ Strategija za uključenost i raznolikost u području mladih u okviru programa Erasmus+: http://ec.europa.eu/youth/library/reports/inclusiondiversity-strategy_en.pdf

KAKVA JE STRUKTURA PROGRAMA ERASMUS+?

Kako bi mogao ostvariti svoje ciljeve, u okviru programa Erasmus+ provode se sljedeće aktivnosti:

KLJUČNA MJERA 1. – MOBILNOST POJEDINACA

Ovom se ključnom mjerom podupiru:

- **mobilitet učenika i osoblja:** prilike za studente, vježbenike, mlade ljude i volontere te profesore, nastavnike, učitelje, voditelje osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, osoblje obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva da dožive iskustvo učenja i/ili rada u drugoj državi;
- **združeni diplomski studiji Erasmus Mundus:** integrirani međunarodni studijski programi visoke razine koje provode konzorciji ustanova visokog obrazovanja koji dodjeljuju stipendije najboljim studentima diplomskih studija u cijelom svijetu;
- **zajmovi za diplomske studije Erasmus+:** studenti u visokom obrazovanju iz partnerskih država mogu se u okviru programa prijaviti za zajam za odlazak na diplomski studij u inozemstvo. Studenti bi se trebali obratiti nacionalnim bankama ili agencijama za studentske zajmove koji sudjeluju u programu.

KLJUČNA MJERA 2. – SURADNJA ZA INOVACIJE I RAZMJENA DOBRE PRAKSE

Ovom se ključnom mjerom podupiru:

- transnacionalna **strateška partnerstva** čiji je cilj razviti inicijative posvećene jednom ili više područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih te promicati inovacije, razmjene iskustava i praktičnog znanja između različitih vrsta organizacija koje se bave obrazovanjem, osposobljavanjem i mladima ili drugim relevantnim područjima. Određene se aktivnosti mobilnosti podupiru ako pridonose ciljevima projekta;
- **udruženja znanja** između ustanova visokog obrazovanja i poduzeća koja nastoje poticati inovacije, poduzetništvo, kreativnost, zapošljivost, razmjenu znanja i/ili multidisciplinarno poučavanje i učenje;
- **udruženja sektorskih vještina** koja podupiru osmišljavanje i isporuku zajedničkih kurikuluma, programa i metodologija za poučavanje i osposobljavanje u sklopu strukovnog osposobljavanja, a za čiju su se izradu koristili dokazi o trendovima u pojedinom gospodarskom sektoru i vještinama potrebnim za postizanje uspjeha u jednom ili više strukovnih područja;
- projekti za **jačanje sposobnosti** koji podupiru suradnju s partnerskim državama u područjima visokog obrazovanja i mladih. Cilj je projekata jačanja sposobnosti podržati organizacije/ustanove i sustave u njihovom postupku modernizacije i internacionalizacije. Određene vrste projekata za jačanje sposobnosti podupiru aktivnosti u području mobilnosti ako one pridonose ciljevima projekta;
- platforme za informatičku podršku kao što su **e-Twinning**, **Portal za školsko obrazovanje**, **Europska platforma za obrazovanje odraslih (EPALE)** i **Europski portal za mlade** koje nude virtualne prostore za suradnju, baze podataka o prilikama, strukovne zajednice i druge internetske usluge za nastavnike, voditelje osposobljavanja i osobe koje rade u području školskog obrazovanja i obrazovanja odraslih, kao i za mlade, volontere i osobe koje rade s mladima diljem Europe i šire.

KLJUČNA MJERA 3. – POTPORA ZA REFORMU POLITIKE

Ovom se ključnom mjerom podupiru:

- **znanje u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih** za donošenje politika koje se temelje na dokazima i za praćenje, posebice:
 - analiza za pojedine zemlje i tematska analiza, uključujući kroz suradnju s akademskim mrežama;
 - suradničko učenje i suradničke revizije otvorenim metodama koordinacije u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- **inicijative za inovacije politika** kako bi se među dionicima poticao inovativan razvoj politika i javnim tijelima omogućilo da ispituju učinkovitost inovativnih politika terenskim pokusima koji se temelje na dobrim metodologijama ocjenjivanja;

- **potpora europskim alatima za politike** kako bi se olakšala transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija te prijenos bodova, poticalo osiguranje kvalitete, podržavalo vrednovanje neformalnog i informalnog učenja, upravljanje vještinama i usmjeravanje. Ova aktivnost uključuje potporu mrežama kojima se olakšava razmjena diljem Europe, učenje i radna mobilnost građana i razvoj fleksibilnih putova učenja između različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- **suradnja s međunarodnim organizacijama** općepriznate stručnosti i analitičkih sposobnosti (kao što su OECD i Vijeće Europe) kako bi se ojačao utjecaj i dodana vrijednost politika u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- **dijalog s dionicima te promicanje politika i programa** koji uključuju javna tijela, pružatelje i dionike u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih u svrhu jačanja svijesti o europskim političkim planovima, posebice Europi 2020., Obrazovanju i osposobljavanju 2020., Europskoj strategiji za mlade, kao i o vanjskoj dimenziji europskih politika za obrazovanje, osposobljavanje i mlade. Te su aktivnosti važne i za razvoj sposobnosti dionika za aktivno podupiranje provedbe politika poticanjem korištenja rezultata Programa i ostvarivanjem opipljivog učinka.

AKTIVNOSTI PROGRAMA JEAN MONNET

Aktivnostima programa Jean Monnet podupirat će se:

- **akademski moduli, katedre, centri izvrsnosti** kako bi se produbilo poučavanje o studijima europskih integracija utjelovljeno u službeni kurikulum ustanove visokog obrazovanja te da bi se provodila, pratila i nadzirala istraživanja o temama iz područja EU-a, uključujući i za druge obrazovne razine kao što su osposobljavanje učitelja i obvezno obrazovanje. Cilj je tih aktivnosti također osigurati dubinsko poučavanje o pitanjima europskih integracija za buduće stručnjake u područjima za kojima postoji potražnja na tržištu rada te istovremeno poticati, savjetovati i voditi mlade generacije učitelja i istraživača u područjima projekata europskih integracija;
- **rasprava o politici s akademskim svijetom** koju podupiru: a) **mreže** kako bi se poboljšala suradnja različitih sveučilišta diljem Europe i svijeta, poticala suradnja i stvorila platforma za razmjenu znanja na visokoj razini s javnim dionicima i službama Komisije o temama od izuzetne važnosti za EU; b) **projekti** za inovaciju i uzajamno poticanje te širenje tema iz područja EU-a kojima se nastoji promicati rasprava, razmišljanje o problemima povezanim s EU-om i unaprijediti znanje o EU-u i njegovim postupcima;
- **potpora udrugama** u svrhu organiziranja i provedbe zakonskih aktivnosti udruga koje se bave europskim studijima i pitanjima EU-a te objavljivanje činjenica o EU-u široj javnosti čime se potiče aktivno europsko građanstvo.

Aktivnosti Jean Monnet također pružaju operativna bespovratna sredstva **imenovanim ustanovama** koje ostvaruju cilj od europskog interesa i organiziraju **studije i konferencije** čija je svrha pružiti nove spoznaje i konkretne prijedloge tvorcima politika.

SPORT

Aktivnostima u području sporta podupirat će se:

- **suradnička partnerstva** čiji je cilj promicati integritet sporta (suzbijanje dopinga, borba protiv namještanja utakmica, zaštita maloljetnika), podržavati inovativne pristupe za provedbu načela EU-a o dobrom upravljanju u sportu te strategija EU-a u području socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti, poticati sudjelovanje u sportu i tjelesnim aktivnostima (podržavati provedbu smjernica EU-a o tjelesnim aktivnostima, volontiranje, zapošljavanje u sportu te obrazovanje i osposobljavanje u sportu) i podržavati provedbu smjernica EU-a o dvostrukim karijerama sportaša. U ta se partnerstva ubrajaju i mala suradnička partnerstva čiji je cilj poticati socijalnu uključenost i jednake mogućnosti u sportu, promicati tradicionalne europske sportove i igre, podržavati mobilnost volontera, trenera, upravitelja i osoblja neprofitnih sportskih organizacija te zaštititi sportaše, posebice one najmlađe, od zdravstvenih i sigurnosnih rizika unaprijeđenjem uvjeta treniranja i natjecanja;
- **neprofitna europska sportska događanja**, dodjelom bespovratnih sredstava pojedinačnim organizacijama zaduženim za pripremu, organizaciju i praćenje određenog događanja. Uključene aktivnosti obuhvaćat će organizaciju aktivnosti osposobljavanja za sportaše i volontere tijekom priprema za događanje, svečanosti otvaranja i zatvaranja, popratne aktivnosti uz sportsko događanje (konferencije, seminare) te provedbu aktivnosti koje slijede nakon toga, kao što su ocjenjivanje ili naknadne aktivnosti;

- **jačanje baze dokaza za donošenje politika** pomoću studija; prikupljanja podataka, anketa; mreža; konferencija i seminara kojima se širi dobra praksa iz država sudionica u Programu i sportskih organizacija te jačaju mreže na razini EU-a kako bi nacionalni članovi tih mreža imali koristi od sinergija i razmjena s partnerima;
- **dijalog s relevantnim europskim dionicima**, a to su prvenstveno godišnji Forum EU-a za sport i potpora sportskim događanjima predsjedništva koje organiziraju države članice EU-a koje predsjedaju EU-om. Prema potrebi mogu se organizirati i drugi *ad hoc* sastanci i seminari važni za osiguranje optimalnog dijaloga s dionicima u sportu.

KOLIKI JE PRORAČUN?

Ukupna indikativna financijska omotnica Programa iznosi 14,774 milijarde EUR u okviru proračunske stavke 1. i 1,68 milijardi EUR u okviru proračunske stavke 4. proračuna EU-a za sedam godina (2014. – 2020.). Godišnji proračun donosi proračunsko tijelo. Različiti koraci za donošenje proračuna EU-a mogu se pratiti na:

http://ec.europa.eu/budget/documents/budget_current_year_en.htm

Informacije o dostupnim proračunskim sredstvima po pojedinoj aktivnosti, planiranom broju projekata kojima trebaju biti dodijeljena bespovratna sredstva te okvirnim prosječnim iznosima bespovratnih sredstava potražite u Godišnjem programu rada za Erasmus+ za 2017. godinu⁵ (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm).

⁵ Podrška za aktivnosti u području visokog obrazovanja koje su usmjerene na mobilnost i suradnju s partnerskim državama osigurana je i sredstvima iz proračunske stavke 4. koja su dodijeljena u okviru Godišnjeg programa rada za 2016. godinu (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

TKO PROVODI PROGRAM ERASMUS+?

EUROPSKA KOMISIJA

Za provedbu programa Erasmus+ u konačnici je odgovorna Europska komisija. Ona kontinuirano upravlja proračunom i određuje prioritete, ciljeve i kriterije Programa. Nadalje, usmjerava i prati opću provedbu, daljnje postupanje i procjenu Programa na europskoj razini. Europska komisija također snosi opću odgovornost za nadzor i koordinaciju struktura zaduženih za provedbu Programa na nacionalnoj razini.

Izvršna agencija Europske komisije za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu (u daljnjem tekstu: Izvršna agencija) odgovorna je za provedbu centraliziranih aktivnosti programa Erasmus+ na europskoj razini. Izvršna agencija zadužena je za potpuno upravljanje životnim ciklusom tih projekata, od promicanja programa, analize zahtjeva za bespovratna sredstva, praćenja projekata na licu mjesta do širenja rezultata projekta i Programa. Također je odgovorna za objavu posebnih poziva na podnošenje prijedloga za određene aktivnosti Programa koje nisu obuhvaćene ovim Vodičem.

Preko Izvršne agencije Europska je komisija također odgovorna za:

- provedbu studija u područjima koja obuhvaća Program;
- provedbu istraživanja i aktivnosti koje se temelje na dokazima preko mreže Eurydice;
- jačanje vidljivosti i sustavnog učinka Programa širenjem informacija i iskorištavanjem rezultata Programa;
- osiguravanje ugovornog upravljanja i financiranja tijela i mreža koje podupire program Erasmus+;
- upravljanje pozivima na podnošenje ponuda za usluge u okviru Programa.

NACIONALNE AGENCIJE

Provedba programa Erasmus+ uglavnom se vrši neizravnim upravljanjem, što znači da Europska komisija povjerava zadatke provedbe proračuna nacionalnim agencijama. Razlog tome je namjera da se program Erasmus+ što više približi korisnicima i da se prilagodi različitosti nacionalnih sustava obrazovanja i osposobljavanja i sustava za mlade. U tu svrhu, svaka država sudionica u Programu imenuje jednu ili više nacionalnih agencija (kontaktne podatke potražite u Prilogu IV. ovom Vodiču). Te nacionalne agencije promiču i provode Program na nacionalnoj razini i djeluju kao poveznica između Europske komisije i organizacija sudionica na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. One imaju sljedeće zadaće:

- pružati odgovarajuće informacije o programu Erasmus+;
- upravljati pravičnim i transparentnim postupkom odabira prijava za projekte koji će se financirati u svojoj državi;
- pratiti i procjenjivati provedbu Programa u njihovoj državi;
- pružati podršku podnositeljima prijava za projekte i organizacijama sudionicama tijekom čitavog trajanja projekta;
- učinkovito surađivati s mrežom svih nacionalnih agencija i Europskom komisijom;
- osigurati vidljivost Programa;
- promicati širenje i iskorištavanje rezultata Programa na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Osim toga, nacionalne agencije igraju važnu ulogu posredničkih struktura za kvalitativni razvoj programa Erasmus+ tako što:

- provode aktivnosti – osim zadataka upravljanja trajanjem projekta – koje podržavaju kvalitativnu provedbu Programa i/ili pokreću promjene politika u područjima koja obuhvaća Program;
- pružaju podršku novopridošlima i ciljnim skupinama koje se nalaze u nepovoljnijem položaju kako bi uklonile prepreke za njihovo potpuno sudjelovanje u Programu;
- uspostavljaju suradnju s vanjskim tijelima kako bi povećale učinak Programa u svojoj državi.

Cilj podrške koju pružaju nacionalne agencije jest usmjeravati korisnike Programa kroz sve faze, od prvog doticaja s Programom tijekom postupka podnošenja prijave do realizacije projekta i završne ocjene. Načelo nije u sukobu s pravičnošću i transparentnošću postupaka odabira. Ono se temelji na ideji da je, kako bi se zajamčile jednake mogućnosti za sve, nužno pružiti više potpore nekim ciljnim skupinama Programa putem sustava savjetovanja, praćenja i treniranja koji su prilagođeni njihovim potrebama.

KOJA SU DRUGA TIJELA UKLJUČENA U PROVEDBU PROGRAMA?

Osim prethodno navedenih tijela, strukture navedene u nastavku pružaju komplementarna stručna znanja provedbi programa Erasmus+:

MREŽA EURYDICE

Mreža Eurydice prvenstveno je usredotočena na način na koji je obrazovanje strukturirano i organizirano na svim razinama u Europi i njezin je cilj doprinijeti boljem uzajamnom razumijevanju sustava u Europi. Ona osobama odgovornim za obrazovne sustave i politike u Europi pruža usporedne analize na europskoj razini i nacionalne specifične podatke u područjima obrazovanja i sporta, koje će im pomoći prilikom odlučivanja.

Mreža Eurydice proizvodi opsežne izvore informacija, uključujući detaljne opise i preglede nacionalnih obrazovnih sustava (nacionalni obrazovni sustavi i politike), komparativna tematska izvješća posvećena pojedinim temama koje su u interesu Zajednice (tematska izvješća), indikatore i statistike (serije ključnih podataka) te serije činjenica i brojčanih podataka povezanih s obrazovanjem, kao što su nacionalne obrazovne strukture, nastavni kalendari, usporedbe nastavničkih plaća i propisanog broja nastavnih sati po državama i stupnjevima obrazovanja (činjenice i brojčani podaci).

Sastoji se od središnje koordinacijske jedinice koja se nalazi u sklopu Izvršne agencije i nacionalnih jedinica koje se nalaze u svim državama sudionicama u programu Erasmus+ te u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji.

Više informacija dostupno je na *web*-mjestu Izvršne agencije.

MREŽA NACIONALNIH DOPISNIKA WIKIJA ZA MLADE

U skladu sa Strategijom EU-a za mlade i s ciljem unaprjeđenja znanja o problemima mladih u Europi pruža se financijska potpora nacionalnim strukturama koje doprinose stvaranju i održavanju *Wikija* za mlade, interaktivnog alata koji na dosljedan, ažuriran i iskoristiv način nudi informacije o situaciji u kojoj se nalaze mladi u Europi i o nacionalnim politikama za mlade.

Financijska se potpora pruža tijelima koja se nalaze u državi sudionici u Programu, a koja odrede nacionalna tijela te države, za aktivnosti koje ona provode za proizvodnju informacija o pojedinoj državi, usporedivih državnih opisa i pokazatelja koji pridonose boljem uzajamnom razumijevanju sustava i politika za mlade u Europi.

SLUŽBE ZA POTPORU E-TWINNING

E-Twinning je zajednica nastavnika koji rade na razinama od predškolske do srednjoškolske, udomljena na sigurnoj platformi kojoj smiju pristupiti samo nastavnici koje su provjerila i odobrila nacionalna tijela. Sudionici se mogu pridružiti mnogim aktivnostima: provedbi projekata s drugim školama ili razredima; raspravama s kolegama i razvoju stručnog umrežavanja; sudjelovanju u različitim prilikama za stručno usavršavanje (internetom i uživo) itd. E-Twinning se financira u okviru ključne mjere 2. programa Erasmus+. Od svog početka 2005. godine u zajednicu se registriralo više od 380 000 nastavnika iz više od 160 000 škola te je provedeno gotovo 50 000 projekata u državama sudionicama u Programu.

Nastavnici i škole koji sudjeluju u e-Twinningu primaju podršku od svojih nacionalnih službi za potporu. To su organizacije koje su imenovala nadležna nacionalna tijela. One pomažu školama za vrijeme postupka registracije, traženja partnera i provedbe aktivnosti projekta, u promidžbi aktivnosti, dodjeli nagrada i oznaka kvalitete te organiziraju aktivnosti stručnog usavršavanja za učitelje.

Rad nacionalnih službi za potporu koordinira Središnja služba za potporu koja je također odgovorna za razvoj internetske platforme e-Twinning i za organiziranje aktivnosti stručnog usavršavanja nastavnika na europskoj razini.

Popis svih službi i dodatne informacije dostupne su na:

http://www.etwinning.net/en/pub/get_support/contact.htm

PORTAL ZA ŠKOLSKO OBRAZOVANJE „SCHOOL EDUCATION GATEWAY” (SEG)

Portal za školsko obrazovanje je europska internetska platforma za školsko obrazovanje, trenutačno dostupna na 23 jezika EU-a, a njezina je namjena pružiti sve što je nastavnicima potrebno po pitanju informacija, učenja i stručnog usavršavanja, potpore kolega i umrežavanja, prilika za suradničke projekte i mobilnost, uvide u politike itd. Osim nastavničke zajednice, ciljana korisnička skupina SEG-a uključuje sve stranke koje sudjeluju u aktivnostima u sklopu programa Erasmus+ kao što su: škole i druge obrazovni dionici i organizacije; donositelji politika i nacionalna tijela; nevladine organizacije; poduzeća itd. S

obzirom na to da je to javno *web*-mjesto, internetom mu mogu pristupiti svi (tj. i osobe iz država izvan EU-a). Očekuje se da će taj široki domet poboljšati veze između politike i prakse u europskom školskom obrazovanju te pomoći promicati politiku koja se temelji na stvarnim okolnostima u školstvu i stvarnim potrebama tržišta rada.

SEG nudi raznovrstan sadržaj kao što su: dobre prakse iz europskih projekata; mjesečne objave na blogu i videointervjui s europskim stručnjacima za školsko obrazovanje; internetski tečajevi za nastavnike koji će im pomoći u suočavanju s aktualnim izazovima u učionici; resursi kao što su nastavni materijali, tutorijali i Europski alat za škole; informacije o politikama koje se tiču školskog obrazovanja; aktualne novosti i događanja itd. Nudi posebne alate kojima se nastavnicima i školskom osoblju pruža potpora u pronalasku prilika za osposobljavanje i mobilnost radi stručnog usavršavanja (terenski tečajevi, promatranje na radnom mjestu, zadaće poučavanja itd.) koje se mogu financirati u okviru ključne mjere 1. programa Erasmus+:

- alat Erasmus+ „Katalog tečajeva” (prilike za izravnu obuku);
- alat Erasmus+ „Mogućnosti mobilnosti” (za mobilnost nastavnika u okviru ključne mjere 1.).

<http://schooleducationgateway.eu>

EPALE

Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi – poznata pod nazivom EPALE – inicijativa je Europske komisije koja se financira programom Erasmus+. Dostupna je nastavnicima, voditeljima osposobljavanja i volonterima, kao i tvorcima politika, istraživačima, medijima i članovima akademske zajednice koji se bave obrazovanjem odraslih.

Na *web*-mjestu dostupne su interaktivne mreže kojima se korisnicima omogućuje povezivanje s ostalim korisnicima iz čitave Europe, sudjelovanje u raspravama i razmjena dobre prakse. Među mnogim alatima i sadržajem, EPALE nudi instrumente od posebnog interesa za (potencijalne) korisnike programa Erasmus+. Neki od primjera su:

- kalendar tečajeva i događanja koji se može upotrebljavati
 - za pronalazak prilika za mobilnost za korisnike projekata u okviru ključne mjere 1.;
 - za promicanje tečajeva i događanja koji se organiziraju u sklopu projekata u okviru ključne mjere 2.;
- alat za pretraživanje partnera, koristan za pronalazak partnera za pripremanje projekta koji financira EU odnosno za pronalazak ili ponudu prilike za promatranje na radnom mjestu;
- strukovne zajednice nude dodatan prostor za povezivanje s osobama i organizacijama koje imaju slične interese;
- prostori za suradnju u kojima partneri u projektu mogu u sigurnoj okolini raditi na razvoju svog projekta;
- resursni centar u kojem se korisnici projekta mogu koristiti člancima, izvješćima, priručnicima i svim ostalim materijalima koji su proizvedeni u sklopu njihova projekta ili organizacije, čime se nudi dodatna prilika za širenje materijala;
- blog na kojem sudionici u projektima mogu razmjenjivati svoja iskustva ili učitati videozapise u kojima svoje rezultate predstavljaju na neformalan i dinamičan način.

Projekte koji se financiraju iz sredstava EU-a potiče se da informacije o svojim aktivnostima i rezultatima dijele s drugima na platformi objavama na blogu, novostima, događanjima i drugim vrstama aktivnosti.

EPALE provode Središnja služba za potporu i mreža nacionalnih službi za potporu država sudionica u programu Erasmus+ koje su zadužene za pronalaženje zanimljivih informacija i poticanje dionika na korištenje platforme i davanje doprinosa platformi. EPALE je dostupan na: <http://ec.europa.eu/epale>.

NACIONALNI UREDI ZA ERASMUS+

U predmetnim partnerskim državama (zapadni Balkan, države istočnog i južnog Mediterana, Rusija i središnja Azija) nacionalni uredi za Erasmus+ pomažu Komisiji, Izvršnoj agenciji i lokalnim tijelima u provedbi programa Erasmus+. Oni predstavljaju središnju točku u tim državama za njihove dionike uključene u program Erasmus+ u području visokog obrazovanja. Oni pridonose poboljšanju svijesti, vidljivosti, važnosti, učinkovitosti i učinka međunarodne dimenzije programa Erasmus+.

Nacionalni uredi za Erasmus+ odgovorni su za:

- pružanje informacija o aktivnostima programa Erasmus+ u području visokog obrazovanja u kojima mogu sudjelovati predmetne države;

- savjetovanje i pružanje pomoći potencijalnim podnositeljima prijava;
- praćenje projekata u sklopu programa Erasmus+;
- koordinaciju lokalnog tima stručnjaka za reformu visokog obrazovanja;
- praćenje naknadnih aktivnosti programa Tempus IV. (2007. – 2013.);
- doprinos studijama i događanjima;
- pružanje potpore dijalogu o politici;
- održavanje kontakata s lokalnim tijelima i delegacijama EU-a;
- praćenje razvoja politike u području visokog obrazovanja u svojoj državi.

TAJNIŠTVO AKP-A

U predmetnim partnerskim državama (države AKP-a) provedba određenih aktivnosti vršit će se u bliskoj suradnji s Odborom veleposlanika skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država koji zastupa Tajništvo AKP-a koje sudjeluje u izradi programa i provedbi tih aktivnosti.

MREŽA STRUČNJAKA ZA REFORMU VISOKOG OBRAZOVANJA

U predmetnim partnerskim državama (zapadni Balkan, države istočnog i južnog Mediterana, Rusija i središnja Azija) nacionalni timovi stručnjaka za reformu visokog obrazovanja lokalnim tijelima i dionicima omogućuju pristup skupu stručnih znanja kako bi promicali reformu i poboljšali napredak u visokom obrazovanju. Oni sudjeluju u razvoju politika u visokom obrazovanju u svojim državama. Aktivnosti Mreže stručnjaka za reformu visokog obrazovanja temelje se na kontaktima među stručnjacima. Svaki nacionalni tim sastoji se od pet do petnaest članova. Članovi Mreže stručnjaka za reformu visokog obrazovanja stručnjaci su u području visokog obrazovanja (rektori, zamjenici rektora, dekani, akademici, službenici nadležni za međunarodne odnose, studenti itd.).

Misija Mreže stručnjaka za reformu visokog obrazovanja uključuje pružanje podrške:

- razvoju politika u predmetnim državama podupiranjem modernizacije, reformskih postupaka i strategija u visokom obrazovanju, u bliskom kontaktu s predmetnim lokalnim tijelima;
- dijalogu s EU-om u području politike visokog obrazovanja;
- aktivnostima osposobljavanja i savjetovanja koje su namijenjene lokalnim dionicima, a posebice ustanovama visokog obrazovanja i njihovom osoblju; projektima Erasmus+ (posebice onima koji se provode u okviru mjere jačanja sposobnosti) širenjem njihovih rezultata i ishoda, a posebice dobrih praksi i inovativnih inicijativa te iskorištavanjem istih u svrhe osposobljavanja.

MREŽA EUROGUIDANCE

Euroguidance je europska mreža nacionalnih resursnih i informacijskih centara. Svi centri Euroguidancea imaju dva zajednička cilja:

- promicati europsku dimenziju u usmjeravanju u području obrazovanja i strukovnog osposobljavanja;
- pružanje kvalitetnih informacija o cjeloživotnom usmjeravanju i mobilnosti za potrebe učenja.

Glavna ciljna skupina Euroguidancea su osobe koje se bave usmjeravanjem i donositelji politika iz obrazovnog sektora i sektora zapošljavanja u svim europskim državama.

Više informacija dostupno je na: <http://euroguidance.eu/>

NACIONALNI CENTRI EUROPASS

Cilj Europassa jest pomoći pojedincima da predstave i dokumentiraju svoje vještine i kvalifikacije na jasan i transparentan način diljem Europe. Ovom inicijativom olakšava se komunikacija između tražitelja zaposlenja i poslodavaca, te mobilnost za potrebe rada ili učenja.

U svakoj državi (Europska unija i Europski gospodarski prostor plus bivša jugoslavenska republika Makedonija i Turska) nacionalni centar Europass koordinira sve aktivnosti povezane s dokumentima Europass. To je prva točka kontakta za svaku osobu ili organizaciju koja je zainteresirana za upotrebu Europassa ili koja želi dodatne informacije o njemu.

Više informacija dostupno je na: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/about/national-europass-centres>

NACIONALNE KOORDINACIJSKE TOČKE (NKP) ZA EUROPSKI KVALIFIKACIJSKI OKVIR (EKO)

Nacionalne koordinacijske točke za EKO pružaju potporu nacionalnim tijelima za uspostavu nacionalnih kvalifikacijskih okvira. Aktivnosti nacionalnih koordinacijskih točaka za EKO odnose se na:

- upućivanje nacionalnih kvalifikacijskih sustava na europske referentne razine;
- upućivanje potvrda o kvalifikacijama, diploma i dokumenata Europass koje su izdala nadležna tijela na odgovarajuću razinu EKO-a.

Više informacija dostupno je na: <http://ec.europa.eu/ploteus/>

MREŽA NACIONALNIH REFERENTNIH TOČAKA ZA EQAVET

Nacionalna tijela uspostavljaju nacionalne referentne točke za EQAVET koje spajaju postojeća mjerodavna tijela, uključujući predmetne socijalne partnere i dionike na nacionalnoj i europskoj razini, kako bi doprinijela provedbi Europskog okvira za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Nacionalne referentne točke za EQAVET nastoje: 1.) pružati aktivnu potporu provedbi programa rada za EQAVET, 2.) pokretati konkretne inicijative za promicanje daljnjeg razvoja okvira EQAVET u nacionalnom kontekstu, 3.) podupirati samoprocjenu kao komplementarno i učinkovito sredstvo osiguranja kvalitete koje omogućuje mjerenje uspješnosti i utvrđivanje područja u kojima su potrebna poboljšanja i 4.) osigurati učinkovito širenje informacija dionicima.

Više informacija dostupno je na: <http://www.eqavet.eu/>

NACIONALNI INFORMACIJSKI CENTRI ZA AKADEMSKO PRIZNAVANJE (NARIC)

Mreža NARIC pruža informacije o priznavanju diploma i razdoblja studiranja u drugim europskim državama te savjete o stranim akademskim diplomama u državi u kojoj postoji NARIC. Mreža NARIC pruža pouzdane savjete svima koji putuju u inozemstvo radi posla ili daljnjeg obrazovanja, ali i ustanovama, studentima, savjetnicima, roditeljima, učiteljima i mogućim poslodavcima.

Europska komisija podupire rad mreže NARIC razmjenom informacija i iskustava među zemljama, utvrđivanjem dobrih praksi, komparativnom analizom sustava i politika u ovom području te raspravom i analizom tema iz područja interesa zajedničke obrazovne politike.

Više informacija dostupno je na: <http://www.enic-naric.net/>

MREŽA NACIONALNIH TIMOVA STRUČNJAKA ZA ECVET

Nacionalni timovi stručnjaka za ECVET pružaju skup stručnih znanja kojima se podupire provedba Europskog sustava bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET). Oni promiču donošenje, primjenu i korištenje ECVET-a u državama sudionicama u programu i daju savjete nadležnim tijelima i ustanovama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

Više informacija dostupno je na: <http://www.ecvet-team.eu/> i http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm

RESURSNI CENTRI ZA MLADE SALTO

Cilj resursnih centara za mlade SALTO jest pomoći u unaprjeđenju kvalitete projekata Erasmus+ u području mladih. Na temelju tematskog (sudjelovanje, uključivanje, osposobljavanje i suradnja, informiranje, kulturološka različitost) ili zemljopisnog (zemlje Istočnog partnerstva i Rusija, južni Mediteran, zapadni Balkan) usmjerenja, oni pružaju resurse, informacije i osposobljavanje u određenim područjima za nacionalne agencije i druge dionike uključene u rad s mladima i potiču priznavanje neformalnog i informalnog učenja.

Njihov rad uključuje:

- organiziranje tečajeva osposobljavanja, studijskih posjeta, foruma i aktivnosti za izgradnju partnerstva;
- razvijanje i dokumentiranje osposobljavanja te metoda i alata za rad s mladima;
- pružanje pregleda europskih aktivnosti za osposobljavanje koje su dostupne osobama koje rade s mladima pomoću europskog kalendara osposobljavanja;
- izdavanje praktičnih publikacija;

- pružanje ažuriranih informacija o radu s mladima u Europi i različitim prioritetima;
- pružanje baze podataka voditelja osposobljavanja i ljudskih resursa u području rada s mladima i osposobljavanja;
- koordiniranje provedbe Youthpassa;
- provedbu akreditacije organizacija Europske volonterske službe u partnerskim državama u susjedstvu EU-a.

Više informacija dostupno je na: www.salto-youth.net.

Otlas – alat za pronalaženje partnera

Jedan od alata koje su razvili i koje udobljuju resursni centri za mlade SALTO jest Otlas, središnji internetski alat za pronalaženje partnera za organizacije koje djeluju u području mladih. Organizacije mogu registrirati svoje kontaktne podatke i područja interesa u Otlasu te izraditi partnerske zahtjeve za projektne ideje.

Više informacija dostupno je na: www.salto-youth.net/otlas ili www.otlas.eu.

MREŽA EURODESK

Mreža Eurodesk nudi informacijske usluge mladima i osobama koje rade s mladima o europskim prilikama u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih te o sudjelovanju mladih u europskim aktivnostima.

Mreža Eurodesk prisutna je u svim državama sudionicama u programu, njome na europskoj razini koordinira Eurodeskov ured u Bruxellesu, a ona pruža usluge odgovaranja na upite, informacije o financiranju, događanja i publikacije. Ona također pridonosi animaciji Europskog portala za mlade.

Europski portal za mlade nudi europske i nacionalne informacije i prilike koje mogu zanimati mlade ljude koji žive, uče i rade u Europi. Tamo se mogu pronaći informacije o osam glavnih tema, on obuhvaća 33 države i dostupan je na 27 jezika.

Europskom portalu za mlade možete pristupiti na sljedećoj adresi: http://europa.eu/youth/splash_en. Za više informacija o Eurodesku posjetite: <http://www.eurodesk.org/edesk/>.

TKO MOŽE SUDJELOVATI U PROGRAMU ERASMUS+?

Pojedinci – studenti, vježbenici, naučnici, učenici, odrasli polaznici, mladi ljudi, volonteri, profesori, učitelji, voditelji osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, stručnjaci u organizacijama koje djeluju području obrazovanja, osposobljavanja i mladih glavna su ciljna populacija Programa. Međutim, Programom se dolazi do tih pojedinaca putem organizacija, ustanova, tijela ili skupina koje organiziraju takve aktivnosti. Uvjeti pristupa Programu odnose se na dva dionika: „sudionike“ (pojedince koji sudjeluju u Programu) i „organizacije sudionice“ (uključujući skupine od najmanje četvero mladih ljudi aktivne u radu s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacija za mlade, koje se često nazivaju i neformalnim skupinama mladih ljudi). Uvjeti sudjelovanja sudionika i organizacija sudionica ovise o državi u kojoj se nalaze.

SUDIONICI

Sudionici u projektima Erasmus+ u načelu moraju imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu. Neke aktivnosti, posebno u područjima visokog obrazovanja i mladih, otvorene su i za sudionike iz partnerskih država.

Posebni uvjeti sudjelovanja u projektu Erasmus+ ovise o vrsti predmetne aktivnosti.

Opći uvjeti:

- za projekte koji su relevantni za područje visokog obrazovanja glavne su ciljne populacije: studenti (kratak ciklus, prvi, drugi ili treći ciklus), nastavnici i profesori u sustavu visokog obrazovanja, zaposlenici ustanova visokog obrazovanja, voditelji osposobljavanja i stručnjaci u poduzećima;
- za projekte koji su relevantni za područje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja glavne su ciljne populacije: naučnici i studenti u strukovnom obrazovanju, stručnjaci i voditelji osposobljavanja u strukovnom osposobljavanju, zaposlenici organizacija za početno strukovno obrazovanje, voditelji osposobljavanja i stručnjaci u poduzećima;
- za projekte koji su relevantni za područje školskog obrazovanja glavne su ciljne populacije: ravnatelji škola, nastavnici i školsko osoblje, učenici u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju;
- za projekte koji su relevantni za područje obrazovanja odraslih glavne su ciljne populacije: članovi ustanova za nestrukovno obrazovanje odraslih, voditelji osposobljavanja, osoblje i polaznici nestrukovnog obrazovanja odraslih;
- za projekte koji su relevantni za područje mladih glavne su ciljne populacije: mladi u dobi od 13 do 30⁶ godina, osobe koje rade s mladima, osoblje i članovi organizacija koje djeluju u području mladih;
- za projekte koji su relevantni za područje sporta glavne su ciljne populacije: stručnjaci i volonteri u području sporta, sportaši i treneri.

Više detalja o uvjetima za sudjelovanje u svakoj pojedinoj aktivnosti potražite u dijelu B i Prilogu I. ovom Vodiču.

ORGANIZACIJE SUDIONICE

Projekte Erasmus+ predaju i njima upravljaju organizacije sudionice koje zastupaju sudionike. Ako je projekt odabran, organizacija podnositeljica postaje korisnik bespovratnih sredstava programa Erasmus+. Korisnici potpisuju ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ili ih se obavještava o odluci o bespovratnim sredstvima na temelju koje imaju pravo na dobivanje financijske potpore za provedbu projekta (ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava ne potpisuju se sa sudionicima pojedincima). U nekim aktivnostima Programa mogu sudjelovati neformalne skupine mladih ljudi.

Organizacije sudionice u projektima Erasmus+ u načelu moraju imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu. U nekim aktivnostima mogu sudjelovati organizacije iz partnerskih država, posebno u području visokog obrazovanja i mladih.

Posebni uvjeti sudjelovanja u projektu Erasmus+ ovise o vrsti aktivnosti koja se podupire u okviru Programa. Općenito govoreći, u Programu može sudjelovati bilo koja organizacija koja djeluje u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih ili sporta. U nekim aktivnostima mogu sudjelovati i drugi dionici tržišta rada.

Više detalja potražite u dijelu B i Prilogu I. ovom Vodiču.

⁶ Različite dobne granice ovisno o različitim vrstama aktivnosti. Za više informacija, pogledajte dio B i Prilog I. ovom Vodiču. Također uzmite u obzir sljedeće:

donja dobna granica – sudionici moraju imati minimalan traženi broj godina u trenutku početka provedbe aktivnosti.

gornja dobna granica – sudionici ne smiju biti stariji od navedene gornje dobne granice u trenutku roka za podnošenje prijedloga.

PRIHVATLJIVE DRŽAVE

U programu Erasmus+ mogu sudjelovati sljedeće države:

DRŽAVE SUDIONICE U PROGRAMU

Sljedeće države mogu u potpunosti sudjelovati u svim aktivnostima programa Erasmus+:

Države članice Europske unije (EU) ⁷			
Belgija	Grčka	Litva	Portugal
Bugarska	Španjolska	Luksemburg	Rumunjska
Češka	Francuska	Mađarska	Slovenija
Danska	Hrvatska	Malta	Slovačka
Njemačka	Italija	Nizozemska	Finska
Estonija	Cipar	Austrija	Švedska
Irska	Latvija	Poljska	Ujedinjena Kraljevina
Treće države sudionice u Programu			
bivša jugoslavenska republika Makedonija	Island	Norveška	
	Lihtenštajn	Turska	

PARTNERSKE DRŽAVE

Sljedeće države mogu sudjelovati u nekim aktivnostima Programa, u skladu s posebnim kriterijima ili uvjetima (više informacija potražite u dijelu B ovog Vodiča). Financijska sredstva dodijelit će se organizacijama u državama čije je državno područje priznato međunarodnim pravom. Podnositelji zahtjeva i sudionici moraju poštovati sva ograničenja koja je Europsko Vijeće uvelo u odnosu na vanjsku pomoć EU-a. Prijedlozi projekata moraju biti u skladu s općim vrijednostima EU-a poštivanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, ravnopravnosti, vladavine prava i poštivanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, kao što je propisano u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji.

⁷ U skladu s člankom 33. stavkom 3. Odluke Vijeća 2013/755/EU* o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, donesene 25. studenoga 2013. (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:02013D0755-20140101&qid=1475749593578&from=EN>), Unija osigurava da su pojedinci i organizacije iz prekomorskih zemalja i područja (PZP-ovi) prihvatljivi za Erasmus+, pri čemu podliježu pravilima Programa i rješenjima koja se primjenjuju na državu članicu s kojom su predmetni PZP-ovi povezani. To znači da pojedinci i organizacije iz prekomorskih zemalja i teritorija sudjeluju u Programu u statusu „države sudionice u Programu“, pri čemu je „država sudionica u Programu“ država članica s kojom su povezani. Popis prekomorskih zemalja i teritorija može se pronaći na: https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territoriesocts/eu-oct-dialogue_en

PARTNERSKE DRŽAVE U SUSJEDSTVU EU-A⁸

Zapadni Balkan (regija 1.)	Zemlje Istočnog partnerstva (regija 2.)	Zemlje južnog Mediterana (regija 3.)	Ruska Federacija (regija 4.)
Albanija Bosna i Hercegovina Kosovo ⁹ Crna Gora Srbija	Armenija Azerbajdžan Bjelarus Gruzija Moldova Državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom	Alžir Egipat Izrael Jordan Libanon Libija Maroko Palestina ¹⁰ Sirija Tunis	Državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom

OSTALE PARTNERSKE DRŽAVE

U nekim aktivnostima Programa mogu sudjelovati sve partnerske države u svijetu navedene u nastavku. Za ostale aktivnosti zemljopisno područje primjene je uže.

Partnerske države navedene u nastavku podijeljene su u skupine prema financijskim instrumentima za vanjsko djelovanje EU-a.

Regija 5.	Andora, Monako, San Marino, Država Vatikanskoga Grada, Švicarska
Regija 6.¹¹ Azija	Afganistan, Bangladeš, Butan, Kambodža, Kina, DNR Koreja, Indija, Indonezija, Laos, Malezija, Maldivi, Mongolija, Mjanmar, Nepal, Pakistan, Filipini, Šri Lanka, Tajland i Vijetnam
Regija 7.¹² Središnja Azija	Kazahstan, Kirgistan, Tadžikistan, Turkmenistan, Uzbekistan
Regija 8.¹³ Latinska Amerika	Argentina, Bolivija, Brazil, Čile, Kolumbija, Kostarika, Kuba, Ekvador, El Salvador, Gvatemala, Honduras, Meksiko, Nikaragva, Panama, Paragvaj, Peru, Urugvaj, Venezuela
Regija 9.¹⁴	Iran, Irak, Jemen
Regija 10.¹⁵	Južna Afrika
Regija 11. AKP	Angola, Antigva i Barbuda, Bahami, Barbados, Belize, Benin, Bocvana, Burkina Faso, Burundi, Kamerun, Kabo Verde, Srednjoafrička Republika, Čad, Komori, Kongo, Demokratska Republika Kongo, Cookovi otoci, Côte d'Ivoire, Džibuti, Dominika, Dominikanska Republika, Ekvatorska Gvineja, Eritreja, Etiopija, Fidži, Gabon, Gambija, Gana, Grenada, Gvineja, Gvineja Bisau, Gvajana, Haiti, Jamajka, Kenija, Kiribati, Lesoto, Liberija, Madagaskar, Malavi, Mali, Maršalovi Otoci, Mauritanija, Mauricijus, Savezne Države Mikronezije, Mozambik, Namibija, Nauru, Niger, Nigerija, Niue, Palau, Papua Nova Gvineja, Ruanda, Sveti Kristofor i Nevis, Sveta Lucija, Sveti Vincent i Grenadini, Samoa, Sveti Toma i Prinsipe, Senegal, Sejšeli, Sijera Leone, Salomonovi Otoci, Somalija, Južni Sudan, Sudan, Surinam, Svazi, Demokratska Republika Istočni Timor, Tanzanija, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Zambija, Zimbabve.
Regija 12.¹⁶ Industrijalizirane:	Bahrein, Kuvajt, Oman, Katar, Saudijska Arabija, Ujedinjeni Arapski Emirati.

⁸ Kriteriji prihvatljivosti navedeni u obavijesti Komisije br. 2013/c-205/05 (SL C-205 od 19.7.2013., str. 9.–11.) primjenjuju se na sve mjere koje se provode putem ovog Vodiča kroz program, uključujući i one u odnosu na treće strane koje dobivaju financijsku potporu kada odgovarajuća mjera uključuje financijsku potporu trećim stranama u smislu korištenja bespovratnih sredstava u skladu s člankom 137. Financijske uredbe EU-a.

⁹ Ovom se oznakom ne dovodi u pitanje stajališta o statusu i u skladu je s UNSCR 1244/99 i s mišljenjem Međunarodnog suda o deklaraciji o neovisnosti Kosova.

¹⁰ OVAJ SE NAZIV NE TUMAČI KAO DA SE NJIME PRIZNAJE DRŽAVA PALESTINA NITI SE NJIME DOVODE U PITANJE POJEDINAČNA STAJALIŠTA DRŽAVA ČLANICA U TOM POGLEDU.

¹¹ Klasifikacija koja se koristi u okviru Instrumenta za razvoj i suradnju (DCI).

¹² Vidjeti gore.

¹³ Vidjeti gore.

¹⁴ Vidjeti gore.

¹⁵ Vidjeti gore.

¹⁶ Klasifikacija koja se koristi u okviru Instrumenta za partnerstvo (PI).

članice Zaljevskog vijeća za suradnju	
Regija 13. ¹⁷ Ostale industrijalizirane države	Australija, Brunej, Kanada, Hong Kong, Japan, Republika Koreja, Makao, Novi Zeland, Singapur, Tajvan, Sjedinjene Američke Države.

Više informacija potražite u detaljnim opisima aktivnosti Programa u dijelu B ovog Vodiča.

ZAHTJEVI U VEZI S VIZAMA I DOZVOLAMA BORAVKA

Sudionici u projektima Erasmus+ možda će morati dobiti vizu za boravak u inozemstvu u državi sudionici u Programu ili partnerskoj državi koja je domaćin aktivnosti. Sve organizacije sudionice dužne su osigurati dobivanje svih potrebnih odobrenja (viza za kratkoročan ili dugoročan boravak, ili dozvole boravka) prije provedbe planirane aktivnosti. Snažno se preporučuje tražiti odobrenja od nadležnih tijela puno unaprijed jer taj postupak može trajati nekoliko tjedana. Nacionalne agencije i Izvršna agencija mogu pružiti daljnje savjete i podršku u vezi s vizama, dozvolama boravka, socijalnim osiguranjem itd. Portal EU-a za imigraciju sadrži opće informacije o vizama i dozvolama boravka, bilo za kratkoročan ili dugoročan boravak: [http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7\\$en](http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en).

¹⁷ Klasifikacija koja se koristi u okviru Instrumenta za partnerstvo (PI).

DIO B – INFORMACIJE O AKTIVNOSTIMA OBUHVAĆENIM OVIM VODIČEM

U ovom će dijelu čitatelji pronaći, za sve aktivnosti i djelovanja obuhvaćene Vodičem kroz program Erasmus+, sljedeće informacije:

- opis njihovih ciljeva i očekivanog učinka;
- opis podržanih aktivnosti;
- tablice u kojima se predstavljaju kriteriji koji se primjenjuju za ocjenjivanje prijedloga projekta;
- dodatne korisne informacije za bolje razumijevanje vrsta projekata koje projekt podržava;
- opis pravila financiranja.

Prije podnošenja prijave preporuča se da podnositelji pažljivo pročitaju čitav odjeljak koji se tiče aktivnosti u okviru koje se žele prijaviti. Također se preporuča da podnositelji pažljivo pročitaju dodatne informacije navedene u Prilogu I. ovom Vodiču.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Mogućnosti u visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, školskom obrazovanju i obrazovanju odraslih.

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

U sljedećim odjeljcima „Ključna mjera 1.“, „Ključna mjera 2.“, „Ključna mjera 3.“ prikazane su konkretne aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi u području obrazovanja i osposobljavanja. Mjere koje su uglavnom, ali ne isključivo, povezane s područjem obrazovanja i osposobljavanja sljedeće su:

- projekti mobilnosti za osobe koje stežu znanja i osoblje u visokom obrazovanju te strukovnom obrazovanju i osposobljavanju;
- projekti mobilnosti za osoblje u školskom obrazovanju i obrazovanju odraslih;
- združeni diplomski studiji Erasmus Mundus;
- zajmovi za diplomske studije Erasmus+;
- strateška partnerstva;
- udruženja znanja;
- udruženja sektorskih vještina (provode se posebnim pozivom na podnošenje prijedloga);
- jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja.

U odjeljku o ključnoj mjeri 3. navedeni su podaci o aktivnostima programa Erasmus+ koje pružaju potporu politikama vezanim uz obrazovanje i osposobljavanje, uključujući analizu politike i suradničko učenje, inicijative za inovacije u području politike, alate i mjere, suradnju s međunarodnim organizacijama i dijalog s donositeljima politika i organizacijama dionika. Te se aktivnosti provode putem posebnih poziva na podnošenje prijedloga kojima upravlja izravno Europska komisija ili njezina izvršna agencija. Za više informacija posjetite *web*-mjesto Komisije i Izvršne agencije.

KOJI SU CILJEVI NAVEDENIH AKTIVNOSTI?

POSEBNI CILJEVI

Programom Erasmus+ nastoje se ostvariti sljedeći posebni ciljevi u području obrazovanja i osposobljavanja:

- unaprijediti stupanj ključnih kompetencija i vještina, posebno u odnosu na njihovu važnost za tržište rada i njihov doprinos kohezivnom društvu, osobito širenjem mogućnosti za obrazovnu mobilnost te jačanjem suradnje između svijeta obrazovanja i osposobljavanja i svijeta rada;
- poticati poboljšanja kvalitete, izvrsnost u inovacijama i internacionalizaciju na razini ustanova za obrazovanje i osposobljavanje, osobito jačanjem transnacionalne suradnje između pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja i drugih zainteresiranih strana;
- promicati nastanak europskog prostora cjeloživotnog učenja i podizati svijest o tom prostoru, čija je svrha nadopuniti reforme politike na nacionalnoj razini i podupirati modernizaciju sustava obrazovanja i osposobljavanja, osobito pojačanom političkom suradnjom, boljom upotrebom instrumenata Unije za transparentnost i priznavanje te širenjem dobre prakse;
- unaprijediti međunarodnu dimenziju obrazovanja i osposobljavanja, osobito suradnjom između ustanova Unije i ustanova zemalja partnera u području VET-a te u području visokog obrazovanja, jačanjem privlačnosti europskih ustanova visokog obrazovanja i podupiranjem vanjskog djelovanja Unije, uključujući njegove razvojne ciljeve, promicanjem mobilnosti i suradnje između ustanova visokog obrazovanja u Uniji i državama partnerima te ciljanim jačanjem sposobnosti u državama partnerima;
- poboljšati poučavanje i učenje jezika te poticati široku jezičnu raznolikost u Uniji i međukulturalnu osviještenost.

MLADI

Mogućnosti neformalnog i informalnog obrazovanja u području mladih.

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

U sljedećim odjeljcima „Ključna mjera 1.“, „Ključna mjera 2.“, „Ključna mjera 3.“ prikazane su konkretne aktivnosti kojima se nastoje ostvariti ciljevi Programa u području povezanim s mladima. Mjere koje su uglavnom, ali ne isključivo, povezane s mladima (neformalno i informalno učenje) uključuju:

- projekte za mobilnost mladih ljudi (razmjene mladih i Europska volonterska služba) i osobe koje rade s mladima;
- velika događanja Europske volonterske službe;
- strateška partnerstva;
- jačanje sposobnosti u području mladih;
- sastanke između mladih ljudi i donositelja odluka u području mladih.

U odjeljku o ključnoj mjeri 3. navedeni su podaci o mjerama programa Erasmus+ koje pružaju potporu politikama vezanim uz mlade, uključujući analizu politike i suradničko učenje, moguće inicijative, alate i mjere, suradnju s međunarodnim organizacijama i dijalog s organizacijama dionika, koji će se promicati u okviru potpore programa Erasmus+ za potporu sustavima za mlade. Ove se mjere provode putem posebnih poziva na podnošenje prijedloga kojima upravlja izravno Europska komisija ili njezina Izvršna agencija. Za više informacija posjetite *web*-mjesto Komisije i Izvršne agencije.

KOJI SU CILJEVI NAVEDENIH AKTIVNOSTI?

POSEBNI CILJEVI

Posebni ciljevi koji se nastoje ostvariti programom Erasmus+ u području mladih sljedeći su:

- unaprijediti stupanj ključnih sposobnosti i vještina mladih, uključujući mlade koji imaju manje prilika, te promicati sudjelovanje u demokratskom životu u Europi i na tržištu rada, aktivno građanstvo, međukulturni dijalog, društvenu uključenost i solidarnost, osobito povećavanjem prilika za obrazovnu mobilnost mladih, osoba aktivnih u radu s mladima ili organizacija mladih i vođa mladih, te jačanjem veza između područja povezanog s mladima i tržišta rada;
- poticati poboljšanja kvalitete rada s mladima, osobito preko pojačane suradnje između organizacija u području povezanim s mladima i/ili drugih zainteresiranih strana;
- nadopunjavati reforme politike na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te podržavati razvoj znanja i politike za mlade koja se temelji na dokazima kao i priznavanje neformalnog i informalnog učenja, osobito pojačanom političkom suradnjom, boljom upotrebom instrumenata Unije za transparentnost i priznavanje te širenjem dobre prakse;
- pojačati međunarodnu dimenziju aktivnosti mladih i pojačati kapacitete osoba koje rade s mladima i organizacija u njihovoj potpori mladim osobama, što nadopunjava vanjsko djelovanje Unije, osobito promicanjem mobilnosti i suradnje između Unije i zainteresiranih strana iz država sudionica u Programu, partnerskih država i međunarodnih organizacija.

U razdoblju 2014.–2020. 10 % proračuna dodijelit će se za potporu mogućnostima neformalnog i informalnog učenja u području mladih.

TRI KLJUČNE MJERE

Mjere u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih zajednički će biti predstavljene u sljedećim odjeljcima s obzirom na to da su:

- sve aktivnosti organizirane u okviru koji se temelji na trima ključnim mjerama;
- nekoliko aktivnosti predstavlja instrumente za podupiranje ciljeva u području obrazovanja i osposobljavanja i mladih;
- cilj je programa Erasmus+ promicati sinergije, suradnju i uzajamno poticanje različitih područja.

Ovakvim će se pristupom također izbjeći nepotrebna ponavljanja u ovom Vodiču.

KLJUČNA MJERA 1.: MOBILNOST U SVRHU UČENJA ZA POJEDINCE

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

Ovom se ključnom mjerom podupiru:

- projekti mobilnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- velika događanja Europske volonterske službe;
- združeni diplomski studiji Erasmus Mundus;
- zajmovi za diplomske studije Erasmus+.

Očekuje se da će aktivnosti koje se podupiru u okviru te ključne mjere imati pozitivne i dugoročne učinke na sudionike i organizacije sudionice te na sustave politika u kojima su takve aktivnosti oblikovane.

Aktivnostima mobilnosti u okviru te ključne mjere trebali bi se ostvariti sljedeći rezultati u odnosu na studente, vježbenike, naučnike, mlade ljude i volontere:

- bolji obrazovni rezultati;
- bolja zapošljivost i bolje prilike za napredak;
- veći osjećaj za inicijativu i poduzetništvo;
- veća osnaženost i samopouzdanje;
- bolje znanje stranih jezika;
- veća međukulturalna osviještenost;
- aktivnije sudjelovanje u društvu;
- veća svijest o europskom projektu i vrijednostima EU-a;
- veća motiviranost za sudjelovanje u budućem (formalnom/neformalnom) obrazovanju ili osposobljavanju nakon razdoblja mobilnosti u inozemstvu.

Aktivnostima mobilnosti trebali bi se ostvariti sljedeći rezultati u odnosu na osoblje, osobe koje rade s mladima i stručnjake koji sudjeluju u obrazovanju:

- veće kompetencije u vezi s njihovim stručnim profilom (poučavanje, osposobljavanje, rad s mladima itd.);
- bolje razumijevanje praksi, politika i sustava u obrazovanju, osposobljavanju ili područjima povezanim s mladima u raznim državama;
- povećana sposobnost za pokretanje promjena u smislu modernizacije i otvaranja njihovih obrazovnih ustanova međunarodnom tržištu;
- bolje razumijevanje međusobnih veza između formalnog i neformalnog obrazovanja, strukovnog obrazovanja i tržišta rada;
- bolja kvaliteta njihovog rada i aktivnosti u korist studenata, vježbenika, naučnika, učenika, odraslih polaznika, mladih ljudi i volontera;
- bolje razumijevanje i reagiranje na društvenu, jezičnu i kulturnu različitost;
- povećana sposobnost za rješavanje problema osoba u nepovoljnom položaju;
- povećana potpora aktivnostima mobilnosti učenika i njihovo promicanje;
- više prilika za stručno usavršavanje i napredak u karijeri;
- bolje znanje stranih jezika;
- veća motiviranost i zadovoljstvo u svakodnevnom radu.

Očekuje se da će aktivnosti koje se podupiru u okviru ove mjere imati sljedeći utjecaj na organizacije sudionice:

- povećana sposobnost za rad na razini EU-a / međunarodnoj razini: bolje sposobnosti upravljanja i strategije internacionalizacije; pojačana suradnja s partnerima iz drugih država; povećana dodjela financijskih sredstava (osim sredstava EU-a) za organizaciju projekata EU-a / međunarodnih projekata; bolja kvaliteta pripreme, provedbe, nadzora i praćenja projekata EU-a/međunarodnih projekata;
- inovativan i bolji način rada prema ciljnim skupinama osiguranjem, na primjer: privlačnijih programa za studente, vježbenike, naučnike, mlade ljude i volontere u skladu s njihovim potrebama i očekivanjima; povećanja kvalifikacija nastavničkog osoblja i voditelja osposobljavanja; unaprijeđenih postupaka priznavanja i potvrđivanja kompetencija stečenih za vrijeme razdoblja učenja u inozemstvu; učinkovitijih djelovanja u korist lokalnih zajednica; bolje metode i prakse za rad s mladima u cilju aktivnog uključivanja mladih i/ili obuhvaćanja skupina u nepovoljnom položaju itd.

- modernije, dinamičnije, posvećenije i stručnije okruženje u organizaciji: spremnost za uključivanje dobre prakse i novih metoda u svakodnevne aktivnosti; otvorenost za sinergije s organizacijama aktivnim u različitim društvenim i obrazovnim područjima i područjima obrazovanja; strateško planiranje stručnog razvoja osoblja na temelju pojedinačnih potreba i organizacijskih ciljeva; ako je relevantno, koje može privući izvrsne studente i akademsko osoblje iz cijelog svijeta.

Dugoročno se očekuje da će nekoliko tisuća projekata koji se podupiru u okviru te ključne mjere imati učinak na sustave obrazovanja, osposobljavanja i mladih u državama sudionicama i potaknuti reforme politike te privući nova sredstva za aktivnosti mobilnosti u Europi i izvan nje.

PROJEKTI MOBILNOSTI U PODRUČJU OBRAZOVANJA, OSPOSOBLJAVANJA I MLADIH

KOJI SU CILJEVI PROJEKTA MOBILNOSTI?

Aktivnosti u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih igraju ključnu ulogu u pružanju ljudima svih dobi nužna sredstva za aktivno sudjelovanje na tržištu rada i društvu u cjelini. Projektima u okviru ove aktivnosti promiču se transnacionalne aktivnosti mobilnosti usmjerene na osobe koje stječu znanja (studente, vježbenike, naučnike, mlade ljude i volontere) i osoblje (profesore, nastavnike, voditelje osposobljavanja, osobe koje rade s mladima i osobe koje rade u organizacijama aktivnim u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih) i njihov je cilj:

- pomoći osobama koje stječu znanja u postizanju ishoda učenja (znanje, vještine i kompetencije) u cilju poboljšanja njihovog osobnog razvoja, njihovog sudjelovanja u društvu kao uviđavnih i aktivnih građana i njihove zapošljivosti na europskom tržištu rada i šire;
- podržati stručno usavršavanje osoba koje rade u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih u cilju inovacija i poboljšanja kvalitete poučavanja, osposobljavanja i rada s mladima diljem Europe;
- povećati znanje stranih jezika sudionika;
- povećati svijest sudionika i razumijevanje drugih kultura i država nudeći im mogućnost za izgradnju mreža međunarodnih kontakata, za aktivno sudjelovanje u društvu i razvoj osjećaja europskog građanstva i identiteta;
- povećati sposobnosti, privlačnost i međunarodnu dimenziju organizacija aktivnih u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih kako bi one mogle ponuditi aktivnosti i programe koji bolje odgovaraju potrebama osoba, unutar i izvan Europe;
- pojačati sinergije i prijelaz između formalnog obrazovanja, neformalnog obrazovanja, strukovnog osposobljavanja, zapošljavanja i poduzetništva;
- osigurati bolje priznavanje kompetencija stečenih za vrijeme razdoblja učenja u inozemstvu.

Tom se mjerom također podupiru aktivnosti međunarodne mobilnosti iz partnerskih država i u partnerske države u područjima visokog obrazovanja i mladih. Osim toga, tom se mjerom pridonosi suradnji između EU-a i prihvatljivih partnerskih država te se odražavaju ciljevi, prioriteti i načela vanjskog djelovanja EU-a, a oni su:

- povećati privlačnost visokog obrazovanja u Europi i pružiti potporu ustanovama visokog obrazovanja u Europi prilikom natjecanja na tržištu visokog obrazovanja u cijelom svijetu;
- podržati prioritete utvrđene u Komunikacijama „Povećanje učinka razvojne politike EU-a: plan za promjenu”¹⁸ i „Europsko visoko obrazovanje u svijetu”¹⁹;
- podržati internacionalizaciju, privlačnost, kvalitetu, jednakost pristupa i modernizaciju ustanova visokog obrazovanja izvan Europe u cilju promicanja razvoja partnerskih država;
- promicati razvoj te ciljeve i načela vanjske politike uključujući nacionalno vlasništvo, socijalnu koheziju, jednakost, odgovarajuću zemljopisnu ravnotežu i različitost. Posebna pozornost posvetit će se najmanje razvijenim zemljama i studentima u nepovoljnom položaju iz siromašnih socioekonomskih pozadina te studentima s posebnim potrebama;
- promicati neformalno učenje i suradnju u području mladih s partnerskim državama.

ŠTO JE PROJEKT MOBILNOSTI?

Organizacije aktivne u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih primit će potporu iz programa Erasmus+ za provedbu projekata kojima se promiču različite vrste mobilnosti. Projekt mobilnosti sastojat će se od sljedećih faza:

- pripreme (uključujući praktična rješenja, odabir sudionika, uspostavu sporazuma s partnerima i sudionicima, jezičnu i kulturološku pripremu sudionika te pripremu za zadaće prije odlaska);
- provedbe aktivnosti mobilnosti;
- praćenja (uključujući ocjenjivanje aktivnosti, formalno priznavanje, ako je primjenjivo, ishoda učenja sudionika za vrijeme trajanja aktivnosti te širenje i uporaba rezultata projekta).

Važna inovacija koja je uvedena u Erasmus+ u usporedbi s mnogim aktivnostima mobilnosti koje se podržavaju u okviru prethodnih programa jest da se programom Erasmus+ pojačava potpora koja se nudi sudionicima aktivnosti mobilnosti za poboljšanje znanja stranih jezika prije i za vrijeme boravka u inozemstvu. Europska komisija postupno je, počevši od 2014., uvela europsku internetsku službu za jezičnu potporu. Sudionicima u aktivnostima dugoročne mobilnosti ta služba daje priliku da ocijene svoje znanje jezika kojim će se koristiti za učenje, rad ili volontiranje u inozemstvu te da pohađaju internetski tečaj jezika kako bi poboljšali svoje sposobnosti. Sudionici koji su savladali najmanje razinu B2 glavnog jezika

¹⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, 13.2.2011., COM(2011) 637 final.

¹⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, 11.7.2013. COM(2013) 499 final.

poučavanja, rada ili volontiranja mogu OLS-om pohađati tečaj jezika države primateljice, ako je dostupan (više detalja o podršci za učenje jezika potražite u Prilogu I.).

Nadalje, programom Erasmus+, više nego prethodnim programima, nudi se prostor za razvoj aktivnosti mobilnosti koje uključuju partnerske organizacije iz različitih okruženja koje su aktivne u različitim područjima ili socioekonomskim sektorima (npr. stručna praksa studenata ili sudionika u strukovnom osposobljavanju u poduzećima, nevladinim organizacijama, javnim tijelima; učitelji u školama stručno se usavršavaju u poduzećima ili centrima za osposobljavanje; poslovni stručnjaci drže predavanja ili osposobljavanje u ustanovama visokog obrazovanja, poduzeća aktivna u području korporativne društvene odgovornosti razvijaju programe volontiranja s udruženjima i socijalnim poduzećima itd.).

Treći element inovacije i kvalitete aktivnosti mobilnosti jest da organizacije koje sudjeluju u programu Erasmus+ mogu organizirati aktivnosti mobilnosti unutar šireg strateškog okvira i u srednjem roku. Na temelju jednog zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava, koji obuhvaća razdoblje do dvije godine, koordinator projekta mobilnosti moći će organizirati nekoliko aktivnosti mobilnosti, čime će se mnogim pojedincima omogućiti da odlaze u inozemstvu u razne države. Uslijed toga, u okviru programa Erasmus+, organizacije podnositeljice zahtjeva moći će osmisliti projekt u skladu s potrebama sudionika, ali i u skladu s unutarnjim planovima za internacionalizaciju, jačanje sposobnosti i modernizaciju.

Ovisno o profilu uključenih sudionika, u okviru ključne mjere 1. programa Erasmus+ podržavaju se sljedeće vrste aktivnosti mobilnosti:

u području obrazovanja i osposobljavanja:

- projekt mobilnosti za studente i osoblje u ustanovama visokog obrazovanja;
- projekt mobilnosti za učenike i osoblje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju;
- projekt mobilnosti za nastavno osoblje u školama;
- projekt mobilnosti za osoblje u obrazovanju odraslih.

u području mladih:

- projekt mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima.

Dugoročna mobilnost osoblja, kratkoročna i dugoročna mobilnost učenika te spojena mobilnost odraslih polaznika podupire se u okviru Ključne mjere 2. Strateška partnerstva.

U odjeljcima u nastavku prikazane su detaljne informacije o kriterijima i uvjetima koji se primjenjuju na svaku vrstu projekta mobilnosti.

PROJEKT MOBILNOSTI ZA STUDENTE I OSOBLJE U USTANOVAMA VISOKOG OBRAZOVANJA

Ovaj projekt mobilnosti može obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:

Mobilnost studenata:

- **razdoblje studiranja** u inozemstvu u partnerskoj ustanovi visokog obrazovanja (UVO);
- **stručna praksa (zapošljavanje)** u inozemstvu²⁰ u poduzeću ili na nekom drugom relevantnom radnom mjestu²¹.

Razdoblje studiranja u inozemstvu može uključivati i razdoblje obavljanja stručne prakse. Takva kombinacija stvara sinergiju akademskog i stručnog iskustva u inozemstvu i može se organizirati na različite načine, ovisno o sadržaju: bilo jedna aktivnost nakon druge ili obje istovremeno. Kombinacija je u skladu s pravilima financiranja i minimalnim trajanjem obrazovne mobilnosti.

Kako bi se osigurale visokokvalitetne aktivnosti mobilnosti s najvećim mogućim učinkom, aktivnost mobilnosti mora odgovarati obrazovanju studenta u okviru područja studija te osobnim razvojnim potrebama. Razdoblje studiranja u inozemstvu mora biti dio studentova programa studija kojim se omogućuje stjecanje diplome u kratkom ciklusu, prvom ciklusu (preddiplomski ili istovjetni studij), drugom ciklusu (diplomski ili istovjetni studij) i trećem ili doktorskom ciklusu.

Obavljanje stručne prakse u inozemstvu na radnom mjestu podupire se za vrijeme kratkog, prvog, drugog i trećeg ciklusa studija i u roku od najviše godinu dana nakon diplomiranja. To uključuje i „praksu“ za studente nastavničkog usmjerenja.

Ako je moguće, stručna praksa trebala bi biti sastavni dio studentova programa studija. Mobilnost studenta može se odvijati u bilo kojem području studija / akademskoj disciplini.

Mobilnost osoblja:

- **razdoblja poučavanja:** ovom se aktivnošću omogućuje nastavnom osoblju UVO-a ili osoblju iz poduzeća da poučavaju u partnerskom UVO-u u inozemstvu. Mobilnost osoblja može se odvijati u bilo kojem području studija / akademskoj disciplini;
- **razdoblja osposobljavanja:** ovom se aktivnošću podržava stručno usavršavanje nastavnog i nenastavnog osoblja UVO-a u obliku osposobljavanja u inozemstvu (osim konferencija) i razdoblja promatranja / traženja zaposlenja / osposobljavanja u partnerskom UVO-u ili u drugoj relevantnoj organizaciji u inozemstvu.

Tijekom razdoblja provedenoga u inozemstvu mogu se kombinirati aktivnosti učenja i osposobljavanja.

Većina proračunskih sredstava za ovu mjeru koristit će se za aktivnosti koje uključuju mobilnost između država sudionica u Programu. Međutim, ograničenim dijelom proračunskih sredstava koja su dostupna za ovu mjeru mogu se financirati međunarodne aktivnosti između država sudionica u Programu i svih partnerskih država u svijetu, osim onih u 5. i 12. regiji (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države“ u dijelu A ovog Vodiča).

Financiranje mobilnosti između država sudionica u Programu i partnerskih država osigurava se iz nekoliko financijskih instrumenata Europske unije namijenjenih vanjskoj suradnji. Kako bi osigurala da je ova mjera u skladu s vanjskim prioritetima EU-a, Komisija je postavila nekoliko ciljeva i pravila za suradnju s partnerskim državama.

Podnositelji zahtjeva za projekte mobilnosti između država sudionica u Programu i partnerskih država moraju uzeti u obzir raspoloživ proračun za mobilnosti između različitih svjetskih regija i prioritete koji su objašnjeni u odjeljku „Dodatne informacije za mobilnost između država sudionica u Programu i partnerskih država“.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U OVOM PROJEKTU?

Organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti imaju sljedeće uloge i zadaće:

²⁰ Stručne prakse između država sudionica u Programu i partnerskih država nisu predviđene u 2016. godini i nisu dostupne ni za studente koji koriste bespovratna sredstva programa Erasmus+, ni za studente koji dobivaju nulta bespovratna sredstva iz fondova EU-a.

²¹ Pohađanje programa u ustanovi visokog obrazovanja ne smatra se stručnom praksom.

- Organizacija podnositeljica prijedloga iz države sudionice u Programu: odgovorna za prijedlog projekta mobilnosti, potpisivanje i upravljanje ugovorom o dodijeli bespovratnih sredstava i za izvješćivanje. Podnositelj zahtjeva može biti koordinator konzorcija: voditi konzorcij za mobilnost koji se sastoji od partnerskih organizacija u istoj državi i čiji je cilj organizacija raznih vrsta mobilnosti studenata i osoblja.
- Organizacija pošiljateljica: odgovorna za odabir studenata/osoblja i njihovo slanje u inozemstvo. To uključuje isplatu bespovratnih sredstava (sudionicima u državama sudionicama u Programu), pripreme, praćenje i priznavanje u vezi s razdobljem mobilnosti.
- Organizacija primateljica: odgovorna za primanje studenata/osoblja iz inozemstva i za ponudu programa studiranja/stručne prakse ili programa aktivnosti osposobljavanja, ili koja ima koristi od aktivnosti poučavanja.
- Posrednička organizacija: to je organizacija koje ja aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i rada s mladima u državi sudionici u Programu. Ona može biti partner u nacionalnom konzorciju za mobilnost, ali nije organizacija pošiljateljica. Ona ima ulogu razmjenjivati i pojednostavljivati administrativne postupke za ustanove visokog obrazovanja pošiljateljice te za usklađivanje profila studenata s potrebama poduzeća kada se radi o stručnoj praksi, ili za zajedničku pripremu sudionika.

U okviru mobilnosti između država sudionica u Programu i partnerskih država, samo ustanove visokog obrazovanja iz država sudionica u Programu mogu podnositi zahtjeve i izvršavati plaćanja za ulaznu i izlaznu mobilnost.

Organizacije pošiljateljice i primateljice, zajedno sa studentima/osobljem, moraju se dogovoriti o aktivnostima koje moraju poduzimati studenti, u okviru „Sporazuma o učenju” ili članovi osoblja u okviru „Sporazuma o mobilnosti”, prije početka razdoblja mobilnosti. U tim se sporazumima definiraju ciljnih rezultati učenja za razdoblje učenja u inozemstvu, navode odredbe za formalno priznavanje i propisuju se prava i obveze svake stranke. Kada se aktivnost odvija između dvije ustanove visokog obrazovanja (mobilnost u svrhu studija i mobilnost osoblja u svrhu poučavanja), mora postojati „međuinstitucionalni sporazum” između ustanove pošiljateljice i primateljice prije početka razmjene.

Potpisivanjem Povelje Erasmus za visoko obrazovanje (EHE) ustanove visokog obrazovanja obvezuju se pružati svu potrebnu potporu sudionicima u programu mobilnosti, uključujući jezičnu pripremu. Kao oblik potpore, u okviru Programa postupno se provodi internetska jezična potpora za sve aktivnosti dugoročne mobilnosti između država sudionica u Programu koje traju dva mjeseca ili dulje. Povelju je Europska komisija stavila na raspolaganje prihvatljivim sudionicima za procjenu njihova znanja stranih jezika i kako bi ponudila, ako je potrebno, najprikladniji način učenja jezika prije i/ili tijekom mobilnosti (za više pojedinosti vidjeti Prilog I. ovom Vodiču). Ustanove visokog obrazovanja iz partnerskih država ne mogu potpisati EHE te stoga pojedinosti o jezičnoj potpori za sudionike u programu mobilnosti trebaju biti izričito navedene u međuinstitucionalnom sporazumu.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje projekt mobilnosti u području visokog obrazovanja mora ispuniti kako bi bio prihvatljiv za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru programa Erasmus+:

OPĆI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

<p>Tko može predati zahtjev?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ U slučaju prijave jednog UVO-a: ustanove visokog obrazovanja s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu i kojima je dodijeljena Povelja Erasmus za visoko obrazovanje (EHE). Za više informacija o Povelji vidjeti odjeljak „Povelja Erasmus za visoko obrazovanje” u nastavku i Prilog I. ovom Vodiču). ▪ U slučaju prijave kao nacionalni konzorcij za mobilnost: koordinacijske organizacije s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu koje koordiniraju konzorcij kojem je dodijeljena akreditacija konzorcija za visoko obrazovanje. Organizacije koje nemaju valjanu akreditaciju konzorcija mogu zatražiti akreditaciju u ime konzorcija za mobilnost u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva za mobilnost. Sve uključene ustanove visokog obrazovanja iz prihvatljivih država sudionica u Programu moraju imati Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (EHE). Te organizacije bit će prihvatljive za projekt mobilnosti samo ako dobiju akreditaciju konzorcija. <p>Studenti i osoblje u području visokog obrazovanja ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva; kriterije za odabir za sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti definira ustanova visokog obrazovanja u kojoj studiraju ili su zaposleni u skladu s odredbama navedenim u Prilogu I. ovome Vodiču.</p>
---	--

Prihvatljive aktivnosti	Projekt mobilnosti u visokom obrazovanju mora obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ mobilnost studenata u svrhu studiranja; ▪ mobilnost studenata u svrhu obavljanja stručne prakse²²; ▪ mobilnost osoblja za poučavanje; ▪ mobilnost osoblja za osposobljavanje.
Prihvatljive države	Mobilnost između država sudionica u Programu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sve države sudionice u Programu Mobilnost između država sudionica u Programu i partnerskih država: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sve države sudionice u Programu i ▪ sve partnerske države u svijetu, osim onih iz 5. i 12. regije (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).
Broj organizacija sudionica	U obrascu zahtjeva može biti navedena jedna organizacija (podnositelj zahtjeva). To može biti UVO ili koordinator nacionalnog konzorcija za mobilnost s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu. U provedbu projekta mobilnosti moraju biti uključene najmanje dvije organizacije (jedna organizacija pošiljateljica i jedna primateljica) iz različitih država sudionica u Programu. U projekte mobilnosti u kojima sudjeluju partnerske države mora biti uključena najmanje jedna organizacija iz države sudionice u Programu te jedna iz prihvatljive partnerske države.
Trajanje projekta	Podnositelj prijedloga mora odabrati trajanje u fazi podnošenja prijedloga, na temelju opsega projekta i vrste planiranih aktivnosti. Mobilnost između država sudionica u Programu: od 16 do 24 mjeseca. Mobilnost između država sudionica u Programu i partnerskih država: od 16 do 26 mjeseci.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 2. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. lipnja iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.
Ostali kriteriji	UVO može nacionalnoj agenciji predati zahtjev za bespovratna sredstva putem dva različita kanala: <ul style="list-style-type: none"> • izravno, kao zaseban UVO, • putem konzorcija čija je članica. UVO može predati zahtjev samo jednom, u krugu odabira za projekt mobilnosti između država sudionica u Programu, kao zasebna UVO i/ili kao članica konzorcija. Međutim, UVO može biti dio nekoliko konzorcija ili koordinirati nekoliko nacionalnih konzorcija za mobilnost koji podnose zahtjev u isto vrijeme. Isto vrijedi i za projekte mobilnosti između država sudionica u Programu i partnerskih država. Oba kanala (zasebna prijava i prijava putem konzorcija) mogu se koristiti u isto vrijeme. Međutim, UVO/odjel odgovorna je za sprječavanje dvostrukog financiranja sudionika kada se oba kanala koriste u istoj akademskoj godini.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih kriterija za isključenje i kriterija za odabir. Za više informacija, pogledajte dio C ovog Vodiča.

²² Stručne prakse između država sudionica u Programu i partnerskih država nisu predviđene u 2017. godini i nisu dostupne ni za studente koji koriste bespovratna sredstva programa Erasmus+, ni za studente koji dobivaju nulta bespovratna sredstva iz fondova EU-a.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA VRIJEME PROVEDBE MOBILNOSTI STUDENATA

<p>Prihvatljive organizacije sudionice</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobilnost studenata u svrhu studiranja: Sve organizacije sudionice iz država sudionica u Programu (pošiljateljice i primateljice) moraju biti UVO-i koji imaju ECHE. Sve organizacije iz partnerskih država moraju biti UVO-i koje priznaju nadležna tijela i moraju prije početka razdoblja mobilnosti imati potpisane međuinstitucionalne sporazume s partnerima iz država sudionica u Programu. ▪ Mobilnost studenata u svrhu obavljanja stručne prakse²³: Organizacija pošiljateljica mora biti UVO koji ima ECHE. Organizacija primateljica može biti²⁴: <ul style="list-style-type: none"> ○ bilo koja javna ili privatna organizacija aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Na primjer, takva organizacija može biti: <ul style="list-style-type: none"> – javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); – javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; – socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; – istraživački institut; – zaklada; – škola/institut/obrazovni centar (na bilo kojoj razini, od predškolske do srednjoškolske razine, uključujući strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih); ○ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; ○ tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge; ○ UVO iz države sudionice u Programu koji ima ECHE.
<p>Trajanje aktivnosti</p>	<p>Razdoblje studiranja: od 3²⁵ do 12 mjeseci (uključujući razdoblje obavljanja stručne prakse, ako je planirano).</p> <p>Obavljanje stručne prakse: od 2 do 12 mjeseci.</p> <p>Isti student može sudjelovati u razdobljima mobilnosti do najviše 12 mjesec²⁶ iza svaki ciklus studija²⁷, neovisno o broju i vrsti aktivnosti mobilnosti. Sudjelovanje s nultom stopom bespovratnih sredstava iz fondova EU-a također se ubraja u najveće dopušteno trajanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ za vrijeme prve razine studija (preddiplomska ili istovjetna) uključujući kratki ciklus (5. i 6. razina EKO-a); ▪ za vrijeme drugog ciklusa studija (diplomski ili istovjetni studij – 7. razina EKO-a); i ▪ za vrijeme trećeg ciklusa kao doktorski kandidat (doktorska razina ili 8. razina EKO-a). <p>Trajanje stručne prakse studenata koji su nedavno diplomirali računa se prema maksimalnom razdoblju od 12 mjeseci ciklusa za vrijeme kojeg su predali zahtjev za obavljanje stručne prakse.</p>
<p>Mjesto(a) provedbe aktivnosti</p>	<p>Studenti moraju obavljati svoju aktivnost mobilnosti u državi sudionici u Programu ili partnerskoj državi koja nije država organizacije pošiljateljice ili država u kojoj je student smješten za vrijeme studija.</p>

²³ Stručne prakse između država sudionica u Programu i partnerskih država nisu predviđene u 2017. godini i nisu dostupne ni za studente koji koriste bespovratna sredstva programa Erasmus+, ni za studente koji dobivaju nulta bespovratna sredstva iz fondova EU-a.

²⁴ Sljedeće vrste organizacija nisu prihvatljive kao organizacije primateljice za stručnu praksu studenata: institucije EU-a i ostala tijela EU-a, uključujući specijalizirane agencije (popis svih organizacija dostupan je na ec.europa.eu/institutions/index_en.htm); organizacije koje upravljaju programima EU-a kao što su nacionalne agencije (radi izbjegavanja mogućeg sukoba interesa i/ili dvostrukog financiranja).

²⁵ Najmanje trajanje razdoblja studiranja iznosi 3 mjeseca, ili 1 akademsku godinu ili tromjesečje.

²⁶ Prethodno iskustvo u okviru Programa LLP-Erasmus i/ili u svojstvu stipendista Erasmus Mundus računa se u 12 mjeseci po ciklusu studija.

²⁷ U studijskim programima od jednog ciklusa, kao što je medicina, mobilnost studenta može trajati do 24 mjeseca.

Prihvatljivi sudionici	<p>Studenti registrirani u UVO-u i upisani u studij na kraju kojeg će steći priznatu diplomu ili neku drugu priznatu kvalifikaciju na tercijarnoj razini (do razine doktorata). U slučaju mobilnosti u svrhu studiranja, studenti moraju biti upisani barem na drugu godinu studija u ustanovi visokog obrazovanja. Taj se uvjet ne primjenjuje na stručnu praksu.</p> <p>Studenti koji su nedavno diplomirali mogu sudjelovati u obavljanju stručne prakse. Njih mora odabrati UVO za vrijeme posljednje godine studija i oni svoju stručnu praksu u inozemstvu moraju obaviti u roku od godine dana nakon diplomiranja.</p>
-------------------------------	---

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA VRIJEME PROVEDBE MOBILNOSTI OSOBLJA

Prihvatljive organizacije sudionice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobilnost osoblja za poučavanje: Organizacija primateljica mora biti UVO iz države sudionice u Programu koji ima ECHE, ili UVO iz partnerske države koji priznaju nadležna tijela i koji je potpisao međuinstitucionalni sporazum s partnerom iz države sudionice pošiljateljice prije početka mobilnosti. Organizacija pošiljateljica mora biti: <ul style="list-style-type: none"> ○ UVO iz države sudionice u Programu koji ima ECHE ili UVO iz partnerske države koji priznaju nadležna tijela i koji je potpisao međuinstitucionalni sporazum s partnerom države sudionice primateljice ili ○ bilo koja javna ili privatna organizacija iz države sudionice aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Na primjer, takva organizacija može biti: <ul style="list-style-type: none"> – javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); – javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; – socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; – istraživački institut; – zaklada; – škola/institut/obrazovni centar (na bilo kojoj razini, od predškolske do srednjoškolske razine, uključujući strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih); – neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; – tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge. ▪ Mobilnost osoblja za osposobljavanje: Organizacija pošiljateljica mora biti UVO iz države sudionice u Programu koji ima ECHE ili UVO iz partnerske države koji priznaju nadležna tijela i koji je potpisao međuinstitucionalni sporazum s partnerom države sudionice primateljice, prije početka mobilnosti. Organizacija primateljica mora biti: <ul style="list-style-type: none"> ○ UVO iz države sudionice u Programu koji ima ECHE ili UVO iz partnerske države koji priznaju nadležna tijela i koji je potpisao međuinstitucionalni sporazum s partnerom države sudionice primateljice ili ○ bilo koja javna ili privatna organizacija iz države sudionice aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Vidjeti primjere na prethodnoj stranici.
Trajanje aktivnosti	Od 2 dana (5 dana iz partnerskih država i u partnerske države) do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja. U mobilnosti između država sudionica u Programu najmanje dva dana moraju biti uzastopna. Aktivnost poučavanja u svim slučajevima mora obuhvaćati najmanje 8 sati poučavanja tjedno (ili kraće razdoblje boravka). Ako mobilnost traje duže od jednog tjedna, minimalan broj sati nastave u nepunom tjednu mora biti proporcionalan trajanju tog tjedna.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Osoblje mora aktivnosti mobilnosti obavljati u državi sudionici u Programu ili partnerskoj državi koja je drugačija od države u kojoj se nalazi organizacija pošiljateljica i država boravišta.

Prihvatljivi sudionici	<p>Mobilnost osoblja za poučavanje: osoblje koje radi u UVO-u u državi sudionici u Programu ili partnerskoj državi. Osoblje koje radi u bilo kojoj javnoj ili privatnoj organizaciji iz države sudionice u Programu koja je aktivna na tržištu rada u područjima obrazovanja, osposobljavanje i mladih (uključujući zaposlene doktorske kandidate) koje je bilo pozvano da predaje na UVO-u u državi sudionici u Programu.</p> <p>Mobilnost osoblja za osposobljavanje: osoblje koje radi u UVO-u u državi sudionici u Programu ili partnerskoj državi.</p>
-------------------------------	---

DODATNE INFORMACIJE ZA MOBILNOST IZMEĐU DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU I PARTNERSKIH DRŽAVA

Proračun za mobilnost između država sudionica u Programu i partnerskih država podijeljen je između različitih svjetskih regija u 12 proračunskih omotnica koje se razlikuju u iznosima. Dodatne informacije o sredstvima koja su dostupna u pojedinim proračunskim omotnicama bit će objavljena na mrežnim stranicama nacionalnih agencija.

Općenito je pravilo da se sredstva moraju koristiti na zemljopisno uravnotežen način. EU je postavila određeni broj ciljnih vrijednosti koje se odnose na zemljopisnu uravnoteženost i prioritete koji se moraju ostvariti na europskoj razini tijekom cijelog trajanja programa (2014. – 2020.). Ciljne vrijednosti ne moraju ostvariti pojedinačne ustanove visokog obrazovanja, već se njima vode nacionalne agencije pri raspodjeli dostupnog proračuna. Osim toga, ustanove visokog obrazovanja potiču se na rad s partnerima u najsiriomašnjim i najmanje razvijenim partnerskim državama.

Ovo su **zemljopisne ciljne** vrijednosti postavljene za mobilnost između država sudionica u Programu i partnerskih država na razini EU-a do 2020. godine:

- s Azijom i Latinskom Amerikom u razvoju, 25% mobilnosti trebalo bi biti organizirano s najmanje razvijenim zemljama u regiji. Te su zemlje:
 - za Aziju: Afganistan, Bangladeš, Kambodža, Laos, Nepal, Butan i Mjanmar;
 - za Latinsku Ameriku: Bolivija, El Salvador, Gvatemala, Honduras, Nikaragva i Paragvaj;
- najviše 30 % proračuna određenog za Aziju može se potrošiti na mobilnost s Kinom i Indijom;
- najviše 35 % proračuna određenog za Latinsku Ameriku na Brazil i Meksiko.

Zbog zahtjeva za provođenjem mobilnosti sa zemljama u 6., 7., 8., 9., 10., i 11. regiji²⁸, koje predstavljaju oblik pomoći u razvoju, mobilnost za studente kratkih ciklusa i studente prvog i drugog ciklusa ograničena je na ulaznu mobilnost iz partnerskih država u države sudionice u Programu²⁹. Izlazna mobilnost prema tim regijama dostupna je samo na doktorskoj razini i za osoblje.

Međutim, za određene partnerske države bit će nekoliko iznimaka. Molimo pogledajte mrežne stranice nacionalne agencije.

Na kraju, ustanove visokog obrazovanja mogu podnijeti zahtjev za 100 % mobilnosti osoblja ili 100 % mobilnosti studenata, ili bilo koju kombinaciju mobilnosti osoblja i studenata, pod uvjetom da to udovoljava bilo kojem od sekundarnih kriterija koje utvrđuju nacionalne agencije (pogledajte donji odjeljak).

SEKUNDARNI KRITERIJI ZA MOBILNOST IZMEĐU DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU I PARTNERSKIH DRŽAVA KOJE POSTAVLJAJU NACIONALNE AGENCIJE

Kada su proračunske omotnice za određenu partnersku regiju ili državu ograničene, nacionalna agencija može dodati jedan ili više sekundarnih kriterija s donjeg popisa. Ako se nacionalna agencija odluči na primjenu sekundarnih kriterija, odluku o tome objavit će prije isteka roka, prvenstveno na mrežnim stranicama nacionalne agencije.

- Obrazovni stupanj (na primjer ograničavanje zahtjeva samo na jednu ili dvije razine - preddiplomska, diplomatska ili doktorska).
- Davanje prednosti isključivo mobilnosti osoblja ili isključivo mobilnosti studenata.
- Ograničavanje trajanja razdoblja mobilnosti (primjerice, ograničavanje mobilnosti studenata na 6 mjeseci ili ograničavanje mobilnosti osoblja na 10 dana).

²⁸ Samo indikativno. Podliježe odredbama izmijenjenog Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua i višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020.

²⁹ Vidjeti odjeljak „Prihvatljive države“ u dijelu A ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU ZA PROJEKT MOBILNOSTI UNUTAR DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU³⁰

Nema kvalitativne ocjene (kvaliteta se ocjenjuje u fazi podnošenja zahtjeva za ECHE Ili prilikom odabira nacionalnog konzorcija za mobilnost) i stoga nema kriterija za dodjelu.

Sredstva će biti dodijeljena svakom prihvatljivom zahtjevu za bespovratna sredstva (nakon provjere prihvatljivosti).

Najveći dodijeljeni iznos bespovratnih sredstava ovisit će o nizu elemenata:

- broju razdoblja mobilnosti i mjesecima/danima za koje je zatražen;
- posljednjim rezultatima podnosioca zahtjeva u smislu broja razdoblja mobilnosti, dobroj kvaliteti u provedbu provedbenih aktivnosti i dobrom financijskom upravljanju, ako je podnositelj zahtjeva dobio sličan iznos bespovratnih sredstava prethodnih godina;
- ukupan nacionalni proračun dodijeljen za aktivnost mobilnosti.

KRITERIJI ZA DODJELU ZA PROJEKT MOBILNOSTI IZMEĐU DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU I PARTNERSKIH DRŽAVA

Prihvatljivi zahtjevi za bespovratna sredstva (koji su prošli provjeru prihvatljivosti) ocjenjuju se na temelju sljedećih kriterija:

Važnost strategije (najviše 30 bodova)	Mjera do koje je planirani projekt mobilnosti značajan za strategiju internacionalizacije uključenih ustanova visokog obrazovanja (u državi sudionici u Programu i u partnerskoj državi) i logička osnova za odabir mobilnosti osoblja i/ili studenata.
Kvaliteta sporazuma o suradnji (najviše 30 bodova)	Mjera do koje organizacija podnositeljica zahtjeva ima prethodno iskustvo sa sličnim projektima s ustanovama visokog obrazovanja u partnerskoj državi i jasnoća opisa odgovornosti, uloga i zadaća između stranaka.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 20 bodova)	Potpunost i kvaliteta rješenja za odabir sudionika, potpora koja im se pruža i priznavanje njihovog razdoblja mobilnosti (posebno u partnerskoj državi).
Učinak i širenje (najviše 20 bodova)	Mogući učinak projekta na sudionike, korisnike, partnerske organizacije, na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta mobilnosti na razini fakulteta i ustanova i dalje, ako je primjenjivo, u državama sudionicama u programu i partnerskim državama.

Podnositelji zahtjeva objasniti će na koji način projekt zadovoljava četiri navedena kriterija iz perspektive svoje ustanove (ili ustanova u slučaju zahtjeva koji podnose konzorciji) i perspektive ustanova iz partnerskih država.

Da bi se mogli uzeti u obzir za financiranje, prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova ukupno, od čega najmanje 15 bodova mora biti u kategoriji „Važnost strategije“.

U svrhu dodjeljivanja dostupnog proračuna za svaku regiju, mobilnosti planirane sa svakom partnerskom državom poredat će se s obzirom na njihovo regionalno rangiranje.

Bespovratna sredstva dodijeljena ustanovi visokog obrazovanja ovisit će o nizu elemenata:

- broju razdoblja mobilnosti i mjesecima/danima za koje je zatražen;
- proračunu dodijeljenom državi ili regiji;
- zemljopisnoj ravnoteži u regiji ili podregiji.

Nacionalna agencija može financirati mobilnost s partnerskom državom nižeg ranga prema regionalnom rangiranju, kada je to potrebno da bi se osigurala zemljopisna ravnoteža unutar te regije, kako je definirano prethodno navedenim zemljopisnim ciljnim vrijednostima.

Nacionalna agencija nije obvezna financirati sve zatražene mobilnosti za pojedinu partnersku državu ako se smatra da je zahtjev prekomjeran u odnosu na dostupna proračunska sredstva.

³⁰Mobilnost u oba smjera.

Kada je to moguće, uz krovne kriterije prvenstva i zemljopisne ravnoteže, Nacionalna agencija nastojat će široko rasprostraniti dostupna proračunska sredstva kako bi se izbjegla dominacija malog broja UVO-a. Nacionalna agencija nastojat će biti što više uključiva, povećavajući sudjelovanje dionika bez narušavanja kvalitete, zemljopisne ravnoteže ili minimalne kritične veličine po projektu mobilnosti kako bi se osigurala izvedivost.

KAKVU AKREDITACIJU PODNOSITELJI MORAJU IMATI ZA OVAJ PROJEKT MOBILNOSTI?

POVELJA ERASMUS ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Dodjela Povelje Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE) preduvjet je za sve ustanove visokog obrazovanja s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu koje žele sudjelovati u projektu mobilnosti u području visokog obrazovanja kao samostalne ustanove visokog obrazovanja ili kao članice nacionalnog konzorcija za mobilnost. Europska komisija, svake godine, putem Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, objavljuje poseban poziv na podnošenje prijedloga u kojem su utvrđeni detaljni uvjeti koje je potrebno slijediti te kvalitativni kriteriji koje je potrebno zadovoljiti za dobivanje ECHE-a. Taj je poziv dostupan samo na *web*-mjestu Izvršne agencije.

UVO-i u partnerskoj državi moraju imati akreditaciju mjerodavne nacionalne akreditacijske agencije. Budući da oni ne mogu dobiti ECHE, moraju imati sklopljen međuinstitucionalni sporazum s partnerima iz države sudionice u Programu u kojem su uključena načela ECHE-a.

AKREDITACIJA KONZORCIJA U VISOKOM OBRAZOVANJU

Organizacija iz države sudionice u Programu koja podnosi zahtjev u ime nacionalnog konzorcija za mobilnost mora imati valjanu akreditaciju za konzorcij. Tu akreditaciju dodjeljuje ista Nacionalna agencija koja ocjenjuje zahtjev za financiranje projekta mobilnosti u visokom školstvu. Zahtjev za akreditaciju i zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava mogu se predati istovremeno. Međutim, bespovratna sredstva za projekte mobilnosti dodjeljuju se samo onim UVO-ima i organizacijama koji uspješno prođu postupak akreditacije. Za dobivanje akreditacije za konzorcij potrebno je zadovoljiti sljedeće uvjete:

KRITERIJI PRIHVATLIVOSTI

Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Nacionalni konzorcij za mobilnost u području visokog obrazovanja može se sastojati od sljedećih organizacija sudionica:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ustanove visokog obrazovanja koje imaju valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (za više informacija o Povelji, pogledajte odjeljak „Povelju Erasmus za visoko obrazovanje” i Prilog I. ovom Vodiču) i ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih (vidi primjere prihvatljivih organizacija sudionica na prethodnoj stranici). <p>Svaka organizacija sudionica mora imati poslovni nastan u istoj državi sudionici u Programu.</p>
Tko može predati zahtjev?	Bilo koja prihvatljiva organizacija sudionica može djelovati kao koordinator i podnijeti zahtjev u ime svih organizacija uključenih u konzorcij.
Broj organizacija sudionica	<p>Nacionalni konzorcij za mobilnost mora se sastojati najmanje od tri prihvatljive organizacije sudionice, uključujući dva UVO-a pošiljatelja.</p> <p>Sve organizacije članice nacionalnog konzorcija za mobilnost moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje akreditacije za konzorcij.</p>
Valjanost akreditacije za konzorcij	Svi uzastopni godišnji pozivi zaključno s pozivom 2020.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za akreditaciju do 2. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. lipnja iste godine.
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o tome kako se prijaviti.

KRITERIJI ZA DODJELU

Prijedlog za akreditaciju ocjenjuje se na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost konzorcija (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti”); - potrebe i ciljeve organizacija koje sudjeluju u konzorciju i pojedinih sudionika. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati kapacitete i međunarodno područje primjene organizacija koje sudjeluju u konzorciju; - dodavati dodane vrijednosti na razini EU-a pomoću rezultata koji se ne bi mogli ostvarivati aktivnostima koje provodi svaki pojedinačni UVO.
<p>Kvaliteta sastava konzorcija i sporazuma o suradnji (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - konzorcij ima odgovarajući sastav ustanova visokog obrazovanja pošiljateljica s, ako je primjereno, komplementarnim organizacijama sudionicama iz drugih socioekonomskih sektora s nužnim profilom, iskustvom i stručnošću za uspješno ostvarivanje svih vidova projekta; - koordinator konzorcija ima prethodno iskustvo u upravljanju konzorcijem ili sličnom vrstom projekta; - podjela uloga, odgovornosti i zadaća/resursa dobro je definirana i pokazuje opredijeljenost i aktivan doprinos svih organizacija sudionica; - zadaće/resursi se okupljaju i dijele; - jasno su definirane odgovornosti za ugovorna pitanja i pitanja financijskog upravljanja; - konzorcij uključuje nove sudionike u aktivnosti.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti u konzorciju (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza projekta mobilnosti (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje). ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načini upravljanja i pružanja potpore (npr. pronalaženje organizacija primateljica, spajanje, informiranje, jezična i međukulturološka potpora, praćenje). ▪ Kvaliteta suradnje, koordinacije i komunikacije između organizacija sudionice te s drugim mjerodavnim dionicima. ▪ Ako je primjenjivo, kvaliteta rješenja za priznavanje i potvrđivanje rezultata učenja sudionika te dosljedno korištenje alata za transparentnost i priznavanje. ▪ Ako je primjenjivo, primjerenost mjera za odabir sudionika u aktivnostima mobilnosti i za poticanje osoba u nepovoljnom položaju na sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti.
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti koje predvodi konzorcij. ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na institucionalnoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili međunarodnoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti koje prevodi konzorcij unutar i izvan organizacija sudionica i partnera.

Da bi dobili akreditaciju, prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova ukupno. Osim toga, moraju dobiti najmanje polovicu maksimalnog broja bodova za svaki kriterij.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

Posebna pravila i kriteriji i dodatne korisne informacije o ovoj aktivnosti nalaze se u Prilogu I. ovom Vodiču. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Podnositelji prijedloga za projekte mobilnosti studenata visokog obrazovanja moraju u obrascu zahtjeva navesti sljedeće podatke:

- broj studenata i osoblja koji bi trebali sudjelovati u aktivnosti mobilnosti;
- ukupno trajanje po sudioniku planiranih aktivnosti mobilnosti;
- broj i ukupno trajanje aktivnosti mobilnosti (studenti i osoblje) ostvarenih u prethodne dvije godine.

Na osnovi toga nacionalne agencije iz države sudionice u Programu dodjeljuju bespovratna sredstva podnositeljima za podupiranje određenog broja aktivnosti mobilnosti, do najvišeg broja koji zatraži podnositelj.

Podnositelj koji podnese prijedlog projekta mobilnosti s partnerskim državama ispunjava zaseban obrazac koji se odnosi na mobilnost u partnersku državu i iz nje.

Zasebna se bespovratna sredstva dodjeljuju za mobilnost s partnerskim državama.

Sljedeća se pravila primjenjuju na financijsku potporu za te aktivnosti:

A) PRAVILA FINANCIRANJA KOJA SE PRIMJENJUJU NA SVE AKTIVNOSTI MOBILNOSTI

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti (osim troškova dnevnica i putnih troškova sudionika)	Doprinos jediničnim troškovima	do 100 sudionika: 350 EUR po sudioniku + od 100 sudionika nadalje: 200 EUR po dodatnom sudioniku	Na temelju broja sudionika u mobilnosti
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi izravno povezani sa sudionicima s invaliditetom	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova koje je odobrila nacionalna agencija.	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti valjan i dobro obrazložen u posebnoj obrascu zahtjeva nakon odabira sudionika
Izvanredni troškovi	Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija. Za mobilnost između država sudionica u Programu: Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija te u njih	Stvarni troškovi	Troškovi financijskog jamstva: 75 % prihvatljivih troškova Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti valjan i dobro obrazložen nakon odabira sudionika

BESPOVRATNA SREDSTVA ZA ORGANIZACIJSKU POTPORU ZA KORISNIKA (USTANOVE VISOKOG OBRAZOVANJA ILI KONZORCIJI):

Bespovratna sredstva za organizacijsku potporu čine doprinos trošku koji ustanova ima u odnosu na aktivnosti pružanja potpore za mobilnost studenata i osoblja, koji dolaze iz inozemstva i odlaze u inozemstvo, u cilju usklađivanja s Poveljom Erasmus za visoko obrazovanje u državama sudionicama u programu te s načelima ECHE-a koji se odražavaju u međuinstitucionalnim sporazumima dogovorenima kada se radi o ustanovama iz partnerskih država. Na primjer:

- organizacijska rješenja s partnerskim ustanovama, uključujući posjete potencijalnim partnerima, u cilju dogovora o uvjetima međuinstitucionalnih sporazuma za odabir, pripremu, primanje i integraciju sudionika u mobilnosti; te za ažuriranje tih međuinstitucionalnih sporazuma;
- osiguravanje ažurnih kataloga studija za međunarodne studente;
- davanje informacija i pomoći studentima i osoblju;
- odabir studenata i osoblja;

- priprema sporazuma o učenju kako bi se osiguralo priznavanje obrazovnih komponenti studenata; priprema i priznavanje sporazuma o mobilnosti za osoblje;
- jezična i kulturološka priprema za studente i osoblje koji odlaze u inozemstvo i koji dolaze iz inozemstva koja služi kao nadopuna usluzi jezične potpore na internetu programa Erasmus+;
- olakšavanje integracije dolazećih sudionika u mobilnosti u UVO;
- osiguravanje učinkovitih rješenja za mentorstvo i nadzor sudionika u mobilnosti;
- posebni mehanizmi za osiguranje obavljanja stručne prakse studenata u poduzećima;
- osigurati priznavanje obrazovnih komponenti i povezanih bodova, izdavanje prijepisa evidencije i nadopuna diploma;
- potpora za ponovnu integraciju sudionika u mobilnosti i za nadogradnju na stečene nove kompetencije u korist UVO-a i suradnika.

Ustanove visokog obrazovanja u državama sudionicama u programu i u partnerskim državama obvezuju se poštovati načela Povelje kako bi osigurale visokokvalitetnu mobilnost, uključujući sljedeće: „osigurati da su sudionici u mobilnosti koji odlaze u inozemstvo spremni za mobilnost te da su stekli nužnu razinu jezičnog znanja” i „pružiti odgovarajuću jezičnu potporu sudionicima u mobilnosti koji dolaze iz inozemstva”. Potrebno je iskoristiti postojeće mogućnosti u ustanovama za učenje jezika. U slučaju mobilnosti između programskih zemalja, oni UVO-i koji mogu ponuditi visokokvalitetnu mobilnost studenata i osoblja, uključujući jezičnu potporu, uz manji trošak (ili zašto to se financiraju iz drugih izvora uz sredstva EU-a) moći će prenijeti 50 % bespovratnih sredstava za organizacijsku potporu za financiranje više aktivnosti mobilnosti.

Korisnici će u svim slučajevima biti obvezani ugovorom pružati takve kvalitetne usluge i njihov će rad nadzirati i provjeravati nacionalne agencije, uzimajući u obzir povratne informacije koje daju studenti i osoblje putem Alata za mobilnost+ i koje su izravno dostupne nacionalnim agencijama i Komisiji.

U slučaju mobilnosti unutar država sudionica u Programu, bespovratna sredstva za organizacijsku potporu izračunavaju se na temelju broja svih sudionika u mobilnosti koji odlaze u inozemstvo i koji primaju potporu (uključujući sudionike u mobilnosti koji primaju nulti iznos bespovratnih sredstava iz fondova EU-a za vrijeme trajanja mobilnosti - vidjeti u nastavku) i osoblja koje dolazi iz poduzeća i predaje na UVO-u, odnosno, korisnika ili člana konzorcija za mobilnost. Sudionici u mobilnosti koji dobivaju nulta bespovratna sredstva iz fondova EU-a u cijelom razdoblju mobilnosti smatraju se sudionicima u mobilnosti jer imaju koristi od okvira za mobilnost i organizacijskih aktivnosti. Organizacijska potpora isplaćuje se i za te sudionike.

U slučaju mobilnosti između država sudionica u Programu i partnerskih država, bespovratna sredstva za organizacijsku potporu izračunavaju se na temelju broja svih sudionika u mobilnosti koji odlaze iz država sudionica u Programu i svih sudionika u mobilnosti koji dolaze iz partnerskih država. Sudionici u mobilnosti koji dobivaju nulta bespovratna sredstva iz sredstava EU-a tijekom cijelog razdoblja mobilnosti mogu se smatrati sudionicima u mobilnosti koji primaju potporu, budući da oni imaju koristi od okvira mobilnosti i organizacijskih aktivnosti.

Kada je riječ o nacionalnim konzorcijima za mobilnost, ta se bespovratna sredstva mogu razdijeliti između svih nacionalnih članova u skladu s pravilima koja su međusobno dogovorili. Bespovratna sredstva za organizacijsku potporu za mobilnost između partnerskih država i država sudionica u Programu dijele se među partnerima na uzajamno prihvatljiv način koji su dogovorile ustanove sudionice.

SUDIONICI U MOBILNOSTI KOJI DOBIVAJU NULTA BESPovratna SREDSTVA EU-A

Studenti i osoblje koji sudjeluju u mobilnosti i dobivaju nulta sredstva sudionici su koji ne primaju bespovratna sredstva EU-a za putne troškove i dnevnice, ali inače ispunjavaju sve kriterije mobilnosti studenata i osoblja te koriste sve prednosti sudjelovanja u programu Erasmus+. Oni mogu dobiti regionalnu, nacionalnu ili drugu vrstu bespovratnih sredstava za pokrivanje troškova mobilnosti. Broj sudionika u mobilnosti koji dobivaju nulta bespovratna sredstva EU-a u cijelom razdoblju mobilnosti bilježi se u statističke svrhe kao pokazatelj rezultata koji se koristi za raspodjelu proračuna EU-a među državama, za mobilnost unutar država sudionica u Programu i mobilnost između država sudionica u Programu i partnerskih država.

POTPORA ZA POSEBNE POTREBE

Osoba s posebnim potrebama je mogući sudionik čije je fizičko, psihičko ili zdravstveno stanje takvo da njegovo/njezino sudjelovanje u projektu ili aktivnosti mobilnosti ne bi bilo moguće bez dodatne financijske potpore. Ustanove visokog obrazovanja koje su odabrale studente i/ili osoblje s posebnim potrebama mogu zatražiti dodatna bespovratna sredstva od nacionalne agencije za pokrivanje dodatnih troškova njihovog sudjelovanja u aktivnostima mobilnosti. Za osobe s posebnim potrebama bespovratna sredstva mogu biti veća od najviših pojedinih iznosa potpore navedenih u nastavku. Ustanove visokog obrazovanja opisać će na svom *web*-mjestu kako studenti i osoblje s posebnim potrebama mogu zatražiti takva dodatna bespovratna sredstva.

Dodatna financijska sredstva za studente i osoblje s posebnim potrebama mogu se osigurati i iz drugih izvora na lokalnoj, regionalnoj i/ili nacionalnoj razini.

Osobe u pratnji studenata ili osoblja s posebnim potrebama imaju pravo na doprinos na osnovi stvarnih troškova.

Svaka se ustanova visokog obrazovanja, potpisivanjem Povelje Erasmus za visoko obrazovanje, obvezuje osigurati jednaki pristup i mogućnosti sudionicima iz svih sredina. Stoga studenti i osoblje s posebnim potrebama mogu imati koristi od usluga potpore koje ustanova primateljica nudi svojim lokalnim studentima i osoblju.

DRUGI IZVORI FINANCIRANJA

Studenti i osoblje mogu, uz bespovratna sredstva EU-a, ili umjesto njih, (sudionici u mobilnosti koji primaju nulta bespovratna sredstva EU-a) dobivati regionalna, nacionalna ili druga bespovratna sredstva kojima upravlja organizacija koja nije nacionalna agencija (npr. ministarstvo ili regionalna tijela). Na takvu vrstu bespovratnih sredstava koja se pružaju iz drugih izvora financiranja, a ne iz proračuna EU-a, ne primjenjuju se gornje i donje granice navedene u ovom dokumentu.

B) BESPOVRATNA SREDSTVA ZA MOBILNOST STUDENATA

Studenti mogu dobiti bespovratna sredstva EU-a kao doprinos za njihove troškove putovanja i dnevnica za vrijeme razdoblja studiranja ili obavljanja stručne prakse u inozemstvu. Te će iznose utvrditi nacionalne agencije u dogovoru s nacionalnim tijelima i/ili ustanovama visokog obrazovanja na temelju objektivnih i transparentnih kriterija koji su opisani u nastavku. Točni iznosi bit će objavljeni na *web*-mjestima nacionalnih agencija i ustanova visokog obrazovanja.

Države sudionice u Programu podijeljene su u sljedeće tri skupine:

1. skupina Države sudionice u Programu s višim troškovima života	Danska, Irska, Francuska, Italija, Austrija, Finska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina, Lihtenštajn, Norveška
2. skupina Države sudionice u Programu sa srednjim troškovima života	Belgija, Češka Republika, Njemačka, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Cipar, Luksemburg, Nizozemska, Portugal, Slovenija, Island, Turska
3. skupina Države sudionice u Programu s nižim troškovima života	Bugarska, Estonija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Rumunjska, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija

MOBILNOST UNUTAR DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU – KRITERIJ 1.– DRŽAVE POŠILJATELJICE I PRIMATELJICE STUDENATA

Bespovratna sredstva EU-a koja se dodjeljuju studentu ovisit će o smjeru njihove mobilnosti, kako slijedi:

- mobilnost prema državi sa sličnim troškovima života: studenti će dobiti srednji iznos bespovratnih sredstava EU-a;
- mobilnost prema državi s višim troškovima života: studenti će dobiti viši iznos bespovratnih sredstava EU-a;
- mobilnost prema državi s nižim troškovima života: studenti će dobiti niži iznos bespovratnih sredstava EU-a.

Iznosi koje su utvrdile nacionalne agencije utvrđuju se u okviru gornje i donje granice:

- Srednji iznos bespovratnih sredstava EU-a: srednji iznos, između **200 i 450 EUR mjesečno**, primjenjuje se na aktivnosti mobilnosti prema državi sa sličnim troškovima života: a) iz Skupine 1. u Skupinu 1., b) iz Skupine 2. u Skupinu 2. i c) iz Skupine 3. u Skupinu 3.
- Viši iznos bespovratnih sredstava EU-a: odgovara srednjem iznosu koji primjenjuje nacionalna agencija plus barem 50 EUR i iznosi između **250 i 500 EUR mjesečno**. Primjenjuje se na aktivnosti mobilnosti prema državi s većim troškovima života: a) iz država Skupine 2. u Skupinu 1. i b) iz država Skupine 3. u Skupine 1. i 2.
- Niži iznos bespovratnih sredstava EU-a: odgovara srednjem iznosu koji primjenjuje nacionalna agencija plus barem 50 EUR i iznosi između **150 i 400 EUR mjesečno**. Primjenjuje se na aktivnosti mobilnosti prema državi s nižim troškovima života: a) iz država Skupine 1. u Skupinu 2 i 3. i b) iz država Skupine 2. u Skupinu 3.

Prilikom definicije iznosa koji će primjenjivati korisnici u njihovoj državi, nacionalne agencije uzimaju u obzir dva posebna kriterija:

- dostupnost i razina drugih izvora sufinanciranja iz privatnih ili javnih tijela na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini kojima se nadopunjuju bespovratna sredstva EU-a;
- opća razina potražnje za studentima koji planiraju studirati ili se osposobljavati u inozemstvu.

Nacionalne agencije mogu omogućiti fleksibilnost svojim ustanovama visokog obrazovanja na način da odrede raspone umjesto iznosa na nacionalnoj razini. To bi se trebalo temeljiti na opravdanim osnovama, na primjer u državama u kojima je sufinanciranje dostupno na regionalnoj ili institucionalnoj razini.

MOBILNOST UNUTAR DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU – KRITERIJ 2. – DODATNA POTPORA ZA POSEBNE CILJNE SKUPINE, AKTIVNOSTI I DRŽAVE/REGIJE POŠILJATELJICE

Studenti u nepovoljnijem položaju (osim onih s posebnim potrebama)

Nacionalna nadležna tijela mogu odlučiti zajedno s nacionalnim agencijama odgovornim za provedbu programa Erasmus+ u određenoj državi sudionici u Programu (na temelju mogućnosti za sudjelovanja/nesudjelovanja, ovisno o potpori koja se već pruža na nacionalnoj razini) da bi UVO-i u njihovoj državi trebali na potporu bespovratnih sredstava za studente iz nepovoljnih pozadina (uključujući izbjeglice, azilante i migrante) dodati, u jednoj uplati, **između 100 i 200 EUR mjesečno**. Točan iznos, koji se isplaćuje jednom mjesečno, i kriterije koji će se primjenjivati utvrdit će nadležna tijela na nacionalnoj razini.

Studenti koji obavljaju stručnu praksu

Studenti koji obavljaju stručnu praksu dobit će dodatnih **100 do 200 EUR mjesečno** iz bespovratnih sredstava EU-a. Točan iznos utvrdit će nacionalne agencije i/ili ustanove visokog obrazovanja u skladu s razinom potražnje i razinom sufinanciranja za takvu vrstu mobilnosti. U svim slučajevima, isti iznos trebali bi dobiti svi studenti u istoj ustanovi visokog obrazovanja, neovisno o dodatku i/ili doprinosu u naravi koji student može dobiti od poduzeća domaćina. Studenti u nepovoljnijem položaju koji obavljaju stručnu praksu imaju pravo na dodatak za studente u nepovoljnijem položaju umjesto dodatka za stručnu praksu, u slučaju da je iznos dodatka za stručnu praksu niži.

Studenti iz najudaljenijih država sudionica u Programu i regija

S obzirom na ograničenja koja proizlaze iz udaljenosti od drugih država sudionica u Programu, studenti iz najudaljenijih regija, Cipra, Islanda i Malte te prekomorskih zemalja i teritorija, dobit će sljedeće više iznose pojedinačne potpore:

Od	Primatelj	Iznos
Najudaljenije regije, Cipar, Island i Malta, Prekomorske zemlje i teritoriji	Države 1. skupine	750 EUR mjesečno
	Države 2. skupine	700 EUR mjesečno
	Države 3. skupine	650 EUR mjesečno

Uz navedene iznose za pojedinačnu potporu, studenti iz tih država dobit će sljedeće dodatne iznose kao potporu za pokrivanje troškova putovanja:

Udaljenost ³¹	Iznos
Između 10 i 99 km:	20 EUR po sudioniku
Između 100 i 499 km	180 EUR po sudioniku
Između 500 i 1999 km:	275 EUR po sudioniku
Između 2000 i 2999 km:	360 EUR po sudioniku
Između 3000 i 3999 km:	530 EUR po sudioniku
Između 4000 i 7999 km:	820 EUR po sudioniku
8000 km ili više	1300 EUR po sudioniku

Dodatak za obavljanje stručne prakse ili studente u nepovoljnijem položaju u ovom se slučaju ne primjenjuje.

Razina financijske potpore koju utvrđuju ustanove visokog obrazovanja

Od ustanova visokog obrazovanja u svim se slučajevima traži da poštuju sljedeća načela i kriterije prilikom definiranja i/ili primjene iznosa EU-a u njihovoj ustanovi:

- Jednom kada ustanove utvrde iznose, oni se ne smiju mijenjati tijekom trajanja projekta mobilnosti. Nije moguće smanjiti ili povećati razinu bespovratnih sredstava unutar istog projekta;

³¹ Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija. (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Udaljenost jednosmjernog putovanja mora se upotrijebiti za izračun iznosa bespovratnih sredstava EU-a kojima će se financirati povratni put.

- Iznosi moraju biti utvrđeni i/ili primijenjeni na objektivan i transparentan način uzimajući u obzir sva načela i prethodno opisano metodologiju (tj. uzimajući u obzir smjer mobilnosti i dodatno posebno financiranje);
- Isti iznos bespovratnih sredstava mora se dodijeliti svim studentima koji odlaze u istu skupinu zemalja za istu vrstu mobilnosti – studij ili stručna praksa (osim studentima u nepovoljnom položaju ili s posebnim potrebama).

MOBILNOST IZMEĐU DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU I PARTNERSKIH DRŽAVA

Iznos pojedinačne potpore izračunava se kako slijedi:

Od	Primatelj	Iznos
Prihvatljive partnerske države	Države sudionice u Programu 1. skupine	850 EUR mjesečno
	Države sudionice u Programu 2. skupine	800 EUR mjesečno
	Države sudionice u Programu 3. skupine	750 EUR mjesečno
Države sudionice u Programu	Partnerske države	650 EUR mjesečno

Studenti koji putuju u partnerske države ili iz partnerskih država dobit će sljedeće dodatne iznose kao potporu za pokrivanje troškova putovanja:

Udaljenost ³²	Iznos
Između 100 i 499 km	180 EUR po sudioniku
Između 500 i 1999 km:	275 EUR po sudioniku
Između 2000 i 2999 km:	360 EUR po sudioniku
Između 3000 i 3999 km:	530 EUR po sudioniku
Između 4000 i 7999 km:	820 EUR po sudioniku
8000 km ili više	1100 EUR po sudioniku

³² Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija. (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Udaljenost jednosmjernog putovanja mora se upotrijebiti za izračun iznosa bespovratnih sredstava EU-a kojima će se financirati povratni put.

C) BESPOVRATNA SREDSTVA ZA MOBILNOST OSOBLJA

Osoblje će dobiti bespovratna sredstva EU-a za pokrivanje troškova putovanja i dnevnica za vrijeme boravka u inozemstvu prema sljedećem rasporedu:

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ³³ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ³⁴ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 KM: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 KM: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 KM: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 KM: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove [samo za mobilnosti između država sudionica u Programu]	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ³⁵	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi nakon odabira sudionika.

³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁴ Na, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

³⁵ Ako je opravdano, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	(od glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici			
Pojedinačna potpora	Troškovi izravno povezani s troškovima života sudionika za vrijeme trajanja aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	do 14. dana aktivnosti: A1.1 u slučaju mobilnosti između država sudionica u Programu ili A1.2 u slučaju mobilnosti između države sudionice u Programu i partnerske države, po danu po sudioniku + između 15. i 60. dana aktivnosti: 70 % A1.1 u slučaju mobilnosti između država sudionica u Programu ili A1.2 u slučaju mobilnosti između države sudionice u Programu i partnerske države po danu po sudioniku	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).

TABLICA A – POJEDINAČNA POTPORA (IZNOSI U EUR PO DANU)

Iznosi ovise o državi primateljici. Ti će se iznosi odrediti u okviru raspona od najmanjeg do najvišeg iznosa navedenih u tablici u nastavku. Prilikom definiranja iznosa koje će primjenjivati korisnici u njihovoj državi, nacionalne agencije, u dogovoru s nacionalnim tijelima vlasti, uzimaju u obzir dva posebna kriterija.

- dostupnost i razina drugih izvora sufinanciranja iz privatnih ili javnih tijela na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini kojima se nadopunjuju bespovratna sredstva EU-a;
- opća razina potražnje za osobljem koje planira poučavati ili se osposobljavati u inozemstvu.

Isti postotak u okviru raspona treba primijeniti na sve odredišne države. Nije moguće dati isti iznos za sve odredišne države.

Država primateljica	Osoblje iz država sudionica u Programu	Osoblje iz partnerskih država
	Min.-Maks. (po danu)	Iznos (po danu)
	A1.1	A1.2
Danska, Irska, Nizozemska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina	80 – 160	160
Belgija, Bugarska, Češka Republika, Grčka, Francuska, Italija, Cipar, Luksemburg, Mađarska, Austrija, Poljska, Rumunjska, Finska, Island, Lihtenštajn, Norveška, Turska	70 – 140	140
Njemačka, Španjolska, Latvija, Malta, Portugal, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija	60 – 120	120
Estonija, Hrvatska, Litva, Slovenija	50 – 100	100
Partnerske države	160	Nije prihvatljivo

Za aktivnosti mobilnosti između država sudionica u Programu nacionalne agencije mogu svojim ustanovama visokog obrazovanja omogućiti fleksibilnost utvrđivanjem raspona umjesto iznosa na nacionalnoj razini. To bi se trebalo temeljiti na opravdanim osnovama, na primjer u državama u kojima je sufinanciranje dostupno na regionalnoj ili institucionalnoj razini. Točni iznosi bit će objavljeni na *web*-mjestu svake nacionalne agencije i ustanova visokog obrazovanja.

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJIH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA TE U NJIMA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Korisnicima projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za putne troškove sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a i u njima pod stavkom „izvanredni troškovi“ (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: Ova

moćnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

PROJEKT MOBILNOSTI ZA UČENIKE I OSOBLJE U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU

Projekt mobilnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju može obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:

Mobilnost učenika:

- **stručna praksa u okviru VET-a u inozemstvu do 12 mjeseci.**

U ovoj aktivnosti mogu sudjelovati vježbenici i učenici u ustanovama za strukovno osposobljavanje. Ovi učenici sudjeluju u strukovnom osposobljavanju u inozemstvu. Učenici odlaze na radno mjesto (u poduzeće ili drugu relevantnu organizaciju) ili u ustanovu za strukovno osposobljavanje (s razdobljima učenja kroz rad u poduzeću ili drugoj relevantnoj organizaciji).

Svaka aktivnost mobilnosti utvrđuje se unutar okvira kvalitete koji je dogovoren između organizacija pošiljateljica i primateljica u cilju osiguranja visoke razine kvalitete aktivnosti, uključujući „Sporazum o učenju”.

Rezultati učenja službeno se priznaju i vrednuju na institucionalnoj razini, sadržaj se prilagođava po potrebi kako bi se osiguralo da se razdoblje mobilnosti u inozemstvu uklapa u studij u koji je upisan naučnik/učenik u VET-u.

U cilju jačanja zapošljivosti mladih ljudi i olakšavanja njihovog prelaska na tržište rada, u ovoj aktivnosti mogu sudjelovati i osobe koje su nedavno diplomirale iz škola za VET ili poduzeća koja pružaju VET naučnicima.

Mobilnost osoblja:

- **zadace poučavanja/osposobljavanja:** putem ove aktivnosti omogućuje se školama za VET da poučavaju u partnerskoj školi za VET u inozemstvu. Njome se također omogućuje zaposlenicima poduzeća da poučavaju u organizaciji VET-a u inozemstvu.
- **osposobljavanje osoblja:** ovom se aktivnošću podržava stručno usavršavanje osoblja u VET-u u obliku rasporeda na radno mjesto ili promatranja u poduzeću ili drugoj organizaciji za VET u inozemstvu.

Programom Erasmus+ podržava se obrazovna mobilnost osoblja koje:

- obuhvaćeno je strateškim pristupom organizacija sudionica (koji je usmjeren na modernizaciju i internacionalizaciju njihove misije);
- odgovara na jasno definirane potrebe osoblja za razvoj i popraćena je odgovarajućim odabirom, pripremom i mjerama praćenja;
- osigurava primjereno priznavanje rezultata učenja osoblja koje sudjeluje u programu i osigurava širenje i korištenje rezultata učenja u organizaciji.

Za osoblje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju navedene su aktivnosti također prilika za stjecanje kompetencija potrebnih da se odgovori na potrebe polaznika u nepovoljnijem položaju. U aktualnom kontekstu u vezi s migrantima, izbjeglicama i azilantima, posebna će se pozornost također pridati projektima usmjerenim na osposobljavanje osoblja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju u područjima kao što su osposobljavanje djece izbjeglica, međukulturalni razredi, poučavanje mladih na njihovom drugom jeziku te tolerancija i različitosti unutar razreda.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U OVOM PROJEKTU?

Organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti imaju sljedeće uloge i zadace:

- Organizacija podnositeljica prijedloga: odgovorna za prijedlog projekta mobilnosti, potpisivanje i upravljanje ugovorom o dodijeli bespovratnih sredstava i za izvješćivanje. Podnositelj zahtjeva može biti koordinator konzorcija: vodi nacionalni konzorcij za mobilnost koji se sastoji od partnerskih organizacija u istoj državi i čiji je cilj slanje učenika i osoblja u okviru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u inozemstvo. Koordinator nacionalnog konzorcija za mobilnost također može, ali ne nužno, djelovati kao organizacija pošiljateljica.
- Organizacija pošiljateljica: odgovorna za odabir studenata/osoblja u okviru strukovnog obrazovanja i njihovo slanje u inozemstvo.
- Organizacija primateljica: odgovorna za primanje studenata/osoblja u okviru VET-a iz inozemstva i za ponudu programa aktivnosti ili koja ima koristi od aktivnosti osoblja u VET-u.
- Posrednička organizacija: to je organizacija koje je aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ona je partner u nacionalnom konzorciju za mobilnost, ali nije organizacija pošiljateljica. Njezina je uloga osigurati razmjenu i pojednostavljenje administrativnih postupaka za ustanove strukovnog

obrazovanja koje su pošiljateljice, usklađivati profile vježbenika/učenika s potrebama poduzeća u slučaju stručne prakse te zajednički pripremati sudionike.

Organizacije pošiljateljice i primateljice, zajedno sa studentima/osobljem, moraju se dogovoriti o aktivnostima koje moraju poduzimati studenti, u okviru „Sporazuma o učenju” ili članovi osoblja u „Sporazumu o mobilnosti”, prije početka razdoblja mobilnosti. U tim se sporazumima definiraju ciljnih rezultati učenja za razdoblje učenja u inozemstvu, navode odredbe za formalno priznavanje i propisuju se prava i obveze svake stranke.

Učenici u VET-u koji odlaze na mobilnost na 19 dana ili duže mogu dobiti jezičnu potporu. Jezična potpora putem interneta postupno se uvodi u provedbu programa. Nju je Europska komisija stavila na raspolaganje prihvatljivim sudionicima za procjenu njihova znanja stranih jezika i kako bi ponudila, ako je potrebno, najprikladniji način učenja jezika prije i/ili tijekom mobilnosti (za više pojedinosti vidjeti Prilog I. ovom Vodiču).

Organizacije koje podnose prijedloge projekata mobilnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju mogu to učiniti s Poveljom Erasmus+ za mobilnost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju ili bez nje, ovisno o tome je li uključenim organizacijama u prethodnoj godini dodijeljena povelja. Kriteriji prihvatljivosti i kriteriji za odabir za koji se odnose na ova dva modela podnošenja prijedloga navedeni su niže.

PROJEKTI MOBILNOSTI ZA UČENIKE I OSOBLJE U VET-U BEZ Povelje ERASMUS+ ZA MOBILNOST U VET-U

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje projekt mobilnosti u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja mora ispuniti kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

OPĆI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

<p>Prihvatljive aktivnosti</p>	<p>Projekt mobilnosti u okviru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja mora obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stručnu praksu sudionika u VET-u u strukovnim institutima u inozemstvu; ▪ stručnu praksu sudionika u VET-u u poduzećima u inozemstvu; ▪ zadaće poučavanja/pružanja osposobljavanja u inozemstvu; ▪ osposobljavanje osoblja u inozemstvu.
<p>Prihvatljive organizacije sudionice</p>	<p>Organizacija sudionica može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija (ili njezina podružnica/poslovnica) aktivna u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (definirana kao organizacija za VET); ili ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. <p>Ta organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – škola/institut/centar za strukovno obrazovanje; – javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); – socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; – javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; – istraživački institut; – zaklada; – škola/institut/obrazovni centar (na bilo kojoj razini, od predškolske razine do srednjoškolske razine, uključujući obrazovanje odraslih); – neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; – tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge; – tijelo odgovorno za politike u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. <p>Svaka organizacija sudionica mora imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu.</p>

Tko može predati zahtjev?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacija za strukovno obrazovanje (ili njezina podružnica/poslovnica) koja šalje učenike i osoblje u inozemstvo; ▪ Koordinator nacionalnog konzorcija za mobilnost. <p>Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.</p>
Broj organizacija sudionica	<p>Aktivnost mobilnost transnacionalna je aktivnost i uključuje barem dvije organizacije sudionice (barem jedna organizacija pošiljateljica i jedna organizacija primateljica) iz različitih država.</p> <p>U slučaju projekata koje predstavlja nacionalni konzorcij za VET, svi članovi konzorcija moraju biti iz iste države sudionice u Programu i moraju biti utvrđeni u trenutku predavanja zahtjeva za bespovratna sredstva. Konzorcij mora obuhvaćati barem 3 organizacije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje.</p>
Trajanje projekta	1 do 2 godine. Podnositelj zahtjeva mora odabrati trajanje u fazi podnošenja zahtjeva, na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti čija se provedba planira za vrijeme trajanja projekta.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 2. ožujka u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. lipnja i 31. prosinca iste godine.</p> <p>Mogući naknadni rok:</p> <p>Nacionalne agencije mogu organizirati drugi krug podnošenja zahtjeva ako sredstva ostanu neiskorištena, a na koji će se također primjenjivati pravila utvrđena ovim Vodičem. Nacionalne agencije takvu će mogućnost oglasiti putem svojih mrežnih stranica.</p> <p>U slučaju organiziranja drugog kruga za podnošenje zahtjeva, podnositelji su dužni svoj zahtjev za bespovratnim sredstvima predati do 4. listopada 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. siječnja i 31. svibnja sljedeće godine.</p>
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o tome kako se prijaviti.
Ostali kriteriji	Organizacija za VET (ili njezina podružnica/poslovnica) ili nacionalni konzorcij za mobilnost mogu se prijaviti samo jednom u svakom krugu odabira. Međutim, organizacija za VET može biti dio nekoliko konzorcija ili koordinirati nekoliko nacionalnih konzorcija za mobilnost koji podnose zahtjev u isto vrijeme.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA MOBILNOST UČENIKA

Trajanje aktivnosti	od 2 tjedna (odnosno, deset radnih dana) do 12 mjeseci, ne uključujući vrijeme putovanja.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Sudionici aktivnost mobilnosti moraju obavljati u inozemstvu, u drugoj državi sudionici programa.
Prihvatljivi sudionici	<p>Naučnici ili polaznici u VET-u (čiji programi obično uključuju učenje uz rad) iz države organizacije pošiljateljice. Osobe koje su u pratnji polaznika VET-a u inozemstvu.</p> <p>Osobe koje su nedavno diplomirale iz škole za VET ili završile praksu (bivši naučnici) u poduzeću mogu također sudjelovati u aktivnosti. Osobe koje su nedavno diplomirale moraju osposobljavanje u inozemstvu obaviti u roku od godinu dana od diplomiranja.</p>

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA MOBILNOST OSOBLJA

Trajanje aktivnosti	<p>Od 2 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja.</p> <p>Najmanje dva dana moraju biti uzastopna.</p>
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Sudionici aktivnost mobilnosti moraju obavljati u inozemstvu, u drugoj državi sudionici programa.

Prihvatljivi sudionici	<p>Osoblje zaduženo za VET (kao što su učitelji, voditelji osposobljavanja, službenici zaduženi za međunarodnu mobilnost, osoblje s administrativnim ili voditeljskim funkcijama itd.) koje radi u organizacijama pošiljateljicama. Te drugo osoblje uključeno u strateški razvoj organizacije.</p> <p>U slučaju zadaća poučavanja/osposobljavanja, aktivnost je otvorena i osobama iz poduzeća, javnog sektora i/ili organizacija civilnog društva.</p> <p>Također, u slučaju zadaća poučavanja/osposobljavanja, aktivnost je otvorena voditeljima osposobljavanja iz poduzeća koji su pozvani da poučavaju u organizaciji VET-a koja podnosi zahtjev i/ili u organizacijama u konzorciju, kada je primjenjivo.</p>
-------------------------------	--

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti“); - potrebe i ciljeve organizacija sudionica i pojedinih sudionika, osobito uzimajući u obzir odredbe Europskog razvojnog plana. ▪ Stupanj do kojeg se prijedlogom mogu: <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati kapacitet i međunarodni doseg organizacija sudionica.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza projekta mobilnosti (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje) ▪ Usklađenost između ciljeva projekta i predloženih aktivnosti; ▪ Kvaliteta Europskog razvojnog plana organizacije koja podnosi zahtjev; ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načina upravljanja i potpore ▪ Kvaliteta pripreme koja je osigurana sudionicima ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje; ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnostima mobilnosti ▪ Ako je primjenljivo, kvaliteta aktivnosti suradnje i komunikacije između organizacija sudionica, te s drugim mjerodavnim dionicima.
Učinak i širenje (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na institucionalnoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta“ i „Učinak i širenje“; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta“).

DODJELA BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Najveći dodijeljeni iznos bespovratnih sredstava za odabrane projekte ovisit će o nizu elemenata:

- broju i trajanju razdoblja mobilnosti za koje je podnesen zahtjev;
- posljednjim rezultatima podnositelja zahtjeva u smislu broja razdoblja mobilnosti, dobroj kvaliteti u provedbu provedbenih aktivnosti i dobrom financijskom upravljanju, ako je podnositelj zahtjeva dobio sličan iznos bespovratnih sredstava prethodnih godina;

- ukupan nacionalni proračun dodijeljen za aktivnost mobilnosti.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a pod stavkom „izvanredni troškovi“ (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: Koja su pravila financiranja? Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

OSTALE INFORMACIJE

Više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti nalazi se u Prilogu I. ovom Vodiču. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

PROJEKTI MOBILNOSTI ZA UČENIKE I OSOBLJE U VET-U S POVELJOM ERASMUS+ ZA MOBILNOST U VET-U

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje projekt mobilnosti u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja mora ispuniti kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

OPĆI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Pojedinačne organizacije ili konzorciji s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu koje su nosioci Povelje Erasmus+ za mobilnost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju ³⁶ .
Prihvatljive aktivnosti	Projekt mobilnosti u okviru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja mora obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ stručnu praksu sudionika u VET-u u strukovnim institutima u inozemstvu; ▪ stručnu praksu sudionika u VET-u u poduzećima u inozemstvu; ▪ zadaće poučavanja/pružanja osposobljavanja u inozemstvu; ▪ osposobljavanje osoblja u inozemstvu.
Broj organizacija sudionica	Aktivnost mobilnost transnacionalna je aktivnost i uključuje barem dvije organizacije sudionice (barem jedna organizacija pošiljateljica i jedna organizacija primateljica) iz različitih država. U slučaju projekata koje predstavlja nacionalni konzorcij za mobilnost koji je nositelj Povelje Erasmus+ za mobilnost u VET-u, organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica moraju biti iz različitih država.
Trajanje projekta	1 do 2 godine. Podnositelj zahtjeva mora odabrati trajanje u fazi podnošenja zahtjeva.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.

³⁶ Za više informacija o povelji, pročitajte odjeljak „Povelja Erasmus+ za mobilnost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju“ i Prilog I. ovom Vodiču.

Kada predati zahtjev?	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 2. ožujka u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. lipnja i 31. prosinca iste godine.</p> <p>Mogući naknadni rok:</p> <p>Nacionalne agencije mogu organizirati drugi krug podnošenja zahtjeva ako sredstva ostanu neiskorištena, a na koji će se također primjenjivati pravila utvrđena ovim Vodičem. Nacionalne agencije takvu će mogućnost oglasiti putem svojih mrežnih stranica.</p> <p>U slučaju organiziranja drugog kruga za podnošenje zahtjeva, podnositelji su dužni svoj zahtjev za bespovratnim sredstvima predati do 4. listopada 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. siječnja i 31. svibnja sljedeće godine.</p>
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o tome kako se prijaviti.
Ostali kriteriji	Organizacija za VET ili nacionalni konzorcij za mobilnost mogu se prijaviti samo jednom u svakom krugu odabira. Međutim, organizacija za VET može biti dio nekoliko konzorcija ili koordinirati nekoliko nacionalnih konzorcija za mobilnost koji podnose zahtjev u isto vrijeme.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA MOBILNOST UČENIKA

Trajanje aktivnosti	Od 2 tjedna (odnosno, deset radnih dana) do 12 mjeseci, ne uključujući vrijeme putovanja.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Sudionici aktivnost mobilnosti moraju obavljati u inozemstvu, u drugoj državi sudionici programa.
Prihvatljivi sudionici	<p>Naučnici ili polaznici u VET-u (čiji programi obično uključuju učenje uz rad) iz države organizacije pošiljateljice. Osobe koje su u pratnji polaznika VET-a u inozemstvu.</p> <p>Osobe koje su nedavno diplomirale iz škole za VET ili završile praksu (bivši naučnici) u poduzeću mogu također sudjelovati u aktivnosti. Osobe koje su nedavno diplomirale moraju osposobljavanje u inozemstvu obaviti u roku od godinu dana od diplomiranja.</p>

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA MOBILNOST OSOBLJA

Trajanje aktivnosti	<p>Od 2 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja.</p> <p>Najmanje dva dana moraju biti uzastopna.</p>
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Sudionici aktivnost mobilnosti moraju obavljati u inozemstvu, u drugoj državi sudionici programa.
Prihvatljivi sudionici	<p>Osoblje zaduženo za VET (kao što su učitelji, voditelji osposobljavanja, službenici zaduženi za međunarodnu mobilnost, osoblje s administrativnim ili voditeljskim funkcijama itd.) koje radi u organizacijama pošiljateljicama. Te drugo osoblje uključeno u strateški razvoj organizacije.</p> <p>U slučaju zadaća poučavanja/osposobljavanja, aktivnost je otvorena i osobama iz poduzeća, javnog sektora i/ili organizacija civilnog društva.</p> <p>Također, u slučaju zadaća poučavanja/osposobljavanja, aktivnost je otvorena voditeljima osposobljavanja iz poduzeća koji su pozvani da poučavaju u organizaciji VET-a koja podnosi zahtjev i/ili u organizacijama u konzorciju, kada je primjenjivo.</p>

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih kriterija za isključenje i kriterija za odabir. Za više informacija, pogledajte **dio C ovog Vodiča**.

KRITERIJI ZA DODJELU ZA ZAHTEJE NOSITELJA POVELJE ZA MOBILNOST U VET-U

Ne provodi se ocjenjivanje kvalitete (procjena kvalitete provedena je u fazi podnošenja zahtjeva za dodjelom Povelje za mobilnost u VET-u) i stoga ne postoje kriteriji za dodjelu.

Sredstva će biti dodijeljena svakom prihvatljivom zahtjevu za bespovratna sredstva (nakon provjere prihvatljivosti).

Najveći dodijeljeni iznos bespovratnih sredstava ovisit će o nizu elemenata:

- broju razdoblja mobilnosti i mjesecima/danima za koje je zatražen;
- posljednjim rezultatima podnosioca zahtjeva u smislu broja razdoblja mobilnosti, dobroj kvaliteti u provedbu provedbenih aktivnosti i dobrom financijskom upravljanju, ako je podnositelj zahtjeva dobio sličan iznos bespovratnih sredstava prethodnih godina;
- ukupan nacionalni proračun dodijeljen za aktivnost mobilnosti.

KAKVU AKREDITACIJU PODNOSITELJI MORAJU IMATI ZA OVAJ PROJEKT MOBILNOSTI?

POVELJA ERASMUS+ ZA MOBILNOST U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSABLJAVANJU

Cilj je Povelje Erasmus+ za mobilnost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju poboljšati europske strategije internacionalizacije u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te ih učiniti održivijima, na taj način unaprjeđujući kvalitetu i kvantitetu transnacionalne mobilnosti u okviru VET-a. Pozivi za dodjeljivanje Povelje za mobilnost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju objavljuju se svake godine na *web*-mjestima nacionalnih agencija.

Stjecanje Povelje za mobilnost u VET-u nositelju povelje pruža mogućnost pojednostavljenog postupka podnošenja zahtjeva u okviru Ključne mjere 1. programa Erasmus+ namijenjene mobilnosti učenika i osoblja u VET-u.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJIH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a i u njima pod stavkom „izvanredni troškovi“ (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: Koja su pravila financiranja? Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

OSTALE INFORMACIJE

Više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti nalazi se u Prilogu I. ovom Vodiču. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mobilnosti mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

A) PRAVILA FINANCIRANJA KOJA SE PRIMJENJUJU NA SVE AKTIVNOSTI MOBILNOSTI

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ³⁷ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ³⁸ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 KM: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 KM: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 KM: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 KM: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	<p>Dodatna potpora:</p> <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ³⁹	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

³⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁸ Na, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

³⁹ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici			
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti (osim troškova života sudionika), uključujući pripremu (nastavnu, kulturološku, jezičnu), praćenje i potporu sudionicima za vrijeme mobilnosti, vrednovanje rezultata učenja, aktivnosti širenja rezultata.	Doprinos jediničnim troškovima	do 100. sudionika: 350 EUR po sudioniku + od 100. sudionika nadalje: 200 EUR po dodatnom sudioniku	Na temelju broja sudionika
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „pojedinačna potpora”).	Stvarni troškovi	Do 100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za posebne potpore mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	Dodatni troškovi za podupiranje sudjelovanja učenika u nepovoljnijem položaju (osim putnih troškova i troškova pojedinačne potpore za sudionike i osobe u pratnji). Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija. Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedinih pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri”).	Stvarni troškovi	Troškovi financijskog jamstva: 75 % prihvatljivih troškova Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva.

B) DODATNA FINANCIJSKA SREDSTVA ZA MOBILNOST UČENIKA U VET-U

Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
-----------------------	------------------------	-------	--------------------

Pojedinačna potpora	Troškovi izravno povezani s troškovima života sudionika i osoba u pratnji za vrijeme trajanja aktivnosti.	Doprinos jediničnim troškovima	do 14 dana aktivnosti: A2.1 po danu po sudioniku + između 15 dana aktivnosti do 12 mjeseci. 70 % A2.1 po danu po sudioniku ⁴⁰	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Jezična potpora	Troškovi u vezi s potporom koja se nudi sudionicima – prije odlaska ili za vrijeme aktivnosti – u cilju poboljšanja znanja jezika koji će koristiti za studij ili osposobljavanje za vrijeme aktivnosti.	Doprinos jediničnim troškovima	Samo za aktivnosti u trajanju od 19 dana do 12 mjeseci: 150 EUR po sudioniku kojem je potrebna jezična potpora	Uvjet: podnositelji moraju zatražiti potporu na jeziku aktivnosti, na temelju potreba sudionika za jezicima koji nisu ponuđeni u okviru Jezične potpore na internetu programa Erasmus+.

C) DODATNA FINACIJSKA SREDSTVA ZA MOBILNOST OSOBLJA U VET-U

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Pojedinačna potpora	Troškovi izravno povezani s troškovima života sudionika i osoba u pratnji za vrijeme trajanja aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	do 14 dana aktivnosti: A2.2 po danu po sudioniku + između 15 i 60 dana aktivnosti: 70 % A2.1 po danu po sudioniku	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).

⁴⁰ NA OSOBE U PRATNJI PRIMJENJUJU SE IZNOSI ZA OSOBLJE U VET-U. VIDJETI PRORAČUNSKI NASLOV „POJEDINAČNA POTPORA“ U ODJELJKU C) DODATNA FINACIJSKA SREDSTVA ZA MOBILNOST OSOBLJA U VET-U. U IZNIMNIM SLUČAJEVIMA, AKO OSOBA U PRATNJI MORA OSTATI U INOZEMSTVU DUŽE OD 60 DANA, DODATNI TROŠKOVI ŽIVOTA IZNAD 60. DANA FINANCIRAJU SE U OKVIRU PRORAČUNSKE STAVKE „POTPORA ZA POSEBNE POTREBE“.

TABLICA 1. – POJEDINAČNA POTPORA (IZNOSI U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost. Svaka će nacionalna agencija – na temelju objektivnih i transparentnih kriterija – utvrditi iznose koji se primjenjuju na projekte podnesene u njihovoj državi. Ti će se iznosi odrediti u okviru raspona od najmanjeg do najvišeg iznosa navedenih u tablici u nastavku. Točni iznosi bit će objavljeni na *web*-mjestu svake nacionalne agencije.

	Mobilnost učenika	Mobilnost osoblja (ili osoba u pratnji)
	Min.-Maks. (po danu)	Min.-Maks. (po danu)
	A2.1	A2.2
Belgija	23 – 92	70 – 140
Bugarska	23 – 92	70 – 140
Češka Republika	23 – 92	70 – 140
Danska	27 – 108	80 – 160
Njemačka	21 – 84	60 – 120
Estonija	18 – 72	50 – 100
Irska	25 – 100	80 – 160
Grčka	22 – 88	70 – 140
Španjolska	21 – 84	60 – 120
Francuska	25 – 100	70 – 140
Hrvatska	18 – 72	50 – 100
Italija	23 – 92	70 – 140
Cipar	24 – 96	70 – 140
Latvija	21 – 84	60 – 120
Litva	18 – 72	50 – 100
Luksemburg	24 – 96	70 – 140
Mađarska	22 – 88	70 – 140
Malta	21 – 84	60 – 120
Nizozemska	26 – 104	80 – 160
Austrija	23 – 92	70 – 140
Poljska	22 – 88	70 – 140
Portugal	20 – 80	60 – 120
Rumunjska	22 – 88	70 – 140
Slovenija	18 – 72	50 – 100
Slovačka	21 – 84	60 – 120
Finska	24 – 96	70 – 140
Švedska	26 – 104	80 – 160
Ujedinjena Kraljevina	28 – 112	80 – 160
bivša jugoslavenska republika Makedonija	21 – 84	60 – 120
Island	25 – 100	70 – 140
Lihtenštajn	22 – 88	70 – 140
Norveška	22 – 88	70 – 140
Turska	22 – 88	70 – 140

PROJEKT MOBILNOSTI ZA NASTAVNO OSOBLJE U ŠKOLAMA

Ovaj projekt mobilnosti može obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:

Mobilnost osoblja:

- **zadaje poučavanja:** ovom se aktivnošću omogućuje učiteljima ili drugom nastavnom osoblju u školama da poučavaju u partnerskoj školi u inozemstvu.
- **strukturirani tečajevi ili osposobljavanja u inozemstvu:** podrška stručnom usavršavanju učitelja, ravnatelja škola ili drugog nastavnog osoblja;
- **promatranje na radnom mjestu:** učiteljima, ravnateljima škola ili drugom nastavnom osoblju pruža priliku da provedu određeno vrijeme u inozemstvu u partnerskoj školi ili drugoj relevantnoj organizaciji koja djeluje u području školskog obrazovanja.

Za osoblje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju navedene su aktivnosti također prilika za stjecanje kompetencija potrebnih da se odgovori na potrebe polaznika u nepovoljnijem položaju. U aktualnom kontekstu u vezi s migrantima, izbjeglicama i azilantima, posebna će se pozornost također pridati projektima usmjerenim na osposobljavanje osoblja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju u područjima kao što su osposobljavanje djece izbjeglica, međukulturalni razredi, poučavanje mladih na njihovom drugom jeziku te tolerancija i različitosti unutar razreda.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U OVOM PROJEKTU?

Organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti imaju sljedeće uloge i zadaje:

- Organizacija podnositeljica prijedloga: odgovorna za prijedlog projekta mobilnosti, potpisivanje i upravljanje ugovorom o dodijeli bespovratnih sredstava i za izvješćivanje. Ako je organizacija podnositeljica zahtjeva škola, ona je također i organizacija pošiljateljica. Podnositelj zahtjeva može biti koordinator konzorcija: vodi nacionalni konzorcij partnerskih organizacija u istoj državi i čiji je cilj slanje nastavnog osoblja na aktivnosti u inozemstvo.
- Organizacija pošiljateljica: odgovorna za odabir nastavnog osoblja i njihovog slanja u inozemstvo
- Organizacija primateljica: odgovorna za primanje učitelja i drugog nastavnog osoblja i za ponudu programa aktivnosti ili koja ima koristi od nastavnog rada tog osoblja.

Posebna uloga organizacije primateljice ovisi o vrsti aktivnosti i odnosu s organizacijom pošiljateljicom. Organizacija primateljica mora biti:

- organizacija u kojoj se odvija studij (u slučaju sudjelovanja u strukturiranom studiju ili događanju osposobljavanja);
- partnerska škola ili druga odgovarajuća organizacija (u slučaju promatranja na radnom mjestu ili zadaca poučavanja). U tom bi slučaju organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica trebale sklopiti ugovor prije početka aktivnosti. U tom bi ugovoru trebali biti utvrđeni ciljevi i aktivnosti za vrijeme trajanja boravka u inozemstvu te prava i obveze svake stranke.

Programom Erasmus+ podržava se obrazovna mobilnost osoblja koje:

- ugrađena je u Europski plan razvoja za organizaciju pošiljateljicu (u cilju modernizacije i internacionalizacije njihove misije);
- odgovara jasno definiranim razvojnim potrebama osoblja;
- popraćena je odgovarajućim mjerama odabira, pripreme i praćenja;
- osigurava primjereno priznavanje rezultata učenja osoblja koje sudjeluje u aktivnosti;
- osigurava širenje i korištenje rezultata učenja unutar organizacije.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispunjavati projekt mobilnosti u okviru školskog obrazovanja kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive aktivnosti	<p>Projekt mobilnosti u okviru školskog obrazovanja mora obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zadaće poučavanja; ▪ strukturirani tečajevi ili osposobljavanja u inozemstvu; ▪ promatranje na radnom mjestu.
Prihvatljive organizacije sudionice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zadaće poučavanja: Organizacije pošiljateljice i primateljice moraju biti škole (tj. ustanove koje pružaju opće, strukovno ili tehničko obrazovanje na bilo kojoj razini, od predškolskog do srednjoškolskog)⁴¹. ▪ Osposobljavanje osoblja: Organizacija pošiljateljica mora biti škola. Organizacija primateljica može biti: <ul style="list-style-type: none"> ○ škola; ili ○ bilo koja javna ili privatna organizacija aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Na primjer, takva organizacija može biti: <ul style="list-style-type: none"> – škola/institut/obrazovni centar za VET ili obrazovanje odraslih; – ustanova visokog obrazovanja; – javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); – socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; – javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; – neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; – istraživački institut; – zaklada; – tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge; – organizacija koja organizira tečajeve ili osposobljavanje. <p>U odnosu na zahtjeve koje podnosi nacionalni konzorcij za mobilnost: Koodinacijska organizacija može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ lokalno ili regionalno tijelo nadležno za škole; ili ○ tijelo za koordinaciju škola⁴² <p>Ostale organizacije koje sudjeluju u nacionalnom konzorciju moraju biti škole. Svaka organizacija sudionica mora imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu.</p>
Tko može predati zahtjev?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Škola koja svoje osoblje šalje u inozemstvo (pojedinačni zahtjev); ▪ Koordinator nacionalnog konzorcija za mobilnost (zahtjev konzorcija) <p>Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.</p>
Broj organizacija sudionica	<p>Aktivnost mobilnost transnacionalna je aktivnost i uključuje barem dvije organizacije sudionice (barem jedna organizacija pošiljateljica i jedna organizacija primateljica) iz različitih država. Organizacije primateljice ne moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.</p> <p>U slučaju projekata koje predstavlja nacionalni konzorcij za VET, svi članovi konzorcija moraju biti iz iste države sudionice u Programu i moraju biti utvrđeni u trenutku predavanja zahtjeva za bespovratna sredstva. Konzorcij se mora sastojati od barem 3 organizacije (koordinator i barem dvije škole). Škole u konzorciju moraju biti organizacijski povezane s organizacijom koja je koordinator konzorcija.</p>
Trajanje projekta	<p>1 do 2 godine. Podnositelj zahtjeva mora odabrati trajanje u fazi podnošenja zahtjeva, na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti čija se provedba planira za vrijeme trajanja projekta.</p>

⁴¹ Pogledajte popis prihvatljivih škola u svakoj državi. Za više informacija obratite se nacionalnoj agenciji u državi.

⁴² Pogledajte popis prihvatljivih škola u svakoj državi. Za više informacija obratite se nacionalnoj agenciji u državi.

Trajanje aktivnosti	Od 2 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja. Najmanje dva dana moraju biti uzastopna.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnosti mobilnosti moraju se obavljati u inozemstvu, u drugoj državi sudionici u projektu.
Prihvatljivi sudionici	Osoblje zaduženo za školsko obrazovanje (nastavno i nenastavno, uključujući upravitelje škola, ravnatelje itd.) koje je u radnom odnosu sa školama pošiljateljicama i drugo školsko osoblje (školski inspektori, školski savjetnici, pedagoški savjetnici, psiholozi) uključeno u strateški razvoj škola pošiljateljica.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan ⁴³ .
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 2. ožujka u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. lipnja i 31. prosinca iste godine. Mogući naknadni rok: Nacionalne agencije mogu organizirati drugi krug podnošenja zahtjeva ako sredstva ostanu neiskorištena, a na koji će se također primjenjivati pravila utvrđena ovim Vodičem. Nacionalne agencije takvu će mogućnost oglasiti putem svojih mrežnih stranica. U slučaju organiziranja drugog kruga za podnošenje zahtjeva, podnositelji su dužni svoj zahtjev za bespovratnim sredstvima predati do 4. listopada 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. siječnja i 31. svibnja sljedeće godine.
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o tome kako se prijaviti.
Ostali kriteriji	Organizacija ili nacionalni konzorcij za mobilnost mogu se prijaviti samo jednom u svakom krugu odabira. Međutim, organizacija može biti dio nekoliko konzorcija ili koordinirati nekoliko nacionalnih konzorcija za mobilnost koji podnose zahtjev u isto vrijeme.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih kriterija za isključenje i kriterija za odabir. Za više informacija, pogledajte dio C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti”); - potrebe i ciljeve organizacija sudionica i pojedinih sudionika kako je navedeno u Europskom razvojnom planu. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati kapacitet i međunarodni doseg organizacija sudionica.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza projekta mobilnosti (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje). ▪ Dosljednost između ciljeva projekta i predloženih aktivnosti. ▪ Kvaliteta Europskog razvojnog plana organizacije koja podnosi zahtjev. ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnostima mobilnosti. ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načina upravljanja i potpore. ▪ Kvaliteta pripreme koja je osigurana sudionicima. ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje.

⁴³ Napomena: škole pod nadzorom nacionalnih tijela druge države (npr. francuske škole, njemačke škole, škole vojnih snaga UK-a) podnose zahtjev nacionalnoj agenciji države nadzornice.

<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta. ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na pojedinačne sudionike i organizacije sudionice za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na institucionalnoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica.
--	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta”).

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJIH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a pod stavkom „izvanredni troškovi” (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: Koja su pravila financiranja? Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

OSTALE INFORMACIJE

Više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti nalazi se u Prilogu I. ovom Vodiču. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mobilnosti mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁴⁴ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁴⁵ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 km: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 km: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 km: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 km: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁴⁶	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁵ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

⁴⁶ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	državi primateljici			
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti (osim troškova života sudionika), uključujući pripremu (nastavnu, kulturološku, jezičnu), praćenje i potporu sudionicima za vrijeme mobilnosti, vrednovanje rezultata učenja, aktivnosti širenja rezultata.	Doprinos jediničnim troškovima	do 100 sudionika: 350 EUR po sudioniku + od 100 sudionika nadalje: 200 EUR po dodatnom sudioniku	Na temelju broja sudionika
Pojedinačna potpora	Troškovi izravno povezani s troškovima života sudionika i osoba u pratnji za vrijeme trajanja aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	do 14 dana aktivnosti: A2.1 po danu po sudioniku + između 15 i 60 dana aktivnosti: 70 % A3.1 po danu po sudioniku	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Troškovi studija	Troškovi izravno vezani uz plaćanje upisnine	Doprinos jediničnim troškovima	70 EUR po sudioniku po danu Najviše 700 EUR po sudioniku u projektu mobilnosti	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za pokrivanje troškova studija, troškova za posebne potrebe i izvanrednih troškova mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „pojedinačna potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	
Izvanredni troškovi	Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija. Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedinih pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri”).	Stvarni troškovi	75 % prihvatljivih troškova Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova	

TABLICA 1. – POJEDINAČNA POTPORA (IZNOSI U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost. Svaka će nacionalna agencija – na temelju objektivnih i transparentnih kriterija – utvrditi iznose koji se primjenjuju na projekte podnesene u njihovoj državi. Ti će se iznosi odrediti u okviru raspona od najmanjeg do najvišeg iznosa navedenih u tablici u nastavku. Točni iznosi bit će objavljeni na *web*-mjestu svake nacionalne agencije.

Država primateljica	Mobilnost osoblja
	Min.-Maks. (po danu)
	A3.1
Danska, Irska, Nizozemska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina	80-160
Belgija, Bugarska, Češka Republika, Grčka, Francuska, Italija, Cipar, Luksemburg, Mađarska, Austrija, Poljska, Rumunjska, Finska, Island, Lihtenštajn, Norveška, Turska	70-140
Njemačka, Španjolska, Latvija, Malta, Portugal, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija	60-120
Estonija, Hrvatska, Litva, Slovenija	50-100

PROJEKT MOBILNOSTI ZA OSOBLJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Ovaj projekt mobilnosti može obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:

Mobilnost osoblja:

- **zadace poučavanja/osposobljavanja:** ovom se aktivnošću omogućuje osoblju iz organizacija za obrazovanje odraslih da poučavaju ili vode osposobljavanje u partnerskoj organizaciji u inozemstvu
- **strukturirani tečajevi ili osposobljavanja u inozemstvu:** podrška stručnom usavršavanju osoblja u obrazovanju odraslih.
- **promatranje na radnom mjestu:** osoblju u obrazovanju odraslih pruža priliku da provede određeno vrijeme u inozemstvu u bilo kojoj relevantnoj organizaciji koja djeluje u području obrazovanja odraslih.

Za osoblje iz ustanova za obrazovanje odraslih navedene su aktivnosti također prilika za stjecanje kompetencija potrebnih da se odgovori na potrebe odraslih polaznika u nepovoljnijem položaju. U aktualnom kontekstu u vezi s mladim migrantima, izbjeglicama i azilantima, posebna će se pozornost također pridati projektima usmjerenim na osposobljavanje osoblja iz ustanova za obrazovanje odraslih u područjima kao što su osposobljavanje odraslih učenika koji su izbjeglice, međukulturalni razredi, poučavanje odraslih učenika na njihovom drugom jeziku te tolerancija i različitosti unutar razreda.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U OVOM PROJEKTU?

Organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti imaju sljedeće uloge i zadace:

- Organizacija podnositeljica prijedloga: odgovorna za prijedlog projekta mobilnosti, potpisivanje i upravljanje ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava i za izvješćivanje. Podnositelj zahtjeva može biti koordinator konzorcija: on vodi nacionalni konzorcij za mobilnost partnerskih organizacija u istoj državi i njegov je cilj slanje osoblja koje radi u obrazovanju odraslih na aktivnosti u inozemstvo. Koordinator konzorcija također može, ali ne nužno, djelovati kao organizacija pošiljateljica.
- Organizacija pošiljateljica: odgovorna za odabir osoblja i drugih stručnjaka u području obrazovanja odraslih i za njihovo slanje u inozemstvo. Organizacija pošiljateljica je organizacija podnositeljica zahtjeva ili partnerska organizacija unutar nacionalnog konzorcija za mobilnost.
- Organizacija primateljica: odgovorna za primanje osoblja koje radi u obrazovanju odraslih iz drugih država te ponudu programa aktivnosti, ili ima koristi od aktivnosti tog osoblja.

Posebna uloga organizacije primateljice ovisi o vrsti aktivnosti i odnosu s organizacijom pošiljateljicom. Organizacija primateljica mora biti:

- organizacija u kojoj se odvija studij (u slučaju sudjelovanja u strukturiranom studiju ili događanju osposobljavanja);
- partnerska ili druga odgovarajuća organizacija u području obrazovanja odraslih (u slučaju promatranja na radnom mjestu ili zadaća poučavanja). U tom slučaju bi organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica dogovaraju ciljeve i aktivnosti za vrijeme trajanja boravka u inozemstvu te prava i obveze svake stranke prije početka aktivnosti.

Programom Erasmus+ podržava se obrazovna mobilnost osoblja koje:

- ugrađena je u Europski plan razvoja za organizaciju pošiljateljicu (u cilju modernizacije i internacionalizacije njihove misije);
- odgovara jasno definiranim razvojnim potrebama osoblja;
- popraćena je odgovarajućim mjerama odabira, pripreme i praćenja;
- osigurava primjereno priznavanje rezultata učenja osoblja koje sudjeluje u programu i
- osigurava širenje i korištenje rezultata učenja unutar organizacije.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispunjavati projekt mobilnosti u području obrazovanja odraslih kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive aktivnosti	<p>Projekt mobilnosti u području obrazovanja odraslih mora obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zadaće poučavanja/osposobljavanja; ▪ strukturirani tečajevi ili osposobljavanja u inozemstvu; ▪ osposobljavanje osoblja.
Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Organizacija sudionica može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija koja djeluje u području nestrukovnog obrazovanja odraslih (definirana kao organizacija za obrazovanje odraslih) <p>ili</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. <p>Ta organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – škola/institut/centar za obrazovanje odraslih; – ustanova za obrazovanje odraslih s posebnim potrebama; – ustanova visokog obrazovanja (uključujući one koje pružaju obrazovne prilike za odrasle); – javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); – socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; – javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; – istraživački institut; – zaklada; – škola/institut/obrazovni centar; – neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; – kulturna organizacija, knjižnica, muzej; – tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge. <p>Svaka organizacija sudionica mora imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu.</p>
Tko može predati zahtjev?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacija za nestrukovno obrazovanje odraslih koja svoje osoblje šalje u inozemstvo. ▪ Organizacija za nestrukovno obrazovanje odraslih koja vrši dužnost koordinatora nacionalnog konzorcija za mobilnost organizacija za nestrukovno obrazovanje odraslih. <p>Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.</p>
Broj organizacija sudionica	<p>U trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva mora biti utvrđena samo organizacija pošiljateljica.</p> <p>Međutim, u slučaju projekata koje predstavlja nacionalni konzorcij za mobilnost, svi članovi konzorcija moraju biti iz iste države sudionice u Programu i moraju biti utvrđeni u trenutku predavanja zahtjeva za bespovratna sredstva. Konzorcij se mora sastojati od barem tri organizacije za obrazovanje odraslih.</p> <p>U provedbi projekta mobilnosti moraju biti uključene najmanje dvije organizacije (barem jedna organizacija pošiljateljica i jedna primateljica) iz različitih država sudionica u Programu.</p>
Trajanje projekta	<p>1 do 2 godine. Podnositelj zahtjeva mora odabrati trajanje u fazi podnošenja zahtjeva, na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti čija se provedba planira za vrijeme trajanja projekta.</p>
Trajanje aktivnosti	<p>Od 2 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja.</p> <p>Najmanje dva dana moraju biti uzastopna.</p>
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	<p>Sudionici aktivnost mobilnosti moraju obavljati u inozemstvu, u drugoj državi sudionici programa.</p>

Prihvatljivi sudionici	Osoblje koje se bavi obrazovanjem odraslih koje je u radnom odnosu s organizacijama pošiljateljicama iz područja obrazovanja odraslih, te njihovo osoblje uključeno u strateški razvoj organizacije.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 2. ožujka u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. lipnja i 31. prosinca iste godine.</p> <p>Mogući naknadni rok:</p> <p>Nacionalne agencije mogu organizirati drugi krug podnošenja zahtjeva ako sredstva ostanu neiskorištena, a na koji će se također primjenjivati pravila utvrđena ovim Vodičem. Nacionalne agencije takvu će mogućnost oglasiti putem svojih mrežnih stranica.</p> <p>U slučaju organiziranja drugog kruga za podnošenje zahtjeva, podnositelji su dužni svoj zahtjev za bespovratnim sredstvima predati do 4. listopada 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. siječnja i 31. svibnja sljedeće godine.</p>
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o tome kako se prijaviti.
Ostali kriteriji	Organizacija za obrazovanje odraslih ili nacionalni konzorcij za mobilnost organizacija za obrazovanje odraslih mogu se prijaviti samo jednom u svakom krugu odabira. Međutim, organizacija za obrazovanje odraslih može biti dio nekoliko konzorcija ili koordinirati nekoliko konzorcija koji podnose zahtjev u isto vrijeme.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti”); - potrebe i ciljeve organizacija sudionica i pojedinih sudionika. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati kapacitet i međunarodni doseg organizacija sudionica.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza projekta mobilnosti (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje). ▪ Usklađenost između ciljeva projekta i predloženih aktivnosti. ▪ Kvaliteta Europskog razvojnog plana organizacije koja podnosi zahtjev. ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načina upravljanja i potpore. ▪ Kvaliteta pripreme koja je osigurana sudionicima. ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje. ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnosti mobilnosti. ▪ Ako je primjenljivo, kvaliteta aktivnosti suradnje i komunikacije između organizacija sudionica, te s drugim mjerodavnim dionicima.

<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta. ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na institucionalnoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica (uključujući primjenu EPALE-a, kada je relevantna).
--	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta”).

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJIH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a pod stavkom „izvanredni troškovi” (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: Koja su pravila financiranja? Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

OSTALE INFORMACIJE

Više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti nalazi se u Prilogu I. ovom Vodiču. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mobilnosti mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁴⁷ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁴⁸ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 KM: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 KM: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 KM: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 KM: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁴⁹	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

⁴⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁸ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

⁴⁹ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	državi primateljici			
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti (osim troškova života sudionika), uključujući pripremu (nastavnu, kulturološku, jezičnu), praćenje i potporu sudionicima za vrijeme mobilnosti, vrednovanje rezultata učenja, aktivnosti širenja rezultata.	Doprinos jediničnim troškovima	do 100 sudionika: 350 EUR po sudioniku + od 100 sudionika nadalje: 200 EUR po dodatnom sudioniku	Na temelju broja sudionika
Pojedinačna potpora	Troškovi izravno povezani s troškovima života sudionika i osoba u pratnji za vrijeme trajanja aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	do 14 dana aktivnosti: A4.1 po danu po sudioniku + između 15 i 60 dana aktivnosti: 70 % A4.1 po danu po sudioniku	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Troškovi studija	Troškovi izravno vezani uz plaćanje upisnine	Doprinos jediničnim troškovima	70 EUR po sudioniku po danu Najviše 700 EUR po sudioniku u projektu mobilnosti	
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „pojedinačna potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za pokrivanje troškova studija, troškova za posebne potrebe i izvanrednih troškova mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija. Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedinih pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri”).	Stvarni troškovi	75 % prihvatljivih troškova Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova	

TABLICA 1. – POJEDINAČNA POTPORA (IZNOSI U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost. Svaka će nacionalna agencija – na temelju objektivnih i transparentnih kriterija – utvrditi iznose koji se primjenjuju na projekte podnesene u njihovoj državi. Ti će se iznosi odrediti u okviru raspona od najmanjeg do najvišeg iznosa navedenih u tablici u nastavku. Točni iznosi bit će objavljeni na *web*-mjestu svake nacionalne agencije.

Država primateljica	Mobilnost osoblja
	Min.-Maks. (po danu)
	A4.1
Danska, Irska, Nizozemska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina	80-160
Belgija, Bugarska, Češka Republika, Grčka, Francuska, Italija, Cipar, Luksemburg, Mađarska, Austrija, Poljska, Rumunjska, Finska, Island, Lihtenštajn, Norveška, Turska	70 – 140
Njemačka, Španjolska, Latvija, Malta, Portugal, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija	60-120
Estonija, Hrvatska, Litva, Slovenija	50-100

PROJEKT MOBILNOSTI ZA MLADE I OSOBE KOJE RADE S MLADIMA

Glavni proračun za ovu mjeru dodjeljuje se za potporu transnacionalnim aktivnostima u kojima sudjeluju organizacije i sudionici iz država sudionica u Programu. Međutim, otprilike 25 % proračunskih sredstava dostupnih za ovu mjeru može se upotrebljavati za financiranje međunarodnih aktivnosti u kojima sudjeluju organizacije i sudionici iz država sudionica u Programu i partnerskih država u susjedstvu EU-a (1. do 4. regija: vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).

Tijekom 2017. godine u odabiru projekata naglasak će staviti na:

- uključivanju marginaliziranih mladih ljudi, promicanje različitosti, međukulturalnom i međureligijskom dijalogu, zajedničkim vrijednostima slobode, tolerancije i poštivanja ljudskih prava kao i na projekte kojima se unapređuje medijska pismenost, kritičko mišljenje i inicijativa kod mladih ljudi, kao i
- razvijanje kompetencija i metoda kod osoba koje rade s mladima potrebnih za prenošenje temeljnih zajedničkih društvenih vrijednosti, osobito mladim osobama do kojih je teško doprijeti, te prevencije nasilne radikalizacije mladih.

S tim u vezi, a uzimajući u obzir kritični kontekst u Europi te činjenicu da rad mladih, neformalne aktivnosti učenja i volonterstvo mogu u značajnoj mjeri pomoći u odgovaranju na potrebe izbjeglica, azilanata i migranata i/ili jačanju svijesti o ovom pitanju u lokalnim zajednicama, osobit će se naglasak također staviti na podržavanje projekata mladih koji uključuju ili su usmjereni na izbjeglice/azilante i migrante.

U okviru ove mjere podupiru se dvije vrste projekata:

- Projekti mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima koji se mogu sastojati od aktivnosti Razmjena mladih, Europske volonterske službe i/ili osoba koje rade s mladima.
- Projekti mobilnosti za mlade usredotočeni na aktivnosti Europske volonterske službe za iskusne organizacije koordinatorice EVS-a.

Detaljni opis dviju navedenih vrsta projekata naveden je u dvama odjeljcima koji slijede.

PROJEKTI MOBILNOSTI ZA MLADE I OSOBE KOJE RADE S MLADIMA KOJI MOGU OBUHVATITI RAZMJENE MLADIH, EUROPSKU VOLONTERSKU SLUŽBU I/ILI AKTIVNOSTI OSOBA KOJE RADE S MLADIMA

Projekt mobilnosti može kombinirati jednu ili više sljedećih aktivnosti:

Mobilnost mladih ljudi:

▪ **Razmjene mladih:**

Razmjenama mladih omogućuje se skupinama koje čine najmanje dvije mlade osobe iz različitih zemalja da se sastaju i zajedno žive do 21 dan. Za vrijeme razmjene mladih, sudionici, uz podršku voditelja skupine, zajednički provode program rada (mješavine radionica, vježbi, rasprava, igranja uloga, simulacija, aktivnosti na otvorenom itd.) koji su osmislili i pripremili prije Razmjene. Razmjenama mladih omogućuje se mladim ljudima da: razvijaju kompetencije; postanu svjesni društveno važnih tema/tematskih područja; otkrivaju nove kulture, navike i načine života, uglavnom putem suradničkog učenja; jačaju vrijednosti kao što su solidarnost, demokracija, prijateljstvo itd. Postupak učenja u Razmjenama mladih potiču metode neformalnog obrazovanja. Razmjerno kratko trajanje razmjene povoljno je za uključivanje mladih koji imaju manje mogućnosti. Razmjena mladih pruža mogućnost iskustva međunarodne mobilnosti u sigurnom okruženju skupine uz mogućnost uključenosti odgovarajućeg broja voditelja skupine koji se brinu za sudionike. Razmjena mladih također može biti prikladno okruženje za raspravu i učenje o pitanjima socijalne uključenosti i različitosti. Razmjene mladih temelje se na transnacionalnoj suradnji između dvaju ili više organizacija sudionica iz različitih zemalja i izvan Europske unije.

Sljedeće aktivnosti nisu prihvatljive za bespovratna sredstva u okviru Razmjene mladih: akademska studijska putovanja; aktivnosti razmjene usmjerene na ostvarivanje financijske dobiti; aktivnosti razmjene koje se smatraju turizmom; festivali; putovanja na godišnji odmor; turneje s nastupima

▪ **Europska volonterska služba:**

Putem ove aktivnosti omogućuje se mladim ljudima u dobi između 17 i 30 godina da izraze svoju osobnu posvećenost putem neplaćenog dobrovoljnog rada s punim radnim vremenom u razdoblju do 12 mjeseci u nekoj drugoj državi unutar ili izvan Europske unije. Mladi volonteri imaju priliku doprinosti svakodnevnom radu organizacija koje se bave informiranjem mladih i

politikama za mlade, osobnim i sociopedagoškim razvojem mladih, angažiranjem građana, socijalnom skrbi, uključivanjem osoba u nepovoljnom položaju, okolišem, programima neformalnog obrazovanja, IKT-om i medijskom pismenošću, kulturom i kreativnošću, razvojnom suradnjom itd. Mladi koji imaju ograničene mogućnosti mogu primiti dodatnu potporu kako bi se omogućilo njihovo sudjelovanje i može im biti omogućeno sudjelovanje u EVS-u na kraće vremensko razdoblje (2 tjedna i više).

Projekt može uključivati između 1 i 30 volontera koji mogu volontirati samostalno ili u skupini.

Organizacije sudionice odgovorne su za:

- plaćanje troškova života, smještaj i lokalni prijevoz volontera;
- planiranje zadaća i aktivnosti za volontere koje su u skladu s kvalitativnim načelima Europske volonterske službe, kako je opisano u Povelji EVS-a;
- pružanje trajne potpore volonterima u radu, jezične potpore, osobne i administrativne potpore za cijelo vrijeme trajanja aktivnosti.

Sudjelovanje u aktivnosti EVS-a mora za volontere biti besplatno, osim mogućeg doprinosa za putne troškove (ako bespovratnim sredstvima programa Erasmus+ ti troškovi nisu u potpunosti pokriveni) te dodatne troškove koji nisu povezani s provedbom aktivnosti. Nužni troškovi sudjelovanja volontera u aktivnosti EVS-a obuhvaćeni su bespovratnim sredstvima Erasmusa+ ili drugim sredstvima koje osiguravaju organizacije sudionice.

Uz potpore koju volonterima pružaju organizacije sudionice, nacionalne agencije i regionalni SALTO-i organiziraju ciklus osposobljavanja i ocjenjivanja⁵⁰ u kojem mora sudjelovati svaki volonter i koji se sastoji od: a) osposobljavanja po dolasku za volonterske službe u trajanju od dva mjeseca i više; b) srednjoročnog ocjenjivanja, za volontiranje u trajanju od 6 mjeseci i više.

Sljedeće se aktivnosti ne smatraju Europskom volonterskom službom u okviru programa Erasmus+: povremeno, nestrukturirano volontiranje na pola radnog vremena; rad u poduzeću; plaćeni rad; rekreativna ili turistička aktivnost; tečaj jezika; iskorištavanje jeftine radne snage; razdoblje studiranja ili strukovnog osposobljavanja u inozemstvu.

Mobilnost osoba koje rade s mladima:

▪ Osposobljavanje i umrežavanje osoba koje rade s mladima:

Ovom se aktivnošću podupire stručno usavršavanje osoba koje rade s mladima provedbom aktivnosti kao što su transnacionalni/međunarodni seminari, tečajevi osposobljavanja, događanja za uspostavljanje kontakta, studentske posjete itd. ili razdoblja promatranja rada u organizaciji u inozemstvu aktivnoj u području mladih. Sve te aktivnosti organiziraju organizacije sudionice u projektu. Sudjelovanje osoba koje rade s mladima u takvim aktivnostima doprinosi jačanju sposobnosti njihove organizacije i trebalo bi imati jasan utjecaj na svakodnevni rad osoba koje rade s mladima. Rezultate učenja trebalo bi nastaviti širiti u području mladih.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U OVOM PROJEKTU?

Organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti imaju sljedeće uloge i zadaće:

- Koordinator projekta mobilnosti mladih: podnošenje zahtjeva za cijeli projekt u ime partnerskih organizacija.
- Organizacija pošiljateljica: odgovorna za slanje mladih ljudi i osoba koje rade s mladima u inozemstvo (to uključuje: praktičnu organizaciju; pripremu sudionika prije odlaska; pružanje potpore sudionicima u svim fazama projekta).
- Organizacija primateljica: odgovorna za organizaciju aktivnosti, razvoj programa aktivnosti za sudionike u suradnji sa sudionicima i partnerskim organizacijama, pružanje potpore sudionicima u svim fazama projekta.

Mladi volonteri koji sudjeluju u Europskoj volonterskoj službi u trajanju od dva mjeseca ili duže mogu dobiti jezičnu potporu. Jezična potpora putem interneta postupno se uvodi u provedbu programa. Nju je Europska komisija stavila na raspolaganje prihvatljivim sudionicima za procjenu njihova znanja stranih jezika i kako bi ponudila, ako je potrebno, najprikladniji način učenja jezika prije i/ili tijekom mobilnosti (za više pojedinosti vidjeti Prilog I. ovom Vodiču).

⁵⁰ Pojedinosti možete pročitati u dokumentu „Smjernice za ciklus osposobljavanja i ocjenjivanja i minimalni standardi kvalitete za EVS“: http://ec.europa.eu/youth/programme/mobility/documents/evs-training-evaluation-guidelines_en.pdf

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje projekt mobilnosti mora ispuniti kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz program Erasmus+:

OPĆI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive aktivnosti	<p>Projekt mobilnosti mladih mora obuhvaćati jednu ili više sljedećih aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ razmjene mladih; ▪ Europska volonterska služba; ▪ osposobljavanje i umrežavanja osoba koje rade s mladima.
Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Organizacija sudionica može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; ▪ Europska nevladina organizacija za mlade; ▪ socijalno poduzeće; ▪ javno tijelo na lokalnoj razini; ▪ skupina mladih ljudi aktivnih u području rada s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacije mladih (tj. neformalna skupina mladih ljudi). <p>kao i:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javno tijelo na regionalnoj ili nacionalnoj razini⁵¹; ▪ udruženje regija; ▪ Europska grupacija za teritorijalnu suradnju; ▪ tijelo koje ostvaruje dobit i koje je aktivno u području korporativne socijalne odgovornosti <p>s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u susjedstvu EU-a (regije od 1. do 4.; vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).</p>
Tko može predati zahtjev?	<p>Zahtjev može predati organizacija sudionica ili skupina⁵² s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu. Ova organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.</p> <p>Projekt mobilnosti mladih financira se na poseban način (vidjeti odjeljak „pravila financiranja”) ako je podnositelj:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javno tijelo na regionalnoj ili nacionalnoj razini⁵³; ▪ udruženje regija; ▪ Europska grupacija za teritorijalnu suradnju; ▪ tijelo koje ostvaruje dobit i koje je aktivno u području korporativne socijalne odgovornosti.
Broj i profil organizacija sudionica	<p>Aktivnost mobilnost transnacionalna je aktivnost i uključuje barem dvije organizacije sudionice (organizaciju pošiljateljicu i organizaciju primateljicu) iz različitih država. Ako je projektom mobilnosti mladih predviđena samo jedna aktivnosti, koordinator mora djelovati i kao organizacija pošiljateljica ili primateljica, osim ako je posrijedi Europska volonterska služba. Ako je projektom mobilnosti predviđeno više od jedne aktivnosti, koordinator projekta može, ali ne mora, djelovati kao organizacija pošiljateljica ili primateljica. Koordinator ni u kojem slučaju ne može biti organizacija iz partnerske države koja se nalazi u susjedstvu EU-a.</p> <p>Aktivnosti u državama sudionicama u programu: sve organizacije sudionice moraju biti iz države sudionice u Programu.</p> <p>Aktivnosti s partnerskim državama u susjedstvu EU-a: aktivnost mora uključivati barem jednu organizaciju sudionicu iz države sudionice u Programu i jednu organizaciju sudionicu iz partnerske države u susjedstvu EU-a.</p>

51 U ovom kontekstu javnim tijelom na nacionalnoj ili regionalnoj razini smatra se javno tijelo koje 1.) pruža usluge ili čije područje administrativne nadležnosti obuhvaća čitavo nacionalno ili regionalno područje i 2.) ima monopol, u smislu da ne postoje druga tijela koja vrše iste funkcije u državi ili regiji (uobičajeni primjeri: ministarstva, državne agencije, regionalna javna tijela itd.). U tom su smislu, škole, sveučilišta ili ostala tijela, čak i ako su uspostavljena nacionalnim pravom, isključena iz te kategorije i kvalificiraju se kao javna tijela na nacionalnoj razini.

52 U slučaju neformalne skupine, jedan od članova skupine koji ima najmanje 18 godina preuzima ulogu predstavnika i preuzima odgovornost u ime skupine).

53 Vidjeti prethodnu napomenu.

Trajanje projekta	od 3 do 24 mjeseca
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava do sljedećih datuma: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. svibnja i 30. rujna iste godine; ▪ 26. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. kolovoza i 31. prosinca iste godine; ▪ 4. listopada u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. siječnja i 31. svibnja sljedeće godine.
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o tome kako se prijaviti.
Ostali kriteriji	Raspored za svaku aktivnost koja se planira u okviru projekta mora se priložiti uz obrazac zahtjeva.

DODATI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA RAZMJENE MLADIH

Trajanje aktivnosti	Od 5 do 21 dan, ne uključujući vrijeme putovanja.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnost se mora provoditi u državi jedne od organizacija koje sudjeluju u aktivnosti.
Prihvatljivi sudionici	Mladi ljudi u dobi između 13 i 30 godina ⁵⁴ koji su rezidenti država u kojima se nalaze organizacije pošiljateljice i primateljice. Voditelji skupina ⁵⁵ koji sudjeluju u programima Razmjene mladih moraju imati najmanje 18 godina.
Broj sudionika i sastav nacionalnih skupina	Najmanje 16 i najviše 60 sudionika (voditelji skupina nisu uključeni). Najmanje 4 sudionika po skupini (voditelji skupina nisu uključeni). Svaka nacionalna skupina mora imati barem jednog voditelja skupine.
Ostali kriteriji	Kako bi se zadržala jasna veza s državom u kojoj se nalazi nacionalna agencija, barem jedna od organizacija pošiljateljica ili organizacija primateljica u svakoj aktivnosti mora biti iz države u kojoj se nalazi nacionalna agencija kojoj je podnesen zahtjev. Unaprijed planirani posjet (APV): Ako je u projektu predviđen APV, moraju se poštovati sljedeći kriteriji prihvatljivosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ trajanje APV-a: najviše 2 dana (bez putovanja); ▪ broj sudionika: 1 sudionik po skupini. Broj sudionika može se povisiti na 2 pod uvjetom da je drugi sudionik mlada osoba koja sudjeluje u aktivnosti, ali nema ulogu voditelja skupine ili osposobljavanja.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA EUROPSKU VOLONTERSKU SLUŽBU

Akreditacija	Sve organizacije sudionice uključene u aktivnosti Europske volonterske službe moraju imati valjanu akreditaciju za EVS u trenutku mjerodavnog roka za podnošenje prijave (više informacija potražite u odjeljku o EVS-u u Prilogu I. ovom Vodiču).
---------------------	--

⁵⁴ Treba uzeti u obzir sljedeće:

- donja dobná granica – sudionici moraju imati minimalan zahtijevani broj godina u trenutku početka provedbe aktivnosti.
- gornja dobná granica – sudionici ne smiju biti stariji od navedene gornje dobné granice u trenutku roka za podnošenje prijedloga.

⁵⁵ Voditelj skupina odrasla je osoba koja se pridružila mladim ljudima koji sudjeluju u programu Razmjene mladih radi osiguranja njihovog učinkovitog učenja, zaštite i sigurnosti.

Trajanje službe	Dugotrajne aktivnosti EVS-a: od 2 ⁵⁶ do 12 mjeseci, ne uključujući vrijeme putovanja. Kratkotrajne aktivnosti EVS-a: od 2 tjedna do 2 mjeseca ⁵⁷ , ne uključujući vrijeme putovanja. Uvjet: kratkotrajne aktivnosti EVS-a mogu se organizirati za aktivnosti koje uključuju najmanje deset volontera koji volontersku službu obavljaju zajedno (grupna služba) ili u slučaju kada u aktivnosti EVS-a sudjeluje jednak broj ili većina mladih koji imaju manje mogućnosti.
Mjesto(a) vršenja službe	Volonter iz države sudionice u Programu mora vršiti svoju službu u drugoj državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u susjedstvu EU-a. Volonter iz partnerske države u susjedstvu EU-a mora vršiti svoju službu u državi sudionici u Programu.
Prihvatljivi sudionici	Mladi ljudi u dobi između 17 i 30 godina ⁵⁸ , koji imaju prebivalište u državi organizacije pošiljateljice. Volonter može sudjelovati samo u jednoj Europskoj volonterskoj službi ⁵⁹ . Iznimka: volonteri koji su obavljali kratkotrajne aktivnosti EVS-a mogu sudjelovati u dodatnim aktivnostima Europske volonterske službe.
Broj sudionika	Najviše 30 volontera za cijeli projekt.
Ostali kriteriji	Kako bi se zadržala jasna veza s državom u kojoj se nalazi nacionalna agencija, barem jedna od organizacija pošiljateljica ili organizacija primateljica u svakoj aktivnosti mora biti iz države u kojoj se nalazi nacionalna agencija kojoj je podnesen zahtjev. Unaprijed planirani posjet (APV): samo za aktivnosti EVS-a koje se odnose na mlade ljude s ograničenim mogućnostima. Ako je u projektu predviđen APV, moraju se poštovati sljedeći kriteriji prihvatljivosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ trajanje APV-a: najviše 2 dana (bez putovanja); ▪ broj sudionika: 1 sudionik po organizaciji pošiljateljici. Broj sudionika može se povećati pod uvjetom da su svi dodatni sudionici koji sudjeluju u aktivnosti volonteri s ograničenim mogućnostima.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA MOBILNOST OSOBA KOJE RADE S MLADIMA

Trajanje aktivnosti	Od 2 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja. Najmanje dva dana moraju biti uzastopna.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnost se mora provoditi u državi jedne od organizacija koje sudjeluju u aktivnosti.
Prihvatljivi sudionici	Nema dobne granice. Sudionici, osim voditelja osposobljavanja i posrednika, moraju biti rezidenti države u kojoj se nalazi njihova organizacija pošiljateljica ili primateljica.
Broj sudionika	Do 50 sudionika (uključujući, ako je primjenjivo, voditelje osposobljavanja i posrednike) u svakoj aktivnosti planiranoj u okviru projekta.
Ostali kriteriji	Kako bi se zadržala jasna veza s državom u kojoj se nalazi nacionalna agencija, barem jedna od organizacija pošiljateljica ili organizacija primateljica u svakoj aktivnosti mora biti iz države u kojoj se nalazi nacionalna agencija kojoj je podnesen zahtjev.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Za više informacija, pogledajte dio C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

⁵⁶ Dugotrajne aktivnosti EVS-a su one čije je trajanje duže od 60 dana, ne uključujući dane putovanja.

⁵⁷ Kratkotrajne aktivnosti EVS-a su one koje traju do 59 dana, ne uključujući dane putovanja.

⁵⁸ Vidjeti prethodnu bilješku za dobne granice.

⁵⁹ Ovo se primjenjuje na EVS-e u okviru programa Erasmus+ i prethodnih programa.

<p>Važnost projekta (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti”): - potrebe i ciljeve organizacija sudionica i pojedinih sudionika. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - uključivati mlade u nepovoljnom položaju, uključujući izbjeglice, azilante i migrante; - promicati različitosti, međukulturalni i međureligijski dijalog, zajedničke vrijednosti slobode, tolerancije i poštivanja ljudskih prava kao i projekata kojima se unapređuje medijska pismenost, kritičko mišljenje i inicijativa kod mladih ljudi; - razvijati kompetencije i metode kod osoba koje rade s mladima koje su potrebne za prenošenje temeljnih zajedničkih društvenih vrijednosti, osobito mladim osobama do kojih je teško doprijeti, te sprječavati nasilnu radikalizaciju mladih. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati kapacitet i međunarodni doseg organizacija sudionica.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza projekta mobilnosti (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje); ▪ Usklađenost između ciljeva projekta i predloženih aktivnosti; ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načina upravljanja i potpore; ▪ Kvaliteta pripreme koja je osigurana sudionicima; ▪ Kvaliteta predloženih participativnih metoda neformalnog učenja i aktivno sudjelovanje mladih ljudi na svim razinama projekta. ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje; ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnostima mobilnosti; ▪ U slučaju aktivnosti s partnerskim državama u susjedstvu EU-a, uravnotežena zastupljenost organizacija iz programskih i partnerskih država; • Kvaliteta suradnje i komunikacije između organizacija sudionice te s drugim mjerodavnim dionicima.
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta. ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na institucionalnoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta”).

PROJEKTI MOBILNOSTI ZA MLADE USREDOTOČENI NA AKTIVNOSTI EUROPSKE VOLONTERSKE SLUŽBE: STRATEŠKI PROJEKTI EVS-A

Ova vrsta projekta pružat će potporu iskusnim organizacijama koordinatoricama EVS-a za razvoj projekata koji stvaraju sustavan učinak na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. Strateški projekt EVS-a na strateški će način primjenjivati aktivnosti EVS-a kako bi se posvetio rješavanju utvrđenog izazova u skladu s prioritetima u okviru programa Erasmus+. Komplementarno s aktivnostima EVS-a, projektom se mogu izgraditi veze s pridruženim partnerima koji doprinose kvaliteti provedbe i jačaju mogućnost projekta da ostvari strateške ciljeve. Jačanje svijesti o vrijednosti volontiranja za mlade ljude i za zajednice te jačanje priznavanja stečenih vještina i sposobnosti također su važni elementi strateškog projekta EVS-a.

ŠTO JE STRATEŠKI PROJEKT EVS-A?

Potpomognuti projekti sastoje se od sljedećih faza:

- priprema (uključujući praktična rješenja, odabir sudionika, jezična/kulturna priprema sudionika i priprema za obavljanje zadaća prije odlaska);
- provedba aktivnosti i dodatnih aktivnosti Europske volonterske službe;
- praćenje (uključujući ocjenjivanje aktivnosti EVS-a, formalno priznavanje, ako je primjenjivo, rezultata učenja sudionika za vrijeme aktivnosti te širenje i uporaba rezultata projekta za jačanje strateške primjene volontiranja u organizaciji i među partnerima).

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

EUROPSKA VOLONTERSKA SLUŽBA

Strateškim projektom EVS-a provodit će se standardne aktivnosti EVS-a⁶⁰. Da bi se postigao snažan sustavni učinak, u projektu bi trebalo sudjelovati više volontera. Volonteri mogu volontirati samostalno ili u skupini.

Organizacija podnositeljica zahtjeva odgovorna je (po mogućnosti i preko ostalih organizacija sudionica) za:

- plaćanje troškova života, smještaj i lokalni prijevoz volontera;
- planiranje zadaća i aktivnosti za volontere koje su u skladu s kvalitativnim načelima Europske volonterske službe, kako je opisano u Povelji EVS-a;
- pružanje trajne potpore volonterima u radu, jezične potpore, osobne i administrativne potpore za cijelo vrijeme trajanja aktivnosti EVS-a, uz pomoć mentora za sudionike;
- provedbu aktivnosti širenja i informiranja;
- angažiranje pridruženog partnera za relevantne zadatke u sklopu projekta (uključujući dodatne aktivnosti).

DODATNE AKTIVNOSTI

Projekt može uključivati organiziranje relevantnih dodatnih aktivnosti za postizanje ciljeva projekta i jačanje njegova sustavnog učinka. Te dodatne aktivnosti mogu biti promatranje na radnom mjestu, sastanci, radionice, konferencije, seminari, tečajevi osposobljavanja, treniranje itd.

⁶⁰ Detaljan opis ove aktivnosti potražite u odjeljku „Projekti mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima koji se mogu sastojati od Razmjena mladih, Europske volonterske službe i/ili mobilnosti osoba koje rade s mladima”.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U OVOM PROJEKTU?

- **Organizacije koje sudjeluju** u aktivnostima EVS-a imaju sljedeće uloge i zadaće:
 - Organizacija podnositeljica prijedloga: zadužena za podnošenje prijedloga, potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i upravljanje njime te za koordinaciju čitavog projekta i izvještavanje o njemu. Organizacija podnositeljica prijedloga također preuzima ukupnu odgovornost za provedbu aktivnosti EVS-a. Podnositelj također može, ali ne mora nužno, djelovati kao organizacija pošiljateljica ili primateljica.
 - Organizacije pošiljateljice i primateljice: provedba aktivnosti EVS-a i pružanje podrške volonterima tijekom svih faza projekta.

Pridruženi partneri: Uz organizacije koje formalno sudjeluju u aktivnostima EVS-a i nositeljice su valjanih akreditacija za EVS, u strateški projekt EVS-a mogu biti uključeni i pridruženi partneri iz javnog ili privatnog sektora koji pridonose provedbi pojedinih zadaća/aktivnosti projekta ili podupiru širenje i održivost projekta. Za potrebe upravljanja ugovorima, pridruženi partneri ne smatraju se partnerima u projektu i ne dobivaju financijska sredstva. Međutim, njihovo sudjelovanje i uloga u projektu i različite aktivnosti trebaju biti jasno opisane, kao što to mora biti i način na koji oni mogu donijeti dodanu vrijednost planiranim aktivnostima ulaganjem resursa i praktičnog znanja.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje projekt mora ispuniti kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+:

OPĆI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Organizacija sudionica može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; ▪ Europski nevladina organizacija za mlade; ▪ socijalno poduzeće; ▪ javno tijelo na lokalnoj razini <p>kao i:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javno tijelo na regionalnoj ili nacionalnoj razini⁶¹; ▪ udruženje regija; ▪ Europska grupacija za teritorijalnu suradnju; ▪ tijelo koje ostvaruje dobit i koje je aktivno u području korporativne socijalne odgovornosti <p>s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u susjedstvu EU-a (regije od 1. do 4.; vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).</p>
Tko može predati zahtjev?	<p>Podnositelj može biti bilo koja organizacija sudionica s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu koja je, u trenutku mjerodavnog roka za podnošenje zahtjeva, nositeljica valjane akreditacije za organizaciju koordinatoricu EVS-a.</p> <p>Organizacija podnositeljica zahtjeva mora imati dokazano iskustvo dobrih prethodnih rezultata u aktivnostima EVS-a u projektima mobilnosti za mlade, od kojih barem jedno mora biti u svojstvu organizacije koordinatorice. Podnositelj je unutar 3 godine prije roka za podnošenje zahtjeva morao sudjelovati u završenim projektima Mladi na djelu ili Erasmus+ u koje je ukupno bilo uključeno najmanje 6 volontera EVS-a.</p>

⁶¹ U ovom kontekstu javnim tijelom na nacionalnoj ili regionalnoj razini smatra se javno tijelo koje 1.) pruža usluge ili čije područje administrativne nadležnosti obuhvaća čitavo nacionalno ili regionalno područje i 2.) ima monopol, u smislu da ne postoje druga tijela koja vrše iste funkcije u državi ili regiji (uobičajeni primjeri: ministarstva, državne agencije, regionalna javna tijela itd.). U tom su smislu, škole, sveučilišta ili ostala tijela, čak i ako su uspostavljena nacionalnim pravom, isključena iz te kategorije i kvalificiraju se kao javna tijela na nacionalnoj razini.

Broj organizacija sudionica	<p>U obrascu zahtjeva može biti navedena jedna organizacija (podnositelj zahtjeva).</p> <p>U provedbu aktivnosti mobilnosti moraju biti uključene najmanje dvije organizacije (najmanje jedna organizacija pošiljateljica i jedna primateljica) iz različitih država.</p> <p>Aktivnosti u državama sudionicama u programu: sve organizacije sudionice moraju biti iz države sudionice u Programu.</p> <p>Aktivnosti s partnerskim državama u susjedstvu EU-a: aktivnost mora uključivati barem jednu organizaciju sudionicu iz države sudionice u Programu i jednu organizaciju sudionicu iz partnerske države u susjedstvu EU-a.</p>
Akreditacija	Organizacije sudionice, osim podnositelja, moraju biti nositeljice valjane akreditacije počevši od prvog dana aktivnosti EVS-a u kojoj sudjeluje predmetna organizacija.
Trajanje projekta	od 12 do 36 mjeseca
Trajanje službe	<p>Dugotrajne aktivnosti EVS-a: od 2⁶² do 12 mjeseci, ne uključujući vrijeme putovanja.</p> <p>Kratkotrajne aktivnosti EVS-a: od 2 tjedna do 2 mjeseca⁶³, ne uključujući vrijeme putovanja.</p> <p>Uvjet: kratkotrajne aktivnosti EVS-a mogu se organizirati za aktivnosti koje uključuju najmanje deset volontera koji volontersku službu obavljaju zajedno (grupna služba) ili u slučaju kada u aktivnosti EVS-a sudjeluje jednak broj ili većina mladih koji imaju manje mogućnosti.</p>
Mjesto(a) vršenja službe	<p>Volonter iz države sudionice u Programu mora vršiti svoju službu u drugoj državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u susjedstvu EU-a.</p> <p>Volonter iz partnerske države u susjedstvu EU-a mora vršiti svoju službu u državi sudionici u Programu.</p>
Prihvatljivi sudionici	<p>Mladi ljudi u dobi između 17 i 30 godina koji su rezidenti države u kojoj se nalazi organizacija pošiljateljica. Volonter može sudjelovati samo u jednoj Europskoj volonterskoj službi.</p> <p>Iznimka: volonteri koji su obavljali kratkotrajne aktivnosti Europske volonterske službe mogu sudjelovati u dodatnim aktivnostima Europske volonterske službe.</p>
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 26. travnja u 12:00 sati (podne po briselskom vremenu) za projekte koji počinju između 1. rujna i 31. prosinca iste godine.</p> <p>Nije nužno da će sve nacionalne agencije biti u mogućnosti provesti ovu mjeru. Podnositelji se pozivaju da posjete <i>web</i>-mjesto njihove nacionalne agencije za detaljnije informacije.</p>
Kako predati zahtjev?	Pogledajte dio C ovog Vodiča za pojediniosti o tome kako se prijaviti.
Ostali kriteriji	<p>Zahtjev se mora predati nacionalnoj agenciji matične države podnositelja.</p> <p>Svaka organizacija smije podnijeti samo jedan zahtjev po pozivu za strateški projekt EVS-a.</p> <p>Kako bi se zadržala jasna veza s državom u kojoj se nalazi nacionalna agencija, barem jedna od organizacija pošiljateljica ili organizacija primateljica u svakoj aktivnosti EVS-a mora biti iz države u kojoj se nalazi nacionalna agencija kojoj je podnesen zahtjev.</p> <p>Unaprijed planirani posjet (APV): samo za aktivnosti EVS-a koje se odnose na mlade ljude s ograničenim mogućnostima.</p> <p>Ako je u projektu predviđen APV, moraju se poštovati sljedeći kriteriji prihvatljivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ trajanje APV-a: najviše 2 dana (bez putovanja); ▪ broj sudionika: 1 sudionik po organizaciji pošiljateljici. Broj sudionika može se povećati pod uvjetom da su svi dodatni sudionici koji sudjeluju u aktivnosti volonteri s ograničenim mogućnostima.

⁶² Dugotrajne aktivnosti EVS-a su one čije je trajanje duže od 60 dana, ne uključujući dane putovanja.

⁶³ Kratkotrajne aktivnosti EVS-a su one koje traju do 59 dana, ne uključujući dane putovanja.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost projekta (najviše 35 bodova)</p>	<p>Važnost prijedloga za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti”); - potrebe i ciljeve organizacija sudionica i pojedinih sudionika; - dokazano razumijevanje načela Europske volonterske službe utvrđenih Poveljom EVS-a i stratešku primjenu ove aktivnosti za rješavanje prepoznatih izazova u skladu s prioritetima u okviru programa Erasmus+. <p>Stupanj do kojeg prijedlog može:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uključivati mlade u nepovoljnom položaju, uključujući izbjeglice, azilante i migrante; - promicati različitosti, međukulturalni i međureligijski dijalog, zajedničke vrijednosti slobode, tolerancije i poštivanja ljudskih prava kao i projekata kojima se unapređuje medijska pismenost, kritičko mišljenje i inicijativa kod mladih ljudi; <p>Stupanj do kojeg prijedlog može:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati kapacitet i međunarodni doseg organizacija sudionica. - u slučajevima u kojima sudjeluju pridruženi partneri: uključivati pridružene partnere u relevantne zadatke.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta strateških ciljeva primjene EVS-a, uključujući sve faze prijedloga projekta (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje). ▪ Dosljednost između strateških ciljeva projekta i predloženih aktivnosti; ▪ Odgovarajuće prethodno iskustvo podnositelja kako bi mogao ostvariti ciljeve mjere. ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje. ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnostima mobilnosti. ▪ Kvaliteta planova za odabir partnera u projektu i za suradnju s njima.
<p>Učinak i širenje (najviše 35 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta. ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na institucionalnoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 17,5 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 15 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta”).

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJIH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a pod stavkom „izvanredni troškovi“ (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: Koja su pravila financiranja? Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

OSTALE INFORMACIJE

Više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti nalazi se u Prilogu I. ovom Vodiču. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mobilnosti mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

A) RAZMJENE MLADIH

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag. Osim toga, ako je primjenjivo, za putne troškove za Unaprijed planirani posjet.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁶⁴ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁶⁵ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 km: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 km: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 km: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 km: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁶⁶	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

⁶⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁶⁵ Na, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

⁶⁶ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici			
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti	Doprinos jediničnim troškovima	A5.1 po danu aktivnosti po sudioniku ⁶⁷	Na temelju trajanja aktivnosti po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za pokrivanje troškova za posebne potrebe te izvanrednih troškova mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva. Troškovi za potporu sudjelovanja mladih ljudi s ograničenim mogućnostima pod jednakim uvjetima (osim putnih troškova i organizacijske potpore za sudionike i osobe u pratnji). Troškovi smještaja sudionika za vrijeme Unaprijed planiranog posjeta. Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija. Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedini pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).	Stvarni troškovi	Troškovi financijskog jamstva: 75 % prihvatljivih troškova Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova	

⁶⁷ Uključujući vođe skupina i osobe u pratnji.

B) EUROPSKA VOLONTERSKA SLUŽBA

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag. Osim toga, ako je primjenjivo, za putne troškove za Unaprijed planirani posjet.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁶⁸ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁶⁹ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 KM: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 KM: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 KM: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 KM: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁷⁰	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

⁶⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁶⁹ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

⁷⁰ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti	Doprinos jediničnim troškovima	A5.2 po danu po volonteru ⁷¹	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Pojedinačna potpora	„Džeparac” volonteru za dodatne osobne troškove.	Doprinos jediničnim troškovima	A5.3 po danu po volonteru	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Jezična potpora	Troškovi povezani s potporom koja se nudi sudionicima – prije odlaska ili za vrijeme aktivnosti – u cilju poboljšanja znanja jezika koji će koristiti za vrijeme volontiranja	Doprinos jediničnim troškovima	Samo za aktivnosti u trajanju od 2 do 12 mjeseci: 150 EUR po sudioniku kojem je potrebna jezična potpora	Uvjet: podnositelji moraju zatražiti potporu na jeziku aktivnosti, na temelju potreba sudionika za jezicima koji nisu ponuđeni u okviru Jezične potpore na internetu programa Erasmus+.
Potpورا za posebne potrebe	Troškovi dnevnica osoba u pratnji i putni troškovi, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunske kategorije „putovanje”. Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za posebne potpore mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva.

71 Uključujući osobe u pratnji za volontere EVS-a s ograničenim mogućnostima.

Izvanredni troškovi	<p>Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva.</p> <p>Troškovi za podupiranje sudjelovanja mladih u nepovoljnom položaju pod jednakim uvjetima, uključujući troškove posebne pripreme i pojačanog mentorstva (osim putnih troškova i troškova organizacijske potpore za sudionike i osobe u pratnji).</p> <p>Troškovi smještaja sudionika za vrijeme Unaprijed planiranog posjeta.</p> <p>Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija.</p> <p>Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedinih pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).</p>	Stvarni troškovi	<p>Troškovi financijskog jamstva: 75 % prihvatljivih troškova</p> <p>Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova</p> <p>Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova</p>	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva.
----------------------------	--	------------------	---	--

C) MOBILNOST OSOBA KOJE RADE S MLADIMA

	Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu					
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1070 938 1653 1002">Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1070 1002 1653 1066">Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1070 1066 1653 1129">Za udaljenosti između 500 i 1999 km: 275 EUR po sudioniku</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1070 1129 1653 1193">Za udaljenosti između 2000 i 2999 km: 360 EUR po sudioniku</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1070 1193 1653 1281">Za udaljenosti između 3000 i 3999 km: 530 EUR po sudioniku</td> </tr> </table>	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	Za udaljenosti između 500 i 1999 km: 275 EUR po sudioniku	Za udaljenosti između 2000 i 2999 km: 360 EUR po sudioniku	Za udaljenosti između 3000 i 3999 km: 530 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁷² . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁷³ .
Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku									
Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku									
Za udaljenosti između 500 i 1999 km: 275 EUR po sudioniku									
Za udaljenosti između 2000 i 2999 km: 360 EUR po sudioniku									
Za udaljenosti između 3000 i 3999 km: 530 EUR po sudioniku									

⁷² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁷³ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

			Za udaljenosti između 4000 i 7999 km: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	<p>Dodatna potpora:</p> <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi <p>i/ili</p> <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁷⁴	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti	Doprinos jediničnim troškovima	A5.4 po danu aktivnosti po sudioniku ⁷⁵ . Najviše 1 100 EUR po sudioniku ⁷⁶	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za pokrivanje troškova za posebne potrebe te izvanrednih troškova mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva

⁷⁴ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

⁷⁵ Uključujući voditelje osposobljavanja, posrednike, osobe u pratnji.

⁷⁶ Uključujući voditelje osposobljavanja, posrednike, osobe u pratnji.

Izvanredni troškovi	<p>Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva.</p> <p>Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija.</p> <p>Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedinih pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).</p>	<p>Stvarni troškovi</p>	<p>Troškovi financijskog jamstva: 75 % prihvatljivih troškova</p> <p>Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova</p> <p>Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova</p>	
----------------------------	--	-------------------------	---	--

D) STRATEŠKI EVS

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag. Osim toga, ako je primjenjivo, za putne troškove za Unaprijed planirani posjet.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁷⁷ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁷⁸ .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 km: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 km: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 km: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 km: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁷⁹	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

⁷⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁷⁸ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

⁷⁹ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti	Doprinos jediničnim troškovima	A5.2 po danu po volonteru ⁸⁰	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Pojedinačna potpora	„Džeparac” volonteru za dodatne osobne troškove.	Doprinos jediničnim troškovima	A5.3 po danu po volonteru	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Jezična potpora	Troškovi povezani s potporom koja se nudi sudionicima – prije odlaska ili za vrijeme aktivnosti – u cilju poboljšanja znanja jezika koji će koristiti za vrijeme volontiranja	Doprinos jediničnim troškovima	Samo za aktivnosti u trajanju od 2 do 12 mjeseci: 150 EUR po sudioniku kojem je potrebna jezična potpora	Uvjet: podnositelji moraju zatražiti potporu na jeziku aktivnosti, na temelju potreba sudionika za jezicima koji nisu ponuđeni u okviru Jezične potpore na internetu programa Erasmus+.
Potpore za posebne potrebe	Troškovi dnevnica osoba u pratnji i putni troškovi, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunske kategorije „putovanje”. Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za posebne potpore mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva.

⁸⁰ Uključujući osobe u pratnji za volontere EVS-a s ograničenim mogućnostima.

Izvanredni troškovi	<p>Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva.</p> <p>Troškovi za podupiranje sudjelovanja mladih u nepovoljnom položaju pod jednakim uvjetima, uključujući troškove posebne pripreme i pojačanog mentorstva (osim putnih troškova i troškova organizacijske potpore za sudionike i osobe u pratnji).</p> <p>Troškovi smještaja sudionika za vrijeme Unaprijed planiranog posjeta.</p> <p>Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija.</p> <p>Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (za pojedinih pogledajte odjeljak „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).</p>	Stvarni troškovi	<p>Troškovi financijskog jamstva: 75 % prihvatljivih troškova</p> <p>Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova</p> <p>Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova</p>	<p>Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva.</p>
Troškovi dodatnih aktivnosti	<p>Svaki trošak koji je izravno povezan s provedbom dodatnih aktivnosti projekta.</p> <p>Neizravni troškovi: Paušalni iznos, koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta, prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili Internet, troškovi najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika, itd.)</p>	Stvarni troškovi	Najviše do 80 % prihvatljivih troškova	<p>Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva te obrazložen u odnosu na planirane aktivnosti.</p>

E) ORGANIZACIJSKA POTPORA

Iznosi ovise o državi u kojoj se provodi aktivnost mobilnosti. Za projekte koje su predložili: javno tijelo na regionalnoj ili nacionalnoj razini; udruženje regija; Europska grupacija za teritorijalnu suradnju; tijelo koje zarađuje dobit aktivno u području korporativne socijalne odgovornosti, navedeni iznosi smanjuju se za 50 %.

	Razmjene mladih (EUR po danu)	Europska volonterska služba (EUR po danu)	Mobilnost osoba koje rade s mladima (EUR po danu)
	A5.1	A5.2	A5.4
Belgija	37	20	65
Bugarska	32	17	53
Češka Republika	32	17	54
Danska	40	21	72
Njemačka	33	18	58
Estonija	33	18	56
Irska	39	21	74
Grčka	38	21	71
Španjolska	34	18	61
Francuska	37	19	66
Hrvatska	35	19	62
Italija	39	21	66
Cipar	32	21	58
Latvija	34	19	59
Litva	34	18	58
Luksemburg	36	21	66
Mađarska	33	17	55
Malta	37	20	65
Nizozemska	39	21	69
Austrija	39	18	61
Poljska	34	18	59
Portugal	37	20	65
Rumunjska	32	17	54
Slovenija	34	20	60
Slovačka	35	19	60
Finska	39	21	71
Švedska	39	21	70
Ujedinjena Kraljevina	40	21	76
bivša jugoslavenska republika Makedonija	28	15	45
Island	39	21	71
Lihtenštajn	39	21	74
Norveška	40	21	74
Turska	32	17	54
Partnerska država	29	15	48

F) POJEDINAČNA POTPORA

Iznosi ovise o državi u kojoj se provodi aktivnost mobilnosti.

	Europska volonterska služba (EUR po danu)
	A5.3
Belgija	4
Bugarska	3
Češka Republika	4
Danska	5
Njemačka	4
Estonija	3
Irska	5
Grčka	4
Španjolska	4
Francuska	5
Hrvatska	4
Italija	4
Cipar	4
Latvija	3
Litva	3
Luksemburg	4
Mađarska	4
Malta	4
Nizozemska	4
Austrija	4
Poljska	3
Portugal	4
Rumunjska	2
Slovenija	3
Slovačka	4
Finska	4
Švedska	4
Ujedinjena Kraljevina	5
bivša jugoslavenska republika Makedonija	2
Island	5
Lihtenštajn	5
Norveška	5
Turska	3
Partnerska država	2

VELIKA DOGAĐANJA EUROPSKE VOLONTERSKE SLUŽBE

KOJI SU CILJEVI VELIKOG DOGAĐANJA EVS-A?

Cilj ove mjere jest pružiti potporu velikim volonterskim projektima (u koje je uključeno najmanje 30 volontera EVS-a) u okviru europskih ili svjetskih događanja u području mladih, kulture i sporta (npr. svjetski sastanci mladih, europske prijestolnice kulture, europske prijestolnice mladih, europska sportska prvenstva itd.).

ŠTO JE VELIKO DOGAĐANJA EVS-A?

Potpomognuti projekti sastoje se od sljedećih faza:

- Priprema (uključujući praktična rješenja, odabir sudionika, jezična/kulturna priprema sudionika i priprema za obavljanje zadaća prije odlaska);
- Provedba aktivnosti i dodatnih aktivnosti Europske volonterske službe;
- Praćenje (uključujući ocjenjivanje aktivnosti EVS-a, formalno priznavanje, ako je primjenjivo, rezultata učenja sudionika za vrijeme aktivnosti, te širenje i uporaba rezultata projekta).

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

▪ Europska volonterska služba

Omogućuje se mladim ljudima u dobi između 17 i 30 godina da izraze osobnu opredijeljenost putem naplaćenog volontiranja s punim radnim vremenom u trajanju do 2 mjeseca u drugoj državi. Volonteri imaju priliku pridonijeti vođenju aktivnosti i inicijativa koje se organiziraju u okviru europskog/međunarodnog događanja.

Veliko događanje EVS-a mora uključivati barem 30 volontera.

Organizacije sudionice odgovorne su za:

- plaćanje troškova života, smještaj i lokalni prijevoz volontera;
- planiranje zadaća i aktivnosti za volontere koje su u skladu s kvalitativnim načelima Europske volonterske službe, kako je opisano u Povelji EVS-a;
- pružanje trajne potpore volonterima u radu, jezične potpore, osobne i administrativne potpore za cijelo vrijeme trajanja aktivnosti EVS-a, uz pomoć mentora za sudionike.

Sudjelovanje u aktivnosti EVS-a mora za volontere biti besplatno, osim mogućeg doprinosa za putne troškove (ako bespovratnim sredstvima programa Erasmus+ ti troškovi nisu u potpunosti pokriveni) te dodatne troškove koji nisu povezani s provedbom aktivnosti. Nužni troškovi sudjelovanja volontera u aktivnosti EVS-a obuhvaćeni su bespovratnim sredstvima Erasmus+ ili drugim sredstvima koje osiguravaju organizacije sudionice.

Sljedeće se aktivnosti ne smatraju Europskom volonterskom službom u okviru programa Erasmus+: povremeno, nestrukturirano volontiranje na pola radnog vremena; rad u poduzeću; plaćeni rad; rekreativna ili turistička aktivnost; tečaj jezika; iskorištavanje jeftine radne snage; razdoblje studiranja ili strukovnog osposobljavanja u inozemstvu.

▪ Dodatne aktivnosti

Projekt može uključivati organizaciju popratnih aktivnosti – kao što su konferencije, seminari, sastanci i radionice – koje su usmjerene na promicanje vrijednosti volontiranja (i posebno Europske volonterske službe) za vrijeme trajanja događanja.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti veliko događanje EVS-a kako bi bilo prihvatljivo za bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Bilo koja javna ili privatna organizacija s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu koja je izravno uključena u organizaciju europskog/međunarodnog događanja u području mladih, kulture ili sporta, ili koja je sklopila formalni, pisani ugovor o suradnji s organizatorima događanja. Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.
Prihvatljive aktivnosti	Uz aktivnosti Europske volonterske službe, veliko događanje EVS-a može uključivati i komplementarne aktivnosti, kao što su konferencije, seminari, događanja i radionice.
Trajanje projekta	Od 3 do 12 mjeseci.
Mjesto provedbe projekta	Veliki projekt EVS-a mora se provoditi u državi sudionici u Programu u kojoj se održava europsko/međunarodno događanje u području mladih, kulture ili sporta.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 5. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. listopada iste godine i 31. srpnja sljedeće godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA EUROPSKU VOLONTERSKU SLUŽBU

Trajanje aktivnosti	Od 14 do 59 dana, ne uključujući vrijeme putovanja.
Prihvatljivi sudionici	Mladi ljudi u dobi između 17 i 30 godina, iz države sudionice u Programu (osim države u kojoj se provodi projekt) ili iz partnerske države u susjedstvu EU-a. Volonter može sudjelovati samo u jednom velikom projektu EVS-a za vrijeme trajanja programa Erasmus+.
Broj sudionika	Najmanje 30 volontera.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta mobilnosti“). ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - proizvoditi visokokvalitetne rezultate učenja za sudionike; - jačati svijest o vrijednosti volontiranja; - jačati svijest o prilikama koje nudi Europska volonterska služba. ▪ Stupanj do kojeg u projektu sudjeluju mlade osobe s ograničenim mogućnostima.
---	---

<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza prijedloga projekta (priprema, provedba aktivnosti i praćenje). ▪ Usklađenost ciljeva projekta i predloženih aktivnosti. ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načina upravljanja i potpore. ▪ Kvaliteta pripreme koja je osigurana sudionicima. ▪ Kvaliteta predloženih participativnih metoda neformalnog učenja i aktivno sudjelovanje mladih ljudi na svim razinama projekta. ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje. ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnosti mobilnosti. • Kvaliteta suradnje i komunikacije između organizacija sudionica te s drugim mjerodavnim dionicima. • Organizacije sudionice poštuju načela Povelje EVS-a.
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta”).

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveći iznos bespovratnih sredstava dodijeljen za veliko događanje EVS-a: 200 000 EUR
PRAVILA ZA FINANCIRANJE AKTIVNOSTI EUROPSKE VOLONTERSKE SLUŽBE KOJE SE PROVODE ZA VRIJEME DOGAĐANJA

Prihvatljivi troškovi		Financiranja mehanizam	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ⁸¹ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ⁸² .
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 KM: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 KM: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 KM: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 KM: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ⁸³	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u

⁸¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸² Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

⁸³ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	<p>i/ili</p> <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici 			obrascu zahtjeva.
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti u okviru projekta.	Doprinos jediničnim troškovima	A 6.1 po danu aktivnosti po volonteru ⁸⁴	Na temelju trajanja boravka po sudioniku
Pojedinačna potpora	„Džeparac“ volonteru za dodatne osobne troškove.	Doprinos jediničnim troškovima	A 6.2 po danu aktivnosti po volonteru	Na temelju trajanja boravka po sudioniku
Potpورا za posebne potrebe	<p>Troškovi dnevnica osoba u pratnji i putni troškovi, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunske kategorije „putovanje“.</p> <p>Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje“ i „organizacijska potpora“).</p>	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za pokrivanje troškova za posebne potrebe te izvanrednih troškova mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	<p>Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva.</p> <p>Troškovi za podupiranje sudjelovanja mladih u nepovoljnom položaju pod jednakim uvjetima, uključujući troškove posebne pripreme i pojačanog mentorstva (osim putnih troškova i troškova organizacijske potpore za sudionike i osobe u pratnji).</p> <p>Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija i u njih (pojednosti potražite u odjeljku „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).</p>	Stvarni troškovi	<p>Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova</p> <p>Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova</p>	

⁸⁴ Ukjučujući osobe u pratnji za volontere EVS-a s ograničenim mogućnostima.

PRAVILA ZA FINANCIRANJE DODATNIH AKTIVNOSTI KOJE SE PROVODE ZA VRIJEME DOGAĐANJA (IZBORNO FINANCIRANJE)

	Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Troškovi aktivnosti	<p>Svaki trošak koji je izravno povezan s provedbom dodatnih aktivnosti projekta, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizaciju seminara, sastanaka, radionica; ▪ Širenje; ▪ Međukulturalnu pripremu volontera / pripremu volontera za obavljanje zadataka; ▪ Troškove zaposlenika: ti se troškovi ne mogu namiriti bespovratnim sredstvima EU-a; oni mogu biti prihvatljivi ako se pokrivaju iz drugih izvora. U tom slučaju, ti troškovi predstavljaju najviše 30 % ukupnog vanjskog sufinanciranja. <p>Neizravni troškovi:</p> <p>Paušalni iznos, koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta, prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili internet, troškovi najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika itd.)</p>	Stvarni troškovi	Najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova.	Uvjet: traženi proračun opravdan je u odnosu na planirane aktivnosti.

TABLICA A – AKTIVNOSTI EUROSKE VOLONTERSKE SLUŽBE (IZNOSI U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se odvija događanje Europske volonterske službe.

	Organizacijska potpora	Pojedinačna potpora
	A6.1	A6.2
Belgija	20	4
Bugarska	17	3
Češka Republika	17	4
Danska	21	5
Njemačka	18	4
Estonija	18	3
Irska	21	5
Grčka	21	4
Španjolska	18	4
Francuska	19	5
Hrvatska	19	4
Italija	21	4
Cipar	21	4
Latvija	19	3
Litva	18	3
Luksemburg	21	4
Mađarska	17	4
Malta	20	4
Nizozemska	21	4
Austrija	18	4
Poljska	18	3
Portugal	20	4
Rumunjska	17	2
Slovenija	20	3
Slovačka	19	4
Finska	21	4
Švedska	21	4
Ujedinjena Kraljevina	21	5
bivša jugoslavenska republika Makedonija	15	2
Island	21	5
Lihtenštajn	21	5
Norveška	21	5
Turska	17	3

ZDRUŽENI DIPLOMSKI STUDIJI ERASMUS MUNDUS

KOJI SU CILJEVI ZDRUŽENIH DIPLOMSKIH STUDIJA ERASMUS MUNDUS?

Ciljevi združanih diplomskih studija Erasmus Mundus (EMJMD) su sljedeći:

- poticati poboljšanje kvalitete, inovacije, izvrsnost i internacionalizaciju u ustanovama visokog obrazovanja (UVO-ima);
- povećati kvalitetu i privlačnost Europskog prostora visokog obrazovanja (EHEA) i podupirati vanjsko djelovanje EU-a u području visokog obrazovanja nudeći stipendije najboljim studentima diplomskih studija u cijelom svijetu;
- poboljšati razinu kompetencija i vještina diplomanata, a posebno važnost združanih diplomskih studija za tržište rada, preko veće uključenosti poslodavaca.

U tom se smislu očekuje da će se združanim diplomskim studijima Erasmus Mundus (EMJMD) pridonijeti ciljevima strategije Europa 2020. i Strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020. (ET 2020.), uključujući odgovarajućim mjerilima utvrđenim u tim politikama.

EMJMD-ove se poziva da se aktivno posvete izazovima strukturnih reformi povezanih s osiguranjem kvalitete i kvalifikacijskim okvirima EHEA-e, kako je navedeno u priopćenju iz Erevana⁸⁵, takozvanom Europskom pristupu za osiguranje kvalitete združanih programa kojeg je usvojila Konferencija ministara odgovorna za visoko obrazovanje u sklopu EHEA-e / Bolonjskog procesa, te da time doprinesu promicanju transparentnosti i uzajamnog povjerenja u visoko obrazovanje u EHEA-i.

EMJMD-ovima će se nastaviti i jačati uspješno iskustvo započeto diplomskim studijima u okviru Erasmus Mundus (EMMC) je će se u svijetu povećati privlačnost EHEA-a i pokazati izvrsnost i visok stupanj integracije združanih studijskih programa koje pružaju europski UVO-i.

Ovom se mjerom također podupire vanjsko djelovanje EU-a, ciljevi i prioriteta u području visokog obrazovanja u njihovim različitim aspektima.

ŠTO JE ZDRUŽENI DIPLOMSKI STUDIJ ERASMUS MUNDUS?

EMJMD je integrirani međunarodni studijski program visoke razine koji donosi 60, 90 ili 120 ECTS bodova, a izvodi ga međunarodni konzorcij UVO-a iz različitih zemalja i, ako je primjenjivo, drugi partneri u okviru obrazovnog sustava ili izvan njega koji su posebno stručni i zainteresirani za područja studija/stručna područja obuhvaćena združanim programom. Posebnost tih programa leži u visokom stupnju integracije/združnosti⁸⁶ i u izvrsnom akademskom sadržaju i metodologiji koju nude. Ne postoje ograničenja u odnosu na discipline. Popis združanih programa koji se financiraju u okviru programa Erasmus+ dostupan je na *web*-mjestu Izvršne agencije.

Svi UVO-i koji sudjeluju u programu i koji imaju poslovni nastan u državi sudionici u Programu moraju biti ustanove koje provode diplomatske studije, a diplomu o završenom studiju – koja obuhvaća cjelokupni studijski program EMJMD-a – moraju akreditirati (ako je primjenjivo) nadležna nacionalna tijela u državama u kojima ti UVO-i imaju poslovni nastan. Nakon uspješnog završetka EMJMD-a mora se dodijeliti združena diploma (tj. jedna diploma koja se izdaje u ime barem dva UVO-a iz različitih država sudionica u Programu i koja je akreditirana u tim državama) ili više nacionalnih diploma (tj. barem dvije diplome koje izdaju dvije ustanove visokog obrazovanja iz različitih država sudionica u Programu i koje su akreditirane u tim državama). Ako je to dopušteno u nacionalnom zakonodavstvu, združene se diplome potiču jer predstavljaju potpunu integraciju postupaka učenja i poučavanja. Uz UVO-e iz država sudionica u Programu koji dodjeljuju diplome, u dodjelu združanih ili višestrukih diploma mogu biti uključeni i drugi UVO-i iz partnerskih država.

U prijedlozima EMJMD-ova u fazi podnošenja prijave moraju biti predstavljeni potpuno razvijeni združeni programi studija, spremni za izvođenje i oglašavanje u cijelom svijetu odmah nakon odabira. U tom će kontekstu postupak odabira EMJMD-ova biti vrlo selektivan kako bi se mogli podržati samo najbolji prijedlozi.

Odabranim EMJMD-ovima biti će dodijeljena značajna financijska sredstva za upis triju generacija studenata kako bi se omogućilo povećanje njihove vidljivosti u cijelom svijetu te jačanje njihove održivosti.

U odjeljcima u nastavku opisana je priroda, način odabira i uvjeti financiranja odabranih EMJMD-ova te uvjeti koje moraju ispuniti već odabrani EMMC-ovi koji provode upise studenata u okviru postojećih okvirnih ugovora o partnerstvu zaključenih unutar programa Erasmus Mundus.

⁸⁵ Kojeg su donijeli europski ministri obrazovanja tijekom ministarske konferencije u Erevanu 14. – 15. svibnja 2015. Više informacija o donesenim mjerama politike: <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents>

⁸⁶ Od EMJMD-a se očekuje da imaju skup zajednički osmišljenog i potpuno integriranog akademskog kurikuluma sa zajedničkim postupcima provedbe, npr. združeni zahtjevi studenata, pravila o odabiru, prihvaćanju i ispitivanju te zajednički mehanizmi za osiguranje kvalitete.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

U okviru ove mjere podupirat će se sljedeće aktivnosti:

- pružanje programa EMJMD-a koji odgovara 60, 90 ili 120 ECTS bodova i koji se organizira preko međunarodnog konzorcija UVO-a, uključujući sudjelovanje profesora (gostujućih predavača) pozvanih u svrhu provedbe poučavanja, osposobljavanja i/ili istraživanja;
- dodjela stipendija izvrsnim studentima u cijelom svijetu za sudjelovanje u jednom od ovih programa EMJMD-a.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U PROGRAMIMA ZDRUŽENIH DIPLOMSKIH STUDIJA ERASMUS MUNDUS?

Program EMJMD-a pruža međunarodni konzorcij ustanova visokog obrazovanja (UVO) i, ako je primjenjivo, druge vrste organizacija (poduzeća, javna tijela, istraživačke organizacije itd.) koje pridonose provedbi EMJMD-a.

Konzorcij za EMJMD sastoji se od:

- Podnositelj/koordinator: UVO s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu koji predaje prijedlog projekta u ime svih partnera. Kada se EMJMD odobri, podnositelj/koordinator postaje glavni korisnik bespovratnih sredstava EU-a i potpisuje ugovor o bespovratnim sredstvima za više korisnika u ime konzorcija za EMJMD. Ta koordinacijska uloga obuhvaća sljedeće zadatke:
 - predstavljanje skupine i djelovanje u ime skupine organizacija sudionica u odnosima prema Europskoj komisiji;
 - snosi financijsku i pravnu odgovornost za odgovarajuću operativnu, upravnu i financijsku provedbu cijelog projekta;
 - koordinaciju EMJMD-a u suradnji s drugim partnerima u projektu.
- Partneri: UVO-i koji dodjeljuju akademske stupnjeve i koje su priznala nadležna tijela programa ili države sudionice u Programu u kojoj imaju poslovni nastan i bilo koja privatna ili javna organizacija koja aktivno pridonosi pripremi, provedbi i ocjenjivanju EMJMD-ova. Svaki partner mora potpisati punomoć kojom koordinatoru daje ovlast da djeluje u njegovo ime i da ga zastupa za vrijeme provedbe projekta.
- Pridruženi partneri (izborni): studijskom programu EMJMD-a koristiti može i uključenost pridruženih partnera. Te organizacije neizravno pridonose provedbi određenih zadataka/aktivnosti i/ili podržavaju širenje i održivost EMJMD-a. Takav doprinos može, primjerice, biti u obliku prijenosa znanja i vještina, pružanja dodatnih tečajeva ili mogućnosti upućivanja na rad ili zapošljavanja. U svrhe ugovora, „pridruženi partneri” ne smatraju se dijelom konzorcija za EMJMD jer imaju ograničenu ulogu u provedbi EMJMD-a s obzirom da se njihovo iskustvo traži na *ad hoc* osnovi.

Prije upisivanja prvih studenata u program EMJMD-a mora se osigurati nužna institucionalna opredijeljenost svih organizacija koje sudjeluju u konzorciju za EMJMD kako bi se zajamčilo čvrsto institucionalno okruženje ili pozadina. Ugovor o konzorciju za EMJMD (vidi smjernice i modele dostupne na web-mjestu Izvršne Agencije) bit će ključni element kojim će se to osigurati i morat će ga potpisati sve partnerske ustanove prije pokretanja prvog postupka podnošenja molbi za stipendije i odabira. Ugovor o konzorciju za EMJMD morat će obuhvaćati što preciznije moguće sve akademske, operativne, upravne i financijske aspekte provedbe EMJMD-a i upravljanja stipendijama za EMJMD.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA ZDRUŽENE DIPLOMSKE STUDIJE ERASMUS MUNDUS?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti EMJMD kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz program Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

<p>Prihvatljive organizacije sudionice</p>	<p>Organizacija sudionica može biti bilo koja javna ili privatna organizacija s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi koja izravno ili neizravno pridonosi pružanju EMJMD-a.</p> <p>Ta organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ustanova visokog obrazovanja (UVO); ▪ javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); ▪ javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; ▪ istraživački institut; <p>UVO-i s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu moraju imati valjanu Erasmus Povelju za visoko obrazovanje (ECHE). UVO-i sudionici iz partnerskih država ne moraju imati ECHE.</p> <p>UVO-i s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu moraju moći dokazati u fazi podnošenja zahtjeva akreditaciju na nacionalnoj razini svakog diplomskog programa kojim se dodjeljuje akademski stupanj na temelju kojeg je sastavljen program EMJMD-a. Za nove združene diplomske programe koji još nemaju diplomante potrebna je akreditacija nadležnih nacionalnih tijela u fazi podnošenja zahtjeva.</p>
<p>Tko može predati zahtjev?</p>	<p>UVO s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu. UVO podnosi zahtjev u ime konzorcija za EMJMD. Podružnice UVO-a iz partnerske države s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili podružnice UVO-a iz države sudionice u Programu s poslovnim nastanom u partnerskoj državi nisu prihvatljive organizacije za sudjelovanje.</p>
<p>Broj i profil organizacija sudionica</p>	<p>EMJMD je transnacionalan i uključuje partnerske UVO-e iz barem tri različite države sudionice u Programu.</p> <p>UVO-i iz država sudionica u Programu moraju moći fizički ugostiti studente EMJMD-a i omogućiti barem najmanji broj ECTS bodova za razdoblje studiranja provedeno u njihovoj ustanovi.</p> <p>Sve partnerske organizacije iz programa ili partnerske države moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.</p>
<p>Prihvatljivi sudionici</p>	<p>Studenti diplomskih studija, osoblje organizacija sudionica, pozvani znanstvenici (gostujući predavači) iz država sudionica u Programu ili partnerskih država.</p> <p>Studenti se prijavljuju za stipendiju izravno konzorciju za EMJMD po vlastitom izboru i moraju proći konkurentni postupak odabira koji organizira konzorcij UVO-a.</p> <p>Konzorcij za EMJMD odgovoran je za odabir, zapošljavanje i praćenje pojedinačnih stipendista.</p>
<p>Broj sudionika</p>	<p>Bespovratnim sredstvima EMJMD-a financirat će se najviše 20 nositelja studentskih stipendija (tj. najviše 60 studentskih stipendija tijekom tri generacije) i najmanje 4 znanstvenika / gostujuća predavača pozvana po generaciji koji će na aktivnostima EMJMD-a raditi ukupno barem 8 tjedana⁸⁷.</p> <p>Znanstvenici / gostujući predavači moraju se odabirati u skladu s posebnim kriterijima konzorcija za odabir znanstvenika i donositi konkretnu dodanu vrijednost izvođenju EMJMD-a.</p> <p>Nadalje, konzorciji za EMJMD mogu se prijaviti za najviše 8 dodatnih studentskih stipendija po generaciji (tj. najviše 24 stipendije tijekom tri generacije) za jednu ili više prioritetnih regija/država u svijetu.</p>

⁸⁷ Ti se okvirni podaci primjenjuju samo na novoodabrane EMJMD-ove. Za združene diplomske studije Erasmus Mundus koji su u tijeku može se ponuditi manji broj stipendija.

Mjesto(a)	Razdoblje studija EMJMD-a mora se održavati u barem dvije države sudionice u Programu koje su predstavljene u konzorciju (tj. moraju biti barem dva razdoblja mobilnosti za sve studente). Dodatna razdoblja studiranja (npr. istraživanje, raspoređivanje na radno mjesto, priprema završnog rada) mogu se održavati u drugim organizacijama sudionicama iz država sudionica u Programu ili partnerskih država, pod uvjetom da se predmetne aktivnosti provode pod izravnim nadzorom jednog od UVO-a partnera u konzorciju.
Trajanje projekta	Ovisno o trajanju EMJMD-a (1 do 2 godine) i o tome je li se konzorcij odlučio za provedbu pripreme godine, konzorcij će dobiti ugovor o bespovratnim sredstvima na najmanje tri i najviše pet godina za financiranje triju uzastopnih godina upisa novih studenata.
Trajanje aktivnosti	Izborna pripremna godina: 1 akademska godina Provedba programa EMJMD-a: 3 upisa za redom u trajanju od 1 do 2 akademske godine (60/90/120 ECTS bodova).
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 16. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. kolovoza i 31. listopada iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje** i **kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

DODATI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA STUDENTSKE STIPENDIJE

Trajanje aktivnosti	Studentska stipendija dodjeljuje se isključivo za redovni upis na diplomski studij i obuhvaća cjelokupno trajanje studijskog programa EMJMD-a.
Prihvatljivi sudionici	<p>Studenti na diplomskoj razini koji su stekli diplomu preddiplomskog studija ili koji su dokazali da imaju priznati istovjetan stupanj obrazovanja u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom u državama koje dodjeljuju akademske stupnjeve.</p> <p>Studenti koji su već dobili stipendiju za EMJMD ili stipendiju za diplomski studij u okviru Erasmusa Mundusa / združeni doktorski studij ne smiju se prijaviti za dodatnu stipendiju u okviru mjere EMJMD.</p> <p>Dobitnici stipendija za EMJMD ne mogu biti korisnici drugih stipendija koje financira EU za isti program EMJMD-a za cijelo vrijeme trajanja studija.</p> <p>Najmanje 75 % stipendija za EMJMD namijenjeno je kandidatima iz partnerskih država.</p>
Rezultati učenja	<p>Nakon uspješnog završetka EMJMD-a mora se dodijeliti združena diploma (tj. jedna diploma koja se izdaje u ime barem dvije ustanove visokog obrazovanja iz različitih država sudionica u Programu i koja je uredno akreditirana u tim državama) ili više nacionalnih diploma (tj. barem dvije diplome koje izdaju dvije ustanove visokog obrazovanja iz različitih država sudionica u Programu i koje su uredno akreditirane u tim državama).</p> <p>Studenti će morati skupiti sve ECTS bodove koji su obuhvaćeni EMJMD-om (60, 90 ili 120). Pored toga, tijekom svakog od obveznih razdoblja studija u najmanje dvije Programske države, oni će morati steći najmanje 20 ECTS bodova (za studijske programe od 60 ECTS bodova), ili 30 ECTS bodova (za studijske programe od 90 ili 120 ECTS bodova).</p> <p>Razdoblja mobilnosti ne mogu se zamijeniti virtualnom mobilnošću (učenjem na daljinu), što znači da se očekuje fizička prisutnost studenata tijekom čitavog trajanja diplomskog programa. Nadalje, razdoblja mobilnosti ne mogu se odvijati u ustanovama izvan konzorcija za EMJMD (tj. partnera i/ili pridruženih partnera).</p>

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost projekta (najviše 40 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elementi „zdrženosti”/integracije, izrade i strukture prijedloga prilagođeni su i učinkoviti za ostvarenje ciljeva EMJMD-a. ▪ U prijedlogu se opisuje kako je EMJMD integriran u kataloge diploma partnera i opisuje se koje se diplome planiraju izdavati, a osobito se navodi mogućnost dodjele zdržene diplome EMJMD-a, ako je to dopušteno u nacionalnom zakonodavstvu. ▪ Predloženi EMJMD odgovor je na jasno utvrđene potrebe u akademskom području. ▪ Prijedlog definira kako EMJMD namjerava povećati privlačnost Europskog prostora visokog obrazovanja i poticati izvrsnost, inovacije i konkurentnost u smislu ciljanih akademskih područja/predmeta. ▪ Predloženi konzorcij za EMJMD ima veliku važnost za internacionalizaciju visokog obrazovanja i razvijen je s ciljem maksimalnog korištenja prilika za mobilnost studenata/osoblja.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prijedlog definira akademski program i rezultate učenja te detaljno opisuje kako će se nuditi izvrstan akademski sadržaj. ▪ U prijedlogu se opisuje skup unutarnjih i vanjskih metoda ocjenjivanja EMJMD-a, kako će ih se provoditi u praksi i primjenjivati za praćenje, nadograđivanje i poboljšanje kvalitete studija. ▪ Prijedlog definira način organizacije mobilnosti studenata i važnost mobilnosti za ciljeve studija te predstavlja nacrt strategije/planiranja za učinkovito sudjelovanje znanstvenika/gostujućih predavača. ▪ U prijedlogu se detaljno opisuju sve važne informacije koje se daju studentima/akademskom osoblju prije upisa u studijski program te usluge koje se nude u smislu pomoći za smještaj, učenje jezika, administrativne formalnosti (npr. vize) i osiguranje. ▪ U prijedlogu se jasno opisuju pravila studija te prava i obveze studenata u vezi s akademskim, administrativnim i financijskim vidovima provedbe EMJMD-a. ▪ U prijedlogu se opisuju predviđene aktivnosti/instrumenti za osiguranje učinkovite integracije/umrežavanja studenata EMJMD-a u okviru njihova društvenog, kulturnog i profesionalnog okruženja. ▪ U prijedlogu se jasno opisuje suradnja između EMHMD-a i dionika izvan obrazovnog sektora u provedbi studija.
<p>Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ U prijedlogu su jasno prikazana područja stručnosti uključenih partnera/osoblja i način na koji se oni nadopunjavaju i dodaju vrijednost provedbi EMJMD-a. Ako je primjenjivo, u prijedlogu se opisuje kako su poboljšani postojeći sporazumi o suradnji u cilju ispunjenja ciljeva EMJMD-a. ▪ U prijedlogu je opisana posvećenost institucija svakog partnera ostvarenju ciljeva EMJMD-a, navedene su uloga i zadaće svakog partnera u provedbi EMJMD-a i opisani načini rada upravljačkih tijela i alata za upravljanje. ▪ U prijedlogu su, među ostalim, opisani zajednički kriteriji, načela i uvjeti za prijavu studenata, uvjeti za odabir i upis te načini ispitivanja i vrednovanja rada studenata. ▪ U prijedlogu je objašnjeno kako su izračunati troškovi sudjelovanja studenata te je naveden opis načina na koji će se mobilizirati i raspodijeliti financijska sredstva, uključujući dodatna sredstva te kako će se njima upravljati u okviru partnerstva.

Učinak i širenje (najviše 20 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prijedlogom se nudi uvjerljiva srednjoročna/dugoročna strategija razvoja/održivosti i opisuju realistične projekcije za razdoblje nakon završetka financiranja iz sredstava EU-a te načine mobilizacije drugih izvora financiranja za stipendije i studente koji sami snose troškove studija. ▪ U prijedlogu je objašnjen utjecaj EMJMD-a na institucionalnoj razini (fakultet/sveučilište) te kako će se EMJMD-om unaprijediti strategija internacionalizacije partnera u konzorciju prema važnim zainteresiranim stranama na nacionalnoj/europskoj/međunarodnoj razini; ▪ U prijedlogu je opisano kako se predloženim EMJMD-om potiče poduzetništvo i inicijativa i kako će poslodavci biti uključeni u provedbu studija u cilju poboljšanja kompetencija i vještina studenata i povećanja zapošljivosti diplomanata. ▪ U prijedlogu su opisane vrsta i metode mehanizama promidžbe/širenja, ciljne skupine i konkretne zadaće partnera u strategiji jačanja svijesti o EMJMD-u. Objašnjeno je kako se planiraju privući izvrsni studenti iz cijelog svijeta. ▪ Ako je važno, u projektu se opisuje kako će materijali, dokumenti i producirani mediji biti dostupni i promovirati se otvorenim dozvolama te on ne sadrži nerazmjerna ograničenja.
---	--

Prijedlozi moraju dobiti barem 70 bodova od ukupnih 100 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti barem 75 % od najvišeg broja bodova u sklopu kriterija za dodjelu „Važnost projekta” (tj. najmanje 30 bodova od 40). U slučaju da više prijedloga bude imalo jednaki broj bodova, prioritet će imati projekti koji su dobili najveći broj bodova u sklopu kriterija „Važnost projekta”.

DODATNE STIPENDIJE ZA STUDENTE IZ CILJANIH REGIJA SVIJETA

Podnositelji zahtjeva mogu se prijaviti za dodatne stipendije za jednu ili više regija partnerskih država u svijetu koje se financiraju iz sljedećih instrumenata EU-a za vanjsko financiranje:

- Instrumenata za razvojnu suradnju (DCI)⁸⁸
- Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI)⁸⁹
- Instrumenta za partnerstvo (PI)⁹⁰
- Europski razvojni fond (EDF)

EMJMD-ovima koji su predloženi za financiranje mogu se dodijeliti do 24 dodatne studentske stipendije tijekom čitavog trajanja diplomskog studija (tri generacije). Te dodatne stipendije nude se kao odgovor na prioritete vanjske politike EU-a u vezi s visokom obrazovanjem i uzimaju u obzir različite razine gospodarskog i socijalnog razvoja u relevantnim partnerskim državama. Stipendije se moraju dodijeliti studentima iz devet različitih regija navedenih u nastavku:

- zemlje Istočnog partnerstva (2. regija);
- zemlje južnog Mediterana (3. regija);
- Azija (6. regija) s posebnom dodjelom stipendija za najmanje razvijene zemlje⁹¹;
- Središnja Azija (7. regija) s posebnom dodjelom stipendija za države s niskim ili srednje niskim dohotkom⁹²;
- Latinska Amerika (8. regija) s posebnom dodjelom stipendija za države sa srednje niskim dohotkom⁹³ i maksimalnom dodjelom Brazilu/Meksiku;
- Južna Afrika (10. regija);
- Afričke, karipske i pacifičke države (11. regija); i
- države Zaljevskog vijeća za suradnju (12. regija).

DODATNI KRITERIJ ZA DODJELU

Prijedloge koji prijeđu minimalni prag u sklopu kriterija za dodjelu „Važnost projekta” i ukupno dobiju najmanje 70 bodova (ukupni prag za financiranje) procijenit će se za dodjelu dodatnih stipendija za ciljane regije prema sljedećem dodatnom kriteriju.

⁸⁸ UREDBA (EU) BR. 233/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta financiranja za razvojnu suradnju u razdoblju 2014. – 2020.: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF>

⁸⁹ UREDBA (EU) BR. 232/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. ožujka 2014. o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF>

⁹⁰ UREDBA (EU) BR 234/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:EN:PDF>

⁹¹ Afganistan, Bangladeš, Butan, Kambodža, Laos, Mjanmar, Nepal

⁹² Kirgistan, Tadžikistan, Uzbekistan

⁹³ Bolivija, El Salvador, Gvatemala, Honduras, Nikaragva, Paragvaj

Važnost projekta u ciljanoj regiji/regijama (Da/Ne)	<ul style="list-style-type: none"> • U prijedlogu su opisane metode koje se koriste za privlačenje najtalentiranijih studenata iz ciljane regije/regija • Prijedlogom se potiče suradnja s UVO-ima i/ili ostalim prihvatljivim organizacijama sudionicama iz partnerskih država u ciljanoj regiji/regijama. Jasno je objašnjena dodana vrijednost takve suradnje za EMJMD.
--	--

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

Više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti nalazi se u Prilogu I. ovom Vodiču. Taj prilog uključuje:

- uvjete povezane s pripremom Zdrženih diplomskih studija Erasmus Mundus;
- uvjete koji se odnose na studente diplomskog studija;
- uvjete u vezi s praćenjem i osiguranjem kvalitete;
- postupak odabira konzorcija EMJMD-a.

Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KATALOG ZDRŽENIH DIPLOMSKIH STUDIJA ERASMUS MUNDUS

U cilju poticanja promidžbe, vidljivosti i pristupačnosti stipendija za studente u okviru Erasmus+ koje će postojeći EMJMD-ovi ponuditi najboljim studentima diplomskih studija u cijelom svijetu, EMJMD-ovi će biti uključeni u internetski katalog na web-mjestu Izvršne agencije.

U katalogu EMJMD-a oglašavat će se zdrženi diplomski programi u okviru kojih se nude stipendije programa Erasmus+ za sljedeću akademsku godinu. To će uključivati nove EMJMD-ove i diplomatske studije Erasmus Mundus s postojećim okvirnim sporazumom o partnerstvu.

Uz pomoć kataloga EMJMD-ova, potencijalnim studentima omogućit će se odabir EMJMD-ova po izboru te podnošenje zahtjeva za stipendiju u okviru programa Erasmus+ izravno predmetnom konzorciju.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Odabrani EMJMD-ovi podupirat će se na temelju ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava koji obuhvaća jednu pripremnu godinu (podnositelj prijedloga odlučio je ne prijaviti pripremnu godinu) i tri uzastopna upisna ciklusa.

Bespovratna sredstva EMJMD-a izračunavaju se u skladu sa sljedećim načelima financiranja:

- bespovratna sredstva za naknade za upravljanje konzorcijem i za mobilnost akademskog osoblja;
- promjenjiv broj studentskih stipendija u iznosu od najviše 25 000 EUR godišnje; i
- promjenjiv broj dodatnih studentskih stipendija u iznosu od najviše 25 000 EUR godišnje za ciljane regije svijeta.

Proračun za EMJMD mora se izraditi u skladu sa sljedećim pravilima financiranja (u EUR):

A) Upravljanje zdrženim diplomskim studijima Erasmus Mundus:

Doprinos troškovima za upravljanje konzorcijem ⁹⁴ i troškovima pozvanih profesora i gostujućih predavača	20 000 EUR za izbornu pripremnu godinu
	50 000 EUR po upisu u EMJMD

B) Stipendije za studente zdrženih diplomskih studija Erasmus Mundus:

⁹⁴Troškove pridruženih partnera konzorcij za EMJMD može nadoknaditi samo iz „Doprinos troškovima za upravljanje konzorcijem” EU-a (paušalni iznos).

Studentskim stipendijama za EMJMD pokrivat će se troškovi sudjelovanja studenata (uključujući naknade za školarine, osiguranje i druge obvezne troškove povezane sa sudjelovanjem studenata u studiju), doprinos troškovima putovanja studenata i nastanjenja te dnevnice tijekom trajanja studijskog programa EMJMD-a. Pojediniosti o iznosu studentskih stipendija za EMJMD navedene su u nastavku:

Doprinos troškovima sudjelovanja	do 9 000 EUR godišnje po stipendistu iz partnerske države ⁹⁵ do 4 500 EUR godišnje po stipendistu iz države sudionice u Programu Svaki iznos koji prelazi te najveće doprinose mora pokriti organizacija sudionica i oni se ne smiju naplatiti stipendistu.
Doprinos troškovima putovanja i postavljanja	1 000 EUR godišnje po stipendistu s boravištem u državi sudionici u Programu za troškove putovanja 2 000 EUR godišnje za troškove putovanja + 1 000 EUR za troškove nastanjenja za stipendiste s boravištem u partnerskoj državi koja se nalazi manje od 4 000 km od UVO-a koji koordinira EMJMD. 3 000 EUR godišnje za troškove putovanja + 1 000 EUR za troškove nastanjenja po stipendistu koji ima boravište u partnerskoj državi koja se nalazi 4 000 ili više km od UVO-a koji koordinira EMJMD.
Doprinos troškovima života	1 000 EUR mjesečno za vrijeme trajanja studijskog programa EMJMD-a (najviše 24 mjeseca). Doprinos za troškove života ne daje se stipendistima za razdoblja EMJMD-a (istraživanje/razvoj/praksa/priprema teza) provedena u njihovoj zemlji boravišta, niti stipendistima iz partnerske države za periode EMJMD-a koje su proveli u bilo kojoj partnerskoj državi duže od jednog tromjesečja (odnosno 3 mjeseca ili ekvivalent 15 ECTS bodova).

DODJELA BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Stvarni iznos pojedinačnih stipendija, a ujedno i najveći dodijeljeni iznos bespovratnih sredstava za odabrane projekte, ovisit će o nizu elemenata:

- trajanju EMJMD-a (60, 90 ili 120 ECTS bodova);
- troškovima sudjelovanja u EMJMD-u koje definiraju konzorciji;
- provedbi neobavezne pripreme godine;
- broju stipendija u državama sudionicama u programu / partnerskim državama.

Na temelju navedenih parametara, bespovratna sredstva EMJMD-a za pripremu godinu i tri generacije studenata iznosit će otprilike **4 milijuna EUR**.

⁹⁵ Studenti koji nisu rezidenti države sudionice u Programu niti su u njoj obavljali glavnu aktivnost (studij, osposobljavanje ili rad) dulje od ukupno 12 mjeseci u posljednjih pet godina. Referentno razdoblje od pet godina za ovo pravilo „12 mjeseci“ izračunava se unatrag od roka za predaju koji su odredili konzorciji za prijavu za studentske stipendije u okviru EMJMD-a.

ZAJMOVI ZA DIPLOMSKE STUDIJE ERASMUS+

Studenti diplomatskog studija koji žele završiti cijeli studij diplomatske razine u drugoj državi sudionici u Programu mogu imati mogućnost zatražiti zajam za koji jamstvo daje EU koji će im pomoći u pokrivanju troškova.

Zajmovima za diplomatske studije Erasmus+ potencijalnim studentima diplomatskih studija omogućit će se pristup zajmovima (koje izdaju pojedine banke i za koje jamči EU preko Europskog investicijskog fonda kao partnera) kojima će se podržati njihovi studiji u inozemstvu za vrijeme razdoblja provedbe programa Erasmus+. U proračunu EU-a uspostaviti će se ravnoteža s višestrukim iznosom financiranja iz bankarskog sektora za zajmove mobilnim studentima diplomatskog studija.

U vrijeme objavljivanja ovog Vodiča 90 milijuna EUR dostupno je za zajmove za diplomatske studije preko 3 banke sudionice u Španjolskoj i Francuskoj. Zahtjev za zajam mogu podnijeti studenti iz obje zemlje koji žele pohađati poslijediplomski studij u inozemstvu; studenti iz sve 33 države sudionice u Programu mogu podnijeti zahtjev za zajam da bi studirali u navedenim državama.

Program je pokrenut 2015. godine, a zajmovi za diplomatske studije Erasmus+ tijekom godina će postupno postajati dostupni u više država i za više studenata, počevši od akademske godine 2015. – 2016.

Iznos i cilj zajmova	<p>Zajmovi iznose do 12 000 EUR za jednogodišnji diplomski studij i do 18 000 EUR za najviše dvogodišnji diplomski studij i mogu pokrivati troškove stanovanja, školarine i druge troškove studiranja u bilo kojoj od 33 države sudionice u programu Erasmus+.</p> <p>Ključne socijalne zaštitne mjere uključuju: nema kolaterala za studenta ili roditelje, povoljna kamatna stopa, povoljni uvjeti otplate.</p> <p>Dodijeljena sredstva iz proračuna EU-a u iznosu od 517 milijuna EUR za jamstva (kojima stručno upravlja Europski investicijski fond, dio grupe Europske investicijske banke) otpustiti će višestruki iznos financiranja iz bankarskog sektora (do 3,2 milijarde EUR) za zajmove mobilnim studentima diplomatskog studija.</p> <p>Stoga će do 200 000 studenata moći imati potporu za pohađanje svog diplomatskog studija u drugoj državi sudionici u Programu Erasmus+.</p>
Kriteriji prihvatljivosti	<p>Da bi bili prihvatljivi za podnošenje prijave, studenti moraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Biti rezidenti jedne od država sudionica u programu Erasmus+. - Uspješno završiti prvi ciklus studija visokog obrazovanja (preddiplomski ili istovjetni studij). - Biti primljeni u program drugog ciklusa (diplomski ili istovjetni studij) u priznatoj ustanovi visokog obrazovanja (UVO) koja je nositeljica Povelje Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). <p>Diplomski (ili istovjetan) studij kojeg namjeravaju pohađati mora:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Održavati se u državi koja nije država u kojoj imaju prebivalište i u kojoj su stekli svoju prvostupanjsku diplomu (ili istovjetnu diplomu koja im omogućuje da pristupe diplomatskom studiju). - Biti redoviti program studija kojim će steći (drugostupanjsku ili istovjetnu) diplomu.
Kome predati zahtjev?	Izravno bankama ili institucijama koje nude studentske zajmove, a koje sudjeluju u programu.

Više informacija o programu i financijskim institucijama koje sudjeluju u njemu dostupno je na *web*-mjestu Europske komisije: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node/11_en

KLJUČNA MJERA 2.: SURADNJA ZA INOVACIJE I RAZMJENA DOBRE PRAKSE

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

Ovom se ključnom mjerom podupiru:

- strateška partnerstva u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- udruženja znanja;
- udruženja sektorskih vještina (provode se posebnim pozivom na podnošenje prijedloga);
- jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja;
- jačanje sposobnosti u području mladih.

Očekuje se će aktivnosti koje se podupiru u okviru ove Ključne mjere donijeti pozitivne i dugoročne učinke za organizacije koje sudjeluju u programu, na sustave politika u koje su takve mjere uokvirene te na osobe i organizacije koje su izravno ili neizravno uključene u organizirane mjere.

Očekuje se da će Ključna mjera donijeti razvoj, prijenos i/ili provedbu inovativne prakse na organizacijskoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini.

Očekuje se da će projekti koji se podupiru u okviru ove Ključne mjere proizvesti sljedeće ishode za organizacije sudionice:

- inovativne pristupe usmjerene na ciljne skupine, osiguravajući na primjer: privlačnije programe obrazovanja i osposobljavanja u skladu s potrebama i očekivanjima pojedinaca; uporabu participativnih pristupa i metodologija utemeljenih na IKT-u; nove i poboljšane postupke za priznavanje i potvrđivanje kompetencija; veću učinkovitost aktivnosti u korist lokalnih zajednica; nove ili poboljšane prakse kojima se zadovoljavaju potrebe skupina u nepovoljnom položaju i koje se bave razlikama u rezultatima učenja povezanim sa zemljopisnim i socioekonomskim nejednakostima; nove pristupe koji se bave socijalnom, etničkom, jezičnom i kulturnom različitosti; nove pristupe boljem podupiranju konkurentnosti i zapošljavanja, posebno na regionalnoj i lokalnoj razini; priznavanje izvrsnosti u učenju i poučavanju jezika putem Europske oznake jezika.
- modernije, dinamičnije, posvećenije i stručnije okruženje u organizaciji: spremnost za uključivanje dobre prakse i novih metoda u svakodnevne aktivnosti; otvorenost za sinergije s organizacijama aktivnima u različitim područjima ili drugim socioekonomskim sektorima; strateško planiranje profesionalnog razvoja osoblja u skladu s potrebama pojedinaca i organizacijskim ciljevima;
- veću sposobnost i stručnost za rad na međunarodnoj razini / razini EU-a: bolje sposobnosti za upravljanje i strategije internacionalizacije; bolju suradnju s partnerima iz drugih država, iz drugih obrazovnih područja, osposobljavanja i mladih i/ili drugih socioekonomskih sektora; dodjelu više financijskih sredstava (osim sredstava EU-a) za organizaciju projekata EU-a i međunarodnih projekata u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih; veću kvalitetu u pripremi, provedbi, nadzoru i praćenju projekata EU-a/međunarodnih projekata.

Projekti koje se financiraju u okviru ove Ključne mjere također će vjerojatno imati pozitivan učinak na osobe koje su izravno ili neizravno uključene u aktivnosti, kao što su:

- veći osjećaj za inicijativu i poduzetništvo;
- bolje znanje stranih jezika;
- veći stupanj digitalnih kompetencija;
- bolje razumijevanje i odgovaranje na društvenu, etničku, jezičnu i kulturnu raznolikost;
- veća razina vještina za zapošljivost i osnivanje novih poduzeća (uključujući socijalno poduzetništvo);
- aktivnije sudjelovanje u društvu;
- pozitivniji stav prema europskom projektu i vrijednostima EU-a;
- bolje razumijevanje i priznavanje vještina i kvalifikacija u Europi i izvan nje;
- bolje kompetencije povezane sa stručnim profilima (poučavanje, osposobljavanje, rad s mladima itd.);
- bolje razumijevanje prakse, politika i sustava u području obrazovanja, osposobljavanja ili mladih u svim državama;
- bolje razumijevanje međusobne povezanosti između formalnog, neformalnog obrazovanja, strukovnog osposobljavanja, drugih oblika učenja i tržišta rada;
- više prilika za stručno usavršavanje;
- veća motivacija i zadovoljstvo u svakodnevnom radu.

Na sustavnoj razini očekuje se da će se njima pokrenuti modernizacija i pojačati odgovori sustava obrazovanja i osposobljavanja te politika za mlade na glavne izazove u današnjem svijetu: zapošljavanje, gospodarska stabilnost i rast, ali i potreba za promicanjem društvenih, građanskih i međukulturalnih kompetencija, međukulturalnog dijaloga, demokratskih vrijednosti i temeljnih prava, socijalne uključenosti, nediskriminacije i aktivnog građanstva, kritičkog mišljenja i medijske pismenosti.

Prema tome, ova Ključna mjera ima sljedeći predviđeni učinak:

- povećana kvaliteta obrazovanja i osposobljavanja i rada s mladima u Europi i izvan nje: kombiniranjem višeg stupnja izvrsnosti i privlačnost s povećanim prilikama za sve, uključujući one u nepovoljnom položaju;
- sustavi obrazovanja, osposobljavanja i mladih koji su bolje usklađeni s potrebama i prilikama koje se nude na tržištu i bolje veze s poduzećima i zajednicom;
- poboljšano pružanje i ocjenjivanje osnovnih i transverzalnih vještina, a posebice: poduzetništva, društvenih, građanskih, međukulturalnih i jezičnih kompetencija, kritičkog mišljenja, digitalnih vještina i medijske pismenosti;
- povećane sinergije i veze i bolji prijelaz između različitih sustava za obrazovanje, osposobljavanje i mlade s boljom uporabom europskih referentnih alata za priznavanje, vrednovanje i transparentnost kompetencija i kvalifikacija;
- veća uporaba ishoda učenja prilikom opisivanja i definiranja kvalifikacija dijelova kvalifikacija i kurikuluma za podupiranje učenja i ocjenjivanja;
- nova i povećana međuregionalna i transnacionalna suradnja javnih tijela u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- strateška i integrirana uporaba IKT-ova i otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) u sustavima obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- veća motivacija za učenje jezika preko inovativnih metoda poučavanja ili bolje povezanosti s praktičnom uporabom jezičnih vještina potrebnih na tržištu rada;
- pojačana interakcija između prakse, istraživanja i politike.

STRATEŠKA PARTNERSTVA U PODRUČJU OBRAZOVANJA, OSPOSOBLJAVANJA I MLADIH

KOJI SU CILJEVI I PRIORITETI STRATEŠKOG PARTNERSTVA?

Cilj je strateških partnerstava poticati razvoj, prijenos i/ili provedbu inovativne prakse te provedbu zajedničkih inicijativa kojima se promiče suradnja, suradničko učenje i razmjena iskustva na europskoj razini.

S obzirom na cilj i sastav strateškog partnerstva, projekte dijelimo u dvije skupine:

▪ **Strateška partnerstva za poticanje inovacija;**

Od projekata se očekuje razvijanje inovativnih rezultata i/ili uključivanje u intenzivne aktivnosti širenja i korištenja postojećih ili novih proizvoda ili inovativnih ideja. Podnositelji zahtjeva imaju mogućnost zatražiti namjenski proračun za intelektualne rezultate i događanja s multiplicirajućim učinkom u cilju izravnog odgovaranja na zahtjev za inovacijama koji postavlja ova mjera. Ove su vrste projekata otvorene za sva područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

▪ **Strateška partnerstva kojima se podržava razmjena dobre prakse:**

Primarni je cilj organizacijama omogućiti razvijanje i osnaživanje mreža, povećanje sposobnosti djelovanja na transnacionalnoj razini, dijeljenje i uspoređivanje ideja, praksa i metoda. Odabrani projekti mogu također proizvesti opipljive rezultate i očekuje se provođenje aktivnosti širenja rezultata, ali na način koji odgovara cilju i opsegu projekta. Ovi rezultati i aktivnosti bit će sufinancirani putem standardnog proračuna za upravljanje projektom i provedbu projekta. Strateška partnerstva koja se odnose na područje visokog obrazovanja neće podržavati ovu vrstu projekata.

Bez obzira na vrstu projekta koju podnositelj odabere i na područje na koje projekt ima učinak, strateška partnerstva otvorena su svim vrstama organizacija koje su aktivne u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih ili u drugim socioekonomskim sektorima te organizacijama koje provode aktivnosti koje zadiru u druga područja (npr. lokalna i regionalna tijela, centri za priznavanje i potvrđivanje, gospodarske komore, trgovinske organizacije, centri za usmjeravanje, kulturne organizacije). Ovisno o prioritetu i ciljevima projekta, u strateška partnerstva trebali bi biti uključeni najprikladniji i raznoliki partneri koji mogu ponuditi svoje iskustvo, profile i posebnu stručnost te proizvesti relevantne i visokokvalitetne rezultate provedbe projekta.

Da bi ih se moglo financirati, strateška se partnerstva moraju baviti ili a) barem jednim horizontalnim prioritetom ili b) barem jednim posebnim prioritetom relevantnim za područje obrazovanja, osposobljavanja i mladih na koji se može vršiti najveći učinak, kako je opisano u nastavku. Među tim prioritetima nacionalne agencije mogu dati prednost onima koji su od posebne važnosti u svom nacionalnom kontekstu („Europski prioriteti u nacionalnom kontekstu”). Nacionalne agencije moraju propisno obavijestiti potencijalne podnositelje preko svojih službenih *web*-mjestâ.

HORIZONTALNI PRIORITETI

- Usvajanje relevantnih i visokokvalitetnih vještina i kompetencija: potpora pojedincima za usvajanje i razvoj ključnih kompetencija – uključujući osnovne, transverzalne i meke vještine, poduzetništvo, strani jezik i digitalne vještine – kako bi se poticala zapošljivost, sociopedagoški i profesionalan razvoj. Program će također podržavati aktivnosti kojima se razvijaju ili šire alati za ocjenu navedenih kompetencija, kao i aktivnosti koje primjenjuju pristupe „rezultata učenja” u provedbi aktivnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, odnosno ocjenjivanja njihove kvalitete i relevantnosti.
- Socijalna uključenost: prioritet će imati aktivnosti koje promiču – posebice inovativnim integriranim pristupima – uključenost, različitost, ravnopravnost, rodnu jednakost i nediskriminaciju u aktivnostima u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Program će podržavati projekte čiji je cilj: 1.) poticati razvoj društvenih, građanskih i međukulturalnih kompetencija, medijske pismenosti i kritičkog mišljenja⁹⁶ te suzbijati diskriminaciju, segregaciju, rasizam, vršnjačko nasilje i nasilje; 2.) poboljšati pristup, sudjelovanje i obrazovne rezultate učenika u nepovoljnijem položaju, čime se smanjuju nejednakosti u rezultatima učenja.
- Otvorene i inovativne prakse u digitalno doba: prioritet će imati aktivnosti koje promiču inovativne metode i pedagoške pristupe, sudioničko upravljanje (kada je primjenjivo), kojima se razvijaju nastavni materijali i alati te aktivnosti koje podržavaju učinkovitu uporabu informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) u području obrazovanja,

⁹⁶ To je također u skladu sa zaključcima Vijeća od 30. svibnja 2016. o razvoju medijske pismenosti i kritičkog mišljenja obrazovanjem i osposobljavanjem.

osposobljavanja i mladih. To uključuje potporu sinergijama s istraživačkim i inovacijskim aktivnostima i promicanjem novih tehnologija koje su pokretači poboljšavanja politika u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

- **Obrazovni djelatnici:** prioritet će imati aktivnosti koje jačaju zapošljavanje, odabir i uvođenje najboljih i najprikladnijih kandidata za obrazovna zanimanja, kao i aktivnosti koje podržavaju promicanje visokokvalitetnog poučavanja, osposobljavanja i rada s mladima. Program će podupirati stručno usavršavanje obrazovnih djelatnika (kao što su nastavnici, profesori, instruktori, mentori itd.) i osoba koje rade s mladima, posebice po pitanju bavljenja s ranim napuštanjem školovanja, učenicima u nepovoljnijem položaju, različitošću u učionici te drugim kontekstima i učenjem kroz rad.
- **Transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija:** prioritet će imati aktivnosti koje olakšavaju zapošljivost te obrazovnu mobilnost i mobilnost radne snage, koje olakšavaju prijelaze između različitih razina i vrsta obrazovanja i osposobljavanja, između obrazovanja/osposobljavanja i svijeta rada te između različitih radnih mjesta. Prioritet će imati aktivnosti koje promiču priznavanje te transparentnost i usporedivost kvalifikacija i rezultata učenja, uključujući pružanjem boljih usluga i informiranja/savjetovanja o vještinama i kvalifikacijama. To uključuje promicanje inovativnih rješenja za priznavanje i podršku vrednovanja – na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj/međunarodnoj razini – kompetencija usvojenih informalnim, neformalnim, digitalnim i otvorenim učenjem.
- **Održivo ulaganje, uspješnost i učinkovitost:** prioritet će imati aktivnosti koje podržavaju učinkovitu provedbu Plana ulaganja za Europu, uključujući promicanjem modela financiranja koji privlače privatne dionike i kapital, kao i podržavanjem osmišljavanja reformi koje se temelje na dokazima i omogućuju kvalitetu sustava i politika u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Prioritet će imati i aktivnosti koje podržavaju razvoj inovativnih načina osiguravanja održivih ulaganja u sve oblike učenja, formalnog i neformalnog, uključujući financiranje utemeljeno na uspješnosti i podjelu troškova.

PRIORITETI PO PODRUČJIMA

U području visokog obrazovanja prioritet će imati sljedeće aktivnosti u skladu s izazovima utvrđenim u sklopu javnog savjetovanja o reviziji Plana EU-a za modernizaciju visokog obrazovanja:

- unaprjeđenje kvalitete i relevantnosti znanja i vještina studenata, promicanje pristupa učenju koji su više usredotočeni na studente, bolja uporaba IKT-a, bolja povezanost ustanova visokog obrazovanja i poslodavaca ili socijalnih poduzeća;
- podržavanje društvene angažiranosti ustanova visokog obrazovanja i promicanje međukulturalnih i građanskih kompetencija studenata;
- podržavanje inovacija i kreativnosti partnerstvima te interdisciplinarnim i transdisciplinarnim pristupima, kao i regionalno jačanje uloge visokog obrazovanja;
- osiguravanje uzajamnog podupiranja obrazovanja i istraživanja, poticanje i nagrađivanje dobrog poučavanja;
- poboljšavanje institucionalnog upravljanja i upravljanja na razini sustava, transparentnosti i mehanizama za povratne informacije;
- promicanje internacionalizacije, priznavanja i mobilnosti, podržavanje promjena u skladu s načelima i alatima Bolonjskog procesa.

U području školskog obrazovanja prioritet će imati:

- **Jačanje profila obrazovnih zanimanja** – uključujući nastavnika, ravnatelja škola i voditelja usavršavanja nastavnika – aktivnostima koje imaju sljedeće ciljeve: povećati privlačnost karijera; jačati odabir i zapošljavanje; poboljšati stručno usavršavanje nastavnika i povezati različite faze usavršavanja u kontinuitet od početnog obrazovanja nastavnika i uvođenja u struku do nastavka stručnog usavršavanja; podržavati nastavnike u bavljenju s različitošću u učionici (uključujući učenike migrante); podržavati nastavnike u usvajanju suradničkih i inovativnih praksi; jačati vodstvo u obrazovanju, uključujući ulogu i profil ravnatelja škola, raspodjelu vodstva u školi i vodstvo nastavnika.
- **Promicanje usvajanja vještina i kompetencija**, primjerice: brigom o ispodprosječnim postignućima u matematici, znanosti i pismenosti kroz učinkovito i inovativno poučavanje i ocjenjivanje; promicanjem poduzetničkog obrazovanja; promicanjem kritičkog mišljenja, posebice poučavanjem znanosti u ekološkom i/ili kulturalnom kontekstu; usvajanjem holističkog pristupa poučavanju i učenju jezika koji se nadograđuje na različitost današnjih sve češće višjezičnih razreda.
- **Pružanje podrške školama u suzbijanju ranog napuštanja školovanja (ESL) i nejednakosti** te u pružanju kvalitetnog obrazovanja kako bi se svim učenicima – od najniže do najviše razine akademske uspješnosti, uključujući djecu migrante koji se mogu suočavati s posebnim (npr. jezičnim) izazovima – omogućilo da postignu uspjeh; jačanje suradnje među svim dionicima u školama, kao i s obiteljima i drugim vanjskim dionicima; poboljšavanje prijelaza između različitih

obrazovnih faza; pružanje podrške umrežavanju škola koje promiču suradničke i holističke pristupe poučavanju i učenju; poboljšavanje ocjenjivanja i osiguravanja kvalitete.

- Podržavanje napora za povećanje pristupa povoljnom i visokokvalitetnom obrazovanju i skrbi u ranom djetinjstvu (ECEC). Unaprjeđenje kvalitete sustava ECEC-a i odredbi o ECEC-u kako bi se poticao razvoj djece primjeren njihovoj dobi, postigli bolji rezultati učenja i osigurao dobar početak obrazovanja za svih – posebice daljnjim razvojem kvalitativnog okvira EU-a za ECEC i osiguravanjem da se koristi obrazovanja u ranom djetinjstvu prenose na ostale stupnjeve školskog obrazovanja te projektima koji razvijaju nove modele provedbe, upravljanja i financiranja ECEC-a.

U području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET) prioritet će imati:

- Razvoj poslovnih partnerstava s VET-om čiji je cilj promicati sve oblike učenja kroz rad, pri čemu se posebna pažnja pridaje osposobljavanju naukovanjem, uključivanjem socijalnih partnera, tvrtki i pružatelja VET-a, s posebnim naglaskom na lokalnu i regionalnu dimenziju kako bi se proizveli konkretni rezultati na terenu;
- Uspostavljanje sustava povratnih informacija kako bi se pružanje VET-a moglo prilagođavati na temelju rezultata, uključujući sustave za praćenje učenika nakon mature, u sklopu sustava osiguranja kvalitete u skladu s preporukom EQAVET-a, a sve u svrhu poboljšanja kvalitete pružanja VET-a;
- Daljnje jačanje ključnih kompetencija u VET-u, uključujući zajedničke metodologije za uvođenje tih kompetencija u kurikulum, kao i za dobivanje, isporuku i ocjenu rezultata učenja u okviru tih kurikuluma. Naglasak bi trebao biti na početnom VET-u i trajnom VET-u;
- Poboljšavanje pristupa osposobljavanju i kvalifikacijama za svih, pri čemu se posebna pažnja posvećuje niskokvalificiranim radnicima kroz trajni VET, posebice povećanjem kvalitete, ponude i dostupnosti trajnog VET-a, vrednovanjem neformalnog i informalnog učenja, promicanjem učenja na radnom mjestu, osiguravanjem pružanja učinkovitih i integriranih usluga savjetovanja te fleksibilnih i propusnih načina učenja;
- Uvođenje sustavnih pristupa i prilika za početno i kontinuirano stručno usavršavanje nastavnika, voditelja osposobljavanja i mentora u VET-u, bilo onih koji poučavaju u školama ili u okviru učenja kroz rad, s naglaskom na razvoj učinkovitog otvorenog i inovativnog obrazovanja uporabom IKT-a.

U području obrazovanja odraslih prioritet će imati:

- Poboljšavanje i proširivanje ponude visokokvalitetnih prilika za učenje koje su prilagođene potrebama pojedinačnih niskokvalificiranih odraslih osoba kako bi mogle steći pismenost, vještine računanja ili digitalne vještine, uključujući vrednovanjem vještina stečenih informalnim i neformalnim učenjem;
- Povećanje potražnje i iskorištenosti učinkovitim strategijama privlačenja, savjetovanja i motivacije kojima se niskokvalificirane odrasle osobe potiče da razvijaju i nadograđuju svoju pismenost, vještine računanja i digitalne vještine;
- Povećanje i razvoj kompetencija nastavnog osoblja, posebice po pitanju učinkovitog poučavanja pismenosti, vještina računanja i digitalnih vještina niskokvalificiranim odraslim osobama, uključujući učinkovitim uporabom IKT-a.

U području mladih prioritet će imati:

- Promicanje kvalitetnog rada s mladima. Prednost se daje projektima koji: podupiru jačanje sposobnosti osoba koje rade s mladima; podupiru osobe koje rade s mladima da razvijaju i razmjenjuju učinkovite metode za uključivanje marginaliziranih mladih osoba i sprječavanje rasizma i netolerancije među mladima; promiču uključivanje i zapošljivost mladih osoba s ograničenim mogućnostima (uključujući mlade koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju se [NEET]), uz poseban naglasak na mlade kojima prijete opasnost od marginalizacije i mlade migrante, uključujući novopridošle useljenike i mlade izbjeglice; promiču međukulturalni dijalog i poboljšavaju razumijevanje i prihvaćanje raznolikosti u društvu; otvaraju mogućnost međusektorske suradnje u radu s mladima, čime se omogućuju veće sinergije u svim područjima djelovanja koja se tiču mladih; mladima olakšavaju prijelaz iz mladosti u odraslu dob, a posebice integraciju u tržište rada; razvijaju njihove kompetencije, određuju standarde kvalitete, etičke i strukovne kodekse; jačaju veze između politike, istraživanja i prakse; promiču bolje razumijevanje situacije u kojoj se nalaze mladi i politika za mlade, priznavanje i vrednovanje rada s mladima te informalno i neformalno učenje na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.
- Promicanje osnaživanja: jačanje međusektorske suradnje čime se omogućuju veće sinergije svih područja djelovanja koja se tiču mladih, s posebnim naglaskom na pristup pravima, neovisnost, sudjelovanje (uključujući e-sudjelovanje) i aktivno građanstvo mladih, posebice onih kojima prijete rizik od socijalne isključenosti, projektima koji: potiču jače sudjelovanje svih mladih ljudi u demokratskom i građanskom životu u Europi; proširuju i produbljuju političko i

društveno sudjelovanje mladih na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, europskoj ili svjetskoj razini; potiču volonterstvo među mladima; povećavaju socijalnu uključenost svih mladih ljudi, uzimajući u obzir temeljne europske vrijednosti; promiču raznolikost, međukulturalni i međureligijski dijalog, zajedničke vrijednosti slobode, tolerancije i poštivanja ljudskih prava; unaprjeđuju kritičko mišljenje i medijsku pismenost mladih; potiču inicijativu, osobito u društvenom području; potiču mlade da se povezuju, izražavaju svoje mišljenje i utječu na izabrane tvorce politika, javnu upravu, interesne skupine, organizacije civilnog društva ili pojedinačne građane u okviru bilo kojeg političkog ili društvenog procesa koji utječe na njihove živote.

- Promicanje poduzetničkog obrazovanja i socijalnog poduzetništva među mladima. Prioritet će imati projekti u obliku transnacionalnih inicijativa mladih koje skupinama mladih omogućuju provođenje ideja u djelo, uključujući preko socijalnih poduzeća, hvatanje u koštac s izazovima i utvrđenim problemima u njihovim svakodnevnim životima.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU STRATEŠKOG PARTNERSTVA?

Za vrijeme trajanja projekta, i ovisno o vrsti strateškog partnerstva, mogu se ostvarivati brojne aktivnosti, na primjer:

- aktivnosti kojima se jača suradnja i umrežavanje organizacija;
- testiranje i/ili provedba **inovativne prakse** u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- aktivnosti kojima se olakšava **priznavanje i vrednovanje znanja, vještina i kompetencija** stečenih formalnim, neformalnim i informalnim učenjem;
- aktivnosti **suradnje između regionalnih tijela** u cilju promicanja razvoja sustava obrazovanja, osposobljavanja i mladih i integracije u aktivnostima lokalnog i regionalnog razvoja;
- aktivnosti kojima se učenicima s **invaliditetom / posebnim potrebama** pruža podrška da završe cikluse školovanja i olakšava im se prijelaz na tržište rada, uključujući suzbijanjem **segregacije i diskriminacije** marginaliziranih zajednica u obrazovanju;
- aktivnosti za bolju pripremu i korištenje obrazovanja i osposobljavanja stručnjaka za izazove povezane s **jednakosti, različitosti i uključivanjem** u okolini za učenje;
- aktivnosti za promicanje integracije izbjeglica, azilantata i novopridošlih migranata i jačanje svijesti o pitanjima u vezi s izbjegličkom krizom u Europi;
- transnacionalne inicijative kojima se potiče razvoj poduzetničkog načina razmišljanja i vještina, kako bi se **potaknulo aktivno građanstvo i poduzetništvo (uključujući socijalno poduzetništvo)**, koje zajednički provode dvije ili više skupina mladih ljudi iz različitih zemalja.

Strateška partnerstva mogu organizirati transnacionalne **aktivnosti učenja, poučavanja i osposobljavanja** pojedinaca ako one donose dodanu vrijednost u odnosu na ostvarenje ciljeva projekta. Neke od tih aktivnosti osobito se odnose na jedno ili više područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih, kako je navedeno u tablici niže. Detaljniji opis aktivnosti koje se podupiru nalazi se u Prilogu I.

Vrsta aktivnosti	Posebno važna za
Spojena mobilnost učenika	Sva područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih
Kratkoročne razmjene skupina učenika	Školsko obrazovanje
Intenzivni studijski programi	Visoko obrazovanje
Dugoročna mobilnost učenika u svrhu učenja	Školsko obrazovanje
Dugotrajne zadaće poučavanja ili osposobljavanja	Visoko obrazovanje, VET, školsko obrazovanje i obrazovanje odraslih
Dugoročna mobilnost osoba koje rade s mladima	Mladi
Kratkoročno zajedničko osposobljavanje osoblja	Sva područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih

TKO MOŽE SUDJELOVATI U STRATEŠKOM PARTNERSTVU?

Strateška partnerstva u načelu su usmjerena na suradnju između organizacija s poslovnim nastanom u državama sudionicama u programu. Međutim, organizacije iz partnerskih država mogu biti uključene u Strateško partnerstvo kao partneri (ne podnositelji zahtjeva), ako njihovo sudjelovanje donosi bitnu dodanu vrijednost za projekt.

Uz organizacije koje formalno sudjeluju u projektu i primaju sredstva EU-a, u strateška partnerstva mogu biti uključeni i pridruženi partneri iz javnog ili privatnog sektora koji pridonose provedbi pojedinih zadaća/aktivnosti projekta ili podupiru širenje i održivost projekta. Za potrebe upravljanja ugovorima, pridruženi partneri ne smatraju se partnerima u projektu i ne dobivaju financijska sredstva. Međutim, njihova uključenost i uloga u projektu i različite aktivnosti moraju biti jasno opisani.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU U OCJENJIVANJU STRATEŠKOG PARTNERSTVA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti Strateško partnerstvo kako bi bio prihvatljivo za bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

<p>Prihvatljive organizacije sudionice</p>	<p>Organizacija sudionica može biti bilo koja javna ili privatna organizacija s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u svijetu (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države“ u dijelu A ovog Vodiča).</p> <p>Ta organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ustanova visokog obrazovanja; ▪ škola/institut/obrazovni centar (na bilo kojoj razini, od predškolske do srednjoškolske razine, uključujući strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih); ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; ▪ javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); ▪ javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog svijeta, uključujući gospodarske komore, industriju, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; ▪ istraživački institut; ▪ zaklada; ▪ centar za osposobljavanje između poduzeća; ▪ poduzeća koja pružaju zajedničko osposobljavanje (suradničko osposobljavanje); ▪ kulturna organizacija, knjižnica, muzej; ▪ tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge; ▪ tijelo koje vrednuje znanje, vještine i kompetencije neformalnim i informalnim učenjem; ▪ europska nevladina organizacija za mlade; ▪ skupina mladih ljudi aktivnih u području rada s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacije mladih (tj. neformalna skupina mladih ljudi⁹⁷). <p>Ustanove visokog obrazovanja (UVO) s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu moraju imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). UVO-i sudionici u partnerskim državama ne moraju imati ECHE, ali će morati prihvatiti njezina načela.</p>
<p>Tko može predati zahtjev?</p>	<p>Svaka organizacija sudionica s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu može biti podnositelj zahtjeva. Ova organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.</p>
<p>Broj i profil organizacija sudionica</p>	<p>Strateško partnerstvo je transnacionalno i uključuje barem tri organizacije iz tri različite države sudionice u Programu. Ne postoji maksimalan broj organizacija sudionica. Međutim, proračun za upravljanje i provedbu projekta ograničen je (i odnosi se na 10 organizacija sudionica). Sve organizacije sudionice moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.</p> <p>U iznimnim slučajevima, sljedeće vrste projekata mogu uključivati najmanje dvije organizacije iz dviju država sudionica u Programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ strateška partnerstva u području mladih; ▪ strateška partnerstva samo za škole⁹⁸. Ova vrsta partnerstva primjenjuje se samo na projekte kojima se podupire razmjena dobre prakse između organizacija iz država sudionica u Programu.
<p>Mjesto provedbe aktivnosti</p>	<p>Sve aktivnosti u okviru Strateškog partnerstva moraju se održavati u državama organizacija koje sudjeluju u projektu. Aktivnosti se također mogu održavati u sjedištima institucija Europske unije, čak i ako u projektu ne sudjeluje ni jedna organizacija iz države u kojoj se nalazi sjedište dane institucije EU-a⁹⁹.</p> <p>Događanja s multiplicirajućim učinkom mogu se održavati u državi bilo kojeg od pridruženih partnera koji sudjeluju u strateškom partnerstvu, pod uvjetom da je to opravdano u odnosu na ciljeve projekta.</p>

⁹⁷ U slučaju neformalne skupine, jedan od članova skupine preuzima ulogu predstavnika i snosi odgovornost u ime skupine.

⁹⁸ Ovisno o državi u kojoj je škola registrirana, na ovu se vrstu partnerstva primjenjuje posebna definicija prihvatljive škole. Definicija i/ili popis prihvatljivih škola objavljuje se na web-mjestu svake nacionalne agencije. Osim toga, imajte na umu da se model ugovaranja „strateških partnerstava samo za škole“ razlikuje od ostalih strateških partnerstava i temelji se na ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava s jednim korisnikom. Više detalja potražite u dijelu C ovog Vodiča ili se obratite svojoj nacionalnoj agenciji.

⁹⁹ Sjedišta institucija Europske unije jesu Bruxelles, Frankfurt, Luksemburg, Strasbourg i Haag.

<p>Trajanje projekta</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerstva u području visokog obrazovanja: između 24 i 36 mjeseci ▪ Partnerstva u području VET-a, školskog obrazovanja i obrazovanja odraslih: između 12 i 36 mjeseci ▪ Partnerstva u području mladih: između 6 i 36 mjeseci. <p>O trajanju je potrebno odlučiti u fazi podnošenja zahtjeva na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti koja se planira.</p> <p>U iznimnim slučajevima, trajanje Strateškog partnerstva može se produžiti, na zahtjev korisnika i u dogovoru s nacionalnom agencijom, do 6 mjeseci pod uvjetom da ukupno trajanje ne prelazi 3 godine. U takvom slučaju ne mijenja se ukupan iznos bespovratnih sredstava. Svi projekti moraju završiti najkasnije 31. kolovoza 2020. godine.</p>
<p>Kome predati zahtjev?</p>	<p>Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan¹⁰⁰.</p> <p>Na svakom roku isti konzorcij partnera može predati jedan zahtjev i to samo jednoj nacionalnoj agenciji.</p>
<p>Kada predati zahtjev?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerstva u području visokog obrazovanja, VET-a, školskog obrazovanja i obrazovanja odraslih: <ul style="list-style-type: none"> ▪ podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 29. ožujka u 12:00 sati (podne po briselskom vremenu) za projekte koji počinju između 1. rujna i 31. prosinca iste godine. ▪ Partnerstva u području mladih: podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. lipnja i 30. rujna iste godine; ▪ 26. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. rujna iste godine i 31. siječnja sljedeće godine; ▪ 4. listopada u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. veljače i 31. svibnja sljedeće godine. <p>Za Strateška partnerstva u području mladih: za svaki od tri roka nacionalne agencije mogu otvoriti rok ili za obje vrste Strateških partnerstava (npr. podržavanje inovacija i podržavanje razmjene dobre prakse) ili za samo jednu vrstu projekata. Podnositelji se pozivaju da posjete <i>web</i>-mjesto njihove nacionalne agencije za detaljnije informacije.</p>
<p>Kako predati zahtjev?</p>	<p>Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.</p>

Ako su strateškim partnerstvom predviđene transnacionalne aktivnosti učenja, poučavanja i osposobljavanja, uz prethodno navedene kriterije moraju se poštovati i sljedeći kriteriji:

¹⁰⁰ Napomena: škole pod nadzorom nacionalnih tijela druge države (npr. francuske škole, njemačke škole, škole vojnih snaga UK-a) podnose zahtjev nacionalnoj agenciji države nadzornice.

<p>Prihvatljive aktivnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spojena mobilnost učenika i polaznika u kojoj se spajaju kratkoročna fizička mobilnost (5 dana do 2 mjeseca; osim dana provedenih na putu) i virtualna mobilnost ▪ Kratkotrajne razmjene skupina učenika (5 dana do 2 mjeseca; osim dana provedenih na putu) ▪ Intenzivni studijski programi za studente visokog obrazovanja (5 dana do 2 mjeseca; osim dana provedenih na putu) na koje je pozvano nastavno osoblje UVO-a i drugi mjerodavni stručnjaci za visoko obrazovanje ▪ Dugoročna obrazovna mobilnost učenika (2 do 12 mjeseci) ▪ Dugotrajne zadaće poučavanja ili osposobljavanja (2 do 12 mjeseci) ▪ Dugoročna mobilnost osoba koje rade s mladima (2 do 12 mjeseci) ▪ Zajednička događanja za osposobljavanje osoblja (3 dana do 2 mjeseca; osim dana provedenih na putu). <p>Neke su od navedenih aktivnosti važne za neka područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih, ali ne i za druga. Više informacija dostupno je u odjeljku o „Strateškim partnerstvima” u Prilogu I. ovom Vodiču.</p> <p>Aktivnosti učenika te dugoročne aktivnosti osoblja ili osoba koje rade s mladima iz partnerskih država i u partnerske države nisu prihvatljive.</p> <p>Kratkoročna zajednička osposobljavanja osoblja te osoblje iz država sudionica u Programu koje predaje u okviru intenzivnih studijskih programa smatraju se prihvatljivim aktivnostima.</p>
<p>Prihvatljivi sudionici</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenti registrirani u UVO-u sudioniku i upisani u studije koji završavaju priznatom diplomom ili drugim priznatim sveučilišnim diplomama, do i uključujući doktorsku razinu (u aktivnostima intenzivnih studijskih programa i spojene mobilnosti) ▪ Naučnici, učenici u VET-u, odrasli polaznici, učenici i mladi ljudi u spojenoj mobilnosti ▪ Učenici bilo koje dobi u pratnji nastavnog osoblja (u okviru kratkoročnih razmjena skupina učenika) ▪ Učenici u dobi od 14 godina ili više upisani u redoviti studij u školi koja sudjeluje u Strateškom partnerstvu (u dugoročnoj mobilnosti učenika za potrebe studija) ▪ Nastavnici, učitelji, voditelji osposobljavanja, nastavno i administrativno osoblje¹⁰¹ zaposleno u organizacijama sudionicama te osobe koje rade s mladima.
<p>Broj sudionika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samo za Strateška partnerstva kojima se promiče razmjena dobre prakse: financirat će se najviše 100 sudionika u aktivnostima učenja, poučavanja i osposobljavanja po projektu (uključujući osobe u pratnji).

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Ovisno o ciljevima projekta, uključenim organizacijama sudionicama, očekivanom učinku i drugim elementima, Strateška partnerstva mogu biti različitih veličina i u skladu s tim prilagođavati svoje aktivnosti. Jednostavnije rečeno, ovom se aktivnošću omogućuje organizacijama sudionicama stjecanje iskustva u međunarodnoj suradnji i jačanje njihovih kapaciteta, ali i proizvodnja visokokvalitetnih inovativnih rezultata. Kvalitativna ocjena projekta bit će razmjerna ciljevima suradnje i prirodi uključenih organizacija.

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

¹⁰¹ U području školskog obrazovanja, to uključuje obrazovno osoblje koje intervenira u školama kao što su prosvjetni inspektori, školski savjetnici, pedagozi, psiholozi itd.

<p>Važnost projekta (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi i prioritete Strateškog partnerstva“). - Ako se prijedlog odnosi na horizontalni prioritet „uključivo obrazovanje, osposobljavanje i mladi“, smatrat će se da je vrlo važan. - Ako se prijedlog odnosi na jedan ili više „Europskih prioriteta u nacionalnom kontekstu“, u skladu s onime što objavi nacionalna agencija, smatrat će se da je vrlo važan. ▪ Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - prijedlog je utemeljen na stvarnoj i primjerenom analizi potreba; - ciljevi su jasno definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su važna za organizacije sudionice i ciljne skupine; - prijedlog je primjeren za ostvarivanje sinergija između različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih; - prijedlog je inovativan i/ili nadopunjuje druge inicijative koje organizacije sudionice već provode; - prijedlog donosi dodanu vrijednost na razini EU-a preko rezultata koji se ne bi mogli ostvariti da se aktivnosti provode u jednoj državi.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza programa rada, uključujući odgovarajuće faze pripreme, provedbe, nadzora, ocjenjivanja i širenja ▪ Usklađenost ciljeva projekta i predloženih aktivnosti ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije ▪ Postojanje i važnost mjera za kontrolu kvalitete kako bi se osiguralo da je provedba projekta visoke kvalitete, dovršena na vrijeme i u okviru proračuna ▪ Mjera do koje je projekt troškovno učinkovit i u kojoj se njime raspodjeljuju primjerena sredstva za svaku aktivnost. <p>Ako su u okviru projekta planirane aktivnosti osposobljavanja, poučavanja i učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stupanj do kojeg su te aktivnosti primjerene za ciljeve projekta i uključuju odgovarajući broj sudionika ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika u skladu s europskim pravilima i načelima za transparentnost i priznavanje.
<p>Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - projekt uključuje odgovarajuću mješavinu komplementarnih organizacija sudionica s nužnim profilom, iskustvom i stručnošću za uspješnu provedbu svih vidova projekta; - raspodjela odgovornosti i zadaća pokazuje posvećenost i aktivan doprinos svih organizacija sudionica; - ako je to važno za vrstu projekta, projekt uključuje sudjelovanje organizacija iz različitih područja obrazovanja, osposobljavanja, mladih i drugih socioekonomskih čimbenika; - projekt uključuje nove sudionike u Aktivnosti. • Postojanje učinkovitih mehanizama za koordinaciju i komunikaciju između organizacija sudionica, te s drugim mjerodavnim zainteresiranim stranama; • Ako je primjenjivo, stupanj do kojeg uključenost organizacije sudionice iz partnerske države donosi nužnu dodanu vrijednost projektu (ako taj uvjet nije ispunjen, neće se razmatrati prihvaćanje projekta).

Učink i širenje (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Kvaliteta plana širenja: primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta u okviru i izvan organizacija sudionica; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja; ▪ Kvaliteta planova za osiguranje održivosti projekta: sposobnost za nastavljanje stvaranja učinaka nakon prestanka isplate bespovratnih sredstava EU-a.
--	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učink i širenje”; 10 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta” i „Kvaliteta projektnog tima i rješenja za suradnju”). Prijedlozi kojima nije obuhvaćen barem jedan prioritet mjere neće se financirati.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

Strateška partnerstva podržavaju širok i fleksibilan raspon aktivnosti u cilju provedbe kvalitetnih projekata, promicanja razvoja i modernizacije organizacija i podupiranja razvoja politika na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Ovisno o ciljevima projekta, uključenim organizacijama sudionicama, očekivanom učinku i drugim elementima, Strateška partnerstva mogu biti različitih veličina i u skladu s tim prilagođavati svoje aktivnosti.

Među velikim brojem aktivnosti i formata projekata, sljedeća Strateška partnerstva imaju neke posebne značajke:

STRATEŠKA PARTNERSTVA SAMO ZA ŠKOLE

Ova Strateška partnerstva u području školskog obrazovanja nastoje podržati razmjenu dobre prakse među školama iz različitih država sudionica u Programu. U mnogim slučajevima aktivnosti suradnje kombiniraju se s razmjenama razreda, projektima e-Twinninga i/ili dugoročnom mobilnosti učenika iz škola koje sudjeluju u projektu. Posebna je značajka ovog formata strateškog partnerstva način sklapanja ugovora s korisnicima. Iako jedna od škola koje sudjeluju u projektu preuzima vodstvo i podnosi zahtjev u ime svih škola sudionica, nakon što je strateško partnerstvo samo za škole izabrano, svaka škola sudionica potpisuje zaseban ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava s nacionalnom agencijom koja ima poslovni nastan u toj državi. Međutim, škola podnositeljica nastavlja vršiti ulogu koordinatorice tijekom čitavog trajanja projekta i odgovorna je za izvještavanje o rezultatima projekta.

STRATEŠKA PARTNERSTVA ZA REGIONALNU SURADNJU U ŠKOLSKOM OBRAZOVANJU

Strateška partnerstva u području školskog obrazovanja imaju mogućnost prijaviti se za projekte koji se temelje na prekograničnoj suradnji regija ili općina iz različitih država. Posebna značajka ovih partnerstava strateško je sudjelovanje lokalnih i/ili regionalnih tijela nadležnih za školstvo. Da bi se izradila uspješna prijava, lokalna ili regionalna tijela trebaju preuzeti vodeću ulogu u planiranju aktivnosti kojima se zajednički problem rješava uključivanjem organizacija iz javnog i privatnog sektora i škola iz njihove zajednice.

TRANSNACIONALNE INICIJATIVE MLADIH¹⁰²

Strateškim partnerstvima u području mladih potiče se društvena posvećenost i poduzetnički duh među mladima. Te inicijative, primjerice, mogu obuhvaćati:

- uspostavu (mreža) socijalnih poduzeća, udruženja, klubova i nevladinih organizacija;
- razvoj i pružanje tečajeva i osposobljavanja o poduzetničkom obrazovanju (posebno socijalno poduzetništvo i uporaba IKT-a);

¹⁰² Promotori projekata koji podnose prijavu za transnacionalnu inicijativu mladih moraju se prijaviti u okviru strateških partnerstava koja podržavaju razmjenu dobre prakse.

- aktivnosti informiranja, poticanja medijske pismenosti, senzibilizacije ili aktivnosti kojima se potiče građanska dužnost među mladim ljudima (npr. rasprave, konferencije, događanja, savjetovanja, inicijative o europskim temama itd.);
- aktivnosti u korist lokalnih zajednica (npr. potpora ranjivim skupinama kao što su starije osobe, manjine, migranti, osobe s invaliditetom itd.);
- umjetničke i kulturne inicijative (predstave, izložbe, koncerti, tribine itd.).

Posebna je značajka ovog formata Strateških partnerstava da inicijative mladih pokreću, uspostavljaju i provode mladi. Prijedloge projekata podnose i provode neformalne skupine mladih.

SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA U AKTIVNOSTIMA TRANSNACIONALNOG OSPOSOBLJAVANJA, POUČAVANJA I UČENJA

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a pod stavkom „izvanredni troškovi” (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: vidi „Koja su pravila financiranja?”). Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

OSTALE INFORMACIJE

Uz gore navedene informacije, više obveznih kriterija i dodatnih korisnih informacija o ovoj aktivnosti, kao i primjeri projekata u okviru ove mjere, nalaze se u **Prilogu I. ovom Vodiču**. Mole se zainteresirane organizacije da pažljivo pročitaju mjerodavne odjeljke ovog Priloga prije nego što zatraže financijsku potporu.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Strateška partnerstva obuhvaćaju sve od jednostavnih projekata suradnje između malih organizacija (kao što su škole ili neformalne skupine mladih ljudi) do razrađenih i velikih projekata koji su usmjereni na razvoj i razmjenu inovativnih rezultata u svim područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Troškovi koji nastaju u različitim vrstama projekata u skladu s tim će se razlikovati.

Usljed toga, predloženi model financiranja sastoji se od izbornika stavaka troškova iz kojih će podnositelji birati ovisno o aktivnostima koje žele provoditi i rezultatima koje žele ostvariti. Prve dvije stavke, „upravljanje projektom i provedba” i „transnacionalni projektni sastanci” čine stavke troškova koje mogu zatražiti sve vrste Strateških partnerstava jer je njihova svrha pridonijeti troškovima koji će nastati u bilo kojem projektu. Druge stavke troškova mogu se odabrati samo za projekte kojima će se ostvarivati materijalniji ciljevi u smislu intelektualnih rezultata/proizvoda, širenja ili ugrađenih aktivnosti poučavanja, osposobljavanja i učenja. Osim toga, ako je to opravdano aktivnostima/izlaznim vrijednostima projekta, mogu biti pokriveni izvanredni troškovi i troškovi sudjelovanja osoba s posebnim potrebama.

Ukupan iznos bespovratnih sredstava promjenjiv je i izračunava se tako da se 12 500 EUR pomnoži s duljinom trajanja projekta (u mjesecima) i ograničen je na 450 000 EUR za projekte koji traju 36 mjeseci.

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

**Maksimalan iznos bespovratnih sredstava:
promjenjiv iznos koji se izračunava množenjem 12 500 EUR s duljinom trajanja projekta (u mjesecima) do najviše 450 000 EUR za projekte koji traju 36 mjeseci**

Neki od maksimalnih iznosa navedenih u prethodnim tablicama imaju mjesečna ograničenja i izračunavaju se primjenom proporcionalnog pristupa, tako da dodijeljena bespovratna sredstva podijeljena s brojem mjeseci mogu iznositi najviše 12 500 EUR. Međutim, korisnici mogu iskoristiti ukupan iznos bespovratnih sredstava EU-a dodijeljenih za projekt na najfleksibilniji način, tijekom čitavog trajanja projekta i prema kronološkom redoslijedu kojim se aktivnosti trebaju provoditi u skladu s planom rada.

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos		Pravilo za dodjelu
Upravljanje projektom i provedba	Upravljanje projektom (tj. planiranje, financije, koordinacija i komunikacija između partnera itd.); materijali, alati, pristupi itd. malog opsega za učenje/poučavanje/osposobljavanje; Virtualna suradnja i lokalne projektne aktivnosti (npr. rad na projektima s učenicima u učionicama, aktivnosti za rad s mladima, organizacija i mentorstvo u ugrađenim aktivnostima učenja/osposobljavanja itd.); informiranje, promidžba i širenje (npr. brošure, letci, informacije na internetu). Troškovi povezani s provedbom transnacionalnih inicijativa za mlade.	Doprinos jediničnim troškovima	Doprinos za aktivnosti organizacije koordinatorice: 500 EUR mjesečno	Najviše 2 750 EUR mjesečno	Na temelju trajanja Strateškog partnerstva i broju uključenih prihvatljivih organizacija
		Doprinos jediničnim troškovima	Doprinos za aktivnosti drugih organizacija sudionica: 250 EUR mjesečno po organizaciji		
Transnacionalni sastanci u okviru projekta	Sudjelovanje u sastancima između projektnih partnera koje organizira jedna od organizacija sudionica za potrebe provedbe i koordinacije. Doprinos troškovima putovanja i života.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 100 i 1 999 KM: 575 EUR po sudioniku po sastanku		Uvjet: podnositelji moraju opravdati potrebu za sastancima u smislu broja sastanaka i uključenih sudionika. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija.
			Za udaljenosti od 2 000 km ili više: 760 EUR po sudioniku po sastanku		

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Izvanredni troškovi	Doprinos stvarnim troškovima koji se odnose na podugovaranje ili kupnju proizvoda i usluga. Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija.	Stvarni troškovi	75 % prihvatljivih troškova Najviše 50 000 EUR po projektu (izuzimajući troškove pružanja financijskog jamstva)	Uvjet: podugovaranje mora biti vezano uz usluge koje organizacije sudionice ne mogu izravno pružati iz opravdanih razloga. Oprema se ne može odnositi na uobičajenu uredsku opremu ili opremu koju obično koriste organizacije sudionice
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi izravno povezani sa sudionicima s invaliditetom ¹⁰³	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za te troškove mora biti opravdan u obrascu zahtjeva.

DODATNA FINANCIJSKA SREDSTVA ZA STRATEŠKA PARTNERSTVA KOJA PODRŽAVAJU INOVACIJE U PODRUČJU OBRAZOVANJA, OSPOSOBLJAVANJA I MLADIH					
Intelektualni rezultati	Intelektualni/materijalni rezultati projekta (kao što su kurikulumi, pedagoški materijali i materijali za rad s mladima, otvoreni obrazovni sadržaji (OER), informatički alati, analize, studije, metode uzajamnog učenja itd.)	Doprinos jediničnim troškovima	B1.1 po voditelju po danu rada na projektu	Uvjet: očekuje se da su troškovi voditelja i administrativnog osoblja već obuhvaćeni stavkom „Upravljanje projektom i provedba”. Da bi se spriječilo moguće preklapanje s tom stavkom, podnositelji će trebati opravdati vrstu i opseg troškova osoblja za koje podnose zahtjev u vezi sa svakim predloženim izlaznim rezultatom projekta. Izlazni rezultati trebali bi biti znatni u smislu kvalitete i kvantitete da bi bili prihvatljivi za dodjelu ove vrste bespovratnih sredstava. Izlazni rezultati trebaju dokazati svoj potencijal za širu primjenu i iskorištavanje, kao i za učinak.	
			B1.2 po istraživaču / nastavniku / voditelju osposobljavanja /osobi koja radi s mladima po danu rada na projektu		
			B1.3 po tehničaru po danu rada na projektu		
			B1.4 po članu administrativnog osoblja po danu rada na projektu		
Događanja s multiplicirajućim učinkom	Doprinos troškovima povezanim s nacionalnim i transnacionalnim konferencijama, seminarima, događanjima na kojima se razmjenjuju i šire intelektualni rezultati ostvareni u okviru projekta (isključujući putne troškove i dnevnice predstavnika organizacija sudionica uključenih u projekt).	Doprinos jediničnim troškovima	100 EUR po lokalnom sudioniku (tj. sudionici iz države u kojoj se odvija događanje) 200 EUR po međunarodnom sudioniku (tj. sudionici iz drugih država)	Najviše 30 000 EUR po projektu	Uvjet: potpora za događanja s multiplicirajućim učinkom pruža se samo ako su izravno povezana s intelektualnim rezultatima projekta. Projekt kojem nisu odobrena bespovratna sredstva za intelektualne rezultate ne može primiti potporu za organiziranje događanja s multiplicirajućim učinkom.

¹⁰³ Uključujući troškove koji su izravno povezani sa sudionicima s posebnim potrebama i osobama u pratnji koji sudjeluju u transnacionalnim aktivnostima učenja, poučavanja i osposobljavanja. To može uključivati troškove dnevnica i putne troškove, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „individualna potpora”.

PRAVILA FINANCIRANJA ZA TRANSNACIONALNE AKTIVNOSTI UČENJA, POUČAVANJA I OSPOSOBLJAVANJA KOJE SE PROVODE U OKVIRU STRATEŠKOG PARTNERSTVA (IZBORNO FINANCIRANJE)

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Uvjet: podnositelji će morati opravdati da su aktivnosti mobilnosti nužne za ostvarivanje ciljeva i rezultata projekta. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹⁰⁴ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje ¹⁰⁵ . Podnositelj mora u obrascu zahtjeva obrazložiti zahtjev za financiranje visokih domaćih putnih troškova većih od 225 EUR (po povratnom putovanju).
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1999 KM: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2000 i 2999 KM: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3000 i 3999 KM: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4000 i 7999 KM: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove	Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili <ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog 	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ¹⁰⁶	

¹⁰⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁰⁵ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

¹⁰⁶ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	odredišta (od glavnog prijevozničkog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici			
Pojedinačna potpora	Jedinični trošak po danu za pokrivanje troškova života sudionika, uključujući osobe u pratnji, za vrijeme provedbe aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	Dugoročne zadaće poučavanja i osposobljavanja	do 14. dana aktivnosti: B1.5 po danu po sudioniku + između 15. i 60. dana aktivnosti: B1.6 po danu po sudioniku
			Dugoročna mobilnost osoba koje rade s mladima	+ između 61. dana aktivnosti do 12 mjeseci: B1.7 po danu po sudioniku
			Kratkoročno zajedničko osposobljavanje osoblja	do 14. dana aktivnosti: 100 EUR po danu po sudioniku + između 15. i 60. dana aktivnosti: 70 EUR po danu po sudioniku
			Poučavanje ili stručne usluge u intenzivnim programima studija	
			osobe u pratnji u svim aktivnostima ¹⁰⁷	
Dugoročna mobilnost učenika	B1.8 po mjesecu po sudioniku			
Kratkoročne aktivnosti za učenike (spojena mobilnost, kratkoročna mobilnost učenika, intenzivni studijski programi).	do 14. dana aktivnosti: 55 EUR po danu po sudioniku + između 15. i 60. dana aktivnosti: 40 EUR po danu po sudioniku			

¹⁰⁷ Osobe u pratnji imaju pravo na dodjelu istog iznosa, neovisno od kratkoročnih ili dugoročnih aktivnosti u kojima sudjeluju. U posebnim slučajevima, kada osoba u pratnji mora ostati u inozemstvu više od 60 dana, potpora za dodatne troškove života nakon 60. dana bit će dodijeljena u okviru proračunske stavke „Potpora za posebne potrebe”.

Jezična potpora	Troškovi povezani s potporom koja se nudi sudionicima u cilju poboljšanja znanja jezika za poučavanje ili rad	Doprinos jediničnim troškovima	Samo za aktivnosti u trajanju od 2 do 12 mjeseci: 150 EUR po sudioniku kojem je potrebna jezična potpora	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija i u njih (pojednosti potražite u odjeljku „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).	Stvarni troškovi	Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za izvanredne troškove mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva

TABLICA A – INTELEKTUALNI REZULTATI (IZNOSI U EURO PO DANU)

Ova se sredstva mogu koristiti samo za troškove zaposlenika organizacija koje sudjeluju u projektu za ostvarivanje intelektualnih rezultata. Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje sudjeluje u projektu i b) državi organizacije sudionice čiji osoblje sudjeluje u provedbi.

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač Osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Danska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Švedska, Lihtenštajn, Norveška	294	241	190	157
Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Finska, Ujedinjena Kraljevina, Island	280	214	162	131
Češka Republika, Grčka, Španjolska, Cipar, Malta, Portugal, Slovenija	164	137	102	78
Bugarska, Estonija, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Turska	88	74	55	39

TABLICA B – INTELEKTUALNI REZULTATI (IZNOSI U EUR PO DANU)

Ova se sredstva mogu koristiti samo za troškove zaposlenika organizacija koje sudjeluju u projektu za ostvarivanje intelektualnih rezultata. Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje sudjeluje u projektu i b) državi organizacije sudionice čiji osoblje sudjeluje u provedbi.

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač Osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Australija, Kanada, Kuvajt, Makao, Monako, Katar, San Marino, Švicarska, Sjedinjene Američke Države	294	241	190	157
Andora, Brunej, Japan, Novi Zeland, Singapur, Ujedinjeni Arapski Emirati, Država Vatikanskoga Grada	280	214	162	131
Bahami, Bahrein, Hong Kong, Izrael, Koreja (Republika) Oman, Saudijska Arabija, Tajvan	164	137	102	78
Afganistan, Albanija, Angola, Alžir, Antigva i Barbuda, Argentina, Armenija, Azerbajdžan, Bangladeš, Barbados, Bjelarus, Belize, Benin, Bolivija, Bosna i Hercegovina, Bocvana, Brazil, Burkina Faso, Burundi, Butan, Cookovi otoci, Côte d'Ivoire, Crna Gora, Čad, Čile, Demokratska Republika Istočni Timor, Demokratska Republika Kongo, Dominika, Dominikanska Republika, Džibuti, Ekvador, Ekvatorska Gvineja, Egipat, El Salvador, Eritreja, Etiopija, Fidži, Filipini, Gabon, Gambija, Gruzija, Gana, Grenada, Gvatemala, Gvineja, Gvineja Bisau, Gvajana, Haiti, Honduras, Indija, Indonezija, Iran, Irak, Jamajka, Jemen, Jordan, Južna Afrika, Južni Sudan, Kabo Verde, Kamerun, Kambodža, Kina, Kongo, Kostarika, Kolumbija, Komori, Kuba, Kazahstan, Kenija, Kiribati, Koreja (DNR), Kosovo, Kirgistan, Laos, Libanon, Liberija, Libija, Lesoto, Madagaskar, Malavi, Maldivi, Malezija, Mali, Maršalovi Otoci, Mauritanija, Mauricijus, Meksiko, Mikronezija – Federativne države, Moldova, Mongolija, Maroko, Mozambik, Mjanmar, Namibija, Nauru, Nepal, Nikaragva, Niger, Nigerija, Niue, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Peru, Ruanda, Samoa, Sirija, Sveti Toma i Prinsipe, Senegal, Sejšeli, Sijera Leone, Salomonovi Otoci, Somalija, Srbija, Srednjoafrička Republika, Sveta Lucija, Sveti Vincent i Grenadini, Sveti Kristofor i Nevis, Sudan, Surinam, Svazi, Šri Lanka, Tadžikistan, Tajland, Tanzanija, državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Tunis, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Urugvaj, Uzbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vijetnam, Zambija, Zimbabve	88	74	55	39

TABLICA C – ŽIVOTNI TROŠKOVI SUDIONIKA U TRANSNACIONALNIM AKTIVNOSTIMA UČENJA, POUČAVANJA I OSPOSOBLJAVANJA (U EUR PO DANU/MJESECU)

Rasponi doprinosa jediničnim troškovima mijenjaju se prema: a) vrsti mobilnosti i b) državi u kojoj se provodi aktivnost:

	Dugoročno poučavanje ili osposobljavanje – mobilnost osoba koje rade s mladima (u EUR po danu)			Dugoročne aktivnosti učenika (u EUR po mjesecu)
	B1.5	B1.6	B1.7	B1.8
Belgija	105	74	53	110
Bugarska	105	74	53	70
Češka Republika	105	74	53	90
Danska	120	84	60	145
Njemačka	90	63	45	110
Estonija	75	53	38	85
Irska	120	84	60	125
Grčka	105	74	53	100
Španjolska	90	63	45	105
Francuska	105	74	53	115
Hrvatska	75	53	38	90
Italija	105	74	53	115
Cipar	105	74	53	110
Latvija	90	63	45	80
Litva	75	53	38	80
Luksemburg	105	74	53	110
Mađarska	105	74	53	90
Malta	90	63	45	110
Nizozemska	120	84	60	110
Austrija	105	74	53	115
Poljska	105	74	53	85
Portugal	90	63	45	100
Rumunjska	105	74	53	60
Slovenija	75	53	38	85
Slovačka	90	63	45	95
Finska	105	74	53	125
Švedska	120	84	60	115
Ujedinjena Kraljevina	120	84	60	140
bivša jugoslavenska republika Makedonija	90	63	45	60
Island	105	74	53	135
Lihtenštajn	105	74	53	120
Norveška	105	74	53	135
Turska	105	74	53	80

UDRUŽENJA ZNANJA

KOJI SU CILJEVI I PRIORITETI UDRUŽENJA ZNANJA?

Cilj je Udružena znanja jačati europski inovacijski kapacitet i poticati inovacije u visokom obrazovanju, poslovanju i širokog socioekonomskog okruženja. Svrha im je ostvariti jedan ili dva od sljedećih ciljeva:

- razviti nove, inovativne i multidisciplinarnе pristupe obrazovanju i učenju;
- poticati poduzetništvo i poduzetničke vještine osoblja u visokom obrazovanju i osoblja u poduzećima;
- olakšati razmjenu, protok i stvaranje znanja.

Najveći naglasak stavlja se na projekte kojima se pridonosi modernizaciji europskih sustava visokog obrazovanja u skladu s Komunikacijom EU-a o Planu modernizacije visokog obrazovanja iz 2011.¹⁰⁸ u cilju povećanja razina postignuća; poboljšanja kvalitete i važnosti visokog obrazovanja, jačanja kvalitete kroz mobilnost i prekograničnu suradnju, primjene trokuta znanja poboljšanja upravljanja i financiranja.

Također se naglašava korištenje postojećih inicijativa i inteligentno korištenje digitalnih alata u skladu s Komunikacijom EU-a o otvaranju obrazovanja iz 2013. godine¹⁰⁹.

ŠTO JE UDRUŽENJE ZNANJA?

Udružena znanja su transnacionalni strukturirani projekti usmjereni na rezultate, posebno između visokog obrazovanja i poduzeća. Udružena znanja otvorena su bilo kojoj disciplini, sektoru i međusektorskoj suradnji. Partneri dijele zajedničke ciljeve i zajedno rade u cilju ostvarenja uzajamno korisnih rezultata i ishoda. Rezultati i očekivani ishodi jasno su definirani, realistični su i odnose se na pitanja utvrđena u analizi potreba.

Udružena znanja trebala bi imati kratkoročan i dugoročan učinak na velik broj uključenih dionika, na pojedinačnoj, organizacijskoj i sustavnoj razini.

Općenito je pravilo da su Udružena znanja usmjerena na suradnju između organizacija s poslovnim nastanom u državama sudionicama u projektu. Međutim, organizacija iz država sudionica u Programu može biti uključena u Udružena znanja, kao partneri (ne kao podnositelji), ako njihovo sudjelovanje donosi dodanu vrijednost projektu.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Udruženjima znanja provodi se dosljedan sveobuhvatan skup međusobno povezanih aktivnosti koje su fleksibilne i mogu se prilagoditi različitim postojećih i budućih konteksta i razvoja u cijeloj Europi. Na sljedećem popisu navedeni su primjeri aktivnosti:

- **Poticanje inovacija u visokom obrazovanju, poduzećima i širem socioekonomskom okruženju:**
 - zajednički razvoj i provedba novih metoda učenja i poučavanja (kao što su novi multidisciplinarni kurikulumi, usmjereni na učenike i poučavanje i učenje usmjereno na stvarnim problemima);
 - organizacija trajnih obrazovnih programa i aktivnosti s poduzećima i unutar poduzeća;
 - zajednički razvoj rješenja problematičnih pitanja, inovacije proizvoda i procesa (zajednički rad studenata, profesora i osoba koje rade u predmetnom području).
- **Razvijanje poduzetničkog načina razmišljanja i vještina:**
 - stvaranje shema učenja transverzalnih vještina i primjena programa visokog obrazovanja koji su razvijeni u suradnji s poduzećima i usmjereni na jačanje zapošljivosti, kreativnosti i novih karijera;
 - uvođenje poduzetničkog obrazovanja u sve discipline kako bi studenti, istraživači, osoblje i nastavno osoblje steklo znanje, vještine i motivaciju za sudjelovanje u poduzetničkim aktivnostima u nizu okruženja;
 - otvaranje novih prilika za učenje kroz praktičnu primjenu poduzetničkih vještina, što uključuje i/ili vodi do komercijalizacije novih usluga, proizvoda i prototipa, do osnivanja novih poduzeća i *spin-off* poduzeća.
- **Poticanje protoka i razmjene znanja između visokog obrazovanja i poduzeća:**
 - aktivnosti u poduzećima u vezi s obrazovnim područjem, koja su potpuno ugrađena u kurikulum, priznata i akreditirana;

¹⁰⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:EN:PDF>

¹⁰⁹ Komunikacija EU-a o otvaranju obrazovanja iz 2013. godine: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=EN>

- organizacija pokusa i ispitivanja inovativnih mjera;
- razmjena studenata, istraživača, nastavnog osoblja i zaposlenika u poduzećima na ograničeno vremensko razdoblje;
- uključenost zaposlenika u poduzećima u poučavanje i istraživanje.

Udruženje znanja može organizirati aktivnosti mobilnosti studenata, istraživača i zaposlenika u svrhu učenja jer se njima podupiru/nadopunjuju druge aktivnosti udruženja i donosi dodana vrijednost ostvarivanju ciljeva projekta. Aktivnosti mobilnosti ne čine glavne aktivnosti Udruženja znanja; proširenje i prilagodbu tih aktivnosti potrebno je podržati putem ključne mjere 1. ovog Programa i drugih instrumenata financiranja.

KOJE SU OSNOVNE ZNAČAJKE UDRUŽENJA ZNANJA?

Glavne značajke Udruženja znanja sljedeće su:

- **Inovacije** u visokom obrazovanju i inovacije preko visokog obrazovanja u poduzećima i njihovom socioekonomskom okruženju: inovacije se smatraju vrhunskim, specifičnim za projekte i povezanim s kontekstom partnerstva i analiziranim potrebama.
- **Održivost** suradnje između sveučilišta i poduzeća. Snažno i posvećeno partnerstvo s uravnoteženom suradnjom poduzeća i ustanova visokog obrazovanja od ključne su važnosti za uspjeh Udruženja znanja. Svaka organizacija sudionica i pridruženi partner moraju imati posebnu i komplementarnu ulogu.
- **Učinak** koji se proširuje dalje od trajanja projekta i organizacija uključenih u Udruženje. Očekuje se da će partnerstvo i aktivnosti nastaviti postojati. Da bi se to moglo ostvariti, aktivnosti mogu biti povezane s / integrirane u postojeće pothvate, programe, projekte, platforme, poduzeća itd. Promjene u ustanovama visokog obrazovanja i poduzećima moraju biti mjerljive. Rezultati i rješenja moraju biti prenosivi i pristupačni široj publici.

Udruženja znanja konkurentan su dio programa Erasmus+. Uspješni prijedlozi imaju sljedeće zajedničke značajke:

- pouzdani odnosi između ustanova visokog obrazovanja i poduzeća: Udruženja znanja moraju pokazati posvećenost i dodanu vrijednost svih partnera, pri čemu je važna snažna i uravnotežena uključenost poslovnog sektora i sektora visokog obrazovanja. Dobro osmišljeni prijedlog rezultat je uske suradnje između budućih partnera i temelji se na detaljnoj analizi potreba;
- njihova inovativna i transnacionalna obilježja vidljiva su u svim kriterijima.

Odgovarajućom analizom potreba pojašnjava se logička podloga, utječe se na odabir partnera, prijedlog postaje specifičniji, pomaže se povećati potencijal za učinak i osigurava se uključenost krajnjeg korisnika i ciljnih skupina u projektne aktivnosti.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U UDRUŽENJU ZNANJA?

Podnositelj/koordinator: organizacija sudionica koja predaje prijedlog projekta u ime svih partnera. Koordinator preuzima potpunu odgovornost kako bi osigurao da se projekt provodi u skladu sa sporazumom. Koordinator obuhvaća sljedeće zadatke:

- predstavlja Udruženje i djeluje u njegovo ime prema Europskoj komisiji;
- snosi financijsku i pravnu odgovornost za odgovarajuću operativnu, upravnu i financijsku provedbu cijelog projekta;
- koordinira Udruženje u suradnji s partnerima u projektu.

Punopravni partneri one su organizacije koje sudjeluju u projektu i aktivno pridonose ostvarivanju ciljeva Udruženja znanja. Svaki punopravni partner mora potpisati punomoć kojom se organizaciji koordinatorici prenosi odgovornost da djeluje kao glavni korisnik i da djeluje u njegovo ime za vrijeme provedbe projekta. Ako je primjenjivo, isto se odnosi na partnere iz partnerskih država.

Pridruženi partneri (izborni): U Udruženja znanja mogu biti uključeni pridruženi partneri koji pridonose provedbi pojedinih zadataka projekta/aktivnosti ili podupiru širenje i održivost Udruženja. Za potrebe upravljanja ugovorima, pridruženi partneri ne smatraju se partnerima u projektu i ne dobivaju financijska sredstva. Međutim, njihova uključenost i uloga u projektu i različite aktivnosti moraju biti jasno opisani.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE PRIJEDLOGA UDRUŽENJA ZNANJA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti Udruženje znanja kako bi bio prihvatljivo za bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

<p>Prihvatljive organizacije sudionice</p>	<p>Organizacija sudionica može biti bilo koja javna ili privatna organizacija s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u svijetu (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).</p> <p>Takva organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ustanova visokog obrazovanja; ▪ javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); ▪ istraživački institut; ▪ javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ organizacija aktivna u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih; ▪ posrednik ili udruga koja predstavlja organizacije za obrazovanje, osposobljavanje ili mlade; ▪ posrednik ili udruga koji predstavlja poduzeća; ▪ tijelo za akreditaciju, potvrđivanje ili kvalifikacije. <p>Ustanove visokog obrazovanja s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu moraju imati valjanu Erasmus Povelju za visoko obrazovanje (EICHE). EICHE ne moraju imati UVO-i koji sudjeluju u programu iz partnerskih država.</p>
<p>Tko može predati zahtjev?</p>	<p>Svaka organizacija sudionica s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu može biti podnositelj zahtjeva. Ova organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.</p>
<p>Broj organizacija sudionica</p>	<p>Udruženja znanja su transnacionalna i uključuju najmanje šest neovisnih organizacija iz barem tri države sudionice u Programu, od čega barem dvije ustanove visokog obrazovanja i barem dva poduzeća.</p>
<p>Trajanje projekta</p>	<p>2 ili 3 godine. O trajanju je potrebno odlučiti u fazi podnošenja zahtjeva na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti koja se planira.</p> <p>U iznimnim je slučajevima moguće produžiti trajanje Udruženja znanja, na zahtjev korisnika i u dogovoru s Izvršnom agencijom, do 6 mjeseci. U takvom slučaju ne mijenja se ukupan iznos bespovratnih sredstava.</p>
<p>Kome predati zahtjev?</p>	<p>Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.</p>
<p>Kada predati zahtjev?</p>	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva najkasnije do 28. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. studenoga iste godine ili 1. siječnja sljedeće godine.</p>
<p>Kako predati zahtjev?</p>	<p>Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.</p>

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekt se ocjenjuje na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost prijedloga (najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Svrha: prijedlog je važan za ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi i prioriteta Udruženja znanja”) ▪ Dosljednost: prijedlog se temelji na dobroj i pouzdanoj analizi potreba; ciljevi i rezultati su jasno definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su relevantna za organizacije sudionice i za mjeru ▪ Inovacije: prijedlog obuhvaća najnaprednije metode i tehnike i vodi do inovativnih rezultata i rješenja posebnih za projekte ▪ Europska dodana vrijednost: u prijedlogu je jasno prikazana dodana vrijednost koja nastaje zahvaljujući njegovim transnacionalnim
--	---

<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 25 bodova)</p>	<p>značajkama i mogućoj prenosivosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koherentnost: u prijedlogu je prikazan koherentan i sveobuhvatan skup primjerenih aktivnosti za zadovoljavanje utvrđenih potreba i ostvarivanje očekivanih rezultata ▪ Struktura: program rada jasan je i razumljiv i obuhvaća sve faze ▪ Upravljanje: pravovremenost, organizacija, zadaće i odgovornosti jasno su definirani i realistični. Prijedlogom se odgovarajuća sredstva raspodjeljuju na svaku aktivnost ▪ Kvaliteta i financijska kontrola: posebnim mjerama za ocjenjivanje procesa i rezultata osigurava se da je provedba projekta visoke kvalitete i troškovno učinkovita.
<p>Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konfiguracija: predloženo Udruženje znanja uključuje odgovarajuću mješavinu partnera iz sustava visokog obrazovanja i poduzeća s nužnim profilima, vještinama, iskustvom i potporom za upravljanje koja je nužna za njihovu uspješnu provedbu ▪ Posvećenost: svaka organizacija sudionica potpuno je uključena u skladu s vlastitim sposobnostima i posebnim područjem stručnosti ▪ Partnerstvo: doprinosi visokog obrazovanja i poslovnih partnera značajni su, važni i komplementarni ▪ Suradnja/timski duh: prijedlog uključuje jasna rješenja i odgovornosti za transparentno i učinkovito odlučivanje, rješavanje sporova, izvješćivanje i komunikaciju između organizacija sudionica ▪ Nagrada: Projekt jasno osigurava dodanu vrijednost i koristi svim partnerskim organizacijama ▪ Uključenost partnerskih država: ako je primjenjivo uključenost organizacije sudionice iz partnerske države donosi bitnu dodanu vrijednost projektu (ako taj uvjet nije ispunjen, projekt se neće uzeti u obzir prilikom odabira).
<p>Učinak i širenje (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iskorištavanje: U prijedlogu je prikazano kako će partneri i druge zainteresirane strane koristiti rezultate i kako će to dovesti do očekivanih ishoda. Postoje odgovarajuće mjere vrednovanja ishoda projekta. U projektu se navode sredstva za mjerenje iskorištavanja u okviru trajanja projekta i nakon toga ▪ Širenje: u prijedlogu je predviđen jasan plan za širenje rezultata i uključene su odgovarajuće aktivnosti, alati i kanali kako bi se osiguralo učinkovito širenje rezultata i koristi zainteresiranim stranama i publici koja ne sudjeluje u projektu za vrijeme i nakon trajanja projekta ▪ Učinak: prijedlog ima društvenu i gospodarsku važnost i utjecaj. Njime se osiguravaju mjere za praćenje napretka i ocjenjuje se očekivani učinak (kratkoročni i dugoročni) ▪ Otvoreni pristup: Ako je važno, u projektu se opisuje kako će materijali, dokumenti i producirani mediji biti dostupni i promovirati se putem otvorenih dozvola te on ne sadrži nerazmjerna ograničenja ▪ Održivost: prijedlog uključuje odgovarajuće mjere i resurse za osiguranje da će se partnerstvo, rezultati projekta i koristi održati i nakon trajanja projekta.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 70 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti najmanje 13 bodova za kategorije „Važnost projekta“ i „Kvaliteta plana i provedbe projekta“, 16 bodova za kategoriju „Kvaliteta projektnog tima i rješenja za suradnju“ i 11 bodova za kategoriju „Učinak i širenje“.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?

Osiguranje kvalitete mora biti ugrađeno o projekt kako bi se osiguralo da se Udruženjima znanja uspješno ostvaruju očekivani rezultati i učinak koji se ne odnosi samo na partnerske organizacije. Udruženja znanja potrebna su za ostvarivanje ciljanih aktivnosti širenja koje bi trebale biti usmjerene na zainteresirane strane, donositelje politika, stručnjake i poduzeća.

Udruženja znanja trebala bi usput objavljivati publikacije kao što su izvješća, priručnici, vodiči itd. Ako je primjenjivo, rezultati bi trebali biti na raspolaganju kao otvoreni obrazovni sadržaji (OER) te na mjerodavnim nastavnim platformama, sektorskim platformama ili platformama nadležnih tijela. Udruženja znanja trebala bi generirati nove načine i instrumente za olakšavanje njihove suradnje i za osiguranje postojanja partnerstva između visokog obrazovanja i poduzeća.

Udruženja znanja nova su i ambiciozna aktivnost. Na njih se primjenjuje praćenje koje zahtijeva aktivnu suradnju sudionika i dionika. U okviru Udruženja znanja potrebno je predvidjeti njihovo sudjelovanje u tematskim klasterima kojima se podržava uzajamno poticanje, razmjena dobre prakse i uzajamno učenje. Osim toga, u okviru proračuna za Udruženja znanja trebala bi biti predviđena sredstva za predstavljanje projekta i rezultata sveučilišno-poslovnom forumu i/ili na drugim važnim događanjima (do pet za vrijeme trajanja projekta).

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveći doprinos EU-a dodijeljen za dvogodišnje Udruženje znanja: 700 000 EUR Najveći doprinos EU-a dodijeljen za trogodišnje Udruženje znanja: 1 000 000 EUR				
Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Potpora za provedbu	Doprinos bilo kojoj aktivnosti koja je izravno povezana s provedbom projekta (osim za moguću ugrađenu mobilnost), uključujući: upravljanje projektom, projektni sastanci, intelektualni rezultati (kao što su kurikulumi, pedagoški materijali, <u>otvoreni obrazovni sadržaji (OER)</u> , informatički alati, analize, studije itd.), širenje, sudjelovanje u događanjima, konferencije, putovanja itd. Broj dana i profil uključenog osoblja po državi osnova je za izračun doprinosa EU-a.	Doprinos jediničnim troškovima	B2.1 po uključenom voditelju po danu rada na projektu	Uvjet: podnositelji zahtjeva morat će opravdati vrstu i količinu resursa koji su potrebni za provedbu predloženih aktivnosti i izlaznih rezultata. Izlazni rezultati trebali bi biti znatni u smislu kvalitete i kvantitete da bi bili prihvatljivi za dodjelu ove vrste bespovratnih sredstava.
			B2.2 po istraživaču / učitelju / voditelju osposobljavanja po danu rada na projektu	
			B2.3 po uključenom tehničaru po danu rada na projektu	
			B2.4 po članu administrativnog osoblja po danu rada na projektu	

DODATNA PRAVILA ZA FINANCIRANJE AKTIVNOSTI MOBILNOSTI KOJE SE OSTVARUJU U OKVIRU UDRUŽENJA ZNANJA (IZBORNO FINANCIRANJE)

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 100 i 1 999 KM: 275 EUR po sudioniku Za udaljenosti od 2 000 km ili više: 360 EUR po sudioniku	Uvjet: podnositelji će morati opravdati da su aktivnosti mobilnosti nužne za ostvarivanje ciljeva i rezultata projekta. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹¹⁰ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog
Troškovi života	Doprinos za troškove života sudionika za vrijeme trajanja aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	Aktivnosti usmjerene na osoblje do 14. dana aktivnosti: 100 EUR po danu po sudioniku + između 15. i 60. dana aktivnosti: 70 EUR po danu po sudioniku	

¹¹⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

			Aktivnosti usmjerene na učenike: do 14 dana aktivnosti: 55 EUR po danu po sudioniku + između 15 i 60 dana aktivnosti: 40 EUR po danu po sudioniku	putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje ¹¹¹ .
--	--	--	---	--

¹¹¹ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag.

TABLICA A – PROVEDBA PROJEKTA (IZNOSI U EUR PO DANU) U DRŽAVAMA SUDIONICAMA U PROGRAMU

Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje sudjeluje u projektu i b) državi organizacije sudionice čiji osoblje sudjeluje u provedbi.

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač Osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Danska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Švedska, Lihtenštajn, Norveška	353	289	228	189
Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Finska, Ujedinjena Kraljevina, Island	336	257	194	157
Češka Republika, Grčka, Španjolska, Cipar, Malta, Portugal, Slovenija	197	164	122	93
Bugarska, Estonija, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Turska	106	88	66	47

TABLICA B – PROVEDBA PROJEKTA (IZNOSI U EUR PO DANU) U PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje sudjeluje u projektu u b) državi organizacije sudionice čiji osoblje sudjeluje u provedbi.

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač	Tehničar	Administrativno osoblje
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Australija, Kanada, Kuvajt, Makao, Monako, Katar, San Marino, Švicarska, Sjedinjene Američke Države	353	289	228	189
Andora, Brunej, Japan, Novi Zeland, Singapur, Ujedinjeni Arapski Emirati, Država Vatikanskoga Grada	336	257	194	157
Bahami, Bahrein, Hong Kong, Izrael, Koreja (Republika) Oman, Saudijska Arabija, Tajvan	197	164	122	93
Afganistan, Albanija, Angola, Alžir, Antigva i Barbuda, Argentina, Armenija, Azerbajdžan, Bangladeš, Barbados, Bjelarus, Belize, Benin, Bolivija, Bosna i Hercegovina, Bocvana, Brazil, Burkina Faso, Burundi, Butan, Cookovi otoci, Côte d'Ivoire, Crna Gora, Čad, Čile, Demokratska Republika Istočni Timor, Demokratska Republika Kongo, Dominika, Dominikanska Republika, Džibuti, Ekvador, Ekvatorska Gvineja, Egipat, El Salvador, Eritreja, Etiopija, Fidži, Filipini, Gabon, Gambija, Gruzija, Gana, Grenada, Gvatemala, Gvineja, Gvineja Bisau, Gvajana, Haiti, Honduras, Indija, Indonezija, Iran, Irak, Jamajka, Jemen, Jordan, Južna Afrika, Južni Sudan, Kabo Verde, Kamerun, Kambodža, Kina, Kongo, Kostarika, Kolumbija, Komori, Kuba, Kazahstan, Kenija, Kiribati, Koreja (DNR), Kosovo, Kirgistan, Laos, Libanon, Liberija, Libija, Lesoto, Madagaskar, Malavi, Maldivi, Malezija, Mali, Maršalovi Otoci, Mauritanija, Mauricijus, Meksiko, Mikronezija – Federativne države, Moldova, Mongolija, Maroko, Mozambik, Mjanmar, Namibija, Nauru, Nepal, Nikaragva, Niger, Nigerija, Niue, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Peru, Ruanda, Samoa, Sirija, Sveti Toma i Prinsipe, Senegal, Sejšeli, Sijera Leone, Salomonovi Otoci, Somalija, Srbija, Srednjoafrička Republika, Sveta Lucija, Sveti Vincent i Grenadini, Sveti Kristofor i Nevis, Sudan, Surinam, Svazi, Šri Lanka, Tadžikistan, Tajland, Tanzanija, državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Tunis, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Urugvaj, Uzbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vijetnam, Zambija, Zimbabve	106	88	66	47

JAČANJE SPOSOBNOSTI U PODRUČJU VISOKOG OBRAZOVANJA

Ova mjera, čiji je cilj podržati modernizaciju, pristupačnost i internacionalizaciju visokog obrazovanja u partnerskim državama, provodit će se u kontekstu prioriteta utvrđenih u komunikacijama „Povećanje učinka razvojne politike EU-a: plan za promjenu”¹¹² i „Europsko visoko obrazovanje u svijetu”¹¹³.

Ona se provodi u okviru vanjskih politika EU-a koje su definirane financijskim instrumentima Europske unije kojima se podupire ova mjera, odnosno u okviru:

- Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI)¹¹⁴
- Instrumenta za razvojnu suradnju (DCI)¹¹⁵
- Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA)¹¹⁶
- Europskog razvojnog fonda

Ovom se mjerom pridonosi razvoju održivog i uključivog socioekonomskog rasta u partnerskim državama i trebao bi se osigurati razvoj i ostvarenje ciljeva i načela vanjskog djelovanja EU-a, uključujući nacionalno vlasništvo, socijalnu koheziju, ravnopravnost, odgovarajuću zemljopisnu ravnotežu i raznolikost. Posebnu je pozornost potrebno posvetiti najmanje razvijenim zemljama te studentima u nepovoljnom položaju podrijetlom iz siromašnih socioekonomskih sredina i studentima s posebnim potrebama.

Sljedeći odjeljak trebalo bi čitati usporedno s Prilogom I. ovome Vodiču (Posebna pravila i podaci u vezi s jačanjem sposobnosti u području visokog obrazovanja).

ŠTO JE PROJEKT JAČANJA SPOSOBNOSTI?

Projekti jačanja sposobnosti transnacionalni su projekti suradnje koji se temelje na višestranim partnerstvima, u prvom redu između ustanova visokog obrazovanja (UVO) iz država sudionica u Programu i prihvatljivih partnerskih država koji se financiraju iz navedenih instrumenata. Oni mogu uključivati i partnere izvan akademske zajednice u cilju poboljšanja veza sa društvom i poslovnim sektorom te jačanja sustavnog učinka projekata. Kroz strukturiranu suradnju, razmjenu iskustva, dobru praksu i mobilnost pojedinaca, projektima jačanja sposobnosti želi se:

- poduprijeti modernizaciju, pristupačnost i internacionalizaciju područja visokog obrazovanja u prihvatljivim partnerskim državama;
- pomoći prihvatljivim partnerskim državama da riješe probleme u svojim sustavima i ustanovama visokog obrazovanja, uključujući probleme u pogledu kvalitete, relevantnosti, jednakog pristupa, planiranja, načina izvedbe i upravljanja;
- pridonijeti suradnji između EU-a i prihvatljivih partnerskih država (i među prihvatljivim partnerskim državama);
- promicati dobrovoljno usklađivanje s promjenama u visokom obrazovanju u EU-u;
- promicati kontakte među ljudima, međukulturnu svijest i razumijevanje.

Ti se ciljevi nastoje ostvariti u prihvatljivim partnerskim državama mjerama kojima se:

- poboljšava kvaliteta visokog obrazovanja i njegova važnost za tržište rada i društvo;
- povećava razina sposobnosti i vještina u UVO-ima razvojem novih i inovativnih obrazovnih programa;
- jačaju sposobnosti za upravljanje i inovacije te internacionalizacija UVO-a;
- povećavaju sposobnosti nacionalnih tijela za modernizaciju sustava visokog obrazovanja podupiranjem određivanja, provedbe i praćenja politika reforme
- potiče regionalna integracija i suradnja između različitih regija¹¹⁷ svijeta zajedničkim inicijativama, razmjenom dobre prakse i suradnjom.

¹¹² „Povećanje učinka razvojne politike EU-a: plan za promjenu”, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Bruxelles, 13. 10. 2011., COM(2011) 637 final

¹¹³ „Europsko visoko obrazovanje u svijetu”, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Bruxelles, 11.07.2013. COM(2013) 499 final

¹¹⁴ UREDBA (EU) BR. 232/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. ožujka 2014. o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF>

¹¹⁵ UREDBA (EU) BR. 233/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. ožujka 2014. o uspostavi financijskog instrumenta za razvojnu suradnju za razdoblje 2014. – 2020.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF>

¹¹⁶ UREDBA (EU) BR. 231/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:EN:PDF>

¹¹⁷ U okviru ove mjere, regija se definira kao skupina država koje pripadaju određenoj makrogeografskoj regiji. Klasifikacija regija koja se primjenjuje u okviru programa Erasmus+ u skladu je s kategorizacijama različitih instrumenata EU-a za vanjsko djelovanje.

Podupiru se dvije kategorije projekata jačanja sposobnosti:

Združeni projekti: cilj im je proizvesti rezultate od kojih u prvom redu i izravno korist imaju organizacije iz prihvatljivih partnerskih država koje sudjeluju u projektu. Ti projekti uglavnom uključuju tri različite vrste aktivnosti:

- razvoj kurikuluma;
- modernizaciju upravljanja, vodstva i funkcioniranja UVO-a;
- jačanje odnosa između UVO-a i šireg gospodarskog i društvenog okruženja.

Strukturni projekti: cilj im je proizvesti učinke na sustave visokog obrazovanja i promicati reforme na nacionalnoj i/ili regionalnoj razini u prihvatljivim partnerskim državama. Ti su projekti u načelu usmjereni na dvije različite kategorije aktivnosti:

- modernizaciju politika, upravljanja i vodstva u sustavima visokog obrazovanja;
- jačanje odnosa između sustava visokog obrazovanja i šireg gospodarskog i društvenog okruženja.

Projekti Jačanja sposobnosti mogu se provoditi kao:

- Nacionalni projekti, tj. projekti koji uključuju ustanove iz samo jedne prihvatljive partnerske države;
- Projekti koji uključuju više država u jednoj regiji i koji uključuju najmanje dvije države iz te regije;
- Projekti koji uključuju više država iz više od jedne regije i koji uključuju najmanje jednu državu iz svake uključene regije.

Kod projekata jačanja sposobnosti koji su usmjereni na prihvatljive partnerske države iz regija 1., 2. i 3. (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča), obje kategorije projekata (Združeni i strukturni projekti) mogu uključivati i **Posebnu liniju za mobilnost** za osoblje i studente. Ta će se linija za mobilnost ocjenjivati kao zasebna sastavnica.

Posebna linija za mobilnost mora biti od ključne važnosti za ciljeve projekta (integrirana mobilnost) i mora se provoditi kroz međuinstitucionalne sporazume. Međutim, važno je napomenuti da ta komponenta projekta može biti odbijena (ne dobiti financiranje) čak i ako projekt bude odabran; odbijanje te komponente ne bi trebalo ugroziti provedbu ostalih aktivnosti predviđenih u projektu. Posebna linija za mobilnost trebala bi se smatrati dodatnom potporom koju EU pruža za jačanje intervencijske logike projekta, ali ne može biti uvjet za uspješnu provedbu glavnih ciljeva projekta. Financiranje Posebne linije za mobilnost u okviru odabranog projekta ovisit će o rezultatima posebne kvalitativne ocjene prijedloga i o dostupnom proračunu. Očekuje se da će najviše 40% združenih ili strukturnih projekata iz 1., 2. i 3. regije dobiti ovakva bespovratna sredstva.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

U okviru programa Erasmus+ postoji velika fleksibilnost u odnosu na aktivnosti koje se mogu provoditi u okviru projekta jačanja sposobnosti ako je u prijedlogu dokazano da se tim aktivnostima najlakše mogu ostvariti ciljevi projekta.

U okviru združenih projekata obično se može provoditi velik broj aktivnosti kao što su:

- razvoj, ispitivanje, prilagodba:
 - kurikuluma, tečajeva, nastavnih materijala i alata;
 - metoda učenja i poučavanja i pedagoških pristupa, posebno onih kojima se omogućuje stjecanje ključnih kompetencija i osnovnih vještina, jezičnih vještina, poduzetničkog obrazovanja i usmjerenost na uporabu IKT-a;
 - novih oblika programa praktičnog osposobljavanja i proučavanja slučajeva iz stvarnog života u poduzećima i industriji;
 - suradnje između sveučilišta i poduzeća, uključujući osnivanje novih poduzeća;
 - novih oblika učenja i pružanja obrazovanja i osposobljavanja, posebno strateške uporabe otvorenog i fleksibilnog učenja, virtualne mobilnosti, otvorenih obrazovnih sadržaja i boljeg iskorištavanja potencijala IKT-a;
 - smjernica, savjetovanja i metoda i alata za osposobljavanje;
 - alata i metoda za stručno usavršavanje i stručni razvoj akademskog i administrativnog osoblja;
 - osiguranja kvalitete na razini programa i ustanova;
 - novih sustava i struktura za upravljanje;
 - modernih sveučilišnih usluga, npr. za financijsko upravljanje, međunarodne odnose, savjetovanje studenata, akademska pitanja i istraživanje;
- jačanje internacionalizacije UVO-a i sposobnosti za učinkovito umrežavanje u području istraživanja, znanstvenih i tehnoloških inovacija (međunarodna otvorenost kurikuluma, studentskih usluga, međuinstitucionalnih programa mobilnosti, znanstvene suradnje i prijenosa znanja...);
- nadogradnja sredstava potrebnih za provedbu inovativne prakse (npr. za nove kurikulume i metode poučavanja, razvoj novih usluga itd.);

- organizacija osposobljavanja nastavnog i pomoćnog osoblja, tehničara, administrativnog osoblja sveučilišta te upravitelja.

Očekuje se da će projekti reforme kurikuluma posebno uključivati osposobljavanje nastavnog osoblja i obuhvaćati pitanja poput osiguranja kvalitete i zapošljivosti diplomata putem veza s tržištem rada. Studijski programi moraju biti službeno akreditirani prije završetka trajanja projekta. Predavanje na novim ili ažuriranim tečajevima mora započeti za vrijeme trajanja projekta s odgovarajućim brojem studenata i ponovno osposobljenim nastavnicima i mora se odvijati tijekom barem jedne trećine trajanja projekta. Osposobljavanje za vrijeme projekata reforme kurikuluma može uključivati i administrativno osoblje kao što su knjižničari, laboratorijsko osoblje i informatičari.

Strukturnim projektima može se obično provoditi niz aktivnosti, kao što su:

- jačanje internacionalizacije sustava visokog obrazovanja;
- uvođenje reformi po uzoru na Bolonjski proces (sustav ciklusa od tri razine, osiguranje kvalitete, vrednovanje itd.);
- provedba alata transparentnosti kao što su sustavi bodova, postupci akreditacije, smjernice za priznavanje prethodnog i neformalnog učenja itd.;
- uspostava nacionalnih kvalifikacijskih okvira;
- razvoj i provedba unutarnjih i vanjskih sustava/smjernica za osiguranje kvalitete;
- razvoj i provedba novih pristupa i alata za donošenje politika i praćenje, uključujući osnivanje predstavničkih tijela, organizacija i udruženja;
- jačanje integracije obrazovanja, istraživanja i inovacija.

Te aktivnosti konkretnije mogu uključivati:

- ankete i studije o posebnim pitanjima reformi;
- savjete o politici i stručne savjete;
- organizaciju konferencija, seminara, radionica, okruglih stolova (na kojima bi trebalo doći do operativnih zaključaka i preporuka);
- organizaciju osposobljavanja osoblja o politici;
- organizaciju osposobljavanja osoblja (koje može uključivati izradu priručnika i smjernica) koje obuhvaća nastavno i pomoćno osoblje, tehničare i administrativno osoblje sveučilišta te upravitelje;
- organizaciju kampanja za podizanje svijesti.

U obje kategorije prethodno opisanih projekata može se odobriti **Posebna linija za mobilnost** koja obuhvaća jednu ili više sljedećih aktivnosti i odnosi se isključivo na projekte s partnerskim državama koje su prihvatljive za Posebnu liniju za mobilnost:

Mobilnost studenata:

- **razdoblje studiranja** u inozemstvu u partnerskom UVO-u.

Kako bi se osigurale visokokvalitetne aktivnosti mobilnosti s najvećim mogućim učinkom, aktivnost mobilnosti mora odgovarati obrazovanju studenta u okviru područja studija te osobnim razvojnim potrebama. Razdoblje studiranja u inozemstvu mora biti dio studentova programa studija kojim se omogućuje stjecanje diplome u kratkom ciklusu, prvom ciklusu (prediplomski ili istovjetni studij), drugom ciklusu (diplomski ili istovjetni studij) i trećem ili doktorskom ciklusu.

Mobilnost studenata mora biti povezana s temom ili tematskim područjem kojima se bavi projekt.

- **stručna praksa (zapošljavanje) u inozemstvu** u poduzeću ili na bilo kojem drugom relevantnom radnom mjestu u jednoj od država članica konzorcija. Obavljanje stručne prakse u inozemstvu na radnom mjestu podupire se za vrijeme kratkog, prvog, drugog i trećeg ciklusa studija. To uključuje i „praksu“ za studente nastavničkog usmjerenja.

Ako je moguće, stručna praksa trebala bi biti sastavni dio studentova programa studija.

- **Kombinacija studiranja i prakse.**

Mobilnost osoblja:

- **razdoblje poučavanja:** ovom se aktivnošću dopušta nastavnom osoblju UVO-a ili osoblju iz bilo koje organizacije

sudionice da predaje u partnerskim UVO-ima u inozemstvu.

- **razdoblje osposobljavanja** u jednoj od država članica konzorcija: ovom se aktivnošću pruža potpora stručnom usavršavanju nastavnog i nenastavnog osoblja UVO-a u obliku: a) sudjelovanja u strukturiranim tečajevima, uključujući profesionalno usmjerene tečajeve jezika ili osposobljavanje u inozemstvu (izuzimajući konferencije); b) razdoblja promatranja na radnom mjestu/osposobljavanja u partnerskim UVO-ima ili u nekoj drugoj relevantnoj organizaciji u inozemstvu.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U PROJEKTU JAČANJA SPOSOBNOSTI?

Ovisno o ciljevima, projekti jačanja sposobnosti trebali bi uključivati najprikladnije i najraznolikije partnere kako bi imali koristi od njihovih različitih iskustava, profila i posebne stručnosti za proizvođenje relevantnih i visokokvalitetnih rezultata projekta. Bit će važno osigurati ravnopravno i aktivno sudjelovanje različitih partnera na temelju primjerene podjele zadaća i jasnog prikaza mogućnosti umrežavanja i radi povećanja učinka, kako bi se mogle iskoristiti različite razine partnerstva, a ne samo sudjelovanje pojedinačnih organizacija.

Partneri moraju dostaviti punomoći¹¹⁸ koje su potpisali koordinator i svaki partner i u kojima se potvrđuje da koordinatoru daju punomoć da djeluje u njihovo ime i za njihov račun kod potpisivanja mogućih sporazuma i u naknadnim odnosima s izvršnom agencijom za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu.

U skladu s područjem primjene i ciljevima mjere, projekt jačanja sposobnosti usmjeren je na organizacije sudionice iz prihvatljivih partnerskih država. Aktivnosti i rezultati opisani u prijedlogu moraju koristiti prihvatljivim partnerskim državama, njihovim ustanovama i sustavima visokog obrazovanja.

Potiču se UVO iz prihvatljivih partnerskih država da podnesu prijedloge pod uvjetom da imaju potrebnu financijsku i operativnu sposobnost.

Organizacije sudionice iz država sudionica u Programu donose svoje iskustvo i stručnost u odnosi na ciljeve projekta. Njihova je uloga pridonijeti ostvarenju ciljeva projekta i njihove potrebe ne bi trebale utjecati na izradu projekta. Te organizacije mogu dobiti udio proračuna u odnosu na troškove koji su nastali njihovom ulogom.

Osim toga, projektu jačanja sposobnost u području visokog obrazovanja mogla bi koristiti i uključenost pridruženih partnera (izborni). Te organizacije (primjerice partneri izvan akademske zajednice) izravno pridonose provedbi posebnih zadaća/aktivnosti i/ili podupiru širenje i održivost projekta. Takav doprinos može, primjerice, biti u obliku prijenosa znanja i vještina, pružanja dodatnih tečajeva ili mogućnosti upućivanja na rad ili zapošljavanja. Pridruženi partneri ne ubrajaju se u minimalan broj ustanova visokog obrazovanja ili ministarstava koji je potreban za sastavljanje partnerstva. Za potrebe upravljanja ugovorima, „pridruženi partneri” ne smatraju se dijelom konzorcija i stoga se ne smatraju korisnicima, pa se njihovi troškovi ne uzimaju u obzir za izračun iznosa bespovratnih sredstava EU-a.

Ako je projektom predviđena posebna linija za mobilnost:

- organizacije pošiljateljice ili primateljice, zajedno sa studentima/osobljem, moraju prije početka razdoblja mobilnosti dogovoriti aktivnosti koje će poduzimati studenti – u Sporazumu o učenju – ili članovi osoblja – u Sporazumu o mobilnosti. U tim sporazumima (vidjeti u nastavku) definiraju se ciljni rezultati učenja za razdoblje provedeno u inozemstvu, navode se odredbe o formalnom priznavanju i prava i obveze svake stranke. Ako se aktivnost odvija između dvije ustanove visokog obrazovanja (mobilnost studenata za potrebe studija i mobilnost osoblja za potrebe nastavnog rada), prije početka razmjene ustanova primateljica i pošiljateljica moraju potpisati međuinstitucionalni sporazum.

KOJA JE ULOGA ORGANIZACIJA KOJE SUDJELUJU U PROJEKTIMA JAČANJA SPOSOBNOSTI U PODRUČJU VISOKOG OBRAZOVANJA?

Podnositelj/koordinator: organizacija sudionica koja predaje prijedlog projekta u ime svih partnera. Koordinator preuzima potpunu odgovornost kako bi osigurao da se projekt provodi u skladu sa sporazumom. Koordinator obuhvaća sljedeće zadatke:

¹¹⁸ Punomoć koju je potpisao zakonski zastupnik partnerske organizacije prilaže se kao prilog uz ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava i ima pravnu snagu. U svim se slučajevima mora koristiti predložak koji je izradila Agencija bez ikakvih izmjena ili prilagodbi. Punomoći se daju na temelju predloška koji se objavljuje sa službenim ispravama poziva na podnošenje ponuda.

- zastupa projektne partnere i djeluje u njihovo ime prema Europskoj komisiji;
- snosi financijsku i pravnu odgovornost za odgovarajuću operativnu, upravnu i financijsku provedbu cijelog projekta;
- koordinira projektom u suradnji s projektnim partnerima.

Punopravni partneri: to su one organizacije sudionice iz država sudionica u Programu ili partnerskih država koje aktivno pridonose ostvarivanju ciljeva projekta jačanja sposobnosti. Svaki punopravni partner mora potpisati punomoć kojom se organizaciji koordinatorici prenosi odgovornost da djeluje kao glavni korisnik i da djeluje u njegovo ime za vrijeme provedbe projekta.

Pridruženi partneri (izborno): U projekte jačanja sposobnosti mogu biti uključeni pridruženi partneri koji pridonose provedbi pojedinih zadataka projekta/aktivnosti ili podupiru širenje i održivost projekta. Za potrebe upravljanja ugovorima, „pridruženi partneri” ne smatraju se partnerima u projektu i ne dobivaju financijska sredstva, niti se ne ubrajaju u organizacije koje se uzimaju u obzir pri računanju minimalnog broja organizacija za sastav konzorcija. Međutim, njihova uključenost i uloga u projektu i različite aktivnosti moraju biti jasno opisani.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE PROJEKTA JAČANJA SPOSOBNOSTI?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti projekt jačanja sposobnosti u visokom obrazovanju kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive partnerske države	Uključujući partnerske države iz 1. – 4. i 6. – 11. ¹¹⁹ regije (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).
Prihvatljive organizacije sudionice ¹²⁰	Organizacija sudionica može biti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija koja nudi redovite programe koji vode k stjecanju stupnja visokog obrazovanja i priznatih diploma na tercijarnoj obrazovnoj kvalifikacijskoj razini¹²¹ (definirane kao ustanove visokog obrazovanja i kao takve ih je priznalo nadležno tijelo); ili <ul style="list-style-type: none"> ▪ bilo koja javna ili privatna organizacija aktivna na tržištu rada ili u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ta organizacija, na primjer, može biti: <ul style="list-style-type: none"> – javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); – javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini (uključujući ministarstva); – socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; – istraživački institut; – zaklada; – škola/institut/obrazovni centar (na bilo kojoj razini, od predškolske razine do srednjoškolske razine, uključujući strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih); – neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija (uključujući nacionalne ili međunarodne udruge ili mreže ustanova visokog obrazovanja, udruženja

¹²⁰ Sljedeće vrste organizacija nisu prihvatljive:

- Institucije EU-a i ostala tijela EU-a, uključujući specijalizirane agencije (popis svih organizacija dostupan je na ec.europa.eu/institutions/index_en.htm);
- Nacionalni uredi za Erasmus+ u prihvatljivim partnerskim državama (radi izbjegavanja mogućeg sukoba interesa i/ili dvostrukog financiranja).
- Organizacije koje upravljaju programima EU-a, kao što su nacionalne agencije u državama sudionicama u programu, više informacija mogu potražiti u dijelu C ovog Vodiča.

¹²¹ Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED 2011.), tercijarno obrazovanje **najmanje** 5. razine. Postsekundarno ne-tercijarno obrazovanje, razina 4 (ISCED 2011) nije prihvatljivo.

	<p>studenta ili učitelja itd.);</p> <ul style="list-style-type: none"> – kulturna organizacija, knjižnica, muzej; – tijelo koje pruža usluge savjetovanja u pogledu buduće karijere, usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge. <p>Svaka organizacija sudionica mora imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu ili u prihvatljivoj partnerskoj državi.</p> <p>Ustanove visokog obrazovanja (UVO) s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu moraju imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). UVO-i sudionici u partnerskim državama ne moraju imati ECHE, ali će morati prihvatiti njezina načela. Međutim, za Posebnu liniju za mobilnost, UVO-i s poslovnim nastanom u prihvatljivim državama sudionicama u programu moraju imati institucionalne sporazume sa svim partnerskim UVO-ima u kojima su potvrđena načela ECHE-a.</p> <p>Fakulteti/škole/veleučilišta/odjeli/centri/zaklade/instituti ili ostale sastavnice, koje su sastavni dijelovi ustanova visokog obrazovanja, ali osnovane kao zasebna pravna tijela, smatraju se neprihvatljivima (čak i ako imaju PIC – Identifikacijsku oznaku sudionika), osim ako mogu dostaviti posebnu izjavu koju je potpisao rektor/dekan ustanove visokog obrazovanja kojom je ovlašćuje da obveže cijelu ustanovu.</p> <p>Udruge ili organizacije ustanova visokog obrazovanja koje se bave promicanjem, unaprjeđenjem i reformom visokog obrazovanja te suradnjom s Europom i između Europe i ostalih dijelova svijeta prihvatljive su. Ako takve organizacije ili mreže obuhvaćaju ostale sektore obrazovanja i osposobljavanja, glavni naglasak njihovih aktivnosti mora biti na visokom obrazovanju, što mora biti jasno vidljivo iz statuta organizacije i upravljačkih struktura. Udruga, organizacija ili mreža ustanova visokog obrazovanja smatra se jednom pravnom osobom/partnerskom ustanovom, što znači da će se smatrati jednim tijelom podrijetlom iz države u kojoj se nalazi sjedište. Te se organizacije neće smatrati UVO-ima. Bespovratna sredstva mogu koristiti samo oni članovi koji imaju poslovni nastan u državama sudionicama u programu ili prihvatljivim partnerskim državama.</p> <p>Međunarodne organizacije mogu sudjelovati kao partneri u projektu jačanja sposobnosti ako se same financiraju.</p> <p>Posebna odredba za Ukrajinu: U slučaju Ukrajine prihvatljive su ustanove visokog obrazovanja one koje priznaje Ministarstvo obrazovanja i znanosti Ukrajine (za dodatne informacije molimo kontaktirajte Nacionalni ured za program Erasmus+ u Ukrajini).</p>
<p>Tko može predati zahtjev?</p>	<p>Sljedeće vrste organizacija sudionica mogu podnijeti zahtjev za bespovratna sredstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustanova visokog obrazovanja; • udruga ili organizacija ustanova visokog obrazovanja; • <u>samo za strukturne projekte</u>: pravno priznati nacionalni ili međunarodni rektor, učitelj ili studentska organizacija. <p>s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili prihvatljivoj partnerskoj državi.</p> <p>Ova organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.</p> <p>Iznimka: organizacije iz Libije i Sirije (regija 3.) i Ruske Federacije (regija 4.) koje sudjeluju u programu ne mogu biti podnositelji zahtjeva.</p>

<p>Broj i profil organizacija sudionica</p>	<p>Projekti jačanja sposobnosti moraju zadovoljavati sve sljedeće kriterije:</p> <p>Za projekte koji obuhvaćaju samo jednu partnersku državu (nacionalni projekti):</p> <p>U projekt moraju biti uključene jedna prihvatljiva partnerska država i najmanje tri države sudionice u Programu.</p> <p>Ovi projekti moraju uključivati, kao punopravne partnere, minimalan broj UVO-a kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najmanje jedan UVO iz najmanje tri države sudionice u Programu koje sudjeluju u projektu; • najmanje tri UVO-a iz partnerske države koja sudjeluje u projektu; • projekti moraju uključivati najmanje onoliko UVO-a iz partnerskih država koliko ima UVO-a iz država sudionica u Programu. <p>Iznimka: u partnerskim državama u kojima ima manje od 5 ustanova visokog obrazovanja ili u slučajevima kada jedna ustanova predstavlja više od 50 % ukupne studentske populacije u državi, prihvatit će se zahtjevi koji uključuju samo jednu UVO iz tih država.</p> <p>Za projekte koji obuhvaćaju dvije ili više partnerskih država (projekti u kojima sudjeluje više država):</p> <p>U projekt moraju biti uključene najmanje dvije prihvatljive partnerske države i najmanje tri države sudionice u Programu. Partnerske države mogu biti iz iste regije¹²² ili iz različitih regija koje su obuhvaćene mjerom.</p> <p>Ovi projekti moraju uključivati, kao punopravne partnere, minimalan broj UVO-a kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najmanje jedan UVO iz najmanje tri države sudionice u Programu koje sudjeluju u projektu; • najmanje dva UVO-a iz partnerske države koja sudjeluje u projektu; • projekti moraju uključivati najmanje onoliko UVO-a iz partnerskih država koliko ima UVO-a iz država sudionica u Programu. <p>Iznimka: u partnerskim državama u kojima ima manje od 5 ustanova visokog obrazovanja ili u slučajevima kada jedna ustanova predstavlja više od 50 % ukupne studentske populacije u državi, prihvatit će se zahtjevi koji uključuju samo jednu UVO iz tih država pod uvjetom da projekt uključuje najmanje onoliko UVO-a iz partnerskih država koliko ima UVO-a iz država sudionica u Programu.</p> <p><u>Dodatni posebni kriteriji koji se odnose na:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Strukturni projekti: projekti moraju, kao punopravne partnere, uključivati i ministarstva odgovorna za visoko obrazovanje u svakoj od prihvatljivih partnerskih država u kojima se provodi projekt. • U projektima u kojima sudjeluju partneri iz 4. regije (Ruska Federacija) mora sudjelovati još najmanje jedna partnerska država. • U projektima u kojima sudjeluju partneri iz 8. regije (Latinska Amerika) moraju sudjelovati još najmanje dvije partnerske države iz te regije.
--	---

¹²² U okviru ove mjere, regija se definira kao skupina država koje pripadaju određenoj makrogeografskoj regiji. Klasifikacija regija koja se primjenjuje u okviru programa Erasmus+ u skladu je s kategorizacijama različitih instrumenata EU-a za vanjsko djelovanje.

Ostali kriteriji	Kada je u projekt uključena udruga, organizacija ili mreža ustanova visokog obrazovanja, moraju biti ispunjeni gore navedeni zahtjevi za najmanji broj organizacija sudionica, računajući udruge/organizacije/mreže kao jednog partnera iz zemlje u kojoj se nalazi njihovo sjedište. Molimo da uzmete u obzir da se te organizacije ne mogu smatrati UVO-ima.
Trajanje projekta	Projekti jačanja sposobnosti mogu trajati dvije ili tri godine. Trajanje se mora odabrati u trenutku podnošenja zahtjeva ovisno o cilju projekta i predviđenim aktivnostima. Samo u iznimnim okolnostima može se odobriti jedno produženje razdoblja prihvatljivosti, najduže u trajanju od 12 mjeseci, ako koordinator ne može završiti provedbu projekta u predviđenom roku.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, sa sjedištem u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju dostaviti zahtjev za bespovratna sredstva do 9. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 15. listopada iste godine.
Kako predati zahtjev?	Zahtjev se mora predati u skladu s načinom prijave koji je opisan u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih kriterija za **isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekt se ocjenjuje na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predloženim projektom i predviđenim rezultatima djelotvorno će se pridonijeti ciljevima mjere jačanja sposobnosti u ciljnim državama; ▪ U zahtjevu se jasno navode tematski nacionalni i regionalni prioriteti određeni u programu za ciljne države ili regije; ▪ Prijedlog je relevantan i izvediv u lokalnom kontekstu partnerskih država na koje se prijava odnosi. Savjeti o ovom aspektu pružaju se preko delegacija EU-a u predmetnim državama. ▪ U prijedlogu se objašnjava zašto planirane aktivnosti i očekivani rezultati ispunjavaju potrebe ciljnih skupina na najbolji mogući način; ▪ Projekt se uklapa u strategiju modernizacije, razvoja i internacionalizacije ciljnih ustanova visokog obrazovanja i u skladu je sa strategijama razvoja ustanova visokog obrazovanja u prihvatljivim partnerskim državama; ▪ Ciljevi projekta jasni su, realistični i primjereni i temelje se na stvarnoj i odgovarajućoj analizi potreba; ▪ Projekt je inovativan i/ili nadopunjuje ostale inicijative ili projekte koji se već provode u okviru postojećih ili bivših mjera; ▪ U zahtjevu je dokazano da se slični rezultati ne mogu ostvariti nacionalnim, regionalnim ili lokalnim financiranjem;
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktivnosti predložene za vrijeme trajanja projekta visoke su kvalitete, važne i primjerene za ostvarenje ciljeva i predviđenih rezultata; ▪ Predložena metodologija inovativna je, izvediva i primjerena za ostvarenje predviđenih rezultata; ▪ Projekt je isplativ i svakoj su aktivnosti dodijeljena odgovarajuća sredstva; ▪ Ukupnim dizajnom projekta osigurava se dosljednost između ciljeva projekta, metodologije, aktivnosti i predloženog proračuna; ▪ Plan rada jasan je i realističan s jasno definiranim aktivnostima, realističnim rokovima, jasnim rezultatima i postignućima. U njemu je prikazana logička i čvrsta sposobnost planiranja i uključene su odgovarajuće faze za pripremu, provedbu evaluaciju, praćenje i širenje rezultata. ▪ Jasno su utvrđeni izazovi/rizici projekta i na odgovarajući su način

	uključene aktivnosti smanjenja rizika; Uspostavljene su mjere kontrole kvalitete, uključujući pokazatelje i mjerila, kako se osigurala kvalitetna provedba projekta, na vrijeme i u skladu s predviđenim proračunom. Navedeni su pouzdani resursi za provjeru pokazatelja za mjerenje rezultata aktivnosti.
Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 20 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekt podrazumijeva snažno i komplementarno partnerstvo ustanova visokog obrazovanja; ▪ Projektni tim ima nužne vještine, iskustvo, stručnost i potporu za upravljanje u cilju uspješnog ostvarenja svih aspekata projekta; ▪ Ako je primjenjivo, projekt uključuje i najprikladniji i najraznolikiji raspon partnera izvan akademske zajednice, kako bi imao koristi od različitih iskustava, profila i posebnih stručnih znanja; ▪ odgovornosti i zadaće jasno su podijeljene i svaka organizacija sudionica pokazala je svoju posvećenost i aktivan doprinos u smislu stručnosti i kapaciteta; ▪ Predlaže se učinkovit mehanizam za osiguranje dobre koordinacije, donošenja odluka i komunikacije između organizacija sudionica, sudionika i svih ostalih mjerodavnih dionika; ▪ Organizacije sudionice iz prihvatljivih partnerskih država na zadovoljavajući su način uključene u provedbu aktivnosti i odlučivanje (uključujući mjere za rješavanje sukoba); ▪ Projekt uključuje ustanove visokog obrazovanja koje su u prošlosti primale potporu za jačanje sposobnosti.
Učinak i održivost (najviše 20 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekt će imati značajan učinak na sposobnosti organizacija sudionica (posebno ustanova visokog obrazovanja) u prihvatljivim partnerskim državama, posebno na razvoj i modernizaciju visokog obrazovanja, njegovo otvaranje prema društvu u cjelini, tržištu rada i svijetu i poduprijet će njihovu sposobnost za međunarodnu suradnju; ▪ Projekt će imati višestruke učinke izvan organizacija sudionica na lokalnoj/regionalnoj/nacionalnoj ili međunarodnoj razini. Uspostavljene su mjere za ocjenjivanje djelotvornog učinka projekta ▪ Plan širenja za vrijeme i nakon trajanja projekta jasan je i učinkovit i u svakoj od organizacija sudionica utvrđeni su odgovarajući resursi kako bi se osiguralo kvalitetno širenje iskustava projekta i rezultata mjerodavnim dionicima; ▪ Projektom će se osigurati stvarna održivost predloženih aktivnosti i rezultata nakon trajanja projekta, posebno privlačenjem sufinanciranja ili drugih oblika potpore. Također će se osigurati usmjeravanje i učinkovita uporaba/provedba rezultata projekta.

U fazi ocjenjivanja prijedlozi mogu prikupiti do 100 bodova. Prijedlozi moraju imati ukupno najmanje 60 bodova i – od tog broja bodova – barem 15 bodova u kategoriji „Važnost projekta“.

Prihvatanje prijedloga ne znači dodjelu bespovratnih sredstava u iznosu koji je zatražio podnositelj. Tražena sredstva mogu se smanjiti na temelju financijskih pravila koja se primjenjuju na mjeru i rezultata evaluacije.

Najviše tri prijedloga projekta po organizaciji sudionici može se predložiti za financiranje.

PRIORITETI

Ovisno o državama uključenima u projekt, za obje kategorije projekata (združeni projekti i strukturni projekti) mogu se definirati nacionalni, regionalni ili opći prioriteti. U tom je slučaju potrebno pokazati kako i u kojoj mjeri će se ostvarivati ciljevi.

Prijedlozi kojima se ne poštuju nacionalni i/ili regionalni prioriteti neće biti uzeti u obzir za financiranje. Opći prioriteti uzet će se u obzir u fazi odabira kako bi se odlučilo između prijedloga slične kvalitete.

Predlažu se četiri kategorije nacionalnih/regionalnih prioriteta, koji obuhvaćaju sljedeća područja:

- predmetna područja (za razvoj kurikuluma);
- poboljšanje kvalitete obrazovanja i osposobljavanja;
- poboljšanje upravljanja i rada ustanova visokog obrazovanja;
- razvoj sektora visokog obrazovanja u društvu u cjelini.

Nacionalni projekti u državama u kojima su utvrđeni nacionalni prioriteti morat će biti u skladu s tim prioritetima. Za sve će ostale države, projekti morati biti u skladu s regionalnim prioritetima.

Projekti koji uključuju više država, odnosno projekti u kojima sudjeluju ustanove iz barem dvije prihvatljive partnerske države, moraju biti u skladu s regionalnim ili nacionalnim prioritetima (ako je primjenjivo) uključenih prihvatljivih partnerskih država. Drugim riječima, tema projekta mora biti navedena kao regionalni prioritet za svaku od država članica sudionica ili mora biti navedena kao nacionalni prioritet za svaku od predmetnih partnerskih država. Prednost se daje projektima koji su usmjereni na područja koja nisu bila dovoljno pokrivena prethodnim ili postojećim projektima i koja uključuju ustanove visokog obrazovanja iz partnerske države koja nije imala koristi ili je u ograničenoj mjeri sudjelovala u Programu i/ili prethodnoj generaciji Programa.

Podroban popis prioriteta koji se primjenjuju na projekte jačanja sposobnosti bit će objavljen na web-mjestu Izvršne agencije.

POSEBNA LINIJA ZA MOBILNOST

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljivi smjerovi

	Iz države sudionice u Programu u državu sudionicu u Programu	Iz države sudionice u Programu u prihvatljivu partnersku državu	Iz prihvatljive partnerske države u državu sudionicu u programu	Iz prihvatljive partnerske države u prihvatljivu partnersku državu
Studenti	Nije prihvatljivo	Prihvatljivo	Prihvatljivo	Prihvatljivo
Osoblje u svrhu podučavanja	Nije prihvatljivo	Prihvatljivo	Prihvatljivo	Prihvatljivo
Osoblje UVO-a u svrhu podučavanja	Nije prihvatljivo	Nije prihvatljivo	Prihvatljivo	Prihvatljivo

Mobilnost studenata i osoblja mora se odvijati u inozemstvu (u državi koja nije država organizacije pošiljateljice ili država prebivališta studenta/osoblja) u bilo kojoj od ostalih partnerskih organizacija koje sudjeluju u programu. Stručne prakse studenata mogu se odvijati u inozemstvu (u državi koja nije država organizacije pošiljateljice ili država u kojoj student boravi za vrijeme trajanja studija) u bilo kojoj relevantnoj organizaciji koja se nalazi u jednoj od država koje sudjeluju u projektu.

Prihvatljive partnerske države	Partnerske države iz 1., 2. i 3. regije (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države“ u dijelu A ovog Vodiča)
Prihvatljive aktivnosti	<p>Mobilnost studenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ razdoblje studiranja u inozemstvu u partnerskom UVO-u; ili ▪ stručna praksa (zapošljavanje) u inozemstvu u poduzeću ili na nekom drugom relevantnom radnom mjestu. ▪ kombinacija studiranja i prakse. <p>Mobilnost osoblja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ razdoblje poučavanja: ovom se aktivnošću omogućuje nastavnom osoblju UVO-a ili osoblju iz poduzeća da poučavaju u partnerskom UVO-u inozemstvu. ▪ razdoblje osposobljavanja: ovom se aktivnošću pruža potpora stručnom usavršavanju nastavnog i nenastavnog osoblja UVO-a u obliku: a) sudjelovanja u strukturiranim tečajevima, uključujući profesionalno usmjerene tečajeve jezika ili osposobljavanje u inozemstvu (izuzimajući konferencije); b) razdoblja promatranja na radnom mjestu / osposobljavanja u partnerskim UVO-ima ili u nekoj drugoj relevantnoj organizaciji u

	inozemstvu u jednoj od država članica konzorcija.
Prihvatljivi sudionici	<p>Mobilnost studenata:</p> <p>Studenti upisani u studije završavaju priznatom diplomom ili nekom drugom priznatom kvalifikacijom tercijarne razine (do i uključujući razinu doktorata) u partnerskom UVO-u. U slučaju mobilnosti u svrhu studiranja, studenti moraju biti upisani barem na drugu godinu studija u ustanovi visokog obrazovanja. Taj se uvjet ne primjenjuje na stručnu praksu.</p> <p>Mobilnost osoblja:</p> <p>Za razdoblja poučavanja: osoblje zaposleno u UVO-u ili u poduzeću koji sudjeluju u projektu jačanja sposobnosti.</p> <p>Za razdoblja osposobljavanja: osoblje zaposleno u UVO-u koje sudjeluje u projektu jačanja sposobnosti.</p> <p>Važno je napomenuti da studenti i osoblje ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva; kriterije za odabir za sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti definira konzorcij.</p>
Trajanje mobilnosti studenata	<p>Razdoblje studiranja: od 3¹²³ do 12 mjeseci (uključujući razdoblje obavljanja stručne prakse, ako je planirano).</p> <p>Obavljanje stručne prakse: od 2 do 12 mjeseci.</p> <p>Isti student može sudjelovati u razdobljima mobilnosti do najviše 12 mjesec¹²⁴ za svaki ciklus studija¹²⁵, neovisno o broju i vrsti aktivnosti mobilnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ za vrijeme prve razine studija (preddiplomska ili istovjetna) uključujući kratki ciklus (5. i 6. razina EKO-a); ▪ za vrijeme drugog ciklusa studija (diplomski ili istovjetni studij – 7. razina EKO-a); i ▪ za vrijeme trećeg ciklusa kao doktorski kandidat (doktorska razina ili 8. razina EKO-a). <p>Sudjelovanje s nultom stopom bespovratnih sredstava iz fondova EU-a također se ubraja u najveće dopušteno trajanje.</p>
Trajanje mobilnosti osoblja	<p>Mobilnost osoblja: od 5 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja.</p> <p>Osim toga, u svim slučajevima aktivnost poučavanja mora obuhvaćati najmanje 8 sati poučavanja tjedno (ili kraći boravak). Ako mobilnost traje duže od jednog tjedna, minimalan broj sati nastave u nepunom tjednu mora biti proporcionalan trajanju tog tjedna.</p>

DODATNI KRITERIJI ZA DODJELU

U prijedlozima za projekte u okviru posebne linije za mobilnost morat će se pokazati koja je dodana vrijednost i/ili inovativni karakter tečaja koji predlažu učitelji i/ili studenti koji sudjeluju u mobilnosti. Mora biti jasno objašnjena važnost doprinosa mobilnosti osoblja za ustanovu primateljicu i ustanove. Ustanove visokog obrazovanja koje su primateljice i pošiljateljice moraju poštovati odredbe Povelje Erasmus za visoko obrazovanje i moraju se odgovoriti oko rješenja za optimalnu organizaciju aktivnosti mobilnosti.

Posebne aktivnosti za mobilnost evaluiraju se i boduju kao zasebna sastavnica projekata za jačanje sposobnosti. Ocjenjuju se na temelju sljedećih kriterija: :

¹²³ Najmanje trajanje razdoblja studiranja iznosi 3 mjeseca, ili 1 akademsku godinu ili tromjesečje.

¹²⁴ Prethodno iskustvo u okviru Programa LLP- Erasmus računa se u 12 mjeseci po ciklusu studija.

¹²⁵ U studijskim programima od jednog ciklusa, kao što je medicina, mobilnost studenta može trajati do 24 mjeseca.

<p>Kvaliteta plana i provedbe Posebne aktivnosti za mobilnost</p> <p>(najviše 10 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komponenta mobilnosti u potpunosti pridonosi ostvarenju ciljeva projekta i dobro je s njima usklađena, posebno u odnosu na područja/teme projekta. Predmeti koje će poučavati nastavnici koji sudjeluju u programu mobilnosti ili koje će slušati učenici koji u njima sudjeluju donose dodatnu vrijednost projektu. ▪ Prijedlog uključuje transparentne kriterije i učinkovit postupak za utvrđivanje i odabir sudionika za mobilnost; ▪ U organizacijama pošiljateljicama i primateljicama uspostavljeni su postupci za praćenje aktivnosti mobilnosti i poduzimaju se odgovarajuće mjere ako nisu ostvareni izvorno predviđeni rezultati. Studentima se u ustanovi domaćinu nude kvalitetne usluge (uvodno predavanje, tečajevi jezika/kulture, mentorstvo i instrukcije, pomoć u traženju smještaja itd.). ▪ Projektom se pokazuje da aktivnosti mobilnosti imaju pozitivan učinak ne samo na pojedince koji od njih imaju koristi već i na prihvatljive ustanove partnerske države i objašnjeno je kako će se uspješna iskustva mobilnosti priznavati i vrednovati na institucionalnoj razini. Jasno je dokazana važnost doprinosa mobilnosti osoblja za studente u ustanovama domaćinima (širenje iskustva/sposobnosti stečenog u području visokog obrazovanja) ▪ U prijedlogu se opisuje strategija za učinkovito vrednovanje i/ili priznavanje rezultata učenja sudionika i razdoblja mobilnosti kao što je definicija zajedničkog priznavanja i mehanizmi evaluacije rezultata (uključujući razradu tablica za pretvaranje ocjena); uporaba prenosivih bodova Dodatka diplomi
--	--

Komponente linija za mobilnost koje dobiju pet bodova ili manje neće se razmatrati za financiranje.

U fazi podnošenja prijave, podnositelj prijedloga za Posebnu liniju za mobilnost osoblja i studenata u visokom obrazovanju moraju dostaviti sljedeće informacije:

- broj studenata i osoblja za koje se pretpostavlja da će sudjelovati u aktivnostima mobilnosti za vrijeme trajanja projekta;
- prosječno trajanje po sudioniku planiranih aktivnosti mobilnosti;
- ustanove primateljice i pošiljateljice

Na osnovi toga i ovisno o rezultatima postupka evaluacije, Izvršna agencija može dodijeliti bespovratna sredstva za podupiranje određenog broja aktivnosti mobilnosti do najvećeg broja koji je zatražio podnositelj. Bespovratna sredstva u svakom slučaju ne prelaze 80 % bespovratnih sredstava dodijeljenih za Združeni ili strukturni projekt (bez linije za mobilnost).

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O PROJEKTU JAČANJA SPOSOBNOSTI?

Mjera jačanja sposobnosti u visokom obrazovanju provodi se u kontekstu prioriteta Plana za promjenu Europske unije. Tijekom razmatranja konačne liste projekata kojima će se odobriti financiranje, Europska unija uzima u obzir potrebu za zemljopisnom ravnotežom i različitošću te povećanu razliku između zemalja u razvoju.

Financiranje u okviru ove mjere provodi se na temelju regionalnih financijskih omotnica. Nakon što se uzme u obzir kvaliteta projekata u odnosu na kriterije za dodjelu, njihova važnost za lokalne potrebe i proračunska sredstva dostupna za predmetnu regiju, može se uzeti u obzir potreba za postizanjem dovoljne zemljopisne zastupljenosti i različitosti u smislu broja projekata za pojedinačnu državu.

REGIONALNA SURADNJA

Regionalna (države u istoj regiji) i međuregionalna suradnja (suradnja između različitih regija u svijetu) trebale bi biti relevantne i opravdane detaljnom analizom zajedničkih potreba i ciljeva. Izbor zemalja mora biti primjeren i u skladu s predloženim ciljevima, posebno u slučajevima kada se radi o državama iz različitih regija. Međuregionalna suradnja moguća je u projektima koji se provode u više zemalja pod uvjetom da je tema prijedloga navedena kao regionalni ili nacionalni prioritet (ako je primjenjivo) u svim predmetnim prihvatljivim partnerskim državama.

UČINAK I ŠIRENJE

Očekuje se da će projekti jačanja sposobnosti imati dugoročan strukturni učinak na sustave, organizacije/ustanove i pojedince u prihvatljivim partnerskim državama. Projekti moraju dokazati inovativni karakter, učinak i održivost rezultata te na koji način se u okviru projekta planiraju održati ili razviti ishodi po isteku provedbe projekta. Ako je primjenjivo, potrebno je dokazati da se projekti nastavljaju na rezultate prethodnih projekata koje je financirao EU, kao što su projekti u okviru prethodnih programa Alfa, Edulink, Erasmus Mundus i Tempus. U svakom je prijedlogu potrebno pokazati kako će se širiti rezultati projekta u mjerodavnim ciljnim skupinama. Strukturni projekti čiji je glavni cilj učinak na institucionalnoj razini, bez da je pritom prikazan nacionalni učinak, neće biti odabrani.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANA (ZDRUŽENIH I STRUKTURNIH) PROJEKATA JAČANJA SPOSOBNOSTI?

Financijska potpora projektima jačanja sposobnosti u okviru programa Erasmus+ temelji se na procijenjenom proračunu u kojem se kombiniraju doprinosi jediničnim troškovima i stvarni troškovi.

Projekti jačanja sposobnosti u području visokog obrazovanja imaju brojne troškove, uključujući troškove osoblja, putne troškove i troškove smještaja, troškove opreme, troškove podugovaranja, troškove širenja informacija, objavljivanja, prijevoda, režijske troškove i slično.

Riječ bespovratna sredstva odnosi se na iznos financiranja koji se može tražiti od programa i koji predstavlja financijski doprinos Europske unije projektu i treba ju miješati s ukupnim troškovima projekta koji također uključuju sufinanciranje partnerskih ustanova i vanjskih dionika.

Bespovratna sredstva EU-a za projekte trebaju se smatrati doprinosom za pokrivanje dijela stvarnih troškova koji nastaju partnerskim ustanovama tijekom provedbe aktivnosti predviđenih u prijedlogu/projektu. Za sudjelovanje u projektu jačanja sposobnosti nužno je sufinanciranje dijela ustanova korisnica. Sufinanciranje stoga partneri u projektu moraju procijeniti na početku, kada se priprema zahtjev.

Načelo sufinanciranja uzeto je u obzir u definiciji pristupa financiranju, a posebno kod utvrđivanja iznosa doprinosa jediničnim troškovima koji se koriste za izračun proračuna/bespovratnih sredstava projekta. Zbog toga će podnositelji i korisnici morati navesti pojedinosti sufinanciranja dostupnog za potrebe informiranja i transparentnosti. Dokaz o rashodima i prateći dokumenti neće biti potrebni.

Iako će za provedbu projekta možda biti potrebne druge vrste rashoda (kao što su troškovi širenja, objave, prijevoda, ako nisu podugovoreni, troškovi režija), ti se rashodi neće uzeti u obzir u izračunu predloženog iznosa bespovratnih sredstava. Zbog toga će morati biti obuhvaćeni sufinanciranjem.

Financijsko izvješćivanje o proračunskim stavkama na temelju doprinosa jediničnim troškovima (doprinos troškovima osoblja, putnim troškovima i smještaju) temeljit će se na načelu „okidača”. Korisnici će morati dokazati da su se aktivnosti stvarno i primjereno provodile i da su ostvareni rezultati, ali neće morati izvješćivati o uporabi sredstava. Zbog toga će korisnici moći fleksibilno upravljati dodijeljenim sredstvima za pokrivanje nužnih izdataka za provedbu projekta kada budu ispunjeni zahtjevi u smislu aktivnosti i postignuća.

Financijsko izvješćivanje o proračunskim stavkama na temelju stvarnih troškova (oprema i podugovaranje) temeljit će se na izdacima koji su stvarno nastali i koji će morati biti dokumentirani (vidjeti u nastavku).

Predložena bespovratna sredstva nikada neće prelaziti traženi iznos bespovratnih sredstava i ovisit će o:

- iznosu bespovratnih sredstava koje je zatražio podnositelj, prihvatljivosti aktivnosti i isplativosti projekta;
- ukupnom dostupnom proračunu za projekte jačanja sposobnosti.

O detaljnim načinima provedbe financijskih rješenja moraju se dogovoriti partneri i to unijeti u sporazum o partnerstvu koji se potpisuje na početku provedbe projekta.

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najmanji doprinos EU-a dodijeljen za združene i strukturne projekte: 500 000 EUR
Najveći doprinos EU-a dodijeljen za združene i strukturne projekte: 1 000 000 EUR

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos/gornja granica	Pravilo za dodjelu	
Troškovi osoblja	Doprinos za troškove osoblja dok izvršavaju zadaće koje su izravno nužne za ostvarenje ciljeva projekta	Doprinos jediničnim troškovima	B4.1 po uključenom voditelju po danu rada na projektu	Najviše 40% ukupnih bespovratnih sredstava	Uvjet: podnositelji zahtjeva morat će opravdati vrstu i količinu resursa koji su potrebni za provedbu predloženih aktivnosti i izlaznih rezultata. Doprinos se daje samo pod uvjetom da se plaća za iste zadaće isplaćuje samo jednom.
			B4.2 po istraživaču/učitelju/voditelju osposobljavanja po danu rada na projektu		
			B4.3 po uključenom tehničaru po danu rada na projektu		
			B4.4 po članu administrativnog osoblja po danu rada na projektu		
Putni troškovi	Doprinos za putne troškove studenata i osoblja od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag (uključujući troškove viza i povezanog obveznog osiguranja, putnog osiguranja i troškove otkaza putovanja ako su opravdani). Aktivnosti i povezana putovanja moraju se izvršavati u državama koje sudjeluju u provedbi projekta. Iznimke od tog pravila mora odobriti Agencija. Detaljni popis prihvatljivih aktivnosti dostupan je u Prilogu I. ovom Vodiču.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija ¹²⁶ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ¹²⁷ . Financijska potpora pruža se samo za putovanja koja su izravno povezana s ostvarivanjem ciljeva projekta.	
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 3000 i 3 999 KM: 530 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 100 EUR po sudioniku		

¹²⁶ Kalkulator za izračun udaljenosti: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹²⁷ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

Troškovi života	Troškovi dnevnica, smještaja, lokalnog i javnog prijevoza, kao što su autobus i taksu, osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje.	Doprinos jediničnim troškovima	Osoblje	Do 14 dana aktivnosti: 120 EUR po danu po sudioniku + između 15 i 60 dana aktivnosti: 70 EUR po danu po sudioniku + između 61 dana aktivnosti do 3 mjeseci: 50 EUR po danu po sudioniku	Na temelju trajanja boravka (uključujući putovanje) sudionika.
			Studenti	Do 14 dana aktivnosti: 55 EUR po danu po sudioniku + između 15 i 90 dana aktivnosti: 40 EUR po danu po sudioniku	
Oprema	Doprinos za kupnju opreme koja je nužna za provedbu projekta. Potpora se daje samo za opremu kupljenu za potrebe UVO-a u partnerskim državama.	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova Najviše 30 % ukupnih bespovratnih sredstava		Uvjet: ti troškovi moraju biti obrazloženi u zahtjevu za financijsku potporu za pokrivanje tih troškova
Podugovaranje	Potpورا za troškove podugovaranja koji su nužni za provedbu projekta, uključujući, posebno, troškove obveznih financijskih revizija (potvrda o reviziji) i za bilo koji vanjskih postupak osiguranja kvalitete Podugovaranje zadaća upravljanja projektom nije prihvatljivo.	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova Najviše 10 % ukupnih bespovratnih sredstava		Podugovaranje vanjskim tijelima trebalo bi biti provedeno samo povremeno. Posebne sposobnosti i stručnosti potrebne za ostvarenje ciljeva projekta trebaju biti prisutne u konzorciju i one bi trebale određivati njegov sastav.

TABLICA A – TROŠKOVI OSOBLJA (IZNOSI U EUR PO DANU) DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU

Kategorija osoblja ovisit će o aktivnostima u okviru projekta, a ne o statusu ili tituli pojedinca. Drugim riječima, troškovi osoblja povezani s administrativnom zadaćom koju je izvršio znanstvenik plaćaju se u okviru kategorije Administrativno osoblje. O načinima isplate naknada osoblju koje sudjeluje u projektu dogovorit će se zajednički organizacije koje sudjeluju u projektu i to će potvrditi njihovi voditelji projekta te će ti načini biti uključeni u sporazume o partnerstvu koje će partneri potpisati na početku provedbe projekta.

Na izračun bespovratnih sredstava primjenjivat će se jedinični troškovi države u kojoj je radnik zaposlen, a ne u kojoj izvršava zadaće (tj. jedinični troškovi člana organizacije u državi A koji radi (djelomično) u državi B izračunavat će se prema jediničnim troškovima države A).

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač Osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje ¹²⁸
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Danska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Švedska, Lihtenštajn, Norveška	294	241	190	157
Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Finska, Ujedinjena Kraljevina, Island	280	214	162	131
Češka Republika, Grčka, Španjolska, Cipar, Malta, Portugal, Slovenija	164	137	102	78
Bugarska, Estonija, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Turska	88	74	55	39

¹²⁸ Studenti mogu raditi za projekt i njihove se plaće mogu isplaćivati u okviru kategorije troškova osoblja (administrativnog osoblja) pod uvjetom da su potpisali ugovor o radu s ustanovom članicom konzorcija.

TABLICA B – TROŠKOVI OSOBLJA (IZNOSI U EUR PO DANU) DRŽAVA SUDIONICA U PROGRAMU

Kategorija osoblja ovisit će o aktivnostima u okviru projekta, a ne o statusu ili tituli pojedinca. Drugim riječima, troškovi osoblja povezani s administrativnom zadaćom koju je izvršio znanstvenik plaćaju se u okviru kategorije Administrativno osoblje. O načinima isplate naknada osoblju koje sudjeluje u projektu dogovoriti će se zajednički organizacije koje sudjeluju u projektu i to će potvrditi njihovi voditelji projekta te će ti načini biti uključeni u sporazume o partnerstvu koje će partneri potpisati na početku provedbe projekta.

Na izračun bespovratnih sredstava primjenjivat će se jedinični troškovi države u kojoj je radnik zaposlen, a ne u kojoj izvršava zadaće (tj. jedinični troškovi člana organizacije u državi A koji radi (djelomično) u državi B izračunavat će se prema jediničnim troškovima države A).

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač	Tehničar	Administrativno osoblje ¹²⁹
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Izrael	166	132	102	92
Albanija, Angola, Antigva i Barbuda, Argentina, Barbados, Bosna i Hercegovina, Brazil, Côte d'Ivoire, Čile, Kolumbija, Komori, Cookovi otoci, Dominika, Gabon, Grenada, Kosovo ¹³⁰ , Libanon, Libija, Meksiko, Crna Gora, Nigerija, Peru, Sveti Kristofor i Nevis, Sveta Lucija, Sveti Vincent i Grenadini, Sveti Toma i Prinsipe, Srbija, Sejšeli, Tajland, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom, Urugvaj, Venezuela, Zambija, Zimbabve	108	80	57	45
Afganistan, Azerbajdžan, Bahami, Bolivija, Burkina Faso, Kamerun, Kina, Kongo, Kostarika, Džibuti, Dominikanska Republika, Ekvador, El Salvador, Gruzija, Gvatemala, Gvineja Bisau, Haiti, Iran, Irak, Jamajka, Jordan, Kazahstan, Kenija, Mikronezija, Maroko, Mozambik, Namibija, Palestina ¹³¹ , Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Senegal, Južna Afrika, Surinam, Svazi, državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom, Trinidad i Tobago, Vanuatu	77	57	40	32

¹²⁹ Studenti mogu raditi za projekt i njihove se plaće mogu isplaćivati u okviru kategorije troškova osoblja (administrativnog osoblja) pod uvjetom da su potpisali ugovor o radu s ustanovom članicom konzorcija.

¹³⁰ Studenti mogu raditi za projekt i njihove se plaće mogu isplaćivati u okviru kategorije troškova osoblja (administrativnog osoblja) pod uvjetom da su potpisali ugovor o radu s ustanovom članicom konzorcija.

¹³¹ Ovaj se naziv ne tumači kao da se njime priznaje Država Palestina niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica u tom pogledu.

<p>Alžir, Armenija, Bangladeš, Bjelorusija, Belize, Benin, Butan, Bocvana, Mjanmar, Burundi, Kambodža, Zelenortska Republika, Središnja Afrička Republika, Čad, Demokratska Republika Kongo, Kuba, Koreja (DNR), Egipat, Eritreja, Etiopija, Ekvatorska Gvineja, Fidži, Gambija, Gana, Gvineja, Gvajana, Honduras, Indija, Indonezija, Kiribati, Kirgistan, Laos, Lesoto, Liberija, Madagaskar, Malavi, Malezija, Maldivi, Mali, Maršalovi Otoci, Mauritanija, Mauricijus, Moldavija, Mongolija, Nauru, Nepal, Nikaragva, Niger, Niue, Pakistan, Palau, Filipini, Ruanda, Samoa, Sijera Leone, Solomonski Otoci, Somalija, Južni Sudan, Šri Lanka, Sudan, Sirija, Tadžikistan, Tanzanija, Demokratska Republika Timor-Leste, Togo, Tonga, Tunis, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uzbekistan, Vijetnam, Jemen</p>	47	33	22	17
--	----	----	----	----

PRAVILA FINANCIRANJA ZA POSEBNU LINIJU ZA MOBILNOST

Za posebnu liniju za mobilnost u partnerskim državama (regije 1. , 2. i 3.) može se dodijeliti poseban proračun za mobilnost studenata i osoblja. Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

**Najveći iznos bespovratnih sredstava EU-a za posebnu liniju za mobilnost:
DO 80% ukupnih bespovratnih sredstava EU-a za združene ili strukturne projekte (osim linije za mobilnost)**

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos/gornja granica		Pravilo za dodjelu
Putovanje (studenti i osoblje)	Doprinos za putne troškove studenata i osoblja od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag (uključujući troškove viza i povezanog obveznog osiguranja, putnog osiguranja i troškove otkaza putovanja ako su opravdani). Aktivnosti i povezana putovanja moraju se izvršavati u državama koje sudjeluju u provedbi projekta. Iznimke od tog pravila mora odobriti Agencija. Detaljni popis prihvatljivih aktivnosti dostupan je u Prilogu I. ovom Vodiču.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku		Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹³² . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava za povratno putovanje ¹³³ . Financijska potpora pruža se samo za putovanja koja su izravno povezana s ostvarivanjem ciljeva projekta.
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 km: 530 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku		
			Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 100 EUR po sudioniku		
Troškovi života	Troškovi dnevnica, smještaja, lokalnog i javnog prijevoza, kao što su autobus i taksi, osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje.	Doprinos jediničnim troškovima	Studenti	Studenti iz partnerskih država: B5.1 po mjesecu po sudioniku Studenti iz država sudionica u Programu: B5.2 po mjesecu po sudioniku	Na temelju trajanja boravka (uključujući putovanje) po sudioniku

¹³² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹³³ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

			Osoblje	do 14 dana aktivnosti: B6.1 or B6.3 po danu po sudioniku + između 15 i 60 dana aktivnosti: B6.1 ili B6.3 po danu po sudioniku	
--	--	--	---------	---	--

TABLICA1 – DNEVNICE ZA STUDENTE (IZNOSI U EUR PO MJESECU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost.

Država primateljica	Studenti iz partnerskih država	Studenti iz država sudionica u Programu
	Iznos (po mjesecu)	Iznos (po mjesecu)
	B5.1	B5.2
Danska, Irska, Francuska, Italija, Austrija, Finska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina, Lihtenštajn, Norveška	850	Nije prihvatljivo
Belgija, Češka Republika, Njemačka, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Cipar, Luksemburg, Nizozemska, Portugal, Slovenija, Island,	800	Nije prihvatljivo
Bugarska, Estonija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Rumunjska, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija	750	Nije prihvatljivo
Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija i Kosovo ¹³⁴ Armenija, Azerbajdžan, Bjelarus, Gruzija, Moldova, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Libanon, Libija, Maroko, Palestina ¹³⁵ , Sirija, Tunis	750	650
Ostale partnerske države	Nije prihvatljivo	Nije prihvatljivo

134 Ovim se nazivom ne dovodi u pitanje mišljenje o položaju i ona je u skladu s mišljenjem UNSCR-a 1244 i ICJ-a o Kosovskoj deklaraciji o neovisnosti.

135 Ovaj se naziv ne tumači kao da se njime priznaje Država Palestina niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica u tom pogledu.

TABLICA 2 – DNEVNICE ZA OSOBLJE (IZNOSI U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost.

Država primateljica	Osoblje iz partnerskih država		Osoblje iz država sudionica u Programu	
	Iznos (po danu)		Iznos (po danu)	
	B6.1	B6.2	B6.3	B6.4
Danska, Irska, Nizozemska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina	160	112	Nije prihvatljivo	
Belgija, Bugarska, Češka Republika, Grčka, Francuska, Italija, Cipar, Luksemburg, Mađarska, Austrija, Poljska, Rumunjska, Finska, Island, Lihtenštajn, Norveška, Turska	140	98	Nije prihvatljivo	
Njemačka, Španjolska, Latvija, Malta, Portugal, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija	120	84	Nije prihvatljivo	
Estonija, Hrvatska, Litva, Slovenija	100	70	Nije prihvatljivo	
Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija i Kosovo ¹³⁶ Armenija, Azerbajdžan, Bjelarus, Gruzija, Moldova, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Libanon, Libija, Maroko, Palestina ¹³⁷ , Sirija, Tunis	100	70	160	112
Ostale partnerske države	Nije prihvatljivo		Nije prihvatljivo	

¹³⁶ Ovim se nazivom ne dovodi u pitanje mišljenje o položaju i ona je u skladu s mišljenjem UNSCR-a 1244 i ICJ-a o Kosovskoj deklaraciji o neovisnosti.

¹³⁷ Ovaj se naziv ne tumači kao da se njime priznaje Država Palestina niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica u tom pogledu.

JAČANJE SPOSOBNOSTI U PODRUČJU MLADIH

KOJI SU CILJEVI PROJEKTA ZA JAČANJE SPOSOBNOSTI?

Cilj je projekta za jačanje sposobnosti u području mladih:

- poticati suradnju i razmjenu u području mladih između država sudionica u Programu i partnerskih država iz različitih regija¹³⁸ svijeta;
- poboljšati kvalitetu i priznavanje rada s mladima, neformalnog učenja i volontiranja u partnerskim državama i jačanje njihovih sinergija i komplementarnosti s drugim obrazovnim sustavima, tržištem rada i društvom;
- poticati razvoj, testiranje i pokretanje shema i programa mobilnosti za neformalno učenje na regionalnoj razini (tj. unutar regija i među regijama svijeta);
- promicati transnacionalnu i neformalnu mobilnost za neformalno učenje između programa i država sudionica u Programu, s posebnim naglaskom na mlade ljude s ograničenim mogućnostima, u cilju poboljšanja razine sposobnosti sudionica i poticanja njihova aktivnog sudjelovanja u društvu.

ŠTO JE PROJEKT JAČANJA SPOSOBNOSTI?

Projekti jačanja sposobnosti projekti su transnacionalne međunarodne suradnje utemeljeni na multilateralnom partnerstvu među organizacijama aktivnim u području mladih u državama sudionicama u programu i partnerskim državama. Oni također mogu uključivati organizacije iz područja obrazovanja i osposobljavanja te iz drugih socioekonomskih sektora.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU PROJEKTA JAČANJA SPOSOBNOSTI?

U okviru projekata jačanja sposobnosti provode se aktivnosti kojima se:

- promiče strateška suradnja između organizacija mladih s jedne strane i javnih tijela u partnerskim državama s druge strane;
- promiče suradnja između organizacija za mlade i organizacija u područjima obrazovanja i osposobljavanja te s predstavnicama poduzeća i tržišta rada;
- jača sposobnosti vijeća za mlade, platforma za mlade i lokalnih, regionalnih i nacionalnih tijela vlasti koja se bave s mladima u partnerskim državama;
- jača upravljanje, vodstvo, sposobnosti inovacija i internacionalizacija organizacija za mlade u partnerskim državama;
- pokreće, ispituje i provodi praksa rada s mladima, kao što su:
 - alati i metode za društveni i stručni razvoj osoba koje rade s mladima i voditelja osposobljavanja;
 - neformalne metode učenja, posebno onih kojima se promiče stjecanje/poboljšanje sposobnosti, uključujući vještine medijske pismenosti;
- stvaraju novi oblici praktičnog učenja i simulacije situacija iz stvarnog života u društvu; novi oblici rada s mladima, posebno strateška uporaba otvorenog i fleksibilnog učenja, virtualne mobilnosti, otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) i boljeg iskorištavanja potencijala IKT-a;
- omogućuje suradnja, umrežavanja i aktivnosti suradničkog učenja poticanjem učinkovitog upravljanja, internacionalizacije i vodstva u organizacijama za rad s mladima.

Sljedeće se aktivnosti mogu provoditi u okviru projekta jačanja sposobnosti:

¹³⁸ U okviru ove aktivnosti, regija se definira kao skupina država iz istog makrogeografskog područja.

Aktivnosti jačanja sposobnosti

- aktivnosti kojima se potiče dijalog o politici, suradnja, umrežavanje i razmjena prakse u području mladih, kao što su konferencije, radionice i sastanci;
- velika događanja za mlade;
- kampanje informiranja i podizanja svijesti;
- razvoj alata za informiranje, komunikaciju i medije;
- razvoj metoda, alata i materijala za rad s mladima, te kurikuluma za rad a mladima, modula za osposobljavanje i dokumentacijskih instrumenata, kao što je Youthpass;
- stvaranje novih načina rada s mladima i pružanje osposobljavanja i potpore, posebno preko otvorenih i fleksibilnih materijala za učenje, virtualne suradnje i otvorenih obrazovnih sadržaja(OER).

Aktivnosti mobilnosti:

- Razmjene mladih¹³⁹ između država sudionica u Programu i prihvatljivih programskih država;
- Europska volonterska služba¹⁴⁰ od/do prihvatljivih programskih država;
- Mobilnost mladih radnika¹⁴¹ između država sudionica u Programu i prihvatljivih programskih država.

Na osnovi zemljopisne pokrivenosti razlikujemo četiri vrste projekata za jačanje sposobnosti:

- Projekti za jačanje sposobnosti između organizacija koje djeluju u području mladih u državama sudionicama u programu i u ostalim partnerskim državama (iz 5. – 13. regije; vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča).

Cilj ovih projekata, koje prijavljuju organizacije iz država sudionica u Programu, jest ojačati sposobnosti organizacija provedbom aktivnosti za jačanje sposobnosti te mogu sadržavati aktivnosti mobilnosti.

- Projekti za jačanje sposobnosti između organizacija koje djeluju u području mladih u državama sudionicama u programu i u partnerskim državama sa zapadnog Balkana (1. regija – vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča) – projekti Prozor za mlade zapadnog Balkana

Cilj ovih projekata, koje prijavljuju organizacije sa sjedištem na zapadnom Balkanu (1. regija), jest ojačati sposobnosti organizacija mladih provedbom aktivnosti za jačanje sposobnosti te mogu sadržavati aktivnosti mobilnosti.

- Projekti za jačanje sposobnosti između organizacija koje djeluju u području mladih u državama sudionicama u programu i u partnerskim zemlje Istočnog partnerstva (2. regija – vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča) – projekti Prozor za mlade Istočnog partnerstva¹⁴².

Cilj ovih projekata, koje prijavljuju organizacije sa sjedištem u zemljama Istočnog partnerstva (2. regija), jest ojačati sposobnosti organizacija mladih provedbom jedne od dvaju vrsta projekata navedenih u nastavku:

- Stipendije civilnog društva za mlade:

Uključivi i sudionički projekti ojačat će sposobnosti organizacija mladih i osoba koje rade s mladima za izgradnju konstruktivnih odnosa s različitim partnerima, uključujući javna tijela i organizacije civilnog društva. Odabrani mladi predvodnici – stipendisti – iz organizacija podnositeljica zahtjeva unaprijedit će svoje vještine i kompetencije u području razvoja politike aktivnostima mobilnosti i radom u organizacijama primateljicama u EU-u. Aktivnosti moraju uključivati transnacionalne aktivnosti mobilnosti za neformalno učenje kao što su, primjerice, programi mentorstva i promatranje na radnom mjestu. U sklopu provedbe projekta, po povratku u svoje organizacije

¹³⁹ Detaljan opis ove aktivnosti potražite u odjeljku „Ključna mjera 1: projekt mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima” u dijelu B ovog Vodiča.

¹⁴⁰ Vidjeti gore.

¹⁴¹ Vidjeti gore.

¹⁴² Financiraju se programom EU4youth

pošiljateljice mladi predvodnici također će morati provoditi male projekte angažiranosti na politici za mlade.

– Partnerstvo za poduzetništvo:

Projekti će promicati poduzetništvo mladih¹⁴³, obrazovanje i socijalno poduzetništvo među mladima kroz transnacionalne projekte neformalnog učenja koji se temelje na višestranim partnerstvima između organizacija koje djeluju u navedenim područjima, uključujući gospodarstvo. Prioritet će imati projekti koji nude praktična rješenja za socijalne izazove prisutne u zajednicama podrijetla i iskorištavaju gospodarski potencijal regije, uključujući sudjelovanjem privatnog sektora. Ova vrsta projekta može sadržavati i aktivnosti mobilnosti.

Europska komisija predviđa da će otprilike 60 % dostupnih sredstava raspodijeliti „Stipendijama civilnog društva za mlade”, a 40 % „Partnerstvu za poduzetništvo”.

- Projekti za jačanje sposobnosti između organizacija koje djeluju u području mladih u državama sudionicama u Programu i Tunisu¹⁴⁴

Cilj ovih projekata, koje prijavljuju organizacije sa sjedištem u Tunisu, jest ojačati sposobnosti organizacija provedbom aktivnosti za jačanje sposobnosti te mogu sadržavati aktivnosti mobilnosti.

Prethodno navedene projekte u okviru tri Prozora – zapadni Balkan, zemlje Istočnog partnerstva, Tunis – prijavljuju organizacije čije je sjedište u jednoj od predmetnih partnerskih država u susjedstvu EU-a. Prijavljuju ih u okviru Prozora kojim su obuhvaćene, a u projekte mogu biti uključene partnerske organizacije iz drugih država iste regije. Pojam „Prozor” odnosi se na činjenicu da se programu Erasmus+ dodjeljuju dodatna sredstva EU-a za poboljšanje prilika za suradnju mladih s partnerskim državama u susjedstvu EU-a.¹⁴⁵

KOJA JE ULOGA ORGANIZACIJA KOJE SUDJELUJU U PROJEKTU JAČANJA SPOSOBNOSTI?

Projekt jačanja sposobnosti uključuje:

- Podnositelj/koordinator: organizacija koja podnosi prijedlog projekta u ime svih partnera. Ako je projekt odobren, podnositelj/koordinator: a) snosi financijsku i pravnu odgovornost za cijeli projekt prema Izvršnoj agenciji; 2) koordinira projekt u suradnji sa svim drugim partnerima uključenim u projekt; 3) prima financijsku potporu EU-a iz programa Erasmus+ i odgovoran je za raspodjelu sredstava između partnera uključenih u projekt.
- Partneri: organizacije koje aktivno pridonose pripremi, provedbi i ocjenjivanju projekta jačanja sposobnosti.

Ako je projektom predviđena provedba Razmjene mladih, Europska volonterska služba i/ili mobilnost osoba koje rade s mladima, organizacije sudionice uključene u te aktivnosti preuzimaju sljedeće uloge i zadaće:

- Organizacija pošiljateljica: odgovorna za slanje mladih ljudi u inozemstvo (to uključuje: praktičnu organizaciju; pripremu sudionika prije odlaska; pružanje potpore sudionicima u svim fazama projekta).
- Organizacija primateljica: odgovorna za organizaciju aktivnosti, razvoj programa aktivnosti za sudionike u suradnji sa sudionicima i partnerskim organizacijama, pružanje potpore sudionicima u svim fazama projekta.

Nadalje, sudjelovanje u aktivnosti Europske volonterske službe mora biti za dobrovoljce besplatno, osim mogućeg doprinosa za troškove putovanja (ako se bespovratnim sredstvima iz Erasmus+ ne pokrivaju u potpunosti ti troškovi) i dodatne troškove koji nisu vezani uz provedbu aktivnosti. Nužni troškovi sudjelovanja volontera u aktivnosti EVS-a obuhvaćeni su bespovratnim sredstvima Erasmus+ ili drugim sredstvima koje osiguravaju organizacije sudionice.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE PROJEKTA JAČANJA SPOSOBNOSTI?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti projekt Jačanja sposobnosti kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+:

¹⁴³ Poduzetništvo se ne odnosi samo na poslovnu dimenziju, već ga valja tumačiti i kao način za razvoj vještina kao što su riskiranje i rješavanje problema koje pomažu u ostvarivanju životnih i obrazovnih ciljeva.

¹⁴⁴ Za ovu mjeru potrebno je odobrenje Odbora Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI).

¹⁴⁵ Aktivnostima mobilnosti koje se provode u suradnji s partnerskim državama u susjedstvu EU-a, ali za koje je zahtjev podnijela partnerska organizacija u državi sudionici u Programu, potpora se može dodijeliti u sklopu Ključne mjere 1. „Projekt mobilnosti za mlade i osobe koje rade s mladima” i u sklopu Ključne mjere 3. „Sastanci mladih ljudi i donositelja odluka u području mladih”.

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

<p>Prihvatljive organizacije sudionice</p>	<p>Organizacija sudionica može biti bilo koja javna ili privatna organizacija s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u prihvatljivoj partnerskoj državi (vidjeti prethodni odjeljak „Što je projekt jačanja sposobnosti“).</p> <p>Ta organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija (uključujući europske nevladine organizacije za mlade); ▪ nacionalna vijeća mladih; ▪ javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ škola/institut/obrazovni centar (na bilo kojoj razini, od predškolske do srednjoškolske razine, uključujući strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih); ▪ javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća); ▪ socijalni partner ili drugi predstavnik poslovnog sektora, uključujući gospodarske komore, obrtnička/stručna udruženja i sindikate; ▪ ustanova visokog obrazovanja; ▪ istraživački institut; ▪ zaklada; ▪ centar za osposobljavanje između poduzeća; ▪ kulturna organizacija, knjižnica, muzej; ▪ tijelo koje pruža usluge profesionalne orijentacije i informacijske usluge; <p>Organizacije iz prihvatljivih partnerskih država mogu sudjelovati u projektu samo kao partneri (ne kao podnositeljice zahtjeva).</p>
<p>Tko može predati zahtjev?</p>	<p>Svaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija (uključujući europske nevladine organizacije za mlade); ▪ nacionalna vijeća mladih; ▪ javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; <p>Za projekte između država sudionica u Programu i ostalih partnerskih država iz 5. do 13. regije: Podnositelj mora imati poslovni nastan u državi sudionici u Programu, a podnosi zahtjev u ime svih organizacija uključenih u projekt. Druge vrste organizacija mogu biti uključene samo kao partneri.</p> <p>Za projekte Prozor za mlade zapadnog Balkana: Podnositelj mora imati poslovni nastan na zapadnom Balkanu.</p> <p>Za projekte Prozor za mlade Istočnog partnerstva: Podnositelj mora imati poslovni nastan u zemlji Istočnog partnerstva. Uz prethodno navedene vrste prihvatljivih organizacija podnositeljica, prihvatljivi podnositelji su i privatne tvrtke, uključujući socijalna poduzeća.</p> <p>Za projekte Prozor za mlade Tunisa: Podnositelj mora imati poslovni nastan u Tunisu.</p> <p>Podnositelji moraju – do određenog roka za podnošenje prijedloga – biti registrirani kao pravne osobe barem godinu dana.</p>
<p>Broj i profil organizacija sudionica</p>	<p>Projekti jačanja sposobnosti transnacionalni su i uključuju barem 3 organizacije sudionice iz 3 različite države od kojih je barem jedna država sudionica u Programu i jedna je prihvatljiva partnerska država.</p> <p>U projekte koji se financiraju u sklopu jednoga od Prozora ne smiju biti uključene organizacije sudionice /sudionici iz ostalih susjednih regija.</p>
<p>Trajanje projekta</p>	<p>Od 9 mjeseci do 2 godine. Trajanje se mora odabrati u fazi podnošenja zahtjeva, na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti predviđenih tijekom vremena</p>
<p>Kome predati zahtjev?</p>	<p>Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.</p>

Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava do sljedećih datuma: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 8. ožujka u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. srpnja i 31. prosinca iste godine
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.
Ostali kriteriji	Jedan podnositelj smije predati samo jedan prijedlog projekta po roku za podnošenje prijedloga. Raspored za svaku aktivnost koja se planira u okviru projekta mora se priložiti uz obrazac zahtjeva.

DODATI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA RAZMJENE MLADIH

Trajanje aktivnosti	Od 5 do 21 dana, ne uključujući vrijeme putovanja.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnost se mora provoditi u državi jedne od organizacija koje sudjeluju u aktivnosti.
Prihvatljivi sudionici	Mladi ljudi u dobi između 13 i 30 godina ¹⁴⁶ koji su rezidenti država u kojima se nalaze organizacije pošiljateljice i primateljice.
Broj sudionika	Najmanje 16 i najviše 60 sudionika (voditelji skupina nisu uključeni). Najmanje 4 sudionika po skupini (voditelji skupina nisu uključeni). Svaka nacionalna skupina mora imati barem jednog voditelja skupine. Vođa skupine odrasla je osoba koja prati mlade ljude koji sudjeluju u Razmjenama mladih kako bi se osiguralo njihovo učinkovito učenje zaštita i sigurnost.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA EUROPSKU VOLONTERSKU SLUŽBU

Akreditacija	Sve organizacije sudionice koje imaju poslovni nastan u državi sudionici u Programu ili u jednoj od partnerskih država u susjedstvu EU-a moraju imati valjanu akreditaciju za EVS u trenutku mjerodavnog roka za podnošenje prijave (više informacija potražite u odjeljku o EVS-u u Prilogu I. ovom Vodiču).
Trajanje službe	od 60 dana do 12 mjeseci.
Mjesto(a) vršenja službe	Volonter iz države sudionice u Programu mora vršiti svoju službu u jednoj od partnerskih država na koje se projekt odnosi. Volonter iz prihvatljive partnerske države mora vršiti svoju službu u jednoj od država sudionica u Programu na koje se projekt odnosi.
Prihvatljivi sudionici	Mladi ljudi u dobi između 17 i 30 godina ¹⁴⁷ , koji imaju prebivalište u državi organizacije pošiljateljice. Volonter može sudjelovati samo u jednoj Europskoj volonterskoj službi. Iznimka: volonteri koji su obavljali kratkotrajne aktivnosti EVS-a u okviru Ključne mjere 1. ovog Programa mogu sudjelovati u dodatnim aktivnostima Europske volonterske službe.
Broj sudionika	Najviše 30 dobrovoljaca iz cijelog projekta jačanja sposobnosti.

DODATNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA MOBILNOST OSOBA KOJE RADE S MLADIMA

Trajanje aktivnosti	Od 5 dana do 2 mjeseca, ne uključujući vrijeme putovanja.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnost se mora provoditi u državi jedne od organizacija koje sudjeluju u aktivnosti.

¹⁴⁶ Molimo također uzmete u obzir sljedeće:

donja dozna granica – sudionici moraju imati minimalan zahtijevani broj godina u trenutku početka provedbe aktivnosti;

gornja dozna granica – sudionici ne smiju biti stariji od navedene gornje dozne granice u trenutku roka za podnošenje prijedloga.

¹⁴⁷ Vidi napomenu iznad.

Prihvatljivi sudionici	Nema dobne granice. Sudionici, osim voditelja osposobljavanja i posrednika, moraju biti rezidenti države u kojoj se nalazi njihova organizacija pošiljateljica ili primateljica.
Broj sudionika	Do 50 sudionika (uključujući, ako je primjenjivo, voditelje osposobljavanja i posrednike) za svaku aktivnost koja je planirana u okviru projekta.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekt se ocjenjuje na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost projekta (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi projekta za jačanje sposobnosti“). ▪ Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - ciljevi su jasno definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su važna za organizacije sudionice i ciljne skupine; - prijedlog je inovativan i/ili nadopunjuje druge inicijative koje organizacije sudionice već provode; - projekt uključuje mlade ljude s manje mogućnosti. <p>Po pitanju projekata „Partnerstvo za poduzetništvo“:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stupanj do kojeg projekti nude praktična rješenja za socijalne izazove prisutne u zajednicama podrijetla i iskorištavaju gospodarski potencijal regije, uključujući sudjelovanjem privatnog sektora.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza programa rada, uključujući odgovarajuće faze pripreme, provedbe, nadzora, ocjenjivanja i širenja; ▪ Usklađenost ciljeva projekta i predloženih aktivnosti; ▪ Kvaliteta predloženih neformalnih metoda učenja; ▪ Kvaliteta rješenja za priznavanje i vrednovanje rezultata učenja sudionika te dosljedna uporaba europskih alata za transparentnost i priznavanje; ▪ Postojanje i važnost mjera za kontrolu kvalitete kako bi se osiguralo da je provedba projekta visoke kvalitete, dovršena na vrijeme i u okviru proračuna; ▪ Mjera do koje je projekt troškovno učinkovit i u kojoj se njime raspodjeljuju primjerena sredstva za svaku aktivnost. <p>Ako su projektom predviđene aktivnosti mobilnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnosti mobilnosti;
<p>Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - projekt uključuje odgovarajuću mješavinu komplementarnih organizacija sudionica s nužnim profilom, iskustvom i stručnošću za uspješnu provedbu svih vidova projekta; - raspodjela odgovornosti i zadaća pokazuje posvećenost i aktivan doprinos svih organizacija sudionica. ▪ Postojanje učinkovitih mehanizama za koordinaciju i komunikaciju između organizacija sudionica, te s drugim mjerodavnim zainteresiranim stranama.

<p>Učinak i širenje (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili međunarodnoj razini. ▪ Kvaliteta plana širenja: primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta u okviru i izvan organizacija sudionica ▪ Ako je važno, u projektu se opisuje kako će materijali, dokumenti i producirani mediji biti dostupni i promovirati se putem otvorenih dozvola te on ne sadrži nerazmjerna ograničenja ▪ Kvaliteta planova za osiguranje održivosti projekta: sposobnost za nastavljanje stvaranja učinaka nakon prestanka isplate bespovratnih sredstava EU-a.
--	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 10 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 15 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta” i „Kvaliteta projektnog tima i rješenja za suradnju”).

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveća bespovratna sredstva dodijeljena za projekt za jačanje sposobnosti: 150 000 EUR

	Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Troškovi aktivnosti	<p>Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti jačanja sposobnosti projekta (osim aktivnosti mobilnosti) uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Troškove informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) ▪ Transnacionalne sastanke u okviru projekta između partnera u projektu za potrebe provedbe i koordinacije, konferencije i velika događanja za mlade (isključujući putne troškove): <ul style="list-style-type: none"> ○ smještaj i lokalni prijevoz ○ troškovi viza i osiguranja ○ najam prostorija za sastanke, konferencije, druga događanja ○ troškovi tumačenja ○ troškove vanjskih govornika ▪ Intelektualne izlazne vrijednosti i širenje rezultata projekta <ul style="list-style-type: none"> ○ Proizvodnja ○ Prijevod ○ Troškovi širenja i/ili informiranja ▪ Jezičnu i kulturološku pripremu sudionika u aktivnostima mobilnosti te pripremu sudionika za zadatke. ▪ Troškove financijske revizije projekta <p>Neizravni troškovi: Paušalni iznos koji ne prelazi 7% prihvatljivih troškova projekta prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili Internet, troškovi prostora, trošak stalnih zaposlenika).</p>	Stvarni troškovi	Najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova.	Uvjet: traženi proračun opravdan je u odnosu na planirane aktivnosti. Troškovi osoblja ne smatraju se prihvatljivima.

Putni troškovi	Putni troškovi za transnacionalne sastanke u okviru projekta između partnera u projektu za potrebe provedbe i koordinacije, konferencije i velika događanja za mlade:	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se izračunava na temelju alata za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija. Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje
			Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 km: 530 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku	
			Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 100 EUR po sudioniku ¹⁴⁸	

¹⁴⁸ Uključujući voditelje osposobljavanja, posrednike, osobe u pratnji.

A) PRAVILA FINANCIRANJA ZA RAZMJENE MLADIH KOJE SE ODVIJAJU U OKVIRU PROJEKTA ZA JAČANJE SPOSOBNOSTI (IZBORNO FINANCIRANJE)

Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹⁴⁹ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje ¹⁵⁰ .
		Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 km: 530 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 300 EUR po sudioniku	
Organizacijska potpora	Doprinos jediničnim troškovima	B4.1 po danu aktivnosti po sudioniku ¹⁵¹	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).

¹⁴⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵⁰ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

¹⁵¹ Uključujući vođe skupina i osobe u pratnji.

Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za posebne potrebe mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	Troškovi za potporu sudjelovanja mladih ljudi s ograničenim mogućnostima pod jednakim uvjetima (osim troškova puta i dnevnica za sudionike). Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva. Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija i u njih (pojedini potražite u odjeljku „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri”).	Stvarni troškovi	Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za izvanredne troškove mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva

B) PRAVILA FINANCIRANJA ZA EUROPSKU VOLONTERSKU SLUŽBU KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU PROJEKTA ZA JAČANJE SPOSOBNOSTI (IZBORNO FINANCIRANJE)

Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹⁵² . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se
		Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	

¹⁵² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

			Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 km: 530 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 300 EUR po sudioniku	mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje ¹⁵³ .
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti u okviru projekta. (uključujući troškove za pripremne aktivnosti, hranu, smještaj, lokalni prijevoz, prostorije, osiguranje, opremu i materijale, ocjenjivanje, širenje i korištenje rezultata i naknadne aktivnosti).	Doprinos jediničnim troškovima	B4.3 po mjesecu po volonteru ¹⁵⁴	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Pojedinačna potpora	„Džeparac“ volonteru za dodatne osobne troškove.	Doprinos jediničnim troškovima	B4.4 po mjesecu po volonteru	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).

¹⁵³

Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1 365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1 999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag.

¹⁵⁴ Uključujući osobe u pratnji za volontere EVS-a s ograničenim mogućnostima.

<p>Potpora za posebne potrebe</p>	<p>Troškovi dnevnica osoba u pratnji i putni troškovi, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunske kategorije „putovanje“. Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje“ i „organizacijska potpora“).</p>	<p>Stvarni troškovi</p>	<p>100 % prihvatljivih troškova</p>	<p>Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za posebne potrebe mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva</p>
<p>Izvanredni troškovi</p>	<p>Troškovi za podupiranje sudjelovanja mladih u nepovoljnom položaju pod jednakim uvjetima, uključujući troškove posebne pripreme i pojačanog mentorstva (osim putnih troškova i troškova organizacijske potpore za sudionike i osobe u pratnji). Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva.</p> <p>Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija i u njih (pojednost potražite u odjeljku „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri“).</p>	<p>Stvarni troškovi</p>	<p>Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova</p>	<p>Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za izvanredne troškove mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva</p>

C) PRAVILA FINANCIRANJA ZA MOBILNOST OSOBA KOJE RADE S MLADIMA, KOJA SE PROVODI U OKVIRU PROJEKTA ZA JAČANJE SPOSOBNOSTI (IZBORNO FINANCIRANJE)

Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu	
Putovanje	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹⁵⁵ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje ¹⁵⁶ .	
		Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku		
		Za udaljenosti između 500 i 1 999 KM: 275 EUR po sudioniku		
		Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 KM: 360 EUR po sudioniku		
		Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 KM: 530 EUR po sudioniku		
		Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 KM: 820 EUR po sudioniku		
		Za udaljenosti od 8000 km ili više: 1 300 EUR po sudioniku		
Organizacijska potpora	Troškovi izravno povezani s provedbom aktivnosti mobilnosti u okviru projekta. (uključujući troškove za pripreme aktivnosti, hranu, smještaj, lokalni prijevoz, prostorije, osiguranje, opremu i materijale, ocjenjivanje, širenje i korištenje rezultata i naknadne aktivnosti).	Doprinos jediničnim troškovima	B4.2 po sudioniku ¹⁵⁷ po danu aktivnosti. Najviše 1 100 EUR po sudioniku.	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).

¹⁵⁵ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵⁶ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1 365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1 999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

¹⁵⁷ Ukjučujući voditelje osposobljavanja, posrednike, osobe u pratnji.

Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za posebne potrebe mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva. Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija i u njih (pojednost potražite u odjeljku „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri”).	Stvarni troškovi	Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za izvanredne troškove mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva

D) ORGANIZACIJSKA I POJEDINAČNA POTPORA

Iznosi ovise o državi u kojoj se provodi aktivnost mobilnosti.

	Organizacijska potpora			Pojedinačna potpora
	Razmjene mladih (EUR po danu)	Mobilnost osoba koje rade s mladima (EUR po danu)	EVS (EUR po danu)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Belgija	37	65	20	4
Bugarska	32	53	17	3
Češka Republika	32	54	17	4
Danska	40	72	21	5
Njemačka	33	58	18	4
Estonija	33	56	18	3
Irska	39	74	21	5
Grčka	38	71	21	4
Španjolska	34	61	18	4
Francuska	37	66	19	5
Hrvatska	35	62	19	4
Italija	39	66	21	4
Cipar	32	58	21	4
Latvija	34	59	19	3
Litva	34	58	18	3
Luksemburg	36	66	21	4
Mađarska	33	55	17	4
Malta	37	65	20	4
Nizozemska	39	69	21	4
Austrija	39	61	18	4
Poljska	34	59	18	3
Portugal	37	65	20	4
Rumunjska	32	54	17	2
Slovenija	34	60	20	3
Slovačka	35	60	19	4
Finska	39	71	21	4
Švedska	39	70	21	4
Ujedinjena Kraljevina	40	76	21	5
bivša jugoslavenska republika Makedonija	28	45	15	2
Island	39	71	21	5
Lihtenštajn	39	74	21	5
Norveška	40	74	21	5
Turska	32	54	17	3
Partnerska država	29	48	15	2

KLJUČNA MJERA 3.: POTPORA REFORMI POLITIKE

Aktivnosti kojima se podupire reforma politike usmjerene su na ostvarivanje ciljeva europskih politika, osobito strategije Europa 2020., Strateškog okvira za europsku suradnju i osposobljavanje (ET 2020) i Europske strategije za mlade.

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

Sljedeća se aktivnost provodi putem ovog Vodiča kroz program:

- strukturirani dijalog: sastanci između mladih ljudi i donositelja odluka u području mladih.

U ovom dijelu B vodiča navedene su detaljne informacije o kriterijima i pravilima za financiranje koja se primjenjuju na ovu aktivnost.

Osim toga, Ključnom mjerom 3. obuhvaćene su brojne druge aktivnosti kojima se podupire reforma politike u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ove aktivnosti izravno provodi Europska komisija ili se provode putem posebnih poziva na podnošenje prijedloga kojima upravlja Izvršna agencija. Više informacija dostupno je na web-mjestima Europske komisije, Izvršne agencije i nacionalnih agencija. U nastavku se nalazi kratak opis tih aktivnosti:

Znanje u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih, koje uključuje prikupljanje dokaza, analizu i suradničko učenje. A posebno:

- tematska stručnost i stručnost za određene države, studije o pitanjima politika i reformama, uključujući aktivnosti koje obavlja mreža Eurydice;
- potpora sudjelovanju država sudionica u programu Erasmus+ u europskim/međunarodnim anketama usmjerenim na praćenje posebnih trendova i razvoja, uključujući razvoj jezičnih sposobnosti u Europi;
- događanja u organizaciji predsjedništva EU-a, konferencije i sastanci na visokoj razini;
- razmjene iskustva i dobre prakse i suradničke revizije;
- potpora provedbi otvorenih metoda koordinacije.

Inicijative za inovacijske politike čiji je cilj razvoj novih politika i pripremanje njihove provedbe. Uključuju posebne pozive na podnošenje prijedloga kojima upravlja Izvršna agencija o: a) eksperimentima s europskim politikama koje predvode javna tijela na visokoj razini i koji uključuju testiranje političkih mjera na terenu u nekoliko država, na temelju pouzdanih metoda ocjenjivanja; b) projektima suradnje usmjerenim na budućnost za razvoj inovativnih politika.

Potpore europskim alatima za politike, posebno:

- alatima transparentnosti (vještine i kvalifikacije) kojima će se olakšati transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija te prijenos bodova, poticati osiguranje kvalitete, podržavati upravljanje vještinama i usmjeravanje. Ova će aktivnost također uključivati mreže kojima se pruža potpora provedbi tih alata;
- inteligentnim vještinama za razvoj i potporu europskim alatima kao što je Panorama vještina EU-a – internetska platforma;
- mrežama kojima se podupiru posebna područja politika kao što su pismenost i učenje odraslih te rad s mladima i informiranje mladih (SALTO i Eurodesk);
- posebnim alatima za visoko obrazovanje – razvoj i potpora alatima kao što su U-Multirank, potpora Bolonjskom procesu ili vanjskoj dimenziji visokog obrazovanja; nacionalni timovi stručnjaka za reformu visokog obrazovanja u susjedstvu i proširenje, te Rusija i Središnja Azija;
- posebnim alatima VET-a za provedbu Povelje mobilnosti u VET-u u cilju povećanja razine kvalitete organizirane mobilnosti i podržavanja nacionalnih tijela u području naukovanja radi povećanja kvalitete i ponude naukovanja diljem Europe.

Suradnja s međunarodnim organizacijama, kao što su OECD i Vijeće Europe. Ovom će se aktivnosti također poticati dijalog o politici s partnerskim državama i promicanje međunarodne privlačnosti europskog visokog obrazovanja u svijetu. Ovim će se također podržati mreža stručnjaka za visoko obrazovanje u partnerskim državama u susjedstvu EU-a i međunarodne organizacije studenata.

Dijalog sa zainteresiranim stranama, promicanje politike i programa, uključujući:

- suradnju s civilnim društvom u okviru koje se podupiru europske nevladine organizacije i europske mreže u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih preko posebnog poziva na podnošenje ponuda kojim upravlja Izvršna agencija;
- javna događanja, sastanke, rasprave i savjetovanja s donositeljima politika i dionicima o važnim pitanjima politika (kao što su Forum za obrazovanje, osposobljavanje i mlade i Europski tjedan mladih);

- strukturirani dijalog u području mladih, uključujući potporu Nacionalnim radnim skupinama te sastancima na kojima se promiče dijalog između mladih ljudi i donositelja odluka (vidjeti odjeljak u nastavku);
- aktivnosti jačanja svijesti, informiranja i širenja o rezultatima i prioritetima politika, o programu Erasmus+, njegovim rezultatima i mogućim sinergijama s drugim programima EU-a, posebno Europskim strukturnim i investicijskim fondovima.

Aktivnosti koje se provode putem ove Ključne mjere usmjerene su na:

- poboljšanje kvalitete, učinkovitosti i ravnopravnosti sustava obrazovanja i osposobljavanja i politika za mlade preko otvorenih metoda koordinacije;
- podupiranje provedbe općih preporuka i posebnih preporuka za države koje su rezultat europskih semestara;
- promicanje transnacionalne suradnje i uzajamnog učenja između nadležnih tijela na najvišoj političkoj razini u cilju ispitivanja i unaprjeđenja sustava, struktura i procesa;
- razvoj znanja i analitičke sposobnosti za podupiranje politike utemeljene na dokazima u okviru Strateškog okvira za suradnju u obrazovanju i osposobljavanju (ET2020), Europske strategije za mlade i posebnih programa politika, kao što su Bolonjski i Kopenhaški proces;
- pružanje pouzdanih i usporedivih međunarodnih podataka i odgovarajućih sekundarnih analiza za donošenje europskih i međunarodnih politika, olakšavanje prikupljanja i analize dokaza za ocjenjivanje i praćenje provedbe inovativnih politika i za poticanje prenosivosti i mogućnosti širenja;
- podupiranje europskih mreža i provedbu alata kojima se potiče transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija stečenih formalnim, neformalnim i informalnim učenjem;
- podupiranje aktivne uključenosti mreža civilnog društva i nevladinih organizacija u provedbi politike;
- podupiranje strukturiranog dijaloga s mladim ljudima i poticanje njihovog aktivnog sudjelovanja u demokratskom društvu
- podupiranje razmjena dobre prakse, dijaloga, uzajamnog učenja i suradnje između donositelja politika, praktičara i dionika iz država sudionica u Programu i partnerskih država;
- jačanje svijesti o rezultatima europskih politika i programu Erasmus+ i omogućivanje njihovog iskorištavanja na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini. Povećanje profila i privlačnosti europskog visokog obrazovanja u cijelom svijetu;
- poticanje sinergija s drugim programima EU-a, kao što su europski strukturni i ulagački fondovi te s programima financiranja na nacionalnoj ili regionalnoj razini.

STRUKTURIRANI DIJALOG: SASTANCI IZMEĐU MLADIH LJUDI I DONOSITELJA ODLUKA U PODRUČJU MLADIH

KOJI JE CILJ SASTANAKA STRUKTURIRANOG DIJALOGA?

Ovom se aktivnošću promiče aktivna suradnja mladih ljudi u demokratskom životu i potiče rasprava o temama usmjerenim na teme i prioritete utvrđene u Strukturiranom dijalogu i obnovljenom političkom okviru u području mladih. Strukturirani dijalog ime je koje se koristi za rasprave između mladih ljudi i mladih donositelja politika u cilju ostvarivanja rezultata koji su korisni za donošenje politika. Rasprava je strukturirana oko prioriteta i rokova i uključuje događanja na kojima mladi ljudi raspravljaju o dogovorenim temama međusobno i s donositeljima politika, mladim stručnjacima i predstavnicima javnih tijela zaduženih za mlade. Više informacija o strukturiranom dijalogu dostupno je na web-mjestu Europske komisije.

ŠTO SU TO SASTANCI STRUKTURIRANOG DIJALOGA?

Projekti u okviru Strukturiranog dijaloga mogu biti u obliku sastanaka, konferencija, savjetovanja i događanja. Tim se događanjima promiče aktivno sudjelovanje mladih ljudi u demokratskom životu Europe i njihova interakcija s donositeljima odluka. Konkretno je rezultat tih događanja taj da se može čuti glas mladih ljudi (putem oblikovanja stajališta, prijedloga i preporuka) o tome kako bi se politike za mlade trebale oblikovati i provoditi u Europi.

Projekt Strukturiranog dijaloga sastoji se od tri faze:

- planiranje i priprema;
- provedba aktivnosti;
- ocjenjivanje (uključujući razmišljanja o mogućem nastavku).

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Projekti u okviru ove mjere mogu uključivati jednu ili više sljedećih aktivnosti:

- nacionalne sastanke i transnacionalne/međunarodne seminare koji osiguravaju mjesto za informiranje, rasprave i aktivno sudjelovanje mladih ljudi – u dijalogu donositeljima odluka o mladima – o pitanjima koja su važna za Strukturirani dijalog ili Strategiju EU-a za mlade;
- nacionalne sastanke i transnacionalne seminare kojima se priprema temelj za službene konferencije za mlade koje država članica koja predsjedava Europskom unijom organizira tijekom svakog semestra;
- događanja kojima se promiču rasprave i informiranje o temama u području politike mladih koje su povezane s aktivnostima organiziranim za vrijeme Europskog tjedna mladih;
- savjetovanja mladih ljudi u cilju utvrđivanja njihovih potreba o pitanjima koja se odnose na sudjelovanje u demokratskom životu (internetske konzultacije, ankete itd.);
- sastanke i seminare, informativna događanja ili rasprave između mladih ljudi i donositelja odluka / stručnjaka za mlade o temi sudjelovanja u demokratskom životu;
- događanja kojima se simulira funkcioniranje demokratskih institucija i uloga donositelja odluka u tim ustanovama.

Aktivnosti vode mladi ljudi; mladi sudionici moraju biti aktivno uključeni u sve faze projekta, od priprema do praćenja. Neformalna načela učenja i prakse odražavaju se kroz cijeli projekt provedbe.

Sljedeće aktivnosti nisu prihvatljive za bespovratna sredstva u okviru Strukturiranog dijaloga: zakonski sastanci organizacija ili mreža organizacija; politički motivirana događanja.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE OVOG PROJEKTA?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje projekt mora ispuniti kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Organizacija sudionica može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ neprofitna organizacija, udruga, nevladina organizacija; ▪ europska nevladina organizacija za mlade; ▪ javno tijelo na lokalnoj ili regionalnoj razini <p>s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u partnerskoj državi u susjedstvu EU-a (regije od 1. do 4.; vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča). Organizacije iz prihvatljivih partnerskih država mogu sudjelovati u projektu samo kao partneri (ne kao podnositeljice zahtjeva).</p>
Tko može predati zahtjev?	Svaka organizacija sudionica s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu može biti podnositelj zahtjeva. U slučaju projekata koje provode jedna ili više organizacija sudionica, jedna od organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija sudionica uključenih u projekt.
Broj organizacija sudionica	<p>Transnacionalni/međunarodni sastanci: aktivnost mora uključivati barem dvije organizacije sudionice iz barem dvije različite države, od kojih je barem jedna država sudionica u Programu.</p> <p>Nacionalni sastanci: aktivnost uključuje najmanje jednu organizaciju iz države sudionice u Programu.</p>
Prihvatljivi sudionici	<p>Mladi sudionici: mladi ljudi u dobi između 13 i 30 godina rezidenti država uključenih u projekt.</p> <p>Donositelji odluka: ako je projektom predviđeno sudjelovanje donositelja odluka ili stručnjaka u području politike mladih, ti sudionici mogu biti uključeni bez obzira na njihovu dob ili zemljopisno podrijetlo.</p>
Broj sudionika	Najmanje 30 mladih sudionika mora biti uključeno u projekt.
Mjesto(a)	<p>Nacionalni sastanci: projekt se mora provoditi u državi organizacije podnositeljice zahtjeva.</p> <p>Transnacionalni/međunarodni sastanci: aktivnosti se mogu odvijati u bilo kojoj od država sudionica u Programu koje su uključene u aktivnost.</p> <p><u>Iznimka:</u> Samo u obrazloženim slučajevima i ako glavna aktivnost sadrži elemente dijaloga s donositeljima odluka na europskoj razini, aktivnost se može odvijati u sjedištu jedne od institucija Europske unije¹⁵⁸.</p>
Trajanje projekta	Od 3 do 24 mjeseca.
Kome predati zahtjev?	Nacionalnoj agenciji države u kojoj organizacija podnositelj ima poslovni nastan.
Kada predati zahtjev?	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava do sljedećih datuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. svibnja i 30. rujna iste godine; ▪ 26. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. kolovoza i 31. prosinca iste godine; ▪ 4. listopada u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje između 1. siječnja i 31. svibnja sljedeće godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

¹⁵⁸ Sjedišta institucija Europske unije jesu Bruxelles, Frankfurt, Luksemburg, Strasbourg i Haag.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost projekta (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (Molimo pogledajte odjeljak „Koji su ciljevi sastanaka strukturiranog dijaloga?“); - potrebe i ciljeve organizacija sudionica i pojedinačnih sudionika. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog može: <ul style="list-style-type: none"> - stvarati visokokvalitetne rezultate za sudionike. - jačati sposobnosti organizacija sudionica. ▪ Stupanj do kojeg u projektu sudjeluju mlade osobe s ograničenim mogućnostima.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza projekta mobilnosti (priprema, provedba aktivnosti mobilnosti i praćenje); ▪ Usklađenost ciljeva projekta i predloženih aktivnosti; ▪ Kvaliteta praktičnih rješenja, načina upravljanja i potpore; ▪ Kvaliteta predloženih neformalnih participativnih metoda učenja i aktivno sudjelovanje mladih ljudi u svim fazama projekta. ▪ Primjerenost mjera za odabir i/ili uključivanje sudionika u aktivnosti. ▪ Stupanj do kojeg projekt uključuje relevantne donositelje odluka (donositelji politika, sociopedagoški stručnjaci, predstavnici javnih tijela zaduženih za mlade itd.). ▪ Ako je primjereno, kvaliteta suradnje i komunikacije između organizacija sudionica te s drugim mjerodavnim dionicima.
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu, na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta unutar i izvan organizacija sudionica; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja;

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta“ i „Učinak i širenje“; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta“).

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O OVOJ MJERI?**SUDIONICI IZ NAJUDALJENIJIH REGIJA I PREKOMORSKIH DRŽAVA I TERITORIJA**

U skladu s Uredbom o osnivanju programa Erasmus+, u kojoj se poziva da se u provedbi programa u obzir uzmu ograničenja koja su posljedica udaljenosti najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija (OCT) Europske unije od drugih država sudionica u Programu, uvedena su posebna pravila financiranja kako bi se olakšalo pokrivanje visokih troškova putovanja za sudionike iz najudaljenijih regija i OCT-a koji nisu dovoljno pokriveni standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti).

Podnositeljima prijedloga projekata mobilnosti omogućit će se potraživanje financijske potpore za troškove puta sudionika iz najudaljenijih regija i OCT-a pod stavkom „izvanredni troškovi” (do najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova: vidi „Koja su pravila financiranja?”). Ova mogućnost dostupna je pod uvjetom da podnositelj može dokazati da se sukladno standardnim pravilima financiranja (na temelju doprinosa jediničnim troškovima utvrđenima s obzirom na raspon udaljenosti) ne pokriva najmanje 70 % putnih troškova sudionika.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveći iznos bespovratnih sredstava po projektu dodijeljen za sastanak Strukturiranog dijaloga: 50 000 EUR
--

Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje Doprinos za putne troškove sudionika, uključujući osobe koje putuju kao pratnja, od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 10 i 99 km: 20 EUR po sudioniku	Na temelju udaljenosti po sudioniku. Udaljenost se mora izračunavati pomoću alata Europske komisije za izračun udaljenosti ¹⁵⁹ . Podnositelj zahtjeva mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za povratno putovanje ¹⁶⁰ .
		Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 km: 530 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku	
		Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 300 EUR po sudioniku	
Dodatak za visoke domaće putne troškove Dodatna potpora: <ul style="list-style-type: none"> • za povratno putovanje do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i/ili	Doprinos jediničnim troškovima	Za domaće putne troškove veće od 225 EUR: 180 EUR po sudioniku (uključujući osobe u pratnji) za povratno putovanje ¹⁶¹	Za visoke domaće putne troškove veće od 225 EUR (po povratnom putovanju) i pod uvjetom da su ti troškovi valjani i dobro obrazloženi u obrascu zahtjeva.

¹⁵⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁶⁰ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

¹⁶¹ Ako je opravdano u obrascu zahtjeva, sudionik može imati pravo na dva dodatka za visoke domaće putne troškove radi sudjelovanja u istoj aktivnosti mobilnosti: jedan za dolazak do glavnog prijevoznikog čvorišta / zračne luke i/ili željezničkog/autobusnog kolodvora u matičnoj državi i još jedan za dolazak do udaljenog konačnog odredišta u državi primateljici.

	<ul style="list-style-type: none"> za povratno putovanje do udaljenog konačnog odredišta (od glavnog prijevoznickog čvorišta / zračne luke i (ili) željezničkog/autobusnog kolodvora) u državi primateljici 			
Organizacijska potpora	Doprinos bespovratnih sredstava svim drugim troškovima koji su izravno povezani s aktivnostima pripreme, provedbe i praćenja aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	C1.1 po danu aktivnosti po sudioniku ¹⁶²	Na temelju trajanja boravka po sudioniku (ako je potrebno uključujući i jedan dan putovanja prije početka aktivnosti i jedan dan putovanja nakon završetka aktivnosti).
Potpora za posebne potrebe	Dodatni troškovi koji se izravno odnose na sudionike s invaliditetom i osobe u pratnji (uključujući troškove puta i dnevnica, ako su opravdani i ako bespovratna sredstva za te sudionike nisu zatražena u okviru proračunskih kategorija „putovanje” i „organizacijska potpora”).	Stvarni troškovi	100 % prihvatljivih troškova	Uvjet: zahtjev za financijsku potporu za pokrivanje troškova za posebne potrebe te izvanrednih troškova mora biti obrazložen u obrascu zahtjeva
Izvanredni troškovi	<p>Troškovi povezani s (internetskim) savjetovanjima i anketama među mladim ljudima ako je potrebno za provedbu.</p> <p>Troškovi povezani sa širenjem i iskorištavanjem rezultata.</p> <p>Troškovi za potporu sudjelovanja mladih ljudi s ograničenim mogućnostima pod jednakim uvjetima (osim putnih troškova i organizacijske potpore za sudionike i osobe u pratnji).</p> <p>Troškovi viza i povezani troškovi, troškovi dozvola boravka, cjepiva.</p> <p>Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila nacionalna agencija.</p> <p>Visoki putni troškovi sudionika iz najudaljenijih regija i prekomorskih država i teritorija i u njih (pojednosti potražite u odjeljku „Što biste još trebali znati o ovoj mjeri”).</p>	Stvarni troškovi	<p>Troškovi povezani s konzultacijama i ispitivanjima mnijenja mladih (putem interneta), za financijska jamstva i aktivnosti širenja rezultata: 75 % prihvatljivih troškova</p> <p>Visoki putni troškovi: najviše do 80 % prihvatljivih troškova</p> <p>Ostali troškovi: 100 % prihvatljivih troškova</p>	

¹⁶² Uključujući osobe u pratnji.

TABLICA A - ORGANIZACIJSKA POTPORA (IZNOS U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost.

	Organizacijska potpora
	C1.1
Belgija	37
Bugarska	32
Češka Republika	32
Danska	40
Njemačka	33
Estonija	33
Irska	39
Grčka	38
Španjolska	34
Francuska	37
Hrvatska	35
Italija	39
Cipar	32
Latvija	34
Litva	34
Luksemburg	36
Mađarska	33
Malta	37
Nizozemska	39
Austrija	39
Poljska	34
Portugal	37
Rumunjska	32
Slovenija	34
Slovačka	35
Finska	39
Švedska	39
Ujedinjena Kraljevina	40
bivša jugoslavenska republika Makedonija	28
Island	39
Lihtenštajn	39
Norveška	40
Turska	32
Partnerska država u susjedstvu EU-a	29

AKTIVNOSTI PROGRAMA JEAN MONNET

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

Aktivnostima iz programa Jean Monneta podupiru se sljedeće aktivnosti:

- Moduli programa Jean Monnet (poučavanje i istraživanje);
- Katedre Jean Monnet (poučavanje i istraživanje);
- Centri izvrsnosti Jean Monnet (poučavanje i istraživanje);
- Potpora udrugama u okviru programa Jean Monnet;
- Mreže Jean Monnet (rasprava o politici s akademskim svijetom);
- Projekti programa Jean Monnet (rasprava o politici s akademskim svijetom).

U sljedećim odjeljcima ovog Vodiča posebno su opisani kriteriji i pravila financiranja koja se primjenjuju na aktivnosti u okviru programa Jean Monnet.

KOJI SU CILJEVI PROGRAMA JEAN MONNET?

Aktivnostima programa Jean Monnet promiče se izvrsnost u poučavanju i istraživanju u području studija o Europskoj uniji diljem svijeta. Cilj je tih aktivnosti poticati dijalog između akademskog svijeta i donositelja politika, posebno radi jačanja upravljanja politikama EU-a i globalnim politikama.

Studiji o Europskoj uniji obuhvaćaju studije o Europi u cjelini s posebnim naglaskom na proces europskih integracija u njegovim unutarnjim i vanjskim vidovima. Promiču aktivno europsko građanstvo i bave se ulogom EU-a u globaliziranom svijetu, čime podižu svijest o Uniji te olakšavaju buduće angažmane i međuljudski dijalog u čitavom svijetu.

Glavna područja su sljedeća:

- studiji EU-a i komparativnog regionalizma;
- komunikacijski i informacijski studiji EU-a;
- gospodarski studiji EU-a;
- povijesni studiji EU-a;
- studiji EU-a o međukulturalnom dijalogu;
- interdisciplinarni studiji EU-a;
- studiji EU-a o međunarodnim odnosima i diplomaciji;
- pravni studiji EU-a;
- politički i administrativni studiji EU-a.

Međutim, različita područja politika (kao što su sociologija, filozofija, religija, zemljopis, književnost, umjetnost, znanost, ekološki studiji, globalni studiji itd.) mogu također biti povezana s ovim područjem studija kada uključuju element poučavanja, istraživanja ili razmišljanja o EU-u i općenito pridonose europeizaciji kurikulumu.

Usporedni studiji uzet će se u obzir samo ako se odnose na različite postupke integracije u svijetu.

U vezi s općim ciljevima programa Erasmus+, cilj je programa Jean Monnet sljedeći:

- promicati izvrsnost u poučavanju i istraživanju u području studija EU-a;
- opremiti studente i mlade stručnjake sa znanjem o temama o Europskoj uniji koje su važne za njihov akademski i poslovni život i poboljšati njihove građanske vještine;
- poticati dijalog između akademskog svijeta i donositelja politika, posebno u cilju jačanja upravljanja politikama EU-a;
- promicanje inovacija u području obrazovanja i istraživanja (tj. međusektorski i/ili multidisciplinarni studiji, otvoreno obrazovanje, umrežavanje s drugim ustanovama);
- uvesti i diversificirati predmete u vezi s EU-om u cijelom kurikulumu koji ustanove visokog obrazovanja predlažu svojim studentima;
- poboljšati kvalitetu stručnog osposobljavanja o temama u vezi s EU-om (s modulima koji se detaljnije bave temama EU-a ili se proširuju na nove predmete);
- poticati uključivanje mladih akademika u poučavanje i istraživanje o europskim temama.

Očekuje se da će program Jean Monnet donijeti pozitivne i dugoročne učinke na uključene sudionike, na organizacije koje ga promiču te na sustave politika unutar kojeg se provodi.

U odnosu na sudionike koji su izravno ili neizravno uključeni u Aktivnosti, programom Jean Monnet nastoje se ostvariti sljedeći rezultati:

- povećana zapošljivost i bolje prilike za napredak u karijeri za mlade diplomante uključivanjem i jačanjem europske dimenzije studija;
- veći interes za razumijevanje EU-a i sudjelovanje u Europskoj uniji, što dovodi do aktivnijeg građanstva;
- potpora za mlade istraživače (tj. one koji su stekli doktorsku diplomu u posljednjih pet godina) i profesore koji žele nastaviti s istraživanjem i poučavanjem predmeta o EU-u;
- veće prilike za akademsko osoblje u smislu profesionalnog razvoja i razvoja karijere.

Očekuje se da će aktivnosti koje se podupiru u okviru programa Jean Monnet donijeti sljedeće rezultate za organizacije sudionice:

- veća sposobnost za poučavanje i istraživanje o temama u području EU-a: bolji ili inovativni kurikulumi; veća sposobnost za privlačenje izvrsnih studenata; pojačana suradnja s partnerima iz drugih država; bolja raspodjela financijskih sredstava na poučavanje i istraživanje o temama EU-a unutar ustanova;
- modernije, dinamičnije, posvećenije i stručnije okruženje u organizaciji: promicanje stručnog razvoja mladih istraživača i profesora; spremnost za integraciju dobre prakse i novih predmeta o EU-u u nastavne programe i inicijative; otvorenost sinergijama s drugim organizacijama.

Očekuje se da će se programom Jean Monnet dugoročno poticati promicanje i diversifikacija studija o EU-u u cijelom svijetu i jačati i povećavati sudjelovanje osoblja iz drugih fakulteta i odjela u području poučavanja i istraživanja u Europskoj uniji.

MODULI PROGRAMA JEAN MONNET

ŠTO JE MODUL PROGRAMA JEAN MONNET?

Modul programa Jean Monnet Module kratak je nastavni program (ili tečaj) u području studija o Europskoj uniji u ustanovi visokog obrazovanja. Svaki Modul traje najmanje 40 sati po akademskoj godini. Nastavni sati uključuju izravne konzultacije u kontekstu grupnih predavanja, seminara, tutorijala i mogu uključivati bilo koji od prethodno navedenih oblika učenja na daljinu, ali ne uključuju poučavanje jedan na jedan. Moduli mogu biti usmjereni na jednu disciplinu europskih studija ili multidisciplinarnog pristupa i stoga tražiti doprinos nekoliko profesora i stručnjaka.

U okviru programa Erasmus+ podupiru se Moduli programa Jean Monnet u cilju:

- promicanja istraživanja i prvog iskustva u poučavanju za mlade istraživače i znanstvenike i praktičare u pitanjima Europske unije;
- poticanja objavljivanja i širenja rezultata znanstvenog istraživanja;
- stvaranja interesa za EU i čine osnovu za buduće stupove europskog znanja, posebno u partnerskim državama;
- poticanja uvođenja elementa Europske unije u studije koji uglavnom nisu povezani s EU-om;
- pružanja prilagođenih tečajeva o posebnim pitanjima EU-a koja su važna za diplomante u njihovom profesionalnom životu.

Modulom Jean Monnet učvršćuje se i uvodi poučavanje o pitanjima EU-a u kurikulumu koji su do sada uključivali teme u vezi s EU-om samo u ograničenoj mjeri. Na taj način veći broj učenika i zainteresiranih građana ima pristup činjenicama i znanju o Europskoj uniji.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Moduli programa Jean Monnet moraju imati jedan od sljedećih oblika:

- opći ili uvodni tečajevi o pitanjima Europske unije (posebno u institucijama i na fakultetima koji nemaju razvijenu ponudu predmeta iz tog područja);
- specijalizirani tečajevi o događanjima u Europskoj uniji (posebno u institucijama i na fakultetima koji već imaju vrlo razvijenu ponudu predmeta u tom području);
- ljetni i intenzivni tečajevi koji su potpuno priznati.

KOJA JE ULOGA ORGANIZACIJA KOJE SUDJELUJU U MODULU JEAN MONNET?

Ustanove visokog obrazovanja imaju ulogu podupiranja i promicanja koordinatora modula osiguravanjem najvećih mogućih javnih koristi od njihovih aktivnosti unutar i izvan institucije.

Ustanove visokog obrazovanja podupiru koordinatore modula u njihovim aktivnostima poučavanja, istraživanja i razmišljanja: oni priznaju razvijene aktivnosti poučavanja; nadziru aktivnosti, omogućuju vidljivost i vrednuju rezultate koje je ostvarilo njihovo osoblje uključeno o program Jean Monnet.

Od ustanova visokog obrazovanja traži se da održavaju aktivnosti Modula Jean Monnet za vrijeme trajanja cijelog projekta, uključujući zamjenu akademskog koordinatora u slučaju da nastane potreba. Ako ustanova mora zamijeniti koordinatore modula, Izvršnoj agenciji mora se poslati pisani zahtjev. Osim toga novi predloženi koordinatore mora imati istu razinu specijalizacije u području studija o Europskoj uniji.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE MODULA JEAN MONNET?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti Modul Jean Monnet kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	<p>Ustanova visokog obrazovanja (UVO) s poslovnim nastanom u bio kojoj državi svijeta. UVO koji ima poslovni nastan u državama sudionicama u programu mora imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). ECHE ne moraju imati UVO-i koji sudjeluju u programu iz partnerskih država.</p> <p>Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.</p>
----------------------------------	---

Trajanje projekta	Tri godine.
Trajanje aktivnosti	Modul Jean Monnet mora se poučavati najmanje 40 sati u akademskoj godini (tri godine za redom) u području studija o Europskoj uniji u ustanovi visokog obrazovanja koja je podnijela zahtjev.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 23. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. rujna iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - Ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koји su ciljevi programa Jean Monnet” i „Što je Modul programa Jean Monnet?”). ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - primjeren je za razvoj novih aktivnosti poučavanja, istraživanja ili rasprava; - uključuje korištenje novih metodologija, alata i tehnologija; - pokazuje dokaze o akademskoj dodanoj vrijednosti; - promiče i omogućuje bolju vidljivost ovih europskih studija/pitanja u ustanovi koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet i izvan nje. ▪ - Važnost prijedloga za prioritetne ciljne skupine aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ustanove s poslovnim nastanom u državama koje nisu obuhvaćene aktivnosti Jean Monnet; - ustanove ili akademici koji još ne primaju financijska sredstva iz programa Jean Monnet; - posebne teme iz područja EU-a u programima studija koji nisu pretjerano izloženi, ali na koje sve više utječu europski vidovi; - studenti koji ne dolaze automatski u dodir s europskim studijima (u područjima kao što su znanost, inženjering, medicina, obrazovanje, umjetnost i jezici, itd.).
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta programa rada, uključujući odgovarajuće faze za pripremu, provedba, ocjenjivanje, praćenje i širenje; ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, aktivnosti i predloženog proračuna aktivnosti; ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije.
Kvaliteta projektnog tima (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost profila i stručnosti ključnih sveučilišnih djelatnika – iz akademskog i neakademskog područja – koji su uključeni u aktivnosti koje se provode u okviru projekta.

<p>Učinak i širenje (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti poučavanja; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na ustanovu/e koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet; - na studente i učenike koji imaju koristi od aktivnosti Jean Monnet; - na druge organizacije i pojedince uključene na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti u okviru i izvan ustanove koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; ▪ Ako je primjenjivo, stupanj do kojeg je u prijedlogu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti dostupni i promicati se otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja.
--	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova u svakoj od prethodno navedenih kategorija Kriterija za dodjelu.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O MODULU PROGRAMA JEAN MONNET?

DODIJELJENA SREDSTVA

Do 20 % proračunskih sredstava dodijeljenih za podupiranje Modula odobrat će se za Module programa Jean Monnet čiji su koordinatori istraživači koji su u posljednjih pet godina stekli doktorsku diplomu. Ovom će se mjerom podupirati mladi istraživači koji započnu akademsku karijeru.

ŠIRENJE I UČINAK

Moduli programa Jean Monnet potrebni su za širenje i iskorištavanje rezultata organiziranih aktivnosti poučavanja i istraživanja izvan područja primjene izravno uključenih dionika. Time će se značajno povećati učinak i pridonijeti sustavnim promjenama.

Kako bi se povećao njihov učinak, one bi trebale u svojim aktivnostima širenja uključivati stvaranje i ponudu otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) i otvorene obrazovne aktivnosti koje su u skladu s tehnološkim napretkom. Time će se poticati fleksibilniji i kreativni načini učenja i privući veći broj studenata, stručnjaka, političara i drugih zainteresiranih skupina.

Svi koordinatori Modula programa Jean Monnet morat će ažurirati svoje odjeljke internetskog alata za Erasmus+ na kojima će se nalaziti sve informacije o aktivnostima programa Jean Monnet. Poticat će ih se da koriste postojeće platforme i alate (tj. direktorij programa Jean Monnet, virtualna zajednica programa Jean Monnet). Putem tih odjeljaka, koji su dio općeg alata IT-a za Erasmus+, javnost će biti informirana u ustanovama i studijima koje one nude u okviru programa Jean Monnet. Nositelji bespovratnih sredstava morat će redovito ažurirati alat s rezultatima svog rada.

Koordinatori modula Jean Monnet potiču se da:

- objave barem jedan članak koji su revidirali stručnjaci za vrijeme trajanja bespovratnih sredstava. Bespovratnim sredstvima bit će pokriven dio objave i, ako je potrebno, troškovi prijevoda;
- sudjeluju u događanjima širenja i informiranja na nacionalnoj i europskoj razini;
- organiziraju događanja (predavanja, seminare, radionice itd.) s donositeljima politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te s organiziranim civilnim društvom i školama;
- šire rezultate svojih aktivnosti organizacijom seminara ili predavanja koji su usmjereni na javnost i predstavnike civilnog društva i prilagođeni njima;
- umreže se s drugim koordinatorima Modula, Centrima izvrsnosti, Katedrama Jean Monnet i podržanim ustanovama;
- primjenjuju otvorene obrazovne sadržaje (OER), objave sažetke, sadržaj i raspored svojih aktivnosti te očekivane rezultate.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Najveći iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti iznosi 30 000 EUR, koji mogu činiti najviše 75 % ukupnog troška modula Jean Monnet.

Primjenjuje se sustav utemeljen na kombinaciji raspona jediničnih troškova i paušalnog financiranja za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru aktivnosti programa Jean Monnet. Ovaj se sustav utvrđuje na temelju izračunatih nacionalnih troškova poučavanja po satu. Koristi se sljedeća metoda:

- **Raspon jediničnih troškova poučavanja:** izračunati nacionalni jedinični trošak poučavanja po satu D.1 množi se s brojem sati poučavanja;
- **Dodatno paušalno financiranje:** „dodatni postotak od 40 % za Modul programa Jean Monnet dodaje se na gore navedenu jediničnu troškovnu osnovu.

Konačan iznos bespovratnih sredstava dobiva se primjenom najviše 75 % sredstava EU-a od ukupnog izračunatog iznosa bespovratnih sredstava i poštovanjem najviše gornje granice za bespovratna sredstva za Modul programa a Jean Monnet (30 000 EUR).

Točni iznosi koji se primjenjuju na module programa Jean Monnet mogu se naći u odjeljku „Jedinični troškovi programa Jean Monnet” na kraju poglavlja o programu Jean Monnet u ovom dijelu vodiča.

KATEDRA JEAN MONNET

ŠTO JE KATEDRA JEAN MONNET?

Katedra Jean Monnet je radno mjesto predavača u području studija o Europskoj uniji za sveučilišne profesore koje se odobrava na razdoblje od tri godine. Katedru Jean Monnet mora voditi jedan profesor, koji mora imati barem 90 sati predavanja u akademskoj godini. Sati predavanja uključuju i konzultacije u kontekstu skupine predavanja, seminara, tutorijala i mogu uključivati i prethodno navedeni oblik učenja na daljinu, ali ne uključuju poučavanje jedan na jedan i/ili nadzor.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Glavne aktivnosti (najmanje 90 sati u akademskoj godini):

- produblјivanje poučavanja o studijima o Europskoj uniji utjelovljeno u službeni kurikulum ustanove visokog obrazovanja;
- pružanje detaljnog poučavanja o pitanjima o Europskoj uniji za buduće stručnjake u područjima za kojima postaje sve veća potražnja na tržištu rada.

Dodatne aktivnosti:

- održavanje poučavanja/predavanja studentima iz drugih odjela (npr. arhitekture, medicine itd.) kako bi ih se bolje pripremio za budući profesionalni život;
- poticanje, savjetovanje i nadzor mladih generacija učitelja i istraživača u studijima iz područja Europske unije;
- vođenje, praćenje i nadzor istraživanja o temama iz područja EU-a za druge obrazovne razine kao što su osposoblјavanje učitelja i obvezno obrazovanje;
- organiziranje aktivnosti (konferencija, seminara/webinara, radionica itd.) usmjerenih na donositelje politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na civilno društvo.

KOJA JE ULOGA ORGANIZACIJA KOJE SUDJELUJU U PROGRAMU KATEDRI JEAN MONNET?

Katedre Jean Monnet sastavni su dio ustanove visokog obrazovanja koja sklapa ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava/dobiva odluku.

Nositelji katedre Jean Monnet sudjeluju u službenom akademskom radu ustanove. Od ustanova visokog obrazovanja traži se da podržavaju nositelje katedri Jean Monnet u aktivnostima poučavanja, istraživanja i razmišljanja, čime se najraširenijem opsegu kurikuluma omogućuje da imaju korist od tečajeva; oni bi trebali priznati razvijene aktivnosti poučavanja.

Ustanove visokog obrazovanja odgovorne su za njihovu primjenu. One su obvezne održavati aktivnosti katedre Jean Monnet za vrijeme trajanja projekta, uključujući zamjenu nositelja Katedre u slučaju potrebe. Ako ustanova mora zamijeniti nositelja katedre, potrebno je poslati pisani zahtjev za odobrenje Izvršnoj agenciji. Osim toga, novi predloženi nositelj katedre mora imati isti stupanj specijalizacije u području studija o Europskoj uniji.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE KATEDRE JEAN MONNET?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti Katedra Jean Monnet kako bi bila prihvatljiva za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Ustanova visokog obrazovanja (UVO) s poslovnim nastanom u bio kojoj državi svijeta. UVO koji ima poslovni nastan u državama sudionicama u programu mora imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). ECHE ne moraju imati UVO-i koji sudjeluju u programu iz partnerskih država. Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.
Profil nositelja Katedre Jean Monnet	Nositelji Katedre Jean Monnet moraju biti stalni zaposlenici ustanove koja ja predala zahtjev s položajem profesora. Oni ne mogu biti „gostujući profesori” u UVO-u koji predaje zahtjev za bespovratna sredstva.

Trajanje projekta	Tri godine.
Trajanje aktivnosti	Nositelji Katedre Jean Monnet moraju poučavati najmanje 90 sati u akademskoj godini (tri godine za redom) te provesti najmanje jednu dodatnu aktivnost po akademskoj godini kako je gore opisano.
Trajanje aktivnosti	Nositelji Katedre Jean Monnet moraju poučavati najmanje 90 sati u akademskoj godini (tri godine za redom) u području studija o Europskoj uniji u ustanovi visokog obrazovanja koja je podnijela zahtjev.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 23. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. rujna iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi programa Jean Monnet?“). ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - podnosi se u korist akademika s izvrsnim profilom u određenom području studija o Europskoj uniji; - primjeren je za razvoj novih aktivnosti poučavanja, istraživanja ili rasprava; - uključuje korištenje novih metodologija, alata i tehnologija; - promiče i omogućuje bolju vidljivost ovih europskih studija/pitanja u ustanovi koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet i izvan nje. ▪ - Važnost prijedloga za prioritetne ciljne skupine aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ustanove s poslovnim nastanom u državama koje nisu obuhvaćene aktivnosti Jean Monnet; - ustanove ili akademici koji još ne primaju financijska sredstva iz programa Jean Monnet; - posebne teme iz područja EU-a u programima studija koji nisu pretjerano izloženi, ali na koje sve više utječu europski vidovi.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta programa rada, uključujući odgovarajuće faze za pripremu, provedba, ocjenjivanje, praćenje i širenje; ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, aktivnosti i predloženog proračuna aktivnosti; ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije.
Kvaliteta projektnog tima (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost profila i stručnosti ključnih djelatnika – iz akademskog i neakademskog područja – koji su uključeni u aktivnosti koje se provode u okviru projekta.

<p>Učinak i širenje (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti poučavanja; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na ustanovu koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; - na studente i učenike koji imaju koristi od aktivnosti Jean Monnet; - na druge organizacije i pojedince uključene na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti u okviru i izvan ustanove koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja.
--	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova u svakoj od prethodno navedenih kategorija Kriterija za dodjelu.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O KATEDRI PROGRAMA JEAN MONNET?

ŠIRENJE I UČINAK

Katedre Jean Monnet moraju širiti i iskorištavati rezultate organiziranih aktivnosti izvan izravno uključenih dionika. Time će se značajno povećati učinak i pridonijeti sustavnim promjenama.

Kako bi se povećao njihov utjecaj, nositelji Katedre trebali bi u svoje aktivnosti širenja uključiti stvaranje i ponudu otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) i uključiti aktivnosti otvorenog obrazovanja kao odgovor na tehnološki napredak. Na taj će se način poticati fleksibilniji i kreativniji načini učenja i obuhvatit će se sve veći broj studenata, stručnjaka, donositelja politika i drugih zainteresiranih skupina.

Od Katedra Jean Monnet tražit će se da ažuriraju svoj odjeljak internetskog alata za Erasmus+ na kojima će se nalaziti sve informacije o aktivnostima programa Jean Monnet. Poticat će ih se da koriste postojeće platforme i alate (tj. direktorij programa Jean Monnet, virtualna zajednica programa Jean Monnet). Putem tih odjeljaka, koji su dio općeg alata IT-a za Erasmus+, javnost će biti informirana u ustanovama i studijima koje one nude u okviru programa Jean Monnet. Nositelji bespovratnih sredstava morat će redovito ažurirati alat s rezultatima svog rada.

Nositelje Katedre Jean Monnet potiče se da:

- objave barem jednu knjigu preko sveučilišne izdavačke kuće za vrijeme trajanja bespovratnih sredstava. Bespovratnim sredstvima bit će pokriven dio objave i, ako je potrebno, troškovi prijevoda;
- sudjeluju u događanjima širenja i informiranja na nacionalnoj i europskoj razini;
- organiziraju događanja (predavanja, seminare, radionice itd.) s donositeljima politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te s organiziranim civilnim društvom i školama;
- šire rezultate svojih aktivnosti organizacijom seminara ili predavanja koji su usmjereni na javnost i predstavnike civilnog društva i prilagođeni njima;
- umreže se s drugim Katedrama Jean Monnet, koordinatorima Modula, Centrima izvrsnosti i podržanim institucijama;
- primjenjuju otvorene obrazovne sadržaje (OER), objave sažetke, sadržaj i raspored svojih aktivnosti te očekivane rezultate.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Najveći iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti iznosi 30 000 EUR, koji mogu činiti najviše 75 % ukupnog troška Katedre Jean Monnet.

Primjenjuje se sustav utemeljen na kombinaciji raspona jediničnih troškova i paušalnog financiranja za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru aktivnosti programa Jean Monnet. Ovaj se sustav utvrđuje na temelju izračunatih nacionalnih troškova poučavanja po satu. Koristi se sljedeća metoda:

- **Raspon jediničnih troškova poučavanja:** izračunati nacionalni jedinični trošak poučavanja po satu D.1 množi se s brojem sati Katedre Jean Monnet ;
- **Dodatno paušalno financiranje:** „dodatni postotak od 10 % za Katedru Jean Monnet dodaje se na gore navedenu troškovnu osnovu. U tom se postotku uzimaju u obzir dodatne akademske aktivnosti uključene u Modul kao što su

troškovi zaposlenika, troškovi putovanja i života, troškovi širenja, troškovi nastavnih materijala i neizravni troškovi, itd.

Konačan iznos bespovratnih sredstava dobiva se primjenom najviše 75 % sredstava EU-a od ukupnog izračunatog iznosa i poštovanjem najviše gornje granice za bespovratna sredstva za Katedru Jean Monnet (50 000 EUR).

Točni iznosi koji se primjenjuju na module programa Jean Monnet mogu se naći u odjeljku „Jedinični troškovi programa Jean Monnet” na kraju poglavlja o programu Jean Monnet u ovom dijelu vodiča.

CENTRI IZVRSNOSTI JEAN MONNET

ŠTO JE CENTAR IZVRSNOSTI JEAN MONNET?

Centar izvrsnosti Jean Monnet je središnja točka nadležnosti i znanja o temama u području Europske unije.

Centar izvrsnosti Jean Monnet okuplja stručnost i nadležnosti stručnjaka na visokoj razini i cilju mu je razviti sinergije između različitih disciplina i resursa u području europskih studija te starati zajedničke transnacionalne aktivnosti i strukturne veze s akademskim ustanovama u drugim državama. Njime se također osigurava otvorenost prema civilnom društvu.

Centar izvrsnosti Jean Monnet ima važnu ulogu u tome što se obraća studentima fakulteta koji se obično ne bave pitanjima Europske unije te političarima, državnim službenicima, organiziranom civilnom društvu i općoj javnosti.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Centar izvrsnosti Jean Monnet mora razviti trogodišnji strateški plan koji obuhvaća širok spektar aktivnosti, kao što su:

- organizacija i koordinacija ljudskih i dokumentarnih resursa u područjima studija o Europskoj uniji;
- vođenje aktivnosti istraživanja u posebnim područjima Europske unije (istraživačka funkcija);
- razvoj sadržaja i alata o temama EU-a u cilju ažuriranja i nadopunjavanja postojećih predmeta i kurikuluma (funkcija poučavanja);
- jačanje rasprava i razmjene iskustava o EU-u, kada je moguće u partnerstvu s lokalnim dionicima i/ili predstavništvima EU-a u državama članicama i delegacijama EU-a u trećim zemljama (funkcija trustova mozгова);
- sustavno objavljivanje rezultata istraživačkih aktivnosti.

KOJA JE ULOGA ORGANIZACIJA KOJE SUDJELUJU U CENTRU IZVRSNOSTI JEAN MONNET?

Ustanove visokog obrazovanja koje planiraju osnovati Centar izvrsnosti Jean Monnet moraju razmisliti o strateškom razvoju. One bi trebale najboljim stručnjacima među nastavnim i istraživačkim osobljem osigurati smjernice i viziju za stvaranje sinergija koje omogućuju suradnju na posebnim temama iz područja EU-a. One bi trebale poduprijeti i promicati inicijative centra i pomoći u njihovom razvijanju.

Ustanove visokog obrazovanja moraju održavati aktivnosti Centra izvrsnosti Jean Monnet za vrijeme trajanja projekta i ako je potrebno mogu zamijeniti akademskog koordinatora. Ako ustanova mora zamijeniti izvornog akademskog koordinatora, izvršnoj agenciji potrebno je poslati pisani zahtjev za odobrenje.

Centar izvrsnosti može uključivati suradnju nekoliko ustanova/organizacija sa sjedištem istom gradu ili regiji. U svakom slučaju, to mora biti jasno označen institut ili struktura specijalizirana za studije u području Europske unije i domaćin mu mora biti ustanova visokog obrazovanja.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE CENTRA IZVRSNOSTI JEAN MONNET?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti Centar izvrsnosti Jean Monnet kako bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Ustanova visokog obrazovanja (UVO) s poslovnim nastanom u bio kojoj državi svijeta. UVO koji ima poslovni nastan u državama sudionicama u programu mora imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). ECHE ne moraju imati UVO-i koji sudjeluju u programu iz partnerskih država. Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.
Trajanje projekta	Tri godine.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 23. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. rujna iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.
Ostali kriteriji	U jednoj ustanovi visokog obrazovanja može se podržavati samo jedan Centar izvrsnosti Jean Monnet.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi programa Jean Monnet?” i „Što je Centar izvrsnosti Jean Monnet?”); - potrebe i ciljeve organizacija koje sudjeluju i uključenih akademika. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - primjeren je za razvoj novih aktivnosti poučavanja, istraživanja ili rasprava; - pokazuje dokaze o akademskoj dodanoj vrijednosti; - promiče i omogućuje bolju vidljivost europskim studijima/pitanjima u ustanovi koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet i izvan nje. ▪ Važnost prijedloga za prioritetne ciljne skupine aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ustanove s poslovnim nastanom u državama koje nisu obuhvaćene aktivnosti Jean Monnet; - ustanove ili akademici koji još ne primaju financijska sredstva iz programa Jean Monnet.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta programa rada, uključujući odgovarajuće faze za pripremu, provedba, ocjenjivanje, praćenje i širenje; ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, aktivnosti i predloženog proračuna aktivnosti; ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije.
Kvaliteta projektnog tima (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost profila i stručnosti ključnih sveučilišnih djelatnika – iz akademskog i neakademskog područja – koji su uključeni u aktivnosti koje se provode u okviru projekta.

<p>Učinak i širenje (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti poučavanja; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na ustanovu/e koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet; - na studente i učenike koji imaju koristi od aktivnosti Jean Monnet; - na druge organizacije i pojedince uključene na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti u okviru i izvan ustanove koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja;
--	---

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova u svakoj od prethodno navedenih kategorija Kriterija za dodjelu.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O CENTRIMA IZVRSNOSTI JEAN MONNET?

ŠIRENJE I UČINAK

Centri izvrsnosti Jean Monnet trebali bi širiti i iskorištavati rezultate organiziranih aktivnosti poučavanja i istraživanja dalje od izravno uključenih dionika. Time će se značajno povećati učinak i pridonijeti sustavnim promjenama.

Kako bi se povećao njihov učinak, one bi trebale u svojim aktivnostima širenja uključivati stvaranje i ponudu otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) i otvorene obrazovne aktivnosti koje su u skladu s tehnološkim napretkom. Na taj će se način poticati fleksibilniji i kreativniji načini učenja i obuhvatit će se sve veći broj studenata, stručnjaka, donositelja politika i drugih zainteresiranih skupina.

Od Centara izvrsnosti Jean Monnet tražit će se da ažuriraju svoj odjeljak internetskog alata za Erasmus+ na kojima će se nalaziti sve informacije o aktivnostima programa Jean Monnet. Poticat će ih se da koriste postojeće platforme i alate (tj. direktorij programa Jean Monnet, virtualna zajednica programa Jean Monnet). Putem tih odjeljaka, koji su dio općeg alata IT-a za Erasmus+, javnost će biti informirana u ustanovama i studijima koje one nude u okviru programa Jean Monnet. Nositelji bespovratnih sredstava morat će redovito ažurirati alat s rezultatima svog rada.

Centre izvrsnosti Jean Monnet potiče se da:

- sudjeluju u događanjima širenja i informiranja na nacionalnoj i europskoj razini;
- organiziraju događanja (predavanja, seminare, radionice itd.) s donositeljima politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te s organiziranim civilnim društvom i školama;
- šire rezultate svojih aktivnosti organizacijom seminara ili predavanja koji su usmjereni na javnost i predstavnike civilnog društva i prilagođeni njima;
- umreže se s drugim Centrima izvrsnosti, Katedrama Jean Monnet, koordinatorima Modula i podržanim ustanovama;
- primjenjuju otvorene obrazovne sadržaje (OER), objave sažetke, sadržaj i raspored svojih aktivnosti te očekivane rezultate.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

U slučaju odabira projekta, na bespovratna sredstva primjenjuju se sljedeća pravila financiranja:

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Troškovi aktivnosti	<p>Prihvatljivi izravni troškovi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Troškovi osoblja ▪ Troškovi putovanja i troškovi života ▪ Troškovi podugovaranja (najviše 30 % prihvatljivih izravnih troškova) ▪ Troškovi opreme (najviše 10 % prihvatljivih izravnih troškova) ▪ Troškovi poučavanja ▪ Ostali troškovi <p>Prihvatljivi neizravni troškovi</p> <p>Paušalni iznos, koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta, prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili internet, troškovi najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika itd.)</p>	Stvarni troškovi	80 % ukupnih prihvatljivih troškova (osim ako podnositelj zatraži niži % bespovratnih sredstava) Najviše 100 000 EUR	Uvjet: u obrascu prijave moraju jasno navedeni ciljevi i program rada

POTPORA UDRUGAMA U OKVIRU PROGRAMA JEAN MONNET

Programom Jean Monnet podupiru se udruge čija je izričita svrha pridonijeti studijima o procesima europskih integracija. Takve bi udruge trebale biti interdisciplinarne i otvorene svim zainteresiranim profesorima, učiteljima i istraživačima specijaliziranim za pitanja Europske unije u mjerodavnoj državi ili regiji. One bi trebale predstavljati akademsku zajednicu u području studija o Europskoj uniji na regionalnoj, nacionalnoj ili nadnacionalnoj razini. Potpora će se pružati samo onim udrugama koje su službeno registrirane i imaju neovisan pravni položaj.

KOJA SE DJELOVANJA PODUPIRU U OKVIRU OVE AKTIVNOSTI?

Za vrijeme trajanja bespovratnih sredstava, udruge mogu provoditi niz aktivnosti, kao što su, primjerice:

- organizirati i provoditi zakonske aktivnosti udruge koje se bave studijima i temama o Europskoj uniji (npr. objava brošura, postavljanje posebnog web-mjesta, organizacija godišnjih sastanaka odbora, organizacija posebnih promotivnih događanja čiji je cilj osiguranje veće vidljivosti tema iz područja Europske unije itd.);
- provoditi istraživanja u području posebnih europskih pitanja u svrhu informiranja donositelja politika na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini i širenja rezultata među ustanovama uključenim u ova pitanja, uključujući ustanove EU-a te širu javnost, time potičući aktivno građanstvo.

KOJU ULOGU IMAJU UDRUGE?

Udruge Jean Monnet trebale bi postati referentne točke u područjima o pitanjima Europske unije koja obuhvaćaju.

One će umnožavati i širiti znanje. Također će pridonijeti prikupljanju i iskorištavanju informacija i pružati analizu i vizije o određenim temama.

Udruge su odgovorne za vlastite prijedloge. One moraju provoditi aktivnosti opisane u njihovom programu rada za vrijeme trajanja bespovratnih sredstava.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE POTPORE IZ PROGRAMA JEAN MONNET ZA UDRUGE?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti potpora iz programa Jean Monnet za udruge da bi bila prihvatljiva za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Svaka udruga profesora i istraživača specijaliziranih za studije o Europskoj uniji, s poslovnim nastanom u bilo kojoj državi svijeta. Izričita svrha udruge mora biti doprinos proučavanju postupka europskih integracija na nacionalnoj ili transnacionalnoj razini. Udruga mora biti interdisciplinarnog karaktera. Pojedinci ne mogu izravno zatražiti bespovratna sredstva.
Trajanje projekta	Tri godine.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 23. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. rujna iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost projekta (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi programa Jean Monnet” i „Što je potpora udrugama u okviru programa Jean Monnet”). ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - primjeren je za podržavanje statutarnih aktivnosti udruge i provedbu istraživanja u području europskih pitanja. - unaprjeđuje informacije za donositelje politika na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. - Važnost prijedloga za prioritetne ciljne skupine aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ustanove s poslovnim nastanom u državama koje nisu obuhvaćene aktivnošću Jean Monnet; - ustanove koje još ne primaju financijska sredstva iz programa Jean Monnet.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta programa rada, uključujući odgovarajuće faze za pripremu, provedba, ocjenjivanje, praćenje i širenje; ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, aktivnosti i predloženog proračuna aktivnosti; ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije.
<p>Kvaliteta projektnog tima (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost profila i stručnosti ključnih djelatnika – iz akademskog i neakademskog područja – koji su uključeni u aktivnosti koje se provode u okviru projekta.
<p>Učinak i širenje (Najviše 25 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti poučavanja; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na ustanovu/e koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet; - na druge organizacije i donositelje politika uključene na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti u okviru i izvan ustanove koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova u svakoj od prethodno navedenih kategorija Kriterija za dodjelu.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O POTPORI UDRUGAMA U OKVIRU PROGRAMA JEAN MONNET?

ŠIRENJE I UČINAK

Udruge odabrane u okviru ove aktivnosti trebale bi širiti i iskorištavati rezultate organiziranih aktivnosti poučavanja i istraživanja dalje od izravno uključenih dionika. Time će se značajno povećati učinak i pridonijeti sustavnim promjenama.

Kako bi se povećao njihov učinak, one bi trebale u svojim aktivnostima širenja uključivati stvaranje i ponudu otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) i otvorene obrazovne aktivnosti koje su u skladu s tehnološkim napretkom. Na taj će se način poticati fleksibilniji i kreativniji načini učenja i obuhvatit će se sve veći broj studenata, stručnjaka, donositelja politika i drugih zainteresiranih skupina.

Od udruga kojima su dodijeljena bespovratna sredstva Jean Monnet, tražit će se da ažuriraju svoj odjeljak internetskog alata za Erasmus+ na kojima će se nalaziti sve informacije o aktivnostima programa Jean Monnet. Poticat će ih se da koriste postojeće platforme i alate (tj. direktorij programa Jean Monnet, virtualna zajednica programa Jean Monnet). Putem tih odjeljaka, koji su dio općeg alata IT-a za Erasmus+, javnost će biti informirana u ustanovama i studijima koje one nude u okviru programa Jean Monnet. Nositelji bespovratnih sredstava morat će redovito ažurirati alat s rezultatima svog rada.

U slučaju odabira projekta, na bespovratna sredstva primjenjuju se sljedeća pravila financiranja:

POTPORA UDRUGAMA U OKVIRU PROJEKTA JEAN MONNET

Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Troškovi aktivnosti	Prihvatljivi izravni troškovi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Troškovi osoblja ▪ Troškovi putovanja i troškovi života ▪ Troškovi podugovaranja (najviše 30 % prihvatljivih izravnih troškova) ▪ Troškovi opreme (najviše 10 % prihvatljivih izravnih troškova) ▪ Ostali troškovi 	Stvarni troškovi	Najviše 50 000 EUR 80 % ukupnih prihvatljivih troškova (osim ako podnositelj zatraži niži % bespovratnih sredstava)	Uvjet: u obrascu prijave moraju jasno navedeni ciljevi i program rada
	Prihvatljivi neizravni troškovi Paušalni iznos, koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta, prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili internet, troškovi najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika itd.)			

MREŽE JEAN MONNET (RASPRAVA O POLITICI S AKADEMSKIM SVIJETOM)

ŠTO JE MREŽA JEAN MONNET?

Mrežama Jean Monnet potiče se stvaranje i razvoj konzorcija međunarodnih igrača (UVO, Centri izvrsnosti, odjeli, timovi, pojedinačni stručnjaci itd.) u području studija o Europskoj uniji.

One pridonose prikupljanju informacija, razmjeni prakse, izgradnji znanja i promicanju postupka europskih integracija u svijetu. Ovom se aktivnošću također može podupirati jačanje postojećih mreža kojima se podupiru određene aktivnosti, posebno poticanje suradnje mladih istraživača u područjima povezanim s EU-om.

Ti će se projekti temeljiti na jednostranim prijedlozima usmjerenim na aktivnosti koje se ne mogu uspješno provoditi na nacionalnoj razini i za koje je potrebna uključenost barem triju partnerskih ustanova (uključujući ustanovu podnositeljicu zahtjeva) iz triju različitih država. Njihov je cilj provoditi projekte koji imaju multinacionalnu, a ne nacionalnu dimenziju.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Za vrijeme trajanja projekta, mrežama se obično može ostvariti niz aktivnosti, kao što su, na primjer:

- prikupljanje i promicanje informacija i rezultata o metodologijama koje se primjenjuju na istraživanje na visokoj razini i poučavanje o europskim studijima;
- jačanje suradnje između različitih ustanova visokog obrazovanja i drugih relevantnih tijela u Europi i svijetu;
- razmjena znanja i iskustva u cilju uzajamnog jačanja dobre prakse;
- poticanje suradnje i stvaranje platforme za razmjenu znanja na visokoj razini s javnim dionicima i službama Europske komisije o temama važnim za EU.

KOJA ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U MREŽAMA JEAN MONNET?

Mreže Jean Monnet trebale bi postati referentne točke u područjima Europske unije koja obuhvaćaju. One će umnožavati i širiti znanje. Također će pridonijeti prikupljanju i iskorištavanju informacija i pružati analizu i vizije o određenim temama.

Ustanove visokog obrazovanja koje koordiniraju mreže Jean Monnet snose konačnu odgovornost za vlastite prijedloge. One moraju provoditi aktivnosti opisane u njihovom programu rada za vrijeme trajanja bespovratnih sredstava.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE POTPORE ZA MREŽE IZ PROGRAMA JEAN MONNET?

U nastavku su navedeni kriteriji koje moraju ispuniti mreže Jean Monnet da bi bile prihvatljiva za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Ustanova visokog obrazovanja (UVO) ili druga organizacija aktivna u području europskih integracija, s poslovnim nastanom u bio kojoj državi svijeta. UVO-i u državi sudionici programa Erasmus+ moraju imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). ECHE ne moraju imati UVO-i koji sudjeluju u programu iz partnerskih država. Podnositelj mora biti koordinator mreže koja se sastoji od najmanje tri ustanove sudionice iz triju različitih država. Imenovane Europske ustanove (definirane u Uredbi kojem se osniva program Erasmus+) koje ostvaruju cilj od europskog interesa ne mogu se prijaviti u okviru ove aktivnosti.
Trajanje projekta	Tri godine.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 23. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. rujna iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi programa Jean Monnet” i „Što je mreža Jean Monnet”). ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - primjeren je za razvoj novih aktivnosti poučavanja, istraživanja ili rasprava; - pokazuje dokaze o akademskoj dodanoj vrijednosti; - promiče i omogućuje bolju vidljivost ovih europskih studija/pitanja u ustanovi koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet i izvan nje. ▪ - Važnost prijedloga za prioritetne ciljne skupine aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ustanove s poslovnim nastanom u državama koje nisu obuhvaćene aktivnosti Jean Monnet; - ustanove ili akademici koji još ne primaju financijska sredstva iz programa Jean Monnet.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta programa rada, uključujući odgovarajuće faze za pripremu, provedba, ocjenjivanje, praćenje i širenje; ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, aktivnosti i predloženog proračuna aktivnosti; ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije; ▪ Izrada i upravljanje aktivnostima mreže, uključujući komunikacijske kanale između članova.
Kvaliteta projektnog tima (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost profila i stručnosti ključnih djelatnika – iz akademskih i neakademskih područja – koji su uključeni u aktivnosti koje se provode u okviru projekta. ▪ Sastav mreže u smislu zemljopisne pokrivenosti i komplementarnosti kompetencija.
Učinak i širenje (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti poučavanja; ▪ Mogući utjecaj i multiplikacijski učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na ustanovu koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet i na ustanove članice mreže; - na studente i učenike koji imaju koristi od aktivnosti Jean Monnet; - na druge organizacije i pojedince uključene na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti u okviru i izvan ustanove koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja;

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova u svakoj od prethodno navedenih kategorija Kriterija za dodjelu.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O POTPORI MREŽAMA IZ PROGRAMA JEAN MONNET?**ŠIRENJE I UČINAK**

Mreže odabrane u okviru ove aktivnosti trebale bi širiti i iskorištavati rezultate aktivnosti izvan izravno uključenih sudionika. Time će se značajno povećati učinak i pridonijeti sustavnim promjenama.

Kako bi se poboljšao njihov učinak, one bi trebale uključivati u svojim aktivnostima širenja stvaranje alata i događaja prilagođenih ciljevima.

Od svih će se mreža Jean Monnet tražit će se da ažuriraju svoj odjeljak internetskog alata za Erasmus+ na kojima će se nalaziti sve informacije o aktivnostima programa Jean Monnet. Poticat će ih se da koriste postojeće platforme i alate (tj. direktorij programa Jean Monnet, virtualna zajednica programa Jean Monnet). Putem tih odjeljaka, koji su dio općeg alata IT-a za Erasmus+, javnost će biti informirana u ustanovama i studijima koje one nude u okviru programa Jean Monnet. Nositelji bespovratnih sredstava morat će redovito ažurirati alat s rezultatima svog rada.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

U slučaju odabira projekta, na bespovratna sredstva primjenjuju se sljedeća pravila financiranja:

	Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Troškovi aktivnosti	<p>Prihvatljivi izravni troškovi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Troškovi osoblja ▪ Troškovi putovanja i troškovi života ▪ Troškovi podugovaranja (najviše 30 % prihvatljivih izravnih troškova) ▪ Troškovi opreme (najviše 10 % prihvatljivih izravnih troškova) ▪ Troškovi poučavanja ▪ Ostali troškovi <p>Prihvatljivi neizravni troškovi Paušalni iznos, koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta, prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili internet, troškovi najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika itd.)</p>	Stvarni troškovi	<p>Najviše 300 000 EUR</p> <p>80 % ukupnih prihvatljivih troškova (osim ako podnositelj zatraži niži % bespovratnih sredstava)</p>	Uvjet: u obrascu prijave moraju jasno navedeni ciljevi i program rada

PROJEKTI PROGRAMA JEAN MONNET (RASPRAVA O POLITICI U AKADEMSKOM SVIJETU)

ŠTO JE PROJEKT PROGRAMA JEAN MONNET?

Projektima programa Jean Monnet podupiru se inovacije, uzajamno poticanje i širenje sadržaja Europske unije. Ovi će se projekti temeljiti na jednostranim prijedlozima – iako predložene aktivnosti mogu uključivati druge – i mogu trajati između 12 i 24 mjeseca.

- Projektima „**inovacija**” istražuju se novi uglovi i različite metodologije kako bi predmeti koji se bave Europskom unijom bile privlačniji i prilagođeni različitim vrstama ciljnog stanovništva (npr. projekti Učenje o EU-u u školi);
- Projektima „**uzajamnog poticanja**” promicat će se rasprave i razmišljanja o pitanjima Europske unije i povećavati znanje o Uniji i njezinim procesima. Cilj je tih projekata poticati znanje EU-a u određenim kontekstima;
- Projekti „**širenje sadržaja**” bit će uglavnom usmjereni na aktivnosti informiranja i širenja.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU PROJEKATA JEAN MONNET?

Za vrijeme njihove provedbe, projektima Jean Monnet obično se može ostvariti niz aktivnosti, kao što su, primjerice:

„Inovacija“

- razvoj i ispitivanje novih metodologija, sadržaja i alata o određenim temama u vezi s Europskom unijom;
- stvaranje virtualnih učionica o određenim područjima i njihovo testiranje u različitim kontekstima;
- dizajn, proizvodnja i provedba alata za samoosposobljavanje kojima se promiče aktivno građanstvo u EU-u;
- razvoj i pružanje primjerenih pedagoškog sadržaja i novog/prilagođenog nastavnog materijala za učenje o pitanjima Europske unije na razini osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja (Učenje o EU-u u školi);
- izrada i provedba osposobljavanja i trajnog usavršavanja učitelja, osiguravanje odgovarajućeg znanja i vještina za poučavanje predmeta o Europskoj uniji;
- pružanje posebno osmišljenih aktivnosti na temu Europske unije na razini osnovnih i srednjih škola i u ustanovama strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;

„Uzajamno poticanje“

- podržavanje razvoja europskih studija i/ili povećanje razine znanja i/ili jačanje dinamike „odjela / predsjednika / istraživačkog tima” u određenoj zemlji u ustanovi visokog obrazovanja koja je izrazila određeni interes/potrebu;
- zajednički razvoj sadržaja i zajedničko poučavanje studenata u nekoliko ustanova. Ustanove koje sudjeluju u programu mogu organizirati zajedničke aktivnosti i pripremiti pomoćne alate za svoje studije;

„Širenje sadržaja“

- podržavanje aktivnosti informiranja i širenja za osoblje javne uprave, za stručnjake u određenim područjima i za civilno društvo u cjelini;
- organizacija konferencija, seminara i/ili okruglih stolova o određenim temama u vezi s Europskom unijom.

KOJU ULOGU IMAJU ORGANIZACIJE KOJE SUDJELUJU U PROJEKTU JEAN MONNET?

Ustanova koja predlaže projekt mora pripremiti jasnu i održivu strategiju s detaljnim programom rada, uključujući informacije o očekivanim rezultatima. U njemu bi trebala biti opravdana potreba za predloženim aktivnostima, trebali bi biti navedeni izravni i neizravni korisnici, te bi trebala biti zajamčena aktivna uloga svih organizacija sudionica.

Prijedloge potpisuje predstavnik ustanove visokog obrazovanja (ili druge prihvatljive organizacije) i dostavlja informacije o pravnom položaju, ciljevima i aktivnostima ustanove podnositeljice zahtjeva.

Ustanove visokog obrazovanja (ili ostale prihvatljive organizacije) snose konačnu odgovornost za prijedloge. One moraju provoditi aktivnosti opisane u svojim projektima za vrijeme trajanja projekta.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE PROJEKTA JEAN MONNET?

U nastavku su navedeni kriteriji koja mora ispuniti projekt Jean Monnet da bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	Ustanova visokog obrazovanja (UVO) ili druga organizacija aktivna u području Europske unije, s poslovnim nastanom u bio kojoj državi svijeta. UVO-i u državi sudionici programa Erasmus+ moraju imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). ECHE ne moraju imati UVO-i koji sudjeluju u programu iz partnerskih država. Imenovane ustanove (utvrđene u Uredbi o osnivanju programa Erasmus+) koje ostvaruju cilj od europskog interesa ne mogu se prijaviti u okviru ove aktivnosti. Ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja ne mogu se prijaviti, iako mogu aktivno pridonijeti ostvarenju aktivnosti.
Trajanje projekta	Od 12 do 24 mjeseca.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 23. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. rujna iste godine.
Kako predati zahtjev?	Detalje o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve i prioritete aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi programa Jean Monnet?” i „Što je projekt programa Jean Monnet?”); - posebne ciljeve „projekta Jean Monnet” za „Inovaciju”, „Uzajamno poticanje” i „Širenje sadržaja”. ▪ Stupanj do kojeg prijedlog: <ul style="list-style-type: none"> - primjeren je za razvoj novih aktivnosti poučavanja, istraživanja ili rasprava; - pokazuje dokaze o akademskoj dodanoj vrijednosti; - promiče i omogućuje bolju vidljivost ovih europskih studija/pitanja u ustanovi koja sudjeluje u aktivnosti Jean Monnet i izvan nje. ▪ - Važnost prijedloga za prioritetne ciljne skupine aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ustanove s poslovnim nastanom u državama koje nisu obuhvaćene aktivnosti Jean Monnet; - ustanove ili akademici koji još ne primaju financijska sredstva iz programa Jean Monnet.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta programa rada, uključujući odgovarajuće faze za pripremu, provedba, ocjenjivanje, praćenje i širenje; ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, aktivnosti i predloženog proračuna aktivnosti; ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije.
Kvaliteta projektnog tima (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost profila i stručnosti ključnih djelatnika – iz akademskih i neakademskih područja – koji su uključeni u aktivnosti koje se provode u okviru projekta. ▪ Za projekte koji su usmjereni na studente osnovne i srednje škole: uključenost osoblja iz projekta s mjerodavnim pedagoškim vještinama

Učinak i širenje (Najviše 25 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata aktivnosti poučavanja; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na ustanovu koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; - na studente i učenike koji imaju koristi od aktivnosti Jean Monnet; - na druge organizacije i pojedince uključene na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata aktivnosti u okviru i izvan ustanove koja je domaćin aktivnosti Jean Monnet; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja;
---	--

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova u svakoj od prethodno navedenih kategorija Kriterija za dodjelu.

ŠTO BISTE JOŠ TREBALI ZNATI O PROJEKTU JEAN MONNET?

ŠIRENJE I UČINAK

Projekti Jean Monnet trebali bi širiti i iskorištavati rezultate aktivnosti izvan izravno uključenih sudionika. Time će se značajno povećati učinak i pridonijeti sustavnim promjenama.

Od projekata Jean Monnet tražit će se da ažuriraju svoj odjeljak posebnog internetskog alata za Erasmus+ na kojima će se nalaziti sve informacije o aktivnostima programa Jean Monnet. Poticat će ih se da koriste postojeće platforme i alate (tj. direktorij programa Jean Monnet, virtualna zajednica programa Jean Monnet). Putem tih odjeljaka, koji su dio općeg alata IT-a za Erasmus+, javnost će biti informirana u ustanovama i studijima koje one nude u okviru programa Jean Monnet. Nositelji bespovratnih sredstava morat će redovito ažurirati alat s rezultatima svog rada.

Projekte Jean Monnet potiče se da:

- sudjeluju u događanjima širenja i informiranja na nacionalnoj i europskoj razini;
- organiziraju događanja (predavanja, seminare, radionice itd.) s donositeljima politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te s organiziranim civilnim društvom i školama;
- šire rezultate svojih aktivnosti organizacijom seminara ili predavanja koji su usmjereni na opću publiku i predstavnike civilnog društva i prilagođeni njima;
- umreže se s drugim Centrima izvrsnosti, Katedrama Jean Monnet, koordinatorima Modula te podržanim ustanovama i udrugama;
- primjenjuju otvorene obrazovne sadržaje (OER), objave sažetke, sadržaj i raspored svojih aktivnosti te očekivane rezultate.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveći iznos bespovratnih sredstava dodijeljenih za projekt Jean Monnet: 60 000 EUR (što predstavlja 75 % ukupnih troškova)			
Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos
Sudjelovanje na konferencijama	Doprinos za troškove povezane s organizacijom konferencija, seminara radionica itd., osim troškova povezanih sa sudjelovanjem govornika koji nisu lokalni	Doprinos jediničnim troškovima	D.2 po danu po sudioniku
Putovanje (govornici koji nisu lokalni)	Doprinos troškovima putovanja na konferencije za govornike koji nisu lokalni na temelju udaljenosti. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija ¹⁶³ , navodeći udaljenost jednosmjernog putovanja kako bi se mogao izračunati iznos bespovratnih sredstava EU-a za pokrivanje troškova povratnog putovanja ¹⁶⁴	Jedinični troškovi	Za udaljenosti između 100 i 499 km: 180 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 500 i 1 999 km: 275 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 2 000 i 2 999 km: 360 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 3 000 i 3 999 km: 530 EUR po sudioniku Za udaljenosti između 4 000 i 7 999 km: 820 EUR po sudioniku Za udaljenosti od 8 000 km ili više: 1 100 EUR po sudioniku
Troškovi života (govornici koji nisu lokalni)	Doprinos troškovima života za govornike koji dolaze na konferencije, a nisu lokalni	Doprinos jediničnim troškovima	D.3 po danu po sudioniku
Dodatne aktivnosti	Doprinos dodatnim sporednim troškovima povezanim s dodatnim aktivnostima razvijenim u ovoj Aktivnosti; npr. akademsko praćenje događanja, izrada i održavanje web-mjesta, dizajn, tiskanje i širenje publikacija; troškovi tumačenja; troškovi proizvodnje	Paušalni iznos	25 000 EUR

¹⁶³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁶⁴ Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se odvija u Rimu (Italija), sudionik a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km); b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. između 500 i 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos troškova putovanja sudionika od Madrida do Rima i natrag (275 EUR).

Točni iznosi koji se primjenjuju na module programa Jean Monnet mogu se naći u odjeljku „Jedinični troškovi programa Jean Monnet” na kraju poglavlja o programu Jean Monnet u ovom dijelu vodiča.

JEDINIČNI TROŠKOVI PROGRAMA JEAN MONNET

D.1 – NACIONALNI TROŠKOVI POUČAVANJA (U EURO PO NASTAVNOM SATU)

Iznosi ovise o državi u kojoj se provodi aktivnost.

Države sudionice u Programu	
Belgija	200
Bugarska	80
Češka Republika	107
Danska	200
Njemačka	200
Estonija	107
Irska	172
Grčka	129
Španjolska	161
Francuska	184
Hrvatska	96
Italija	166
Cipar	151
Latvija	98
Litva	106
Luksemburg	200
Mađarska	104
Malta	138
Nizozemska	200
Austrija	200
Poljska	104
Portugal	126
Rumunjska	81
Slovenija	136
Slovačka	114

Finska	193
Švedska	200
Ujedinjena Kraljevina	184
bivša jugoslavenska republika Makedonija	80
Island	159
Lihtenštajn	80
Norveška	200
Turska	87
Partnerske države	
Antigva i Barbuda	92
Australija	200
Bahrein	110
Barbados	94
Brunej	200
Kanada	200
Čile	83
Ekvatorska Gvineja	131
Hong Kong	200
Izrael	144
Japan	178
Koreja, Republika	153
Kuvajt	200
Libija	90
Meksiko	86
Novi Zeland	153
Oman	131

Katar	200
Sveti Kristofor i Nevis	84
Saudijska Arabija	126
Sejšeli	126
Singapur	200
Švicarska	200
Državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom	109
Trinidad i Tobago	115
Ujedinjeni Arapski Emirati	200
Sjedinjene Američke Države	200
Ostale države	80

D.2 – NACIONALNI TROŠKOVI KONFERENCIJA (U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost.

Države sudionice u Programu	
Belgija	88
Bugarska	40
Češka Republika	55
Danska	94
Njemačka	90
Estonija	47
Irska	75
Grčka	56
Španjolska	70
Francuska	80
Hrvatska	42
Italija	73
Cipar	66
Latvija	43
Litva	47
Luksemburg	144
Mađarska	46
Malta	60
Nizozemska	97
Austrija	94
Poljska	45
Portugal	55
Rumunjska	40
Slovenija	59
Slovačka	50
Finska	84
Švedska	95
Ujedinjena Kraljevina	81
bivša jugoslavenska republika Makedonija	40
Island	69
Lihtenštajn	40
Norveška	138
Turska	40

Partnerske države	
Argentina	44
Australija	90
Bahrein	43
Barbados	41
Brunej	115
Kanada	89
Ekvatorska Gvineja	57
Hong Kong	117
Izrael	63
Japan	78
Koreja, Republika	67
Kuvajt	110
Makao	154
Novi Zeland	67
Oman	57
Katar	194
Saudijska Arabija	55
Sejšeli	55
Singapur	133
Švicarska	118
Državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom	48
Trinidad i Tobago	50
Ujedinjeni Arapski Emirati	107
Sjedinjene Američke Države	109
Ostale države	40

D.3 –DNEVNICE -GOVORNICI KOJI NISU LOKALNI (U EUR PO DANU)

Iznos ovisi o državi u kojoj se provodi aktivnost.

Države sudionice u Programu	
Belgija	232
Bugarska	227
Češka Republika	230
Danska	270
Njemačka	208
Estonija	181
Irska	254
Grčka	222
Španjolska	212
Francuska	245
Hrvatska	180
Italija	230
Cipar	238
Latvija	211
Litva	183
Luksemburg	237
Mađarska	222
Malta	205
Nizozemska	263
Austrija	225
Poljska	217
Portugal	204
Rumunjska	222
Slovenija	180
Slovačka	205
Finska	244
Švedska	257
Ujedinjena Kraljevina	276
bivša jugoslavenska republika Makedonija	210
Island	245
Lihtenštajn	175
Norveška	220
Turska	220
Partnerske države	

Afganistan	125
Albanija	210
Alžir	170
Andora	195
Angola	280
Antigva i Barbuda	225
Argentina	285
Armenija	280
Australija	210
Azerbajdžan	270
Bahami	190
Bahrein	275
Bangladeš	190
Barbados	215
Bjelarus	225
Belize	185
Benin	150
Butan	180
Bolivija	150
Bosna i Hercegovina	200
Bocvana	185
Brazil	245
Brunej	225
Burkina Faso	145
Burundi	165
Kambodža	165
Kamerun	160
Kanada	230
Kabo Verde	125
Srednjoafrička Republika	140
Čad	210
Čile	245
Kina	210
Kolumbija	170
Komori	135
Kongo (Republika)	185
Kongo (Demokratska Republika)	245
Cookovi otoci	185

Kostarika	190
Kuba	225
Džibuti	235
Dominika	215
Dominikanska Republika	230
Ekvador	190
Egipat	205
El Salvador	180
Ekvatorska Gvineja	145
Eritreja	130
Etiopija	195
Fidži	170
Gabon	190
Gambija	170
Gruzija	295
Gana	210
Grenada	215
Gvatemala	175
Gvineja	185
Gvineja Bisau	140
Gvajana	210
Haiti	190
Honduras	175
Hong Kong	265
Indija	245
Indonezija	195
Iran	200
Irak	145
Izrael	315
Republika Côte d'Ivoire	190
Jamajka	230
Japan	405
Jordan	195
Kazahstan	245
Kenija	225
Kiribati	205
Koreja, DNR	230
Koreja, Republika	300

Kosovo, pod UNSC 1244/1999	220
Kuvajt	280
Kirgistan	255
Laos	195
Libanon	260
Lesoto	150
Liberija	235
Libija	225
Makao	150
Madagaskar	155
Malavi	215
Malezija	250
Maldivi	185
Mali	155
Maršalovi otoci	185
Mauritanija	125
Mauricijus	200
Meksiko	255
Mikronezija	190
Moldova	250
Monako	170
Mongolija	160
Crna Gora	220
Maroko	205
Mozambik	200
Mjanmar	125
Namibija	135
Nauru	185
Nepal	185
Novi Zeland	185
Nikaragva	185
Niger	125
Nigerija	235
Niue	185
Oman	205
Pakistan	180
Palau	185
Palestina	170
Panama	210
Papua Nova Gvineja	190

Paragvaj	190
Peru	210
Filipini	210
Katar	200
Ruanda	225
Sveti Kristofor i Nevis	270
Sveta Lucija	215
Sveti Vincent i Grenadini	265
Samoa	185
San Marino	175
Sveti Toma i Prinsipe	155
Saudijska Arabija	280
Senegal	200
Srbija	220
Sejšeli	225
Sijera Leone	190
Singapur	225
Salomonovi Otoci	170
Somalija	175
Južna Afrika	195
Šri Lanka	155
Sudan	270
Surinam	180
Svazi	140
Švicarska	220
Sirija	225
Tadžikistan	185
Tajvan	255
Tanzanija	250
Državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom	365
Državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom	270
Tajland	205
Timor-Leste, Demokratska Republika	160
Togo	155
Tonga	155
Trinidad i Tobago	175
Tunis	145
Turkmenistan	230

Tuvalu	185
Uganda	235
Ujedinjeni Arapski Emirati	265
Sjedinjene Američke Države	280
Urugvaj	215
Uzbekistan	230
Vanuatu	170
Država Vatikanskoga Grada	175
Venezuela	210
Vijetnam	255
Jemen	225
Zambija	185
Zimbabve	165
Ostale države	205

SPORT

KOJE SE MJERE PODUPIRU?

Sljedeće aktivnosti u području sporta provode se putem ovog Vodiča kroz program:

- suradnička partnerstva;
- mala suradnička partnerstva;
- neprofitna europska sportska događanja.

Osim toga, programom Erasmus+ također se podupiru Aktivnosti za jačanje baze dokaza za donošenje politika (studije, prikupljanje podataka, ankete itd.), za promicanje dijaloga s mjerodavnim europskim zainteresiranim stranama (Forum EU-a za sport, (događanja predsjedništva EU-a, konferencije, sastanci, seminari itd.). Ove Aktivnosti provodi Komisija izravno ili putem Izvršne agencije.

Programom Erasmus+ nastoje se ostvariti sljedeći ciljevi u području sporta:

- ukloniti prekogranične prijetnje integritetu sporta, kao što su doping, namještanje utakmica i nasilje, kao i sve vrste nesnošljivosti i diskriminacije;
- promicati i podržati dobro upravljanje u sportu i dvojne karijere sportaša;
- većim sudjelovanjem u sportu i jednakim pristupom sportu za sve promicati volonterske aktivnosti u sportu, kao i socijalnu uključenost, jednake mogućnosti i osviještenost važnosti tjelesne aktivnosti koja pozitivno utječe na zdravlje.

Kako je predviđeno u Uredbi o osnivanju programa Erasmus+, naglasak će biti na sportu na lokalnoj razini.

Očekuje se da će aktivnosti u području sporta utjecati na razvoj europske dimenzije u sportu stvaranjem, razmjenom i širenjem iskustava i znanja o različitim problemima koji utječu na sport na europskoj razini.

Na poslijetku, sportski projekti koji se podupiru putem programa Erasmus+ trebali bi dovesti do veće razine suradnje u sportu, veće tjelesne aktivnosti i više volontiranja.

Drugim riječima,

- više znanja i svijesti o sportu i tjelesnoj aktivnosti u državama sudionicama u programu;
- jačanje svijesti o ulozi sporta u promicanju društvene uključenosti, jednakih mogućnosti i tjelesne aktivnosti koja povoljno utječe na zdravlje;
- pojačana suradnja između ustanova i organizacija aktivnih u području sporta i tjelesne aktivnosti;
- bolje sudjelovanje u sportskim i ostalim važnim organizacijama iz različitih država sudionica u Programu u pojačanim mrežama;
- bolja razmjena dobre prakse.

Očekuje se da će se aktivnostima u području sporta pridonijeti provedbi Europskog tjedna sporta, a to je inicijativa koju je pokrenula Komisija radi promicanja sporta i tjelesne aktivnosti u Europskoj uniji, u svjetlu opadajućih razina sudjelovanja.

Europski tjedan sporta planira se održati u skladu sa sljedećim konceptom: službeno otvaranje, najvažnije događanje i 4 fokusnih dana, od kojih će svaki imati različitu temu: obrazovanje, radno mjesto, otvoreni prostor, sportski klubovi i *fitness*-centri. Između ostalog, Europskim tjednom sporta poticat će se organizacija prekograničnih aktivnosti jačanja svijesti.

Od 2017. godine Europski tjedan sporta održavat će se od 23. do 30. rujna. Osim aktivnosti koje organizira Europska komisija, države članice organizirat će nacionalne aktivnosti i koordinirati lokalne aktivnosti.

Više informacija o Europskom tjednu sporta u 2017. g., uključujući glavne teme, dostupno je na web-mjestu: <http://ec.europa.eu/sport/>

SURADNIČKA PARTNERSTVA

KOJI SU CILJEVI SURADNIČKOG PARTNERSTVA?

Suradnička partnerstva nude priliku za razvijanje, prijenos i/ili provedbu inovativnih rješenja i/ili rad na aktivnostima intenzivnog širenja i iskorištavanja postojećih i novih proizvoda ili inovativnih ideja u različitim područjima povezanim sa sportom i tjelesnim aktivnostima. Uključuju razne organizacije i dionike iz svijeta sporta i izvan njega, a posebice javna tijela na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, sportske organizacije, organizacije povezane sa sportom i obrazovna tijela. Suradnička partnerstva su inovativni projekti usmjereni na:

- poticanje na sudjelovanje u sportu i tjelesnoj aktivnosti, posebno podupiranjem provedbe preporuke Vijeća o fizičkoj aktivnosti koja poboljšava zdravstveno stanje i koja je u skladu sa Smjernicama EU-a o tjelesnim aktivnostima;
- poticanje na sudjelovanje u sportu i tjelesnoj aktivnosti, posebno podupiranjem provedbe Europskog tjedna sporta;
- promicanje obrazovanja u sportu i kroz sport, s posebnim naglaskom na razvoj vještina i podršku provedbi Smjernica EU-a o dvostrukim karijerama sportaša.
- promicanje volontiranja u sportu;
- borbu protiv dopinga posebno u rekreativnim okruženjima;
- borbu protiv namještanja utakmica;
- poboljšanje dobrog upravljanja u sportu;
- borbu protiv nasilja i suzbijanje rasizma, diskriminacije i netolerancije u sportu;
- poticanje socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti u sportu.

Suradnička partnerstva trebala bi promicati stvaranje i razvoj europskih mreža u području sporta. EU na taj način može pružiti prilike za jaču suradnju dionika do koje bez djelovanja EU-a ne bi moglo doći. Suradničkim partnerstvima također bi se trebala poticati sinergija s lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim politikama i među njima za promicanje sporta i tjelesne aktivnosti te za rješavanje izazova u vezi sa sportom.

U okviru Suradničkih partnerstava, programom Erasmus+ namjerava se podržati testiranje i razvoj novih projekata i novih oblika transnacionalne suradnje u području sporta kojima će se inspirirati razvoj inicijativa koje se podupiru nacionalnim programima financiranja ili drugim europskom sredstvima, kao što je europski strukturni i investicijski fond.

Komisija će, preko svoje Izvršne agencije, organizirati jedan krug odabira tijekom godine.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Program Erasmus+ nudi veliku fleksibilnost u smislu aktivnosti koje se mogu provoditi Suradničkim partnerstvima, ako je u prijedlogu dokazano da su te aktivnosti najprimjerenije za ostvarivanje ciljeva utvrđenih u projektu. Suradnička partnerstva mogu obično obuhvaćati niz aktivnosti, kao što su, primjerice:

- umrežavanje među dionicima;
- razvijanje, utvrđivanje, promicanje i razmjena dobre prakse;
- priprema, razvoj i provedba modula obrazovanja i osposobljavanja i alata;
- aktivnosti za povećanje sposobnosti umnožavanja u području sporta i za razvoj praćenja i utvrđivanja mjerila za pokazatelje, posebno u vezi s promicanjem etičkog ponašanja i etičkih kodeksa među sportašima;
- aktivnosti jačanja svijesti o dodanoj vrijednosti sporta i tjelesne aktivnosti za osobni, društveni i profesionalni razvoj osoba;
- aktivnosti za promicanje inovativnih sinergija između područja sporta i u područjima zdravlja, obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- aktivnosti za povećanje baze dokaza u sportu za suzbijanje društvenih i gospodarskih izazova (prikupljanje podataka, ankete, savjetovanja itd.);
- konferencije, seminare, sastanke, događanja i aktivnosti podizanja svijesti kojima se podupiru navedene aktivnosti.

TKO MOŽE SUDJELOVATI U SURADNIČKOM PARTNERSTVU?

Suradnička partnerstva otvorena su svim vrstama javnih tijela ili neprofitnih organizacija aktivnih u području sporta i tjelesne aktivnosti. Ovisno o cilju projekta, Suradnička partnerstva trebala bi uključivati primjerene i različite partnere kako bi se iskoristila različita iskustva, profili i iskustvo te proizveli relevantni i visokokvalitetni rezultati projekta.

Suradnička partnerstva usmjerena su na suradnju između organizacija osnovanih u državama sudionicama u programu.

Suradničko partnerstvo trebalo bi se sastojati od:

- podnositelja/koordinatora: organizacija koja podnosi prijedlog projekta u ime svih partnera. Kada je projekt odobren, podnositelj/koordinator postat će glavni korisnik bespovratnih sredstava EU-a i potpisat će ugovor o dodijeli bespovratnih sredstava za više korisnika u ime svih organizacija sudionica. Ta koordinacijska uloga obuhvaća sljedeće zadatke:
 - predstavlja i djeluje u ime organizacija sudionica prema Europskoj komisiji,
 - financijsku i pravnu odgovornost za odgovarajuću operativnu, upravnu i financijsku provedbu cijelog projekta;
 - koordinira Suradničko partnerstvo u suradnji sa svim drugim partnerima u projektu.
- partnera: organizacije koje aktivno pridonose pripremi, provedbi i ocjenjivanju Suradničkog partnerstva. Svaki partner mora potpisati punomoć kojom potpisnik opunomoćuje koordinatora da djeluje u njegovo ime i za njegov račun za vrijeme provedbe projekta.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE SURADNIČKOG PARTNERSTVA?

U nastavku su navedeni kriteriji koja mora ispuniti Suradnički projekt da bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Bilo koja neprofitna organizacija ili javno tijelo koje se aktivno bavi područjem sporta, s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u bilo kojoj partnerskoj državi svijeta (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države“ u dijelu A ovog Vodiča).</p> <p>Takve organizacije, na primjer, mogu biti (otvoren popis):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javno tijelo zaduženo za sport na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ nacionalni olimpijski odbor ili nacionalni sportski savez; ▪ sportska organizacija na lokalnoj, regionalnoj, europskoj ili međunarodnoj razini; ▪ nacionalna sportska liga; ▪ sportski klub; ▪ organizacija ili savez koji predstavlja sportaše; ▪ organizacija ili savezi koji predstavljaju profesionalce i volontere u sportu (kao što su treneri, menadžeri itd.); ▪ organizacija koja predstavlja pokret „sport za sve“; ▪ organizacija aktivna u području promicanja tjelesne aktivnosti; ▪ organizacija koja predstavlja aktivni sektor slobodnog vremena; ▪ organizacija aktivna u području obrazovanja, osposobljavanja ili mladih.
Tko može predati zahtjev?	Svaka organizacija sudionica s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu može biti podnositelj zahtjeva. Ova organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.
Broj i profil organizacija sudionica	Suradničko partnerstvo je transnacionalno i uključuje barem pet organizacija iz pet različitih država sudionica u Programu. Ne postoji maksimalan broj partnera. Međutim, proračun za upravljanje i provedbu projekta ograničen je (i odnosi se na 10 partnera). Sve organizacije sudionice moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.
Trajanje projekta	Trajanje se mora odabrati u fazi podnošenja zahtjeva (12, 18, 24, 30 ili 36 mjeseci) na temelju cilja projekta i vrste predviđenih aktivnosti.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnosti se moraju provoditi u državama (jednoj ili više) organizacija uključenih u Suradničko partnerstvo.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.

Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 6. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. siječnja sljedeće godine.
Kako predati zahtjev?	Molimo pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o načinu podnošenja zahtjeva.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Okvirna raspodjela sredstava za različite kategorije suradničkih partnerstava bit će kako slijedi:

- otprilike 25 % za prioritete 1. i 2. (projekti kojima se podupire sudjelovanje u sportu i tjelesnoj aktivnosti);
- otprilike 25 % za prioritete 3. i 4. (projekti kojima se podupire obrazovanje u sportu i kroz sport, s posebnim naglaskom na razvoj vještina i provedbu Smjernica EU-a o dvostrukim karijerama sportaša¹⁶⁵ te projekte kojima se podupire volontiranje u sportu);
- otprilike 25 % za prioritete 5., 6. i 7. (projekti kojima se podupire integritet sporta, kao što su suzbijanje dopinga, borba protiv namještanja utakmica i dobro upravljanje u sportu);
- otprilike 25 % za prioritete 8. i 9. (projekti čiji je cilj suzbijanje nasilja, rasizma, diskriminacije i netolerancije u sportu, projekti čiji je cilj poticati socijalnu uključenost i jednake mogućnosti u sportu).

Unutar tih kategorija, projekti će se ocjenjivati na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve europskih politika u području sporta; - ciljeve i prioritete ove mjere (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi suradničkog partnerstva“). ▪ Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - prijedlog je utemeljen na stvarnoj i primjerenom analizi potreba; - ciljevi su jasno definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su važna za organizacije sudionice i ciljne skupine; - prijedlog je inovativan i/ili nadopunjuje druge inicijative koje organizacije sudionice već provode; - prijedlog donosi dodanu vrijednost na razini EU-a preko rezultata koji se neće ostvariti aktivnostima koje se provode samo u jednoj državi.
Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 20 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza programa rada, uključujući odgovarajuće faze pripreme, provedbe, nadzora, ocjenjivanja i širenja ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, metodologije, aktivnosti i predloženog proračuna ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije ▪ Postojanje i kvaliteta rješenja za upravljanje (rokovi, organizacija, zadaće i odgovornosti dobro su definirani i realistični) ▪ Postojanje i važnost mjera za kontrolu kvalitete kako bi se osiguralo da je provedba projekta visoke kvalitete, dovršena na vrijeme i u okviru proračuna ▪ Mjera do koje je projekt troškovno učinkovit i u kojoj se njime raspodjeljuju primjerena sredstva za svaku aktivnost.
Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 20 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> • Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - ako je primjereno, projekt uključuje odgovarajuću mješavinu komplementarnih organizacija sudionica s nužnim profilom, iskustvom i stručnošću za uspješnu provedbu svih vidova projekta; - u projektima sudjeluju osobe stručne za odgovarajuća područja, kao

¹⁶⁵ Smjernice EU-a o dvostrukim karijerama sportaša (Stručna skupina za obrazovanje i osposobljavanje u sportu usvojila 28. rujna 2012. (ISBN 978-92-79-31161-1).

	<p>što su politika sporta i praksa (trening, natjecanja, treniranje itd.), akademski stručnjaci i osobe koje mogu doprijeti do šire publike;</p> <ul style="list-style-type: none"> - raspodjela odgovornosti i zadaća pokazuje posvećenost i aktivan doprinos svih organizacija sudionica; - Ako je primjenjivo, stupanj do kojeg uključenost organizacije sudionice iz partnerske države donosi nužnu dodanu vrijednost projektu (ako taj uvjet nije ispunjen, neće se razmatrati prihvaćanje projekta).
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta; ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Kvaliteta plana širenja: primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta u okviru i izvan organizacija sudionica; ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati otvorenim dozvolama i ne sadrži nerazmjerna ograničenja; ▪ Kvaliteta planova za osiguranje održivosti projekta: sposobnost za nastavljanje stvaranja učinaka nakon prestanka isplate bespovratnih sredstava EU-a.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 10 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta” i „Kvaliteta projektnog tima i rješenja za suradnju”.

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveća bespovratna sredstva dodijeljena za suradnička partnerstva: 400 000 EUR				
Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Upravljanje projektom i provedba	Upravljanje projektom (tj. planiranje, financije, koordinacija i komunikacija između partnera itd.); materijali, alati, pristupi itd. malog opsega za učenje/poučavanje/osposobljavanje; Virtualna suradnja i lokalne projektne aktivnosti; informiranje, promidžba i širenje (npr. brošure, letci, informacije na internetu).	Doprinos jediničnim troškovima	Doprinos za aktivnosti organizacije koordinatorice: 500 EUR mjesečno	Na temelju trajanja suradničkog partnerstva i broja uključenih organizacija sudionica
		Doprinos jediničnim troškovima	Doprinos za aktivnosti drugih organizacija sudionica: 250 EUR mjesečno po organizaciji	
Transnacionalni sastanci u okviru projekta	Sudjelovanje u sastancima između projektnih partnera koje organizira jedna od organizacija sudionica za potrebe provedbe i koordinacije. Doprinos troškovima putovanja i života.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 100 i 1 999 km: 575 EUR po sudioniku po sastanku	Uvjet: podnositelji moraju opravdati potrebu za sastancima u smislu broja sastanaka i uključenih sudionika. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija.
			Za udaljenosti od 2000 km ili više: 760 EUR po sudioniku po sastanku	
Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Izvanredni troškovi	Doprinos stvarnim troškovima koji se odnose na podugovaranje ili kupnju proizvoda i usluga. Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila izvršna agencija.	Stvarni troškovi	80 % prihvatljivih troškova Najviše 50 000 EUR po projektu (izuzimajući troškove pružanja financijskog jamstva)	Uvjet: podugovaranje mora biti vezano uz usluge koje organizacije sudionice ne mogu izravno pružati iz opravdanih razloga. Oprema se ne može odnositi na uobičajenu uredsku opremu ili opremu koju obično koriste organizacije sudionice

Dodatna financijska sredstva za velika suradnička partnerstva				
Intelektualni rezultati	Intelektualni/materijalni rezultati projekta (kao što su smjernice, pedagoški materijali, otvoreni obrazovni sadržaji (OER), informatički alati, analize, studije, metode uzajamnog učenja, ankete i izvješća, izumi – npr. nove sportske igre itd.)	Doprinos jediničnim troškovima	B5.1 po voditelju po danu rada na projektu	Uvjet: očekuje se da su troškovi voditelja i administrativnog osoblja već obuhvaćeni stavkom „Upravljanje projektom i provedba“. Da bi se spriječilo moguće preklapanje s tom stavkom, podnositelji će trebati opravdati vrstu i opseg troškova osoblja za koje podnose zahtjev u vezi sa svakim predloženim izlaznim rezultatom projekta. Izlazni rezultati trebali bi biti znatni u smislu kvalitete i kvantitete da bi bili prihvatljivi za dodjelu ove vrste bespovratnih sredstava. Izlazni rezultati trebaju dokazati svoj potencijal za širu primjenu i iskorištavanje, kao i za učinak.
			B5.2 po istraživaču / nastavniku / treneru/ voditelju osposobljavanja /osobi koja radi s mladima po danu rada na projektu	
			B5.3 po tehničaru po danu rada na projektu	
			B5.4 po članu administrativnog osoblja po danu rada na projektu	
Sportska događanja s multiplicirajućim učinkom	Doprinos troškovima povezanima s nacionalnim i transnacionalnim konferencijama, seminarima, događanjima na kojima se razmjenjuju i šire intelektualni rezultati ostvareni u okviru projekta (isključujući putne troškove i dnevnice predstavnika organizacija sudionica uključenih u projekt).	Doprinos jediničnim troškovima	100 EUR po lokalnom sudioniku (tj. sudionici iz države u kojoj se odvija događanje)	Najviše 30 000 EUR mjesečno
			200 EUR po međunarodnom sudioniku (tj. sudionici iz drugih država)	

TABLICA A – INTELKTUALNI REZULTATI (IZNOSI U EURO PO DANU)

Ova se sredstva mogu koristiti samo za troškove zaposlenika organizacija koje sudjeluju u projektu za ostvarivanje intelektualnih rezultata. Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje sudjeluje u projektu i b) državi organizacije sudionice čiji osoblje sudjeluje u provedbi.

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač Osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Danska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Švedska, Lihtenštajn, Norveška	294	241	190	157
Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Finska, Ujedinjena Kraljevina, Island	280	214	162	131
Češka Republika, Grčka, Španjolska, Cipar, Malta, Portugal, Slovenija	164	137	102	78
Bugarska, Estonija, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Turska	88	74	55	39

TABLICA B – INTELEKTUALNI REZULTATI (IZNOSI U EURO PO DANU)

Ova se sredstva mogu koristiti samo za troškove zaposlenika organizacija koje sudjeluju u projektu za ostvarivanje intelektualnih rezultata. Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje sudjeluje u projektu i b) državi organizacije sudionice čiji osoblje sudjeluje u provedbi.

	Voditelj	Učitelj / voditelj osposobljavanja / istraživač Osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Australija, Kanada, Kuvajt, Makao, Monako, Katar, San Marino, Švicarska, Sjedinjene Američke Države	294	241	190	157
Andora, Brunej, Japan, Novi Zeland, Singapur, Ujedinjeni Arapski Emirati, Država Vatikanskoga Grada	280	214	162	131
Bahami, Bahrein, Hong Kong, Izrael, Koreja (Republika) Oman, Saudijska Arabija, Tajvan	164	137	102	78

<p>Afganistan, Albanija, Angola, Alžir, Antigva i Barbuda, Argentina, Armenija, Azerbajdžan, Bangladeš, Barbados, Bjelarus, Belize, Benin, Bolivija, Bosna i Hercegovina, Bocvana, Brazil, Burkina Faso, Burundi, Butan, Cookovi otoci, Côte d'Ivoire, Crna Gora, Čad, Čile, Demokratska Republika Istočni Timor, Demokratska Republika Kongo, Dominika, Dominikanska Republika, Džibuti, Ekvador, Ekvatorska Gvineja, Egipat, El Salvador, Eritreja, Etiopija, Fidži, Filipini, Gabon, Gambija, Gruzija, Gana, Grenada, Gvatemala, Gvineja, Gvineja Bisau, Gvajana, Haiti, Honduras, Indija, Indonezija, Iran, Irak, Jamajka, Jemen, Jordan, Južna Afrika, Južni Sudan, Kabo Verde, Kamerun, Kambodža, Kina, Kongo, Kostarika, Kolumbija, Komori, Kuba, Kazahstan, Kenija, Kiribati, Koreja (DNR), Kosovo, Kirgistan, Laos, Libanon, Liberija, Libija, Lesoto, Madagaskar, Malavi, Maldivi, Malezija, Mali, Maršalovi Otoci, Mauritanija, Mauricijus, Meksiko, Mikronezija – Federativne države, Moldova, Mongolija, Maroko, Mozambik, Mjanmar, Namibija, Nauru, Nepal, Nikaragva, Niger, Nigerija, Niue, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Peru, Ruanda, Samoa, Sirija, Sveti Toma i Prinsipe, Senegal, Sejšeli, Sijera Leone, Salomonovi Otoci, Somalija, Srbija, Srednjoafrička Republika, Sveta Lucija, Sveti Vincent i Grenadini, Sveti Kristofor i Nevis, Sudan, Surinam, Svazi, Šri Lanka, Tadžikistan, Tajland, Tanzanija, državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Tunis, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Urugvaj, Uzbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vijetnam, Zambija, Zimbabve</p>	88	74	55	39
---	----	----	----	----

MALA SURADNIČKA PARTNERSTVA

KOJI SU CILJEVI MALOG SURADNIČKOG PARTNERSTVA?

Mala suradnička partnerstva omogućit će organizacijama da razvijaju i jačaju mreže, povećaju svoju sposobnost djelovanja na transnacionalnoj razini, razmjenjuju dobru praksu, uspoređuju ideje i metode u različitim područjima povezanima sa sportom i tjelesnom aktivnosti. Odabrani projekti mogu također proizvesti opipljive rezultate i očekuje se provođenje aktivnosti širenja rezultata, ali na način koji odgovara cilju i opsegu projekta. U malim suradničkim partnerstvima sudjeluju različite organizacije, uključujući javna tijela na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, sportske organizacije, organizacije povezane sa sportom i obrazovna tijela. Mala suradnička partnerstva osobito će nastojati osigurati kontinuitet Pripremnih aktivnosti 2013. te se osobito odnose na projekte koji imaju za cilj:

- Poticanje socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti u sportu;
- Promicanje europskih tradicionalnih sportova i igara;
- Podržavanje mobilnosti volontera, trenera, voditelja i osoblja neprofitnih sportskih organizacija;
- Zaštitu sportaša, osobito onih najmlađih, od zdravstvenih i sigurnosnih rizika unaprijeđenjem uvjeta treniranja i natjecanja;
- Promicanje obrazovanja u sportu i kroz sport, s posebnim naglaskom na razvoj vještina.

Mala suradnička partnerstva trebala bi promicati stvaranje i razvoj transnacionalnih mreža u području sporta. EU na taj način može pružiti prilike za jaču suradnju dionika do koje bez djelovanja EU-a ne bi moglo doći. Mala suradnička partnerstva također bi trebala poticati sinergiju sa i između lokalnih, regionalnih, nacionalnih i međunarodnih politika u svrhu promicanja sporta i tjelesne aktivnosti te suočavanja sa izazovima u vezi sa sportom.

U mala suradnička partnerstva trebao bi biti uključen najmanje jedan lokalni ili regionalni sportski klub.

Komisija će, putem svoje Izvršne agencije, organizirati jedan krug odabira tijekom godine.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Program Erasmus+ pruža veliku fleksibilnost po pitanju aktivnosti koja Mala suradnička partnerstva mogu provoditi, pod uvjetom da prijedlog dokazuje da su takve aktivnosti najprikladniji način za ostvarivanje utvrđenih ciljeva projekta. Mala suradnička partnerstva obično mogu obuhvaćati širok spektar djelovanja, primjerice:

- umrežavanje među dionicima;
- razvijanje, utvrđivanje, promicanje i razmjenu dobre prakse;
- priprema, razvoj i provedba modula obrazovanja i osposobljavanja i alata;
- aktivnosti jačanja svijesti o dodanoj vrijednosti sporta i tjelesne aktivnosti za osobni, društveni i profesionalni razvoj osoba;
- aktivnosti za promicanje inovativnih sinergija između područja sporta i u područjima zdravlja, obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- aktivnosti za povećanje baze dokaza u sportu za suzbijanje društvenih i gospodarskih izazova (prikupljanje podataka, ankete, savjetovanja itd.);
- konferencije, seminare, sastanke, događanja i aktivnosti podizanja svijesti kojima se podupiru navedene aktivnosti.

TKO MOŽE SUDJELOVATI U MALIM SURADNIČKIM PARTNERSTVIMA?

Mala suradnička partnerstva otvorena su svim vrstama javnih tijela i neprofitnih organizacija aktivnih u području sporta i tjelesne aktivnosti. Ovisno o cilju projekta, Mala suradnička partnerstva trebala bi uključivati primjerena i različite partnere kako bi se iskoristila različita iskustva, profili i područja stručnosti te proizveli relevantni i visokokvalitetni rezultati projekta.

Mala suradnička partnerstva usmjerena su na suradnju između organizacija osnovanih u državama sudionicama u programu.

Malo suradničko partnerstvo trebalo bi se sastojati od:

- podnositelja/koordinatora: organizacija koja podnosi prijedlog projekta u ime svih partnera. Kada je projekt odobren, podnositelj/koordinator postat će glavni korisnik bespovratnih sredstava EU-a i potpisat će ugovor o dodijeli bespovratnih sredstava. Molimo pročitajte dio C ovog Vodiča za detaljnije informacije o financijskim i ugovornim odnosima. Ta koordinacijska uloga obuhvaća sljedeće zadaće:
 - predstavlja i djeluje u ime organizacija sudionica prema Europskoj komisiji,

- snosi financijsku i pravnu odgovornost za odgovarajuću operativnu, upravnu i financijsku provedbu cijelog projekta;
 - koordinira Suradničko partnerstvo u suradnji sa svim drugim partnerima u projektu,
 - prima financijsku potporu EU-a iz programa Erasmus+ i odgovoran je za raspodjelu sredstava između partnera uključenih u projekt.
- partnera: organizacije koje aktivno pridonose pripremi, provedbi i ocjenjivanju Malog suradničkog partnerstva.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE MALOG SURADNIČKOG PARTNERSTVA?

U nastavku su navedeni kriteriji koja mora ispuniti Mali suradnički projekt da bi bio prihvatljiv za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Bilo koja neprofitna organizacija ili javno tijelo koje se aktivno bavi područjem sporta, s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu ili u bilo kojoj partnerskoj državi svijeta (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države“ u dijelu A ovog Vodiča).</p> <p>Takve organizacije, na primjer, mogu biti (otvoren popis):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javno tijelo zaduženo za sport na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ nacionalni olimpijski odbor ili nacionalni sportski savez; ▪ sportska organizacija na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ nacionalna sportska liga; ▪ sportski klub; ▪ organizacija ili savez koji predstavlja sportaše; ▪ organizacija ili savezi koji predstavljaju profesionalce i volontere u sportu (kao što su treneri, menadžeri itd.); ▪ organizacija koja predstavlja pokret „sport za sve“; ▪ organizacija aktivna u području promicanja tjelesne aktivnosti; ▪ organizacija koja predstavlja aktivni sektor slobodnog vremena;
Tko može predati zahtjev?	Svaka organizacija sudionica s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu može biti podnositelj zahtjeva. Ova organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.
Broj i profil organizacija sudionica	Suradničko partnerstvo je transnacionalno i uključuje barem tri organizacije iz tri različite države sudionice u Programu. Ne postoji maksimalan broj partnera. Međutim, proračun za upravljanje i provedbu projekta ograničen je (i odnosi se na 5 partnera). Sve organizacije sudionice moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.
Trajanje projekta	Od 12 do 24 mjeseca. Trajanje se mora odabrati u fazi podnošenja zahtjeva (12, 18 ili 24 mjeseca) na temelju cilja projekta i vrste predviđenih aktivnosti.
Mjesto(a) provedbe aktivnosti	Aktivnosti se moraju provoditi u državama (jednoj ili više) organizacija uključenih u malo suradničko partnerstvo.
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva do 6. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. siječnja sljedeće godine.
Kako predati zahtjev?	Molimo pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o načinu podnošenja zahtjeva.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih kriterija za isključenje i kriterija za odabir. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Unutar tih kategorija, projekti će se ocjenjivati na temelju sljedećih kriterija:

<p>Važnost projekta (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve europskih politika u području sporta; - ciljeve i prioritete ove mjere (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi suradničkog partnerstva”). ▪ Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - prijedlog je utemeljen na stvarnoj i primjerenom analizi potreba; - ciljevi su jasno definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su važna za organizacije sudionice i ciljne skupine; - prijedlog je inovativan i/ili nadopunjuje druge inicijative koje organizacije sudionice već provode; - prijedlog donosi dodanu vrijednost na razini EU-a preko rezultata koji se neće ostvariti aktivnostima koje se provode samo u jednoj državi.
<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza programa rada, uključujući odgovarajuće faze pripreme, provedbe, nadzora, ocjenjivanja i širenja ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, metodologije, aktivnosti i predloženog proračuna ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije ▪ Postojanje i kvaliteta rješenja za upravljanje (rokovi, organizacija, zadaće i odgovornosti dobro su definirani i realistični) ▪ Postojanje i važnost mjera za kontrolu kvalitete kako bi se osiguralo da je provedba projekta visoke kvalitete, dovršena na vrijeme i u okviru proračuna ▪ Mjera do koje je projekt troškovno učinkovit i u kojoj se njime raspodjeljuju primjerena sredstva za svaku aktivnost.
<p>Kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji (najviše 20 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - ako je primjereno, projekt uključuje odgovarajuću mješavinu komplementarnih organizacija sudionica s nužnim profilom, iskustvom i stručnošću za uspješnu provedbu svih vidova projekta; - u projektima sudjeluju osobe stručne za odgovarajuća područja, kao što su politika sporta i praksa (trening, natjecanja, treniranje itd.), akademski stručnjaci i osobe koje mogu doprijeti do šire publike; - raspodjela odgovornosti i zadaća pokazuje posvećenost i aktivan doprinos svih organizacija sudionica; - Ako je primjenjivo, stupanj do kojeg uključenost organizacije sudionice iz partnerske države donosi nužnu dodanu vrijednost projektu (ako taj uvjet nije ispunjen, neće se razmatrati prihvaćanje projekta).
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Kvaliteta plana širenja: primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta u okviru i izvan organizacija sudionica ▪ Ako je važno, stupanj do kojeg je u projektu opisano kako će materijali, dokumenti i mediji biti slobodno dostupni i kako će se promicati putem otvorenih dozvola i ne sadrži nerazmjerna ograničenja ▪ Kvaliteta planova za osiguranje održivosti projekta: sposobnost za nastavljavanje stvaranja učinaka nakon prestanka isplate bespovratnih sredstava EU-a.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 10 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta” i „Kvaliteta projektne tima i rješenja za suradnju”).

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

Najveća bespovratna sredstva dodijeljena za mala suradnička partnerstva: 60 000 EUR				
Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Upravljanje projektom i provedba	Upravljanje projektom (tj. planiranje, financije, koordinacija i komunikacija između partnera itd.); materijali, alati, pristupi itd. malog opsega za učenje/poučavanje/osposobljavanje; Virtualna suradnja i lokalne projektne aktivnosti; informiranje, promidžba i širenje (npr. brošure, letci, informacije na internetu).	Doprinos jediničnim troškovima	Doprinos za aktivnosti organizacije koordinatorice: 500 EUR mjesečno	Na temelju trajanja malog suradničkog partnerstva i broju uključenih organizacija sudionica
		Doprinos jediničnim troškovima	Doprinos za aktivnosti drugih organizacija sudionica: 250 EUR mjesečno po organizaciji	
Transnacionalni sastanci u okviru projekta	Sudjelovanje u sastancima između projektnih partnera koje organizira jedna od organizacija sudionica za potrebe provedbe i koordinacije. Doprinos troškovima putovanja i života.	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti između 100 i 1 999 km: 575 EUR po sudioniku po sastanku	Uvjet: podnositelji moraju opravdati potrebu za sastancima u smislu broja sastanaka i uključenih sudionika. Udaljenosti se moraju izračunavati pomoću kalkulatora za izračun udaljenosti koji podupire Europska komisija.
			Za udaljenosti od 2 000 km ili više: 760 EUR po sudioniku po sastanku	
Prihvatljivi troškovi		Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Izvanredni troškovi	Doprinos stvarnim troškovima koji se odnose na podugovaranje ili kupnju proizvoda i usluga. Troškovi pružanja financijskog jamstva, ako je to zatražila Izvršna agencija.	Stvarni troškovi	80 % prihvatljivih troškova Najviše 10 000 EUR po projektu (izuzimajući troškove pružanja financijskog jamstva)	Uvjet: podugovaranje mora biti vezano uz usluge koje organizacije sudionice ne mogu izravno pružati iz opravdanih razloga. Oprema se ne može odnositi na uobičajenu uredsku opremu ili opremu koju obično koriste organizacije sudionice

NEPROFITNA EUROPSKA SPORTSKA DOGAĐANJA

KOJI SU CILJEVI NEPROFITNOG EUROPSKOG SPORTSKOG DOGAĐANJA?

Ova aktivnost ima za cilj podržati:

- Volonterstvo u sportu;
- Socijalnu uključenost kroz sport;
- Ravnopravnost spolova u sportu;
- Tjelesnu aktivnost koja ima povoljan utjecaj na zdravlje;
- Provedbu Europskog tjedna sporta.

Komisija će, putem svoje Izvršne agencije, organizirati jedan krug odabira tijekom godine.

Okvirna raspodjela za različite kategorije u sklopu neprofitnih europskih sportskih događanja bit će kako slijedi:

- otprilike 30 % za događanja radi provedbe Europskog tjedna sporta;
- otprilike 70 % za događanja koja nisu povezana s Europskim tjednom sporta (npr. povezana su s volonterstvom u sportu, socijalnom uključenosti kroz sport, ravnopravnošću spolova u sportu, tjelesnom aktivnošću koja povoljno utječe na zdravlje).

Za provedbu Europskog tjedna sporta trebalo bi odabrati otprilike 4 događanja. Ona bi trebala biti usredotočena na teme utvrđene za provedbu Europskog tjedna sporta (obrazovanje, radno mjesto, otvoreni prostor, sportski klubovi i *fitness-centri*).

Trebalo bi odabrati otprilike 8 događanja koja nisu povezana s Europskim tjednom sporta. U vezi s prethodno navedenim temama (tj. volonterstvom, socijalnom uključenosti, ravnopravnošću spolova, tjelesnom aktivnošću koja povoljno utječe na zdravlje), najmanje jedno događanje trebalo bi biti usredotočeno na vanjsku dimenziju sporta (npr. sportsku diplomaciju), a najmanje jedno događanje trebalo bi biti usredotočeno na ulogu koju sport na lokalnoj razini ima u podupiranju ciljeva ove mjere (volonterstvo u sportu, socijalna uključenost u sportu i kroz sport, ravnopravnost spolova u sportu, tjelesna aktivnost koja povoljno utječe na zdravlje).

ŠTO JE TO NEPROFITNO EUROPSKO SPORTSKO DOGAĐANJE?

Ovom se Aktivnošću pruža financijska potpora za sljedeće:

- organizaciju europskih sportskih događanja u jednoj programskoj državi;
- nacionalna događanja – koja istovremeno u nekoliko država sudionica u Programu organiziraju neprofitne organizacije ili javna tijela aktivna u području sporta.

Očekivani rezultati ovih događanja sljedeći su:

- povećana svijest o događanjima u vezi s ulogom sporta u promicanju socijalne uključenosti, jednakih mogućnosti i tjelesne aktivnosti za poboljšanje zdravlja;
- povećano sudjelovanje u sportu, tjelesnoj aktivnosti i volontiranju.

KOJE SE AKTIVNOSTI PODUPIRU U OKVIRU OVE MJERE?

Potpora za događanja uključuje dodjelu bespovratnih sredstava pojedinačnim organizacijama zaduženim za pripremu, organizaciju i praćenje određenog događanja. U okviru ove mjere podupirat će se sljedeće standardne aktivnosti (otvoreni popis):

- pripreme za događanje;
- organizacija obrazovnih aktivnosti za sportaše, trenere, organizatore i volontere za vrijeme pripreme za događanje;
- organizacija događanja;
- organizacija sporednih aktivnosti uz sportska događanja (konferencije, seminari);
- provedba naknadnih aktivnosti (ocjenjivanja, izrada budućih planova);
- komunikacijske aktivnosti povezane s temom događanja.

KOJE AKTIVNOSTI NISU PRIHVATLJIVE U OKVIRU OVE AKTIVNOSTI?

- Sportska natjecanja koja redovito organiziraju međunarodni, europski ili nacionalni sportski savezi/lige;
- Profesionalna sportska natjecanja.

KOJI SE KRITERIJI PRIMJENJUJU NA OCJENJIVANJE NEPROFITNOG SPORTSKOG DOGAĐANJA?

U nastavku su navedeni kriteriji koja mora ispuniti neprofitno sportsko događanje da bi bilo prihvatljivo za bespovratna sredstva iz programa Erasmus+:

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Tko može predati zahtjev?	<p>Bilo koje javno tijelo ili neprofitna organizacija aktivna u području sporta, s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu. Takve organizacije, na primjer, mogu biti (otvoren popis):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javno tijelo zaduženo za sport na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; ▪ sportska organizacija na lokalnoj, regionalnoj, europskoj ili međunarodnoj razini; ▪ koordinator nacionalnog događanja organiziranog u okviru europskog događanja u području sporta.
Prihvatljiva događanja i sudionici	<p>Europska sportska događanja organizirana u jednoj državi moraju uključivati sudionike u događanju iz barem 12 različitih država sudionica u Programu</p> <p>ILI</p> <p>sportska događanja organizirana u istovremeno u nekoliko država sudionica u Programu moraju uključivati sudionike u događanju iz barem 12 različitih država sudionica u Programu. Uvjet je ispunjen ako su ti sudionici uključeni u ukupna događanja.</p> <p>Sve organizacije sudionice moraju biti utvrđene u trenutku podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.</p>
Trajanje projekta	Do 1 godine (od pripreme do praćenja događanja).
Datumi događanja	Događanje se mora održati tijekom sljedeće godine (bilo kada do 31. listopada).
Kome predati zahtjev?	Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.
Kada predati zahtjev?	Podnositelji moraju dostaviti zahtjev za bespovratna sredstva do 6. travnja u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte čija provedba započinje 1. studenoga iste godine.
Kako predati zahtjev?	Molimo pogledajte dio C ovog Vodiča za pojedinosti o načinu podnošenja zahtjeva.

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju mjerodavnih **kriterija za isključenje i kriterija za odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

KRITERIJI ZA DODJELU

Projekti se ocjenjuju na temelju sljedećih kriterija:

Važnost projekta (najviše 30 bodova)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Važnost prijedloga za: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeve europskih politika u području sporta; - ciljeve i prioritete ove mjere (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi neprofitnog sportskog događanja?“). ▪ Stupanj do kojeg: <ul style="list-style-type: none"> - prijedlog je utemeljen na stvarnoj i primjerenoj analizi potreba; - ciljevi su jasno definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su važna za organizacije sudionice i ciljne skupine; - prijedlog je inovativan i/ili nadopunjuje druge inicijative koje organizacije sudionice već provode; - prijedlog donosi dodanu vrijednost na razini EU-a putem rezultata koji se neće ostvariti aktivnostima koje se provode samo u jednoj državi.
---	---

<p>Kvaliteta plana i provedbe aktivnosti (najviše 40 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jasnoća, potpunost i kvaliteta svih faza programa rada, uključujući odgovarajuće faze pripreme, provedbe, nadzora, ocjenjivanja i širenja ▪ Dosljednost između ciljeva projekta, metodologije, aktivnosti i predloženog proračuna ▪ Kvaliteta i izvedivost predložene metodologije ▪ Stupanj do kojeg projekt uključuje stručnjake u različitim područjima, kao što je sportska praksa (treeninzi, natjecanja, treniranje itd.) ▪ Postojanje i kvaliteta rješenja za upravljanje (rokovi, organizacija, zadaće i odgovornosti dobro su definirani i realistični) ▪ Postojanje i važnost mjera za kontrolu kvalitete kako bi se osiguralo da je provedba projekta visoke kvalitete, dovršena na vrijeme i u okviru proračuna ▪ Mjera do koje je projekt troškovno učinkovit i u kojoj se njime raspodjeljuju primjerena sredstva za svaku aktivnost.
<p>Učinak i širenje (najviše 30 bodova)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvaliteta mjera za ocjenjivanje rezultata projekta ▪ Mogući učinak projekta: <ul style="list-style-type: none"> - na sudionike i organizacije sudionice, za vrijeme i nakon trajanja projekta; - izvan organizacija i osoba koje izravno sudjeluju u projektu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili europskoj razini. ▪ Kvaliteta plana širenja: primjerenost i kvaliteta mjera usmjerenih na širenje rezultata projekta u okviru i izvan organizacija sudionica ▪ Kvaliteta mjera kojima će se osigurati vidljivost i medijska pokrivenost događanja te potpora EU-a.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 60 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Nadalje, moraju dobiti barem pola od najvišeg broja bodova u svakoj od kategorija prethodno navedenih Kriterija za dodjelu (najmanje 15 bodova za kategorije „Važnost projekta” i „Učinak i širenje”; 20 bodova za kategoriju „Kvaliteta plana i provedbe projekta”).

KOJA SU PRAVILA FINANCIRANJA?

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila za financiranje (u EUR):

	Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Troškovi aktivnosti	<p>Svaki trošak koji je izravno povezan s provedbom dodatnih aktivnosti projekta, uključujući:</p> <p>Prihvatljivi izravni troškovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osoblje ▪ Putovanje i dnevnice ▪ Oprema ▪ Potrošni materijal i potrepštine ▪ Podugovaranje ▪ Carine, porezi i davanja ▪ Ostali troškovi <p>Neizravni troškovi:</p> <p>Paušalni iznos, koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta, prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika koji se mogu naplatiti projektu (npr. računi za električnu energiju ili internet, troškovi najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika itd.)</p>	<p>Stvarni troškovi</p>	<p>Maksimalan iznos bespovratnih sredstava:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Za nefitna europska sportska događanja organizirana tijekom Europskog tjedna sporta: 300 000 EUR • Nefitna sportska događanja koja nisu povezana s Europskim tjednom sporta: 500 000 EUR <p>Najviše 80 % ukupnih prihvatljivih troškova.</p>	<p>Uvjet: traženi proračun opravdan je u odnosu na planirane aktivnosti.</p>

DIO C – INFORMACIJE ZA PODNOSITELJE

Pozivaju se sve organizacije (uključujući neformalne skupine) koje planiraju predati prijedlog projekta kako bi dobile financijsku potporu od EU-a u okviru programa Erasmus+ da pažljivo pročitaju ovaj odjeljak koji je izrađen u skladu s odredbama Glave VI. Financijske uredbe¹⁶⁶ koja se primjenjuje na opći proračun Europske unije (dalje u tekstu: „Financijska uredba EU-a”) i s njezinim pravilima primjene.

Pojedinci nemaju pravo predati prijedloge projekata u okviru programa Erasmus+, osim osoba koje se prijavljuju u ime skupine (od najmanje četvero) mladih ljudi aktivnih u području rada s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacije mladih (dalje u tekstu: „neformalna skupina mladih ljudi”).

KAKO PODNIJETI PRIJEDLOG U OKVIRU PROGRAMA ERASMUS+?

Kako bi predali prijedlog projekta u okviru programa Erasmus+, podnositelji moraju slijediti četiri koraka opisana u nastavku:

- Svaka organizacija koja sudjeluje u prijavi mora se registrirati na Portalu za korisnike i dobiti Identifikacijsku oznaku sudionika (PIC). Organizacije/skupine koje su već dobile PIC kroz suradnju u ostalim programima EU-a ne moraju se ponovno registrirati. PIC dobiven prethodnom registracijom valjan je i za prijave u okviru Erasmus+;
- provjeriti ispunjavanje kriterija Programa za relevantnu mjeru/područje;
- provjera financijskih uvjeta;
- popuniti i predati obrazac zahtjeva.

PRVI KORAK: REGISTRACIJA NA PORTALU ZA SUDIONIKE

Sve organizacije koje sudjeluju u prijavi moraju biti registrirane i moraju dostaviti svoje osnovne pravne i financijske podatke putem na Portalu za sudionike u područjima obrazovanja, audiovizualnih aktivnosti, kulture, građanstva i volontiranja, ako to već nisu učinili.

Kako bi se mogla registrirati na Portal za sudionike, osoba koja predstavlja organizaciju (ili neformalnu skupinu mladih ljudi) mora izvršiti sljedeće korake:

- otvoriti ECAS račun (osim ako osoba koja predstavlja organizaciju/skupinu već ima račun). Novi računi u ECAS-u mogu se izraditi na sljedećem web-mjestu:
<https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- Pristupiti portalu za sudionike na <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html> i registrirati se u ime organizacije /skupine. Na Portalu za sudionike dostupne su Smjernice i Često postavljana pitanja.

Organizacija/skupina mora se samo jednom registrirati na portalu za sudionike. Po završetku registracije, organizacija/skupina dobit će Identifikacijsku oznaku sudionika (PIC). Zahvaljujući PIC-u, koji je jedinstveni broj i nužan je za podnošenje prijedloga, organizacija/skupina može popuniti elektronički obrazac prijave za Erasmus+ na jednostavniji način (tj. nakon upisivanja PIC-a na obrazac, podaci koje je skupina/organizacija unijela fazi registracije automatski će se prikazati na obrascu).

DOKAZ O PRAVNOM POLOŽAJU I FINANCIJSKOJ SPOSOBNOSTI

U trenutku registracije organizacije moraju učitati i sljedeće dokumente na Portal za sudionike:

- obrazac za pravne osobe (može se preuzeti s web-mjesta Europske komisije na: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- obrazac za financijsku identifikaciju. Molimo popunite obrazac koji se odnosi na državu u kojoj se nalazi banka, čak i ako je organizacija podnositeljica službeno registrirana u drugoj državi (ovaj obrazac može se preuzeti na: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

¹⁶⁶ Financijsku uredbu EU-a možete naći na:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:EN:PDF>

Za bespovratna sredstva koja prelaze 60 000 EUR, podnositelji će možda morati učitati posebne dokumente kao dokaz financijske sposobnosti. Za više pojedinosti, vidjeti odjeljak „Kriteriji za odabir” u nastavku.

Obrazac za financijsku identifikaciju trebala bi predati samo organizacija podnositeljica, a partnerske organizacije to nisu dužne učiniti.

DRUGI KORAK: PROVJERA ISPUNJAVANJA KRITERIJA PROGRAMA

Kada razvijaju projekt i prije nego što zatraže potporu EU-a, organizacije sudionice moraju provjeriti ispunjava li projekt sljedeće kriterije: prihvatljivost, isključenje, odabir i dodjelu.

KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Kriteriji prihvatljivosti uglavnom se odnose na vrstu projekta i aktivnosti (uključujući, ako je primjenjivo, organizacije sudionice itd.), ciljnu skupinu (npr. položaj i broj uključenih sudionika) i uvjete za podnošenje zahtjeva za bespovratna sredstva za takav projekt (npr. rokovi za podnošenje, potpunost obrasca zahtjeva itd.).

Kako bi bio prihvatljiv, projekt mora ispunjavati sve kriterije prihvatljivosti koji se odnose na Aktivnost za koju se prijedlog podnosi. Ako projekt ne ispunjava te kriterije u fazi podnošenja zahtjeva, bit će odbijen bez daljnjeg ocjenjivanja. Iznimka su slučajevi aktivnosti mobilnosti i Stipendija JMD-a koje se podupiru u okviru Ključne mjere 1. ili Ključne mjere 2., u kojima se neki kriteriji prihvatljivosti (npr. trajanje, profil sudionika) mogu samo provjeriti u fazi provedbe projekta ili u završnoj fazi izvješćivanja (ne u trenutku podnošenja prijave). U fazi podnošenja prijave, od podnositelja se traži da prijave da će projekt ispuniti te kriterije. Međutim, ako se pokaže u fazi provedbe ili krajnjeg izvješćivanja da ti kriteriji nisu ispunjeni, sudionici ili aktivnost mogu se smatrati neprihvatljivima uz smanjenje/povrat dodijeljenog iznosa bespovratnih sredstava.

Posebni kriteriji prihvatljivosti koji se primjenjuju na svaku od aktivnosti koje se provode u okviru Vodiča kroz program Erasmus+ opisani su u dijelu B.

KRITERIJI ISKLJUČENJA

Podnositelj će biti isključen iz sudjelovanja u pozivima za podnošenje prijedloga u okviru programa Erasmus+ ili iz postupka dodjele sredstava ako se utvrdi da se nalazi u jednoj od situacija opisanih u nastavku, u skladu s člankom 106. i/ili 107. Financijske uredbe EU-a:

- a) podnositelj je u stečaju, u postupku u slučaju nesolventnosti ili u postupku likvidacije, njegovom imovinom upravlja stečajni upravitelj ili sud, u nagodbi je s vjerovnicima, poslovne aktivnosti su mu suspendirane ili se nalazi u bilo kakvoj istovrsnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog postupka predviđenog nacionalnim zakonodavstvom ili propisima;
- b) konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno je da podnositelj krši svoje obveze u vezi s plaćanjem poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje u skladu s pravom zemlje u kojoj ima poslovni nastan, zemlje u kojoj se nalazi dužnosnik za ovjeravanje ili zemlje u kojoj se provodi dodjela bespovratnih sredstava;
- c) konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno je da je podnositelj kriv za tešku povredu dužnosti zbog kršenja primjenjivih zakona ili propisa ili etičkih normi profesije kojoj podnositelj pripada ili zbog protuzakonitog postupanja koje utječe na njegovu profesionalnu vjerodostojnost u slučaju da se takvim postupanjem pokazuje protuzakonita namjera ili gruba nepažnja, uključujući posebno bilo koje od sljedećih postupanja:
 - (i.) prijevarno ili nesavjesno lažno predstavljanje podataka potrebnih za provjeru nepostojanja osnova za isključenje ili ispunjenja kriterija za odabir ili prilikom izvršenja ugovora, sporazuma o bespovratnim sredstvima ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava;
 - (ii.) dogovaranje s drugim osobama radi narušavanja tržišnog natjecanja;
 - (iii.) kršenje prava intelektualnog vlasništva;
 - (iv.) pokušaj da se utječe na postupak odlučivanja Komisije/Agencije tijekom postupka dodjele;
 - (v.) pokušaj da se dobiju povjerljive informacije koje bi mu mogle omogućiti nepoštenu prednost u postupku dodjele;
- d) konačnom presudom utvrđeno je da je podnositelj kriv za bilo što od sljedećeg:
 - (i.) prijevaru u smislu članka 1. Konvencije o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica, sastavljene Aktom Vijeća od 26. srpnja 1995.;
 - (ii.) korupciju kako je definirana u članku 3. Konvencije o borbi protiv korupcije koja uključuje dužnosnike Europskih zajednica ili dužnosnike država članica EU-a, sastavljene Aktom Vijeća od 26. svibnja 1997., i u članku 2. stavku 1. Okvirne odluke Vijeća 2003/568/PUP, kao i korupciju kako je definirana zakonskim odredbama zemlje u kojoj se nalazi dužnosnik za ovjeravanje, zemlje u kojoj podnositelj ima poslovni nastan ili zemlje u kojoj se provodi dodjela bespovratnih sredstava;

- (iii.) sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji, kako je definirano u članku 2. Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP;
 - (iv.) pranje novca ili financiranje terorizma, kako je definirano u članku 1. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (v.) kaznena djela terorizma ili kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima, kako su definirana u članku 1. odnosno članku 3. Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP, ili poticanje, pomaganje, potpora ili pokušaj počinjenja takvih kaznenih djela, kako je navedeno u članku 4. te odluke;
 - (vi.) dječji rad i druge oblike trgovanja ljudima, kako je definirano u članku 2. Direktive 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća;
- e) podnositelj je pokazao znatne nedostatke u poštovanju glavnih obveza prilikom izvršenja ugovora, sporazuma o bespovratnim sredstvima ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava koja se financira iz proračuna Unije, što je dovelo do preuranjenog otkaza ugovora, sporazuma ili odluke odnosno do primjene ugovornih kazni ili drugih ugovornih sankcija, ili što je otkriveno nakon provjera, revizija ili istraga dužnosnika za ovjeravanje, OLAF-a ili Revizorskog suda;
- f) konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno je da je podnositelj počinio nepravilnosti u smislu članka 1. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95;
- g) ako ne postoji konačna presuda ili, ovisno o slučaju, konačna upravna odluka, podnositelj se nalazi u jednoj od situacija utvrđenih prethodno navedenim točkama od (c) do (f), a to je utemeljeno:
- i. činjenicama utvrđenima u kontekstu revizija ili istraga koje provodi Revizorski sud, OLAF ili unutarnja revizija, ili bilo kojom drugom provjerom, revizijom ili kontrolom koja je poduzeta pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje iz institucije EU-a, europskog ureda odnosno agencije ili tijela EU-a;
 - ii. upravnim odlukama koje nisu konačne, a koje mogu uključivati stegovne mjere koje provodi nadležno nadzorno tijelo odgovorno za provjeru primjene normi profesionalne etike;
 - iii. odlukama ESB-a, EIB-a, Europskog investicijskog fonda ili međunarodnih organizacija;
 - iv. odlukama Komisije u vezi s kršenjem pravila Unije o tržišnom natjecanju ili nacionalnog nadležnog tijela u vezi s kršenjem prava Unije ili nacionalnog prava o tržišnom natjecanju.
 - v. odlukama o isključenju koje je donio dužnosnik za ovjeravanje iz institucije EU-a, europskog ureda odnosno agencije ili tijela EU-a.
- (h) osoba koja je član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog podnositelja, ili koja ima ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili kontrole u odnosu na tog podnositelja (to uključuje direktore društva, članove upravljačkih ili nadzornih tijela i slučajeve u kojima je jedna osoba većinski vlasnik udjela), nalazi se u jednoj ili više situacija iz prethodno navedenih točaka od (c) do (f).
- (i) fizička ili pravna osoba koja prihvaća neograničenu odgovornost za dugove dotičnoga podnositelja nalazi se u jednoj ili više situacija iz prethodno navedene točke (a) ili (b).

Ako se podnositelj nalazi u jednoj od prethodno navedenih situacija za isključenje, trebao bi navesti mjere koje je poduzeo da bi popravio situaciju za isključenje i time dokazao svoju pouzdanost. Te mjere mogu uključivati npr. tehničke i organizacijske mjere te mjere u vezi s osobljem kako bi se spriječilo ponavljanje predmetne situacije, nadoknađivanje štete ili plaćanje novčanih kazni. To se ne primjenjuje na situacije iz točke (d) ovog odjeljka.

U slučajevima iz točaka od (c) do (f), ako ne postoji konačna presuda ili, ovisno o slučaju, konačna upravna odluka, nacionalna agencija ili Izvršna agencija može privremeno isključiti podnositelja iz sudjelovanja u pozivu na podnošenje prijedloga ako bi njegovo sudjelovanje predstavljalo ozbiljnu i neposrednu opasnost za financijske interese Unije.

Ako su mjerom za koju je podnositelj podnio prijedlog predviđene posebne odredbe za sudjelovanje povezanih subjekata, isti kriteriji za isključenje primjenjuju se na povezane subjekte.

Podnositelje ili, kada je primjenjivo, povezane subjekte u ovom se postupku može odbiti i mogu im se nametnuti administrativne sankcije (isključenje ili financijska sankcija) ako se pokaže da je bilo koja od izjava ili informacija podnesenih kao uvjet za sudjelovanje u ovom postupku neistinita.

Nacionalna ili Izvršna agencija može na svojem *web*-mjestu objaviti sljedeće informacije povezane s isključenjem i, kada je primjenjivom, financijskom sankcijom u slučajevima iz točaka (c), (d), (e) i (f) prethodnog odjeljka:

- (a) naziv dotičnog podnositelja;
- (b) situaciju uslijed koje je došlo do isključenja;
- (c) trajanje isključenja i/ili iznos financijske sankcije.

Ovi kriteriji isključenja primjenjuju se na podnositelje u okviru svih Aktivnosti programa Erasmus+. Kako bi potvrdili da se ne nalaze u nekoj od prethodno navedenih situacija, podnositelji zahtjeva za bespovratna sredstva EU-a u iznosu većem od 60 000 EUR moraju dostaviti izjavu da se ne nalaze u niti jednoj od prethodno navedenih situacija. Ta izjava čini poseban dio ili prilog obrasca zahtjeva.

U slučaju prijedloga koji se podnose u ime konzorcija partnera, navedeni kriteriji primjenjuju se na sve organizacije koje sudjeluju u projektu.

U skladu s člancima 106. do 109. Financijske uredbe EU-a, podnositeljima koji su krivi za pogrešno prikazivanje podataka ili nisu ispunili svoje ugovorne obveze iz prethodnog postupka dodjele bespovratnih sredstava može se odrediti administrativna ili financijska kazna¹⁶⁷.

Nadalje, Komisija smatra da za potrebe provedbe Aktivnosti obuhvaćenih Vodičem kroz program sljedeće organizacije jesu ili bi mogle biti u sukobu interesa i stoga nisu prihvatljive za sudjelovanje:

- nacionalna tijela zadužena za nadzor nacionalnih agencija i provedbu programa Erasmus+ u svojoj državi: ne mogu se prijaviti ili sudjelovati niti u jednoj Aktivnosti kojom upravlja nacionalna agencija u bilo kojoj od država, ali može se prijaviti (kao podnositelj ili partner) za sudjelovanje u aktivnostima kojima upravlja Izvršna agencija ili GU EAC, osim ako je to izričito isključeno za predmetnu Aktivnost (kako je navedeno u dijelu B vodiča);
- nacionalne agencije ili odjeli nacionalnih agencija pravnih tijela čija je aktivnost izvan područja nadležnosti nacionalnih agencija ne mogu se prijaviti niti sudjelovati ni u jednoj od aktivnosti koje se provode putem ovog Vodiča;
- strukture ili mreže koje su utvrđene ili određene u okviru programa Erasmus+ ili u Godišnjem programu rada Komisije koji je donesen za provedbu programa Erasmus+ za primane financijskog doprinosa od Komisije u okviru provedbe programa Erasmus+, čiji je domaćin pravna osoba koja je također domaćin nacionalne agencije, ne mogu podnositi prijedlog ili sudjelovati u mjerama kojima upravljaju nacionalne agencije za Erasmus' u bilo kojoj državi već se mogu prijaviti za sudjelovanje (kao podnositelji ili partneri) u mjerama kojima upravlja Izvršna agencija ili GU EAC, osim ako je to posebno isključeno za predmetnu mjeru (kako je navedeno u dijelu B vodiča); moraju moći pokazati prije dodjele bespovratnih sredstava ili ugovora da nisu u sukobu interesa jer su poduzele privremene mjere ili zato što je njihovo unutarnje ustrojstvo takvo da postoji jasna podjela interesa. Nadalje, moraju biti utvrđeni troškovi i prihodi svake mjere ili aktivnosti za koje se dodjeljuju sredstva EU-a. Odluku o tome da nema sukoba interesa donosi Izvršna agencija iz GU EAC, pod vlastitom odgovornošću, kojoj podnose prijedlog;
- pravne osobe koje su domaćin nacionalne agencije za Erasmus+, ali koje se bave drugim djelatnostima unutar ili izvan područja nadležnosti za program Erasmus+, kao i subjekti povezani s tim pravnim osobama, ne mogu se prijaviti ili sudjelovati niti u jednoj mjeri kojom upravlja nacionalna agencija u bilo kojoj od država, ali se u načelu mogu prijaviti za sudjelovanje u mjerama kojima upravljaju Izvršna agencija ili GU EAC, osim ako to nije izričito isključeno za predmetnu mjeru (kako je navedeno u dijelu B vodiča). Međutim, prije dodjele bespovratnih sredstava ili ugovora moraju dokazati da nisu u sukobu interesa jer su poduzele mjere opreza ili zato što je njihovo unutarnje ustrojstvo takvo da postoji jasna podjela interesa (npr. minimalno računovodstveno odvajanje, odvajanje linija izvješćivanja i odlučivanja, mjere za sprječavanje pristupa povlaštenim informacijama). Nadalje, moraju biti utvrđeni troškovi i prihodi svake mjere ili aktivnosti za koje se dodjeljuju sredstva EU-a. Odluku o tome da nema sukoba interesa donosi Izvršna agencija iz GU EAC, pod vlastitom odgovornošću, kojoj podnose prijedlog.

KRITERIJI ZA ODABIR

Putem kriterija za odabir, nacionalna ili izvršna agencija ocjenjuju financijsku i operativnu sposobnost podnositelja za provedbu predloženog projekta.

FINANCIJSKA SPOSOBNOST

Financijska sposobnost znači da podnositelj ima stabilna i dovoljna financijska sredstva za održavanje svojih aktivnosti za vrijeme razdoblja provedbe projekta ili godine u kojoj su bespovratna sredstva dodijeljena i sudjelovati u financiranju aktivnosti.

Provjera financijske sposobnosti ne primjenjuje se na:

- javna tijela¹⁶⁸;
- međunarodne organizacije.

¹⁶⁷ Osim za aktivnosti koje provode nacionalne agencije

¹⁶⁸ Uključujući škole, ustanove visokog obrazovanja i organizacije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta koje su primile više od 50 % svojih godišnjih prihoda iz javnih izvora tijekom posljednjih dviju godina. Za navedene se smatra da imaju potrebne financijske, profesionalne i administrativne kapacitete za izvršenje aktivnosti u okviru Programa.

U slučaju zahtjeva za bespovratna sredstva koje su podnijele druge vrste organizacija (tj. one koje nisu prethodno navedene) i koji ne prelaze 60 000 EUR; podnositelji moraju dostaviti izjavu da imaju financijsku sposobnost za provedbu projekta. Ta izjava čini poseban dio obrasca zahtjeva.

U slučaju zahtjeva za bespovratna sredstva EU-a koje podnose druge vrste organizacija i koji prelaze 60 000 EUR, osim izjave, podnositelj mora dostaviti sljedeće dokumente putem Portala za sudionike:

- za aktivnosti kojima upravljaju nacionalne agencije: račun dobiti i gubitka korisnika i bilancu za posljednju financijsku godinu koja je zaključena;
- za aktivnosti kojima upravlja izvršna agencija: obrazac o financijskoj sposobnosti u koji su uneseni relevantni iznosi iz zakonskih financijskih izvještaja te financijska izvješća (uključujući račun dobiti i gubitka, bilancu i po potrebi druge priloge) za posljednje dvije zaključene financijske godine;
- za tijela koja ne mogu dostaviti gore navedene dokumente jer su novoosnovana, financijsku izjavu ili izjavu o osiguranju u kojoj je navedeno da profesionalni rizici podnositelja mogu zamijeniti navedene dokumente.

Organizacije moraju učitati te dokumente na Portal za sudionike, bilo u trenutku registriranja na Portal (vidjeti odjeljak „1. korak: Registrirajte se na Portal za sudionike”) ili do roka propisanog pojedinačnom mjerom programa Erasmus+.

U slučaju sumnje u financijsku sposobnost bilo koje od organizacija sudionica uključenih u projekt, kada se prijedlog podnosi u ime konzorcija partnera, nacionalna ili izvršna agencija mogu tražiti iste dokumente od organizacija sudionica.

Kada se zahtjev odnosi na bespovratna sredstva za projekt čiji iznos prelazi 750 000 EUR, uz sve prethodno navedeno može se zatražiti i podnošenje izvješća o reviziji kojeg je izradio odobreni vanjski revizor. U tom izvješću moraju biti potvrđena financijska izvješća posljednje dostupne financijske godine.

Ako, nakon analize tih dokumenata, nacionalna ili izvršna agencija zaključi da potrebna financijska sposobnost nije dokazana ili nije zadovoljavajuća, ona može:

- zatražiti dodatne informacije;
- ponuditi ugovor ili odluku o bespovratnim sredstvima s predfinanciranjem obuhvaćenim financijskim jamstvom¹⁶⁹;
- ponuditi ugovor ili odluku o bespovratnim sredstvima bez predfinanciranja ili sa smanjenim predfinanciranjem;
- ponuditi ugovor ili odluku o bespovratnim sredstvima s predfinanciranjem na temelju nekoliko rata;
- odbiti zahtjev.

TEHNIČKA I STRUČNA SPOSOBNOST

Tehnička i stručna sposobnost znači da podnositelj ima nužnu stručnu sposobnost i kvalifikacije za provedbu predloženog projekta. Podnositelji moraju dostaviti izjavu da imaju tehničku i stručnu sposobnost za provedbu projekta. Osim toga, ako je tako propisano u obrascu zahtjeva i ako bespovratna sredstva premašuju 60 000 EUR, od podnositelja se može tražiti da dostave životopise ključnih osoba uključenih u provedbu projekta kao dokaz potrebne stručne sposobnosti ili neke druge dodatne dokumente kao što su:

- popis relevantnih publikacija glavnog tima;
- popis svih prijašnjih projekata i provedenih aktivnosti koji su u vezi s dotičnim područjem politike ili tom specifičnom aktivnosti.

KRITERIJI ZA DODJELU

Na temelju kriterija za dodjelu nacionalna ili izvršna agencija mogu ocjenjivati kvalitetu prijedloga projekta dostavljenih u okviru programa Erasmus+.

U okviru ograničenja proračuna dostupnog za svaku Aktivnost, bespovratna sredstva dodjeljuju se onim projektima koji ispunjavaju kriterije kvalitete na najbolji način.

Svi kriteriji za dodjelu koji se primjenjuju na svaku od aktivnosti koje se provode putem Vodiča kroz program Erasmus+ opisani su u dijelu B.

TREĆI KORAK: PROVJERA FINACIJSKIH UVJETA

VRSTE BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Bespovratna sredstva mogu biti sljedeća¹⁷⁰:

¹⁶⁹ Jamstvo se može zamijeniti zajedničkim jamstvom ili s više jamstava organizacija sudionica koje su također korisnici projekta.

¹⁷⁰ ODLUKA KOMISIJE C(2013)8550 od 4. prosinca 2013. o „Korištenju paušalnih iznosa, povratu na temelju jediničnih troškova i paušalnom financiranju u okviru

- nadoknada određenog dijela stvarno nastalih prihvatljivih troškova: npr. iznos dodijeljen u okviru Strateških partnerstva za pokrivanje dodatnih troškova povezanih sa sudjelovanjem osoba s posebnim potrebama;
- povrat na temelju doprinosa jediničnim troškovima: npr. iznos dodijeljen za pojedinačnu potporu u okviru projekata mobilnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- paušalni iznos: npr. iznos dodijeljen kao doprinos provedbi dodatnih aktivnosti u okviru projekata Jean Monnet;
- paušalno financiranje: npr. iznos dodijeljen za pokrivanje neizravnih troškova za profitna sportska događanja;
- kombinacija navedenih.

Mehanizmom financiranja koji se primjenjuje u okviru programa Erasmus+ u većini slučajeva isplaćuju se bespovratna sredstva utemeljena na povratu na temelju doprinosa jediničnim troškovima. Tim se vrstama bespovratnih sredstava pomaže podnositeljima da izračunaju zatraženi iznos bespovratnih sredstava i olakšava stvarno financijsko planiranje projekta.

Kako biste saznali koja se vrsta bespovratnih sredstava primjenjuje na svaku stavku financiranja u okviru svake aktivnosti programa Erasmus+ obuhvaćene ovim Vodičem, pogledajte stupac „Mehanizam financiranja” u tablici „Pravila financiranja” u dijelu B.

NAČELA KOJA SE PRIMJENJUJU NA BESPOVRATNA SREDSTVA EU-A

NEMOGUĆNOST RETROAKTIVNE ISPLATE

Bespovratna sredstva EU-a ne mogu se dodijeliti retroaktivno za projekte koji su već dovršeni.

Bespovratna sredstva EU-a mogu se dodijeliti za projekt koji je već započeo samo kada podnositelj može dokazati da je potrebno započeti s provedbom projekta prije potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ili prije obavijesti o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava. U tim slučajevima troškovi prihvatljivi za financiranje ne smiju nastati prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.

Ako podnositelj započne s provedbom projekta prije potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ili dostavljanja obavijesti o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava, rizik snosi podnositelj.

NEKUMULATIVNA DODJELA

Za svaki projekt koji se financira na razini EU-a može se dobiti samo jedno bespovratno sredstvo iz proračuna EU-a za bilo kojeg korisnika. Isti se troškovi ni u kojim okolnostima neće dvaput financirati iz proračuna Unije.

Zahtjevi koji su isti ili vrlo slični – koje je podnio isti podnositelj ili drugi partneri u istom konzorciju – podliježu posebnoj ocjeni kako bi se isključio rizik dvostrukog financiranja. Zahtjevi koje je dva ili više puta podnio isti podnositelj ili konzorcij, bilo istoj agenciji ili različitim agencijama, smiju se financirati samo jednom.

NEOSTVARIVANJE DOBITI I SUFINANCIRANJE

Bespovratna sredstva dodijeljena iz proračuna Unije ne smiju imati svrhu ili učinak proizvodnje dobiti u okviru projekta kojeg provodi korisnik. Dobit se definira kao višak primitaka u odnosu na prihvatljive troškove korisnika u trenutku podnošenja zahtjeva za plaćanje konačnog iznosa¹⁷¹. Načelo zabrane ostvarivanja dobiti ne primjenjuje se na bespovratna sredstva isplaćena u obliku financiranja jediničnog troška, paušalnog iznosa ili fiksne stope, uključujući stipendije, niti na zahtjeve za dodjelu bespovratnih sredstava koji ne prelaze 60 000 EUR. Za potrebe izračuna dobiti ostvarene temeljem bespovratnih sredstava neće se uzimati u obzir sufinanciranje u obliku doprinosa u naravi.

Nadalje, bespovratna sredstva EU-a predstavljaju poticaj za provedbu projekta koji ne bi bio izvediv bez financijske potpore EU-a i temelji se na načelu sufinanciranja. Sufinanciranje znači da se bespovratnim sredstvima EU-a ne mogu financirati svi

programa „Erasmus+” (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf)

¹⁷¹ U tu svrhu, primitci su ograničeni na prihod koji nastaje provedbom projekta, kao što su financijski doprinosi koje su donator posebno namijenili za financiranje prihvatljivih troškova. Prethodno definirana dobit (ili gubitak) stoga predstavlja razliku između:

- okvirno prihvaćenog iznosa bespovratnih sredstava, prihoda koji je nastao provedbom aktivnosti i financijskih doprinosa koje su donator namijenili za financiranje prihvatljivih troškova, i
- prihvatljivih troškova koji su nastali korisniku.

Osim toga, nastala dobit mora se vratiti. Nacionalna agencija ili Izvršna agencija imaju pravo na povrat postotka dobiti koji odgovara doprinosu Unije prihvatljivim troškovima koji su korisniku stvarno nastali za vrijeme provedbe aktivnosti. Za aktivnosti u kojima su bespovratna sredstva u obliku povrata određenog dijela prihvatljivih troškova bit će navedena dodatna pojašnjenja o izračunu dobiti.

troškovi projekta; projekt se mora financirati iz drugih izvora sufinanciranja osim bespovratnih sredstava EU-a (npr. vlastiti resursi korisnika, prihod ostvaren provedbom aktivnosti, financijski doprinosi trećih strana).

Kada se bespovratna sredstva EU-a isplaćuju u obliku financiranja jediničnog troška, paušalnog iznosa ili fiksne stope – to je slučaj za većinu Aktivnosti obuhvaćenih ovim Vodičem – Komisija unaprijed osigurava primjenu načela neostvarivanja dobiti i sufinanciranja prilikom utvrđivanja stope ili postotaka takvih jedinica, paušalnih iznosa ili fiksnih stopa. Poštovanje neostvarivanja dobiti i sufinanciranja općenito se podrazumijeva i stoga podnositelji ne moraju dostaviti informacije o izvorima financiranja koji nisu bespovratna sredstva EU-a niti moraju opravdati troškove provedbe projekta.

Međutim, isplatom bespovratnih sredstava povratom na temelju doprinosa jediničnim troškovima, paušalnih iznosa ili fiksne stope ne dovodi se u pitanje pravo pristupa zakonskoj evidenciji korisnika. Ako se prilikom provjera ili revizije utvrdi da financirani događaj nije izvršen (npr. aktivnosti projekta nisu provedene u skladu s odobrenim u fazi podnošenja zahtjeva, sudionici nisu sudjelovali u aktivnosti itd.) i korisniku su bespovratna sredstva neopravdano isplaćena povratom na temelju doprinosa jediničnim troškovima, paušalnog iznosa ili fiksne stope, nacionalna ili izvršna agencija imaju pravo na povrat iznosa bespovratnih sredstava. Osim toga, ako izvršene aktivnosti ili ostvareni rezultati nisu dovoljne kvalitete, bespovratna sredstva mogu se smanjiti djelomično ili u potpunosti čak i ako su aktivnosti provedene i ako su prihvatljive.

Osim toga, u statističke svrhe i svrhe nadzora, Europska komisija može provoditi ankete na uzorcima korisnika u cilju izračuna stvarnih troškova koji nastaju u projektima koji se financiraju povratom na temelju doprinosa jediničnim troškovima, paušalnih iznosa ili fiksne stope.

POSEBNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA BESPOVRATNA SREDSTVA KOJA SE ISPLAĆUJU NA TEMELJU ODREĐENOG DIJELA PRIHVATLJIVIH TROŠKOVA

Kada se bespovratna sredstva isplaćuju kao povrat određenog dijela prihvatljivih troškova, primjenjuju se sljedeće odredbe:

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Bespovratna sredstva EU-a ne smiju prelaziti ukupan iznos koji je nacionalna agencija ili Izvršna agencija utvrdila u trenutku odabira projekta na temelju procijenjenih prihvatljivih troškova navedenih u obrascu zahtjeva. Prihvatljivi troškovi su troškovi koji su stvarno nastali korisniku bespovratnih sredstava koji ispunjuje sljedeće kriterije:

- nastali su za vrijeme provedbe projekta, osim troškova koji se odnose na završna izvješća i potvrde o reviziji;
- navedeni su u procijenjenom ukupnom proračunu projekta;
- nužni su za provedbu projekta koji je predmet bespovratnih sredstava;
- mogu se utvrditi i provjeriti, posebno jer su uneseni u knjigovodstvenu evidenciju korisnika i utvrđuju se na temelju primjenjivih računovodstvenih standarda države u kojoj korisnik ima poslovni nastan i u skladu s uobičajenom praksom troškovnog računovodstva korisnika;
- u skladu su sa zahtjevima primjenjivog poreznog i socijalnog zakonodavstva;
- razumni su, opravdani i u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, posebno u vezi s ekonomičnošću i učinkovitošću.
- nisu obuhvaćeni bespovratnim sredstvima EU-a u obliku doprinosa jediničnim troškovima, paušalnih ili fiksnih iznosa financiranja.

Sljedeće kategorije troškova također se smatraju prihvatljivima:

- troškovi koji se odnose na jamstvo za predfinanciranje koje je dostavio korisnik bespovratnih sredstava, ako nacionalna ili Izvršna agencija traži to jamstvo;
- troškovi koji se odnose na vanjsku reviziju ako je takva revizija potrebna kao potpora zahtjevima za plaćanje nacionalne ili izvršne agencije;
- troškovi amortizacije, pod uvjetom da ih je stvarno napravio korisnik.

Korisnikov postupci unutarnjeg računovodstva i revizije moraju omogućavati izravno usklađivanje prijavljenih rashoda i prihoda projekta s odgovarajućim računovodstvenim izvješćima i pratećom dokumentacijom.

Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Porez na dodanu vrijednost smatrati će se prihvatljivim troškom samo ako u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u nije moguć povrat¹⁷². Jedina se iznimka odnosi na aktivnosti ili transakcije u kojima države, regionalna i lokalna tijela vlasti i druga javna tijela djeluju kao javna tijela¹⁷³. Osim toga:

¹⁷² U državama članicama nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u prenosi se Direktiva o PDV-u 2006/112/EZ.

¹⁷³ Vidi članak 13. stavak 1. Direktive.

- odbitni PDV koji nije stvarno odbijen (zbog nacionalnih uvjeta ili zbog nepažnje korisnika) nije prihvatljiv;
- Direktiva o PDV-u ne primjenjuje se na države izvan EU-a. Organizacije iz partnerskih država mogu biti oslobođene plaćanja poreza (uključujući PVD), pristojbi i naknada ako je potpisan sporazum između Europske komisije i partnerske države u kojoj organizacija ima poslovni nastan.

Prihvatljivi neizravni troškovi

Za određen vrste projekata (za pojedinih o pravilima financiranja za Aktivnosti pogledajte dio B ovog Vodiča), paušalni iznos koji ne prelazi 7 % prihvatljivih izravnih troškova projekta prihvatljiv je u okviru neizravnih troškova, koji predstavljaju opće administrativne troškove korisnika (npr. računi za električnu energiju, trošak najma prostora, troškovi stalnih zaposlenika itd.) koji se mogu naplatiti iz projekta.

Neizravni troškovi ne smiju uključivati troškove unesene u drugu proračunsku kategoriju. Neizravni troškovi nisu prihvatljivi u slučajevima kada korisnik već prima operativna bespovratna sredstva iz proračuna Unije (na primjer u okviru poziva na podnošenje prijedloga o suradnji s civilnim društvom u sklopu programa Erasmus+).

NEPRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Sljedeći se troškovi ne smatraju prihvatljivim troškovima:

- povrat na kapital;
- naknade za dug i servisiranje duga;
- sredstva za pokrivanje gubitaka ili otplatu duga;
- dugovane kamate;
- sumnjivi dugovi;
- tečajni gubici;
- PDV, kada je moguć povrat u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u (vidi prethodni odjeljak o Porezu na dodanu vrijednost);
- troškovi koje prijavio korisnik i koji su obuhvaćeni drugim projektom ili programom rada koji dobiva bespovratna sredstva EU-a (vidi isto odlomak o prihvatljivim neizravnim troškovima);
- pretjerani ili nerazumni rashodi;
- doprinosi u naravi;
- u slučaju najma ili zakupa opreme, trošak mogućnosti otkupa na kraju najma ili zakupa;
- troškovi otvaranje ili vođenja bankovnih računa (uključujući troškove prijenosa iz nacionalne agencije ili Izvršne agencije koje naplaćuje banka korisnika).

IZVORI FINANCIRANJA

Podnositelj mora navesti u obrascu zahtjeva doprinos iz drugih izvora osim bespovratnih sredstava EU-a. Vanjsko sufinanciranje može biti u obliku vlastitih sredstava korisnika, financijskih doprinosa trećih strana ili prihoda nastalog tijekom provedbe projekta. Ako, u trenutku završnog izvješća i zahtjeva za plaćanje konačnog iznosa, postoje dokazi da postoji višak prihoda u odnosu na prihvatljive troškove nastale tijekom provedbe projekta, nacionalna agencija ili Izvršna agencija imaju pravo na povrat postotka dobiti koji odgovara doprinosu Unije prihvatljivim troškovima koji su korisniku stvarno nastali tijekom provedbe projekta. Ova se odredba ne primjenjuje na projekte kojima se traže bespovratna sredstva koja ne prelaze 60 000 EUR.

Doprinosi u naravi ne smatraju se mogućim izvorom sufinanciranja.

ČETVRTI KORAK: POPUNITI I PREDATI OBRAZAC ZAHTJEVA

Kada traže bespovratna sredstva EU-a u okviru programa Erasmus+, podnositelji moraju koristiti posebne obrasce za svaku aktivnost koji su dostupni na *web*-mjestu Europske komisije, nacionalnih agencija ili Izvršne agencije (za kontaktne podatke vidi Prilog IV. ovom Vodiču).

U slučaju projekata koji se podnose u ime konzorcija, organizacija koordinatorica ili skupina dostavlja jedan zahtjev za cijeli projekt u ime svih organizacija sudionica. Prijava se mora dostaviti odgovarajućoj nacionalnoj ili Izvršnoj agenciji (vidi odjeljke „gdje se prijaviti” za svaku aktivnost, u dijelu B ovog Vodiča).

POSTUPAK PODNOŠENJA ZAHTEVA

E-OBRASCI NA INTERNETU

Za većinu aktivnosti Programa podnositelji moraju zahtjev predati putem interneta odgovarajućoj nacionalnoj agenciji ili Izvršnoj agenciji koristeći ispravan elektronički obrazac i moraju uključiti sve tražene priloge.

Elektronički obrazac mora biti popunjen na jednom od službenih jezika koji se govore u državama sudionicama u programu. U slučaju aktivnosti kojima Izvršna agencija upravlja na centraliziranoj razini, podnositelji moraju popuniti obrazac na jednom od službenih jezika EU-a.

Za više informacija pogledajte smjernice o tome kako popuniti i predati elektronički obrazac. U ovom su smjernicama također navedeni podaci o tome što činiti u slučaju tehničkih problema; Oni su dostupni na *web*-mjestima Nacionalnih agencija (posebne za decentralizirane Aktivnosti), Izvršne agencije (posebne za centralizirane Aktivnosti) i Europske komisije.

Ako je isti zahtjev predan više puta u istom krugu odabira istoj nacionalnoj agenciji ili Izvršnoj agenciji, nacionalna agencija ili Izvršna agencija uvijek uzima u obzir posljednju valjanu verziju predanu prije isteka roka. Zahtjevi koji se šalju poštom, kurirskom službom, faksom ili e-poštom neće biti prihvaćeni. Ako ista organizacija ili konzorcij više puta predaju iste ili vrlo slične zahtjeve različitim agencijama, svi će zahtjevi biti automatski odbijeni (vidjeti odjeljak o nekumulativnoj dodjeli).

OBRASCI ZAHTEVA NA PAPIRU

Za neke centralizirane Aktivnosti Programa ne mogu se predavati elektronički obrasci. Za te se aktivnosti zahtjevi moraju slati poštom (datum na pečatu) ili kurirskom službom (datum primitka u kurirsku službu) Izvršnoj agenciji (vidi podatke za kontakt u Prilogu IV. ovom Vodiču). Zahtjevi poslani faksom ili e-poštom neće biti prihvaćeni.

Podnositelji zahtjeva ne mogu unositi promjene u zahtjev za bespovratna sredstva nakon roka za podnošenje zahtjeva.

POŠTUJTE ROK

Zahtjev mora biti predan prije roka utvrđenog za svaku Aktivnost. Rokovi za podnošenje projekata navedeni su za svaku aktivnost u dijelu B „Kriteriji prihvatljivosti” ovog Vodiča.

Napomena: bez obzira na datum roka, rok za podnošenje elektroničkih obrazaca jest 12:00 (podne po briselskom vremenu). Podnositelji s poslovnim nastanom u državama koje se nalaze u drugoj vremenskoj zoni trebaju paziti na vremenske razlike kako bi izbjegli odbacivanje zahtjeva.

ŠTO SLIJEDI NAKON PODNOŠENJA ZAHTJEVA?

Svi zahtjevi koje zaprima nacionalne agencije ili Izvršna agencija prolaze kroz postupak ocjenjivanja.

POSTUPAK OCJENJIVANJA

Prijedloge projekata ocjenjuje nacionalna agencija ili Izvršna agencija koja je zaprimila zahtjev, isključivo na temelju kriterija utvrđenih u ovom Vodiču. Ocjenjivanje podrazumijeva:

- formalnu provjeru ispunjavanja kriterija prihvatljivosti i kriterija za isključenje;
- ocjenu kvalitete kako bi se ocijenio stupanj do kojeg organizacije sudionice ispunjavaju kriterije za odabir (npr. tehnička i financijska sposobnost) i ispunjava li projekt kriterije za dodjelu. Takvo ocjenjivanje kvalitete u većini slučajeva obavlja se uz potporu neovisnih stručnjaka. Stručnjaci svoje ocjenjivanje temelje na smjernicama koje je razvila Europska komisija; Te smjernice dostupne su na *web*-mjestima Europske komisije i agencija koje su odgovorne za upravljanje projektima Erasmus+;
- provjeru postoji li rizik od dvostrukog financiranja. Ako je potrebno, takva se provjera obavlja u suradnji s drugim agencijama ili drugim dionicima.

Nacionalna ili izvršna agencija imenuje odbor za ocjenjivanje koji će nadzirati upravljanje cijelim postupkom odabira. Na temelju ocjene stručnjaka, odbor za ocjenjivanje uspostavlja popis projekata koji se predlažu za odabir.

U slučajevima jačanja sposobnosti u području visokog obrazovanja i uzimajući u obzir razvojne ciljeve mjere u korist prihvatljivih partnerskih država u svijetu (vidjeti odjeljak „Prihvatljive države” u dijelu A ovog Vodiča), odbor za ocjenjivanje utvrđuje rang listu prihvatljivih prijedloga po regijama i predaje najbolje ocijenjene prijedloge delegacijama EU-a s kojima se savjetuje o važnosti i izvedivosti projekta u lokalnom kontekstu, pri čemu se posebno uzima u obzir:

- važnost ciljeva projekta za reformu i modernizaciju sustava visokog obrazovanja u partnerskoj državi;
- važnost prijedloga projekta za određene potrebe i ograničenja izvedivosti u partnerskoj državi/državama ili regijama (uključujući sinergiju s drugim inicijativama i izbjegavanje udvostručavanja);
- stupanj do kojeg se projektom zadovoljavaju potrebne određenog korisnika za jačanje sposobnosti.

Za aktivnosti obuhvaćene ovim Vodičem, za vrijeme postupka ocjenjivanja od podnositelja se može tražiti da dostave dodatne informacije ili da objasne prateće dokumente dostavljene u vezi sa zahtjevom, pod uvjetom da te informacije ili objašnjenja bitno ne mijenjaju prijedlog. Dodatne informacije i objašnjenja posebno su opravdani u slučaju očitih administrativnih grešaka podnositelja ili u slučajevima kada – za projekte koji se financiraju na temelju ugovora za više korisnika – nedostaje jedna ili više punomoći partnera (za ugovore o više korisnika vidjeti odjeljak „Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava/odluka”).

KONAČNA ODLUKA

Na kraju postupka ocjenjivanja, nacionalna ili Izvršna agencija odlučuje o projektima koji će se dodijeliti na temelju:

- rang liste koju predlaže odbor za ocjenjivanje;
- dostupnog proračuna za bilo koju mjeru (ili aktivnost u okviru te mjere)

i, osim toga, za jačanje sposobnosti u visokom obrazovanju, odluka se donosi na temelju:

- rezultata postupka savjetovanja (vidjeti prethodni tekst);
- proračuna dostupnog za određenu regiju svijeta, kako je utvrđeno u financijskim instrumentima za vanjsko djelovanje EU-a;
- potrebe za postizanjem dovoljne zemljopisne zastupljenosti u regiji u smislu broja projekata po državi, u okviru ograničenja dostupnog proračuna i pod uvjetom da se jamči dovoljna kvaliteta;
- potrebe osigurati da su ukupnim rezultatima odabira obuhvaćeni prioriteti mjere.

Po okončanju postupka odabira, dokumenti za prijavu i popratni materijali ne šalju se natrag podnositelju, bez obzira na rezultat postupka.

OBAVIJEST O ODLUKAMA O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Okvirni kalendar za obavješćivanje o rezultatima odabira u okviru svake Aktivnosti naveden je u odjeljku „Rokovi projektnog ciklusa i načini plaćanja”.

ŠTO SE DOGAĐA AKO JE ZAHTJEV ODOBREN?

UGOVOR O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA/ODLUKA

Ako je projekt odabran za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru programa Erasmus+:

- odluka od odjela bespovratnih sredstava – koju donosi Izvršna agencija – dostavlja se podnositelju odabranog projekta. Po primitku odluke ili obavijesti o odluci, podnositelj postaje korisnik bespovratnih sredstava EU-a i može početi s provedbom projekta¹⁷⁴;
- potpisuje se ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava između nacionalna ili Izvršne agencije koja je odabrala projekt i podnositelja. Podnositelj dobiva ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava koji potpisuje njegov pravni zastupnik i vraća ga nacionalnoj agenciji ili Izvršnoj agenciji; nacionalna ili Izvršna agencija posljednja je stranka potpisnica. Kada obje stranke potpišu ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, podnositelj postaje korisnik bespovratnih sredstava EU-a i može započeti projekt¹⁷⁵.

Ovisno o vrsti mjere, ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava mogu biti ugovori s jednim korisnikom, pri čemu je podnositelj jedini korisnik, ili ugovori za više korisnika, pri čemu sve partnerske organizacije u konzorciju postaju korisnici ugovora. Ugovor za više korisnika potpisuje koordinator koji je jedina kontaktna točka za nacionalnu ili Izvršnu agenciju. Međutim, sve ostale organizacije koje sudjeluju u projektu (sukorisnici) potpisuju punomoć kojom koordinatoru prenose odgovornost da djeluje kao glavni korisnik. U načelu se punomoći svakog partnera podnositelja moraju navesti u fazi podnošenja prijave. Ako se te punomoći dostavljaju u kasnijoj fazi, moraju se dostaviti najkasnije do trenutka potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Napomena: Punomoći ne moraju imati partnerske organizacije u drugim državama u kojima se ne nalazi organizacija podnositeljica u slučaju projekata mobilnosti za studente i nastavno osoblje ustanova visokog obrazovanja, projekata mobilnosti za učenike i osoblje u VET-u i projekata mobilnosti za osoblje za obrazovanje odraslih. Međutim, organizacije članice nacionalnih konzorcija u području visokog obrazovanja, VET-a i obrazovanja odraslih moraju dostaviti svoju punomoć organizaciji podnositeljici zahtjeva.

Iznimno će, u slučaju Strateških partnerstava samo za škole, svaka organizacija sudionica uključena u odabrani projekt potpisati zaseban ugovor (s jednim korisnikom) o bespovratnim sredstvima – poseban za njezin dio bespovratnih sredstava – s nacionalnom agencijom u svojoj državi.

Predlošci ugovora o bespovratnim sredstvima i odluka o dodjeli bespovratnih sredstava koje se koriste u okviru programa Erasmus+ bit će dostupni za vrijeme godine na *web*-mjestima Europske komisije i Izvršne agencije.

Okvirni rokovi za primitak ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i odluka u okviru svake aktivnosti navedeni su u odjeljku „Rokovi u okviru trajanja projekta i načini plaćanja” u nastavku.

IZNOS BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Prihvatanje zahtjeva ne predstavlja obvezu dodjele iznos sredstava koji je jednak iznosu koji je zatražio podnositelj. Tražena sredstva mogu se smanjiti na temelju posebnih finansijskih pravila koja se primjenjuju na određenu mjeru.

Dodjela bespovratnih sredstava u određenom krugu odabira ne znači pravo na dodjelu u naknadnim krugovima.

Treba napomenuti da je iznos predviđen u ugovoru najveći iznos koji nije moguće povećavati, bez obzira na to je li korisnik zatražio veći iznos.

Sredstva koja isplaćuje Izvršna agencija ili nacionalna agencija moraju biti utvrđena u okviru računa ili podračuna koji je koji je korisnik naveo za plaćanje bespovratnih sredstava.

¹⁷⁴ Za iznimke od toga pravila, vidjeti odjeljak „Nemogućnost retroaktivne isplate” ovog Vodiča.
¹⁷⁵ Vidi prethodnu bilješku.

POSTUPCI PLAĆANJA

Ovisno o vrsti Aktivnosti, trajanju ugovora/oduke o dodjeli bespovratnih sredstava i procjeni financijskog rizika, projekti koji se podupiru u okviru programa Erasmus+ podložni su različitim postupcima plaćanja.

Osim za prvu isplatu predfinanciranja, druga plaćanja ili povrati vrše se na temelju analize izvješća ili zahtjeva za plaćanje koje dostavlja korisnik (predložci tih dokumenata bit će dostupni tijekom godine na *web*-mjestima nacionalnih agencija i Izvršne agencije).

Postupci plaćanja koji se primjenjuju u okviru programa Erasmus+ opisani su u nastavku.

PLAĆANJE PREFINANCIRANJA

Iznos predfinanciranja uplaćuje se na račun korisnika u roku od 30 dana od datuma kada su dvije stranke potpisale ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ili kada je korisnik obaviješten o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava te kada su, ako je primjenjivo, zaprimljena odgovarajuća jamstva (vidjeti odjeljak „Financijsko jamstvo”). Svrha je predfinanciranja da korisniku osigurava početna sredstva. Nacionalne agencije ili Izvršna agencija mogu odlučiti podijeliti iznos prvog predfinanciranja na nekoliko rata. Također mogu odlučiti smanjiti iznos predfinanciranja ili uopće ne isplatiti predfinanciranje, ako se smatra da financijska sposobnost korisnika nije zadovoljavajuća.

DALJNJE ISPLATE PREFINANCIRANJA

U okviru nekih Aktivnosti, korisniku će se uplatiti dvije – i u nekim slučajevima tri – rate predfinanciranja u roku od 30 dana od datuma kada nacionalna ili Izvršna agencija zaprimi zahtjev za isplatom dodatnog predfinanciranja ili u roku od 60 kalendarskih dana ako je zahtjev za isplatom dodatnog predfinanciranja popraćen izvješćem o napretku. Te se isplate dodatnih iznos predfinanciranja mogu zatražiti kada je iskorišteno barem 70 % prethodne isplate predfinanciranja. Kada je iz izvještaja o korištenju prethodne isplate predfinanciranja vidljivo da je manje od 70 % prethodne isplate predfinanciranja iskorišteno za podmirivanje troškova aktivnosti, iznos novog predfinanciranja koji se treba isplatiti umanjuje se za neiskorišteni iznos iz prethodnog predfinanciranja.

PRIVREMENO IZVJEŠĆE (ILI IZVJEŠĆE O NAPRETKU / TEHNIČKO IZVJEŠĆE)

U okviru nekih mjera od korisnika će se tražiti da podnesu privremeno izvješće te izvješće o napretku / tehničko izvješće o stanju provedbe projekta, a u nekim će se slučajevima to od njih tražiti i uz zahtjev za daljnju isplatu predfinanciranja. Privremeno izvješće te izvješće o napretku / tehničko izvješće mora se podnijeti do roka navedenog u ugovoru ili odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.

PLAĆANJE ILI POVRAT IZNOSA

Iznos konačnog plaćanja korisniku utvrđuje se na temelju završnog izvješća koje se dostavlja do roka navedenog u ugovoru/odluci o dodjeli bespovratnih sredstava. Ako a) ne budu provedena događanja za koja su dodijeljena bespovratna sredstva ili budu provedena na način različit od planiranog; ili b) stvarno nastali prihvatljivi troškovi korisnika budu manji od planiranih u fazi podnošenja prijave; ili c) kvaliteta ostvarenih aktivnosti/rezultata bude nezadovoljavajuća, financiranje se može razmjerno smanjiti ili, kada je primjenjivo, od korisnika se može zahtijevati povrat prekomjernih iznosa primljenih u okviru isplate predfinanciranja.

U okviru nekih Aktivnosti, nacionalna ili Izvršna agencija prenosi 100 % dodijeljenih bespovratnih sredstava dodijeljenih putem rata predfinanciranja. U takvim slučajevima nije potrebno platiti konačan iznos. Međutim, ako – na temelju završnog izvješća koje korisnik dostavlja do roka navedenog u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava – a) ne budu provedena događanja za koja su dodijeljena bespovratna sredstva ili budu provedena na način različit od planiranog; ili b) stvarno nastali prihvatljivi troškovi korisnika budu manji od planiranih u fazi podnošenja prijave; ili c) kvaliteta ostvarenih aktivnosti/rezultata bude nezadovoljavajuća, od korisnika se može zahtijevati povrat prekomjernih iznosa primljenih u okviru isplate predfinanciranja.

U načelu se završno plaćanje ili zahtjev za povrat dostavljaju u roku od 60 dana od primitka završnog izvješća.

Više informacija o načinima plaćanja koji se primjenjuju na svaku Aktivnost može se pronaći u odjeljku „Rokovi u okviru trajanja projekta i načini plaćanja” u nastavku.

NOVČANE KAZNE

Korisnici centraliziranih aktivnosti za koje se utvrdi da su teško prekršili svoje ugovorne obveze mogu podlijevati financijskim sankcijama, u skladu s uvjetima utvrđenima ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava.

ROKOVI U OKVIRU TRAJANJA PROJEKTA I NAČINI PLAĆANJA

rokovi u okviru trajanja projekta	načini plaćanja
-----------------------------------	-----------------

	Okvirni datum obavijesti o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava	Okvirni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava	Datum konačne isplate/zahtjev za povrat iznosa	Broj predfinanciranja	Privremeno/tehničko izvješće	% bespovratnih predstava isplaćen u raznim fazama
KA1 – Mobilnost studenata i osoblja u sustavu visokog obrazovanja	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada NA zaprimi završno izvješće	2	Ne	Predfin.: 80 %-20 % Preost. iznos: 0 %
KA1 – Ostale vrste mobilnosti (VET, školsko obrazovanje, obrazovanje odraslih i mladi) ¹⁷⁶	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada NA zaprimi završno izvješće	1	Ne	Predfin.: 80 % Preost. iznos: 20 %
KA1 – Velika događanja Europske volonterske službe	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	1	Ne	Predfin.: 80 % Preost. iznos: 20 %
KA1 – Združeni diplomski studiji Erasmus Mundus	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	Nije predviđeno plaćanje razlike	3	Ne	Predfin.: 25 % - 50 % - 25 % Preost. iznos: 0 %
KA2 – Strateška partnerstva u trajanju do 2 godine	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada NA zaprimi završno izvješće	1	Da	Predfin.: 80 % Preost. iznos: 20 %
KA2 – Strateška partnerstva u trajanju od 2 do 3 godine	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada NA zaprimi završno izvješće	2	Da	Predfin.: 40 % – 40 % Preost. iznos: 20 %
KA2 – Strateška partnerstva samo za škole (izborni)	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada svi uključeni NA-ovi zaprime završna izvješća	2	Da	Predfin.: 80 % - 20 % Preost. iznos: 0%
KA2 – Udruženja znanja	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	7 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	2	Da	Predfin.: 40 % – 40 % Preost. iznos: 20 %
KA2 – Jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	7 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	2	Da	Predfin.: 50 % – 40 % Preost. iznos: 10 %
KA2 – Jačanje sposobnosti u području mladih	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	1	Da	Predfin.: 80 % Preost. iznos: 20 %
KA3 – Sastanci strukturiranog dijaloga	4 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	4 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada NA zaprimi završno izvješće	1	Ne	Predfin.: 80 % Preost. iznos: 20 %

¹⁷⁶ Za KA1 – projekte mobilnosti za mlade usredotočene na aktivnosti Europske volonterske službe (strateški projekti EVS-a), primjenjuju se načini plaćanja za strateška partnerstva u trajanju od 2 do 3 godine.

	rokovi u okviru trajanja projekta			načini plaćanja		
	Okvirni datum obavijesti o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava	Okvirni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava	Datum konačne isplate/zahtjev za povrat iznosa	Broj predfinanciranja	Privremeno/tehničko izvješće	% bespovratnih predstava isplaćen u raznim fazama
Aktivnosti Jean Monnet	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	1	Da	Predfin.: 70 % Preost. iznos: 30 %
Sport – Suradnička partnerstva	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	1	Ne	Predfin.: 70 % Preost. iznos: 30 %
SPORT – MALA SURADNIČKA PARTNERSTVA	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	1	NE	PREDFIN.: 70 % PREOST. IZNOS: 30 %
Sport – Neprofitna europska sportska događanja	5 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	6 mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva	U roku od 60 dana od datuma kada EACEA zaprimi završno izvješće	1	Ne	Predfin.: 70 % Preost. iznos: 30 %

Za strateška partnerstva samo za škole, ovisno o nacionalnom pravnom okviru i pravnom statusu organizacija uključenih u projekt, nacionalna agencija može odlučiti primjenjivati model predfinanciranja u iznosu od 100 %. U slučajevima u kojima se ne primjenjuje taj model upotrebljavat će se model financiranja koji se primjenjuje na ostala strateška partnerstva, ovisno o trajanju projekta.

Imajte na umu da su okvirni datumi navedeni u tablici samo informativni i ne čine pravnu obvezu nacionalnih agencija i Izvršne agencije. Slično kao i u vezi s prethodno predstavljanim načinima plaćanja, treba napomenuti će se oni primjenjivati općenito, ali ovisno o pojedinačnoj situaciji organizacije podnositeljice ili predmetnog konzorcija (npr. ovisno o financijskoj sposobnosti), mogu se predvidjeti različita rješenja za ugovor ili odluku o dodjeli bespovratnih sredstava. U slučaju manjka predviđenih sredstava EU-a za određenu financijsku godinu, prvi iznos predplaćanja može se dalje smanjiti.

OSTALE VAŽNE UGOVORNE ODREDBE

FINANCIJSKA JAMSTVA

Ako se smatra da financijska sposobnost nije zadovoljavajuća, nacionalna ili Izvršna agencija može tražiti od korisnika kojem su dodijeljena bespovratna sredstva u iznosu većem od 60 000 EUR da unaprijed dostave jamstvo kako bi se ograničili financijski rizici povezani s isplatom predfinanciranja. Moguće je tražiti jamstvo do iznosa predfinanciranja.

Svrha je takvog jamstva da banka ili financijska institucija služi kao neosporivi ili prvi jamac za obveze korisnika koje proizlaze iz ugovora ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava.

Ovo financijsko jamstvo dostavlja odobrena banka ili financijska institucija sa sjedištem u državi članici EU-a u EUR. Ako korisnik ima poslovni nastan u državi nečlanici EU-a, nacionalna ili Izvršna agencija mogu pristati da jamstvo pruži banka ili financijska institucija s poslovnim nastanom toj državi, ako smatra da banka ili financijska institucija nude istovjetnu financijsku sigurnost i obilježja onima koje se nude u državi članici EU-a.

Jamstvo se može zamijeniti zajedničkim jamstvom treće stranke ili nekoliko trećih stranaka iz organizacija sudionica koje su stranke istog ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Jamstva se oslobađaju kada se iznosi predfinanciranja pokriju u odnosu na privremeno plaćanje ili plaćanje konačnog iznosa korisniku, u skladu s uvjetima iz ugovora ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava. Ako plaćanje konačnog iznosa bude u obliku povrata, jamstvo se oslobađa nakon obavijesti korisniku.

PODUGOVARANJE I DODJELA UGOVORA O NABAVI

Korisnik može koristiti podugovaranje ili ugovore o provedbi za određene tehničke usluge koje zahtijevaju posebne vještine (u pravnom, računovodstvenom, poreznom području te području ljudskih potencijala, IT-a i slično). Troškovi koji su korisniku nastali za takve vrste usluga mogu se stoga smatrati prihvatljivim troškovima pod uvjetom da ispunjavaju sve ostale kriterije opisane u ugovoru ili odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.

Ako provedba projekta zahtjeva nabavu robe, radova ili usluga (ugovor o provedbi), korisnici moraju ugovor dodijeliti ekonomski najpovoljnijoj ponudi, odnosno, ponudi koja nudi najbolju vrijednost za novac, ili, ako je primjerno, ponudi koja nudi najnižu cijenu i moraju osigurati da nema sukoba interesa i da se čuva dokumentacija za slučaj revizije.

U slučaju ugovora o provedbi koji prelazi 60 000 EUR ili (25 000 EUR za mjeru jačanja sposobnosti u području visokog obrazovanja), nacionalna ili Izvršna agencija mogu, uz pravila iz prethodnog odlomka, odrediti posebna pravila za korisnika. Ta će posebna pravila biti objavljena na *web*-mjestima nacionalnih agencija i Izvršne agencije.

INFORMACIJE O DODIJELJENIM BESPOVRATNIM SREDSTVIMA

U skladu s načelom transparentnosti i obvezom naknadnog objavljivanja, informacije o primateljima sredstava Unije moraju se objaviti na *web*-mjestu Komisije, Izvršne agencije i/ili nacionalnih agencija u prvoj polovini godine nakon zaključenja financijske godine za koju su dodijeljena.

Informacije se mogu objaviti i na bilo kojem drugom primjerenom mediju, uključujući Službeni list Europske unije.

Nacionalne agencije i Izvršna agencija objavljuju sljedeće informacije:

- ime i mjesto korisnika;
- iznos dodijeljenih sredstava;
- priroda i svrha bespovratnih sredstava.

Korisnik se može osloboditi zahtjev objave na temelju obrazloženog i opravdanog zahtjeva ako postoji rizik da će se objavom ugroziti prava i slobode osoba zaštićena Poveljom o temeljnim pravima Europske unije ili naštetiti poslovnim interesima korisnika.

U odnosu na osobne podatke o fizičkim osobama, objavljene informacije uklanjaju se dvije godine nakon kraja financijske godine u kojoj su dodijeljena financijska sredstva.

Isto se primjenjuje na osobne podatke navedene u službenim nazivima pravnih osoba (npr. udruga ili poduzeće koje u svom nazivu ima imena svojih osnivača).

Ovi se podaci neće objavljivati u slučaju stipendija isplaćenih fizičkim osobama ili druge izravne potpore fizičkim osobama kojima je pomoć potrebna (izbjeglice ili nezaposlene osobe). Organizacije korisnice također ne smiju objavljivati takve informacije o osobama koje primaju bespovratna sredstva za mobilnost u okviru programa Erasmus+.

OBJAVA

Uz zahtjeve koji se odnose na vidljivost projekta i širenje i iskorištavanje njegovih rezultata (Kriteriji za dodjelu), postoji obveza minimalne objave u vezi sa svakim odobrenim projektom.

Korisnici moraju jasno priznati potporu Europske unije u svim komunikacijama ili objavljenim dokumentima, u bilo kojem obliku i bilo kojem mediju, uključujući na Internetu, ili u vezi s aktivnostima za koje se koriste bespovratna sredstva.

To se mora učiniti u skladu s odredbama iz ugovora ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava. Ako korisnik ne ispuni te obveze u potpunosti, bespovratna sredstva mogu se smanjiti.

Molimo pogledajte Smjernice o širenju za korisnike iz Priloga II. ovom Vodiču za dodatne zahtjeve u vezi s vidljivošću projekta.

PROVJERE I REVIZIJE

Nacionalna ili Izvršna agencija i/ili Europska komisija mogu vršiti tehničke i financijske provjere i revizije uporabe bespovratnih sredstava. One također mogu provjeravati zakonsku evidenciju korisnika (ili sukorisnika) u cilju povremene provjere paušalnih iznosa, jediničnog troška ili fiksne stope financiranja. Korisnik (ili sukorisnik) osigurava dokaze, s potpisom pravnog zastupnika, da su sredstva ispravno iskorištena. Europska komisija, Izvršna agencija, nacionalne agencije i/ili Europski revizorski sud, ili tijelo kojim oni upravljaju, može provjeriti uporabu bespovratnih sredstava do pet godina, ili do tri godine za bespovratna sredstva koja ne prelaze 60 000 EUR, počevši od datuma isplate konačnog ili povrata koji je izvršila nacionalna ili Izvršna agencija. Prema tome, korisnici u tom razdoblju čuvaju izvornu evidenciju, prateću dokumentaciju, statističku dokumentaciju i druge dokumente u vezi s bespovratnim sredstvima.

Na projekte kojima na centraliziranoj razini upravlja Izvršna agencija mogu se primjenjivati različite vrste postupaka revizije u skladu s vrstom predmetne mjere i iznosom dodijeljenih bespovratnih sredstava (ako je primjenjivo, vrsta revizije I. za iznose bespovratnih sredstava veće od 60 000 EUR i manje od 750 000 EUR; vrsta revizije II. za iznose bespovratnih sredstava od 750 000 EUR i veće). Više informacija dostupno je na *web*-mjestu Izvršne agencije.

Detaljni podaci o provjerama i revizijama opisane su u ugovoru ili odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.

ZAŠTITA PODATAKA

Osobne podatke navedene u obrascu zahtjeva ili u ugovoru/odluci o dodjeli bespovratnih sredstava obrađuje nacionalna ili Izvršna agencija ili Europska komisija u skladu s:

- Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka;
- ako je primjenjivo, nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti osobnih podataka u državi čiji je zahtjev odabran.

Osim ako nisu označena kao izborna, odgovori podnositelja na pitanja u obrascu zahtjeva nužni su za ocjenu i daljnju obradu zahtjeva za bespovratna sredstva u skladu s Vodičem kroz program Erasmus+. Služba ili odjel nadležan za predmetni program dodjele bespovratnih sredstava Unije (subjekt koji vrši dužnost nadzornika podataka) obrađivat će osobne podatke isključivo u navedenu svrhu. Osobni podaci mogu se prenositi trećim stranama uključenim u ocjenjivanje zahtjeva samo ako ih oni moraju znati ili u postupku upravljanja bespovratnim sredstvima, ne dovodeći u pitanje prijenos tijelima zaduženim za zadaće nadzora i inspekcije u skladu sa zakonodavstvom Europske unije ili tijelima koja su zadužena za provedbu ocjenjivanja programa ili njegovih mjera. Posebno za potrebe zaštite financijskih interesa Unije, osobni se podaci mogu prenositi službama za unutarnju reviziju, Europskom revizorskom sudu, Odboru za financijske nepravilnosti ili Europski ured za borbu protiv prijevара i između dužnosnika za ovjeravanje Komisije i izvršnih agencija. Podnositelj ima pravo pristupiti svojim podacima i pravo ispraviti takve podatke. U slučaju pitanja o obradi svojih podataka, podnositelj ta pitanja upućuje Agenciji koja je odabrala projekt. U slučaju sukoba, podnositelj ima pravo obratiti se Europskom nadzorniku za zaštitu podataka. Više pojedinosti o obradi osobnih podataka nalazi se u ugovoru ili odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.

U odnosu na obradu osobnih podataka u okviru programa Erasmus+, detaljna izjava o privatnosti, uključujući podatke za kontakt, dostupna je na *web*-mjestu Komisije i Izvršne agencije.

U okviru centraliziranih mjera kojima upravlja Izvršna agencija, podnositelje – i, ako su pravne osobe, osobe koje su članovi upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog podnositelja; ili koje imaju ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili kontrole u odnosu na tog podnositelja; ili fizičke ili pravne osobe koje prihvaćaju neograničenu odgovornost za dugove dotičnoga podnositelja – se obavještava da njihove osobne podatke (prezime, ime, ako su fizička osoba; adresu, pravni oblik te prezime i ime osoba koje imaju ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili kontrole, ako su pravna osoba) agencijin dužnosnik za ovjeravanje može registrirati u Sustav ranog otkrivanja i isključivanja (EDES), ako se nalaze u jednoj od situacija navedenih u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298 od 26. 10. 2012., str. 1.) kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2015/1929 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. listopada 2015. (SL L 286, 30. 10. 2015., str. 1.).

OTVORENA DOZVOLA I PRAVA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA

Otvorena dozvola način je na koji vlasnik djela daje dozvolu ostalima da koriste resurs. Dozvola je povezana sa svakim resursom. Postoje različite otvorene dozvole u skladu s opsegom odobrenih dozvola ili ograničenja i korisnici mogu izabrati posebnu dozvolu koju će primjenjivati na svoj rad. Otvorena dozvola mora biti povezana sa svakim proizvedenim resursom.

Otvorena dozvola ne predstavlja prijenos autorskih prava ili prava intelektualnog vlasništva (IPR). Korisnici će ostati nositelji autorskih prava na materijale koje proizvode i mogu ih koristiti kako žele. Jedini zahtjev za korisnike bespovratnih sredstava jest da obrazovne resurse (ili druge dokumenata i medije koji nastaju kao rezultat projekta) stave na raspolaganje putem otvorenih dozvola. Kako bi se ispunio taj zahtjev, dozvolama se mora odobravati barem uporaba, a u idealnom slučaju prava prilagodbe. Korisnici mogu komercijalizirati rezultate svojih projekata i iskustvo je pokazalo da otvoreni pristup donosi vidljivost i da se na taj način zainteresirani korisnici mogu potaknuti da kupe tiskanu verziju ili fizički materijal, dokument ili medij.

PRIMJENJIVA PRAVILA

Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26. 10. 2012., str. 1.) kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2015/1929 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. listopada 2015. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L 286, 30. 10. 2015., str. 1.); i

Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L 362, 31. 12. 2012., str. 1.) kako je izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2015/2462 od 30. listopada 2015. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) br. 1268/2012 o pravilima za primjenu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L 342, 29. 12. 2015., str. 7.).

PRILOG I.

Posebna pravila i informacije koje se odnose na aktivnosti mobilnosti, strateška partnerstva i jačanje sposobnosti u području visokog obrazovanja

U ovom su Prilogu navedeni dodatni kriteriji i važne informacije o pripremi, provedbi i praćenju projekata mobilnosti i mobilnosti diploma visokog obrazovanja te nekoliko konkretnih primjera aktivnosti koje se mogu ostvarivati u okviru Strateških partnerstava u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih te dodatni podaci o jačanju sposobnosti u području projekata za visoko obrazovanje. Pozivaju se one organizacije koje planiraju pripremiti projekt u okviru ovih aktivnosti da pažljivo pročitaju odgovarajuće dijelove ovog Priloga, prije podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava. Prilog je podijeljen na sljedeće odjeljke:

PROJEKT MOBILNOSTI ZA STUDENTE I OSOBLJE U USTANOVAMA VISOKOG OBRAZOVANJA	263
PROJEKT MOBILNOSTI ZA UČENIKE I OSOBLJE U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU	269
PROJEKT MOBILNOSTI ZA NASTAVNO OSOBLJE U ŠKOLAMA	274
PROJEKT MOBILNOSTI ZA OSOBLJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH	277
PROJEKT MOBILNOSTI ZA MLADE I OSOBE KOJE RADE S MLADIMA	279
ZDRUŽENI DIPLOMSKI STUDIJI ERASMUS MUNDUS.....	284
STRATEŠKA PARTNERSTVA	287
JAČANJE SPOSOBNOSTI U PODRUČJU VISOKOG OBRAZOVANJA	299
UVOD.....	308

PROJEKT MOBILNOSTI ZA STUDENTE I OSOBLJE U USTANOVAMA VISOKOG OBRAZOVANJA

1. PRIJE MOBILNOSTI

a. AKREDITACIJA ORGANIZACIJA SUDIONICA

POVELJA ERASMUS ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Povelja Erasmus za visoko obrazovanje (EHE) predstavlja pruža opći kvalitativni okvir za aktivnosti europske i međunarodne suradnje koje neka ustanova visokog obrazovanja može provoditi u okviru programa. Dodjela Povelje Erasmus za visoko obrazovanje preduvjet je za sve ustanove visokog obrazovanja koje se nalaze u državi sudionici u Programu i koje žele sudjelovati u obrazovnoj mobilnosti pojedinaca i/ili suradnji za inovacije i dobru praksu u okviru Programa. EHE nije obavezna za UVO-ove smještene u partnerskim državama, a kvalitativni okvir uspostaviti će se putem međuinstitucionalnih sporazuma (vidi u nastavku) između UVO-ova.

Poziv na podnošenje prijedloga za dodjelu EHE-a svake godine objavljuje izvršna agencija u Bruxellesu. Ako je dodijeljena, Povelja vrijedi za cijelo vrijeme trajanja programa. Uvjeti za prijavu za dobivanje EHE-a opisani su na web-mjestu izvršne agencije na: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en.

UVO-ovi moraju za vrijeme provedbe projekta poštovati sve odredbe EHE-a. Usklađenost UVO-a s tim odredbama pratiti će nacionalna agencija koja će svoju strategiju praćenja temeljiti na Vodiču za praćenje EHE-a (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library//eche-monitoring-guide_en.pdf), novom priručniku čiji je cilj pružiti skup dogovorenih smjernica i primjera dobre prakse u području praćenja i poboljšavanja usklađenosti s odredbama EHE-a. Ustanovama visokog obrazovanja koje se prijavljuju za projekte Erasmus+ i sudjeluju u njima preporuča se da u tom vodiču potraže informacije o prioritetnim područjima usklađenosti s EHE-om te o dostupnim alatima, smjernicama i internetskim poveznicama.

Prekrše li bilo koje od načela i obveza EHE-a, Europska komisija može opozvati njihovo sudjelovanje u tim projektima.

AKREDITACIJA KONZORCIJA

Nacionalni konzorcij za mobilnost u visokom obrazovanju može podupirati bilo koju od četiri prihvatljive aktivnosti mobilnosti u okviru projekta mobilnosti u području visokog obrazovanja.

Svrha je konzorcija za mobilnost olakšati organizaciju aktivnosti mobilnosti i ponuditi dodanu vrijednost u smislu kvalitete aktivnosti u usporedbi s onim što bi svaka od ustanova visokog obrazovanja koja šalje pojedinca mogla sama pružiti. Organizacije članice nacionalnog konzorcija za mobilnost mogu objediniti ili dijeliti usluge organizacije mobilnosti. Zajedničke aktivnosti mogu uključivati administrativno, ugovorno i financijsko upravljanje mobilnošću, zajednički odabir i/ili pripremu i mentorstvo sudionika te, ako je primjereno, centraliziranu točku za pronalaženje poduzeća i spajanje poduzeća i sudionika. Nacionalni konzorcij za mobilnost može također djelovati kao posrednik za nove studente i vježbenike. To uključuje pronalaženje organizacije primateljice u regiji u kojoj se nalaze partneri konzorcija za mobilnost i pružanje pomoći u slučaju potrebe.

Koordinator konzorcija, ponekad i zajedno s drugim/posrednim organizacijama, može igrati aktivnu ulogu u poticanju kontakata s poduzećima i pronalaženju prilika za obavljanje stručne prakse i osposobljavanje osoblja, u promicanju tih aktivnosti i pronalaženju informacija itd.

Svaki UVO pošiljatelj odgovoran je za kvalitetu, sadržaj i priznavanje razdoblja mobilnosti. Svaki član konzorcija mora potpisati ugovor s koordinatorom konzorcija u kojem se navode uloge i odgovornosti i administrativna i financijska rješenja; načinima suradnje utvrditi će se pitanja kao što su mehanizmi za pripremu, osiguranje kvalitete i praćenje razdoblja mobilnosti. Osim toga, svaki UVO pošiljatelj odgovoran je za potpisivanje međuinstitucionalnih sporazuma (vidjeti sljedeći odjeljak) s UVO-ima koji primaju njihove studente i osoblje.

Nacionalni konzorcij za mobilnost može dobiti financiranje samo ako je akreditiran. Ako konzorcij za mobilnost nije pozitivno ocijenjen, morat će se ponovno prijaviti za akreditaciju i financiranje sljedeće godine.

Nacionalna agencija prati ispunjavanje uvjeta akreditacije od strane akreditiranih ustanova u konzorciju. Svi veći problemi (npr. zlouporaba sredstava, nepoštovanje obveza i nedostaci u financijskoj sposobnosti) ili povreda obveza mogu dovesti do toga da nacionalna agencija ukine akreditaciju. Nacionalna agencija od koordinatora konzorcija traži da je bez odlaganja

obavijesti o bilo kojoj promjeni sastava ili statusa konzorcija odnosno situacije u kojoj se konzorcij nalazi, uslijed koje mogu biti potrebne izmjene ili ukidanje akreditacije.

b. MEĐUINSTITUCIONALNI SPORAZUM

Mobilnost studenata u svrhu učenja i mobilnost osoblja u svrhu poučavanja odvijaju se na temelju međuinstitucionalnog sporazuma između UVO-ova. Predlošci su dostupni na http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. Međuinstitucionalne sporazume mogu potpisati dva ili više UVO-a.

U ovom međuinstitucionalnom sporazumu, u slučaju mobilnosti između država sudionica u Programu i partnerskih država, propisana su opća načela koja mora poštivati ECHÉ i osigurava se da će obje ili sve stranke biti posvećene njegovoj provedbi.

Međuinstitucionalni sporazum može se proširiti na mobilnost studenata u svrhe obavljanja stručne prakse i/ili mobilnost osoblja u svrhe osposobljavanja, pri čemu se oslanja na znanje partnerskih ustanova o poduzećima u cilju pronalaženja poduzeća i organizacija primatelja u inozemstvu.

c. ALAT ZA MOBILNOST+

Čim sudionici budu odabrani, organizacija korisnica mora u Alat za mobilnost+ unijeti opće podatke o sudioniku i vrsti aktivnosti mobilnosti u kojima će on sudjelovati (npr. ime sudionika, odredište, trajanje mobilnosti itd.). Organizacija korisnica također je odgovorna za ažuriranje podataka o sudionicima i aktivnostima mobilnosti u Alatu za mobilnost+ najmanje jednom mjesečno za vrijeme trajanja projekta mobilnosti.

Za projekte mobilnosti između programskih i partnerskih država, bit će potrebno uz pomoć PIC-a u Alatu za mobilnost+ identificirati UVO iz partnerske države. Ako UVO iz partnerske države još nema PIC koji mu je dodijeljen na temelju prethodnog sudjelovanja u programima EU-a, UVO je dužan PIC zatražiti putem Portala za sudionike i nakon toga obavijestiti korisnika o dodijeljenom broju.

Alatom za mobilnost+ pomoći će se korisniku u upravljanju aktivnostima mobilnosti programa Erasmus+. Korisnici će na temelju unesenih podataka moći iz Alata za mobilnost+ izvlačiti unaprijed popunjena izvješća. Putem Alata za mobilnost+ moći će se također pripremati izvješća koja će popunjavati sudionici u aktivnostima mobilnosti.

d. UVJETI ZA SUDJELOVANJE STUDENATA

ODABIR

Studenti se prijavljuju svom UVO-u koji vrši odabir sudionika u aktivnosti mobilnosti. Odabir studenata – kao i postupak za dodjelu bespovratnih sredstava – moraju biti poštjeni, transparentni, dosljedni i dokumentirani i moraju biti dostupni svim strankama koje sudjeluju u postupku odabira.

UVO poduzima nužne mjere da spriječi sukob interesa u odnosu na osobe koje mogu biti pozvane da sudjeluju u tijelima za odabir ili postupku odabira studenata.

Kriteriji za odabir, primjerice: akademski rezultati kandidata, prethodna iskustva mobilnosti, motivacija, prethodno iskustvo u državi primateljici (npr. povratak u državu podrijetla itd.) – moraju biti objavljeni. Najvažniji kriterij za odabir studenata iz partnerskih država bit će akademski uspjeh, no u slučaju jednakog akademskog uspjeha, prednost je potrebno dati studentima iz obitelji nižeg socio ekonomskog statusa (uključujući izbjeglice, azilante i migrante).

Studentima koji su već sudjelovali u aktivnostima mobilnosti na istoj razini studija, u okviru programa LLP-Erasmus, programa Erasmus Mundus ili programa Erasmus+ dodijelit će se niži stupanj prioriteta. Za diplomske studije Erasmus Mundus i združene diplomske studije Erasmus Mundus prethodno se sudjelovanje uzima u obzir samo za stipendiste.

Studenti koji su odabrani trebaju od ustanove pošiljateljice dobiti Studentsku povelju Erasmus+ u kojoj su navedena prava i obveze studenata u odnosu na razdoblje studiranja ili obavljanja stručne prakse u inozemstvu te su objašnjeni različiti koraci koji se moraju poduzeti prije, za vrijeme i nakon mobilnosti.

UGOVOR SA STUDENTOM

Prije odlaska, svaki odabrani student mora potpisati ugovor, koji uključuje i „ugovor o studiju” u kojem je opisan program studija i/ili stručne prakse koji je dogovoren sa studentom te su navedene organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica. Predložak je dostupan na http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. U ovom su ugovoru o studiju utvrđeni ciljni rezultati učenja za vrijeme razdoblja učenja provedenoga u inozemstvu te su navedene odredbe o službenom priznavanju. U ugovoru je također navedeno mjesto studiranja i/ili

obavljanja stručne prakse. U ugovoru o studiju organizacija pošiljateljica i student trebaju se dogovoriti i oko razine znanja jezika (glavnog jezika studiranja ili radnog mjesta) koju student mora ostvariti do početka razdoblja studiranja/obavljanja stručne prakse u skladu s preporučenom razinom navedenom u međuinstitucionalnom ugovoru između ustanove pošiljateljice i primateljice (ili u skladu s očekivanjima poduzeća ako se radi o stručnoj praksi). Ako je primjenjivo, organizacija pošiljateljica i student dogovaraju se o najprikladnijoj jezičnoj potpori koju je studentu potrebno pružiti kako bi postigao dogovorenu razinu (vidi sljedeći odlomak o internetskoj usluzi za pružanje jezične potpore).

BESPOVRATNA SREDSTVA ZA STUDENTE

Studenti mogu dobiti „bespovratna sredstva za studiranje“ koja će im pomoći da pokriju povećane troškove koji nastaju uslijed razdoblja mobilnosti u inozemstvu. Takva bespovratna sredstva mogu uključivati jedno ili oboje od navedenog:

- bespovratna sredstva EU-a, koja se izračunavaju po mjesecu i isplaćuju kao jedinični trošak (vidjeti „pravila financiranja“ u dijelu B ovog Vodiča); i/ili
- nacionalna, regionalna i lokalna bespovratna sredstva koja plaća javni ili privatni donator, ili zajam.

Studenti koji primaju nultu stopu bespovratnih sredstava EU-a (za mobilnost radi studiranja i radi obavljanja stručne prakse), odnosno, studenti koji ispunjavaju sve kriterije prihvatljivosti za studente programa Erasmus i imaju koristi od toga što su studenti programa Erasmus, ali ne dobivaju bespovratna sredstva EU-a za mobilnost. Pravila navedena u ovom Vodiču kroz program, osim onih koja se odnose na dodjelu bespovratnih sredstava, primjenjuju se i studente koji primaju nultu stopu sredstava. Broj studenata koji primaju nultu stopu bespovratnih sredstava za cijelo razdoblje mobilnosti računa se u statistici za pokazatelje rezultata koji se koriste za dodjelu proračuna EU-a između država.

Studenti koji sudjeluju u projektu mobilnosti u području visokog obrazovanja uz potporu programa Erasmus+ - bez obzira na to primaju li bespovratna sredstva programa Erasmus+ za sudjelovanje – oslobođeni su plaćanja školarine, upisnine, ispita i pristupa laboratorijima i knjižnicama u ustanovi primateljici. Međutim, možda će morati platiti manje naknade za troškove kao što su osiguranje, članstvo u studentskim sindikatima i uporaba različitih materijala kao što su fotokopije, laboratorijski proizvodi, po istoj cijeni kao i lokalni studenti. Studenti koji odlaze u inozemstvo ne moraju plaćati dodatne naknade za organizaciju ili upravljanje razdobljem mobilnosti.

Osim toga, pravo na bespovratna sredstva ili zajam koji su studenti dobili za studiranje u matičnoj ustanovi zadržava se i za vrijeme boravka u inozemstvu.

Kada se radi o stručnoj praksi, ako poduzeće/organizacija primateljica dodijeli studentu džeparac ili neku vrstu naknade, ona je u skladu s bespovratnim sredstvima EU-a za Erasmus+.

Za vrijeme razdoblja mobilnosti dopušteno je raditi na pola radnog vremena i, ako student prima bespovratna sredstva EU-a u okviru Erasmus+, ona su kompatibilna s dohotkom koji bi student dobio ako obavlja aktivnosti predviđene u dogovorenom programu mobilnosti.

Studenti koji sudjeluju u projektu mobilnosti u sustavu visokog obrazovanja (studiraju ili obavljaju stručnu praksu u inozemstvu) ne mogu istovremeno biti korisnici stipendije za združeni diplomski studij Erasmus Mundus i obrnuto.

Studenti koji primaju bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+ morat će u potpunosti ili djelomično vratiti isplaćeni iznos ako ne budu poštovali uvjete iz ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (osim ako ih je u izvršavanju planiranih aktivnosti u inozemstvu spriječila viša sila). Može ih se tražiti da u potpunosti ili djelomično vrate isplaćeni iznos bespovratnih sredstava ako ne sastave i ne dostave završno izvješće.

JEZIČNA POTPORA NA INTERNETU

Potpisujući Povelju Erasmus za visoko obrazovanje UVO se obvezuju pružiti svu nužnu potporu sudionicima u aktivnostima mobilnosti u smislu jezične pripreme. U tom smislu, jezična potpora na internetu postupno će se provoditi za vrijeme trajanja Programa za sve aktivnosti mobilnosti između programskih država u trajanju od dva mjeseca ili duže. Takvu će internetsku potporu Europska komisija dati na raspolaganje odabranim studentima u cilju ocjenjivanja njihove sposobnosti na jeziku koji će koristiti za studiranje ili obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Taj će im alat također ponuditi, ako je potrebno, mogućnost da poboljšaju znanje iz jezika prije i/ili za vrijeme razdoblja mobilnosti. Sudionici koji su savladali najmanje razinu B2 glavnog jezika poučavanja ili rada mogu OLS-om pohađati tečaj jezika države primateljice, ako je dostupan. Pružanje jezične potpore temelji se na uzajamnom povjerenju ustanova pošiljateljica i primateljica. Preporučena razina jezičnih kompetencija navedena je u međuinstitucionalnim sporazumima i sporazumima o učenju, čime se smatra da su sve tri ugovorne stranke suglasne s njom. U okviru programa Erasmus+, UVO-i pošiljatelji obvezuju se da će osigurati da njihovi studenti koji sudjeluju u mobilnosti usvoje traženu razinu znanja jezika i takav uzajamni sporazum treba biti dovoljan. UVO-i pošiljatelji odgovorni su za pružanje najprikladnije jezične potpore svojim studentima, OLS-om ili bilo kojim drugim pristupom kojeg se može financirati organizacijskom potporom, kako bi osigurali da ti studenti do početka mobilnosti usvoje preporučenu razinu znanja dogovorenu s ustanovom primateljicom. UVO-i pošiljatelji stoga nisu obvezni prosljediti rezultate

ocjenjivanja znanja jezika OLS-om ustanovama primateljicama. Na studentima je da odluče jesu li suglasni da se njihovi rezultati ocjenjivanja znanja jezika OLS-om otkriju ustanovi primateljici ili ne.

Jezična potpora na internetu pružat će se na sljedeći način:

- Nacionalne će agencije, u slučaju kad je sustav dostupan, dodijeliti dozvole ustanovama visokog obrazovanja u skladu s općim kriterijima koje utvrđuje Europska komisija;
- kada ih odabere njihova ustanova visokog obrazovanja, svi studenti (uz iznimku izvornih govornika i u drugim opravdanim slučajevima) koji koriste internetsku uslugu obaviti će test na internetu kako bi se ocijenila njihova sposobnost na glavnom jeziku koji će koristiti za studiranje ili obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Ovo je preduvjet za odlazak na mobilnost. Rezultate ovog testa student priopćuje UVO pošiljatelju. To će UVO pošiljatelju omogućiti da kvantificira broj studenata kojima će možda biti potreban internetski tečaj jezika;
- na temelju broja dostupnih internetskih dozvola za tečajeve jezika, UVO će podijeliti dozvole ovisno o potrebama studenata. Studenti će biti odgovorni za praćenje tečaja na internetu, na način kako je opisano i dogovoreno u ugovoru o bespovratnim sredstvima;
- na kraju razdoblja mobilnosti studenti će se podvrgnuti drugoj provjeri znanja kojom će se mjeriti ostvareni napredak u učenju jezika. Rezultati će se priopćiti studentu i UVO pošiljatelju.

Dotadne informacije dostupne su na *web*-mjestima Europske komisije i nacionalnih agencija.

Za sve druge vrste mobilnosti, ili ako internetska usluga Komisije nije dostupna na određenom jeziku, ustanove visokog obrazovanja mogu studentima pružiti druge vrste jezične potpore, koja će se financirati u okviru bespovratnih sredstava za „Organizacijsku potporu”.

e. UVJETI ZA SUDJELOVANJE OSOBLJA

ODABIR

Osoblje koje sudjeluje u projektu mobilnosti u sustavu visokog obrazovanja mora biti odabrano na pošten i transparentan način. Prije odlaska, moraju imati dogovoren program mobilnosti s ustanovama pošiljateljicama i primateljicama ili poduzećima.

Odabir učitelja i osoblja UVO vrši UVO. Odabir i postupak dodjele bespovratnih sredstava moraju biti pošteni, transparentni, dosljedni i dokumentirani i dostupni svim strankama uključenim u postupak odabira. Kriteriji za odabir (na primjer prednost koja se daje osoblju koje odlazi u inozemstvo po prvi puta, ograničenja mogućeg broja aktivnosti mobilnosti po članu osoblja u određenom vremenskom razdoblju itd.) moraju biti javno dostupni.

UVO poduzima nužne mjere da spriječi sukob interesa osoba koje bi mogle biti pozvane sudjelovati u tijelima za odabir ili u postupku odabira pojedinih korisnika.

U slučaju mobilnosti osoblja iz poduzeća u UVO, mobilnost se dogovara pozivom ustanove članu osoblja poduzeća; bespovratnim sredstvima upravlja UVO primatelj.

UGOVOR O MOBILNOSTI

Odabir osoblja UVO-a vrši ustanova pošiljateljica na temelju nacрта programa mobilnosti koji je član osoblja dostavio nakon savjetovanja s ustanovom primateljicom/poduzećem. Prije odlaska, ustanova pošiljateljica/poduzeće i ustanova primateljica/poduzeće službeno dogovaraju konačnu verziju programa mobilnosti (razmjenom pisama ili elektroničkih poruka).

Ustanova pošiljateljica/poduzeće i ustanova primateljica/poduzeće odgovorni su za kvalitetu razdoblja mobilnosti u inozemstvu.

BESPOVRATNA SREDSTVA ZA OSOBLJE

Na dvije vrste mobilnosti osoblja primjenjuju se ista financijska pravila. Bespovratnim sredstvima doprinosi se troškovima putovanja i života za vrijeme razdoblja poučavanja ili osposobljavanja u inozemstvu (vidjeti odjeljak o „pravilima financiranja” u dijelu B ovog Vodiča).

Dopuštena je mobilnost osoblja iz sustava visokog obrazovanja s nultom stopom dodijeljenih sredstava.

2. TIJEKOM MOBILNOSTI

PREKID MOBILNOSTI STUDENATA

Kada je razdoblje mobilnosti studenta prekinuto, na primjer, zbog jaza između kraja tečaja učenja jezika i početka stvarnog studiranja/obavljanja stručne prakse, broj dana prekida unosi se u Alat za mobilnost+ i iznos bespovratnih sredstava prilagođava se u skladu s time.

Kada se radi o stručnoj praksi, razdoblje mobilnosti u inozemstvu može se prekinuti zbog praznika ako je poduzeće za to vrijeme zatvoreno. Bespovratna sredstva nastavljaju se isplaćivati u tom razdoblju. Razdoblje zatvorenosti ne ubraja se u minimalno trajanje stručne prakse, ali će se ubrajati u najviše 12 mjeseci po svakom ciklusu studija za koji isti student može dobiti bespovratna sredstva za razdoblja mobilnosti.

PRODUŽENJE MOBILNOSTI STUDENATA

Produženje tekućeg razdoblja mobilnosti može se dogovoriti između organizacije pošiljateljice i primateljice pod sljedećim uvjetima:

- zahtjev za produženje razdoblja mobilnosti mora se predati najkasnije mjesec dana prije kraja izvorno planiranog razdoblja mobilnosti;
- ako su zahtjev prihvatile sve stranke, prije kraja izvornog planiranja razdoblja mobilnosti potrebno je izmijeniti ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava i dovršiti sve postupke koji se odnose na produženje trajanja;
- ako student prima bespovratna sredstva Erasmus+, organizacija pošiljateljica može izmijeniti iznos bespovratnih sredstava kako bi uzela u obzir duže trajanje ili može postići dogovor sa studentom da se dodatni dani smatraju razdobljem nulte stope bespovratnih sredstava EU-a;
- stvarni datum početka i datum završetka razdoblja mobilnosti bit će uključeni u prijepis ocjena ili u potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi ustanove primateljice u skladu sa sljedećim definicijama:
 - datum početka mora biti prvi dan kada student mora biti nazočan u organizaciji primateljici (na primjer, to može biti početni datum prvog tečaja/dana na poslu, događaj dobrodošlice organiziran u ustanovi primateljici ili tečaj jezika ili kulture);
 - datum završetka trebao bi biti posljednji dan kada student mora biti nazočan u organizaciji primateljici (na primjer, to bi mogao biti posljednji dan ispitnog roka/nastave/rada/obveznog slušanja predavanja).
- prethodno definirano stvarno trajanje razdoblje je koje UVO-i moraju navesti u svom izvješću uključuje najveći broj mjeseci koji može biti obuhvaćen bespovratnim sredstvima EU-a. Kada se produženje mobilnosti studenta smatra nultom stopom bespovratnih sredstava, ti se dani oduzimaju od ukupnog trajanja razdoblja mobilnosti za izračun konačnog iznosa bespovratnih sredstava;
- dodatno razdoblje mora slijediti odmah nakon tekućeg razdoblja mobilnosti. Ne smije biti praznina (praznici i dani kada su sveučilišta/poduzeća zatvoreni ne smatraju se „prazninama”) osim ako je to odobrila i opravdala nacionalna agencija.

3. NAKON MOBILNOSTI

a. PRIZNANJE REZULTATA MOBILNOSTI

Na kraju razdoblja provedenog u inozemstvu, ustanova primateljica/poduzeće moraju studentu i njegovom UVO-u dostaviti prijepis ocjena ili potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi („prijepis izvršenog posla”) u kojima se potvrđuju rezultati dogovorenog programa.

Nakon razdoblja mobilnosti, u ustanovi pošiljateljici slijedi formalno priznanje bodova stečenih u inozemstvu za formalno učenje novostečenih sposobnosti (putem sustava ECTS bodova ili istovjetnog sustava), uključujući za stručnu praksu, ako je primjenjivo, i bilježenje rezultata formalnog i neformalnog učenja izvan učionice ili radnog mjesta (pomoću Dodatka diplomi). Međutim, ovo se ne primjenjuje na stručnu praksu koju obavljaju studenti koji su nedavno diplomirali.

Rezultati ocjene znanja jezika i tečajevi jezika na internetu prijavljuju se na središnjoj razini, ali ne donose formalne kvalifikacije.

U odnosu na mobilnost osoblja, ustanove pošiljateljice trebale bi osigurati primjereno priznavanje, širenje i korištenje rezultata učenja uključenog osoblja u ustanovi.

b. IZVJEŠĆIVANJE

Na kraju razdoblja provedenog u inozemstvu, svi studenti i osoblje koji su sudjelovali u aktivnosti mobilnosti moraju popuniti i predati završno izvješće. U slučaju aktivnosti mobilnosti koje traju dva mjeseca ili više, izvješće uključuje i ocjenu kvalitete jezične potpore dobivene za vrijeme razdoblja mobilnosti.

Ustanova pošiljateljica može tražiti od onih studenata koji ne dostave izvješće djelomičan ili potpuni povrat primljenih bespovratnih sredstava EU-a. Povrat se neće tražiti ako student ili član osoblja nije mogao dovršiti planirane aktivnosti u inozemstvu zbog više sile. Ustanova pošiljateljica mora prijaviti takve slučajeve i oni podliježu pisanom odobrenju NA.

PROJEKT MOBILNOSTI ZA UČENIKE I OSOBLJE U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU

1. ORGANIZACIJSKA POTPORA

Bespovratna sredstva za organizacijsku potporu uključuju doprinos troškovima koji nastaju u organizacijama u vezi s aktivnostima podupiranja visokokvalitetne mobilnosti studenata i osoblja. Na primjer:

- davanje informacija i pomoći studentima i osoblju;
- odabir studenata i osoblja;
- priprema ugovora o studiju kako bi se osiguralo priznavanje obrazovnih sastavnica studenata; priprema i priznavanje sporazuma o mobilnosti za osoblje;
- osiguravanje jezične i međukulturalne pripreme studentima i osoblju – posebno sektorski specifične jezične tečajeve za VET;
- opće upravljanje u vezi sa uspostavom i upravljanjem projektom mobilnosti;
- osiguravanje učinkovitih rješenja za mentorstvo i nadzor sudionika u mobilnosti;
- posebna rješenja za osiguranje kvalitete stručne prakse u poduzećima.

Prilikom donošenja odluke o konačnim bespovratnim sredstvima uzima se u obzir kvaliteta provedbe i praćenja projekta. Kvalitetna provedba projekta mobilnosti trebala bi se temeljiti na smjernicama iz ovog Priloga o mobilnosti učenika i osoblja u VET-u.

2. PRIJE MOBILNOSTI

a. AKREDITACIJA ORGANIZACIJA SUDIONICA - POVELJA ERASMUS+ ZA MOBILNOST U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU

Od 2015. godine neakreditirane organizacije imaju mogućnost prijaviti se za Povelju Erasmus+ za mobilnost u VET-u u sklopu zasebnih godišnjih poziva koje objavljuju nacionalne agencije, pod uvjetom da te organizacije ispunjavaju tražene kriterije za odabir i dokažu kvalitetu i održivost svojih strategija internacionalizacije. Posebno se napominje da ako organizacije u određenoj godini dobiju novu Povelju Erasmus+ za mobilnost u VET-u, moći će je upotrebljavati za provedbu mobilnosti u VET-u tek počevši od sljedećeg općeg poziva. Primjerice, ako se organizacija prijavi za povelju u okviru posebnog poziva i povelja se dodijeli tijekom 2016. godine, ta se organizacija mora prijaviti i za projekt mobilnosti u VET-u bez povelje ako želi ostvarivati mobilnost u okviru općeg poziva 2016. Povelju će moći koristiti tek naredne godine (u navedenom slučaju 2017. g.).

Detaljnije informacije dostupne su na web-mjestima Europske komisije i nacionalnih agencija.

b. EUROPSKA POVELJA KVALITETE ZA MOBILNOST

Organizacije VET-a koje planiraju organizirati aktivnosti mobilnosti za učenike i osoblje u VET-u moraju organizirati svoje aktivnosti u skladu s načelima i kriterijima navedenima u Europskoj povelji kvalitete za mobilnost¹⁷⁷.

Europska povelja kvalitete za mobilnost čini kvalitetan referentni dokument za obrazovanje i osposobljavanje u inozemstvu. Povelja sadržava smjernice o rješenjima za mobilnost za učenje ili druge svrhe, kao što je stručno usavršavanje učenika i osoblja. Poštovanjem načela utvrđenih u Povelji trebalo bi se pomoći osigurati da sudionici u mobilnosti uvijek imaju pozitivno iskustvo u državi domaćinu i u državi podrijetla nakon povratka te da se povećaju broj i dubina razmjena u svrhu osposobljavanja i obrazovanja. Povelja je dostupna na:

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

c. ECVET – MEMORANDUMI RAZUMIJEVANJA

Organizacije VET-a mogu odlučiti primijeniti Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET) u okviru svojih aktivnosti mobilnosti (za više informacija vidi u nastavku). U tim slučajevima, uspostava ECVET partnerstva preduvjet je za uporabu ECVET-a. Ovim bi se partnerstvom trebale spojiti nadležne organizacije uključene u 1) utvrđivanje

¹⁷⁷ Preporuka (EZ) br. 2006/961 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o transnacionalnoj mobilnosti u Zajednici u svrhe obrazovanja i osposobljavanja: Europska povelja kvalitete za mobilnost (Službeni list L 394 od 30.12.2006.).

primjerenih rezultata učenja za vrijeme aktivnosti mobilnosti; 2) pružanje programa VET-a kojima se mogu zadovoljiti te potrebe; 3) ocjenjivanje stupnja do kojeg su učenici ostvarili rezultate učenja; i 4) vrednovanje i priznavanje bodova učenika nakon povratka u matičnu ustanovu.

Partnerstvo za aktivnosti mobilnosti ECVET-a može se formalizirati putem Memoranduma o razumijevanju (MoU). MoU je sporazum između nadležnih organizacija u kojem se utvrđuje okvir za prijenos bodova. Njime se formalizira partnerstvo ECVET-a jer se navodi uzajamno prihvaćanje položaja i postupaka nadležnih organizacija i uključenih ustanova. Njime se također utvrđuju postupci za suradnju partnerstava.

MoU mogu sklapati mreže nadležnih organizacija/ustanova iz nekoliko država/sustava, ali oni mogu biti i bilateralni, ovisno o potrebama i željama partnerstva. Za više informacija i smjernica o uspostavi MoU molimo pogledajte Vodič za korisnike ECVET-a koji je dostupan na web-mjestu Europske komisije ili posjetite sljedeću poveznicu: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm i <http://www.ecvet-team.eu/>.

d. KONZORCIJ ZA MOBILNOST

Osim što se pružatelji VET-a mogu prijaviti kao pojedinačne organizacije, nacionalni konzorcij za mobilnosti u sustavu VET-a također se može prijaviti za projekt mobilnosti.

Svrha konzorcija za mobilnost jest olakšati organizaciju aktivnosti mobilnosti i ponuditi dodanu vrijednost u smislu kvalitete aktivnosti u usporedbi s onim bi svaka ustanova VET-a pošiljateljica (tj. škola za VET) mogla ponuditi sama. Očekuje se da će organizacije članice nacionalnog konzorcija za mobilnost u sustavu VET-a objediniti i razmjenjivati usluge koje se odnose na organizaciju mobilnosti i razviti svoju internacionalizaciju zajedno putem uzajamne suradnje i razmjene kontakata. Zajedničke aktivnosti obično uključuju zajedničko administrativno, ugovorno i financijsko upravljanje mobilnošću, zajednički odabir i/ili pripremu i pripremanje sudionika i, ako je relevantno, centraliziranu točku za pronalaženje poduzeća i spajanje poduzeća i sudionika. Nacionalni konzorcij za mobilnost može djelovati i kao posrednik za dolazeće vježbenike i osoblje. To uključuje pronalaženje organizacije primateljice u regiji u kojoj se nalaze partneri nacionalnog konzorcija za mobilnost i pružanje potpore u slučaju potrebe.

Koordinator konzorcija mora, u suradnji s drugim/posredničkim organizacijama, igrati aktivnu ulogu u poticanju kontakata s poduzećima i pronalaženju prilika za obavljanje stručne prakse i osposobljavanje osoblja, u promicanju tih aktivnosti i pružanju informacija itd.

Svaka organizacija VET-a koja je pošiljateljica odgovorna je za kvalitetu, sadržaj i priznavanje razdoblja mobilnosti. Svaki član konzorcija mora potpisati ugovor s koordinatorom konzorcija u kojem se navode uloge i odgovornosti i administrativna i financijska rješenja; načinima suradnje utvrdit će se pitanja kao što su mehanizmi za pripreme, osiguranje kvalitete i praćenje razdoblja mobilnosti.

e. EUROPSKI RAZVOJNI PLAN

Europski razvojni plan odnosi se samo na prijavitelje koji nemaju Povelju Erasmus+ za mobilnost u VET-u. Iako se od organizacija koje nemaju povelju ne očekuje jednak stupanj internacionalizacije i održivosti kao u slučaju organizacija akreditiranih poveljom, ipak se očekuje da razmatraju učinke mobilnosti na organizaciju koji nadilaze samu mobilnost. Organizacija VET-a ili koordinator nacionalnog konzorcija za mobilnost mora prije podnošenja prijave razviti Europski razvojni plan; taj je plan dio obrasca prijave. U ovom je odjeljku navedeno kako se planirane aktivnosti mobilnosti uklapaju u širu i dugoročnu strategiju razvoja i modernizacije organizacije VET-a uključene u projekt.

Ovaj Europski razvojni plan bit će važan dio ocjenjivanja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava i u njemu bi trebale biti navedene informacije o:

- potrebama organizacije VET-a u smislu razvoja kvalitete i internacionalizacije (npr. u vezi s kompetencijama za upravljanje, kompetencijama osoblja, novim nastavnim metodama i alatima; europskom dimenzijom, jezičnim kompetencijama, kurikulumom, organizacijom poučavanja, osposobljavanja i učenja, jačanje veza s partnerskim ustanovama) i kako će se planiranim aktivnostima pridonijeti zadovoljavanju tih potreba;
- očekivanom učinku na polaznike, nastavnike, mentore i drugo osoblje, te općenito na organizaciju VET-a;
- načinu na koji će škole i poduzeća koje pružaju VET ugraditi kompetencije i stečena iskustva osoblja u svoj kurikulum i/ili razvojni plan organizacije;
- način na koji se učenje na radnom mjestu može unaprijediti; održivost kroz transnacionalnu suradnju.

f. ALAT ZA MOBILNOST+

Čim sudionici budu odabrani, organizacija korisnica mora u Alat za mobilnost+ unijeti opće podatke o sudioniku i vrsti aktivnosti mobilnosti u kojima će on sudjelovati (npr. ime sudionika, odredište, trajanje mobilnosti itd.). Organizacija

korisnica također je odgovorna za ažuriranje Alata za mobilnost+ u slučaju promjena u vezi sa sudionicima ili aktivnostima za vrijeme trajanja projekta mobilnosti. Korisnici će na temelju unesenih podataka moći iz Alata za mobilnost+ izvlačiti unaprijed popunjena izvješća. Putem Alata za mobilnost+ moći će se također pripremati izvješća koja će popunjavati sudionici u aktivnostima mobilnosti.

Više informacija o Alatu za mobilnost+ i o tome kako mu pristupiti bit će navedeno u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava između Nacionalne agencije i korisnika.

g. UVJETI ZA SUDJELOVANJE UČENIKA IZ VET-A

ODABIR

Organizacija pošiljateljica obavlja odabir sudionika u aktivnosti mobilnosti. Odabir polaznika – kao i postupak za dodjelu bespovratnih sredstava – mora biti pošten, transparentan, dosljedan i dokumentiran te mora biti na raspolaganju svim strankama uključenim u postupak odabira.

Organizacija pošiljateljica poduzima nužne mjere kako bi spriječila mogući sukob interesa u vezi s osobama koje su odabrane da sudjeluju u tijelima za odabir ili postupku odabira pojedinačnih sudionika.

OSOBE U PRATNJI

Učenici iz VET-a s posebnim potrebama ili u nepovoljnom položaju mogu u pratnji imati osobu koja će im pomagati za vrijeme razdoblja mobilnosti. Uključenost osobe koja ih prati trebala bi biti razmjerna broju uključenih učenika (obično jedna osoba u pratnji po skupini učenika koji obavljaju stručnu praksu u istoj organizaciji primateljici).

Trajanje boravka osoba u pratnji u inozemstvu trebalo bi biti razmjerno potrebama učenika (obično je ostanak za cijelo vrijeme trajanja aktivnosti dopušten samo u slučajevima kada učenici nisu samostalni ili su maloljetnici).

UGOVOR S UČENIKOM

Učenici iz VET-a moraju prije odlaska potpisati ugovor s organizacijom pošiljateljicom i organizacijom primateljicom koji uključuje sljedeće:

- „ugovor o studiju” u kojem je utvrđen program osposobljavanja koji se mora slijediti i koji su dogovorili učenik, organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica. U ugovoru su definirani ciljnih rezultati učenja za razdoblje učenja u inozemstvu i navedene odredbe u vezi s formalnim priznavanjem (npr. ECVET);
- „ugovor o kvaliteti”, u prilogu ugovora o studiju u kojem su prikazana prava i obveze vježbenika, organizacija pošiljateljica i primateljica i, ako je potrebno, organizacija posrednica.

Kada potpisuju ugovor o studiju, učenici iz VET-a imaju pravo na bespovratna sredstva koja će im pomoći za vrijeme razdoblja obavljanja stručne prakse u inozemstvu. Takva bespovratna sredstva mogu uključivati jedno ili oboje od navedenog:

- bespovratna sredstva EU-a, koja se izračunavaju danu aktivnosti (vidi „pravila financiranja” u dijelu B ovog Vodiča); i/ili
- nacionalna, regionalna i lokalna bespovratna sredstva koja plaća javni ili privatni donator, ili zajam.

Dopušteno je sudjelovanje „učenika iz VET-a koji primaju nultu stopu bespovratnih sredstava” (tj. učenika koji obavljaju stručnu praksu koja poštuje kriterije programa Erasmus+ za mobilnost u VET-u i koji imaju koristi od prednosti omogućenih učenicima u okviru programa Erasmus+, bez da primaju bespovratna sredstva za mobilnost u okviru programa Erasmus+). Pravila navedena u ovom Vodiču kroz program, osim onih koja se odnose na dodjelu bespovratnih sredstava, primjenjuju se i na „učenike iz VET-a koji primaju nultu stopu bespovratnih sredstava”.

JEZIČNA POTPORA NA INTERNETU

Učenici iz VET-a koji sudjeluju u aktivnosti mobilnosti u trajanju od 19 dana ili više prihvatljivi su za primanje jezične potpore prije odlaska ili tijekom aktivnosti mobilnosti. U tom smislu, Komisija stavlja na raspolaganje internetsku uslugu za odabrane učenike iz VET-a u cilju ocjenjivanja znanja jezika kojim će se koristiti za obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Ta im usluga nudi, ako je potrebno, mogućnost za poboljšanje znanja jezika prije i/ili tijekom razdoblja mobilnosti. Sudionici koji su savladali najmanje razinu B2 glavnog jezika rada mogu OLS-om pohađati tečaj jezika države primateljice, ako je dostupan. Takva će se internetska usluga postupno provoditi za vrijeme trajanja Programa. Jezična potpora pružat će se kako slijedi:

- u trenutku podnošenja prijave za projekt mobilnosti u VET-u, organizacija podnositeljica procijeniti će potrebu za jezičnom potporom – glavni jezik poučavanja ili rada – učenika koji obavljaju stručnu praksu u okviru projekta mobilnosti;
- Nacionalne će agencije dodijeliti dozvole ustanovama visokog obrazovanja u skladu s općim kriterijima koje utvrđuje Europska komisija;
- nakon što ih odabere njihova organizacija pošiljateljica – a prije potpisivanja sporazuma o učenju – svi učenici (osim izvornih govornika) koji se koriste internetskom uslugom podvrgnut će se internetskom testiranju kojim će se ocijeniti njihovo znanje odabranog jezika. Rezultati ovog testa priopćuju se učeniku i, na zahtjev, organizaciji pošiljateljici. Ti rezultati neće imati utjecaja na mogućnost učenika da ode u inozemstvo;
- na temelju broja dostupnih internetskih dozvola za tečajeve jezika, sudionici kojima je potrebna jezična potpora dobit će priliku pratiti tečaj jezika putem interneta;
- na kraju stručne prakse učenici iz VET-a podvrgnut će se drugoj provjeri znanja kojom će se mjeriti ostvareni napredak u učenju jezika. Rezultati će se priopćiti studentu i, na zahtjev, organizaciji pošiljateljici.

U početnim fazama programa, internetsko ocjenjivanje i tečajevi neće biti dostupni na svim jezicima EU-a i tečajevi jezika možda neće biti dostupni za sve sudionike koji ih zatraže. Na *web*-mjestima Europske komisije i nacionalnih agencija dostupno je više podataka.

Za jezike koji nisu obuhvaćeni uslugom Komisije, jezičnu potporu moraju organizirati organizacije sudionice u projektu mobilnosti u VET-u; U tu se svrhu mogu pružiti posebna bespovratna sredstva za „jezičnu potporu”. Nadalje, organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti u VET-u mogu koristiti bespovratna sredstva „Organizacijske potpore” za rješavanje potreba sudionika u smislu pedagoške, međukulturalne i posebne jezične pripreme (vidjeti odjeljak „pravila o financiranju” u dijelu B ovog Vodiča).

h. UVJETI ZA SUDJELOVANJE OSOBLJA

ODABIR

Osoblje bira organizacija pošiljateljica. Odabir i postupak dodjele bespovratnih sredstava moraju biti poštenu, transparentni, dosljedni i dokumentirani i dostupni svim strankama uključenim u postupak odabira.

Organizacija pošiljateljica poduzima nužne mjere kako bi spriječila mogući sukob interesa u vezi s osobama koje su odabrane da sudjeluju u tijelima za odabir ili postupku odabira pojedinačnih korisnika.

Kriteriji za odabir (na primjer prednost koja se daje osoblju koje odlazi u inozemstvo po prvi puta, ograničenja mogućeg broja aktivnosti mobilnosti po članu osoblja u određenom vremenskom razdoblju itd.) moraju biti javno dostupni.

UGOVOR O MOBILNOSTI

Odabir osoblja vrši ustanova pošiljateljica na temelju nacrtu programa mobilnosti koji je član osoblja dostavio nakon savjetovanja s ustanovom primateljicom/poduzećem. Prije odlaska, ustanova pošiljateljica/poduzeće i ustanova primateljica/poduzeće službeno dogovaraju konačnu verziju programa mobilnosti razmjenom pisama ili elektroničkih poruka.

Ustanova pošiljateljica i ustanova primateljica odgovorne su za kvalitetu razdoblja mobilnosti u inozemstvu.

3. TIJEKOM MOBILNOSTI

PREKID MOBILNOSTI UČENIKA

Kada se radi o stručnoj praksi, razdoblje mobilnosti u inozemstvu može se prekinuti zbog praznika ako je poduzeće za to vrijeme zatvoreno. Bespovratna sredstva nastavljaju se isplaćivati u tom razdoblju. Razdoblje zatvorenosti ne ubraja se u minimalno trajanje razdoblja obavljanja stručne prakse.

PRODUŽENJE MOBILNOSTI UČENIKA

Produženje tekućeg razdoblja mobilnosti može se dogovoriti između organizacije pošiljateljice i primateljice pod sljedećim uvjetima:

- prije kraja izvornog planiranja razdoblja mobilnosti potrebno je izmijeniti ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava i dovršiti sve postupke koji se odnose na produženje trajanja. Takva je izmjena posebno važna u onim slučajevima kada produženje podrazumijeva i zahtjev za produženje mjesečnih isplata bespovratnih sredstava EU-a. Iako će razdoblje trajanja mobilnosti biti definirano u potvrdi studenta o završenom studiju (to je razdoblje koje UVO

navode u svojem završnom izvješću), najveći broj mjeseci koji može biti obuhvaćen bespovratnim sredstvima EU-a onaj je utvrđen u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava ili u njegovim izmjenama. To će biti tako čak i ako je trajanje navedeno u ugovoru o studiju kraće od onog navedenog u potvrdi o završenom studiju;

- dodatno razdoblje mora slijediti odmah nakon tekućeg razdoblja mobilnosti. Ne smije biti praznina (praznici i dani kada su škole za VET/poduzeća zatvoreni ne smatraju se „prazninama”) osim ako je to odobrila i opravdala nacionalna agencija.

4. NAKON MOBILNOSTI

a. PRIZNANJE REZULTATA MOBILNOSTI

Organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica trebale bi se dogovoriti oko izdavanja potvrde o mobilnosti Europass na kraju razdoblja mobilnosti. Više informacija o tome te kako dalje može se naći na web-mjestu Europassa:

<http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>.

Rezultati ocjene znanja jezika i tečajevi jezika na internetu prijavljuju se na središnjoj razini, ali ne donose formalne kvalifikacije.

ECVET

Organizacije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje mogu odlučiti primijeniti sustav ECVET u okviru svojih aktivnosti mobilnosti (za više informacija vidi u nastavku). ECVET je zajednički metodološki okvir kojim se olakšava prikupljanje i prijenos bodova za rezultate učenja iz jednog sustava kvalifikacija u drugi. Cilj mu promicati transnacionalnu mobilnost i pristup cjeloživotnom učenju. Nije mu svrha da zamijeni nacionalne kvalifikacijske sustave već da se njime ostvari bolja usporedivost i usklađenost među njima. ECVET primjenjuje sve rezultate koje je pojedinac stekao u raznim studijima i stručnoj praksi, koji se zatim prenose, priznaju i akumuliraju u cilju ostvarenja kvalifikacije. Zahvaljujući ovoj inicijativi europski građani mogu osigurati priznanje svog osposobljavanja, vještina i znanja u drugoj državi sudionici u Programu. Više informacija o ECVET-u dostupno je na web-mjestu Komisije na:

http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm i

<http://www.ecvet-team.eu/>

Kada se koristi ECVET, bodovi stečeni za rezultate učenja trebali bi biti transparentni i navedeni u Memorandumu razumijevanja između organizacija sudionica.

b. IZVJEŠĆIVANJE

Na kraju razdoblja provedenoga u inozemstvu, svi učenici i osoblje VET-a koji su sudjelovali u aktivnosti mobilnosti moraju popuniti i predati završno izvješće. Za aktivnosti mobilnosti koje traju 19 dana ili više, izvješće uključuje i ocjenu kvalitete jezične potpore dobivene tijekom razdoblja mobilnosti.

Od onih studenata koji ine dostave izvješće može se tražiti djelomičan ili potpuni povrat primljenih bespovratnih sredstava EU-a. Povrat se neće tražiti kada student ili član osoblja nije mogao dovršiti planirane aktivnosti u inozemstvu zbog više sile. Organizacija pošiljateljica mora prijaviti takve slučajeve i oni podliježu pisanom odobrenju nacionalne agencije.

PROJEKT MOBILNOSTI ZA NASTAVNO OSOBLJE U ŠKOLAMA

Projektima mobilnosti omogućuje se školama da svojim nastavnicima i drugom nastavnom osoblju pruže prilike i poticaje za stjecanje novih kompetencija u vezi s potrebama škole. Uprava škole trebala bi igrati aktivnu ulogu u planiranju, podupiranju i praćenju projekta mobilnosti.

Kako bi se osigurao i što više povećao učinak tih aktivnosti na stručno usavršavanje osoblja, škole bi trebale osigurati da se nakon mobilnosti kompetencije osoblja šire diljem škole i da se ugrade u školsku obrazovnu praksu.

Prije prijave, škole bi trebale pažljivo razmisliti o tome koliko osoblja stvarno može sudjelovati u aktivnostima za vrijeme trajanja projekta (tj. 1 ili 2 godine), u koje bi se aktivnosti uključili i kako bi se te aktivnosti mogle učinkovito pratiti kod kuće. U fazi prijave, organizacije podnositeljice prijave morati će dostaviti okvirne brojeve, vrste i određene države planiranih aktivnosti mobilnosti.

Ako nacionalna agencija odabere projekt mobilnosti i potvrdi traženi proračun, korisnici mogu započeti s odabirom sudionika i detaljnom organizacijom aktivnosti.

1. ORGANIZACIJSKA POTPORA

Bespovratna sredstva za organizacijsku potporu uključuju doprinos troškovima koji nastaju u organizacijama u vezi s aktivnostima podupiranja mobilnosti osoblja. Na primjer:

- priprema i praćenje Europskog razvojnog plana;
- organizacijska rješenja s partnerskim ustanovama (uglavnom u slučaju promatranja na radnom mjestu i zadaća poučavanja);
- pružanje informacija i pomoći osoblju;
- odabir osoblja za aktivnosti mobilnosti;
- priprema ugovora o mobilnosti kako bi se osigurala kvaliteta i priznavanje aktivnosti mobilnosti;
- osiguravanje jezične i međukulturalne pripreme mobilnoga osoblja;
- olakšavanje ugrađivanja dolazećega mobilnoga osoblja u školi;
- osiguravanje učinkovitih rješenja za mentorstvo i nadzor sudionika u mobilnosti;
- podupiranje ponovne integracije sudionika u aktivnostima mobilnosti i nastavljanje na stečene nove kompetencije u korist škole, nastavnog osoblja i učenika.

2. PRIJE MOBILNOSTI

a. EUROPSKI RAZVOJNI PLAN

Škola ili koordinador nacionalnog konzorcija za mobilnost moraju prije prijave izraditi Europski razvojni plan; taj je plan dio obrasca prijave. U ovom je odjeljku navedeno kako se planirane aktivnosti mobilnosti uklapaju u širu i dugoročnu strategiju razvoja i modernizacije škola uključenih u projekt.

Ovaj Europski razvojni plan bit će važan dio ocjenjivanja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava i u njemu bi trebale biti navedene informacije o:

- potrebama škole u smislu razvoja kvalitete i internacionalizacije (npr. u vezi s kompetencijama za upravljanje, kompetencijama osoblja, novim nastavnim metodama i alatima; europskom dimenzijom, jezičnim kompetencijama, kurikulumom, organizacijom poučavanja, osposobljavanja i učenja, jačanje veza s partnerskim ustanovama) i kako će se planiranim aktivnostima pridonijeti zadovoljavanju tih potreba;
- očekivanom učinku na učenike, učitelje i drugo osoblje te općenito na škole;
- načinu na koji će škole ugraditi kompetencije i stečena iskustva u svoj kurikulum i/ili razvojni plan škole;
- načinu na koji će se eTwinning upotrijebiti u vezi s planiranim aktivnostima mobilnosti, ako je relevantno (vidjeti odjeljak u nastavku).

b. E-TWINNING

E-Twinningom se promiče suradnja škola i umrežavanje škola u Europi putem informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT). Njime se osiguravaju savjeti, ideje i alati kojima će se školama olakšati uspostava partnerstava i pokretanje projekata suradnje u bilo kojem području.

U vezi s projektom mobilnosti, e-Twinning omogućuje:

- pronalaženje mogućih partnera/organizacija primateljica u inozemstvu i suradnju s njima prije predavanja zahtjeva za financiranje, u cilju poboljšanja kvalitete i učinka planiranih projekata;
- uporabu dostupnih projektnih alata za provedbu strateških projekata i bolje iskorištavanje ulaznih vrijednosti partnera;
- pripremu osoblja koje odlazi u inozemstvo putem komunikacije s organizacijom primateljicom (učenje o državi primateljici i organizaciji primateljici, rasprave i dogovor oko aktivnosti koje će se provoditi), sudjelovanje u događanjima učenja na internetu koja su povezana s njihovom mobilnošću;
- intenzivna suradnja među svim školama uključenim u projekt mobilnosti osoblja i nakon projekta.

Za korištenje e-Twinninga nije potrebno predati službenu prijavu. Sve što škole trebaju učiniti jest prijaviti se na portalu e-Twinninga: <http://www.etwinning.net>. Europski e-Twinning portal višezjezično je web-mjesto na kojem se nude alati za suradnju i usluge putem kojih se učitelji registriraju, pronalaze partnere i s njima surađuju. On također služi kao mjesto susreta na kojem svi zainteresirani učitelji mogu dijeliti resurse, razgovarati i pronalaziti partnerske škole.

E-Twinning pomaže školama na europskoj razini, Središnjom službom za potporu, i na nacionalnoj razini, nacionalnim službama za potporu. Svi nastavnici mogu imati koristi od usluga, osposobljavanja, priznavanja i alata koje omogućuju nacionalne službe za potporu i europska služba za potporu e-Twinninga. Više informacija o tim službama potražite u odjeljku „Koja druga tijela su uključena u provedbu Programa?” u dijelu A ovog Vodiča.

C. UVJETI ZA SUDJELOVANJE OSOBLJA

ODABIR

Škola pošiljateljica odgovorna je za odabir osoblja koje će sudjelovati u aktivnostima mobilnosti. Postupak odabira mora biti pošten, transparentan i dokumentiran te dostupan svim uključenim strankama. Profil sudionika mora odgovarati kriterijima prihvatljivosti iz dijela B ovog Vodiča. Škola pošiljateljica trebala bi utvrditi postupak odabira, odnosno, kako će se osoblje pozvati da se prijavi, dokumentaciju koju podnositelji moraju dostaviti i kako će se ona obrađivati.

Kriterije za postupak odabira trebala bi definirati škola. Opći kriterij mogli bi biti sljedeći: motivacija, jasni ciljevi za mobilnost, spremnost za razmjenu iskustava nakon povratka. Preporučuje se osnivanje odbora za odabir, koji bi trebao uključivati i vanjske osobe, kako odluku ne bi donosio samo jedan član osoblja.

Uz te opće kriterije, mogu postojati i posebni kriteriji koji se odnose na prirodu i svrhu projekta mobilnosti (tj. važnost aktivnosti koje planira pojedini član osoblja za potrebe škole i ostali kriteriji koje određuje škola).

Opće i posebne kriterije moraju dogovoriti i dijeliti svi uključeni u postupak odabira i o njima je potrebno jasno obavijestiti podnositelje. Razmjena ili rasprava o kriterijima za odabir i njihovoj logičkoj podlozi s organizacijom primateljicom može olakšati pripremu aktivnosti. Trebala bi postojati pisana evidencija postupka odabira u slučaju mogućih unutarnjih prigovora.

UGOVOR O MOBILNOSTI

Sudionik koji je odabran trebao bi, uz pomoć škole pošiljateljice (i partnerske organizacije ako mobilnost uključuje zadaću poučavanja ili promatranje na radnom mjestu), službeno dogovoriti vrstu osposobljavanja koje će se provoditi i njegov sadržaj, pojasniti kako će se pripremiti za to osposobljavanje, kako će se stečeno znanje/kompetencije širiti u školi ili izvan nje, te koje će biti koristi od sudjelovanja na institucionalnoj i individualnoj razini. Oni će se također dogovoriti o načinu ocjenjivanja i priznavanja osposobljavanja u školi pošiljateljici. Ugovor je potrebno sklopiti prije početka aktivnosti mobilnosti. Glavni cilj ugovora je da škola pošiljateljica, organizacija primateljica i sudionici pojasne očekivanja i osiguraju smislenost boravka u inozemstvu.

ALAT ZA MOBILNOST+

Čim sudionici budu odabrani, organizacija korisnica mora u Alat za mobilnost+ unijeti opće podatke o sudioniku i vrsti aktivnosti mobilnosti u kojima će on sudjelovati (npr. ime sudionika, odredište, trajanje mobilnosti itd.). Alatom za mobilnost+ pomoći će se korisniku u upravljanju aktivnostima mobilnosti programa Erasmus+. Organizacija korisnica također je odgovorna za ažuriranje Alata za mobilnost+ u slučaju promjena u vezi sa sudionicima ili aktivnostima za vrijeme trajanja projekta mobilnosti. Korisnici će na temelju unesenih podataka moći iz Alata za mobilnost+ izvlačiti unaprijed popunjena izvješća. Putem Alata za mobilnost+ moći će se također pripremati izvješća koja će popunjavati sudionici u aktivnostima mobilnosti. Više informacija o Alatu za mobilnost+ i o tome kako mu pristupiti bit će navedeno u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava između Nacionalne agencije i korisnika.

3. NAKON MOBILNOSTI

a. PRIZNANJE REZULTATA MOBILNOSTI

Organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica trebale bi se dogovoriti oko izdavanja potvrde o mobilnosti Europass na kraju razdoblja mobilnosti. Više informacija o tome te kako dalje može se naći na web-mjestu Europassa: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>.

b. IZVJEŠĆIVANJE

Na kraju razdoblja provedenog u inozemstvu, cijelo nastavno osoblje koje je sudjelovalo u aktivnosti mobilnosti moraju popuniti i predati završno izvješće. Od onih koji ne dostave izvješće može se tražiti djelomičan ili potpuni povrat primljenih bespovratnih sredstava EU-a. Povrat se neće tražiti kada član osoblja nije mogao dovršiti planirane aktivnosti u inozemstvu zbog više sile. Škola pošiljateljica ili koordinator nacionalnog konzorcija za mobilnost mora prijaviti takve slučajeve i oni podliježu pisanom odobrenju nacionalne agencije.

PROJEKT MOBILNOSTI ZA OSOBLJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Cilj je obrazovne mobilnosti osoblja za obrazovanje povećati ključne kompetencije i vještine osoblja u sustavu obrazovanja odraslih u cilju povećanja kvalitete poučavanja i učenja u svim oblicima i uskladiti ih s potrebama na tržištu rada i društva u cjelini. Osobit će se naglasak staviti na projekte koji se bave potrebama za učenjem/poučavanjem odraslih u nepovoljnijem položaju (uključujući izbjeglice, azilante i migrante). Očekuje se da organizacije za obrazovanje odraslih koriste obrazovnu mobilnost na strateški način i u svrhu internacionalizacije njihove organizacije i jačanja kompetencija.

1. ORGANIZACIJSKA POTPORA

Bespovratna sredstva za organizacijsku potporu uključuju doprinos troškovima koji nastaju u organizacijama u vezi s aktivnostima podupiranja mobilnosti osoblja. Svrha je bespovratnih sredstava olakšati organizaciju visokokvalitetnih aktivnosti mobilnosti u cilju povećanja kapaciteta organizacija za obrazovanje odraslih. Na primjer:

- priprema i praćenje Europskog razvojnog plana;
- pružanje informacija i pomoći osoblju;
- odabir osoblja za aktivnosti mobilnosti;
- organizacijska rješenja s partnerskim ustanovama (posebice u slučaju promatranja na radnom mjestu i zadaća poučavanja);
- priprema ugovora o mobilnosti kako bi se osigurala kvaliteta i priznavanje aktivnosti mobilnosti
- osiguravanje jezične i međukulturalne pripreme mobilnoga osoblja;
- osiguranje učinkovitih rješenja za mentorstvo i nadzor mobilnih sudionika;
- podupiranje ponovne integracije sudionika u aktivnostima mobilnosti i iskorištavanje njihovih novostečenih kompetencija za poboljšanje kvalitete poučavanja i učenja u organizaciji za obrazovanje odraslih.

Prilikom donošenja odluke o konačnim bespovratnim sredstvima u obzir će se uzeti kvaliteta provedbe i praćenje projekta. Kvaliteta provedbe projekta mobilnosti trebala bi se temeljiti na smjernicama utvrđenim u ovom Prilogu o mobilnosti za osoblje za obrazovanje odraslih.

2. PRIJE MOBILNOSTI

a. EUROPSKI RAZVOJNI PLAN

Organizacija za obrazovanje odraslih mora prije podnošenja prijave razviti Europski razvojni plan; taj je plan dio obrasca prijave. U ovom je odjeljku navedeno kako se planirane aktivnosti mobilnosti uklapaju u širu i dugoročnu strategiju razvoja i modernizacije škole.

Ovaj Europski razvojni plan bit će važan dio ocjenjivanja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava i u njemu bi trebale biti navedene informacije o:

- potrebama organizacije u smislu razvoja kvalitete i internacionalizacije (npr. u vezi s kompetencijama za upravljanje, kompetencijama osoblja, novim nastavnim metodama i alatima; europskom dimenzijom, jezičnim kompetencijama, kurikulumom, organizacijom poučavanja, osposobljavanja i učenja, jačanje veza s partnerskim ustanovama) i kako će se planiranim aktivnostima pridonijeti zadovoljavanju tih potreba;
- očekivanom učinku na odrasle polaznike, nastavnike i drugo osoblje te općenito na organizaciju;
- načinu na koji će škole ugraditi kompetencije i stečena iskustva u svoj kurikulum i/ili razvojni plan organizacije.

Svrha je Europskog plana mobilnosti osigurati da su planirane aktivnosti važne za pojedinačne sudionike i za organizaciju u cjelini jer će imati veći učinak na kvalitetu poučavanja i učenja ako su dobro integrirane u strateški razvoj organizacije.

b. ALAT ZA MOBILNOST+

Čim sudionici budu odabrani, organizacija korisnica mora u Alat za mobilnost+ unijeti opće podatke o sudioniku i vrsti aktivnosti mobilnosti u kojima će on/ona sudjelovati (npr. ime sudionika, odredište, trajanje mobilnosti itd.) Alatom za mobilnost+ pomoći će se korisniku u upravljanju aktivnostima mobilnosti programa Erasmus+. Organizacija korisnica također je odgovorna za ažuriranje Alata za mobilnost+ u slučaju promjena u vezi sa sudionicima ili aktivnostima za vrijeme trajanja projekta mobilnosti. Korisnici će na temelju unesenih podataka moći iz Alata za mobilnost+ izvlačiti unaprijed popunjena izvješća. Putem Alata za mobilnost+ moći će se također pripremati izvješća koja će popunjavati sudionici u aktivnostima mobilnosti.

Više informacija o Alatu za mobilnost+ i o tome kako mu pristupiti bit će navedeno u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava između Nacionalne agencije i korisnika.

C. UVJETI ZA SUDJELOVANJE OSOBLJA

ODABIR

Osoblje bira organizacija pošiljateljica. Odabir i postupak dodjele bespovratnih sredstava moraju biti poštenu, transparentni, dosljedni i dokumentirani i dostupni svim strankama uključenim u postupak odabira.

Organizacija pošiljateljica poduzima nužne mjere kako bi spriječila mogući sukob interesa u vezi s osobama koje su odabrane da sudjeluju u tijelima za odabir ili postupku odabira pojedinačnih sudionika.

UGOVOR O MOBILNOSTI

Preporučuje se da se organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica zajedno sa sudionicima dogovore o aktivnostima koje će obavljati članovi osoblja prije početka razdoblja mobilnosti razmjenom pisama ili elektroničkih poruka. U ugovoru će biti definirani ciljni rashodi učenja za razdoblje provedeno u inozemstvu, bit će navedene odredbe o priznavanju i popis prava i obveza svake stranke.

Ustanova pošiljateljica i ustanova primateljica odgovorne su za kvalitetu razdoblja mobilnosti u inozemstvu.

3. NAKON MOBILNOSTI

a. PRIZNANJE REZULTATA MOBILNOSTI

Organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica trebale bi se dogovoriti oko izdavanja potvrde o mobilnosti Europass na kraju razdoblja mobilnosti. Više informacija o tome te kako dalje može se naći na web-mjestu Europassa: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>.

b. IZVJEŠĆIVANJE

Na kraju razdoblja provedenog u inozemstvu, svi članovi osoblja koji su sudjelovali u aktivnosti mobilnosti moraju popuniti i predati završno izvješće sudionika. Od onih koji ne dostave izvješće može se tražiti djelomičan ili potpuni povrat primljenih bespovratnih sredstava EU-a. Povrat se neće tražiti kada član osoblja nije mogao dovršiti planirane aktivnosti u inozemstvu zbog više sile. Organizacija pošiljateljica mora prijaviti takve slučajeve i oni podliježu pisanom odobrenju nacionalne agencije.

PROJEKT MOBILNOSTI ZA MLADE I OSOBE KOJE RADE S MLADIMA

Aktivnostima koje se podupiru u okviru programa Erasmus+ u području mladih mladima se osiguravaju se brojne prilike za stjecanje kompetencija i da se razvijaju kao osobe, putem neformalnog ili informalnog učenja.

Neformalno učenje odnosi se na učenje koje se odvija izvan formalnog obrazovnog kurikuluma. Ono uključuje participativan pristup usmjeren na učenika; Ono je dobrovoljno i stoga usko povezano s potrebama, željama i interesima mladih ljudi. Takve aktivnosti koje osiguravaju dodatni izvor i nove oblike učenja važno su sredstvo za poboljšanje postignuća u formalnom obrazovanju i osposobljavanju te za rješavanje potreba NEET-ova (tj. mladi ljudi koji nisu zaposleni, nisu u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja) ili mladih ljudi koji imaju manje mogućnosti i za suzbijanje socijalne isključenosti.

Informalno učenje odnosi se na učenje u sklopu aktivnosti svakodnevnog života, tijekom rada, s kolegama itd. To je učenje kroz praksu. U sektoru mladih, informalno učenje može se odvijati u okviru inicijativa za mlade, u okviru rasprava sa skupinama suradnika, putem dobrovoljnih aktivnosti i u raznim drugim situacijama.

Neformalnim i informalnim učenjem omogućuje se mladim ljudima da steknu nužne kompetencije koje pridonose njihovom osobnom i društvenom i obrazovnom razvoju i potiče se njihovo aktivno sudjelovanje u društvu, čime se povećavaju mogućnosti zapošljavanja. Aktivnosti učenja u području mladih trebale bi imati značajan pozitivan učinak na mlade ljude i na uključene organizacije, na zajednice u kojima se odvijaju aktivnosti, na područje mladih i na europski gospodarski i društveni sektor u cjelini.

Visokokvalitetna dimenzija neformalnog i informalnog učenja ključni je vid svih projekata za mlade koji se podupiru u okviru programa Erasmus+. Projekti za mlade koji se financiraju u okviru programa Erasmus+ moraju biti u skladu sa sljedećim načelima neformalnog i informalnog učenja:

- učenje u neformalnim kontekstima planirano je i dobrovoljno;
- mladi ljudi i osobe koje rade s mladima aktivno sudjeluju u planiranju, pripremi, provedbi i ocjenjivanju projekta;
- aktivnosti učenja odvijaju se u raznim okruženjima i situacijama;
- aktivnosti se održavaju uz potporu stručnih posrednika (kao što su voditelji osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, stručnjaci u području mladih) ili volontera (kao što su vođe mladih, voditelji osposobljavanja za mlade itd.);
- aktivnosti obično uključuju učenje na poseban način, na terenu.

Aktivnosti se moraju planirati unaprijed i temeljiti se na participativnim metodama kojima se:

- nudi prostor za interakciju sudionika, razmjenu ideja, izbjegavanje pasivnog slušanja;
- sudionicima omogućuje da pridonese aktivnostima vlastitim znanjem i vještinama i zamjenjujući tradicionalne uloge vanjskih „stručnjaka” (promjena načina učenja, od izvlačenja do osnaživanja);
- sudionicima omogućuje organizacija vlastitih analiza, uključujući analizu kompetencija stečenih za vrijeme provedbe aktivnosti (tj. vlastitih rezultata učenja);
- osigurava da sudionici mogu utjecati na odluke o projektu, ne da samo u njemu sudjeluju.

I konačno, aktivnosti bi trebale imati međukulturalnu/europsku dimenziju i:

- poticati sudionike na razmatranje europskih tema i na njihovo uključivanje u izgradnju Europe;
- omogućiti sudionicima da pronađu zajedničke vrijednosti s osobama iz različitih zemalja unatoč kulturološkim razlikama;
- boriti se protiv stajališta kojima se potiče neravnopravnost, diskriminacija;
- promicati poštovanje kulturne različitosti i borbu protiv rasizma i ksenofobije.

1. PRIJE MOBILNOSTI

a. UGOVOR IZMEĐU PARTNERA U PROJEKTU

Preporučuje se svim organizacijama sudionicama uključenim u projekt mobilnosti mladih da potpišu međusobni ugovor. Svrha je takvog ugovora jasno definirati odgovornosti, zadaće i financijski doprinos za sve stranke uključene u projekt. Organizacije sudionice moraju zajednički odlučiti o raspodjeli bespovratnih sredstava i o tome koji će troškovi biti pokriveni.

Ugovor čini ključan instrument za osiguranje stabilne i nesmetane suradnje među partnerima u projektu mobilnosti mladih u cilju izbjegavanja mogućih sukoba. Zbog toga bi trebao sadržavati barem sljedeće informacije:

- naziv projekta i uputu na ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava između organizacije sudionice koja je podnositelj i agencije koja je dodijelila bespovratna sredstva;
- imena i podatke za kontakt svih organizacija sudionica uključenih u projekt;
- ulogu i odgovornosti svake organizacije sudionice; podjelu bespovratnih sredstava EU-a (u skladu s navedenim odgovornostima);
- načine plaćanja i prijenos proračunskih sredstava među organizacijama sudionicama.

Iako se ta praksa snažno preporučuje radi zaštite interesa svakog partnera u projektu, ugovor predstavlja interni dokument među partnerima; Nacionalna agencija koja je dodijelila bespovratna sredstva neće ga zatražiti.

b. AKREDITACIJA ORGANIZACIJA SUDIONICA U EUROPSKOJ VOLONTERSKOJ SLUŽBI

Akreditacija služi za omogućavanje pristupa Europskoj volonterskoj službi i da bi se osigurala sukladnost s načelima i minimalnim standardima kvalitete EVS-a. Ti standardi utvrđeni su Poveljom EVS-a i Smjericama za akreditaciju za EVS koje su objavljene na *web*-mjestu¹⁷⁸ Europske komisije.

Mora biti akreditirana svaka organizacija iz države sudionice u Programu, iz država Zapadnog Balkana, država južnog Mediterana, zemalja Istočnog partnerstva ili s državnog područja Rusije priznatog međunarodnim pravom koja želi poslati ili primiti volontere EVS-a ili koordinirati projekt EVS-a. Organizacije koje sudjeluju u velikim događanjima EVS-a ili organizacije iz drugih partnerskih država svijeta uključene u projekte jačanja sposobnosti mogu sudjelovati u aktivnostima EVS-a bez akreditacije.

Da bi dobila akreditaciju, organizacija mora podnijeti zahtjev za akreditaciju. Taj je obrazac potrebno predati nadležnim tijelima za akreditaciju (vidi u nastavku). Ista organizacija može zatražiti akreditaciju za jedno ili više svojstava (organizacija pošiljateljica, primateljica i/ili koordinatorica). Ako jedna organizacija ima više od jedne uloge u zahtjevu za projekt, ona mora imati valjanu akreditaciju za sve te uloge. Organizacija koja podnosi zahtjev za projekt mora biti akreditirana kao organizacija koordinatorica.

Zahtjevi za akreditaciju mogu se predati bilo kada (nema roka). Međutim, ti se zahtjevi moraju predati u razumno vrijeme prije predavanja prijedloga projekta koji uključuje aktivnosti EVS-a (barem 6 tjedana prije podnošenja prijedloga) kako bi se izbjeglo odbacivanje aktivnosti EVS-a zbog toga što neke od organizacija još nemaju akreditaciju.

Akreditaciju organizacija EVS-a provodi:

- Nacionalna agencija države u kojoj se nalazi organizacija, za organizacije sa sjedištem u državama sudionicama u programu;
- SALTO SEE za organizacije sa sjedištem u državama Zapadnog Balkana;
- SALTO EECA za organizacije sa sjedištem u zemljama Istočnog Partnerstva i na državnom području Rusije priznatom međunarodnim pravom;
- SALTO Euromed za organizacije sa sjedištem u državama Južnog Mediterana.

Akreditacija može biti valjana za cijelo vrijeme trajanja programa Erasmus+ ili kraće. Podnositelj željeno razdoblje valjanosti unosi u obrazac za akreditaciju. Tijela koja su zadužena za akreditaciju mogu provoditi redovne ili pravovremene kontrole radi provjere ispunjavaju li akreditirane organizacije standarde kvalitete EVS-a. Nakon tih kontrola, akreditacija se može privremeno obustaviti ili povući.

Kako bi se olakšalo pronalaženje partnera, profili svih akreditiranih organizacija objavljuju se u bazi podataka organizacija Europske volonterske službe (Baza podataka za volontiranje)¹⁷⁹. Akreditirani organizacije pozivaju se da se posluže bazom podataka za volontiranje prilikom traženja volontera na projektima EVS-a. Baza podataka može se pogledati na *web*-mjestu Komisije.

c. SIGURNOST I ZAŠTITA SUDIONIKA

EUROPSKA KARTICA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Ako je primjenjivo, snažno se preporučuje da mladi ljudi i osobe koje rade s mladima koji sudjeluju u projektima mobilnosti mladih imaju Europsku karticu zdravstvenog osiguranja. To je besplatna kartica kojom se omogućuje pristup nužnoj, javnoj zdravstvenoj skrbi za vrijeme privremenog boravka u bilo kojoj od 28 država EU-a, Islandu, Lihtenštajnu i Norveškoj uz uvjete i troškove (besplatno u nekim državama) jednake onima koje imaju osobe koje su osigurane u toj državi. Dodatne informacije o iskaznici i o tome kako je možete dobiti dostupne su na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

¹⁷⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/learning-mobility/young-people-youth-workers_en

¹⁷⁹ Dostupno na: <http://europa.eu/youth/volunteering/>

RAZMJENE MLADIH

Svi sudionici u Razmjeni mladih moraju biti osigurani od rizika povezanih sa sudjelovanjem u tim aktivnostima. Programom Erasmus+ nije definiran jedinstven format osiguranja niti se preporučuju posebne osiguravajuće tvrtke. Program omogućuje organizacijama sudionicama da pronađu najprikladniju policu osiguranja u skladu s vrstom aktivnosti koja se provodi i vrstama osiguranja koje su dostupne na nacionalnoj razini. Nadalje, nije nužno predvidjeti osiguranje koje je specifično za projekt, ako su sudionici već pokriveni policama osiguranja koje su prethodno sklopili sami ili u dogovoru s organizacijom pošiljateljicom. U svakom slučaju, moraju biti obuhvaćena sljedeća područja: odgovornost treće strane za vođe mladih (uključujući, ako je moguće, osiguranje od profesionalne štete ili osiguranje od odgovornosti); nesreća ili teška bolest (uključujući stalnu ili privremenu nesposobnost); smrt (uključujući povratak u matičnu državu u slučaju aktivnosti koje se provode u inozemstvu); kada je primjenjivo, liječnička pomoć, uključujući nakon skrbi i posebno osiguranje za posebne okolnosti kao što su aktivnosti na otvorenom.

EUROPSKA VOLONTERSKA SLUŽBA

Svaki volonter EVS-a mora: - biti upisan u osiguranje EVS-a¹⁸⁰ predviđeno programom Erasmus+, kojim se nadopunjuju pokrivenost Europske kartice zdravstvenog osiguranja i/ili nacionalnih sustava socijalnog osiguranja.

Oni volonteri koji ne mogu dobiti Europsku karticu zdravstvenog osiguranja imaju pravo na potpunu pokrivenost putem osiguranja za EVS koje pruža Europska komisija.

Organizacija koordinatorica, u suradnji s organizacijom pošiljateljicom i primateljicom, odgovorna je za upis volontera. Upis se mora obaviti prije odlaska volontera i obuhvaćati trajanje aktivnosti EVS-a.

Informacije o pokrivenosti i potpori koja je dostupna putem osiguranja za volontere EVS-a, te upute o upisu, dostupni su na web-mjestu Izvršne agencije.

d. ZAHTJEVI U VEZI S VIZAMA

Mladi ljudi i osobe koje rade s mladima koji sudjeluju u projektima mobilnosti mladih možda će morati dobiti vizu za boravak u inozemstvu u državi sudionici u Programu ili partnerskoj državi koja je domaćin aktivnosti.

Zajednička je odgovornost svih organizacija sudionica da osiguraju potrebne dozvole (vize za kratki/dugi boravak ili dozvole boravka) prije planirane aktivnosti. Snažno se preporučuje tražiti odobrenja od nadležnih tijela puno unaprijed jer taj postupak može trajati nekoliko tjedana. Nacionalne agencije i Izvršna agencija mogu dati dodatne savjete i potporu u vezi s vizama, dozvolama boravka, socijalnoj sigurnosti itd.

e. UVJETI ZA SUDJELOVANJE VOLONTERA EVS-A

ODABIR

Odabir volontera može izvršiti bilo koja od organizacija uključenih u projekt (obično tu zadaću obavlja organizacija pošiljateljica ili koordinator).

U Europskoj volonterskoj službi mogu sudjelovati svi mladi ljudi, uključujući osobe s ograničenim mogućnostima. Volonteri se biraju na pravičan, transparentan i objektivan način, bez obzira na njihovu etničku pripadnost, vjeru, seksualnu orijentaciju, političku opredijeljenost itd. Ne bi trebale biti potrebne prethodne kvalifikacije, razina obrazovanja, posebno iskustvo ili znanje jezika. Može se izraditi specifičniji profil volontera ako je to opravdano zbog prirode zadaća aktivnosti EVS-a ili konteksta u kojem se provodi projekt.

UGOVOR S VOLONTEROM

Prije odlaska, svaki volonter EVS-a mora potpisati ugovor o volontiranju s organizacijom koordinatoricom. Tim se ugovorom definiraju zadaće koje će volonter izvršavati tijekom EVS-a, očekivani rezultati učenja itd. U sklopu ugovora, organizacija koordinatorica volonteru će dostaviti Info paket o EVS-u koji sadrži informacije o tome što može očekivati od EVS-a te kako se koristiti Youthpassom i na kraju aktivnosti dobiti potvrdu. Ugovor o volontiranju jest interni dokument između partnera i volontera; Međutim, nacionalna agencija koja je dodijelila bespovratna sredstva može ga zatražiti.

180 CIGNA - <https://www.cignahealthbenefits.com/en/plan-members>

ALAT ZA MOBILNOST+

Čim sudionici budu odabrani, organizacija korisnica mora u Alat za mobilnost+ unijeti opće podatke o sudioniku i vrsti aktivnosti mobilnosti u kojima će on/ona sudjelovati (npr. ime sudionika, odredište, trajanje mobilnosti itd.). Alatom za mobilnost+ pomoći će se korisniku u upravljanju aktivnostima mobilnosti programa Erasmus+. Organizacija korisnica također je odgovorna za ažuriranje Alata za mobilnost+ u slučaju promjena u vezi sa sudionicima ili aktivnostima za vrijeme trajanja projekta mobilnosti. Korisnici će na temelju unesenih podataka moći iz Alata za mobilnost+ izvlačiti unaprijed popunjena izvješća. Putem Alata za mobilnost+ moći će se također pripremati izvješća koja će popunjavati sudionici u aktivnostima mobilnosti.

Više informacija o Alatu za mobilnost+ i o tome kako mu pristupiti bit će navedeno u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava između Nacionalne agencije i korisnika.

JEZIČNA POTPORA

Mladi volonteri koji sudjeluju u EVS-u u trajanju od dva mjeseca ili više mogu dobiti jezičnu potporu prije odlaska ili za vrijeme aktivnosti.

Za jezike koji su dostupni u okviru jezične potpore na internetu:

Komisija stavlja na raspolaganje internetski alat za volontere EVS u cilju ocjene znanja jezika koji će koristiti za vrijeme volontiranja u inozemstvu. Taj im alat nudi ako je potrebno, mogućnost za poboljšanje znanja jezika prije i/ili tijekom EVS-a. Sudionici koji su savladali najmanje razinu B2 glavnog jezika volontiranja mogu OLS-om pohađati tečaj jezika države primateljice, ako je dostupan. Takva će se internetska usluga postupno provoditi za vrijeme trajanja Programa. Jezična potpora pružat će se kako slijedi:

- u trenutku podnošenja zahtjeva za EVS, organizacija podnositeljica procijenit će potrebu za jezičnom potporom za svoje sudionike – za glavni jezik kojim će se volonteri koristiti u obavljanju svojih zadaća ili za jezik države primateljice, ako je primjenjivo;
- Nacionalne će agencije dodijeliti dozvole za korištenje internetske usluge organizacijama korisnicama u skladu s općim kriterijima koje je utvrdila Europska komisija;
- nakon odabira volontera, svi volonteri (osim izvornih govornika i u drugim opravdanim slučajevima) koji se koriste internetskom uslugom podvrgnut će se internetskom testiranju kojim će se ocijeniti njihovo znanje stranog jezika kojim će se koristiti tijekom EVS-a ili jezika države primateljice, ako je primjenjivo. Rezultati ocjenjivanja bit će priopćeni volonterima i neće utjecati na njihovu mogućnost za odlazak u inozemstvo;
- na temelju broja dostupnih dozvola za tečajeve jezika, volonterima kojima je potrebna jezična potpora ponudit će se mogućnost da pohađaju tečaj jezika na internetu;
- na kraju EVS-a volonteri će se podvrgnuti drugoj internetskoj provjeri znanja jezika kojom će se mjeriti ostvareni napredak u odabranom jeziku. Rezultati će se priopćiti volonteru, na zahtjev organizaciji koordinatorici i mogu biti uneseni u Youthpass potvrdu.

U početnim fazama programa, internetsko ocjenjivanje i tečajevi neće biti dostupni na svim jezicima EU-a i tečajevi jezika možda neće biti dostupni za sve sudionike koji ih zatraže. Dodatni podaci dostupni su na *web*-mjestu Komisije i nacionalnih agencija.

Postojanje Jezične potpore na internetu (OLS) ne bi smjelo spriječiti organizatore da volonterima pružaju druge vrste jezične potpore.

Za jezike koji nisu dostupni u okviru jezične potpore na internetu:

Za jezike koji nisu obuhvaćeni internetskom uslugom učenje jezika moraju organizirati organizacije sudionice u projektu mobilnosti za mlade. U tu svrhu mogu se osigurati posebna bespovratna sredstva za „jezičnu potporu”. Korisnici ovih bespovratnih sredstava trebali bi poticati sudionike da počnu učiti jezik prije EVS-a. Nadalje, organizacije koje sudjeluju u projektu mobilnosti mladih mogu koristiti bespovratna sredstva za „organizacijsku potporu” za rješavanje potreba sudionika u smislu pedagoške, tematske, kulturološke i posebne jezične pripreme (vidi „pravila financiranja” u dijelu B ovog Vodiča).

PRIPREMA PRIJE ODLASKA

Za pripremu prije odlaska odgovorne su organizacije EVS-a (obično organizacija pošiljateljica ili organizacija koordinatorica) i time se volonterima omogućuje da razgovaraju u svojim očekivanjima, razvijaju motivaciju i ciljeve učenja te da dobiju informacije o državi domaćinu i o programu Erasmus+. Osim toga, mogu se organizirati jednodnevne pripreme prije odlaska u cilju uspostave kontakata s volonterima koji odlaze u inozemstvo.

2. TIJEKOM MOBILNOSTI

CIKLUS OSPOSOBLJAVANJA I OCJENJIVANJA U OKVIRU EVS-A

Volonteri EVS-a imaju pravo i obvezu sudjelovati u sljedećim sesijama osposobljavanja i ocjenjivanja u okviru EVS-a, koje su organizirane u skladu s dokumentom Europske komisije „[Ciklus osposobljavanja i ocjenjivanja volontera: Smjernice i najmanji standardi kvalitete Europske komisije](#)“, koji je dostupan na web-mjestu.

TKO ORGANIZIRA CIKLUS OSPOSOBLJAVANJA I OCJENJIVANJA U OKVIRU EVS-A?

Odgovornost za organizaciju Ciklusa osposobljavanja i ocjenjivanja EVS-a ovisi o tome gdje će se održavati događanja:

- države sudionice u Programu: osposobljavanje/ocjenjivanje organiziraju nacionalne agencije;
- u partnerskim državama u susjedstvu EU-a (regije 1-4): ocjenjivanje/osposobljavanje organiziraju Resursni centri SALTO SEE, SALTO EECA ili SALTO Euromed¹⁸¹, ovisno o tome koji centar pokriva pojedinu državu;
- u drugim partnerskim državama: sesije osposobljavanja i ocjenjivanja ne organiziraju ni nacionalne agencije niti SALTO-i. Organizacije sudionice odgovorne su osigurati osposobljavanje po dolasku za sudionike i mjesto na kojem će se obaviti srednjoročno ocjenjivanje njihovog iskustva s EVS-om. U tom smislu, troškovi aktivnosti EVS-a organiziranih u okviru jačanja sposobnosti u području mladih mogu biti obuhvaćeni stavkom „troškovi aktivnosti“.

Čim obje strane potpišu ugovor, organizacije koordinatorice trebale bi odmah unijeti podatke o volonteru/volonterima u Alat za mobilnost+ te se obratiti mjerodavnoj nacionalnoj agenciji ili Resursnom centru SALTO-a kako bi oni mogli organizirati osposobljavanje i ocjenjivanje volontera uključenih u projekt.

U svakom slučaju, korisnike se uvijek potiče da volonterima ponude dodatne mogućnosti osposobljavanja i ocjenjivanja, čak i ako u tu svrhu u okviru bespovratnih sredstava za projekt nisu osigurana posebna sredstva. Svi organizatori aktivnosti osposobljavanja i ocjenjivanja u okviru EVS-a trebali bi davati informacije o Youthpassu.

Za projekte koji traju manje od 2 mjeseca, organizacije sudionice odgovorne su za organiziranje pripremnih sastanaka koji su prilagođeni potrebama volontera i/ili vrsti aktivnosti EVS-a. Uz to, u slučaju opravdanih potreba, organizacije sudionice mogu organizirati osposobljavanje po dolasku za kratkoročne aktivnosti u kojima sudjeluju mladi ljudi s ograničenim mogućnostima. U okviru projekata mobilnosti, troškovi povezani s takvim sastancima mogu biti obuhvaćeni stavkom „izvanredni troškovi“ za aktivnosti u kojima sudjeluju mladi ljudi s ograničenim mogućnostima (vidjeti odjeljak „pravila financiranja“ u dijelu B ovog Vodiča). U slučaju velikih događanja EVS-a, troškovi pripreme mogu biti obuhvaćeni stavkom „troškovi aktivnosti“.

3. NAKON MOBILNOSTI

PRIZNAVANJE REZULTATA UČENJA - YOUTHPASS

Svaka mlada osoba, volonter ili osoba koja radi s mladima koja sudjeluje u projektu mobilnosti mladih može dobiti potvrdu Youthpass. U Youthpassu se opisuje i vrednuje neformalno i informalno iskustvo učenja stečeno za vrijeme projekta (rezultati učenja). Youthpass se može koristiti i za vrijeme projektnih aktivnosti kao alat kojim će se sudionicima pomoći da postanu svjesniji svog postupka učenja. Podršku i više informacija o Youthpassu potražite u vodiču za Youthpass i ostalim relevantnim materijalima na www.youthpass.eu.

4. MOBILNOST MLADIH LJUDI I OSOBA KOJE RADE S MLADIMA IZVAN PROJEKATA MOBILNOSTI

Uz projekte mobilnosti u okviru Ključne mjere 1., programom Erasmus+ podupire se mobilnost mladih ljudi i osoba koje rade s mladima i u okviru velikih projekata EVS-a, Strateških partnerstava i Jačanja sposobnosti u području mladih. U tim slučajevima, ako je primjenljivo, organizacije sudionice moraju slijediti ista načela i standarde kvalitete utvrđene za aktivnosti koje se financiraju u okviru projekata mobilnosti.

¹⁸¹ <https://www.salto-youth.net/>

ZDRUŽENI DIPLOMSKI STUDIJI ERASMUS MUNDUS

1. UVJETI U VEZI S PRIPREMOM ZDRUŽENIH DIPLOMSKIH STUDIJA ERASMUS MUNDUS

EMJMD mora biti potpuno osmišljen u trenutku podnošenja prijave i mora biti spreman za izvedbu tri puta za redom, počevši od druge akademske godine nakon podnošenja prijave ako se konzorcij odluči za mogućnost pripreme godine nakon što bude odabran. Očekuje se da konzorciji EMJMD-a koji su izabrali ne provesti pripremnu godinu s provedbom diplomskog studija krenu odmah, odnosno od prve akademske godine nakon odabira.

Kako bi ispunile minimalne zahtjeve navedene u Vodiču kroz program, ustanove visokog obrazovanja s poslovnim nastanom u državi sudionici u Programu moraju moći dokazati akreditaciju svakog diplomskog programa na temelju kojeg se priprema program EMJMD-a. Osim akreditacije, ti nacionalni programi nakon kojih se stječe diploma moraju biti priznati od strane partnera unutar konzorcija UVO-a iz država sudionica u Programu. Ako se predloženi EMJMD studijski program temelji na sasvim novom kurikulumu koji se ne može povezati s postojećim i akreditiranim diplomskim studijem u pojedinoj državi, tada se akreditacija EMJMD-a mora ishoditi u fazi prijave. Osim toga, podnositelji bi trebali imati na umu da postupak priznavanja razdoblja studiranja u okviru EMJMD-a unutar konzorcija mora biti usuglašen prije upisa prvih studenata na EMJMD.

UVO-i države sudionice u Programu koji su partneri u konzorciju moraju biti ustanove koje dodjeljuju diplome diplomskih studija i koje imaju sposobnost izdati združene ili višestruke diplome (barem dvostruke diplome) diplomantima EMJMD-a. Konzorciji moraju također osigurati da se diplomantima osigura izdavanje Dotatka diplomu na kraju razdoblja studiranja, koji obuhvaća sadržaj cijelog programa diplomskog studija.

Osim ako prijavitelji izričito ne zatraže drukčije, prva godina bit će pripremna godina i godina promicanja/jačanja svijesti tijekom koje će se program oglašavati i odabrati prva generacija studenata. EMJMD-ovi moraju osigurati zajedničke/usuglašene postupke za upis studenata¹⁸², aktivnosti poučavanja/osposobljavanja, mehanizme osiguranja kvalitete, ispitivanje studenata i ocjenjivanje rezultata, upravno i financijsko upravljanje konzorcijem, prirodu/opseg usluga koje se nude studentima (npr. tečajevi jezika, potpora za vize itd.). Svi studenti moraju imati zdravstveno i opće osiguranje koje odabere konzorcij. Programom se moraju poštovati minimalni zahtjevi EMJMD-a definirani u smjernicama dostupnima na *web*-mjestu Izvršne agencije.

Ovi su elementi od ključne važnosti za dokazivanje pune integracije studija EMJMD-a i konzorcija koji ga provodi. Stoga se očekuje da se u fazi podnošenja prijedloga dostavi nacrt Sporazuma o konzorciju kojim će biti obuhvaćene gore navedene i druge važne stavke na jasan i transparentan način. Postojanje ažurnog, sveobuhvatnog i čvrstog Sporazuma o konzorciju znak je spremnosti partnera i zrelosti prijave.

Konzorcij za EMJMD morati će organizirati zajedničke aktivnosti promidžbe i jačanja svijesti kako bi se osigurala vidljivost združnog programa studija i programa stipendija Erasmus+ u cijelom svijetu. Te će aktivnosti nužno uključiti razvoj integriranog i sveobuhvatnog *web*-mjestu studija (na engleskom i na glavnom jeziku studija, ako taj jezik nije engleski) na kojem će se nalaziti sve potrebne informacije o EMJMD-u za studente i buduće poslodavce, prije prvog kruga prijave za stipendije.

Postupak podnošenja prijave studenata i rok za podnošenje prijave moraju biti osmišljeni na takav način da studenti dobiju sve nužne informacije dovoljno unaprijed i da se imaju dovoljno vremena pripremiti i dostaviti prijavu (najmanje 4 mjeseca prije roka za stipendije). Također se potiče konzorcij da organizira tečajeva jezika na jeziku države ustanova domaćina i da ponudi tečajeve drugih čestih jezika. Vidljivost će se podupirati putem *web*-mjestu Komisije i Izvršne agencije, putem nacionalnih agencija i Delegacija EU-a. Smjernice o *web*-mjestima EMJMD-a dostupne su na *web*-mjestu Izvršne agencije.

2. UVJETI KOJI SE ODOSE NA STUDENTE DIPLOMSKOG STUDIJA

Studenti diplomskog studija koji se žele upisati u EMJMD moraju imati prethodno stečenu diplomu preddiplomskog studija¹⁸³ ili dokazani priznati istovjetni akademski stupanj u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom. Svaki konzorcij za EMJMD utvrđuje vlastiti postupak za prijavljivanje studenata i kriterije za odabir u skladu sa zahtjevima i smjernicama koji su dostupni na *web*-mjestu Izvršne agencije. U ovom kontekstu studenti kandidati mogu podnijeti zahtjev za stipendiju za EMJMD za bilo koji od studija Erasmus+ Erasmus Mundus (katalog EMJMD-a dostupan je na sljedećem *web*-mjestu: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en), ali ograničeni su na najviše tri različita združena programa po akademskoj godini.

¹⁸² Postupak odabira mora biti organiziran na takav da se njime osigura odabir najboljih studenata iz cijelog svijeta.

¹⁸³ Lako taj uvjet mora biti ispunjen u trenutku upisa, konzorciji za EMJMD mogu odlučiti prihvatiti molbe za stipendije od studenata u posljednjoj godini prve razine studija.

Stipendije iz programa Erasmus+ za EMJMD mogu se ponuditi studentima iz bilo koje regije svijeta. Konzorciji su dužni uzeti u obzir zemljopisnu ravnotežu – tj. najviše 3 kandidata iz iste države (iste nacionalnosti) može dobiti stipendiju za EMJMD u istom ciklusu upisa. Studenti koji imaju dvojno državljanstvo moraju navesti državljanstvo pod kojim podnose prijavu za stipendiju. Međutim, posebna se pravila mogu primjenjivati u slučaju dodatnog financiranja za posebne regije svijeta. Konzorcije za EMJMD također se potiče da potiču upis studenata koji sami plaćaju svoj studij¹⁸⁴ koji predstavljaju oko 25 % nositelja stipendija Erasmus +.

Stipendije za EMJMD dodjeljuju se za sudjelovanje u cijelom programu EMJMD-a. Stipendisti ne mogu prenositi bodove iz prethodnog studija koji su pohađali prije upisa u EMJMD kako bi smanjili broj obveznih aktivnosti u okviru združenog programa. Nadalje, stipendisti EMJMD-a ne mogu istovremeno biti korisnici bespovratnih sredstava za mobilnost studenata ili osoblja u okviru drugih programa visokog obrazovanja koji se financiraju iz proračuna EU-a i obrnuto.

Kako bi se zajamčila potpuna transparentnost pravila provedbe EMJMD-a i definirala prava i obveze upisanih studenata prema konzorciju za EMJMD, obje stranke (tj. upisani studenti i konzorcij za EMJMD) morati će potpisati Ugovor o studiranju (vidi predložak na *web*-mjestu Izvršne agencije) prije upisa studenta u EMJMD. Ugovorom o studiranju bit će obuhvaćeni svi akademski, financijski, administrativni aspekti i aspekti ponašanja u vezi s provedbom EMJMD-a, te, za stipendiste, upravljanje stipendijom. U njemu bi trebali biti uključeni pokazatelji uspješnosti za uspješno stjecanje najmanjeg broja ECTS bodova (i posljedice u slučaju natjecanja), podaci o uslugama koje se pružaju studentu te pojedinosti o zahtjevima u vezi sa zdravljem/socijalnim osiguranjem, mobilnosti i pravila u vezi sa završnim radom/ispitom/diplomiranjem. U svrhe transparentnosti, predložak Ugovora o studiranju mora biti objavljen na *web*-mjestu konzorcija za EMJMD (svi EMJMD-ovi moraju imati svoje *web*-mjesto).

3. UVJETI U VEZI S PRAĆENJEM I OSIGURANJEM KVALITETE

U cilju učinkovitog praćenja provedbe tečajeva EMJMD-a, konzorciji korisnici moraju primjenjivati niz mehanizama za praćenje i osiguranje kvalitete (QA):

- definiciju zajedničkog plana za osiguranje kvalitete sa zajedničkim metodama i kriterijima ocjenjivanja, dogovoreni plan provedbe/postignuća i aktivnosti praćenja. Taj će postupak za QA morati biti ugrađen u projekt EMJMD-a u fazi podnošenja prijave, posebno postupci unutarnjeg i vanjskog ocjenjivanja, povratne informacije o pokazateljima (npr. zapošljivost diplomanata, održivost), itd.. Konzorcij mora izvješćivati Izvršnu agenciju o nalazima i zaključcima QA;
- dostavljanje redovitih izvješća o napretku (od kojih su neki preduvjet za plaćanje sljedeće rate bespovratnih sredstava);
- kvalitativno i kvantitativno praćenje mobilnosti studenata i uspješnosti (u smislu provedenih aktivnosti, stečenih ECTS bodova i dodijeljenog akademskog stupnja) putem internetskog Alata za mobilnost Izvršne agencije (EMT);
- veze i suradnja (ako je primjenjivo i očekivano) i udruženjem studenata EM-a (web-mjesta EMA: www.em-a.eu);
- zajednički sastanci UVO sudionika, predstavnika studenata, programskog dužnosnika Izvršne agencije, osoblja predmetnih nacionalnih agencija i, ako je potrebno, vanjskih stručnjaka; konzorcij za JMD mora za vrijeme razdoblja obuhvaćenog ugovorom o bespovratnih sredstava organizirati barem dva sastanka;
- povratne informacije od upisanih studenata;
- sudjelovanje u tematskim sastancima klastera koje organizira Komisija, nacionalne agencije ili Izvršna agencija radi razmjene dobre prakse i uzajamnog učenja.

4. POSTUPAK ODABIRA KONZORCIJA EMJMD-A

Glavni cilj programa EMJMD-a je privlačenje, odabir i financiranje izvrsnosti; to je potrebno shvaćati u smislu akademske kvalitete glavnih zainteresiranih strana (organizacija sudionica i studenata EMJMD-a) te u smislu provedbene sposobnosti konzorcija od kojih se očekuje provedba međunarodnog studijskog programa sa studentima iz država sudionica u Programu i partnerskih država. Prijedloge će ocjenjivati akademski stručnjaci postupkom vrednovanja u jednom koraku.

Na temelju ocjene četiriju kriterija za dodjelu – tj. važnosti projekta, kvalitete plana i provedbe projekta, kvalitete projektnog tima i rješenja za suradnju, učinka i širenja – utvrdit će se rang lista svih prijedloga. Za financiranje će se uzeti u obzir samo oni prijedlozi koji prijeđu minimalni prag od najmanje 30 bodova od ukupnih 40 u okviru kriterija za dodjelu „Važnost projekta” i koji dobiju najmanje 70 bodova od ukupnih 100.

Prijedlozi koji prijeđu sve pragove ocjenjivat će se za dodjelu dodatnih stipendija za ciljane regije partnerskih država definirane u odjeljku „Dodatne stipendije za studente iz ciljanih regija svijeta”. Akademski stručnjaci analizirat će i vrednovati odgovore podnesene za dodatni kriterij za dodjelu: „Važnost projekta u ciljanoj regiji/regijama” i naznačiti, navodeći da/ne, jesu li informacije relevantne.

¹⁸⁴ Studenti koji sami plaćaju studij su studenti koji plaćaju studij vlastitim sredstvima ili studenti koji su dobili stipendiju u okviru nekog drugog programa.

Ocjena dodatnog kriterija neće utjecati na izvornu rang listu izrađenu na temelju vrednovanja četiriju kriterija za dodjelu (važnost projekta, kvaliteta plana i provedbe projekta, kvaliteta projektnog tima i rješenja za suradnju, učinak i širenje).

STRATEŠKA PARTNERSTVA

1. VRSTE PROJEKATA

Strateški partnerstvima podupire se opsežan i fleksibilan niz aktivnosti za provedbu inovativne prakse, promicanje razvoja i modernizacija organizacija i podupire se razvoj politike na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Ovisno o ciljevima projekta, uključenim organizacijama sudionicama, očekivanom učinku i drugim elementima, Strateška partnerstva mogu biti različitih veličina i u skladu s tim prilagođavati svoje aktivnosti. Jednostavno rečeno, putem ove aktivnosti omogućuje se organizacijama sudionicama stjecanje iskustva u međunarodnoj suradnji i jačanje njihovih sposobnosti, ali i proizvodnja kvalitetnih inovativnih rezultata. Ocjena kvalitete prijedloga projekta bit će razmjerna ciljevima suradnje i prirodi uključenih organizacija.

U odjeljku u nastavku navedene su ideje o vrstama aktivnosti koje se mogu provoditi u okviru Strateškog partnerstva kojim se promiče međusektorska suradnja ili se bave određenim područjem obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ovaj je odjeljak ilustrativne prirode i ne sprječava organizacije sudionice u planiranju projekta na drugačiji način.

AKTIVNOSTI:

- kurikulumi, tečajevi, združeni programi studija, zajednički moduli (uključujući e-module), integracija velikog broja načina učenja (na daljinu, uz rad, modularno učenje);
- učenje, poučavanje, osposobljavanje, materijali i metode za rad s mladima, pedagoški pristupi i alati;
- suradnja na temelju projekta, suradničko učenje, radionice, virtualni laboratoriji, virtualna mjesta za suradnju;
- aktivnosti jačanja sposobnosti i umrežavanja;
- razrada i provedba strateških planova suradnje;
- aktivnosti informiranja, usmjeravanja, osposobljavanja i savjetovanja;
- ankete, usporedne analize, prikupljanje dokaza, studije stvarnih slučajeva;
- definicija standarda kvalitete i profila zanimanja koji se temelje na kompetencijama;
- poboljšanje kvalifikacijskog okvira, prijenos bodova, osiguranje kvalitete, priznavanje i vrednovanje;
- aktivnosti osposobljavanja, poučavanja i učenja (vidi odlomak 2. u nastavku).

Nadalje, od svih će se Strateških partnerstava očekivati poduzimanje i širenje rezultata u cilju poticanja šire uporabe i povećanja učinka izvan organizacija koje su izravno uključene u projekt. Zahtjevi za širenje bit će razmjerni ciljevima i području primjene projekta.

Organizacije, ustanove iz različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih te iz drugih socioekonomskih sektora mogu, putem projekata, surađivati na ostvarenju ciljeva u jednom ili više područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Sljedeće tipologije aktivnosti posebno su značajne u svakom navedenom području za ostvarenje ciljeva politike opisanih u dijelu B ovog Vodiča, unutar ili preko sektorskih granica.

MEĐUSEKTORSKA SURADNJA:

Razviti, ispitati, prilagoditi i provoditi inovativne prakse u vezi sa:

- strateškom suradnjom između različitih obrazovnih sektora i lokalnih/regionalnih poduzeća, na primjer za istraživanje zapošljivosti ili pojednostavljivanjem prelaska iz škole na posao ili između obrazovnih razina;
- zajedničkim istraživačkim projektima koji se provode kroz partnerstva između ustanova visokog obrazovanja i ostalih obrazovnih razina, na primjer, u području ocjenjivanja ili rezultata učenja povezanih s transverzalnim sposobnostima;
- strateškom suradnjom između pružatelja formalnog i neformalnog/informalnog obrazovanja, na primjer u vezi s učenjem na temelju IKT-a ili jačanjem integracije digitalnih sadržaja u učenje;
- istraživanjem i analizom dosljednih pedagoških pristupa i metodologija, posebno onih kojima se prenose transverzalne sposobnosti (kao što je poduzetništvo) razvijene preko obrazovnih sektora;
- transnationalnom suradnjom na temelju projekata između partnera iz različitih obrazovnih sektora (na primjer, rane godine u kombinaciji s višim srednjoškolskim obrazovanjem) istraživanjem uporabe CLLL-a¹⁸⁵ za povećanje jezičnih sposobnosti među učenicima svih dobi iz različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih, uključujući migrante;
- suradnjom i razmjenom prakse između osoblja odgovornosti za usluge potpore na različitim obrazovnim razinama (kao što su smjernice, savjeti, metode i alati treniranja, razvoj sustava za praćenje napretka studenta); ili onih uključenih u službe pružanja potpore studentima radi povećanja kvalitete i usklađenosti među obrazovnim sektorima;

¹⁸⁵ Integrirano učenje jezika i nastavnog sadržaja.

- partnerstvima na različitim obrazovnim razinama kojima se promiče pristup i učenje putem otvorenih obrazovnih sadržaja (OER) razmjenom najbolje prakse i OER-a na različitim razinama;
- zajedničkim istraživačkim projektima koji uključuju partnerstva u sektorima obrazovanja i mladih istražujući potencijal analitike učenja i procjene korisnika za povećanje kvalitete učenja;
- suradnjom među školama, pružateljima VET-a i ustanovama visokog obrazovanja za istraživanje aktivnosti u cilju promicanja bolje usklađenosti između različitih alata za transparentnost i priznavanje na razini EU-a i na nacionalnoj razini;
- suradnjom između sektora mladih i ustanova visokog obrazovanja radi lakšeg priznavanja i potvrđivanja neformalnog i informalnog učenja i njihovom isprepletenosti s formalnim obrazovanjem i s različitim područjima.

VISOKO OBRAZOVANJE:

- Razviti, ispitati, prilagoditi i provoditi inovativne prakse u vezi sa:
 - združenim studijskim programima i združenim kurikulumima, intenzivnim programima i zajedničkim modulima – uključujući e-module – između partnera iz različitih država, disciplina i gospodarskih sektora (javni/privatni), koji su u skladu s potrebama na tržištu rada;
 - transnacionalnom suradnjom na projektima između poduzeća i studenata/osoblja u ustanovama visokog obrazovanja u cilju studiranja slučajeva iz stvarnog života;
 - pedagoškim pristupima i metodologijama, posebno onima kojima se osiguravaju transverzalne kompetencije, poduzetnički način razmišljanja i kreativno razmišljanje, uključujući uvođenjem multi-, trans- i interdisciplinarnih pristupa, sustavnijim uvođenjem obrazovne mobilnosti u kurikulume („ugrađena mobilnost”) i putem boljeg iskorištavanja IKT-a;
 - integracijom različitih načina studija (na daljinu, uz rad, modularno učenje), posebno putem personaliziranog učenja, strateškog korištenja otvorenih obrazovnih sadržaja i virtualne mobilnosti i virtualnih obrazovnih platformi;
 - novim pristupima za olakšavanje propusnosti među obrazovnim sektorima (putem vrednovanja prethodnog učenja i mogućnosti za fleksibilno učenje – modularne studije, stopljeno učenje itd.);
 - profesionalnom orijentacijom i savjetovanjem te metodama i alatima za osposobljavanje;
 - suradnjom UVO-a s lokalnim/regionalnim tijelima vlasti i drugim dionicima na temelju suradnje u međunarodnom okruženju radi promicanja regionalnog razvoja i međusektorske suradnje za izgradnju mostova i razmjenu znanja između različitih formalnih i neformalnih sektora obrazovanja i osposobljavanja;
 - suradnjom i razmjenom prakse između osoblja odgovornost za usluge potpore, kao što su savjetovanje, metode i alati za osposobljavanje, razvoj sustava za praćenje napretka studenata; ili onih koji rade na uslugama pomoći studentima u cilju povećanja kvalitete (tj. privlačenja i zadržavanja netradicionalnih učenika, tj. odraslih osoba i nedovoljno zastupljenih skupina u visokom obrazovanju);
- Olakšati priznavanje i potvrđivanje vještina i kompetencija na nacionalnoj razini putem učinkovitog osiguranja kvalitete na temelju rezultata učenja i upućivanjem na europske i nacionalne kvalifikacijske okvire.
- Razviti fleksibilne putove za studente i diplomante visokog obrazovanja, uključujući vrednovanje njihova prethodnog učenja;

STRUKOVNO OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE:

- Razviti, testirati i prilagoditi/provoditi inovativne prakse u vezi s:
 - (ponovnom) definicijom standarda kompetencija u skladu s rezultatima učenja; prilagodna ili razvoj kurikuluma za VET i studija, te pratećeg nastavnog materijala i alata;
 - metodologijama učenja i poučavanja u sustavu VET-a i pedagoškim pristupima, posebno onima koji donose ključne kompetencije i osnovne vještine; jezične vještine; s naglaskom na uporabu IKT-a;
 - novim vrstama programa praktičnog osposobljavanja i analizom slučajeva iz stvarnog života u poduzećima i industriji; razvojem i provedbom transnacionalne suradnje na projektima između poduzeća i studenata/osoblja u ustanovama za VET;
 - razvojem i pružanjem novih materijala i metoda za poučavanje i osposobljavanje u području VET-a, uključujući učenje radeći, virtualnu mobilnost, otvorene obrazovne sadržaje i bolje iskorištavanje potencijala IKT-a, na primjer, uspostavom virtualnih laboratorija/radnih mjesta prilagođenih potrebama na tržištu rada;
 - profesionalnom orijentacijom i savjetovanjem te metodama i alatima za osposobljavanje;
 - alatima i metodama za stručno usavršavanje učitelja, voditelja osposobljavanja i osoblja u VET-u; s posebnim naglaskom na bolje početno obrazovanje i stručno usavršavanje učitelja i voditelja osposobljavanja u VET-u;
 - upravljanjem i vodstvom organizacija VET-a;
 - strateškom suradnjom između pružatelja VET-a i lokalnih/regionalnih poslovnih zajednica, uključujući agencije za gospodarski razvoj;

- suradnjom za razvoj kreativnosti i inovacija između pružatelja VET-a, UVO-a i centara za dizajn, umjetnost, istraživanje i inovacije;
- Olakšati priznavanje i potvrđivanje vještina na nacionalnoj razini upućivanjem na europske i nacionalne kvalifikacijske okvire i uporabom instrumenata za EU-a ; razviti fleksibilne putove za studente i diplomante VET-a, uključujući vrednovanje njihovog prethodnog učenja;
- Provoditi prijenos prijenosa bodova (ECVET) i osiguranja kvalitete (EQAVET) u davateljima VET-a.

ŠKOLSKO OBRAZOVANJE:

- Razviti, testirati i prilagoditi/provoditi inovativne prakse u vezi s:
 - novim kurikulumima, tečajevima, nastavnim materijalima i alatima;
 - načinima učenja i poučavanja i pedagoškim pristupima, posebno onima kojima se pružaju ključne kompetencije i osnovne vještine, jezične vještine i stavlja naglasak na korištenje IKT-a;
 - novim vrstama programa praktičnog osposobljavanja i analizom slučajeva iz stvarnog života u poduzećima i industriji;
 - novih oblika učenja i pružanja obrazovanja i osposobljavanja, posebno strateške uporabe otvorenog i fleksibilnog učenja, virtualne mobilnosti, otvorenih obrazovnih sadržaja i boljeg iskorištavanja potencijala IKT-a;
 - smjernica, savjetovanja i metoda i alata za osposobljavanje;
 - alatima i metodama za stručno usavršavanje učitelja, voditelja osposobljavanja i osoblja; s posebnim naglaskom na bolje početno obrazovanje i stručno usavršavanje učitelja;
 - upravljanjem i vodstvom ustanova za obrazovanje i osposobljavanje;
 - aktivnostima privlačenja između organizacija u različitim sektorima obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
 - strateškom suradnjom između pružatelja obrazovanja s jedne strane i lokalnih/regionalnih vlasti s druge strane;
- Razmjena iskustava i dobre prakse, provedba aktivnosti suradničkog učenja i radionica;
- Provoditi zajednička istraživanja, ankete, studije i analize;
- Olakšati priznavanje i potvrđivanje vještina na nacionalnoj razini upućivanjem na europske i nacionalne kvalifikacijske okvire i uporabom instrumenata za EU-a za potvrđivanje.
- Promicati suradnju lokalnih i/ili regionalnih tijela nadležnih za školstvo iz različitih država sudionica u Programu radi podržavanja strateškog razvoja kroz projekte u kojima sudjeluju škole te lokalne privatne organizacije i organizacije civilnog društva aktivne na tržištu rada ili u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

OBRAZOVANJE ODRASLIH:

- Razviti, testirati i prilagoditi/provoditi inovativne prakse u vezi s:
 - novim kurikulumima, tečajevima, nastavnim materijalima i alatima za odrasle polaznike;
 - metodologijama učenja i poučavanja te pedagoškim pristupima za odrasle polaznike, posebno onima koji donose ključne kompetencije i osnovne vještine; jezične vještine; s naglaskom na uporabu IKT-a;
 - novim oblicima učenja i pružanja obrazovanja odraslih, posebno strateškim korištenjem otvorenog i fleksibilnog učenja, virtualne mobilnosti, otvorenih obrazovnih sadržaja i boljeg iskorištavanja potencijala IKT-a;
 - profesionalnom orijentacijom i savjetovanjem te metodama i alatima za učenje odraslih;
 - alatima i metodama za stručno usavršavanje učitelja i osoblja za obrazovanje odraslih; s posebnim naglaskom na bolje početno obrazovanje i stručno usavršavanje nastavnika u obrazovanju odraslih;
 - upravljanjem i vodstvom ustanova za obrazovanje odraslih;
 - aktivnostima privlačenja između organizacija u različitim sektorima obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
 - strateškom suradnjom između pružatelja obrazovanja odraslih s jedne strane i lokalnih/regionalnih vlasti s druge strane;
- Osigurati fleksibilne obrazovne smjerove za odrasle polaznike, uključujući putem vrednovanja njihovog prethodnog učenja:
 - usporedbom i analizom modela i pristupa za upravljanje i provedbu
 - praktičnom primjenom i testiranjem metoda za vrednovanje znanja i sposobnosti putem neformalnog i informalnog učenja
- Povećati pristupačnost prilika za učenje za odrasle:
 - promicanjem razvoja multifunkcionalnih centara za učenje i regionalnih mreža pružatelja obrazovanja
 - mjerama za razvoj obrazovne dimenzije organizacija kojima obrazovanje nije primarna zadaća (npr. organizacije za kulturu)
 - razvojem tečajeva osposobljavanja u cilju poboljšanja dostupnosti i kvalitete europskih tečajeva osposobljavanja koji su dostupni učiteljima odraslih, upraviteljima i drugom osoblju za obrazovanje odraslih

- Olakšati priznavanje i potvrđivanje vještina na nacionalnoj razini upućivanjem na europske i nacionalne kvalifikacijske okvire i uporabom instrumenata za EU-a.

MLADI:

- Aktivnosti suradnje u području rada s mladima u cilju razvoja, testiranja, prilagodbe i/ili provedbe inovativne prakse u radu s mladima. Te se aktivnosti mogu odnositi na:
 - metode, alate i materijale za razvoj ključnih sposobnosti i osnovnih vještina mladih te za razvoj jezika i vještina IKT-a;
 - metode, alate i materijale za stručno usavršavanje osoba koje rade s mladima (npr. kurikulumi, načini osposobljavanja, resursi, dobra praksa, instrumenti za vrednovanje itd.);
 - nove oblike rada s mladima, posebno strateškim korištenjem otvorenog i fleksibilnog učenja, virtualne mobilnosti, otvorenih obrazovnih sadržaja i boljeg iskorištavanja potencijala IKT-a;
 - programe i alate za mlade koji su usmjereni na borbu protiv socijalne isključenosti i ranog napuštanja školovanja
 - strateško umrežavanje i suradnju među organizacijama za mlade i/ili s organizacijama u područjima obrazovanja i osposobljavanja te na tržištu rada;
 - strateška suradnja s lokalnim/regionalnim javnim tijelima;
- Priznavanje i potvrđivanje vještina i kompetencija na nacionalnoj razini upućivanjem na europske i nacionalne kvalifikacijske okvire i uporabom instrumenata EU-a za vrednovanje.
- Transnacionalne inicijative za mlade: aktivnosti suradnje, poticanje socijalne posvećenosti i poduzetničkog duha, koje zajednički stvaraju dvije ili više skupina mladih ljudi iz različitih država (vidi u nastavku).

NAGLASAK NA:

- kreativnosti, inovacijama i modernizaciji;
- strateškoj uporabi informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) i virtualnoj suradnji;
- otvoreni obrazovni sadržaji (OER);
- kvaliteti obrazovanja, osposobljavanja i mladih;
- poduzetničkom obrazovanju (uključujući socijalno poduzetništvo);
- ravnopravnost i uključenost;
- osnovnim i transverzalnim vještinama (jezične vještine, digitalne vještine i poduzetništvo);
- priznavanju i vrednovanju rezultata učenja u formalnom, neformalnom i informalnom učenju;
- promicanje fleksibilnih načina učenja;
- stručnosti i stručnom usavršavanju u obrazovanju, osposobljavanju i radu s mladima;
- vještinama upravljanja i vodstva;
- aktivno sudjelovanje mladih ljudi u društvu;
- međuinstitucionalnoj suradnji;
- međuregionalnoj suradnji;
- sinergijama među politikom i praksom.

SUBJEKTI I SUDIONICI:

- praktičari;
- osoblje koje radi u području obrazovanja i osposobljavanja;
- osobe koje rade s mladima;
- stručnjaci, specijalisti, profesionalci;
- studenti, vježbenici, naučnici, učenici, odrasli polaznici, mladi ljudi, volonteri;
- NEET (nezaposleni ljudi i oni koji ne sudjeluju u obrazovanju ili osposobljavanju);
- mladi ljudi s ograničenim mogućnostima;
- osobe koje rano napuštaju školovanje;
- donositelji odluka;
- istraživači.

PARTNERI KOJI MOGU SUDJELOVATI U ISTOM PROJEKTU

- organizacije za obrazovanje, osposobljavanje i mlade;
- organizacije koje rade u raznim područjima i sektorima (npr. centri za razvoj vještina ili gospodarske komore, itd.), tijela iz javnog sektora;
- poduzetnici, poduzeća, predstavnici poslovnog sektora i tržišta rada;
- organizacije u zajednici;
- tijela za istraživanje i inovacije;
- organizacije civilnog društva;
- socijalni partneri.

2. OSPOSOBLJAVANJE, POUČAVANJE I UČENJE UGRAĐENI U STRATEŠKA PARTNERSTVA

Strateška partnerstva mogu organizirati aktivnosti osposobljavanja, poučavanja i učenja pojedinaca, ako ona donose dodanu vrijednost u odnosu na ostvarenje ciljeva projekta. Neke od tih aktivnosti posebno su važne u jednom ili više područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih, a posebno

Vrsta aktivnosti	Posebno važna za
Spojena mobilnost učenika	Sva područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih
Kratkoročne razmjene skupina učenika	Školsko obrazovanje
Intenzivni studijski programi	Visoko obrazovanje
Dugoročna mobilnost učenika u svrhu učenja	Školsko obrazovanje
Dugotrajne zadaće poučavanja ili osposobljavanja	Visoko obrazovanje, VET, školsko obrazovanje i obrazovanje odraslih
Dugoročna mobilnost osoba koje rade s mladima	Mladi
Kratkoročno zajedničko osposobljavanje osoblja	Sva područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih

U odjeljcima u nastavku dodatno su opisane navedene aktivnosti.

UČENICI

INTENZIVNI STUDIJSKI PROGRAMI (5 DANA DO 2 MJESECA)

Intenzivni studijski program (ISP) kratak je program studija koji okuplja studente i nastavno osoblje iz uključenih ustanova visokog obrazovanja te druge mjerodavne stručnjake/specijaliste/profesionalce u cilju:

- poticanja učinkovitog i multinacionalnog poučavanja određenih u određenim područjima;
- omogućavanja studentima i učiteljima da zajedno rade u multinacionalnim i multidisciplinarnim skupinama i da na taj način imaju koristi od posebnih uvjeta rada i poučavanja koji nisu dostupni u jednoj ustanovi te mogu steći novu perspektivu o predmetnom području;
- omogućavanja nastavnom osoblju da razmjenjuje stajališta o obrazovnom sadržaju, nove pristupe kurikulumu, da isprobava inovativne metode učenja koje bi mogle postati dio novog zajedničkog tečaja ili kurikuluma u međunarodnom okruženju u učionicama.

Poželjne značajke ISP-a sljedeće su:

- ISP-ovima bi se trebale osigurati nove prilike za učenje, razvoj vještina, pristup informacijama i najnaprednije rezultate istraživanja i drugo znanje, npr. za uključene učenike i studente;
- radno opterećenje studenata potrebno je priznati putem sustava ECTS bodova (ili istovjetnog sustava);
- očekuje se da će ISP-ovi koristiti alate i usluge IKT-a za podupiranje pripreme i praćenja ISP-a, čime će se pridonijeti stvaranju održive obrazovne zajednice u predmetnom području;
- omjerom broja osoblja prema broju studenata trebalo bi se jamčiti aktivno sudjelovanje u učionici;
- potrebno je održati ravnotežu između sudjelovanja transnacionalnih i nacionalnih studenata i osoblja;
- ISP-ovi bi trebali uključivati snažan multidisciplinarni pristup u kojem se potiče interakcija studenata iz različitih akademskih disciplina;
- uz rezultate učenja u vezi s kompetencijama povezanim s područjem, ISP-ovi bi trebali poticati prijenos transverzalnih kompetencija.

Sudionike u ISP-u (nastavno osoblje i studente) bira konzorcij Strateškog partnerstva.

U broju sati poučavanja i osposobljavanja mora se osigurati da je većina vremena provedenog u inozemstvu posvećena obrazovanju i osposobljavanju, a ne istraživanju ili nekoj drugoj aktivnosti.

SPOJENA MOBILNOST STUDENATA, VJEŽBENIKA, ODRASLIH POLAZNIKA, UČENIKA U ŠKOLI I MLADIH LJUDI (5 DANA DO 2 MJESECA FIZIČKE MOBILNOSTI)

Aktivnosti u kojima se kombinira jedno ili više kratkih razdoblja fizičke mobilnosti (do 2 mjeseca) s virtualnom mobilnošću (korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije kao što su suradnička radna mjesta, *streaming* uživo, videokonferencije, društveni mediji itd. za nadopunjavanje ili produživanje rezultata učenja fizičke mobilnosti). Ona se može koristiti za pripremu, podupiranje i praćenje fizičke mobilnosti. Može se također organizirati za osobe s posebnim potrebama ili one u nepovoljnom položaju kako bi im se pomoglo da prevladaju prepreke dugoročnoj fizičkoj mobilnosti.

KRATKOTRAJNE RAZMJENE SKUPINA UČENIKA (5 DANA DO 2 MJESECA)

Kratkotrajne razmjene učenika mogu se organizirati među školama iz različitih država koje sudjeluju u istom Strateškom partnerstvu. Za vrijeme takvih događanja, učenici zajedno rade u jednoj od partnerskih škola mogu boraviti u obiteljima svojih kolega. Zajednički rad na projektu tijekom posjeta trebao bi biti povezan s ciljevima Strateškog partnerstva. Važno je napomenuti da suradnja između škola u partnerstvu ne bi smjela biti ograničena na takva događanja već bi trebala uključivati i zajedničke aktivnosti na internetu ili lokalne aktivnosti. Potiče se škole da koriste e-Twinning za zajednički rad na projektu prije i nakon događanja mobilnosti.

Učenici koji sudjeluju u kratkotrajnim razmjenama trebali bi uvijek biti u pratnji odraslih osoba kako bi se osigurala njihova zaštita i sigurnost te učinkovito učenje tijekom iskustva mobilnosti.

Zajedničkim radom na projektima tijekom posjeta trebala bi se učenicima i učiteljima iz različitih država omogućiti suradnja na jednoj ili više tema od obostranog interesa. Na taj se način učenicima i učiteljima pomaže u stjecanju i unaprjeđenju vještina u tom području, ali i u području timskog rada, međukulturalnog učenja, društvenih odnosa, planiranja i provedbe projektnih aktivnosti i korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT). Zahvaljujući suradnji na zajedničkim projektima sa skupinama učenika iz partnerskih škola iz različitih država učenici i učitelji imaju priliku vježbati strane jezike i povećava se njihova motiviranost za učenje jezika.

Aktivnosti projekta u idealnom bi slučaju trebale biti ugrađene u redoviti rad škola i u kurikulum učenika koji sudjeluju u projektu. Učenici bi trebali moći sudjelovati u svim fazama projekta, uključujući planiranje, organizaciju i ocjenjivanje aktivnosti.

DUGOROČNA OBRAZOVNA MOBILNOST UČENIKA (2 MJESECA DO 12 MJESECI)

Cilj je aktivnosti jačati suradnju između škola koje sudjeluju u istom Strateškom partnerstvu. Aktivnosti mobilnosti trebale bi biti povezane s ciljevima Strateškog partnerstva i ugrađene u dizajn projekta. Potiče se škole da koriste e-Twinning da zajedno rade na projektu prije, tijekom i nakon aktivnosti mobilnosti učenika. Tim bi se mjerama trebalo pomoći povećati učinak škola koje sudjeluju u programu. Aktivnost također omogućuje učenicima da poboljšaju razumijevanje različitosti europskih kultura i jezika i pomaže im steći kompetencije koje su nužne za njihov osobni razvoj. Škole uključene u partnerstvo trebale bi surađivati na razvoju programa učenja priznajući studij obavljen u partnerskoj školi u inozemstvu i na jačanju europske dimenzije školskog obrazovanja. Ova bi aktivnost trebala predstavljati vrijedno međunarodno pedagoško iskustvo za učitelje koji sudjeluju u organizaciji i provedbi mobilnosti.

Sudionike biraju škole. Oni moraju biti učenici u dobi od barem 14 godina koji su upisani u školu koja sudjeluje u Strateškom partnerstvu. Odabrani učenici mogu provesti 2 do 12 mjeseci u školi primateljici i u obitelji domaćinu u inozemstvu.

Potiče se na uzajamnu razmjenu učenika između škola/obitelji domaćina, ali to nije obavezno.

Sve zainteresirane stranke uključene u obrazovnu mobilnost – škole, učenici, njihovi roditelji i obitelji domaćini – trebale bi pročitati poseban vodič za obrazovnu mobilnost učenika koji im može pomoći s provedbom aktivnosti i osigurati sigurnost i dobrobit učenika koji u tome sudjeluju. U vodiču su navedene uloge i odgovornosti, savjeti i nužni predlošci i obrasci za sudionike. Vodič je dostupan na engleskom na *web*-mjestu Europa, a prijevodi su dostupni na *web*-mjestu mjerodavne Nacionalne agencije.

JEZIČNA POTPORA NA INTERNETU

Sudionici u aktivnostima dugoročne mobilnosti (2 do 12 mjeseca) u okviru strateškog partnerstva imaju pravo na jezične pripreme. U tom smislu, jezična potpora na internetu postupno će se provoditi za vrijeme trajanja Programa. Takvu će internetsku potporu Europska komisija dati na raspolaganje odabranim učenicima u cilju ocjenjivanja njihove sposobnosti na jeziku koji će koristiti za studiranje ili obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Taj će im alat također ponuditi, ako je potrebno, mogućnost da poboljšaju znanje iz jezika prije i/ili za vrijeme razdoblja mobilnosti.

Kada se provodi za škole, jezična potpora na internetu pružati će se na sljedeći način:

- Nacionalne će agencije, u slučaju kad je sustav dostupan, dodijeliti dozvole ustanovama visokog obrazovanja u skladu s općim kriterijima koje utvrđuje Europska komisija.
- Svi odabrani učenici (osim izvornih govornika) koji koriste internetsku uslugu obaviti će test na internetu kako bi se ocijenila njihova sposobnost na jeziku koji će koristiti za studiranje ili obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Rezultati ovog testa priopćuju se učeniku i školi.
- Ovisno o broju dostupnih internetskih dozvola, škole će ih podijeliti u skladu s potrebama.
- Na kraju razdoblja mobilnosti, učenici će proći drugi krug ocjenjivanja kojim će se mjeriti ostvareni napredak u učenju stranog jezika.

Dodatni podaci o jezičnoj potpori na internetu dostupni su na web-mjestu Europske komisije i nacionalnih agencija.

Za jezike koji nisu obuhvaćeni uslugom koju pruža Komisija, u tu će se svrhu dodjeljivati posebna bespovratna sredstva za „jezičnu potporu”.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE OSOBLJA I OSOBA KOJE RADE S MLADIMA

ZAJEDNIČKA DOGAĐANJA ZA OSPOSOBLJAVANJE OSOBLJA (3 DANA DO 2 MJESECA)

Zajedničkim događanjima za osposobljavanje osoblja omogućuje se organizacijama sudionicama u Strateškom partnerstvu da organiziraju kratka događanja za obrazovanje i osposobljavanje osoblja i osoba koje rade s mladima na teme povezane s ciljem Strateškog partnerstva. Ta bi događanja trebala biti organizirana za male skupine osoblja iz različitih država kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristio učinak na svaku organizaciju sudionicu.

Ta događanja mogu imati razne oblike, kao što su studijski posjeti u kombinaciji s posjetima relevantnim organizacijama, prezentacije, radionice, tečajevi osposobljavanja itd. Potrebno je osigurati ravnopravno sudjelovanje transnacionalnih i nacionalnih sudionika.

POSLOVI POUČAVANJA I OSPOSOBLJAVANJA (2 MJESECA DO 12 MJESECI)

Cilj je aktivnosti jačati suradnju između organizacija koje sudjeluju u istom Strateškom partnerstvu. Putem takvih aktivnosti osoblje može razvijati znanje i razumijevanje europskih sustava obrazovanja i osposobljavanja i razmjenjivati i stjecati stručne kompetencije, metode i prakse.

Na temelju ove aktivnosti učitelji/profesori i drugo nastavno osoblje u općem školskom sustavu, sustavu visokog obrazovanja, VET-a i obrazovanja odraslih koje radi u obrazovnoj ustanovi koja sudjeluje u Strateškom partnerstvu može prihvatiti posao poučavanja u partnerskoj ustanovi u inozemstvu u trajanju od 2 do 12 mjeseci ili stručni rad u nekoj drugoj partnerskoj organizaciji u vezi s njihovim područjem stručnosti. Aktivnost se može sastojati od rada u obrazovnoj ustanovi centru ili drugoj relevantnoj organizaciji (npr. poduzeću, nevladinoj organizaciji, nadležnom tijelu za škole itd.), sudjelovanja u strukturiranim tečajevima ili seminarima (npr. u učiteljskim akademijama ili istraživačkim organizacijama), upućivanja na radno mjesto ili razdoblja promatranja rada u poduzeću ili organizaciji u području obrazovanja, osposobljavanja ili mladih.

Organizacija pošiljateljica mora osigurati pošten, transparentan i otvoren postupak odabira, razviti sadržaj aktivnosti sa sudionikom i osigurati unutarnje i, u mjeri u kojoj je to moguće, vanjsko priznavanje razdoblja dugoročne mobilnosti u inozemstvu.

U vezi s aktivnostima poučavanja i osposobljavanja u visokom obrazovanju, prihvatljive su sljedeće vrste organizacija pošiljateljica i primateljica:

- U slučaju dugoročne mobilnosti osoblja za potrebe poučavanja, organizacija pošiljateljica može biti bilo koja organizacija sudionica, a organizacija primateljica mora biti ustanova visokog obrazovanja koja sudjeluje u programu.
- U slučaju dugoročne mobilnosti za pružanja usavršavanja, organizacija pošiljateljica mora biti UVO, a organizacija primateljica može biti bilo koja organizacija sudionica.
- Organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica moraju se nalaziti u različitim državama i država primateljica ne smije biti ista kao država u kojoj sudionik ima prebivalište.

Organizacije koje sudjeluju u Strateškom partnerstvu zajedno rade na razvoju rješenja mobilnosti, priznavanju rada u partnerskoj organizaciji i jačanju europske dimenzije u obrazovanju i osposobljavanju. Ova bi aktivnost također trebala predstavljati vrijedno međunarodno iskustvo za one uključene u organizaciju i provedbu aktivnosti mobilnosti organizacije pošiljateljice i organizacije primateljice.

MOBILNOST OSOBA KOJE RADE S MLADIMA (2 MJESECA DO 12 MJESECI)

Ovom se aktivnošću omogućuje osobama koje rade s mladima da iskuse drugačije radno okruženje od onog u matičnim državama, i tako povećaju svoje profesionalne, osobne i međukulturalne kompetencije. Osobe koje rade s mladima imaju priliku raditi u inozemstvu u razdoblju od 2 do 12 mjeseci i sudjelovati u svakodnevnom radu organizacije primateljice te tako obogatiti svoj profil kao stručnjaci u tom području. Cilj je tih aktivnosti pojačati sposobnosti uključenih organizacija koje će imati koristi od novih perspektiva i iskustava. Aktivnosti mobilnosti mogu se obavljati kao pojedinačne aktivnosti (tj. jedan djelatnik šalje se u organizaciju primateljicu) ili u parovima, ili kao uzajamna razmjena osoba koje rade s mladima (istovremeno ili ne) između dvije partnerske organizacije.

JEZIČNA POTPORA NA INTERNETU

Sudionici u aktivnostima dugoročne mobilnosti u okviru strateškog partnerstva imaju pravo na jezične pripreme. U tom smislu, jezična potpora na internetu postupno će se provoditi za vrijeme trajanja Programa. Takvu će internetsku potporu Europska komisija dati na raspolaganje odabranim učenicima u cilju ocjenjivanja njihove sposobnosti na jeziku koji će

koristiti za studiranje ili obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Taj će im alat također ponuditi, ako je potrebno, mogućnost da poboljšaju znanje iz jezika prije i/ili za vrijeme razdoblja mobilnosti.

Kada se provodi za osoblje i osobe koje rade s mladima, jezična potpora na internetu pružati će se na sljedeći način:

- Nacionalne će agencije, u slučaju kad je sustav dostupan, dodijeliti dozvole ustanovama visokog obrazovanja u skladu s općim kriterijima koje utvrđuje Europska komisija.
- Svi odabrani učenici (osim izvornih govornika) koji koriste internetsku uslugu obaviti će test na internetu kako bi se ocijenila njihova sposobnost na jeziku koji će koristiti za studiranje ili obavljanje stručne prakse u inozemstvu. Rezultati ovog testa priopćuju se učeniku i školi.
- Ovisno o broju dostupnih internetskih dozvola, škole će ih podijeliti u skladu s potrebama.
- Na kraju razdoblja mobilnosti, učenici će proći drugi krug ocjenjivanja kojim će se mjeriti ostvareni napredak u učenju stranog jezika.

Dodatni podaci o jezičnoj potpori na internetu dostupni su na web-mjestu Europske komisije i nacionalnih agencija.

Za jezike koji nisu obuhvaćeni uslugom koju pruža Komisija, u tu će se svrhu dodjeljivati posebna bespovratna sredstva za „jezičnu potporu“.

TRANSNACIONALNE INICIJATIVE MLADIH

Strateškim partnerstvima u području mladih potiče se razvoj transnacionalnih inicijativa mladih kojima se razvija društvena posvećenost i poduzetnički duh i koje zajednički provode dvije ili više skupina mladih ljudi iz različitih država.

Te inicijative, primjerice, mogu obuhvaćati:

- uspostavu (mreža) socijalnih poduzeća, udruženja, klubova i nevladinih organizacija;
- razvoj i pružanje tečajeva i osposobljavanja o poduzetničkom obrazovanju (posebno socijalno poduzetništvo i uporaba IKT-a);
- aktivnosti informiranja, poticanja medijske pismenosti, senzibilizacije ili aktivnosti kojima se potiče građanska dužnost između mladih ljudi (npr. rasprave, konferencije, događanja, savjetovanja, inicijative o europskim temama itd.);
- aktivnosti u korist lokalnih zajednica (npr. potpora ranjivim skupinama kao što su starije osobe, manjine, migranti, osobe s invaliditetom itd.);
- umjetničke i kulturne inicijative (predstave, izložbe, koncerti, tribine itd.).

Inicijativa mladih projekt je koji pokreću i provode sami mladi. Njome se mladim ljudima daje prilika za provođenje ideja putem inicijativa i to im omogućuje izravnu i aktivnu uključenost u planiranje i provedbu projekta. Sudjelovanje u Inicijativi mladih važno je iskustvo neformalnog učenja. Prilikom provedbe Inicijative za mlade, mladi ljudi imaju priliku riješiti određene izazove ili probleme na koje nailaze u svojim zajednicama. Imaju priliku razgovarati i razmišljati o izabranim temama u europskom kontekstu i pridonijeti izgradnji Europe.

Inicijativa mladih mora biti transnacionalna: mreža lokalnih inicijativa koju zajednički provode dvije ili više skupina iz različitih zemalja. Suradnja s međunarodnim partnerima u transnacionalnoj Inicijativi mladih temelji se na sličnim interesima u cilju razmjene prakse i učenja od kolega.

Inicijativama mladih omogućuje se velikom broju mladih ljudi da postanu inventivni i kreativni u svakodnevnom životu i da izraze lokalne potrebe i interese, ali i izazove s kojima se suočavaju zajednice u kojima žive.

Mladi ljudi mogu isprobati ideje pokretanjem, uspostavom i provedbom projekta koji utječe na različita područja života. Inicijative mladih mogu dovesti do samozapošljavanja i osnivanja udruga, nevladinih organizacija ili drugih tijela aktivnih u području socijalnog gospodarstva, neprofitnih organizacija i mladih.

Mladi ljudi koji provode transnacionalne Inicijative mladih mogu dobiti potporu trenera. Trener je osoba koja ima iskustvo u radu s mladima i/ili Inicijativama mladih i prati skupine mladih ljudi kako bi im olakšao postupak učenja i sudjelovanja. On/ona ima različite uloge ovisno o potrebama određene skupine mladih ljudi.

Trener ne sudjeluje u Inicijativi mladih, ali podupire skupinu mladih ljudi u pripremi, provedbi i ocjenjivanju projekta ovisno o potrebama skupine. Treneri pridonose kvaliteti postupka učenja i pružaju trajno partnerstvo pomažući skupini ili pojedincima da ostvare zadovoljavajuće rezultate projekta. Trener nije: voditelj projekta; konzultant/savjetnik; član skupine koja provodi projekt; stručni voditelj osposobljavanja/stručnjak koji pruža samo tehničku potporu u određenom području; pravni zastupnik projekta. Ako Inicijativu mladih provode maloljetnici, potpora trenera obavezna je.

3. PRIMJERI STRATEŠKIH PARTNERSTAVA

PROMICANJE FLEKSIBILNIH NAČINA UČENJA

Integracijom praktičnog i teoretskog znanja u kurikulum ustanova visokog obrazovanja može se studentima omogućiti stjecanje vještina koje su im potrebne sada i u budućnosti na tržištu rada, čime će se poboljšati njihova buduća zapošljivost. Strateškim partnerstvom poduprijeti će se suradnja u području projekta između poduzeća i studenata i osoblja u UVO na razvoju, testiranju i prilagodbi zajedničkog kurikuluma UVO koji sudjeluju u projektu, na temelju detaljne analize potreba i s naglaskom na transnacionalni pristup iz „stvarnog života”. To će podrazumijevati aktivnosti poučavanja/učenja, uključujući razmjenu osoblja između UVO i poduzeća i integriranu („ugrađenu”) mobilnost, u okviru koje studenti prate zajednički program čije sastavni dijelovi poučavaju različiti partneri na različitim mjestima. Završni rezultat je stvaranje zajedničkog kurikuluma i širenje tog kurikuluma organizacijama koje ne sudjeluju u partnerstvu. Partnerstvo se sastoji od UVO i poduzeća, uključujući MSP i socijalna poduzeća, kako bi se osigurale nužne sposobnosti i prikladnost vještina koje se razvijaju unutar zajedničkog kurikuluma.

INTEGRIRANI LOKALNI/REGIONALNI RAZVOJ

Sve mjerodavne zainteresirane strane mogu pridonijeti razvoju integrirani lokalnih/regionalnih planova razvoja. Strateško partnerstvo će razvijati, testirati i provoditi inovativne pakete predmeta kojima se obogaćuju kurikulumi partnerskih UVO u cilju izdavanja dvostrukih potvrda ili diploma. Projekt će uključivati ključne dionike i oslanjati se na njihov stalni nadzor, posebice uz pomoć posebne grupe za vođenje, kako bi se osiguralo zadovoljavanje potreba lokalnih/regionalnih dionika. Projekt će također uključivati aktivnosti poučavanja/učenja, uključujući razmjenu osoblja među UVO-ima i „spojenu” mobilnost studenata. Konačan rezultat je integracija tih paketa predmeta u kurikulum i dodjela dvostrukih potvrda/diploma. Partnerstvo uključuje ustanove visokog obrazovanja, te lokalne zainteresirane strane i javna tijela na lokalnoj razini.

Manje iskusni partneri mogu se postupno uključivati u aktivnosti čime će se osigurati da su, najkasnije u posljednjoj godini provedbe projekta, u cijeli paket aktivnosti uključeni svi partneri.

KREATIVNOST I INOVACIJE

Mala i srednja poduzeća suočavaju se s izazovom razvoja vještina i inovacija bez nužnih resursa ili strateške vizije za preživljavanje u intenzivnog tržišnog natjecanja. Strateškim se partnerstvom podupire širenje kreativne i inovativne kulture i malim poduzećima prijenosom i provedbom metodologija, alata i pojmova kojima se olakšava organizacijski razvoj i stvaranje proizvoda. Partneri iz kreativnih sektora i ustanova visokog obrazovanja pomažu drugim partnerima da nauče kako u svojim organizacijama uspješno primijeniti kreativni način razmišljanja i razviti sposobnost za inovacije i promjene.

Jedan opipljiv rezultat je priprema prilagođenih planova djelovanja za razvoj kreativnosti i inovacija na temelju prethodnih analiza uspješnih slučajeva i metodologija. Partnerstvo uključuje kreativni sektor, mala i srednja poduzeća, udruge poslodavaca, gospodarske, industrijske ili obrtničke komore.

KVALITETA OBRAZOVANJA

Lokalna školska tijela u Švedskoj, Danskoj i UK-u udružila su se kako bi predložila Strateško partnerstvo. Lokalna tijela vlasti utvrdila su potrebu poboljšanja kvalitete obrazovanja u znanosti, matematici i tehnologiji i osmislila su projekt čiji je cilj razvoj zajedničkog okvira za podupiranje uključenosti učenika u učenju. Projekt je usmjeren na poboljšanje kvalitete obrazovanja u matematici i prirodnim znanostima i povećati broj studenata koji uzimaju te predmete u srednjoj školi i na fakultetu. Projekt su vodila dva tijela lokalne vlasti i u njemu su sudjelovale sve osnovne i srednje škole u predmetnim područjima. Osim toga, lokalna su tijela vlasti uključila druge partnere iz lokalnih zajednica: sveučilišta, medijski centar i nekoliko poduzeća i poslovnih udruženja u području tehnologije, znanosti i okoliša. Aktivnosti projekta uključuju razmjenu osoblja između organizacija sudionica u cilju razmjene iskustava i dobre prakse. Partneri razmjenjuju materijale i resurse i razvijaju rad u matematici, znanosti i tehnologiji preko svih kurikuluma koji se testira/provodi u svim osnovnim i srednjim školama. Poslovni partneri pozivaju školske razrede na studentske posjete kako bi učenicima omogućili uvid u različite praktične primjene predmeta na kojima rade. Studenti pridonose pomažući učenicima u učenju, pružajući im dodatnu individualnu pomoć s nastavnim predmetima i služeći im kao uzori, čime se učenike motivira za učenje znanosti i tehnologije. Rezultati projekta uključuju sveučilišnu suradnju u području početnog obrazovanja učitelja te daljnju pedagošku suradnja i nove projekte među uključenim školama.

POVEĆANJE STOPE ZAVRŠETKA ŠKOLOVANJA

Povećanje stope završetka tercijarnog školovanja, proširivanje pristupa i olakšavanje završetka visokog obrazovanja glavni su izazovi u mnogim državama. Strateškim partnerstvom pomoći će se povećati broj studenata i diplomanata s posebnim naglaskom na netradicionalne učenike, kao što su studenti iz skupina koje nisu dovoljno zastupljene ili onih u nepovoljnom položaju, na način da se prenose i testiraju inovativni pristupi. Partnerstvom će se ispitati kako se srednjoškolske učenike koji

dolaze iz posebnih okolnosti priprema i savjetuje prije nego pristupe visokom obrazovanju, suradnjom između UVO-a, škola i ustanova koje djeluju u području VET-a. Ispitivat će se i praćenje studentske populacije te podrška toj populaciji, posebice pomoću usluga prilagođenih po mjeri (usmjeravanje, savjetovanje, treniranje itd.) čiji je cilj spriječiti odustajanje od studija i potaknuti diplomiranje u predviđenom roku. Projekt će uključivati UVO i gimnazije i strukovne srednje škole čime će se osigurati prilagođenost ponuđenih usluga i usklađenost s utvrđenim potrebama. Projekt će također uključivati aktivnosti učenja/poučavanja, i „stoplenu“ mobilnost. Konačni rezultat je prilagodba modela, njegova provedba u UVO i širenje rezultata organizacijama koje ne sudjeluju u partnerstvu, posebno drugim obrazovnim ustanovama i ključnim donositeljima politika.

INOVACIJE

Strateškim partnerstvom podupire se razvoj novih pedagoških pristupa, a posebno alata e-učenja i internetskih platformi za suradnju na kojima će učenici, studenti i učitelji moći učiti, poučavati i zajedno stvarati sadržaj predmeta. Partnerstvo koje se sastoji od sveučilišta, škola, istraživačkih organizacija i/ili poduzeća zajedno će razviti alate koje će škole i ustanove visokog obrazovanja koristiti za poučavanja i učenje posebnih disciplina na različitim razinama. Istraživačke organizacije i/ili poduzeća imati će ključnu ulogu u razvoju alata i prilagodbu programa kako bi bili relevantni i konkretniji. Osim toga, organizirat će se intenzivni studijski programi za testiranje alata razvijenih u partnerstvu sa studentima i učiteljima. Zajedničkim događanjima za osposobljavanje osoblja omogućit će se osposobljavanje učitelja o korištenju alata.

JEZIČNE VJEŠTINE

Međusektorsko strateško partnerstvo čiji je cilj pružiti potporu onim obiteljima u kojima se govori više jezika razvojem jezičnih resursa za djecu kojima će im se pokazati koristi znanja dvaju ili više jezika, u smislu unutarnje vrijednosti i konkretnih načina uporabe. Ovaj je projekt usmjeren na sve zainteresirane strane koje rade s dvojezičnim obiteljima kako bi im se mogli dostaviti resursi projekta. Provede se istraživanja za provjeru učinkovitosti pedagoških pristupa koji se koriste za jačanje jezičnih sposobnosti višejezične djece, u učionici i neformalnim učenjem. Partneri uključuju sveučilište, nekoliko škola, malo i srednje poduzeće (MSP), nevladinu organizaciju i udrugu ustanova za obrazovanje odraslih.

INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE

Međusektorski projekt čiji je cilj razvoj zajedničke vizije o tome kako IKT može pomoći u tome da svi mogu imati koristi od cjeloživotnog učenja na temelju scenarija i uvida iz svakodnevnog života. Uporaba IKT-a u obrazovanju u Europi sve se više širi, ali kako bi se oslobodio njegov potencijal kao pokretača promjene u gospodarstvima i društvima, potrebno je ostvariti napredak od fragmentirane i pokusne uporabe prema razradi i prihvaćanju sustava. Partneri uključuju niz ustanova visokog obrazovanja, organizacija za razvoj vještina koje rade u niz obrazovnih područja.

SURADNJA IZMEĐU REGIJA

Španjolske, portugalske, talijanske i češke lokalne vlasti udružile su se kako bi istražile uzroke ranog napuštanja školovanja u njihovim regijama i osmislile rješenja. Partneri uključuju srednje škole u regijama i dvije ustanove visokog obrazovanja. Promatrajući problem ranog napuštanja školovanja iz šire perspektive, one se žele baviti s nekoliko vidova života mladih ljudi. Prema tome, pozivaju se lokalne organizacije mladih i udruge voditelja da se pridruže Strateškom partnerstvu. Lokalna tijela vlasti uključena su u širem, međusektorskom smislu, uključujući odjele za obrazovanje, mlade i socijalne službe.

Cilj je u svakoj regiji uspostaviti stalnu mrežu u kojoj će biti objedinjeni različiti dionici i usluge u cilju stvaranja učinkovitog mehanizma potpore za mlade ljude.

Partnerske ustanove zajedno rade u okviru sastanaka i putem zajednice na internetu. One prvo žele utvrditi opseg ranog napuštanja školovanja u svojoj regiji i istražiti uzroke. Zatim planiraju pronaći i provoditi učinkovite načine za pružanje potpore mladim ljudima za koje postoji opasnost od isključenosti. Dio aktivnosti projekta su ankete za učenike, učitelje i obitelji u cilju pronalaska razloga za rano napuštanje školovanja u lokalnom kontekstu. One također organiziraju radionice i seminare na različite teme, na primjer, učinak prilika za neformalno učenje.

Usljed toga, razvijaju zajedničku metodologiju koja se provodi u dvije regije. Objavljuje se vodič za učitelje, voditelje treninga i lokalna tijela vlasti. Rezultati i materijali objavljuju se na *web*-mjestu projekta, u tiskanim publikacijama i na konferencijama u svakoj od regija. Na taj način se druge škole i lokalna tijela vlasti upoznaju s metodologijom i resursima razvijenim u okviru projekta.

RAVNOPRAVNOST I UKLJUČENOST

Organizacije mladih, ustanove, škole, pružatelji VET-a i nadležna tijela u području mladih koja rade s osobama koje nisu u sustavu obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja i osobama koje su napustile školovanje sastaju se kako bi unaprijedili metodologiju kojom će više mladih ljudi privući natrag u školu ili na posao. U okviru svog Strateškog partnerstva one

organiziraju transnacionalne sastanke osoba za razmjenu prakse i izradu projekta, te aktivnosti promatranja na radnom mjestu i stručnog usavršavanja osoba koje rade s mladima. Istovremeno se provode istraživanja na terenu i o rezultatima se razgovara na transnacionalnom sastanku na kojem se priprema priručnik i planira testiranje i ocjenjivanje usavršene metodologije. Kako bi se osigurala održivost i širenje rezultata projekta, u Strateškom su partnerstvu predviđene konferencije na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini te zajednička priprema strategije.

OTVORENI OBRAZOVNI SADRŽAJI (OER)

Vatrogasci mogu poginuti ili se ozlijediti kada gase vatru u zgradi koja gori. Praktičnim usavršavanjem prilagođenim za rješavanje kritičnih situacija u zgradama koje gore mogle bi se spriječiti smrtne situacije. Strateškim se partnerstvom stvara obrazovni paket koji se temelji na najmodernijoj metodologiji i tehnologiji. Konačni je rezultat program e-učenja kojim se omogućuje dodatno usavršavanje u strategiji gašenja požara i taktici za prve faze intervencije za stvaranje sposobnosti za rane, učinkovite reakcije. E-učenje se kombinira s praktičnim iskustvom. Strateško partnerstvo uključuje vatrogasne službe i službe za spašavanje, javna tijela odgovorna za javnu sigurnost i pružatelje VET-a.

AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH LJUDI U DRUŠTVU

Tri srednje škole iz Finske, Njemačke i Nizozemske našle su se na platformi e-Twinninga jer su zainteresirane za razvoj projekta o demokraciji u školama. Tri škole odlučile su zatražiti financiranje za Strateško partnerstvo. Cilj je projekta razviti školsko vodstvo uključujući nastavnike, učenike i roditelje u donošenje odluka u školi. Projekt traje tri godine i svake godine škole analiziraju u kojoj je mjeri svaka od tih skupina uključena u donošenje odluka u školi i kako se njihovo sudjelovanje može poboljšati na temelju onoga što su naučili od svojih partnera. Projekt podupire i aktivno u njemu sudjeluje uprava škole, učitelji i roditelji. Učenici koji sudjeluju u projektu razvijaju neovisnost i vještine kritičkog mišljenja te razumijevanje pojmova kao što su sloboda, prava i obveze. Oni također razmišljaju o tome na koji način mogu školu učiniti važnijom za sebe. U okviru aktivnosti projekta, učenici imaju priliku izraziti svoje mišljenje, slušati mišljenja drugih, razgovarati koristeći relevantne argumente i objašnjavati odluke na temelju valjanih razloga. Aktivnosti projekta odvijaju se u okviru projekta TwinSpace na stranici e-Twinning site i u četiri oka na dva sastanka na kojima učenici iz svake škole sudjeluju s učiteljima. U sastancima sudjeluju i uprava škole i predstavnici roditelja. Između sastanaka u okviru projekta, partneri također koriste stanicu e-Twinning za suradnju na razvoju projektnih aktivnosti, rasprave i razmjenu sadržaja. Učenici pišu suradnički blog na kojem objavljuju fotografije i novosti vezane za projektne aktivnosti te stavove i razmišljanja o temama na kojima rade. Blog, nastavni planovi i nastavni materijali razvijeni u sklopu projekta, kao i neki od učeničkih radova, objavljuju se e-Twinningom i stavlja u raspolaganje kao resurs drugima koji žele provesti sličan projekt.

TRANSVERZALNE VJEŠTINE / OSNOVNE VJEŠTINE

U cilju povećanja broja i poboljšanja kompetencija financijske pismenosti skupina u nepovoljnom položaju (migranata, niskokvalificiranih osoba i osoba u socioekonomski nepovoljnijem položaju), organizacije za obrazovanje odraslih, u suradnji s lokalnim/regionalnim tijelima vlasti i socijalnim partnerima razvijaju ažurne načine osposobljavanja koristeći nove i primjerene načine i resurse za osposobljavanje. Partnerske organizacije ocjenjuju rezultate, kao što su kurikulumi, priručnici za voditelje treninga, alati za odrasle polaznike, a zainteresirane strane ih validiraju. Ciljana aktivnost širenja preduvjet je za učinak ne samo na kompetencije odraslih polaznika, već na lokalnoj/regionalnoj razini gdje se projektom mogu ponuditi prilagođene prilike za učenje koje će omogućiti njihovu integraciju u lokalno društvo.

PRIZNAVANJE I VREDNOVANJE REZULTATA UČENJA

Partnerske organizacije mogu dati značajne ulazne vrijednosti u procesu vrednovanja neformalnog i informalnog učenja. S obzirom na drugačiju situaciju u partnerskim državama, razmjenom ideja i iskustva u okviru Strateškog partnerstva može se analizirati trenutno stanje i predložiti preporuke za vrednovanje u njihovim državama.

STRUČNO USAVRŠAVANJE I STRUČNOST U RADU S MLADIMA

Na temelju prioriteta Strategije EU-a za mlade, skupina iskusnih osoba koje rade s mladima uspostavlja Strateško partnerstvo s osobama odgovornim za rad s mladima na institucionalnoj razini, think-thankovima za mlade, obrazovnim ustanovama specijaliziranim za rad s mladima i istraživačima, kako bi izradili niz referentnih dokumenata kojima se podupiru osobe koje rade s mladima u svojim aktivnostima rada na psihičkom zdravlju mladih ljudi. U okviru projekta, svi se partneri nalaze kako bi označili i analizirali ključne pojmove kao osnovu za svoje istraživanje. Oni organiziraju seminare sa stručnjacima, sastanke i studijske posjete kako bi dokumentirali svoj rad i spojili mlade ljude i osobe koje rade s mladima s iskustvom u području psihičkog zdravlja u cilju razmjene dobre prakse i ideja, s krajnjim ciljem objave knjige nakon završetka projekta koja će se širiti među onima koji rade u tom području.

JAČANJE SPOSOBNOSTI U PODRUČJU VISOKOG OBRAZOVANJA

1. POJAŠNJENJA OPSEGA BESPOVRATNIH SREDSTAVA EU-A

TROŠKOVI OSOBLJA

Podnositelj će procijeniti radno opterećenje osoblja na temelju predmetne kategorije osoblja i broja dana rada na projektu, u odnosu na aktivnosti, plan rada i predviđene izlazne vrijednosti i rezultate. Radni dani mogu uključivati vikende, blagdane i praznike. Za potrebe procjene proračuna, radni dani po osobi neće prelaziti 20 dana u mjesecu ili 240 dana godišnje. Ova je procjena proračuna rezultat primjene doprinosa jediničnim troškovima programa Erasmus+ za osoblje. Neovisno je o stvarnim načinima naknada koje će biti definirane u partnerskim sporazumima i koje će primjenjivati korisnici.

Profil osoblja uključenog u projekte jačanja sposobnosti dijeli se u četiri kategorije:

- **Voditelji (kategorija osoblja br. 1.)** (uključujući zakonodavce, dužnosnike i čelnike) izvršavaju rukovoditeljske dužnosti koje se odnose na upravljanje aktivnostima i koordinaciju aktivnosti u projektu.
- **Istraživači, učitelji i pružatelji osposobljavanja (RTT) (kategorija osoblja br. 2.)** obično izvršavaju akademske aktivnosti povezane s razvojem kurikuluma/programa osposobljavanja, razvojem i prilagodbom materijala za poučavanje/osposobljavanje, pripremom i poučavanjem u okviru tečajeva ili programa osposobljavanja.
- **Tehničko osoblje (kategorija osoblja br. 3)** (uključujući tehničare i stručne suradnike) izvršava tehničke zadatke kao što je računovodstvo, knjigovodstvo i prijevod. Vanjske usluge prijevoda i vanjski tečajevi jezika koje pružaju podugovaratelji koji nisu članovi konzorcija trebalo bi klasificirati kao „troškove podugovaranja”.
- **Administrativno osoblje (kategorija osoblja br. 4)** (uključujući uredske službenike i djelatnike službe za korisnike) izvršava administrativne zadatke kao što su tajnički poslovi.

Stvarne načine isplate naknada osoblju koje sudjeluje u projektu definiraju zajedno organizacije sudionice, potvrđuju voditelji odgovorni za zapošljavanje i oni čine dio partnerskog sporazuma koji se potpisuje među partnerima na početku projekta.

PUTNI TROŠKOVI – OSOBLJE

Sve kategorije osoblja (npr. voditelji, RTT; tehničko i administrativno osoblje) koje imaju formalni ugovor s ustanovama korisnicama koje sudjeluju u projektu mogu dobiti financijsku potporu za putne troškove i dnevnice ako je to izravno dužno za ostvarivanje ciljeva projekta.

Putovanje je potrebno za sljedeće aktivnosti:

▪ zadatke poučavanja/osposobljavanja; ▪ osposobljavanje i usavršavanje (samo za osoblje iz partnerskih država); ▪ ažuriranje programa i studija; ▪ praksa u poduzećima, industrijama i ustanovama (samo za osoblje iz partnerskih država); ▪ sastanci povezani s upravljanjem projektima (npr. za upravljanje, koordinaciju, planiranje, nadzor i aktivnosti kontrole kvalitete); ▪ radionice i posjeti za potrebe širenja rezultata.

Trajanje putovanja ne smije prelaziti najviše tri mjeseca.

PUTNI TROŠKOVI – STUDENTI

Studenti (kratkog ciklusa, prvog ciklusa (prvostupanjska razina ili ekvivalent), drugog ciklusa (diplomska razina ili ekvivalent) i trećeg doktorskog ciklusa) koji su upisani u jednu od ustanova korisnica imaju pravo na financijsku potporu za troškove putovanja i dnevnice ako se time podupire ostvarenje ciljeva projekta. Putovanja studenata moraju se odvijati u organizaciji sudionici ili u nekoj drugoj organizaciji pod nadzorom organizacije sudionice.

Putovanja moraju biti usmjerena uglavnom na studente iz partnerske države i namijenjena za sljedeće aktivnosti:

Aktivnost	Trajanje
-----------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razdoblja studiranja u ustanovi partnerske države; ▪ Razdoblja studiranja u ustanovi države sudionice u Programu (samo za studente iz partnerskih država) ▪ Sudjelovanje u intenzivnim tečajevima koji su organizirani u ustanovama država sudionica u Programu ili partnerskih država ▪ Stručna praksa u poduzećima, industrijama ili ustanovama u partnerskoj državi ▪ Stručna praksa u poduzećima, industrijama ili ustanovama u državi sudionici u Programu (samo studenti iz partnerskih država). 	Najmanje 2 tjedna – najviše 3 mjeseca
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sudjelovanje u kratkoročnim aktivnostima povezanim s upravljanjem projektom (upravljački odbori, koordinacijski sastanci, aktivnosti kontrole kvalitete itd.). 	Najviše 1 tjedan

Ako student planira izvršavati aktivnosti koje nisu prethodno opisane, potrebno je prethodno odobrenje Izvršne agencije.

OPREMA

Bespovratna sredstva EU-a mogu se koristiti za pružanje potpore kupnji opreme. Samo kupnja opreme koja je izravno važna za ostvarivanje ciljeva projekta može se smatrati prihvatljivim rashodima. To može uključivati, na primjer, e-knjige i časopise, faksove, strojeve za fotokopiranje, računala i opremu (uključujući prijenosna računala i tablete), softver, strojeve i opremu za potrebe poučavanja, laboratorijsku opremu (nastavni materijali), projektore (oprema) i video prezentacije (softver, televizore, postavljanje komunikacijskih linija za internetske veze, pristup bazama podataka (knjižnice i elektroničke knjižnice izvan partnerstva) i oblake, održavanje opreme, osiguranje, troškove prijevoza i postavljanja.

Oprema je potrebna isključivo za ustanove visokog obrazovanja u partnerskoj državi koje sudjeluju u partnerstvu i tamo mora biti čim prije postavljena. Oprema se mora unijeti u inventar ustanove u kojoj je postavljena. Ustanova je jedini vlasnik opreme.

- Oprema mora biti od ključne važnosti za ciljeve projekta i stoga se mora kupiti na početku provedbe projekta i po mogućnosti najkasnije 4 mjeseca prije kraja projekta.
- Oprema se ni u kojem slučaju ne može kupovati za organizaciju/ustanovu države sudionice u Programu ili za ustanove u partnerskim državama koje nisu ustanove visokog obrazovanja.
- Najam opreme može se smatrati prihvatljivim, ali samo u iznimnim i opravdanim okolnostima i pod uvjetom da se ne nastavlja nakon isteka ugovora o bespovratnim sredstvima.
- S obzirom na posebnu prirodu mjere jačanja sposobnosti u okviru programa Erasmus+, uzima se u obzir ukupna kupovna cijena opreme, a ne amortizacija.

U slučaju kupnje opreme u vrijednosti većoj od 25 000 EUR i manjoj od 134 000 EUR, korisnici moraju pribaviti ponude od barem tri dobavljača i zadržati onu u kojoj se nudi najbolja vrijednost za novac, poštujući načela transparentnosti i jednakog postupanja prema mogućim ugovarateljima i pazeći na izbjegavanje sukoba interesa. Za nabavu opreme u vrijednosti većoj od 134 000 EUR primjenjuje se nacionalno zakonodavstvo. Korisnici ne mogu podijeliti kupnju opreme na manje ugovore ispod praga.

Podnositelji moraju biti svjesni činjenice da je nabava i dostava opreme ustanovama u partnerskim državama često složen postupak koji treba uzeti u obzir u fazi planiranja.

PODUGOVARANJE

Podugovaranje je ograničeno na posebne, vremenski ograničene zadatke u okviru projekta koje ne mogu izvršiti sami članovi konzorcija. Podugovaranje se vrši s neovisnim stručnjacima. Podugovaranje vanjskim tijelima trebalo bi biti provedeno samo povremeno. Posebne sposobnosti i stručnosti potrebne za ostvarenje ciljeva projekta potrebno je naći u konzorciju i one bi trebale određivati njegov sastav. Podugovaranje za zadatke upravljanja projektom nije dopušteno.

U načelu je moguće podugovarati obavljanje sljedećih aktivnosti (pod uvjetom da ih ne obavlja osoblje korisnika):

- aktivnosti evaluacije i revizije
- informatički tečajevi
- jezični tečajevi
- aktivnosti tiskanja, publikacija i širenja
- usluge prijevoda
- izrada i održavanje web-mjesta.

U prijedlogu projekta moraju biti navedene aktivnosti koje će se podugovarati (na temelju popratnih dokumenata, zajedno s jasnim razlozima zašto korisnici ne mogu izvršavati zadaću) i procijenjeni iznos unesen u proračun. Za podugovaranje koje nije predviđeno u proračunu bit će potrebno prethodno odobrenje agencije za vrijeme provedbe projekta.

U slučaju podugovaranja u vrijednosti iznad 25 000 EUR i manjoj od 134 000 EUR, korisnici moraju pribaviti ponude od barem tri dobavljača i zadržati onu u kojoj se nudi najbolja vrijednost za novac, poštujući načela transparentnosti i jednakog postupanja prema mogućim ugovarateljima i pazeći na izbjegavanje sukoba interesa. Za nabavu opreme u vrijednosti većoj od 134 000 EUR primjenjuje se nacionalno zakonodavstvo. Korisnici ne mogu podijeliti kupnju opreme na manje ugovore ispod praga.

Podugovaranje se mora temeljiti na ugovoru u kojem moraju biti opisane posebne zadaće koje se izvršavaju za vrijeme njegovog trajanja. U ugovoru mora biti naveden datum, broj projekta i potpis obje stranke.

Članovi osoblja sukorisnika ne smiju biti podugovarači u projektu.

Stvarni troškovi putovanja i troškovi boravka povezani s pružateljima podugovorenih usluga moraju biti prijavljeni u okviru proračunskog naslova za podugovaranje i moraju biti opravdani i dokumentirani.

2. FINACIJSKO IZVJEŠĆIVANJE I KONAČNI IZRAČUN BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Predviđeni proračun za svaki projekt naveden je u ugovoru o bespovratnim sredstvima i mora se koristiti u skladu s uključenim odredbama. Predviđena sredstva za projekt u proračunu mogu se povećati prijenosom s druge proračunske stavke do najviše 10 % bez odobrenja, čak i ako uvećani iznos prelazi gornji prag za osoblje, opremu i podugovaranje.

Zahtjevi za povećanje proračunske stavke za više do 10 % podnose se Agenciji u pisanom obliku i na temelju njih se izmjenjuje proračun. Ako se povećanjem prelazi najveći dopušteni iznos za osoblje, opremu ili podugovaranje, zahtjev neće biti prihvaćen.

Izvršna agencija zatražiti će u fazi izvješćivanja od partnera da dostave informacije o sufinanciranju dostavljene u statističke svrhe.

TROŠKOVI OSOBLJA

Za potrebe financijske ocjene i/ili revizije, korisnici će morati moći opravdati/dokazati sljedeće:

- postojanje formalnog ugovornog odnosa između poslodavca i zaposlenika.
- prijavljena radna opterećenja mogu se utvrditi i provjeriti. Potrebni su dokazi za izvršeni posao i vrijeme provedeno radeći na projektu (npr. evidencija sudionika, opipljive izlazne vrijednosti/proizvodi, obavezna evidencija radnog vremena);
- neće se tražiti opravdanje za dokazivanje razine troškova.

U fazi financijskog izvješćivanja uz izvješća moraju biti priložene evidencije za svakog člana osoblja i koordinator iz zadržava kao popratnu dokumentaciju. Evidenciju mora potpisati predmetna osoba i zatim ju mora potpisati i pečatirati odgovorna osoba (npr. dekan) u ustanovi u kojoj je ta osoba zaposlena. Za osoblje koje obavlja različite kategorije zadaća potrebno je potpisati zasebnu evidenciju za svaku vrstu aktivnosti.

Osim toga, uz evidenciju mora biti priložena i evidencija radnih sati. u kojoj mora biti navedeno:

- datum pružene usluge;
- broj odrađenih sati na te datume;
- izvršene zadaće (kratak opis) u odnosu na plan aktivnosti.

Evidencije radnog vremena moraju potpisati predmetna osoba u odgovorna osoba u ustanovi u kojoj je ta osoba zaposlena. Prateće dokumente ne treba slati sa završnim izvješćem na kraju projekta. Evidencije osoblja (zajedno s evidencijama radnog vremena) trebale bi se čuvati zajedno s izvješćima.

U ovoj fazi Izvršna agencija provjerava prihvatljivost provedenih aktivnosti na temelju izvješća koje šalje koordinator (vidjeti

Prilog Ugovoru o bespovratnim sredstvima – Završno izvješće). Ako postoje sumnje, Agencija može zatražiti da joj se dostave prateći dokumenti.

Ponovno se izračunava stvarni doprinos EU-a za cijeli projekt na temelju pristupa jediničnih troškova i s obzirom na stvarno zaposlene ljudske resurse. Doprinos EU-a za troškove osoblja ne smije prelaziti 110 % ukupnog iznosa navedenog u ugovoru o bespovratnim sredstvima i njegovim izmjenama.

PUTNI TROŠKOVI I DNEVNICE

Za potrebe financijske ocjene i/ili revizije, korisnici će morati moći opravdati/dokazati sljedeće:

- putovanja su izravno povezana s posebnim i jasno utvrđenim aktivnostima povezanim s projektom.
- putovanja su se stvarno održala (karta ulaska u zrakoplov, hotelski računi, evidencija polaznika itd.). Neće se tražiti opravdanje stvarnih troškova putovanja i troškova dnevnica.

U fazi financijskog izvješćivanja za svako putovanje mora biti priloženo Izvješće o pojedinačnoj mobilnosti koje koordinator mora zadržati kao prateći dokument. Prateći dokumenti moraju biti priloženi uz svako izvješće o mobilnosti kao dokaz da je putovanje stvarno održano (npr. karte za putovanje, karte za ulazak u zrakoplov, računi, evidencija polaznika itd.). Neće biti nužno dokazati stvarni trošak putovanja.

Prateće dokumente ne treba slati sa završnim izvješćem na kraju projekta. Međutim, Izvješće o pojedinačnoj mobilnosti potrebno je zadržati u evidenciji projekta.

U ovoj fazi Izvršna agencija provjerava prihvatljivost provedenih aktivnosti na temelju izvješća koje šalje koordinator (vidjeti Prilog Ugovoru o bespovratnim sredstvima – Završno izvješće). Ako postoje sumnje, Agencija može zatražiti da joj se dostave prateći dokumenti.

Ponovno se izračunava stvarni doprinos EU-a za cijeli projekt na temelju pristupa jediničnih troškova i s obzirom na stvarno zaposlene ljudske resurse. Doprinos EU-a za putne troškove i troškove boravka ne smije prelaziti 110 % ukupnog iznosa navedenog u ugovoru o bespovratnim sredstvima i njegovim izmjenama.

OPREMA

Za potrebe financijske ocjene i/ili revizije, korisnici će morati moći opravdati/dokazati sljedeće:

- prijavljene troškove moguće je utvrditi i provjeriti, posebno zato što su uneseni u korisnikov računovodstveni sustav.
- oprema je upisana u inventar predmetne ustanove.

Prateće dokumente ne treba slati zajedno s financijskim izvješćem. Međutim, sljedeće je dokumente potrebno čuvati u evidenciji projekta:

- Račune za svu kupljenu opremu (narudžbenice, pro-forma računi, ponude ili procjene ne smatraju se dokazima za izdatke).
- Ako je premašen prag od 25 000 EUR, dokumentaciju od natječajnim postupcima. U tom slučaju korisnici ne smiju dijeliti kupnju opreme na manje ugovore s nižim pojedinačnim iznosima.

U fazi financijskog izvješćivanja Izvršna agencija vodi računa o troškovima na temelju financijskih izvješća (popis izdataka) koje šalje koordinator (vidjeti Prilog Ugovoru o bespovratnim sredstvima – Završno izvješće). Osoblje Izvršne agencije detaljno pregledava te popise radi provjere prihvatljivosti izdataka. Ako postoje sumnje, Agencija može zatražiti da joj se dostave prateći dokument.

Međutim, imajte na umu da kada ukupna vrijednost računa iznosi više od 25 000 EUR, zajedno s financijskim izvješćem potrebno je poslati preslike (ne izvornike) računa i ponude kao prateće dokumente. U ovoj fazi prihvatljivi troškovi opreme ne smiju prelaziti 110 % ukupnog iznosa navedenog u ugovoru o bespovratnim sredstvima i njegovim izmjenama.

PODUGOVARANJE

Za potrebe financijske ocjene i/ili revizije, korisnici će morati moći opravdati/dokazati sljedeće:

- postojanje formalnog ugovora
- prijavljene troškove moguće je utvrditi i provjeriti, posebno zato što su uneseni u korisnikov računovodstveni sustav.

Prateće dokumente ne treba slati zajedno s financijskim izvješćem. Međutim, sljedeće je dokumente potrebno čuvati u evidenciji projekta:

- račune, ugovore o podugovaranju i bankovna izvješća;

- za putovanja pružatelja podugovorenih usluga, pojedinačna izvješća o putovanju (prilog), zajedno sa svim primjercima putnih karata, karata ulaska u zrakoplov, računa i priznanica odnosno, za putovanje automobilom, primjerak internih pravila o stopi povrata po kilometru. Svrha prateće dokumentacije jest dokazati stvarni trošak putovanja i činjenicu da je do putovanja zaista došlo;
- ako je premašen prag od 25 000 EUR, dokumentaciju od natječajnim postupcima. U tom slučaju korisnici ne smiju dijeliti kupnju opreme na manje ugovore s nižim pojedinačnim iznosima.

U fazi financijskog izvješćivanja Izvršna agencija vodi računa o troškovima na temelju financijskih izvješća (popis izdataka) koje šalje koordinator (vidjeti Prilog Ugovoru o bespovratnim sredstvima – Završno izvješće). Osoblje Izvršne agencije detaljno pregledava te popise radi provjere prihvatljivosti izdataka. Ako postoje sumnje, Agencija može zatražiti da joj se dostave prateći dokument.

Međutim, imajte na umu da kada ukupna vrijednost računa iznosi više od 25 000 EUR, zajedno s financijskim izvješćem potrebno je poslati preslike (ne izvornike) računa i ponude kao prateće dokumente. U ovoj fazi prihvatljivi troškovi podugovaranja ne smiju premašiti 110 % ukupnog iznosa navedenog u ugovoru o bespovratnim sredstvima i njegovim izmjenama.

KONAČNI IZNOS BESPOVRATNIH SREDSTAVA

U fazi izvješćivanja, na kraju projekta, izračunava se stvarni doprinos EU-a globalno za cijeli projekt koristeći jedinični trošak (za plaće, putne troškove i dnevnice) i stvarne troškove (za opremu i podugovaranja) na temelju stvarnih izvršenih aktivnosti. Doprinos EU-a za različite proračunske stavke ne smije premašiti 110 % ukupnog iznosa navedenog u ugovoru o bespovratnim sredstvima i njegovim izmjenama.

3. OSTALA PRAVILA ZA MOBILNOST STUDENATA I OSOBLJA (POSEBNA LINIJA ZA MOBILNOST)

PRIJE MOBILNOSTI

a. MEĐUINSTITUCIONALNI SPORAZUM

Ustanove visokog obrazovanja obvezuju se poštovati sva načela Povelje Erasmus za visoko obrazovanje u cilju osiguranja mobilnosti visoke kvalitete, uključujući sljedeće: „osigurati da su sudionici u mobilnosti koji odlaze u inozemstvo spremni za mobilnost te da su stekli nužnu razinu jezičnog znanja” i „pružiti odgovarajuću jezičnu potporu sudionicima u mobilnosti koji dolaze iz inozemstva”. Potrebno je iskoristiti postojeće mogućnosti u ustanovama za učenje jezika.

Korisnici u svim slučajevima imaju ugovornu obavezu pružiti takve visokokvalitetne usluge i njihov se rad prati kao dio općeg praćenja provedbe projekata jačanja sposobnosti uzimajući u obzir povratne informacije studenata i osoblja putem Alata za mobilnost+ (vidjeti u nastavku).

Kao rezultat toga, mobilnost studenata i osoblja provodi se u okviru međuinstitucionalnoga sporazuma između UVO-a. U tom međuinstitucionalnoj sporazumu, u slučaju mobilnosti između država sudionica u Programu (i prihvatljivih partnerskih država) propisana su opća načela iz ECHE-a i obje se strane moraju obvezati da će ih provoditi.

Međuinstitucionalni sporazum može se proširiti i na mobilnost studenata za potrebe obavljanja stručne prakse i/ili mobilnost osoblja za potrebe osposobljavanja oslanjajući se na znanje partnerskih ustanova o poduzećima kako bi se mogli odrediti poduzeća/organizacije u njihovoj državi.

Važno je imati na umu da ustanove moraju imati učinkovite postupke i mehanizme za promicanje i jamčenje sigurnosti i zaštite sudionika u projektu. U tome smislu, svi učenici i osoblje, uključeni u aktivnost mobilnosti, moraju biti osigurani protiv rizika povezanih s njihovim sudjelovanjem u tim aktivnostima. Organizatori projekta moraju pronaći najprikladniju policu osiguranja u skladu s vrstom projekta i vrstama osiguranja koje su dostupne na nacionalnoj razini. Nadalje, nije se nužno pretplatiti na osiguranje specifično za određeni projekt, ako su sudionici već pokriveni postojećim policama osiguranja organizatora projekta.

U svakom slučaju, moraju biti obuhvaćena sljedeća područja:

- ako je važno, putno osiguranje (uključujući oštećenje ili gubitak prtljage);
- odgovornost treće strane (uključujući, ako je moguće, osiguranje od profesionalne štete ili osiguranje od odgovornosti);
- nesreća ili teška bolest (uključujući stalnu ili privremenu nesposobnost);
- smrt (uključujući povratak u državu podrijetla u slučaju projekata koji se provode u inozemstvu).

b. ALAT ZA MOBILNOST+

Čim sudionici budu odabrani, a najkasnije na početku mobilnosti, organizacija korisnica mora u Alat za mobilnost+ unijeti opće podatke o sudioniku i vrsti aktivnosti mobilnosti u kojima će on sudjelovati (npr. ime sudionika, odredište, trajanje mobilnosti itd.). Alat za mobilnost+ pomoći će korisniku u upravljanju aktivnostima mobilnosti programa Erasmus+. Organizacija korisnica također je odgovorna za ažuriranje Alata za mobilnost+ u slučaju promjena u vezi sa sudionicima ili aktivnostima za vrijeme trajanja projekta mobilnosti. Korisnici će na temelju unesenih podataka moći iz Alata za mobilnost+ izvlačiti unaprijed popunjena izvješća. Putem Alata za mobilnost+ moći će se također pripremati izvješća koja će ispunjavati sudionici u aktivnostima mobilnosti.

Više informacija o Alatu za mobilnost+ i o tome kako mu pristupiti bit će navedeno u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava između nacionalne agencije i korisnika.

c. UVJETI ZA SUDJELOVANJE STUDENATA

- ODABIR

Studenti se prijavljuju partnerstvu koje vrši odabir sudionika u aktivnosti mobilnosti. Odabir studenata – kao i postupak za dodjelu bespovratnih sredstava – moraju biti poštteni, transparentni, dosljedni i dokumentirani i moraju biti dostupni svim strankama koje sudjeluju u postupku odabira.

UVO poduzima nužne mjere da spriječi sukob interesa u odnosu na osobe koje mogu biti pozvane da sudjeluju u tijelima za odabir ili postupku odabira studenata.

Kriteriji za odabir, primjerice: akademski rezultati kandidata, prethodna iskustva mobilnosti, motivacija, prethodno iskustvo u državi primateljici (npr. povratak u državu podrijetla itd.) – moraju biti objavljeni.

Studenti koji su odabrani trebaju od ustanove pošiljateljice dobiti Studentsku povelju Erasmus+ u kojoj su navedena prava i obveze studenata u odnosu na razdoblje studiranja ili obavljanja stručne prakse u inozemstvu te su objašnjeni različiti koraci koji se moraju poduzeti prije, za vrijeme i nakon mobilnosti.

- UGOVOR SA STUDENTOM

Prije odlaska, svaki odabrani student mora potpisati ugovor, koji uključuje i „ugovor o studiju” u kojem je opisan program studija i/ili stručne prakse koji je dogovoren sa studentom te su navedene organizacija pošiljateljica i organizacija primateljica. U ovom su ugovoru o studiju utvrđeni ciljni rezultati učenja za vrijeme razdoblja učenja provedenoga u inozemstvu te su navedene odredbe o službenom priznavanju. U ugovoru je također navedeno mjesto studiranja i/ili obavljanja stručne prakse. U ugovoru o studiju organizacija pošiljateljica i student trebaju se dogovoriti i oko razine znanja jezika (glavnog jezika studiranja ili na radnom mjestu) koju student mora ostvariti do početka razdoblja studiranja/obavljanja stručne prakse u skladu s preporučenom razinom navedenom u međuinstitucionalnom ugovoru između organizacije pošiljateljice i primateljice (ili u skladu s očekivanjima poduzeća, kada se radi o stručnoj praksi). Ako je primjenjivo, organizacija pošiljateljica i student dogovaraju se o najprikladnijoj jezičnoj potpori koju je studentu potrebno pružiti kako bi postigao dogovorenu razinu (vidjeti sljedeći odlomak o internetskoj usluzi za pružanje jezične potpore).

- BESPOVRATNA SREDSTVA ZA STUDENTE

Kada potpišu ugovor o studiju studenti imaju pravo na „bespovratna sredstva za studiranje” koja će im pomoći za vrijeme razdoblja studiranja ili obavljanja stručne prakse u inozemstvu. Osim toga, uz bespovratna sredstva EU-a, oni mogu dobiti regionalna, nacionalna ili neka druga bespovratna sredstva kojima upravlja druga organizacija (npr. ministarstvo ili regionalna tijela).

Studenti koji sudjeluju u posebnoj liniji za mobilnost projekta jačanja sposobnosti oslobođeni su plaćanja školarine, upisnine, ispita i pristupa laboratorijima i knjižnicama u ustanovi primateljici. Međutim, možda će morati platiti manje naknade za troškove kao što su osiguranje, članstvo u studentskim sindikatima i uporaba različitih materijala kao što su fotokopije, laboratorijski proizvodi, po istoj cijeni kao i lokalni studenti. Studenti koji odlaze u inozemstvo ne moraju plaćati dodatne naknade za organizaciju ili upravljanje razdobljem mobilnosti.

Osim toga, pravo na bespovratna sredstva ili zajam koji su studenti dobili za studiranje u matičnoj ustanovi zadržava se i za vrijeme boravka u inozemstvu.

Studenti koji sudjeluju u posebnoj liniji za mobilnost za jačanje sposobnosti ne mogu istovremeno biti korisnici drugih bespovratnih sredstava EU-a.

d. UVJETI ZA SUDJELOVANJE OSOBLJA

- ODABIR

Osoblje koje sudjeluje u posebnoj liniji za mobilnost projekta jačanja sposobnosti bira organizacija pošiljateljica na pošten i transparentan način. Prije odlaska, moraju imati dogovoren program mobilnosti s ustanovama pošiljateljicama i primateljicama ili poduzećima.

Odabir učitelja i administrativnog osoblja obavlja partnerstvo. Odabir i postupak dodjele bespovratnih sredstava moraju biti poštteni, transparentni, dosljedni i dokumentirani i dostupni svim strankama uključenim u postupak odabira. Kriteriji za odabir (na primjer prednost koja se daje osoblju koje odlazi u inozemstvo po prvi puta, ograničenja mogućeg broja aktivnosti mobilnosti po članu osoblja u određenom vremenskom razdoblju itd.) moraju biti javno dostupni.

Organizacija poduzima nužne mjere kako bi spriječila mogući sukob interesa u vezi s osobama koje su odabrane da sudjeluju u tijelima za odabir ili postupku odabira pojedinačnih korisnika.

Mobilnost osoblja iz poduzeća u UVO organizira se na poziv ustanove upućen članu osoblja poduzeća.

- UGOVOR O MOBILNOSTI

Odabir osoblja UVO-a vrši ustanova pošiljateljica na temelju nacрта programa mobilnosti koji je član osoblja dostavio nakon savjetovanja s ustanovom primateljicom/poduzećem. Prije odlaska, ustanova pošiljateljica/poduzeće i ustanova primateljica/poduzeće službeno dogovaraju konačnu verziju programa mobilnosti (razmjenom pisama ili elektroničkih poruka).

Ustanova pošiljateljica/poduzeće i ustanova primateljica/poduzeće odgovorni su za kvalitetu razdoblja mobilnosti u inozemstvu.

NAKON MOBILNOSTI

a. PRIZNANJE REZULTATA MOBILNOSTI

Na kraju razdoblja provedenog u inozemstvu, ustanova primateljica/poduzeće moraju studentu i njegovom UVO-u dostaviti prijepis ocjena ili potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi („prijepis izvršenog posla”) u kojima se potvrđuju rezultati dogovorenog programa.

Nakon razdoblja mobilnosti, u ustanovi pošiljateljici slijedi formalno priznanje bodova stečenih u inozemstvu za formalno učenje novostečenih sposobnosti (putem sustava ECTS bodova ili istovjetnog sustava), uključujući za obavljanje stručne prakse, ako je primjenjivo, i bilježenje rezultata formalnog i neformalnog učenja izvan učionice ili radnog mjesta (pomoću Dodatka diplomii).

U odnosu na mobilnost osoblja, ustanove pošiljateljice trebale bi osigurati primjereno priznavanje, širenje i korištenje rezultata učenja uključenog osoblja u ustanovi.

b. IZVJEŠĆIVANJE

Na kraju razdoblja provedenog u inozemstvu, svi studenti i osoblje koji su sudjelovali u aktivnosti mobilnosti moraju popuniti i predati završno izvješće. U slučaju aktivnosti mobilnosti koje traju dva mjeseca ili više, izvješće uključuje i ocjenu kvalitete jezične potpore dobivene za vrijeme razdoblja mobilnosti.

Partnerstvo može od studenata i osoblja koji ne dostave izvješće zatražiti djelomičan ili potpuni povrat primljenih bespovratnih sredstava EU-a. Povrat se neće tražiti ako student ili član osoblja nije mogao dovršiti planirane aktivnosti u inozemstvu zbog više sile. O tim slučajevima partnerstvo izvješćuje EACEA-u.

4. OSTALA VAŽNA PRAVILA I PREPORUKE

SPORAZUM O PARTNERSTVU

Partneri moraju dogovoriti pojedinih provedbe projekta te ih formalizirati u sporazumu o partnerstvu koji se potpisuje na početku provedbe projekta.

Kopija sporazuma o partnerstvu mora se dostaviti Izvršnoj agenciji u roku od šest mjeseci od potpisivanja ugovora o bespovratnim sredstvima.

Sporazum o partnerstvu mora obuhvaćati razne financijske, tehničke i pravne aspekte provedbe projekta, uključujući:

- ulogu i odgovornosti partnera;
- proračunska pitanja (sufinanciranje, raščlamba proračuna po aktivnostima i partnerima, načini prijenosa sredstava itd.);
- politiku naknade za osoblje;
- načine nadoknade putnih troškova i dnevnica;
- mehanizme izvješćivanja;
- mehanizme za upravljanje sukobima itd.

SASTAV I IZMJENE ORGANIZACIJA SUDIONICA

Svaku predloženu izmjenu korisnika projekta potrebno je najaviti i ona je podložna prethodnom odobrenju Izvršne agencije. Različite izmjene partnerstva u okviru projekta podliježu sljedećim zahtjevima:

- U slučaju dodavanja korisnika potrebna je punomoć koju su potpisali koordinator i dodatni novi korisnik te pisma o prihvaćanju od svih drugih su-korisnika koja je potpisao zakonski zastupnik. Njih je potrebno poslati koordinatoru zajedno sa zahtjevom.
- Za povlačenje korisnika potrebno je pisano objašnjenje koordinatora i pismo o povlačenju korisnika koji zahtijeva povlačenje koje je potpisao njegov zakonski zastupnik. Ako minimalni zahtjevi za partnerstvo više nisu ispunjeni, Agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu zadržava pravo odlučiti o nastavku sporazuma.
- Za promjene osobe za kontakt za koordinatora potrebna je pisana potvrda nove osobe za kontakt, zakonskog zastupnika i prethodne osobe za kontakt iz koordinatora.

NEPRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Uz neprihvatljive troškove navedene u dijelu C, sljedeći se troškovi ne smatraju prihvatljivim troškovima za projekte jačanja sposobnosti:

- oprema kao što je: namještaj, motorna vozila bilo koje vrste, oprema za potrebe istraživanja i razvoja, telefoni, mobilni telefoni, alarmni sustavi i sustavi protiv krađe;
- troškovi prostora (kupnja, grijanje, održavanje, popravci itd.);
- troškovi kupnje nekretnina;
- amortizacijski troškovi.

OBVEZNA VANJSKA REVIZIJA (POTVRDA O REVIZIJI)

Izvešće o vanjskoj reviziji (vrsta revizije II) financijskog izvješća mjere i izvješća na kojima se ono temelji šalju se zajedno sa završnim izvješćem i traženim pratećim dokumentima.

Svrha je revizije pružiti razumno osiguranje Izvršnoj agenciji da su troškovi i primici prijavljeni u završnom financijskom izvješću u skladu s pravnim i financijskim odredbama ugovora o bespovratnim sredstvima.

Svaki korisnik može izabrati kvalificiranog vanjskog revizora, uključujući svog zakonskog vanjskog revizora, pod uvjetom da su istovremeno ispunjeni sljedeći zahtjevi:

- vanjski revizor mora biti neovisan o korisniku;
- vanjski revizor mora biti kvalificiran za provođenje zakonskih revizija dokumenata u skladu s nacionalnim zakonodavstvom kojim se provodi Direktiva o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvješća ili bilo koji propis Unije kojim se zamjenjuje ta Direktiva.

Korisnik sa sjedištem u trećoj zemlji mora poštovati mjerodavne nacionalne propise iz područja revizije.

PRATEĆA DOKUMENTACIJA

Kada je to potrebno, treba poslati čitljive preslike (ne izvornike) prateće dokumentacije. Ako postoje sumnje, Agencija može zatražiti da joj se dostave prateći dokument.

Dostavljanje tražene prateće dokumentacije sastavni je dio obveza iz sporazuma i u slučaju da jedan ili više dokumenata nisu dostavljeni, moguće je uskratiti povrat odgovarajućih izdataka.

Preslike ugovora o podugovaranju i računa koji prelaze 25 000 EUR potrebno je slati zajedno sa završnim izvješćem.

Za kupnju opreme i usluga u iznosu koji premašuje 25 000 EUR potrebno je dostaviti tri ponude dobavljača bez obzira na proračunsku stavku.

PRILOG II. – ŠIRENJE I ISKORIŠTAVANJE REZULTATA

Praktični vodič za korisnike

UVOD

Aktivnosti u svrhu širenja i iskorištavanja rezultata način su za pokazivanje rada u okviru projekta Erasmus+. Razmjenom rezultata, naučenih pouka i ishoda i nalaza s organizacijama koje nisu organizacije sudionice omogućit će se široj zajednici da ima koristi od aktivnosti koje su se financirale iz sredstava EU-a te će se promovirati napori koje je organizacija uložila u ostvarivanje cilja Erasmus+, čime se temeljna važnost pripisuje vezi između programa i politika. Prema tome, svaki od projekata koji se podupiru u okviru Programa korak je prema ostvarenju općih ciljeva utvrđenih u programu za poboljšanje i modernizaciju sustava obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

Aktivnosti širenja razlikovat će se među projektima i važno je razmotriti kakve aktivnosti širenja odgovaraju svakoj od organizacija sudionica. Partneri u manjim projektima trebali bi provoditi širenje i iskorištavanja primjereno razini njihove aktivnosti. Aktivnosti širenja za projekt mobilnosti zasnivaju se na drugačijim zahtjevima od zahtjeva za projekt mobilnosti. Opseg aktivnosti širenja i iskorištavanja povećavat će se s povećanjem veličine i strateške važnosti projekta. Od podnositelja će se tražiti da prilikom prijave objasne svoje namjere/planove za aktivnosti širenja i iskorištavanja te da ih provode ako projekt bude prihvaćen.

U odjeljku 1. definirani su neki ključni pojmovi i objašnjeno je što se može ostvariti širenjem i iskorištavanjem rezultata te kako će se tim aktivnostima pridonijeti ukupnim ciljevima projekta.

U odjeljku 2. navedeni su zahtjevi za korisnike programa Erasmus+ u smislu širenja i iskorištavanja rezultata.

1. Širenje i iskorištavanje rezultata projekta: što, zašto, tko, kada, gdje i kako

ŠTO ZNAČI ŠIRENJE I ISKORIŠTAVANJE?

Širenje je planirani proces pružanja informacija ključnim dionicima o rezultatima programa i inicijativa. Provodi se čim rezultati programa i inicijativa postanu dostupni te nakon toga. U smislu programa Erasmus+ to znači širenje glasa o uspjesima i rezultatima projekta što šire moguće. Kada drugi postanu svjesni o projektu to će utjecati na druge organizacije u budućnosti i pridonijeti poboljšanju profila organizacije koja provodi projekt. Kako bi se rezultati mogli učinkovito širiti, na početku provedbe projekta potrebno je utvrditi odgovarajući postupak. To bi trebalo obuhvaćati zašto, što, kako, kada, kome i gdje će se odvijati širenje rezultata, za vrijeme i nakon razdoblja financiranja.

Iskorištavanje je (a) planirani postupak prijenosa uspješnih rezultata programa i inicijativa odgovarajućim donositeljima odluka u reguliranim lokalnim, regionalnim, nacionalnim ili europskim sustavima; i (b) planirani postupak uvjeravanja pojedinačnih krajnjih korisnika da usvoje i/ili primijene rezultate programa i inicijativa. U okviru programa Erasmus+ to znači iskorištavanje potencijala financiranih aktivnosti kako bi se rezultati mogli koristiti nakon trajanja projekta. Valja napomenuti da se projekt provodi u sklopu međunarodnog programa koji je namijenjen cjeloživotnom učenju i podupiranju europskih politika u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta. Rezultate bi trebalo razvijati tako da ih se može prilagoditi potrebama drugih; prenijeti na nova područja; održavati nakon završetka razdoblja financiranja; ili koristiti za utjecanje na buduću politiku i prakse.

Širenje i iskorištavanje stoga su zasebne, ali blisko povezane aktivnosti.

ŠTO SE PODRAZUMIJEVA POD „REZULTATIMA AKTIVNOSTI“?

Rezultati su postignuća europske aktivnosti ili projekta kojem su dodijeljena sredstva EU-a. Vrsta rezultata razlikovat će se ovisno o vrsti projekta. Rezultati se mogu klasificirati kao (a) proizvodi ili (b) ishodi:

a) proizvod: materijalni proizvod koji se proizvodi u okviru pojedinačnog projekta i kojeg se može kvantificirati; proizvodi mogu biti oni kojima se može pristupiti, primjerice kurikulumi, studije, izvješća, materijali, događanja ili *web*-mjestaja;

b) ishod: nematerijalna dodana vrijednost postignuta ostvarivanjem ciljeva projekta. Takva se dodana vrijednost uglavnom ne može kvantificirati, bez obzira obuhvaća li konkretna događanja i aktivnosti kao što su osposobljavanje, platforme, sadržaj ili metodologiju za osposobljavanje ili apstraktnije posljedice poput bolje osviještenosti, unaprjeđenih vještina, sposobnosti, znanja i iskustava koja su stekli sudionici, partneri ili drugi dionici uključeni u projekt.

ŠTO ZNAČE UČINAK I ODRŽIVOST?

Učinak je utjecaj koji provedena aktivnost i njezini rezultati mogu imati na ljude, prakse, organizacije i sustave. Širenjem i iskorištavanjem rezultata može se povećati učinak aktivnosti koje se provode koje će utjecati neposredne sudionike i partnere dugi niz godina. Kako bi se projekt iskoristio u najvećoj mogućoj mjeri i ostvario najbolje rezultate potrebno je uzeti u obzir i koristi za druge zainteresirane strane.

Održivost je sposobnost projekta da nastavi koristiti svoje rezultate nakon kraja razdoblja financiranja. U tom se slučaju rezultati projekta mogu se upotrebljavati i iskorištavati na duže vrijeme, možda putem komercijalizacije, akreditacije i uvođenja. Ne mogu biti održivi svi dijelovi ili rezultati projekta i širenje i iskorištavanje treba promatrati kao krivulju koja se nastavlja nakon završetka projekta i u budućnosti.

KOJI SU CILJEVI ŠIRENJA I ISKORIŠTAVANJA?

Prvi cilj širenja i iskorištavanja jest obznaniti rezultate projekta. Drugi je cilj pridonijeti provedbi i oblikovanju nacionalnih i europskih politika i sustava. Korisnici bi trebali razviti vlastiti način za ostvarivanje tog cilja. Razvijanje ideja za širenje i iskorištavanje važno je za svaki projekt koji se financira u okviru programa Erasmus+. Međutim, vrsta i intenzitet aktivnosti iskorištavanja i širenja trebali bi biti razmjerni i prilagođeni posebnim potrebama i vrsti razvijenog projekta. To uključuje je li projekt usmjeren prema postupcima ili prema proizvodnji materijalnih rezultata; je li neovisan ili je dio veće inicijative; razvijaju li ga velike ili male organizacije sudionice itd. Organizacije sudionice trebale bi raspraviti o ciljevima aktivnosti/plana i odlučiti se za najbolje aktivnosti i pristupe te rasporediti zadatke među partnerima, uzimajući u obzir posebnosti projekta.

Za projekte strukturne suradnje kao što su strateška partnerstva, udruženja znanja, sport, suradnička partnerstva i projekti za jačanje sposobnosti, kvalitetan plan širenja i iskorištavanja trebao bi sadržavati mjerljive i realistične ciljeve, detaljan raspored provedbe i plan sredstava za aktivnosti koje će se provoditi. Uključivanjem ciljnih skupina u aktivnosti na najbolji će

se način iskoristiti rezultati projekta. Važno je odrediti strategiju već na samom početku jer je to glavni način na koji će se poticati komunikacija s ciljnom publikom. Takav zahtjev nije predviđen za projekte mobilnosti. Međutim, pozivaju se organizatori projekta da obavijeste o rezultatima učenja koje su ostvarili sudionici u takvim aktivnostima. Njima bi se trebali poticati sudionici da s drugima razmjenjuju ono što su naučili sudjelovanjem u aktivnosti mobilnosti. Dio programa koji se odnosi na širenje također bi trebao poboljšati kvalitetu programa stimuliranjem inovativnih projekata i razmjenom dobre prakse.

Komunikacija je širi pojam. Ona uključuje aktivnosti informiranja i promidžbe u cilju jačanja svijesti i vidljivosti aktivnosti projekta uz širenje i iskorištavanje rezultata projekta. Međutim, često je teško napraviti jasnu razliku između tih područja. Stoga planiranje općeg strateškog okvira koji obuhvaća oba područja može biti učinkovitiji način na koji će se najbolje iskoristiti dostupni resursi. Širenje i iskorištavanje rezultata trebalo bi činiti ključan dio komunikacijskih aktivnosti koje se odvijaju za vrijeme trajanja projekta.

ZAŠTO JE VAŽNO DIJELITI REZULTATE PROJEKTA? KOJE SU ŠIRE KORISTI?

Razvoj sveobuhvatnog plana za širenje i iskorištavanje bit će koristan za korisnika i njegove partnere. Osim što pridonose profilu organizacije, aktivnostima širenja i iskorištavanja često se mogu stvoriti nove prilike za širenje projekta i njegovih rezultata ili za razvoj novih partnerstava za budućnost. Uspješno širenje i iskorištavanje može dovesti do vanjskog priznanja provedenih aktivnosti, na osnovi čega će one dobiti na važnosti. Razmjenom rezultata omogućit će se drugima da imaju koristi od aktivnosti i iskustava programa Erasmus+. Rezultati projekta mogu služiti kao primjeri i nadahnuti druge pokazujući što je moguće ostvariti provedbom Programa.

Širenjem i iskorištavanjem rezultata projekta može se utjecati na buduću politiku i praksu. Širenjem i iskorištavanjem rezultata aktivnosti koje su provodili korisnici podupirat će se opći cilj poboljšanja sustava Europske unije. Učinak programa Erasmus+ mjeri se ne samo kvalitetom projektnih rezultata već i stupnjem do kojeg su ti rezultati poznati i koriste se izvan projektnog partnerstva. Utjecajem na što više mogućih korisnika putem učinkovitog širenja omogućit će se ostvarenje povrata na ulaganje.

Širenjem i iskorištavanjem rezultata projekta također se povećava svijest o prilikama koje nudi Program i ističe se europska dodana vrijednost aktivnosti koje se podupiru u okviru programa Erasmus+. Time se može pridonijeti pozitivnoj percepciji javnosti i poticati sudjelovanje većeg sudionika u ovom novom programu EU-a. Od ključne je važnosti uzeti u obzir ciljeve plana širenja i iskorištavanja. Oni bi trebali biti povezani s ciljevima projekta kako bi se osiguralo da su metode i pristupi koji se koriste primjereni za projekt Erasmus+ i njegove rezultate te za utvrđenu ciljanu publiku. Ciljevi širenja i iskorištavanja mogu biti sljedeći:

- jačanje svijesti;
- širenje učinka;
- uključivanje zainteresiranih strana i ciljnih skupina;
- dijeljenje rješenja i stečenog znanja;
- utjecaj na politiku i praksu;
- razvoj novih partnerstava.

ŠTO SE MOŽE ŠIRITI I ISKORIŠTAVATI?

Sljedeći je korak utvrditi **što** treba širiti i iskorištavati. Rezultati projekta mogu biti različite prirode i sastojati se od konkretnih (opipljivih) rezultata i vještina i osobnih iskustava koje su stekli organizatori i sudionici u aktivnostima (neopipljivi rezultati).

Opipljivi rezultati mogu primjerice uključivati:

- pristup ili model za rješavanje problema;
- praktičan alat ili proizvod, kao što su priručnici, kurikulum, alati e-učenja;
- izvješća o istraživanju ili studije;
- vodiči o dobroj praksi ili studije slučaja;
- izvješća o ocjenjivanju;
- potvrde o priznavanju;
- bilteni ili informativni letci.

Kako bi se iskustva, strategije i procesi mogli bolje širiti, preporučuje se njihovo dokumentiranje.

Neopipljivi rezultati mogu uključivati, na primjer:

- znanje i iskustvo koje su stekli sudionici, učenici ili osoblje;
- više vještina ili postignuća;
- bolju kulturnu svijest;

- bolje jezične vještine.

Neopipljive rezultate često je teže mjeriti. Takve će se vrste rezultata moći lakše zabilježiti pomoću razgovora, upitnika, testova, promatranja ili mehanizama za samoocjenjivanje.

TKO JE CILJNA PUBLIKA?

Od ključne je važnosti utvrditi ciljne skupine, na različitim zemljopisnim razinama (lokalnoj regionalnoj nacionalnoj, europskoj) i korisnikovom području rada (kolege, suradnici, lokalna tijela vlasti, druge organizacije koje obavljaju iste vrste aktivnosti, mreže itd.). Aktivnosti i poruke potrebno je prilagoditi uzimajući u obzir publike i ciljne skupine, na primjer:

- krajnje korisnike aktivnosti i proizvoda projekta;
- zainteresirane strane, stručnjake i praktičare u području i druge zainteresirane stranke;
- donositelje odluka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini;
- novine i medije;
- opću publiku.

Planovi projekta trebali bi biti dovoljno fleksibilni kako bi omogućili ciljnim skupinama i drugim dionicima da se uključe u različite faze projekta. Na taj će se način osigurati da se u okviru projekta vodi računa o njihovim potrebama. Njihovim sudjelovanjem također će se istaknuti moguća vrijednost projekta te će se pomoći u širenju novosti drugim zainteresiranim strankama diljem Europe.

KAKO ŠIRITI I ISKORIŠTAVATI REZULTATE?

Kako bi se moglo doći do što većeg broja ljudi, savjetuje se prevesti što više komunikacijskih materijala i rezultata projekta na što više jezika. Preporučuje se obuhvatiti sve jezike partnerstva i engleski; Trošak prijevoda trebalo bi uključiti u zahtjev za bespovratna sredstva, ako je potrebno.

Postoje brojni različiti načini za širenje i iskorištavanje rezultata. Bilo bi korisno biti kreativan i osmisliti svježije ideje kako bi se projekti i rezultati programa Erasmus+ stvarno isticali. Korisnici bi mogli koristiti:

- [platformu programa Erasmus+ za rezultate projekta](#) (vidjeti u nastavku);
- web-mjesta projekata ili organizacija;
- sastanke i posjete zainteresiranim stranama;
- razgovore na određene teme, kao što su informativni sastanci, radionice, seminari, tečajevi, izložbe, predstavljanja ili suradnička revizija;
- ciljane pisane materijale, kao što su izvješća, članici u posebnim novinama, bilteni, priopćenja za tisak, letci ili brošure;
- audiovizualni mediji i proizvodi kao što su radio, TV, YouTube, Flickr, video spotovi, podcastovi ili aplikacije;
- društveni mediji;
- javna događanja;
- brendovi i logotipi projekata;
- postojeći ugovori i mreže.

U smislu iskorištavanja, važno je razmisliti o tome kako rezultati mogu utjecati na projekt, krajnje korisnike, suradnike ili donositelje politika. Mehanizmi iskorištavanja uključuju:

- pozitivne učinke na ugled organizacija sudionica;
- povećanu svijest o temi, cilju ili području rada;
- veću financijsku potporu donatora;
- veći utjecaj na politiku i praksu.

KADA BI SE AKTIVNOSTI ŠIRENJA I ISKORIŠTAVANJA TREBALE PROVODITI?

Širenje i iskorištavanje rezultata sastavni je dio projekta Erasmus+ za vrijeme njegovog trajanja: od početne ideje korisnika, za vrijeme provedbe projekta i čak nakon prestanka europskog financiranja.

Potrebno je odrediti raspored aktivnosti u suradnji s partnerima i rasporediti odgovarajuće financijske i druge resurse. Planom se obuhvaća:

- dogovor o stvarnim ciljevima i rokovima s partnerima za praćenje napretka;
- usklađivanje aktivnosti širenja i iskorištavanja s ključnim fazama projekta;
- dovoljnu fleksibilnost da može odgovoriti na potrebe ciljne skupine i opće promjene u politici i praksi.

Primjeri aktivnosti u različitim fazama projekta sljedeći su:

PRIJE početka provedbe projekta

- izrada plana širenja i iskorištavanja;
- definicija očekivanog učinka i proizvoda;
- razmatranje o tome kako i kome će se širiti rezultati širenja i iskorištavanja.

TIJEKOM projekta

- obraćanje mjerodavnim medijima, itd. na lokalnoj ili regionalnoj razini;
- provedba redovitih aktivnosti kao što su sesije informiranja, osposobljavanja, predstavljanja, suradničke revizije;
- ocjenjivanje učinka ciljnih skupina;
- uključivanje drugih dionika u cilju prenošenja rezultata krajnjim korisnicima/novim područjima/politikama.

U ZAVRŠNOJ FAZI PROVEDBE PROJEKTA

- učitavanje konačnih rezultata projekta i ažuriranog opisa projekta na [Platformu programa Erasmus+ za rezultate projekta](#).

NAKON projekta

- nastavak daljnjeg širenja (kako je prethodno opisano);
- razvoj ideja za buduću suradnju;
- ocjenjivanje postignuća i učinka;
- obraćanje relevantnim medijima;
- obraćanje donositeljima politika, ako je potrebno
- suradnja s Europskom komisijom pružanjem korisnih ideja za njegovo širenje i iskorištavanje.

KAKO OCIJENITI USPJEH?

Ocjena učinka važan je dio projekta. Njome se ocjenjuju postignuća i stvaraju se preporuke za buduća poboljšanja. Pokazatelji bi se mogli koristiti za mjerenje ostvarenog napretka prema ostvarenju ciljeva. To su znakovi koji pomažu u mjerenju rezultata. Pokazatelji mogu biti kvantitativni u smislu brojeva i postotaka i kvalitativni u smislu kvalitete sudjelovanja i iskustva. Za mjerenje učinka mogu se koristiti upitnici, razgovori, opažanja i ocjene. Definiranje pokazatelja za različite aktivnosti projekta potrebno je predvidjeti na početku projekta i oni moraju biti dio općeg plana širenja.

Neki primjeri:

- činjenice i brojevi na web-mjestu organizatora projekta (najnovije informacije, posjete, savjetovanja, upućivanja);
- brojevi sastanaka s ključnim zainteresiranim stranama;
- broj sudionika uključenih u rasprave i informativne sesije (radionice, seminari, suradničke revizije); mjere praćenja;
- proizvodnja i širenje proizvoda;
- medijska pokrivenost (članci u specijaliziranim biltenima, priopćenja za tisak, razgovori itd.);
- vidljivost u društvenim medijima i privlačnost *web*-mjesta;
- sudjelovanje u javnim događanjima;
- veze s postojećim mrežama i transnacionalnim partnerima; prenošenje informacija i znanja;
- učinak na mjere politika na regionalnoj, nacionalnoj razini i razini EU-a;
- povratne informacije o krajnjim korisnika, drugih zainteresiranih stranaka, suradnika, donositelja politika.

2. ZAHTJEVI U VEZI S ŠIRENJEM I ISKORIŠTAVANJEM

OPĆI KVALITATIVNI ZAHTJEVI

Ovisno o aktivnosti, podnositelji zahtjeva za financiranje u okviru programa Erasmus+ moraju voditi računa o aktivnostima širenja i iskorištavanja u fazi podnošenja zahtjeva, za vrijeme provedbe aktivnosti i nakon završetka aktivnosti. U ovom se odjeljku daje pregled osnovnih zahtjeva propisanih u službenoj dokumentaciji programa Erasmus+.

Širenje i iskorištavanje jedan je od kriterija za dodjelu na temelju kojeg će se ocjenjivati zahtjev. Ovisno o vrsti projekta, ono će imati različitu težinu prilikom ocjenjivanja zahtjeva.

- Za projekte mobilnosti morat će u obrascu zahtjeva biti naveden popis planiranih aktivnosti širenja i morat će biti utvrđene potencijalne ciljne skupine.
- Za projekte suradnje, tražit će se detaljni i sveobuhvatni plan u kojem će biti opisani i dalje se ocjenjivati ciljevi, alati i rezultati. Iako u načelu jedan partner preuzima odgovornost za širenje i iskorištavanje cijelog projekta, odgovornost za provedbu dijele svi partneri. Svaki će partner biti uključen u te aktivnosti ovisno o potrebama i ulogama u projektu.

Za sve će se vrste projekata u završnoj fazi tražiti izvješćivanje o provedenim aktivnostima u cilju širenja rezultata unutar i izvan organizacija sudionica.

VIDLJIVOST EUROPSKE UNIJE I PROGRAMA ERASMUS+

Korisnici su dužni uvijek na svim komunikacijskim i promotivnim materijalima koristiti simbol Europske unije (zastavu EU-a) te naziv Europske unije ispisan u cijelosti. Preferirana mogućnost komuniciranja o financiranju EU-a putem programa Erasmus+ jest navođenjem teksta „sufinancirano iz sredstava programa Erasmus+ Europske unije“ uz simbol EU-a.

Primjeri navođenja financiranja iz sredstava EU-a te prijevodi teksta dostupni su na http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en

Naziv Erasmus+ ne prevodi se.

Smjernice za korisnike o uporabi simbola EU-a u kontekstu programa EU-a dostupni su na http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf

KORIŠTENJE PLATFORME PROGRAMA ERASMUS+ ZA REZULTATE PROJEKATA

Platforma programa Erasmus+ za rezultate projekta uspostavljena je kako bi nudila sveobuhvatan pregled projekata koji se financiraju u okviru programa i naglasila primjere dobre prakse i priče o uspjehu. Na platformi su također dostupni proizvodi/rezultati/intelektualni rezultati financiranih projekata.

Godišnji odabir primjera dobre prakse vrši svaka nacionalna agencija i Izvršna agencija. Priče o uspjehu na središnjoj razini odabire GU EAC iz primjera dobre prakse.

Platforma programa Erasmus+ za rezultate projekta služi za različite svrhe:

- transparentnost – jer pruža sveobuhvatan pregled svih projekata koji se financiraju u okviru programa (uključujući sažetke projekata, iznose financiranja, internetske poveznice itd.);
- odgovornost – jer krajnjim korisnicima i praktičarima omogućuje pristup rezultatima projekta;
- inspiracija – jer prikazuje dobru praksu i priče o uspjehu korisnika programa Erasmus+ koje se biraju svake godine na nacionalnoj i europskoj razini.

Za većinu projekata Erasmus+ od korisnika se traži da u fazi podnošenja prijave prilože sažetak u kojem opisuju svoj projekt na engleskom jeziku.

Sažetak projekta posebno je važan se u njemu općoj publici opisuje projekt. Stoga ga je potrebno sastaviti jednostavnim jezikom i stilom kako bi stvarni sadržaj mogli brzo razumjeti i oni koji ne sudjeluju u njegovoj provedbi.

Sažetak bi trebao sadržavati sljedeće elemente: kontekst/pozadina projekta; ciljevi projekta; broj i profil sudionika; opis aktivnosti; metodologija koja će se koristiti za provedbu projekta; kratak opis predviđenih rezultata i učinka; potencijalne dugoročne koristi.

Platforma programa Erasmus+ za rezultate projekata dostupna je na: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

PRIOLOG III. – POJMOVNIK

Osoba u pratnji	<p>U skladu s općom definicijom koja se primjenjuje na sva područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih, osoba u pratnji osoba je koja prati sudionike – učenike, osoblje ili osobe koje rade s mladima–s posebnim potrebama (tj. s invaliditetom) u aktivnosti mobilnosti u cilju osiguranja zaštite, pružanja potpore i dodatne pomoći.</p> <p>Osim toga, za mobilnost učenika iz VET-a i volontera EVS-a u okviru Ključne mjere 1. te kratkoročnu ili dugoročnu mobilnost učenika u okviru Ključne mjere 2., osoba u pratnji može biti i odrasla osoba koja u inozemstvo prati jednog ili više učenika iz VET-a, volontera EVS-a s ograničenim mogućnostima ili školskih učenika (posebice maloljetnika ili mladih koji nemaju mnogo iskustva izvan vlastite domovine) kako bi osigurala njihovu zaštitu i sigurnost te učinkovito učenje tijekom iskustva mobilnosti.</p>
Akreditacija	<p>Postupak kojim se osigurava da organizacije koje žele dobiti financijska sredstva u okviru aktivnosti programa Erasmus+ ispunjavaju niz kvalitativnih standarda ili preduvjeta koje je Europska komisija utvrdila za tu aktivnost. Ovisno o vrsti aktivnosti ili o državi u kojoj se nalazi organizacija podnositeljica zahtjeva, akreditaciju obavlja Izvršna agencija, nacionalan agencija ili Resursni centar SALTO. Postupak akreditacije uspostavlja se za organizacije koje žele sudjelovati u projektima u području visokog obrazovanja (uključujući mobilnost) ili u aktivnostima mobilnosti u području mladih.</p>
Mjera	<p>Dio ili mjera programa Erasmus+. Primjeri mjera su: Strateška partnerstva u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, Združeni diplomski studiji Erasmus Mundus, Udruženja sektorskih vještina i slično.</p>
Aktivnost	<p>Skup zadataka koje se provode kao dio projekta. Postoje različite vrste aktivnosti (aktivnosti mobilnosti, aktivnosti suradnje itd.). U okviru programa Jean Monnet, aktivnost je istovjetna mjeri (vidi prethodnu definiciju).</p>
Obrazovanje odraslih	<p>Sve vrste strukovnog obrazovanja odraslih, formalne, neformalne ili informalne prirode (za trajno strukovno obrazovanje vidjeti pod „VET“).</p>
Organizacija za obrazovanje odraslih	<p>Bilo koja javna ili privatna organizacija koja djeluje u području nestrukovnog obrazovanja odraslih.</p>
Odrasli polaznik	<p>Bilo koja osoba koja se, nakon završetka ili prestanka početnog obrazovanja ili osposobljavanja, vraća nekim oblicima nastavljanja učenja (formalno, neformalno ili informalno), osim nastavnika / voditelja osposobljavanja u školama i VET-u. .</p>
Unaprijed planirani posjet (APV)	<p>Posjet državi u kojoj se nalazi organizacija primateljica prije provedbe aktivnosti mobilnosti mladih radi planiranja. Svrha je APV-a izgradnja povjerenja, razumijevanja i snažnog partnerstva između organizacija u projektu. Mlade sudionike može se uključiti u posjet u cilju njihove potpune integracije u planiranje projekta.</p>
Podnositelj zahtjeva	<p>Organizacija sudionica ili neformalna skupina koja predaje zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava. Podnositelji mogu podnositi zahtjev pojedinačno ili u ime ostalih organizacija koje sudjeluju u projektu. U potonjem slučaju podnositelj ima ulogu koordinatora.</p>
Rok (za prijavu)	<p>Datum do kojeg zahtjev mora biti predan nacionalnoj ili Izvršnoj agenciji sa bi se smatrao prihvatljivim.</p>
Naukovanje (Naučnik)	<p>Programi naukovanja shvaćaju se kao oblici početnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET) u kojima se formalno kombinira i izmjenjuje osposobljavanje u poduzeću (razdoblja praktičnog radnog iskustva na radnom mjestu) s obrazovanjem u školama (razdoblja teoretskog/praktičnog obrazovanja u školi ili centru za osposobljavanjem) i čiji uspješni završetak donosi kvalifikacije VET-a koje su priznate na nacionalnoj razini.</p>
Korisnik	<p>Ako je projekt odabran, podnositelj zahtjeva postaje korisnik bespovratnih sredstava programa Erasmus+. Korisnik potpisuje ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava s nacionalnom agencijom ili Izvršnom agencijom koja je odabrala projekt ili ga one obavješćuju o odabiru odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava. Ako je zahtjev podnesen u ime ostalih organizacija koje sudjeluju u projektu, partneri mogu postati sukorisnici bespovratnih sredstava.</p>

Mješovito učenje	Vrsta studija koja uključuje kombinaciju modula. Često se koristi kao naziv za studije u kojima se koristi kombinacija tradicionalnog učenja na seminarima i radionicama i tehnika učenja na daljinu (kao što su Internet, televizija, konferencijski pozivi).
Poziv na podnošenje ponuda	Poziv koji je objavila Komisija ili je objavljen u njezino ime za dostavljanje, u danom roku, prijedloga za mjeru koji je u skladu s ciljevima koji se nastoje ostvariti i ispunjavaju potrebne uvjete. Pozivi na podnošenje ponuda objavljuju se u Službenom listu Europske unije (serija C) i/ili na <i>web</i> -mjestima Komisije, nacionalne ili izvršne agencije.
Potvrda	U kontekstu programa Erasmus+, dokument koji se izdaje osobi koja je završila obrazovnu aktivnost u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, ako je potrebno. Tim se dokumentom potvrđuje sudjelovanje u programu i, ako je primjenjivo, rezultati učenja sudionika u aktivnosti.
Administrativna pogreška	Manja pogreška ili nenamjerni propust u dokumentu kojim se mijenja njegovo značenje, kao što je tipografska pogreška ili nenamjerno dodavanje ili ispuštanje riječi, fraze ili brojke.
Sufinanciranje	Načelo sufinanciranja podrazumijeva da dio troškova projekta koji podupire EU mora snositi korisnik ili moraju biti obuhvaćeni vanjskim doprinosima koja nisu bespovratna sredstva EU-a.
Poduzeće	Pravne osobe osnovane u skladu s građanskim ili trgovačkim pravo, uključujući zadruge, i druge pravne osobe na koje se primjenjuje javno ili privatno pravo, osim onih koje su neprofitne.
Konzorcij	Dvije ili više organizacija sudionica koje zajednički pripremaju, provode i prate projekt ili aktivnost u okviru projekta. Konzorcij može biti nacionalni (tj. uključuje organizacije s poslovnim nastanom u istoj državi) ili međunarodni (uključuje organizacije sudionice iz različitih država).
Koordinator/organizacija koordinatorica	Organizacija sudionica koja podnosi zahtjev za bespovratna sredstva programa Erasmus+ u ime konzorcija partnerskih organizacija.
Mobilnost bodova	Ograničeno razdoblje studiranja ili obavljanja stručne prakse u inozemstvu – u okviru tekućih studija u matičnoj ustanovi – u svrhu stjecanja bodova. Nakon faze mobilnosti, studenti se vraćaju u matičnu ustanovu kako bi završili studij.
Bod	Skup rezultata učenja pojedinca koji su ocijenjeni i mogu se prikupljati radi stjecanja kvalifikacije ili se prenositi u druge programe učenja ili kvalifikacije.
Mobilnost akademskih stupnjeva	Razdoblje studiranja u inozemstvu u cilju stjecanja akademskog stupnja ili potvrde u odredišnoj državi/ama.
Dodatak diplomi	Prilog u službeni dokument u prilogu službenoj diplomi čija je svrha pružiti detaljnije informacije o završenom studiju u dogovorenom, međunarodno priznatom formatu. Dokument koji prati sveučilišnu diplomu i u kojem je prikazan standardizirani opis prirode, razine, konteksta, sadržaja i statusa studija koji je završio nositelj. Sastavljaju ga ustanove visokog obrazovanja u skladu s normama koje su utvrdili Europska komisija, Vijeće Europe i UNESCO. Dodatak diplomi dio je Europassa (vidjeti u nastavku). U kontekstu međunarodnog združenog studijskog programa, preporučuje se izdavanje „združenog dodatka diplomi” koji obuhvaća cijeli studijski program i izdaju ga sva sveučilišta koja dodjeljuju akademske stupnjeve.
Dvojni akademski stupanj/višestrukih akademski stupanj	Studijski program koji nude barem dvije (dvostruki) ili više (višestrukih) ustanova visokog obrazovanja pri čemu student dobiva, po završetku programa studija, zasebnu potvrdu o stečenom akademskom stupnju od svake ustanove sudionice.
Dvojna karijera	Kombinacija treniranja vrhunskog sporta s općim obrazovanjem ili radom.
ECHE (Povelja Erasmus za visoko obrazovanje)	Akreditacija koju daje Europska komisija i na temelju koje su ustanove visokog obrazovanja iz država sudionica u Programu prihvatljive za prijavljivanje i sudjelovanje u aktivnostima obrazovanja i suradnje u okviru programa Erasmus+. U Povelji su istaknuta temeljna načela koja ustanova mora poštovati prilikom organizacije i provedbe visokokvalitetne mobilnosti i suradnje i u njoj se navode uvjeti koje je ona suglasna kako bi osigurala visokokvalitetne usluge i postupke te pružila pouzdane i transparentne informacije.

ECTS (Europski sustav za prikupljanje i prijenos bodova)	Sustav za prikupljanje i prijenos bodova usmjeren na učenike koji se temelji na transparentnosti postupaka učenja, poučavanja i ocjenjivanja. Njegov je cilj olakšati planiranje, pružanje i procjenu studijskih programa i mobilnosti studenata priznavanjem kvalifikacija i razdoblja učenja. To je sustav koji pomaže u osmišljavanju, opisivanju i pružanju studijskih programa i dodjeli kvalifikacija visokog obrazovanja. Uporaba ECTS-a, zajedno s kvalifikacijskim okvirima koji se temelje rezultatima, omogućuje transparentnije studijske programe i kvalifikacije i olakšava priznavanje kvalifikacija.
ECVET (Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju)	Sustav za olakšanje vrednovanja, priznavanja i prikupljanja stručnih vještina i znanja stečenih za vrijeme boravka u drugoj državi ili u različitim situacijama. Cilj je ECVET-a ostvariti bolju usklađenost između različitih sustava za strukovno obrazovanje i osposobljavanje koji postoje u cijeloj Europi i njihovih kvalifikacija. Njime bi se trebao stvoriti tehnički okvir za opis kvalifikacija u smislu jedinica rezultata učenja i uključuje postupke ocjenjivanja, prijenosa, prikupljanja i priznavanja.
Poduzetnik	Svako poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću bez obzira na veličinu, pravni oblik ili gospodarski sektor u kojem djeluje.
EQAVET (Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju)	Referentni alat za donositelje politika koji se temelji na ciklusu kvalitete od četiri faze koji uključuje utvrđivanje ciljeva i planiranje, provedbu, ocjenjivanje i reviziju. Njime se poštuje neovisnost nacionalnih vlada i on predstavlja dobrovoljni sustav koji će koristiti javna tijela vlasti i druga tijela uključena u osiguranje kvalitete.
EKO (Europski kvalifikacijski okvir)	Zajednički europski referentni alat koji služi kao sredstvo za prevođenje između različitih sustava obrazovanja i osposobljavanja i njihovih razina. Cilj mu je poboljšati transparentnost, usporedivost i prenosivost kvalifikacija diljem Europe, promičući mobilnost radnika i učenika i olakšavajući njihovo cjeloživotno učenje, kako je utvrđeno u Preporuci 2008/C 111/01 Europskog parlamenta i Vijeća.
ESCO (višejezična klasifikacija europskih vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja)	U njemu se utvrđuju i kategoriziraju vještine i kompetencije, kvalifikacije i zanimanja koji su važni za tržište rada EU-a i obrazovanje i osposobljavanje na 25 europskih jezika. Sustav osigurava profile zanimanja iz kojih se vide odnosi između zanimanja, vještina, kompetencija i kvalifikacija. ESCO je razvijen u otvorenom IT formatu i svima je besplatno dostupan.
S poslovnim nastanom	Odnosi se na organizaciju ili tijelo koje ispunjava određene nacionalne uvjete (registracija, izjava, objava itd.) na temelju kojih nacionalno nadležno tijelo može formalno priznati tu organizaciju ili tijelo. U slučaju neformalne skupine mladih ljudi, smatra se da pravno prebivalište pravnog zastupnika ima istovjetne učinke za potrebe bespovratnih sredstava programa Erasmus+.
Europass	Europass je portfelj od pet različitih dokumenata i elektronička mapa koji bi trebali sadržavati opise svih obrazovnih postignuća nositelja, službenih kvalifikacija, radnog iskustva, vještina i kompetencija, koje je on s vremenom stekao. Ti dokumenti uključuju: Životopis Europass, Dodatak diplomi, Dodatak potvrdi i Putovnicu Europassa za mobilnost i Jezičnu putovnicu. Europass također uključuje i Europsku putovnicu vještina, jednostavan elektronički folder kojim se pomaže korisniku da izgradi osobni, modularni inventar svojih vještina i kvalifikacija. Cilj je Europassa olakšati mobilnost i poboljšati povećati mogućnosti za zaposlenje i cjeloživotno učenje u Europi.
Europski razvojni plan	Za VET, škole i organizacije za obrazovanje odraslih, dokument u kojem su navedene potrebe ustanove/organizacije u smislu razvoja kvalitete i internacionalizacije te kako će se planiranim europskim aktivnostima zadovoljiti te potrebe. Europski plan razvoja dio je obrasca zahtjeva za škole i organizacije za obrazovanje odraslih koje se prijavljuju u okviru obrazovne mobilnosti iz Ključne mjere 1.
Europska nevladina organizacija za mlade	Nevladina organizacija koja: djeluje putem formalno priznate strukture, koja se sastoji od a) Europskog tijela/tajništva (podnositelj zahtjeva) koje barem godinu dana ima poslovni nastan u državi sudionici u Programu na dan podnošenja zahtjeva i nacionalne organizacije/podružnica u barem dvanaest država sudionica u Programu koje imaju zakonsku vezu s Europskim tijelom/tajništvom; 2) aktivna je u području mladih i provodi aktivnosti kojima se podupire provedba područja djelovanja strategije EU-a za mlade; 3) uključuje mlade ljude u upravljačku strukturu i vodstvo organizacije.
Viša sila	Nepredviđena iznimna situacija ili događaj izvan kontrole sudionika i koji se nije uzrokovan njegovom greškom ili nemarom.

Sport na lokalnoj razini	Organizirani sport koji na lokalnoj razini prakticiraju sportaši amateri, kao i sport za sve.
Voditelj skupine	U projektima mobilnosti za mlade, voditelj skupine odrasla je osoba koja se pridružila mladim ljudima koji sudjeluju u programu Razmjene mladih radi osiguranja učinkovitosti učenja (Youthpass), zaštite i sigurnosti.
Skupine mladih ljudi aktivne u području rada s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacije mladih (isto neformalne skupine mladih ljudi)	Skupina od najmanje četvero mladih ljudi koja nema pravnu osobnost u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, pod uvjetom da njihovi predstavnici mogu u njihovo ime preuzimati pravne obveze. Te skupine mladih ljudi mogu biti podnositelji zahtjeva i partneri u nekim mjerama programa Erasmus+. U svrhu pojednostavljenja, one se poistovjećuju s pravnim osobama (organizacijama, ustanovama itd.) u ovom Vodiču i istovjetne su organizacijama sudionicama u programu Erasmus+ za aktivnosti u kojima sudjeluju. Skupina mora biti sastavljena od najmanje četvero mladih ljudi i njihova dob morala bi biti u skladu s ukupnom dobi mladih ljudi u programu (13 – 30). Iznimno i pod uvjetom da su svi mladi maloljetni, skupinu može zastupati odrasla osoba. Na taj se način skupini mladih (čiji su svi članovi maloljetni) omogućava da uz pomoć osobe koja radi s mladima/trenera podnese prijavu.
Ustanova visokog obrazovanja	Bilo koja vrsta ustanove visokog obrazovanja koja, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom, nudi priznate diplome ili druge priznate visokoškolske kvalifikacije, bez obzira na naziv tog tijela ili bilo koja ustanova koja, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom, nudi strukovno obrazovanje ili osposobljavanje na tercijarnoj razini.
Program modernizacije visokog obrazovanja	Strategija Europske komisije kojom se pruža potpora reformama država članica i pridonosi ciljevima Europe 2020. u području visokog obrazovanja. Glavna područja reforme utvrđena u novom programu sljedeća su: povećati broj diplomanata u visokom obrazovanju; poboljšati kvalitetu i važnost osposobljavanja učitelja i istraživača; pružiti diplomantima znanje i ključne prenosive kompetencije koje su im potrebne za uspjeh u visokokvalificiranim zanimanjima; pružiti više prilika studentima za stjecanje dodatnih vještina putem studiranja ili osposobljavanja u inozemstvu i poticati prekograničnu suradnju u cilju ostvarivanja boljih rezultata u visokom obrazovanju; pojačati „trokut znanja“ povezivanjem obrazovanja, istraživanja i poduzeća i stvoriti učinkovite mehanizme upravljanja i financiranja kojima se podupire izvrsnost.
Neformalne skupine mladih ljudi	Vidjeti prethodnu definiciju „skupine mladih ljudi aktivne u području rada s mladima, ali ne nužno u kontekstu organizacije mladih“.
Informalno učenje	Učenje koje proizlazi iz svakodnevnih aktivnosti povezanih s poslom, obitelji ili slobodnim vremenom i koje nije organizirano ili strukturirano u smislu ciljeva, vremena ili podrške u učenju; iz učenikove perspektive može biti nenamjerno.
Međunarodni	U kontekstu programa Erasmus+ odnosi se na aktivnost koja uključuje barem jednu državu sudionicu u programu i barem jednu partnersku državu.
Promatranje na radnom mjestu (praktično radno iskustvo)	Kratak boravak u partnerskoj organizaciji u drugoj zemlji u cilju osposobljavanja putem promatranja svakodnevnog rada u organizaciji primateljici, razmjene dobre prakse, stjecanja vještina i znanja i/ili izgradnje dugoročnog partnerstva putem participativnog promatranja.
Združeni akademski stupanj	Jedinstvena potvrda o stečenom akademskom stupnju koja se dodjeljuje studentu po završetku združenog programa. Združeni akademski stupanj moraju potpisati nadležna tijela dvije ili više ustanova sudionica i mora biti službeno priznat u državama u kojima se nalaze ustanove sudionice.
Združeni program	Združeni studijski programi visokog obrazovanja (studij ili istraživanje) koji nude najmanje dvije ustanove visokog obrazovanja. Združeni programi mogu se provoditi na bilo kojoj razini visokog obrazovanja, preddiplomskoj, diplomskoj ili doktorskoj. Združeni programi mogu biti nacionalni (tj. kada su sva uključena sveučilišta iz iste zemlje) ili transnacionalni/međunarodni (tj. kada su među uključenim ustanovama visokog obrazovanja predstavljane barem dvije različite države).
Ključne kompetencije	Osnovni skup znanja, vještina i stavova koje svi pojedinci trebaju za osobno ispunjenje i razvoj, aktivno građanstvo, socijalnu uključenost i zapošljavanje, kako je opisano u Preporuci 2006/962/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Obrazovna mobilnost	Fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta kako bi se provelo studiranje, osposobljavanje ili neformalno ili informalno učenje; može imati oblik stručne prakse, naukovanja, razmjene mladih, volontiranja, poučavanja ili sudjelovanja u aktivnosti profesionalnog razvoja i može uključivati pripremne aktivnosti, poput osposobljavanja na jeziku zemlje domaćina, kao i aktivnosti slanja, ugošćavanja te prateće aktivnosti.
Rezultati učenja	Tvrđnje o onome što učenik zna, razumije ili može učiniti po završetku obrazovnog procesa, koje su definirane u smislu znanja, vještina i kompetencija.
Cjeloživotno učenje	Sve opće obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, neformalno učenje i informalno učenje poduzeto tijekom cijelog života koje rezultira unapređenjem znanja, vještina i kompetencija ili sudjelovanja u društvu u sklopu osobne, građanske, kulturne, društvene i/ili sa zapošljavanjem povezane perspektive, što uključuje i pružanje usluga savjetovanja i usmjeravanja.
Mentorstvo	Mjere za osobnu potporu koje se pružaju volonterima EVS-a uz mjere potpore povezane sa zadacima. Glavna odgovorna osoba za mentorstvo je mentor kojeg imenuje organizacija primateljica ili koordinatorica. Mentorstvo se sastoji od održavanja redovitih sastanaka na kojima se prati osobna dobrobit volontera u sklopu, ali i izvan organizacije primateljice. Mentorstvo je usmjereno prema volonteru kao pojedincu i stoga se sadržaj i učestalost sastanaka razlikuju ovisno o osobnim potrebama. Moguće teme sastanaka s mentorom: osobna dobrobit, dobrobit u timu, zadovoljstvo sa zadaćama, praktični aspekti itd.
Ugovor o mobilnosti/učenju	Ugovor između organizacije pošiljateljice i primateljice, te između osoba koje sudjeluju u programu, u kojem su utvrđeni ciljevi i sadržaj razdoblja mobilnosti kako bi se osigurala njegova relevantnost i kvaliteta. Organizacija primateljica može ga koristiti kao osnovu za priznavanje razdoblja provedenog u inozemstvu.
Mjesec	U kontekstu programa Erasmus+ i u svrhu izračuna bespovratnih sredstava, mjesec iznosi 30 dana.
Neformalno učenje	Učenje koje se odvija planiranim aktivnostima (u smislu ciljeva i vremena učenja) u kojima je prisutan neki oblik podrške u učenju (npr. veza učenik – učitelj), ali koje nije dio sustava formalnog obrazovanja i osposobljavanja.
Profil zanimanja	Skup vještina, sposobnosti, znanja i kvalifikacija koje su obično važne za određeno zanimanje.
Studijski programi jednog ciklusa	Integrirani/dugotrajni programi koji završavaju diplomom prvog ili drugog ciklusa obrazovanja i koji se, u nekim državama, još uvijek mogu lakše opisati trajanjem u godinama nego bodovima. U većini tih zemalja, programi izvan prvog ciklusa Bolonjskog programa nalaze se u područjima medicine, medicinske njege i porodništva i u većini slučajeva 1-8 % studentske populacije. Uobičajeno trajanje integriranih programa za uređena zanimanja iznosi 300-360 ECTS bodova/pet – šest godina, ovisno o predmetnom uređenom zanimanju.
Otvorena dozvola	Način na koji vlasnik djela daje dozvolu svima da koriste, dijele i prilagođavaju sadržaj. Sa svakim je sadržajem povezana jedna dozvola. Otvorena dozvola ne predstavlja prijenos autorskih prava ili prava intelektualnog vlasništva (IPR) i pogodnosti.
Otvorena metoda koordinacije	Međuvladina metoda kojom se pruža okvir za suradnju država članica čije se nacionalne politike tako mogu usmjeriti prema određenim zajedničkim ciljevima. u okviru Programa OMC se primjenjuje na obrazovanje, osposobljavanje i mlade.
Sudionici	U kontekstu programa Erasmus+ sudionici su one osobe koje su potpuno uključene u projekt i, u nekim slučajevima, primaju dio bespovratnih sredstava EU-a namijenjenih za pokrivanje troškova sudjelovanja (putovanja i dnevnice). U okviru određenih mjera programa (tj. Strateška partnerstva), potrebno je razlikovati između ove kategorije sudionika (izravni sudionici) i ostalih osoba koje su neizravno uključene u projekt (npr. ciljne skupine).
Organizacija sudionica	Svaka organizacija ili neformalna skupina mladih ljudi koja sudjeluje u provedbi projekta programa Erasmus+. Ovisno o njihovoj ulozi u projektu, organizacije sudionice mogu biti podnositelji zahtjeva ili partneri (koji se nazivaju i supodnositelji, ako su utvrđeni u trenutku podnošenja zahtjeva). U slučaju prihvaćanja projekta, podnositelji postaju korisnici, a partneri mogu postati sukorisnici ako se projekt financira bespovratnim sredstvima za više korisnika.

Partner (organizacija)	Organizacija sudionica uključena u projekt, ali nema ulogu podnositelja.
Partnerske države	Države koje ne sudjeluju u potpunosti u programu Erasmus+, ali mogu sudjelovati (kao partneri ili podnositelji zahtjeva) u određenim mjerama programa. Popis partnerskih država programa Erasmus+ nalazi se u dijelu A ovog Vodiča u odjeljku „Tko može sudjelovati u provedbi programa Erasmus+”.
Partnerstvo	Sporazum između skupine ustanova i/ili organizacija u različitim državama sudionicama Programa o provođenju zajedničkih europskih aktivnosti u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta ili o uspostavi formalne ili informalne mreže u relevantnom području poput zajedničkih obrazovnih projekata za učenike i njihove učitelje u obliku razmjene razreda i pojedinačne dugoročne mobilnosti, intenzivnih programa u visokom obrazovanju i suradnje između regionalnih i lokalnih vlasti radi podržavanja međuregionalne suradnje, uključujući i prekograničnu suradnju; može se proširiti na ustanove i/ili organizacije iz zemalja partnera s ciljem jačanja kvalitete partnerstva.
Osobe s ograničenim mogućnostima	Osobe koje nailaze na neke prepreke koje im onemogućuju aktivan pristup obrazovanju, osposobljavanju i radu s mladima. Detaljna definicija osoba s ograničenim mogućnostima nalazi se u dijelu A ovog Vodiča „Ravnopravnost i uključivost”.
Osobe s posebnim potrebama	Osoba s posebnim potrebama je mogući sudionik čije je fizičko, psihičko ili zdravstveno stanje takvo da njegovo/njezino sudjelovanje u projektu ili aktivnosti mobilnosti ne bi bilo moguće bez dodatne financijske potpore.
Tijelo koje ostvaruje dobit i koje je aktivno u području korporativne socijalne odgovornosti	Privatna tvrtka koja a) obavlja svoju poslovnu djelatnost u skladu s etičkim standardima i/ili b) uz svoju poslovnu djelatnost provodi neke aktivnosti koje imaju socijalnu vrijednost.
Države sudionice u Programu	Države EU-a i države izvan EU-a koje su osnovale nacionalnu agenciju i u potpunosti sudjeluju u programu Erasmus+. Popis država sudionica u programu Erasmus+ nalazi se u dijelu A ovog Vodiča „Tko može sudjelovati u programu Erasmus+”.
Projekt	Usklađen niz aktivnosti koje se organiziraju u cilju ostvarenja utvrđenih ciljeva i rezultata.
Kvalifikacija	Službeni ishod postupka ocjenjivanja i provjere koji se stiče kada nadležno tijelo utvrdi da je pojedinac stekao rezultate učenja u skladu sa zadanim standardima.
Organizacija primateljica	U okviru nekih aktivnosti programa Erasmus+ (u prvom redu aktivnosti mobilnosti), organizacija primateljica je organizacija koja prima jednog ili više sudionika i organizira jednu ili više aktivnosti projekta Erasmus+.
Pojačano mentorstvo	Pojačano mentorstvo je pojačani postupak mentorstva koji je potreban da bi se pružila potpora mladim osobama s ograničenim mogućnostima ako ne mogu samostalno / uz redovnu podršku mentora ili instruktora sudjelovati u EVS-u. Pojačano mentorstvo podrazumijeva bliži doticaj i više sastanaka s volonterom te omogućivanje više vremena za provedbu zadataka redovnog mentorstva, čime se jamči sveobuhvatna potpora volonteru tijekom projektnih aktivnosti, uključujući i izvan radnog vremena. Cilj pojačanog mentorstva jest uspješna provedba projekta i omogućivanje volonteru da u sklopu te provedbe stekne što više samostalnosti.
Škola	Ustanova koja pruža opće, strukovno i tehničko obrazovanje na bilo kojoj razini, od predškolske do srednjoškolske. Molimo pogledajte popis vrsta ustanova koje se mogu definirati kao škole za svaku državu; za više informacija obratite se nacionalnoj agenciji u predmetnoj državi.
Organizacija pošiljateljica	U okviru nekih aktivnosti programa Erasmus+ (u prvom redu aktivnosti mobilnosti), organizacija pošiljateljica je organizacija sudionica koja šalje jednog ili više sudionika na aktivnost u okviru projekta Erasmus+.

Kvalifikacije kratkog ciklusa (ili visoko obrazovanje kratkog ciklusa - SCHE)	U većini država unutar prvog ciklusa u Kvalifikacijskom okviru za Europsko područje visokog obrazovanja (ISCED razina 5). One obično dodjeljuju oko 120 ECTS bodova u nacionalnom kontekstu i kvalifikaciju koja je priznata na nižoj razini od diplome na kraju prvog ciklusa. Neki programi su duži od tri godine, ali obično ne daju više od 180 ECTS bodova. U većini država studenti mogu iskoristiti većinu bodova stečenih u programu SCHE za nastavak studija. Deskriptori kratkog ciklusa odgovaraju ishodima učenja razine 5 EKO-a.
MSP (mala i srednja poduzeća)	Poduzeće (vidi prethodno definiciju) koja zapošljavaju manje od 250 osoba i čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR i/ili nemaju godišnju bilancu veću od 43 milijuna EUR.
Socijalno poduzeće	Poduzeće koje, bez obzira na svoj pravni oblik, koji nije navedeno na uređenom tržištu u smislu točke (14) članka 4. stavka 1. Direktive 2004/39/EZ, i koje: 1) u skladu sa svojim statutom, ili drugim osnivačkim dokumentom kao primarni cilj ima ostvarenje mjerljivih, pozitivnih društvenih učinaka, a ne stjecanje dobiti za svoje vlasnike, članove i dioničare, pri čemu poduzeće: a) pruža inovativne usluge ili robu koja stvara socijalni povrat i/ili b) primjenjuje inovativnu metodu proizvodnje proizvoda ili usluga i taj način proizvodnje utjelovljuje njegov socijalni cilj; 2) ponovno ulaže svoju dobit u ostvarenje primarnog cilja i ima unaprijed definirane postupke i pravila za sve okolnosti u kojima se dobit dijeli dioničarima i vlasnicima kako bi se osiguralo da se time ne umanjuje primarni cilj; 3) njime se upravlja na poduzetnički, odgovoran i transparentan način, posebno uključivanjem radnika, klijenata i/ili zainteresiranih strana na koje utječu poslovne aktivnosti.
Osoblje	Osobe koje su uključene u obrazovanje, osposobljavanje ili neformalno učenje mladih, bilo na profesionalnoj ili dobrovoljnoj osnovi, i može obuhvaćati profesore, učitelje, voditelje osposobljavanja, ravnatelje škola, osobe koje rade s mladima i nenastavno osoblje.
Strukturirani dijalog	Dijalog s mladim osobama i organizacijama mladih i donositeljima odluka koji služi kao forum za stalno zajedničko promišljanje o prioritetima, provedbi i pratećim mjerama europske suradnje u području povezanim s mladima.
Treći ciklus	Treća razina Kvalifikacijskog okvira za Europski prostor visokog obrazovanja koju sudogovorili ministri obrazovanja na sastanku u Bergenu u svibnju 2005. u okviru Bolonjskog procesa. Deskriptor trećeg ciklusa Kvalifikacijskog okvira EHEA-a odgovara ishodima učenja za razinu 8. EKO-a.
Stručna praksa (zapošljavanje)	provođenje određenog vremenskog razdoblja u poduzeću ili organizaciji u drugoj državi u cilju stjecanja posebnih kompetencija koje su potrebne na tržištu rada, radi stjecanja radnog iskustva i boljeg razumijevanja gospodarske i socijalne kulture te države.
Transnacionalni	Odnosi se, ako nije drugačije navedeno, na bilo koju mjeru koja uključuje barem dvije države sudionice u Programu.
Alati transparentnosti i priznavanja Unije	Instrumenti kojima se pomaže zainteresiranim stranama da razumiju, cijene i priznaju rezultate učenja i kvalifikacije diljem Unije.
Strukovno obrazovanje i osposobljavanje (VET)	Postupak potvrđivanja koji provodi ovlašteno tijelo i kojim potvrđuje da je osoba stekla rezultate učenja u skladu sa standardom i sastoji se od sljedeće četiri različite faze: 1. Utvrđivanje posebnih iskustava pojedinca dijalogom; 2. Dokumentiranje kako bi se prikazala iskustva pojedinca; 3. Formalno ocjenjivanje tih iskustava; i 4. Potvrđivanje rezultata ocjene koji mogu dovesti do stjecanja djelomičnih ili potpunih kvalifikacija
Strukovno obrazovanje i osposobljavanje (VET)	Obrazovanje i osposobljavanje čiji je cilj ljudima pružiti znanje, <i>know-how</i> , vještine i/ili sposobnosti potrebne za određena zanimanja ili općenito na tržištu rada. Za potrebe projekata Erasmus +, naglasak na početno ili trajno strukovno obrazovanje i osposobljavanje dostupni su u okviru mjera VET-a.
Virtualna mobilnost	Niz aktivnosti potpomognutih informacijskom i komunikacijskom tehnologijom, uključujući e-učenje, kojima se ostvaruju ili olakšavaju međunarodna, suradnička iskustva u kontekstu poučavanja, osposobljavanja ili učenja.

Učenje na radnom mjestu	Vrsta učenja koja uključuje stjecanje znanja, vještina i sposobnosti obavljanjem zadaća u radnom okruženju, na radnom mjestu (kao što je izmjenično osposobljavanje) ili u ustanovi za strukovno obrazovanje i osposobljavanje
Mladi	U kontekstu programa Erasmus+, pojedinci između trinaest i trideset godina starosti.
Aktivnost mladih	Izvanškolska aktivnosti (kao što je razmjena mladih, volontiranje ili osposobljavanje mladih) koju obavlja mlada osoba, pojedinačno ili u skupini, posebno putem organizacija mladih i koju obilježava neformalni pristup učenju.
Osoba koja radi s mladima	Znači zaposlenik ili volonter uključen u neformalno učenje koji podržava mlade u njihovom osobnom sociopedagoškom i profesionalnom razvoju.
Youthpass	Europski alat za poboljšanje priznavanja rezultata učenja mladih ljudi i osoba koje rade s mladima stečenih sudjelovanjem u projektima koji se podupiru u okviru programa Erasmus+. Youthpass se sastoji od: a) potvrda koje mogu dobiti sudionici u nekoliko mjera programa; i b) utvrđenog postupka kojim se podupiru mladi ljudi, osobe koje rade s mladima i organizacije mladih u razmišljanjima o rezultatima učenja stečenim u okviru projekta Erasmus+ u području mladih i neformalnog obrazovanja. Youthpass je dio strategije Europske komisije čiji je cilj poboljšati priznavanje neformalnog i informalnog učenja i rada s mladima u Europi i izvan nje.

PRILOG IV. – KORISNE REFERENCE I KONTAKTNI PODACI

KORISNE REFERENCE

Naziv	Poveznica
Mjerila i pokazatelji strategija Europa 2020. i ET 2020.	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/education_training
Analiza obrazovanja (obuhvaća ECeC, škole, mlade i visoko obrazovanje te mnoga posebna obrazovna područja)	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Analiza obrazovanja i osposobljavanja; obuhvaća sva područja	http://www.oecd.org/education/
Analiza obrazovanja i osposobljavanja; obuhvaća sva područja	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Predložak Dodatka diplomi:	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
Vodič za korisnike za ECTS	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm http://www.ecvet-team.eu/
Poduzetničko obrazovanje: Vodič za nastavnike	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/entredu-manual-fv_en.pdf
Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE)	http://ec.europa.eu/epale
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_en.htm
Platforma programa Erasmus+ za rezultate projekta	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
Panorama vještina EU-a	http://euskills panorama.cedefop.europa.eu
Početna stranica Europassa	https://europass.cedefop.europa.eu/en/home

Europski program za obrazovanje odraslih i nedavne promjene politike	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_en.htm
Pokazatelji i mjerila – Monitor obrazovanja	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Pokazatelji i mjerila – Službeni dokumenti	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_en.htm
Knjižnica ključnih dokumenata o sportu	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Glavni dokumenti Europske politike za mlade (uključujući obnovljeni okvir za Europsku suradnju u području mladih)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Glavne inicijative politike i rezultati u obrazovanju i osposobljavanju od 2000. – Razvoj politika za školsko obrazovanje	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_en.htm
Glavne inicijative politike i rezultati u obrazovanju i osposobljavanju od 2000. – Reforma visokog obrazovanja	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_en.htm
Otvaranje obrazovanja – Inovativno poučavanje i učenje za sve putem novih tehnologija i otvorenih obrazovnih sadržaja Comm(2013)654	http://ec.europa.eu/education/newtech/
Ponovno promišljanje obrazovanja – ulaganje u vještine za bolja socioekonomska postignuća	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/;jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bfT8dWYrdNQC!1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_en.htm
Potporna za rast i radna mjesta – program za modernizaciju sustava visokog obrazovanja u Europi	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:EN:PDF
Inicijativa za standardizaciju – Strateška vizija za europske standarde: za bolji i brži održivi razvoj europskog gospodarstva do 2020. g.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:EN:PDF
Izjava iz Bruges a o pojačanoj europskoj suradnji u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u razdoblju 2011. – 2020.	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Prema boljoj suradnji i usklađenosti u obrazovanju za poduzetništvo	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/education-training-entrepreneurship/reflection-panels/files/entr_education_panel_en.pdf
Najvažnija inicijativa Mladi u pokretu	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm

Početna stranica Youthpassa	https://www.youthpass.eu
-----------------------------	---

PODACI ZA KONTAKT

Europska komisija – Glavna uprava za obrazovanje i kulturu (GU EAC)

<http://ec.europa.eu/erasmus-plus>

Europska komisija – Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Nacionalne agencije

<http://ec.europa.eu/erasmus-plus/na>